

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YİĞİTBAŞI AHMED ŞEMSEDDİN MARMARAVÎ

USÛL-I VUSÛL-I İLÂHİYYE

(METİN - İNCELEME - GRAMATİKAL DİZİN)

Hazırlayan

Hasan ÖZER

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Yeni Türk Dili Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. Hanifi VURAL

TOKAT-2007

YİĞİTBAŞI AHMED ŞEMSEDDİN MARMARAVÎ
USÛL-I VUSÛL-I İLÂHİYYE
(METİN - İNCELEME - GRAMATİKAL DİZİN)

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 15 / 01 / 2007

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Doç.Dr. Hanifi VURAL

.....

Üye : Doç.Dr. Mehmet BEŞİRLİ

.....

Üye : Yrd.Doç.Dr. Münteha GÜL AKMAZ

.....

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 19/10/2006 tarih ve 2006/25-08 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Mehmet Durdu KARSLI

Mühür

İmza

TEŞEKKÜR

Değeri zaman içerisinde yaratacağı etki ile ortaya çıkacak olan bir çalışmanın sonuna gelmiş bulunmak, geçen zaman zarfındaki yorgunluğun zerresinden eser bırakmayacak bir heyecanı beraberinde getiriyor. Sonuna geldiğimiz bu yolun daha ilk adımından itibaren yardımını, desteğini, bilgisini esirgemeyen; tez konunun tespitinden, çalışmanın son noktası konuncaya dek emeği olan kıymetli hocam Doç. Dr. Hanifi VURAL'a teşekkür ediyorum.

Bölüm başkanımız Doç. Dr. Turan KarataŐ'a, bilgisi ve yardımseverliği ile çalışmamıza büyük katkı sağlayan hocam Prof.Dr. Ali İbrahim SAVAŞ'a, bilgi ve tecrübeleriyle bize yardımcı olan hocam Yrd.Doç.Dr. Aydın BUDAK'a ve çalışma boyunca desteğini gördüğüm değerli hocam Yrd.Doç.Dr. Zekeriya BaŐkal'a da teşekkür borcumu ödemek isterim.

alıŐmak sorumluluklarımızdan bir tanesi ama hepsi değil biliyorum; bu sebeple kendisine ait olan zamanlardan feragat eden eŐim Pınar ÖZER'e anlayış ve desteği için teşekkür ediyorum.

ÖZET

Bu çalışma Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eseri üzerine yapılmıştır. 1435-1505 yılları arasında yaşayıp arkasında Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış eserler bırakan Yiğitbaşı ünvanlı Ahmed Şemseddin Marmaravî, İzmir ilinin Saruhan sancağına bağlı Gölarmara ilçesinde doğmuştur. Siyasi açıdan Osmanlı İmparatorluğu'nun en parlak dönemlerine rastlayan hayatı, sosyal açıdan ise Anadolu coğrafyasında tasavvuf düşüncesinin kendini bulduğu bir döneme denk düşmüştür. Tasavvufi dünya görüşünün gelişmesine katkıları olduğu söylenebilecek olan Marmaravî, eserleri ile de kalıcı olmayı başarmıştır. Marmaravî, tezimize konu ettiğimiz Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı Farsça'dan tercüme ettiği eserinde, dönem Türkçesinin tüm özelliklerini satırların arkasına gizleyerek bugüne taşımıştır. Ahlaki, dini, örfi değerlerimizi didaktik bir anlatış ile sunan eserde, düz yazının yanında nazım da kendine yer bulmuş ve bu sayede dönem edebiyatı ile ilgili kodlar da günümüze ve bugünden sonraya taşınmıştır.

Biz, bu eseri önce okuyup, transkribe edip, dil özelliklerini saptayarak, gramatikal dizinini çıkararak ve bu dizinin içerisinde küçük bir sözlük çalışması yaparak incelemeye çalıştık. Ayrıca yazarın hayatı ve diğer eserleri ile ilgili bilgileri de ekleyerek çalışmamızı tamamladık. Eserin dili incelenirken bugün kullandığımız Türkçe ile dönem Türkçesinin arasındaki münasebeti, benzer ve farklı yanları ile tespit etme fırsatı da yakalamış olduk. Bize, bugün arkaik duruma düşmüş olan kimi kelimeleri tanıma fırsatını da sunan bu çalışmanın dilimiz söz varlığının saptanması çalışmalarına yardımcı bir rolü de olacaktır. Kelime yapısının dışında ekler ve eklemleşme ile cümle kurma ve anlatım yollarını da tanıma ve tanıma fırsatı yakaladık.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Yiğitbaşı, Türkçe, dil, tarih.

ABSTRACT

This work is on *Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye* by Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî. Ahmet Şemseddin Marmaravî who left works written in Old Anatolian Turkish was born in Gölarmara of Saruhan region in İzmir province. His life was at the time of glorious period of Ottoman Empire and mystical life was also very common at the time. Marmaravî was able to leave important works.

In his work that we discussed, names *Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye* translated from Persian, he carried the features of Old Anatolian Turkish to today. In this work, he composed poert as well as he wrote prose.

We studied this work by reading first, transcribing, determining linguistic features, preparing a grammatical index and lexicon. We added information about the life of the author, too. We tried to show the differences and similarities between the Turkish used in this work and contemporary Turkish. This work provided an opportunity to get to know the archaic words as well as providing an opportunity determining the vocabulary of the Turkish language. We had a chance to see the ways of making sentences and expressions.

Key words: Old Anatolian Turkish, Yiğitbaşı, Turkish, language, history

KISALTMALAR

Ar. Far.	Arapça Farsça
Ar.	Arapça
Bkz.	bakınız
c.	cilt
Far.	Farsça
H.	Hicrî
M.	Miladî
mm.	milimetre
S.	sayı
s.	sayfa
TDK	Türk Dil Kurumu
Yun.	Yunanca

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
KISALTMALAR	iv
İÇİNDEKİLER	v
1. GİRİŞ.....	1
1.1. MÜELLİFİN HAYATI :	2
1.2. EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ :	3
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	5
3. MATERYAL VE YÖNTEM	9
3.1. MATERYAL:.....	9
3.2. YÖNTEM:.....	9
3.3. METİN	11
4. BULGULAR	140
4.1. ŞEKİL İNCELEMESİ:	140
4.1.1. Yapım Ekleri	140
4.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri	140
4.1.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri.....	141
4.1.1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri.....	142
4.1.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekleri.....	142

4.1.2. İsim Çekimi	143
4.1.2.1. Çokluk Ekleri.....	143
4.1.2.2. Hâl Ekleri	143
4.1.2.2.1. İlgi Hâli.....	143
4.1.2.2.2. Yükleme Hâli.....	144
4.1.2.2.3. Yönelme Hâli.....	144
4.1.2.2.4. Bulunma Hâli.....	145
4.1.2.2.5. Çıkma Hâli.....	145
4.1.2.2.6. Vasıta Hâli	145
4.1.2.2.7. Eşitlik Hâli.....	146
4.1.2.2.8. Yön Gösterme Ekleri.....	146
4.1.2.2.9. Karşılaştırma Ekleri	147
4.1.2.3. İyelik Ekleri.....	147
4.1.2.4. Soru Ekleri.....	149
4.1.2.5. İsimlerde Bildirme	149
4.1.2.5.1. Geniş Zaman.....	149
4.1.2.5.2. Hikâye	150
4.1.2.5.3. Rivayet	150
4.1.2.5.4. Şart	150
4.1.3.Zamirler.....	150
4.1.3.1. Şahıs Zamiri.....	150
4.1.3.2. İşaret Zamirleri	154

4.1.3.3. Soru Zamirleri.....	154
4.1.3.4. Dönüşlülük Zamiri.....	154
4.1.3.5. Belirsizlik Zamirleri.....	155
4.1.3.6. İlgı zamirleri	155
4.1.4.Sıfatlar	156
4.1.4.1. Niteleme Sıfatları.....	156
4.1.4.2. İşaret Sıfatları	156
4.1.4.3. Pekiştirme Sıfatları.....	157
4.1.4.4. Sayı Sıfatları	157
4.1.4.4.1. Asıl Sayı Sıfatları :.....	157
4.1.4.4.2. Sıra Sayı Sıfatları :.....	158
4.1.4.4.3. Kesir Sayı Sıfatları :.....	158
4.1.4.5. Belirsizlik Sıfatları.....	158
4.1.4.6. Soru Sıfatları.....	158
4.1.5.Zarflar	159
4.1.5.1. Durum Zarfları.....	159
4.1.5.2. Zaman Zarfları.....	160
4.1.5.3. Yer Yön Zarfları	161
4.1.5.4. Miktar Zarfları	161
4.1.5.5. Soru Zarfları	162
4.1.6. Bağlaçlar	162
4.1.7. Edatlar	162

4.1.7.1. Bağlama Edatları.....	162
4.1.7.2. Son Çekim Edatları	164
4.1.7.3. Karşılaştırma Edatları	165
4.1.7.4. Seslenme-Ünlem Edatları.....	165
4.1.7.5. Tenbih Edatları	165
4.1.8. Fiil Çekimleri.....	165
4.1.8.1. Basit Çekimler	165
4.1.8.1.1. Görülen Geçmiş Zaman : (-dI)	165
4.1.8.1.2. Anlatılan Geçmiş Zaman : (-mİş)	167
4.1.8.1.3. Geniş Zaman : (-r/ -Ar/ -Ur).....	167
4.1.8.1.4. Gelecek Zaman :	169
4.1.8.1.5. Belirli Geçmiş Zaman : (-UpdUr).....	169
4.1.8.1.6. İstek Kipi : (-A).....	169
4.1.8.1.7. Şart Kipi : (-sA)	170
4.1.8.1.8. Emir Kipi :	171
4.1.8.1.9. Gereklik Kipi : (-mAİU).....	172
4.1.8.2. Bileşik Zaman Çekimleri	172
4.1.8.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi : (-dİyIdI)	172
4.1.8.2.2. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi : (-mİşdI)	173
4.1.8.2.3. Geniş Zamanın Hikâyesi : (-rdI).....	173
4.1.8.2.4. Geniş Zamanın Şartı : (-rsA)	173
4.1.8.2.5. İstek Kipinin Hikâyesi :	174

4.1.8.3. Bileşik Fiiller	174
4.1.8.3.1. İsim + Yardımcı Fiillerle Yapılan Bileşik Fiiller :	174
4.1.8.3.2. Süreklilik Fiilleri :	174
4.1.8.3.3. Tezlik Fiilleri :	175
4.1.8.3.4. Yeterlilik Fiilleri :	175
4.1.9. Sıfat-Fiiller (Partisipler)	175
4.1.9.1. Geniş Zaman Partisibi :	175
4.1.9.2. Gelecek Zaman Sıfat-Fiilleri :	176
4.1.9.3. Geçmiş Zaman Sıfat-Fiilleri :	176
4.1.10. Zarf-Fiiller (Gerindiumlar).....	177
4.2 DİZİN.....	180
GRAMATİKAL DİZİN SIRASI	180
<i>A</i>	183
<i>B</i>	198
<i>C</i>	214
<i>Ç</i>	221
<i>D</i>	222
<i>E</i>	231
<i>F</i>	245
<i>G</i>	249
<i>H</i>	263
<i>I</i>	280

<i>İ</i>	281
<i>K</i>	297
<i>L</i>	314
<i>M</i>	316
<i>N</i>	343
<i>O</i>	350
<i>Ö</i>	362
<i>P</i>	363
<i>R</i>	365
<i>S</i>	370
<i>Ş</i>	389
<i>T</i>	394
<i>U</i>	407
<i>Ü</i>	410
<i>V</i>	411
<i>Y</i>	425
<i>Z</i>	432
5. SONUÇ VE ÖNERİLER:.....	438
KAYNAKÇA.....	440

1. GİRİŞ

Eski Anadolu Türkçesi'nin Türk yazı dilinin tarihi serüvenine dair önemli kodları bünyesinde barındırdığı bilinci ile Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye'sini incelemeye gayret edeceğiz.

Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye, daha önce üzerinde çalışma yapılmamış bir eserdir. Yiğitbaşı Ahmed üzerine yapılan çalışmalarda da bu eser hakkında bir bilgiye rastlayamadık. Biz, bu eseri Beyazıt Devlet Kütüphanesi yazma eserler arşivinde bir mecmuanın içinde bulduk. Bulduğumuz bu mecmuada yer alan diğer eserler de yine Ahmed Şemseddin Marmaravî'ye aitti. Ayrıca eser, Kütüphanenin yazma eserler kataloğunda da “297.7:94.35 Veliyyüddin Ef:2892/1” numarası ile kayıt altına alınmış ve Yiğitbaşı'na atfedilmiş haldedir. Bunun dışında Yiğitbaşı'nın üzerine benzer bir çalışma yapılan eseri Risale-i Tevhid¹ ile olan dil ve üslup ortaklığı, bu noktada, bir diğer önemli ve belirleyici olabilecek husustur.

Eser, dönem Türkçesinin bildik gramer kuralları ile yazılmasının yanında Arapça ifade, deyim, hadis ve ayetlere de yer verildiğini belirtmeliyiz. Düz yazı ile nazmın birarada olduğu eserde yazar konusunu, didaktik bir anlatışla işlemiştir. Tasavvufî konuların işlendiği eserde ahlakî ve örfî değerler de kendine yer bulmuştur.

İnsanlara toplum hayatında nasıl hareket edilmesi gerektiği bilgisi vermenin yanında, dini değerlere ve kurallara da sık sık atıflarda bulunulan eser, nasihat edicinin öğütlerini, tecrübelerini, bilgi birikimini gelecek nesillere aktarma vazifesini üstlenmiş haldedir. Biz bu eseri okuyup inceleyerek, onu bugünün insanına da ulaşabilir kılmaya gayret edeceğiz.

---

¹ Börekçi, M. (2003), *Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravi Risale-i Tevhid (İnceleme- Metin- Dizin)*, Akçağ, Ankara.

1.1. MÜELLİFİN HAYATI :

Ahmed Şemseddin Marmaravî, Anadolu'da yetişen tasavvuf büyüklerindedir. Halvetiye tarikatının Orta Kol (Ahmediyye) şubesinin kurucusu olan Yiğitbaşı, Saruhan sancağı'nın Akhisar kazasına bağlı Göl Marmarası veya Marmaracık köyünde 839 H./ 1435 M. senesinde doğdu. Doğum yerinin "Marmaracık veya sade "Marmara" olması sebebiyle Marmaravî diye anılır. Asıl adı Ahmed olan müellifimizin adı ile ilgili olarak bir hata neticesinde Osmanzâde Hüseyin Vassâf'ın Sefîne-i Evliyâ adlı eserinde şu bilgiye yer verilmiştir. "İsm-i âlfleri, 'Şems Ahmed et-Tavîl' olarak meşhurdur" (Vassâf, 2006:237). Babasının isminin İsa oluşu sebebiyle İsa Halife oğlu, İbn-i İsa, İsa Halife oğlu gibi isimlerle de anılmış, bazı eserlerinde de kendisinden bu isimlerle bahsetmiştir. Saruhanî lakabıyla anılması da Saruhan sancağında doğmasındandır. İlk tahsilini Halveti yolunun büyüklerinden olan babası İsa Halife'den ve Gölarmarara'daki medreselerden aldı. Tahsil hayatıyla ilgili bir diğer veri olan, Bursa Murâdiye medresesinde okuduğu bilgisi ispata muhtaçtır. Zahirî ilimleri öğrendikten sonra Uşak vilayetinin Kabaklı kariyesinde Halveti şeyhi Alâeddîn Uşşâkî'den manevi ilimleri öğrendi. Tahsilini tamamladıktan sonra Manisa'ya gitti ve burada talebe yetiştirmeye başladı. Bir ara İstanbul'da ulemanın ihtilafına düştüğü bir meselenin çözümüne memur oldu ve İstanbul'a giderek bu ihtilafları bir neticeye bağladı. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi ve Osmanzâde Hüseyin Vassâf'ın Sefîne-i Evliya'sı gibi birçok kaynağa göre bu sebeple kendisine Fete'l-Fityan, Ebü'l-fityan (Yiğitbaşı) lakabı verildi. Bursalı Mehmed Tahir'in Osmanlı Müellifleri I-II-III adlı eserinde yer alan bilgiye göre ise zaten daha evvel manevi olgunluğu sebebiyle almış olduğu Yiğitbaşı lakabı bu konuda gösterdiği başarı ile iyice pekişmiş oldu. Bir ahi şeyhliği ünvanı da olan Yiğitbaşılıkla Marmaravî'nin bir ilgisi olup olmadığı da bilinmeyen konular arasındadır. Hocası Alâeddîn Uşşâkî'nin vefatı üzerine yerine geçen Yiğitbaşı, Manisa'nın çeşitli camilerinde vaazlar verdi. Seyyid Hoca Mahallesindeki türbesinin yanında bulunan

tekkesinde talebe yetiştirdi. Vefat tarihi üzerine yapılan tartışmaların² neticesinde varılan bilgiye göre 910 H./1504 M. yılında vefat eden Ahmed Şemseddin tekkesinin yanındaki türbeye defnedildi.

1.2. EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ :

Halvetiyye tarikatının Ahmediyye şubesinin kurucusu olan Ahmed Şemseddin Efendi tasavvufa dair birçok eser yazmıştır. Eserlerinin tamamını Türkçe olarak kaleme almış ve Arapça ve Farsça eserlerden kazandığı bilgileri bu eserlerine yansıtarak dönemin Türk toplumuna kazandırarak bugünlere ulaşmasını sağlamıştır. Öğretici ve nasihat verici bir üsluba sahip olan Yiğitbaşı'nın bazı eserleri şunlardır:

1. Câmîü'l-Esrâr³: Mürşid-i kamil, muhabbetullah, alem, nefis gibi konuların işlendiği manzum bir eserdir.

2. Risâle-i Tevhîd⁴: Allahü tealanın peygamberler ve kitaplar göndermekteki gayesinin ne olduğunu açıklamakla başlayan eserde, telkin, zikir, tevhid, ilm-i hikmet konuları anlatılmaktadır.

3. Keşfü'l-Esrâr⁵: Yazar yukarıda adı geçen eserlerinde geniş olarak ele aldığı konuları, bu eserde talebelerinin anlayabileceği şekilde yazmıştır.

4. Risâletü'l-Hüdâ⁶: Tasavvufi nasihatlerden meydana gelmiş bir eserdir.

² Ögke A., Yiğitbaşı Veli'nin Vefat Tarihi Üzerine, Kubbealtı Akademi Mecmuası, yıl 30, sayı 3, İstanbul, 2001. Okumuş N., Yeni Kaynakların Işığında Ahmed Şemseddin Marmaravi (Yiğitbaşı) Hakkındaki Bazı Yanlışlıkların Düzeltilmesi, Kubbealtı Akademi Mecmuası, yıl 25, sayı 4, İstanbul, 1996.

³ Millet Kütüphanesi, Şeriye Bölümü, No: 1343/1; Süleymaniye Kütüphanesi, Düğümlü Baba, No: 262/2; Nuruosmaniye Kütüphanesi, No: 1934/4

⁴ Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, No: 286/2, 2509; Millet Kütüphanesi, Ali Emiri (Şeriye), No: 1335/1

⁵ Süleymaniye Kütüphanesi, Şehid Ali Paşa Bölümü, No: 2820/9; Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, No: 2331/2, 2745/2

⁶ Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, 2688

5. Kenzü'l-Hakâyık ve Zübdetü'ş-Şerîfe⁷: Allahü tealanın sıfatlarını anlatan bir eserdir.

6. Hurde-i Tarîkat⁸: Tarikat adabı ile ilgili bir eserdir.

7. Mukaddimetü's-Sâliha⁹: Eserde, Ehl-i sünnet itikadı, zahitler, batı uleması gibi konularda bilgi verdikten sonra hoca ve talebelerin hallerinden bahsedilir.

8. Ravzatü'l-Vâsılın¹⁰: Allahü Tealanın birliği ve mahlukatı yaratması ile alakalı bölümün ardından tevhid hakkında çeşitli suallere cevaplar verilmiştir.

9. Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye¹¹ : Tasavvuf öğretileri ve hayat dersleri ile ilgili nasihatlerin yer aldığı manzum-mensur karışık bir eserdir.

10. Atvarnâme-i Seb'a¹²: Yedi merhale anlamına gelen bu isme sahip eserde müridin ulaşması gereken yedi merhale anlatılmıştır.

11. Bahreyni'l-Aşk¹³: Allah'a yalnız aşkla ulaşılabilceğinin anlatıldığı esere Allah'ın varlığı ve birliği ile insanın diğer canlılara olan üstünlüğü konu edilmiştir.

12. Tabakatü'l-Evliyâ¹⁴: Silsile-i Ehl-i Tarikat adıyla da anılan bu eserde müellif, Halveti silsilesini vermekle beraber, bazı tasavvuf ıstılahlarını açıklamıştır.

13. İrfânü'l-Maârif¹⁵: Baş tarafı manzum olan eserde tasavvufa ait tavırlar beyan edilir.

Yiğitbaşı'nın bunların dışında; Risale-i Makalat-ı Şeyh Muhyiddin Arabî, Amalü't-Talebeyn, Ahvalü'l-Ebrar vel Mukarribin ve Fütuvvetnâme adlarında dört risalesi daha bulunmaktadır.

⁷ Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, 2688/4

⁸ Süleymaniye Kütüphanesi, Hekimoğlu Ali Paşa Bölümü, No: 438

⁹ Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi, No: 1420/2; Nuruosmaniye 1993/5

¹⁰ Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, 2584, 2628, 2645/1, 2688/3, Nuruosmaniye Kütüphanesi, 1993/3

¹¹ Beyazıt Devlet Kütüphanesi, 297.7:94.35 Veliyyüddin Ef:2892/1

¹² Millet Kütüphanesi, Ali Emiri (Şerîye), 1359/2

¹³ Millet Kütüphanesi, Ali Emiri (Şerîye), 1335/8

¹⁴ Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, 2745; Süleymaniye Kütüphanesi, Şehid Ali Paşa, 2820/8

¹⁵ İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, TY., 317/6

2. LİTERATÜR TARAMASI

Genelde Eski Anadolu Türkçesi devresine ait eserler üzerinde yapılmış, özelde ise Yiğitbaşı Ahmed hakkında yapılmış çalışmalar hakkında yaptığımız literatür çalışması sonucunda elde ettiğimiz bilgilerin bir kısmını burada vereceğiz.

Muzaffer AKKUŞ, Eski Anadolu Türkçesinin ilk eserlerinden olan Kitab-ı Gunya'nın üzerinde yapmış olduğu çalışmaları Türk Dil Kurumu Yayınları'ndan çıkmış olan "Kitab-ı Gunya İnceleme-Metin-İndeks-Tıpkı Basım" adlı kitabında biraraya getirmiştir.

Hasibe MAZIOĞLU', Eski Anadolu Türkçesi sahasının önemli yazarlarından olan Ahmed Fakih'in "Kitābu Evsāfi Mesācidi'ş-Şerīfe" adlı eseri üzerinde yaptığı ve yine Türk Dil Kurumu tarafından basılmış olan çalışması, içerisinde müellife dair değerli bilgileri vermesi, söz konusu eserin transkripsiyonlu metnini, tıpkı basımını, dizinini içermesi açısından önemlidir.

İsmet CEMİLOĞLU, Türk Dil Kurumu yayınlarından çıkan "14. Yüzyıla Ait Bir Kıyas-ı Enbiya Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi" adlı kitabında Eski Anadolu Türkçesi sahasına ait bir eser üzerinde sentaks incelemesi yaparak bu sahada yapılacak çalışmalara örnek olabilecek bir eser ortaya koymuştur.

Hanifi VURAL'a ait "Çobanname" isimli eser dönem Türkçesi sınırları içerisinde kalan bir çalışma olması bakımından önemlidir ve burada zikredilmelidir.

Şirvanlı Mahmud'a ait geniş bir eser olan Tarih-i İbn-i Kesir üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Biz burada bu eserin bir kısmı üzerinde yapılmış iki çalışmadan bahsedeceğiz. Bu çalışmaların birincisi, Arslan TEKİN'e aittir. Adı geçen eserin dördüncü cildinin birinci kısmı üzerine yapılmış ve Türk Dil Kurumu Yayınları arasında yer alan bu

çalışmada, eser ve yazar hakkında bilgiler verilmiş, şekil incelemesi yapılmış, eserin belirtilen kısmının transkripsiyonlu metni verilmiş ve metne ait bir sözlük hazırlanmıştır. İkinci olarak bahsedeceğimiz çalışma, eserin dördüncü cildinin ikinci kısmı üzerine yapılmıştır. Mehdi ERGÜZEL'e ait bu çalışmada da bahsedilen kısmın dil özellikleri, metni, sözlüğü ve bir dizini bulunmaktadır.

Gürer GÜLSEVİN'e ait "Eski Anadolu Türkçesinde Ekler" adlı eser, dönem Türkçesi'nin gramerine ilişkin bilgileri bünyesinde barındıran eserlerdendir.

Mustafa ÖZKAN'ın "Mahmûd b. Kâdî-i Manyas Gülistan Tercümesi Giriş - İnceleme- Metin – Sözlük" ve "Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi" adlı çalışmaları da sahanın önemli çalışmalarındadır.

Eski Anadolu Türkçesi sahasında daha evvel yapılmış çalışmaları böylece sıraladıktan sonra çalışmamıza konu ettiğimiz eserin müellifi ve onun diğer eserleri hakkında yapılmış çalışmalara da burada değinmeliyiz.

Çalışmamıza konu müellif ve eserleri hakkında günümüze kadar çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Ahmet ÖGKE, Kubbealtı Akademi Mecmuası'nın Temmuz 2001 sayısında yayımlanan "Yiğitbaşı Veli'nin Vefat Tarihi Üzerine" adlı çalışmasında müellifin ölüm tarihi hakkındaki fikir ayrılığına değindikten sonra bu tarihin ne olması gerektiğini ifade etmiştir.

Yine Ahmet ÖGKE'nin, "Osmanlı Dönemi Tekke Hayatına Bir Örnek: Yiğitbaşı Veli ve Tarikat Usûlü" adlı maddesi, Osmanlı Ansiklopedisinin IV. cildinde yer almıştır.

Ahmet ÖGKE'ye ait bir diğer çalışma da "Türk Tasavvuf Düşüncesinde Şerâat, Tarikat, Hakikat, Mârifet Kavramları Ve Marmaravî'de "Dört Kapı-Kırk Makam Anlayışının İzleri" adıyla Hacı Bektaş-ı Veli Araştırma Dergisi'nde yayımlanmıştır. ÖGKE'ye ait olan bir diğer çalışma da "Tasavvuf Düşüncesinde "Sır" Kavramı ve Marmaravî'nin "Keşfü'l-

Esâr" İsimli Risâlesi" adlı Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin 3. sayısında çıkan makaledir. Son olarak ÖGKE'nin "Yiğitbaşı Veli'nin "Tasavvuf" ve "Tarikat" Kavramlarına Bakışı ve Tarikatleri Tasnîfi" adlı makalesinin Dinî Araştırmalar'ın 4.cildinde mevcut olduğunu ifade etmemiz gerekmektedir.

Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin eserlerinden olan Risale-i Tevhid, Muhsine Börekçi tarafından incelenerek "Risale-i Tevhid İnceleme- Metin Dizin" adıyla, Akçağ Yayınları'ndan çıkmıştır.

Prof.Dr. Mehmet Akkuş, "Yiğitbaşı Veli Ahmed Şemseddin-i Marmaravî'nin Hayatı ve Eserleri (I-II)" adlı makaleleri de İlim ve Sanat Dergisi'nin 21. ve 22. sayılarında yayımlanmıştır.

Prof.Dr. Süleyman Uludağ, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi'nin 2. cildine "Ahmed Şemseddin, Yiğitbaşı" maddesini yazmıştır.

Prof.Dr.Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı ve H. Çeltik ile birlikte yapmış oldukları çalışmalar sonucunda kaleme aldıkları makale olan "Türk Edebiyatında Miyâr Geleneği İçinde Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin Hurde-i Tarikati", Tasavvuf, İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi'nin Nisan 2000 sayısında basılmıştır.

Kubbealtı Akademi Mecmuası'nın 25.yıl 4. sayısında, Necdet Okumuş'un müellif hakkında yeni bilgileri veren, "Yeni Kaynakların Işığında Ahmet Şemseddin Marmaravî (Yiğitbaşı) Hakkındaki Bazı Yanlışlıkların Düzeltilmesi " adlı makalesi yayımlanmıştır. Necdet Okumuş'un müellif ile ilgili bir diğer çalışması Manisa dergisinin birinci sayısında yayımlanan "Ahmed Şemseddin Marmaravî (Yiğitbaşı) İle İlgili Kaynakların Değerlendirilmesi" adlı makaledir.

Tüm bu kıymetli çalışmaların yanı sıra, Eski Anadolu Türkçesi sahasında yapılan birçok çalışma, döneme ait metinlerin yeni harflere aktarılıp transkribe edilmiş olması,

eserlerin ve yazarlarının tanıtılması, dönem dil özelliklerinin ortaya konarak Türk dilinin tarihi seyrindeki önemli duraklara ait gramatikal bilgilerin sunulması, gramatikal indeks bilgilerine yer verilmesi ve bünyelerinde barındırdıkları sözlükler gibi birçok nitelikleri ile kıymetli olmalarının yanında faydalıdırlar da. İsimlerini burada tek tek zikredemediğimiz çoğu çalışma, hem bizim hem de bu alanda çalışma yapacak diğer araştırmacıların yararlanabilecekleri kaynaklar olma özelliğini taşımakla beraber, söz konusu çalışmaların zenginleşmesi adına da bir önemi ifade etmektedirler.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. MATERYAL:

Bu çalışmamızın ana materyalini Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin XV. yüzyılda, dönem Türkçesi ile kaleme almış olduğu Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eseri teşkil etmektedir.

15.yüzyılın ikinci yarısı ile 16. yüzyılın ilk yılları arasında yaşamış olan Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eseri İstanbul Bayezid Devlet Kütüphanesi'nde kayıtlıdır. Eserin, kütüphanedeki kayıt bilgi formunda yer alan bilgiler "297.7:94.35 Veliyyüddin Ef:2892/1" şeklindedir. Materyal olarak seçtiğimiz eserin ölçüleri ise "210X155, 160X95mm." şeklindedir. Kitabın şekil özellikleri ile alakalı olarak; nesih yazı sili ile toplam yetmiş sekiz varakta on beş satır olarak yazıldığı ve varak kenarlarının süslemesiz ama çerçeveli olduğu görülmektedir.

3.2. YÖNTEM:

Çalışmamız süresince izlediğimiz yöntemlerden kısaca bahsedecek olursak; işe evvela yukarıda zikrettiğimiz materyalimizi okuyarak başladığımızı söylemeliyiz. Bugün kullandığımız alfabede bazı sesler tek şekille ifade edilse de; biz transkripsiyon alfabesi marifetiyle o seslerin ayrımını yapma imkanı bulduk ve metni bu dikkatle okuduk. Okuduğumuz eseri "metin" bölümünde transkripsiyon kurallarına uyararak verdik. Metni okuduktan sonra, ilk olarak, eserin kelime kadrosu üzerinde yoğunlaştırdığımız dikkatimizle kelimeleri ayrı ayrı fişledik. Bu fişleme çalışması daha sonra yapacağımız ses ve şekil bilgisi

çalışmaları ile gramatikal dizin hazırlanması noktasında gerekli ve önemli bir çalışma idi. Fişlediğimiz bu kelimeleri ayrıca birbirleri arasında ve kendi içlerinde olmak üzere iki ayrı şekilde tasnif ederek, kelimelerin ek alarak girdikleri farklı şekilleri gramatikal dizin bölümüne koyduk. Ses ve şekil bilgisi olarak andığımız dil incelemesi kısmında dönem Türkçesi ile metinde hakim Türkçe'nin benzeşen ve ayrışan yönlerini de görme şansı yakalamış olduk. Son olarak da bir gramatikal dizin çalışması yaparak, yine hem dönem Türkçesi hakkında bilgiler verecek hem de Türkçenin tarihi gelişiminin izlenmesi çalışmalarına katkı yapabilecek eserin kelime kadrosunu çalışmamızın sonuna eklemiş olduk.

3.3. METİN

1b

1) Bism'illâhi'r-raḥmâni'r-rahîm

2-3-4-5-6-7-8) Elhamdulillahillezi tala‘a min ufki'l-a‘lâ şümûsu envârihî ve haşşa‘a li-heybetin tecelliyetü'l- ilâhiyyeti min maḳâmı ğaybihi'l-aḥfâ ba‘de ihtifâ‘i aġyârihî ve ervâhi'l-vâsilîne ilâ makâmi'l-kurbi bi-ittilâ‘i esrârihî ve’s-tehleke ve’s-taġraka fi makâmi vücûdihi'l-a‘zami ve'l-akdemi li-kibriyâ‘ihî ve estârihi fe-zahere cemâlu kemâlihî min makâmi'l-Mahmûdi li-ehli şühûdin li-zuhûrihin sübhâne men cemîlu leyse li-vechihî nikâbun illâ nûruhun¹⁶

Mışrâ‘

zuhûrındandurur ğa‘ yet ḥafâsı

Münâcât (9) ilâhî be-himmat merdân-ı yezdân ki perde-i ‘izzet ü ḥicâb ü hiddetde(10) kendüliksiz olup cemî‘ maḳâmâtuma geçüp makâmsızlık makâmında (11) şâbit-ḳadem olup ne anlaruñ murâd belürür ne ârzûsı Beyit

(12) Senüñ senlügüñ ortada ḥicâbdur

Murâd isterseñ sen bî-murâd ol

(13) ve anlar vaḥdet ḳadeḫinden ‘aşḳ u maḥabbet şarâbın iĉerler anlaruñ (14) meclislerinde ne ḳadeḫ bellü ne şarâb ve göñül ka‘ besine gizlü

2a

¹⁶ Esirgeyen ve baġışlayan Allah’ın adıyla.

Nurlarının güneşleri ufkun en yücesinden doğan ve ilahi tecellilerinin heybeti vakur bir şekilde gizlilerin en gizlisi gayb makamından olan Allah’a hamd olsun. Aġyarı ve kurb makamına vasıl olanların ruhlarını sırlarının bilgisiyle gizledikten sonra büyükleri ve gizlenenleri için ehli şühudun makam-ı Mahmud’dan onun cemalinin mükemmelliġi zahir oldu. Yüzü için perde olmayan sadece nuru olan güzel Allah’ı bütün noksan sıfatlardan tenzih ederiz.

1) yoldan girürler ne yolları bellüdir ne izleri Mıṣrâ⁶

Ki yoldan (2) varurlar Ka⁶ be ṭavāfin kıldılar

İlāhī ān nāzenīnlü ayağı tozın (3) ṭālībān-ı ṣādık ve muḥlisān-ı muḥıkk olanlaruñ çeşmlerine sürme kılvır (4) ki bī-ḳāl ü ḳıl başar başıretleri ve hicābları buludı göñül güneşi yüzinden (5) götürilüp dost yüzini bī-post göreler Mıṣrâ⁶

Sen seni (6) terk eyleyicek senden olur fetḥ-i bāb

İlāhī anlaruñ ⁶izzet-i ḥaḳḳı-çün ki (7) ⁶azīmet ayağın ṭarīḳ-i mütāba⁶at-ı sünnet-i Nebī üzerine muḥkem başmışlardur (8) ve bizüm ḳademümüzi cādde-i şerī⁶at ve seccāde-i ṭarīḳat üzerine (9) ṣābit ṭut Beyit

Yā Rabb benüm benlügümü ger baña virseñ

(10) ser ber-ḳadem-i Aḥmed-i Muḥtār ḳayudur

ṣallāllāhu ⁶aleyhi ve's-sellem ve anuñ ālına (11) ve aṣḥābına vārişlerine olsun ki anlar Ḥaḳḳuñ cemālī nûrınıñ meclāsıdur (12) ve kemāl-i esrārınıñ murabbāsıdur Rıḍvān-Allāhü ⁶aleyhim ecma⁶ın ben (13) şol kişinüñ iti izi tozıyam ol kişi senüñ köyüñ iti (14) izi tozıdur bilgil ki **bi-⁶avn-i ⁶ināyeti'r-Raḥman ü bi-kerimi'l-Melik** (15) **i'l-Mennān**¹⁷ ḳaşd olındı ki kitāb-ı aḥir birle Türkide bundan öñdin

2b

1) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye adlu Fārsī dilde yazılmışdur ve himmet ve ⁶azīmet (2) oldı ki Türkī dilde daḳı Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye nām kitāb beyān (3) olma tā ki nef⁶-i ⁶ām ola zīrā

¹⁷ Din gününün sahibi, ihsanı bol Allah'ın keremi, inayeti ve yardımıyla.

vilāyet-i Rûmda yazıldı ümîddür ki (4) bizüm bizligümüz üzerinden olmaya **li-kâtibihi**¹⁸

Beyit

(5) ilāhî beni kırtar benligümden

Göñüle cāna tıldur senligüñden

(6) devlet ü sa‘âdet ol kişünün ki anuñ kâdemi cādde-i şerī‘at (7) ve ‘azîmet üzerine taqvâ ile ola ve ruḥşatlardan ve bid‘atlerden (8) ıraḳ ola ve mutāba‘at-ı Hâzret-i Hâḳḳ Hâbîb-i Hâḳḳ **celle zikruhu**¹⁹ yolında (9) ola kâle’n-Nebî ‘aleyhi’s-selām **en-nāsü ‘alâ dîn-i ḥalîlihi**²⁰ her ki ḥalîl (10) Hâbîb dîni üzerinedür vâriş olur bilgil ki vâriş (11) iki dürlüdür biri ma‘nevîdür ve biri maḥsûsdur el-‘ulemâ-i vereşetü’l- (12) enbiyâ-i ‘aleyhimi’s-selām maḥsûs vâriş olandur ef‘âlî ve (13) aḥvâli zâhîr olına ve elfāza müte‘allîḳ olan oldur ki Hâzret-i (14) Resûl ‘aleyhi’s-selām ne işledise kendüye ve evlâdına ve aşḫâbına (15) maḥsûş olmaya neden ğayrı işitdi ki aḥbâr ile ‘âmil ola

3a

1) ki ol vâriş lafzıdır ki ma‘nevî bunuñla ḥaşıl olur didüğünde (2) ve içdüğünde anuñ aḥlâḳ ve sünneti üzerine ola İmâm-ı Aḥmed-i Hânbel (3) meger kavun yimemiş ölince niçün kavun yimezsün dimişler (4) dimiş ki baña Hâzret-i Resûl şallallāhu ‘aleyhi ve sellem ne keyfiyyetle (5) yidügi m‘alûm olmadı anuñi-çün yimezen didi ve eger şavımdur (6) şalâtdur ne emr eyledi-se anuñla ‘amel eylemekdür ammâ vâriş-i (7) ma‘nevî bâḫın aḥvâline müte‘allîḳ olandur ve nefsün aḥlâḳ-ı (8) zemîmesi ma‘lûm olup mekârim-i aḥlâḳı-la müzeyyen olmağa müte‘allîḳ (9) olandur ve daḫı cemî ‘ahvâlinde Allāh’a zikr ve şükr itmege

¹⁸ Onun katibi için.

¹⁹ Onun zikri yüce olsun!

²⁰ İnsanlar, arkadaşlarının dini üzerinedir.

müte' allik (10) olandur ve bu dağı olmaz albinde illā uz rla ve murāıby-la ve  ibretle (11) olur auñ aarında ve eger  leme nazır eyleseñ sem'  ni-le bir adā (12) iitseñ ve uvā-yı zāhiri-le ve bāını-la her neye ki müteveccih (13) olasın senün-un nazır u i' tibār-ı ilāh  olmak gerekdür hikmet-i (14) ilāh n n mevāi'ni bilmek gerekdür ve emr-i er' iyyeye imtisāl (15) ve menāh den ictināb eylemek gerekdür ve d n-i kemāl üzerine

3b

1) alallāhu Te'ālā **el-yevme ekmeltü le-k m d ni-k m**²¹ d nde kemāl oldu ziyāde-i (2) ab l eylemez ziyāde  al e'l-kemāldur noāndur ve d n-i er'i d r ve ol (3) nesneyi kim aña Allāh izn eylemid r ziyādedür d nde ol nadur (4) bir kiiye dimiler ki aduñ nedür dimi ki adum Artudur ve aña (5) dimiler ki artuğun saña tek alkla berāber ol **lā y kellif 'llāhu** (6) **nefsen illā v s'aha**²² ve ba' zılar kendünün üzerine ziyāde yükler or (7) abdest almakda ziyāde ahāret olsun diyü vesveseye d er (8) elini abdest alurken  c kez yuma sünnetdür ol be altı kez (9) yur eyüce ahāret olsun diyü pes vāri-i ma' nev  oldur ki (10) a Te'ālā saña vehm  aa eylemid r kitābda ve arekāt-ı  lemde ve a (11) Te'ālānuñ āyātın āfāda ve enf sde olanı görmekdür setr-i rehim (12) āyātına **fi'l- āfāı ve fi enf sihim attā yetebeyye lehüm enneh 'l-a**²³ (13) U l-ı Vu l-ı İlāhiyye bilgil ki vāri-i ma' nev n n biri vāri-i (14) ilāh d r ol vat vāri-i ilāh  olursın ki senün zātında (15)  retde tecell  aıl ola z rā sen anuñla g r rsın ol

4a

1) mavtında ki a Te'ālā baar olmidur saña  alāmet oldur ki (2) saña  ret-i tecell  meger olmaz fe efhem z rā intikāl idersin bir tecelliden (3) ve saña tecell -yi a aıl

²¹ Bugün sizin dininizi kemale erdirdim. (5:3)

²² Allah, insanlara ekemeyeceği yükü yüklemez.

²³ Ta ki onlar iin ufuklarında ve nefislerinde onun hak olduğu ortaya ıksın.

olur sen zātında vaşfiında anuñ-la zāhir (4) olursañ ve āhıretde sen Hāḫḫuñ şıfātın iktisāb idersin fe-efhem (5) zīrā nūrīna tābi‘ elvān-ı zücāce ola nūr-ı mütenevvi‘ olur anuñ (6) tenevvü‘i-le ve eger sen anuñ şıfātı-la muttaşif olsañ sen (7) göre mütenevvi‘ olsañ gerekdür anuñla müteḫāḫḫıḳ olursın pes senüñ (8) tenevvü‘ñ anuñ tenevvü‘ ne göre olur zīrā Hāḫḫ Te‘ālā buyurur kaçan ḳûlum (9) baña nevāfillāh yaḳīn olsa ol ḳûlumı severin ḫattā ben anuñ (10) sem‘i ve başarı ve sāir ḳuvāsı olurun benümle işidür ve benümle (11) görür ve benümle söyler ve benümle yürür ve benümle tatar (12) ve Hāḫḫla enīs ü ḫalīs olur ve böyle olan veliyy vāriş-i ilāhī (13) nebevī olur Beyit

saña Hāḫḫ görünür evvel-i nazarda

(14) ḫacerde ger şecerde ger beşerde

zīrā bize bu şuhûd ḫaşıl olmaz (15) illā Ḥāzret-i Resûle iḳtidār-ı ittibā‘ la olur ve sen ‘ilm-i ḫayşiyetden

4b

1) vāriş ü şuhûduñ ḫayşiyetinden ğayriyyet mürtefi‘ olur vāriş (2) olmazsın zīrā ‘ayn olursın Ḥāzret-i Resûl şallallāhu ‘aleyhi ve sellem (3) buyurdı **men ‘arefe nefsehu fe-kad ‘arefe rabbehu**²⁴ bizüm nefsumüze ‘ilm (4) muḫaddemdür Hāḫḫı bilmek üzerine zīrā biz delil olmuşuzdur delil (5) bilmek muḫaddemdür medlûl bilmekden ve her ki Hāḫḫı anuñ-la görür ve (6) işidür ve tatar ve anuñ-la bilür ve bu ‘ilim enbiyā ‘ilmidür ki biz anuñ (7) ‘ilmine vāriş oluruz çün ‘ulemā vereşe-i enbiyādur dirler eşref-i (8) verāşet ‘ilmine vāriş olmaḫdur Beyit

²⁴ Kendini bilen, Rabbini bilir. (*Hadis-i Şerif*)

eger sen vâriş olsañ Muştafâ`ya

(9) irer cân ü gönül her dem şafâya

anuñ `ilminden irer nûr-ı yezdân

(10) anuñ `ilmi-le olursın zi-merdân

zîrâ Hâkķ Te`âlâ Hâzret-i (11) Resûle şallallâhu `aleyhi ve sellem emr eyledi ve **ķul rabbi zidnî** (12) `**ilmen**<sup>25</sup> didi ve **rabbi zidnî hâlen ve hayâten ve dünyâ`en**²⁶ dimedi `ilm (13) eşref olduğına delîldür ve âdemüñ melâ`ikeden efdâl (14) olduğü esmâ`ullâh âdem beyân eyledi ve `ulemâ vereşe-i enbiyâdur (15) billâhi vâriş olmaķdan bu eşref olduğına şekk degildür

5a

1) ve `ilmleri `alâ mâ hiye `aleyhi²⁷ umûrdur Beyit

saña yüz gösterür nûr-ı ilâhî

(2) saña zâhir olur eşyâ kemâ-hî

ve vârişüñ `ilmi Nebî `ilmine yetişmez (3) ammâ Hâzret-i Resûl şallallâhu `aleyhi ve sellem ne buyurursa ķabûl (4) eylemekdür ķabûl eylemek **umûrun `alâ mâ hiye `aleyhi**<sup>28</sup> bilmekdendir ve (5) kemâline delîldür zîrâ vücûd-ı insândan ekmel yokdur zîrâ (6) inşâ-i insânide kemâlât-ı ilâhiyye ķonulmuşdur ve insânüñ (7) dilinden Hâkķ **semi`a`llâhu li-men ħamide**<sup>29</sup> buyurur anuñiçün mertebe-i (8) şalavat-ı `azîmdür Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki (9) `ilm-i verâşet-i şüretî ve ma`nevî ile getürdüki-se nûrün `alâ nûrindür (10) **yehdi`llâhu li-nûrihi men yeşâ`u**<sup>30</sup> ve `âleme rahmet olmışındur (11) ve eger `ilm-i verâşet ħâşıl itmediñse gerekdür verâşet-i Nebî (12) ol anuñ devletlü ve sa`âdetlü ayağınuñ tozını gözlerine (13)

²⁵ Dedi ki Rabbim ilmimi artır. (20:114)

²⁶ Rabbim, halimi, hayatımı, dünyamı artır.

²⁷ Kendi bulunduğü şekilde.

²⁸ Onun üzerinde olan işler.

²⁹ Hamda layık olan Allah işitir.

³⁰ Allah nuruna dilediğini yöneltir. (24:35)

sürme idesin ve temām-ı şıdqla ve ihlâsla ve hürmetle (14) hizmetlerinde olasin ve anuñ hürmetini hürmet-i Hüdâ bilesin Beyit (15)

bu hizmetden Haqq'a sen yol bulasin

bu hürmetden sen eyilikler göresin

5b

1) ve i'tikâdı-la ve niyâz ile anlara yakınlık isteyesin tâ sen dahı anlardan (2) olasin ve eger ehlu'llâh[a] mülâkât kaçd eylesen ol şâdlardan (3) berisi-le birkaç gün muşâhabet eyleyüp edâ-i sohbet ve hizmetlerin (4) görüp huzûr-ı şerîflerine varmak icâzetleri-le hizmetlerinde (5) olmak ve icâzetleri-le müfârekat ne keyfiyyetle olur ma'lûm idüp (6) huzûrlarına varasin huzûr-ı şerîflerinde olan edebli tâlibleri (7) melik-i muqarreb gibi göresin ve hergiz sohbetine ve hizmetine mülâzım olanlara (8) i'tirâz eylemeyesin çün ehl-ullâhuñ huzûrına varmak (9) dilesen Haqq huzûrına varur gibi kendüni hâzır tutasin ve cemî' (10) harekâtuñda ve sekenâtuñda edeble ve niyâzla ve mülâkât vaqtinde muşâfahaya (11) meyl gösterürlerse dest-bûs idüp eteklerin öpesin ve söz (12) şormayınca zinhâr söylemeyesin ve eger hâmûş otursalar epsem (13) oturasın ve eger söz söyleyüp saña iltifât eyleseler hemân (14) sordıklarına cevâb virüp edebi-le az öz söyleyüp oturasın (15) andan soñra kelime-i tevhîd yigirmi miqdârı dinilince oturasın

6a

1) ve icâzet dileyesin ve temâm hürmetle gidesin başmağun elüne (2) alup taşra geyesin ve cehd eyleyesin ki arduñı anlara (3) döndürmeyesin ve hergiz anlara i'tirâz eylemeyesin ve cân u gönülden (4) sevesin ve mâluñı ve câhuñı belki cânuñı ve gönlüñi ve

yaşuñı (5) yollarında koyasın ve anlaruñ cemālini Hakk cemāli ve kemāline āyine (6) tutup dost yüzün ve şifātın ve ef' ālin haqquñ anlaruñ (7) āyinesinden göresin Beyit

görüne Hakk saña anlar yüzünden

(8) işitgil Hakk sözün anlar sözünden

ve senüñ senligüñ (9) ortadan olmayacak ehl-ullāh 'ilmi-le ve 'ameli-le ve hāli-le (10) seni senden alup senden boşaldup gönüliñe ve cāniña (11) toptolu olup senüñ gözüñden gören ve kulağıñdan işiden (12) ve diliñden söyleyen anlar olur zīrā sen kendüñden boşalduñ (13) ve anlaruñla toptolu olduñ 'alāmet oldur ki erenlerden bir (14) nefes gāfil olmazsın ve ehl-ullāh ile görürsün ve işidürsün (15) ve yürürsün eger ehl-ullāh[a] kemāl-i teslīmle ve niyāzla olursañ

6b

1) ehl-ullāhı senden görürsün ve işidürsün ve senden işler (2) ve senüñ dilüñden söyler zīrā sen ehl-ullāha göz kulağ (3) ve dil olmuşsın ve ehl-ullāha böyle teslīm olmak Hakkta teslīm (4) olmanuñ nerdubānidur ve eger bunlara teslīmün haqqından gelmeseñ (5) Hakkta teslīmüñ ve tevfiżin haqqından gelemesin Beyit

(6) huzûr-ı Hakkda oturmak dilerseñ

huzûr-ı evliyāda sen oturgıl

(7) saña senden yol açılup gidesin

ki ol dem maqsûduña iresin

(8) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlāhiyye bilgil kim eger sālīkler vāşıl (9) olsalar bir çapuya ki cemī' sālīkler kesbi-le aña vāşıl (10) olmuşlardur ve sālīklerüñ hātimesidür ve ayakları geri sülûkdan (11) kalur ve bir çapu dağı vardır ki sālīk anı iktisābla bile açmak (12) mümkün degildür ve ol çapu ol vaqt açılır mevāhib-i ilāhiyye (13) ve 'aṭāyā-yı Rabbāniyye yetişe

‘inâyetledür ve hükmi-ı ihtisâşladur (14) ve hükmi-ı iktisâbla degildür ve bu ilâhî kapuda cümle kabûldür ve hiç (15) redd yokdur ve ilâhî bâbdan ğayrı kapuda redd var kabûl var

7a

1) muṭî‘ olup söz işidürse ve her ki ilâhî kapuya vâşıl oldı (2) ve Hâkḳ kapusun açık gördi anda mâni‘ ve hâcib yokdur ve Rabi‘a-i (3) ‘adeviyyeye dimişler ki du‘â eyle ki hâkḳ kapusu açılsun dimiş ki (4) hâkḳ kapusu dâim açuḳdur kaçan anuñ kapusu kapandı ki açmağa (5) du‘â istersiz Râbi‘a hatunlığı ile hâkḳ kapusını dâim açuḳ görür (6) ve sen şaçuñ şaçaluñla açuḳ görmeyüp dâim şikâyet (7) içinde olduğuñ kendüliksiz olmaduğuñdandır ve kendülik (8) ile olana Allâh’uñ kapusu şekk degül ki mesdûddur ve cümle (9) kapularda merdûddur ‘alâmet-i feth-i bâb-i ilâhî kendüliksiz (10) olduğdan şoñradur şuver-i ma‘lûmât bâṭında ‘alâ mâ hîye ‘aleyhi³¹ (11) ‘ayn-ı feth-i bâbdur nûr-ı rabbânî ve feth-i ilâhî kendüliksiz (12) olmayınca olmaz ve **mûtû kable en temûtû**³² bu kendüliksiz (13) ve yoklık şûfiyye aña fenâ dirler hâşıl kılmayınca olmaz (14) illâ mâ-şâ’-Allâhu Te‘âlâ çün sâlik kendüyi gizledi (15) ve meskenetde tıtdı ve niyâzda ve fakırda ve yoklıkda tıtdı

7b

1)şîfât-ı nefis anuñla münkesir olur a‘mâlde muḳaşşır ve ahvâlde kendüyi (2) noḳşânı- la müşâhede eyler hâkîkatde istiğfâr kendünüñ (3) beşeriyyeti şîfâtındandır beşeriyyeden ne kadar münkesir olursa (4) ol kadar kendüliksiz olmaḳdur artar teraḳḳî ider bir mertebeye (5) varur ki kendü ledünninden çıḳup ledünn-i Hâkḳa irişür ve mazhar-ı (6) âyeti **âteynâhu**

³¹ Kendi bulunduğu şekilde.

³² Ölmeden önce ölünüz.

rahmeten min ‘indinā ve ‘allemnāhu min ledünnā ‘ilmen³³ hāşıl (7) kııup Hāķķuñ hāşş
rahmetine yetişe ve ‘ilm-i ledünnī hāşıl idüp (8) şāhib olur Beyit

ledünnī ‘ilmi añā hāşıl olur

(9) murād-ı maķşad yine vāşıl olur

ki Hızır-ı vaķt olur añā irişen

(10) gönüle yol bılır Hāķķa rûşen

gönülde iste anı isteri-sen

(11) onda iste anı key er iseñ

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlåhiyye (12) bilgil kim gönül beytullāh-ı a‘zamdur zīrā Hāķķ Te‘ālā buyurur
ki (13) ben yerlere ve göklere sıgmadum mü’min kûlumuñ gönline sıgarın dir (14) Bā-yezīd-i
Beşāmī rahmetullāh ‘ārifüñ gönlinüñ vüs‘atinden (15) haber virür ārş ve mā fi-hā ve hezār
hezār ‘ārifüñ gönlinde kûşesinde

8a

1) gelüp geğer olsa ‘ārifüñ andan haber-dār olmaya dir ve Şeyh-i Ekber (2) Fuşûşinuñ
içinde eydür Bā-yezīdüñ ‘arş ve mā fi-hā elfe elfe (3) ‘āmin didügi hāşş degildür belki
mütenāhī ğayr-i mütenāhiye nisbet (4) eyleseñ vücûd kâlildür bel ademdür ve Bā-yezīdüñ bu
sözün Cüneyd-i (5) Bağdādiye naķl itmişler ve ol buyurmuş ki **izā karane’l-hādiş** (6) **bi’l-**
kadīm lem yebka le-hü eşerun³⁴ bu sözler delildür ki gönül ulu olduğına (7) zīrā gönül
hazīne-i Hāķķdür ve gencīne-i esrār-ı Rabbānīdür ve maħall-i (8) nüzûl-ı ilāhīdür ve maħall-i
vāridāt-ı Rabbānīdür ve vāridāt-i sübhānīdür (9) ve āyine-i cemāl-i zü’l- celāldür ve pertev-i
nûr rûh-ı izāfidür (10) belki ‘ayn-ı sırr-ı hafīdür Beyit

³³ Biz ona katımızdan rahmet verdik ve yine katımızdan ilim verdik. (18:65)

³⁴ Yeni dönem geldiğinde eskiden eser kalmaz.

gönül Allâh'ın evidür bî-gümân

(11) gönüle gir tâ kalasun cavidan

gönül evinde bulursın sen Hâkîkî

(12) gel sebağ sen gönül evinde oğu

ve buncılayın gönül kûşesinden (13) eger 'arş ve mâ-fihâ hezâr ve hezâr 'âlem gelse ve ger 'ârifüñ haberi (14) olmamağ 'ârifüñ ma'rûfa teveccühünden gelür ve ğayr-i iltifât (15) olmaduğundan olur yahûd 'avâlim kaatre-veş gönül bağrında müstağrik

8b

1) ve müstağrik ve müstehlik olduğına işâret idüp Cüneyd **izâ-ğuribe'l-** (2) **hâdişü bi'l-ğadîm lem yebğa lehü eşerun**³⁵ buyurmuşdur ya mişâl buza (3) beñzer ki güneş harâretüñden eriyе şu ola ve sen gönül bilmedüğüñ (4) harem Hâkîkî ki gönüldür nâ-mahrem koyduğıñdan gelür ve gönül yüzi (5) âb-ı gül tarafına müteveccihdür ve sen gönül yürek olaydı cümle hayvânlar (6) ehl-i dil olaydı ve sen gönül bulmadüğüñ dünyâ virür teşvîşi-le (7) ve ğuşşayla ve karañuluğı-la 'ömrüñ geçürmişsindir ve çürütmişsin (8) gönül hastalığın bilmezsin ve eger gönül kabzın ve şasâvetin ve küdüretin (9) ve zülmetin görsen cemî' halk bu marâzlara mübtelâdur ve cemî' nâs (10) bu hâl üzerine geçerler şanursın **fi kulûbi-him marâzu fe-zâde humu'llâhu marâzân**³⁶ (11) Beyit

gönlüñi sen hâne-i dîv eyledüñ

ser-te-ser sen cümle-i rîv eyledüñ

³⁵ Yeni dönem geldiğinde eskiden eser kalmaz.

³⁶ Kalplerinde hastalık vardır ve Allah da o hastalığı çoğaltır. (2:10)

(12) ve eger geçmiş ehlu'llâhdan **elâ inne evliyâ'e'llâh lâ-ḥavfun 'aleyhim ve lâ hüm** (13) **yahzenûn**³⁷ olup olmuş varsa bu marazlardan şimdiki (14) hâlde maraz-ı kalbden ḥalâş olmuş veliyy yokdur şanurı-saň ve eger (15) i' tikkâd eyleseň ki şimdiki zemânda fülân ' azîz maraz-ı kalbden

9a

1) ḥalâş olmuşdur ve anuñ ḥuzûrına varmağa riyâsetüñden geçüp (2) anlaruñla muşâhabet eylemek hoş gelmez kibrüñ ve 'ucbuñ bu mertebededür kim (3) aşḥâb-ı zemânî imişi-se **Rıdvanu'llâhi 'aleyhim ecma'in**³⁸ varup (4) hizmetlerinde olup soḥbetlerinde müşerref olmazduñ Ḥazret-i (5) Resûlullâh şallallâhu 'aleyhi ve sellem şimdiki zemânda 'unşur-ı laṭîfi-le (6) rûḥ-ı mücessed olup sizleri gönül 'ilâcına da'vet eylese (7) ekşer-i nâs varmazdı ve şükr idüñ Ḥazret-i Resûlullâh şallallâhu (8) 'aleyhi ve sellem zemânında olmaduñuz ki ekşerîñüz münkirlerden (9) olurduñuz ve şimdiki zemân daḥı Ḥazret-i Resûl zemânıdur vâriş-i (10) ma'nevîleri vardur ve gelecek zemânda daḥı kereminden eksik (11) eylese gerekdür 'ilâc isterseň gönül marazlarına anlar maraz (12) esbâbın 'ilâcın bilürler ve kendü kalbine ve ğayrılar kalbine eylemişlerdür (13) bunuñ gibi 'azîzüñ soḥbetinde olmaḥ iki cihânda sa'âdetinüñ (14) sâyesidür ve ger 'ilâc oldur ki şerî'at evâmirine imtişâl (15) idüp ve menâhîden ictinâb idüp devâm-ı naḳî-i ḥâṭırıyye ve devâm

9b

1) ve devâm-ı zikre ve devâm-ı murâqabeye meşġûl olmaḥ gerekdür (2) ve üç nesnenüñ devâmına ṭarîkat dirler ve bâṭınına şerî'at (3) dirler Beyit

³⁷ Şüphesiz Allah dostları için korkulacak bir şey yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir de. (46:13)

³⁸ Allah onların hepsinden razı olsun!

gel imdi ğāfil olma Ḥaḳḳdan ī cān

(4) saña yüz göstere cān içre cānān

eger devām-ı naḳī-i ḥāṭır (5) ve devām-ı murāḳabe olmasa ehl-i dil ve ehl-i ṭarīk dimezler (6) çün devām-ı naḳī-i ḥāṭıriyye meşğûl olasin cem‘ iyyet ve ferāgat (7) ḥāşıl olur gönûlde ve çün devām-ı zıkr-i ḳalbiyye meşğûl olasin (8) şafā ve nûrāniyyet ḥāşıl olur ve çün devām-ı murāḳabeye meşğûl (9) olasin nûr-ı ḥuzûr ma‘ Allāh ḥāşıl olur Beyit

(10) ḥuzûr-ı Ḥaḳḳı dileseñ ol murāḳıb

bu menzilde görürsin sen ‘acāīb

(11) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlähiyye bilgil ki gönûl āyinesi şayḳal-ı (12) nefisle ve şayḳal-i zıkr ile cem‘ iyyet şafā boldı murāḳıb olmağa (13) ḳabiliyyet ḥāşıl ḳıldı zırā ḥavâtır-ı nefsanî ve şeyṭanî ve melekî ḥāṭır (14) eyledi ve nefy idüp gönûlden gidercek ḥāṭırları gördi ki (15) anuñ eşeri gönûle ḳabz ü ḳasāvet getürür şıfât-ı nefsdan

10a

1) zulmet ve küdüret ḥāşıl olduĝm gördi gönûl devām-ı zıkrden (2) nûrāniyyet ḥāşıl idüp ḥāṭırā-yı melekî ve rûḥānî ma‘ lûm idüp (3) nefy idecegin ve meşğûl olacaĝın bilüp gönûl āyinesin ğaflet (4) ve ḥicāb pasından pāk idüp āyine-i muşaffā-i ğayb ü ğaybi’l- (5) guyûb ṭarafına āyine-dārılıḳ eylemek murāḳıbdur Beyit

(6) gönûl āyinesin sen ḳıl muşaffā

cemālin göstere saña her dem Ḥaḳḳ

(7) çün gönûl murāḳıb ḳılduñ ve āyinelik eyleduñ gerekdür ki murāḳıb (8) Ḥaḳḳ gibi murāḳıb olasin ya‘ nî Ḥaḳḳ Te‘ ālā Ḥāfızdur ve Āşımdur (9) ve Nāzırdur gönûl dāim Ḥaḳḳı göreṭurur Ḥaḳḳuñ Ḥāfız ve ‘āşım (10) ve gönûl nāzır olduĝına murāḳıb olasin zırā senüñle Ḥaḳḳ Te‘ ālā

(11) arasında münâsebet yokdur zîrâ vâcib ile mümkün arasında (12) münâsebet yokdur ve eger münâsebet isterseñ Hâkkuñ murâkabesine (13) murâkıb olasin ve gönülde sen bir dereceye varasin ki gönül seni (14) görür olur ‘alâmeti oldur ki gönül seni götürmek gönül (15) bir haymeye beñzer ki sen anuñ içinde olursin ve sen halkı

10b

1) görürsin halk seni görmez zâhir hâlkle ve bâtın halkla olursiñ (2) ve sen gönüle min ba‘ de şaykal virmezseñ belki şaykal ziyâde (3) ider ziyâde ‘ale’l-kemâl noğşandur zîrâ âyîne ve kılıc şafâ (4) ve istivâ bulsa ayrıç urmazlar zîrâ nefsine ve cevherine ziyân (5) ider ve çün bu kişi gönlüni göder olsa latife-yi Rabbânî (6) ve rûh-ı İlâhî segirdim idüp ve kalî gönül olup zâhirini (7) ve bâtınıma ma‘ mûr eyler ve bu tavruiñ ‘acâyîbine ki nihâyet yokdur Beyit

(8) gönül olur bu dem rûh-ı izâfi

olur rûşen katında cümle maħfi

(9) çün gönül nûr-ı Rabbânî ile münevver oldu ve nûr-ı Rabbânî gönlüñ (10) cemî‘-i kuvâsından gelür zâhir olur ya‘nî nûr-ı Rabbânî gözinden (11) görür ve kulağı-la işidür Beyit

gönül-i mâşûk ‘âşıkda ider seyr

(12) ânuñ seyrinde varlıklar bolur ğayr

ve bu mağâma kurb-ı nevâfil dirler (13) bu ma‘nâ katınca murâkıbdur hużûr-ı dâim ister Uşûl-ı Vuşûl-ı (14) İlâhiyye bilgil ki ‘âlim insân Hâkķ Te‘âlânuñ mülkidür Hâkķ Te‘âlâ (15) insân ‘âleminüñ pâdişâhidur ânuñ tedbirinde ve tafşilindedür

11a

1) zîrâ Hakk Te'âlâ nefsinî vaşf eyledi **bi-ennehû lehû cünûdu's-semâvâti ve'l-ardi**³⁹
 (2) kâla'llâhu Te'âlâ **ve mâ ya'lemu cünûde rabbike illâ hû**⁴⁰ ya'nî (3) Hakk Te'âlâ buyurur
 ki gökler ve yirler leşkerleri çokdur Allâhdan (4) ğayrı bilmez ve Hakk Te'âlâ insân şehrinin
 hâfızıdır ve Hakk Te'âlâ (5) memleketi ki Medîne-yi insâniyyedür ki genişdür ammâ nefis (6)
 saña mülk metâ'dur ve münâzi'dür Hakk'a vaḫti ki nefis ü hevâ (7) ve ârzûlar ve şîfât-ı
 zemîme-yi nefsanî ve dâ'î cismânî gönül (8) vilâyetin harâb ider yaḫup yıḫmaḫ ister o lain
 hizbü's-Şeytân (9) ve Hakk Te'âlâ 'asker insânı cemî' cihâtdan (10) hıfz idüp şaḫlar **min**
beyni eydihim ve min halfihim ve 'an eymanihim ve 'an şimâlihim⁴¹ (11) ya'nî Hakk Te'âlâ
 insân 'askerin (12) öninden ve ardından ve şağından ve şolından Hakk Te'âlâ (13) leşkeri ki
 kalb-i bâḫın insândur anda olup mülk-i insâniyye (14) hıfz ider muḫâbilinde olan leşker-i
 Şeytânî insâniden (15) ve cinniden ne varsa ve ḫâl Allâhu Te'âlâ

11b

1) **Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yüvesvisü fi sudûri'n-nâsi. Mine'l-cinneti ve'n-**
nâs⁴² ve leşker-i (2) Hakk'ıñ şağ ḫanadı ism-i Rabbdur ve şol ḫanadı ismü'l-melikdür (3)
 egerçi Hakk Te'âlâ önden ve şoñdan münezzehdür maḫşud temsildür (4) eger ḫarîk-i hidâyete
 duḫûl eylemek dilese ism-i Rabbün taşarrufından (5) olur ve aşḫâb-ı yemîne ve rûḫâniyye
 göre ve ism-i Mâlik taşarrufında (6) aşḫâb-ı şimâl nâzır-ı mülk ve şehâdetdür ve ön ḫaravulı
 ism-i (7) Raḫmandur ve leşkerün şol ḫaravulı ism-i Raḫîmdür ve ism-i Hâdî (8) ve ism-i
 Raḫmânün elçisidür ki hizb-i Şeytâna gönderür ki şeyâḫîn-i (9) ins ki zâḫir-i insâna salḫanatu

³⁹ Onun için göklerin askerleri vardır.

⁴⁰ Rabbinin ordularını kendisinden başkası bilemez. (74:31)

⁴¹ Önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından. (7:17)

⁴² O sinsi vesvesecinin şerrinden ki, insanların sinelerine vesvese verir durur, gerek cinden, gerekse insanlardan olsun. (114:4-6)

vardur ve Şeytân-i cinnüñ (10) bâtını insân salţanatı vardur ve bâtın-ı insânda şeyyâţin-i (11) cinnüñ ceng ve vesvesesi vardur ve yirdegi şeyyâţin-i (12) insüñ nâibi ve ĥalifesi olup vesvese virür ve şeyyâţin (13) ins eşeddür şeyyâţin cinden **inne keyde's-şeytâne kâne da' ifâ**⁴³ (14) zîrâ cinn-i ġâyib olana dirler hisden ve ol odıla (15) hevâdan mürekkeb olana dirler envâ' -i şeklile olur tiz tiz

12a

1) zîrâ nârı-la havâ 'unşur-ı laţîfdür ammâ insândan olan Şeytân (2) mürekkebdür 'anâşur-ı erba' adan ve anuñla cüz' -i a' zam arzıdur (3) ve toprak bârid ve yâbisdür ve her şekl mevĥûm ki aña gelür ol (4) şekl ĥıfz ider fırsat buldıķça intikâma meşġûl olur (5) ve Ĥaķķ Te'âlâ bu şeyyâţin-i cinnî ve insî ile cehennemi toldursa gerek (6)**le emle'enne cehenneme mine'l-cinneti ve'n-nasi ecma'in**⁴⁴ çün şeyyâţin-i (7) ins kavîdür şeyyâţin ânuñ nâbidur bâtında vesvese virmekde (8) Beyit

olur gönül evi diyü ĥâne iy yâr

ânuñ olduk kamû derde giriftâr

(9) ve şeyyâţin-i cinnî şeyyâţin-i insüñ devleti ıssıdır ve gönül taĥtında (10) kıtâl eksik degildür ve bunlar mü'minüñ îmânına kaşd iderler (11) ve Ĥaķķ Te'âlâ ânun îmânını ĥıfz ider ve telbîs idüp muķâbele (12) idüp mü'minüñ îmânını selb idüp sa' âdet yolından mü'mini (13) çıkarmak ister aña ĥased idüp cehenneme ilede mü'minüñ beyn-i (14) yedeynde ve karşıusunda komaķ ister çün Ĥaķķ Te'âlâ ism-i Raĥmânı (15) mü'minüñ karşıusunda kodı ki ânuñ meķâyidini insâna ma'lûm

⁴³ Şüphesiz ki Şeytan'ın hilesi zayıftır.

⁴⁴ İnsanlardan ve cinlerden (topluca/hepsini) Cehenneme doldurur.

12b

1) eyleye ve ol ki hizb-i rahmānīdür ġālibdür Beyit

eger Raḥmāni-señ (2) ġālib olduñ

hemīşe cān u dilden ṭālib olduñ

(3) mu‘āvindür saña ḥaḫḫ kıl cihādı

göñül evinde eyle ictihādı

(4) göñül evine ḳoyma ġaflet iy cān

cemālin göstere lüṭf ıssı sulṭān

(5) göñül evi çü ġafletden ola pak

feleklerden yek ola ‘unşur-ı ḥāk

(6) başiret nûrı-la maḳşûd göresin

bu şuretd e kemālûñe iresin

(7) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki menâzil āña (8) dirler ki iki taraftan biri bedeni ṭaleb idüp ne yirde cem‘ (9) oldılarsa mevzû‘-ı mu‘ayyene menâzil dirler ve nüzûl Ḥaḫḫ tarafından (10) ḥaḫīḳatde ḳulına şu‘uddur Ḥaḫḫuñ nüzûlından murād oldur ki (11) ‘abduñ şu‘udından ve urucın ṭaleb idüp nüzûl ider ve ‘abduñ (12) şu‘udından murād Ḥaḫḫuñ nüzûlın ṭaleb eylemekdür (13) **ileyhi yes‘ adü’l-kelime’t-tayyibu ve’l- amelü’ş-şālihu yerfe‘uhû**⁴⁵ ve Ḥaḫḫ Te‘ālā dünyā (14) göğine her gice nüzûl ider buyurur Ḥazret-i Resûl şallallāhu (15) ‘aleyhi ve sellem bu nüzûl ḥaḫḫdür ḥalḳa ve eger yoluñ ortasında

---

⁴⁵ O’nu güzel söz ve salih amel yüceltir.

13a

1) mülâkât olsa menâzile dirler ve eger bir tarafından meyl artuğ (2) olsa vasañdan tecâvüz eylese tedelli ve tedenni dirler ve eger (3) Hâkğ Te‘âlâ kılına hitâb eylese şûret-i hicâb ardından âña tecelli (4) idüp söyler ve şûret-i hicâb olur ve delil olur nitekim nefsi (5) nâñka-yı insâniyye-yi cesediyye ve insâniden söylemek isterse nefsi (6) âñeri bu şûretüñ lisânı-la şûret-i hicâb ardından sözün (7) söyler ya vücûd-ı nefsi mañlûkdur hicâb ardından söyler ve Hâlık (8) hicâb ardından söylemek be-ñarîğ-i evlâ şûretüñ ardından (9) hağayık ve esrâr söyleye ve eger bir kişi ser-ñoş olsa ve ne (10) bilürse söylese söylenen suçıdur dirler ve eger bir kişi (11) cin tutsa söyleyen bu degildür cindür dirler ve eger bir semüz (12) at oynasa oynayan arpadur dirsiz ve Hâkğ bir kılına teceli (13) eyleye söylese ‘aceb midür

Beyit

ene Allah didi Mûsâya şecerden
 (14) ene'l-lah dise ñañ mıdur beşerden
 eger sem‘ oldı-sa Hâğğı işitgil
 (15) ne dirin saña ben cana işitgil
 çü Mûsâya ki Hâğğ sem‘ olmışdı

13b

1) nidâsın ol hağğıñ işitmiş idi
 şecer aña lisân olmışdı iy yar
 (2) Mûsâda sem‘ olup işitdi güftâr
 işitdi kendü sem‘ i kendü sözün
 (3) bu gözden geldi gördi kendü yüzün

ve mā rameyte izā rameyte ve lākinnā'llah⁴⁶ (4) çün rām-ı Hakkıdur şûret Muhammedden ve basaruñ müşāhedesi (5) Muhammed şûretindendir beşerüñ şûret-i hicāb ardından söylemediği (6) bu iki şûretüñ ortasında münāsebet olduğundan ötürüdür ve Hakk Te'ālā (7) Resûl irsāl ider ki tercümān-ı Hakkıdur kullarına **nezele bi-hî'r-rûhu'l-emînü 'alā kalbike**⁴⁷ (8) ve eger Hâzret-i Resûl vech-i hâşşdan alsa (9) kelâm-ı Hakkı ya' nî vāsıta melek olsa vesā'il ref' idüp (10) vāsıtasız Resûl 'aleyhi's-selām likāsiyla ol kelām-ı (11) Hakkıdur Muhammed şûretinden şallallāhu 'aleyhi ve sellem vech-i hâşş (12) ki vesāit irtifā' ı-la olur bazı ehlullāh vech-i hâşş (13) mertebesi hâşıl olur beşeriyet perdesi murtaķi' olsa (14) gönül gözinden bu meretebe sālîke ol dem yüz gösterür ki sālîke (15) hâzz-ı cismānîsin ki hıfz-ı dünyevîsidür ve hıfz-ı rûhānîsidür ki

14a

1) hâzz-ı uhrevîsidür gönülden pāk idüp kendü kendüden çıkup (2) vesāil ref' idüp ledünni Hakkı vāşıl olur 'alāmeti oldur ki (3) cemî'-i mevcûdatdan hitāb olur ba' zı ba' zına semā' bu kabîlden (4) olur ya' nî ne işidürse elān tıyûrdan meselā Hakkıdan işidür (5) ve her sadā ve her avāz ki işidür 'alā merātibihim Hakkıdan zîrā mütেকellim kelām-ı (6) Hakkı tercüme ider pes kelām-ı Hakkıdur mesmû' olan vāsıta kelāmı degüldür (7) zîrā gönül gözünüñ başireti fehm açılmışdur Hakkıdan idrāk (8) idebilür belki Hakkıñ kelāmın Hakk süheyle işidür nitekim şûret kelāmın (9) şûret-i semi-le işidirdi ve sāmî' sem' ardından ve mütেকellim (10) ardından **va'llāhu min verā'ihim muhîr bel-hüve Kur'ānun mecîdun fi levhi mahfûz**⁴⁸ (11) ya' nî kelām-ı Hakkı tebdîlden ve ta' bîrden mahfûzdür (12) ol kişi bilür bu sözi

⁴⁶ Attığın zaman sen atmadın Allah attı.

⁴⁷ Cebrail (Ruhu'l-Emin) senin kalbine onu(Kur'anı) indirdi.

⁴⁸ Oysa Allah onları arkalarından kuşatmıştır. Fakat, o şanlı bir Kur'andır. Levhi mahfuzdadır. (85:20-22)

ki ānuñ gönli beytü'l-ma' mûrdur ki Hakk Te'âlâ (13) anda şıgar ve yirlere ve göklere sığmaz

Beyit

gönül olur bu demde beyt-i ma' mûr

(14) bu cism dağı ānuñla olur tûr

başımdağı qaradur baħr-i mescûr

(15) vücûdumçün kitâbdur levhde mestûr

olur dānuñ senüñçün raķķ-ı menşûr

14b

1) anuñçün kalbün oldı beyt-i ma' mûr

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (2) bilgil ki Hakk Te'âlâ bir mevcûdı halk eylemedi illâ kendüye delil eyledi (3) ve kendüye delil olduğı cihetden şeairullâhdur ve şeairullâhı (4) ta' zîm idüñ diyü buyurdu **ve men yu'azzime şe'aira'llahi fe innehâ min takva'l-ķulûb**⁴⁹ (5) ve şu'ûrdan murâd 'ilmdür ve 'ilm eşref-i (6) maķâmâtdur zîrâ ki ekâbir-i ricâl hâl taleb eylemezler maķâm taleb (7) eylerler ve **ķul rabbi zıdni 'ilmen**⁵⁰ didi ve biri **rabbi zıdnî hâlen**⁵¹ dimedi (8) zîrâ aşhâb-ı ahvâl mutavaşşıtlardur eger anlara hâl ğalebe eylese mecâninden (9) olur 'ilm anlardan mürtefi' olur ve ekâbir-i hâlden ise 'ilm hoşdur (10) zîrâ bir⁵² dâr-ı tekellüfde yüz şu'ûr gerekdür ve 'ilm delil-i vücûd-ı şâni' dür (11) medlûlün şerefinden delil-i şeref gelmişdür pes 'âlemün küllisi şerifdür (12) hiçbir şey[i] taķķir eylemeyesin ğorlamayasın nazâr-ı fikr cihetinden (13) ķâlAllâhu Te'âlâ **e-fe-lâ yenzurûne ile'l-ibili keyfe ğulıķat**⁵³ Beyit

⁴⁹ Kim Allah'ın kurallarına saygı gösterirse/tazim ederse, o kalplerdeki takvadandır.

⁵⁰ De ki Allahım benim ilmimi artır. (20:114)

⁵¹ Allahım benim halimi artır.

⁵² ی veya ب ve ز ile yazılan kelimeyi bir olarak okuduk.

⁵³ Ya hâlâ bakmazlar mı o deveye: nasıl yaratılmış? (88:17)

(14) şeâir-i ta' zîm taqvâyü'l-kulûbdur

bunı bilmeyenün işi ' aybdur

(15) delâilden durur sen sende iy yâr

şeâir zemmine olma giriftâr

15a

1) eger sen seni ta' zîm eyleri-señ

şeâir ta' zîm eyle ki eri-señ

(2) delâilden murâduña iresin

sen özüñde murâduñı göresin

(3) ve bu âyetün emşâli gökleri ve yirleri ve mâ-beyne-hümâyı Hakk Te'âlâ (4) bâtil yaratmadı hakk yarattı bâtil bakmayasın ve 'ibret (5) gözi nazar idesin 'ibret 'ubûrdandur ya' nî delilde kalmayup (6) medlûle 'ubûr eylesesin ammâ ehl-i keşf ve şühûd katında (7) her nesne ki 'âlemde vardur Hakk Te'âlâ yaratmışdur gerekdür ki (8) bunlaruñ vücûdı müstenid ola haqîkat-i ilâhiyyât ve eger sen (9) bu 'âlemde olanı horlayasın ve taḥkîr eylesesin anuñ ḥâliḳini (10) ve ḥâliḳüñ mazharını taḥkîr eylemiş olasın ve her mevcûd ki (11) 'âlemde vardur şâni'-i 'âlemün vücûda getürdügidür ki zâhir (12) eyledi gereklüyi-di gereklü olduğundan getürmişdür eşyânuñ (13) hikmetinden bir kişi gözsüz olsa taḥkîk ol şeye (14) câhildür bir kimse bir emrûñ hikmetine câhil olsa hikmet (15) vaz' eyleyen kimseye daḥı câhil olur ve cehlden akbeḥ nesne

15b

1) yoḡdur ve eger su'âl eylesen ki cehl 'ilmdendür sen câhili taḥbîh (2) eyledün cehl vücûdında kimesne müstenid ise anı daḥı taḥbîh (3) eylemiş olursın cevâb budur ki cehl

nisbet-i vücûdiyye (4) degüldür zirâ cehl ‘adem-i ‘ilmden ‘ibâretdür emr-i vücûdî degüldür (5) ve ‘adem şerrdür ve şerr kabîhdür nefsumüzde farz idersek (6) ve Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve sellem Hâkķ Te‘âlâya du‘âsında (7) buyurur : **ve’l-hayru küllehû bi-yedike ve’s-şerru leyse ileyke fe mâ nüsibe’s-şeru ileyke**⁵⁴ (8) ve eger şerr emr-i vücûdî olaydı ânuñ mevcûdî Allâh (9) olaydı zîrâ Allâhdan ğayrı fâ‘il yokdur vücûduñ küllîsi hayrdur (10) ve müsteniddür hayr-ı maħza ki Allâhdur eger bir şey‘i taħķîr eyleseñ (11) anda te‘sir eylemek işidürsin himemüñle ta‘zîmüñ ardduķca (12) aña te‘sir olur ve eger teveccühe şâdıķ olsa bir şey‘e anuñ vücûdî (13) şaħîh olursa görmez misin eger himmet eylese bir emrüñ vücûdına (14) nazır eyler sebep-i mu‘ayyene ol emrüñ vücûdî çün ‘âlemde eger (15) kavlı ve eger fi‘l olsa şürû‘ ider ol kavle veya fi‘le ve eger

16a

1) bir emr-i ‘azîz olsa andan te‘sir eylemege ķâdir olsa illâ meger ki (2) teveccühle Allâh olur ve olsa teveccüh ider Allâha du‘â eyle ve şıdkı-la (3) ve Allâh te‘sir ider himmetle ve teveccüh sebebi ile zîrâ eseri du‘ânuñ (4) Hâkķa teveccühündendür ve eger eşer ve du‘â ve fâtiħa oķumaķ Hâkķa (5) teveccühündendür eger eşeri du‘ânuñ ve fâtiħanuñ olsa her kişi du‘â ile (6) ve fâtiħa oķumaķ ile murâdın ele getüre idi ve bu kiřinüñ te‘sirî (7) şıdk-la ve teveccühle olur zîrâ kuvvet ve ‘azamet Allâhuñdur ve sen (8) bir şey‘i ki himmetüñle taħķîr eylemek istedüñ mağlûb olduñ cemî‘ (9) ğâlûñde anuñçün Allâhdan isti‘ânet taleb idersin te‘şirde (10) Hâkķa zîrâ her kişi ki ‘âlemeddür ğaķîrdür Allâh ‘azametine nisbet (11) iderseñ ve eger Allâhuñ ta‘zîmine nazır eyleseñ her şeyde ki (12) ol ‘azîmdür ve şey‘e ta‘zîm eyleseñ ulu adıdur ve eger şey‘ (13) ta‘zîm itdügüñ Hâkķdan ve emrden ötürü olsa Mışra‘

⁵⁴ Bütün iyilikler senin elinle meydana gelir ve fenalıklar sana bulaşmadığı müddetçe senden değildir. Şer senden değildir. Şer zaten senden ortaya çıkan bir şey değildir.

(14) ıssın seven seki öñüne üstühân atar

ve bu geh taḥķır mûcide (15) taḥķirdür diseñ ta'zîmüñ eşyâya yirince olur ve **ve mâ zâlike**

'ala'llahi bi-'azîzin⁵⁵

16b

1) 'izzet 'azîzlerüñdür ve bu edeb 'azmdür ve her şey'i (2) Allâh 'izzetine nisbet eyleseñ ḥaķirdür ânuñçün Allâh te'sîri (3) ḳabûl eylemez **bel li'llâhi'l-emri cemî'an**⁵⁶ ammâ Ḥakk Te'âlâ bir ḳulına rızâ (4) nazarı-la baķar olsa ve bir ḳulına daḥı ḳahr nazarı-la baķar olsa (5) Ḳâdir-i muṭlaḳdur zîrâ yed-i ḳudretündedir **bi-yedihi melekûtu külli şey'in**⁵⁷ (6) zîrâ mûciddür esbâb-ı rızâya ve saḥt-ı du'âya icâbeti (7) vardur muḥarrîk-i 'âlemdür zâhiren ve bâṭınen dilegindedür ve eger (8) dilese evvelâ mûcib olan nesnenüñ sebebin icâd ider (9) bir kişide ve ol fi'lden ötürü ol ḳula ḳahr ider ve bir ḳuluñ (10) şekâvetinden ötürü yâḥûd i'tizârı-la 'afv ve maġfiret (11) ve ḥükm-i raḥmet izhâr itmek için ve eger raḥmet itmek istese (12) Ḥakk Te'âlâ sebep-i raḥmeti evvelâ icâd ider sa'âdetünden ötri (13) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki Ḥakk Te'âlâ bir ḳulınuñ (14) dilegin virüp ba'zı ḳulınuñ virmez ve bu ḳul şanur ki Ḥakk (15) ihânet eyledi zîrâ virmek elinde idi virmedi dir ve Ḥakk Te'âlâ

17a

1) ânuñ maṭlûbın virmedügi iki cihetdendir biri ol kim dâim (2) ihtiyâcda ve talebde ve teveccühde olsun dir zîrâ murâdı (3) ele girürse Ḥaḳķı unudur ve añmazdı ikinci oldur ki (4) **Ve lev basata'llahu'r-rizka li-'ibâdihî le-begû fi'l-arḍi**⁵⁸ ya' nî eger rızķı Ḥakk Te'âlâ (5) baş eylese yir yüzinde 'âşî olurlardı ve men' idüp (6) maṭlûbın virmemek raḥmetdür zîrâ

⁵⁵ Bu, Allah için güç değildir. (14:20)

⁵⁶ Bütün işler Allah'tandır.

⁵⁷ Her şeyin hükümlerini elinde olan... (23:88)

⁵⁸ Rızķı Allahu Teala çoġaltsaydı yeryüzünde asi olurlardı.

kıyām göstermezdi ādı (7) baş-ı rızk olduğunuñ haqqından gelmezdi ve şekk eylerdi (8) belki māl sebebi ile bātil işler işlerdi Hikāyet (9) Mûsâ ‘aleyhi’s-selām Tûra münâcâta giderdi bir faķiri (10) gördi ki ‘üryān belinden aŗaŗasını kuma göme kômîş (11) ve Mûsâ peygāmbere ‘aleyhi’s-selām Haqqdan baña dünyā isteyüvir (12) benüm hālüm gāyet faķırdan gör ki nice olmuşdur didi ve Mûsâ ‘aleyhi’s-selām (13) daŗı hoş didi ve münâcâtında Haqq Te‘ālādan diledi şol (14) faķire dünyā ihsān eyle ki hāli be-gāyet mükedderdür didi (15) ve Mûsâ Hazreti ‘aleyhi’s-selām geldi ol kula beşāret eyledi bir kaç

17b

1) günden soñra Mûsâ ‘aleyhi’s-selām bir ulu gāvga gördi ki (2) bir kişinüñ başına üşmişler bu ne hāldür diyü istifsār (3) eyledi gördi ki ol dünyā isteyüvirdügi kişidür (4) didiler ki şarāb içmiş ve katl-i nefis eylemiş yirine bu kişiyi (5) kışaş idüp öldürmek isterler Mûsâ ‘aleyhi’s-selām didi (6) yā Rabb her nesneniñ hikmetini sen yeg bilürsin ehl-i (7) manşıbın ekşerinüñ hāli budur ki manşıb āña uğrı ve harāmı (8) eline girmiş kılıç gibi müslümānlaruñ mālına kaşd iderler (9) dürlü dürlü fitneler koparurlar mezmûm olur Haqq katında ve halk (10) katında **Ve lev basata’llāhu’r-rizka li ‘ibādihi le-baŗu fi’l-arđi**⁵⁹ (11) āña hayrlu oldur ki elinde manşıb olmaya ve müslümānlara zıararı (12) olmaya ve ba‘zılar ehl-i manşıb olurlar hācetler bitürürler (13) ve gönül ele getürürler Haqq katında ve halk katında memdûh (14) olurlardı ve ād ve şānlar iderlerdi ve şükrler iderlerdi kavlü’t-Te‘ālā (15) **inna’llāhe bi-‘ibādihi le-habīrun başir**⁶⁰ kullarına rızkı baş ve kabz

⁵⁹ Rızkı Allahu Teala çoŗaltsaydı yeryüzünde asi olurlardı.

⁶⁰ Muhakkak ki Allah kullarını görür ve onların her işinden haberdardır.

18a

1) eylemek budur (2) **inna'llāhe yebisu'r-rızka li-men yeşā'u ve yaqdiru va'llāhu semī'un 'alīm**⁶¹ māl Hāqqundur ki emr-i Hāqqsuz virmeyesin (3) ve Hāqk Te'ālā nefsinı vaşf eyledi mu'ti ve māni' (4) zārr ve nāfi' demekle **vehüve biküllı şeyin 'alim**⁶² ve eger sū'āl (5) eylesen ki cūd-ı ilāhı de men' yoqdur Cevāb (6) 'alā tarıki's-şavāb oldur ki egerçi cūd-ı ilāhıde men' yoqdur (7) ammā kābili mümkün olanı kabûl ider ve mümteni' olanı kabûl (8) eylemez ve eger kābili bildün ise māni'i ve men'i dağı bildün (9) zırā kavābil cūd-ı muţlaqdur kabûl ider bi-hasebi'l-isti' dād (10) görmez misin boyacı ve bez ağardıcı güneşün nûrında ve boyacı (11) bezi güneşe serer qurısun diyü çün qaşşar bezi (12) güneşe serer ağarsun çün nûr-ı şems birdür bunuñ (13) bunuñ murādı ağartmaqdur ve birinün murādı kurutmaqdur ve bir (14) güneşün nûrından dürlü dürlü çiçekler yeşil ve kıızıl ve eger şaru (15) ve gök renkler olur mağallün isti' dādına göre hikmet

18b

1) iktizāsına göre ve fi'l-i Hāqk hikmetle mu'allel degüldür belki (2) fi'l-i Hāqk 'ayn-ı hikmetdür pes i'fā ve men' hikmetdür (3) andan ötridür ki Hāqk Te'ālā bir nebı göndermedi illā ol (4) kavmün lisānı üzerine gönderdi ve her dilek vücûda gele (5) Hāqquñ dilegi-le irādeti-le vücûda gelür ve eger senün (6) dilegün vücûda gelse Hāqk dilegi-le bir olup vücûda gelür (7) ve eger senün diledüğün Hāqk dileğine muvāfık ola dilemek ne hācet (8) ol saña olsa gerekdür vaqtinsüz arzû eylemek şabrsuzlıqdur (9) ve eger sen diledüğün dileğinde yoğısa ne dilersin (10) olmaz ve senün dilegünü ānün dileğine tābi' eylemekdür bu dağı (11) yaramaz Beyit

⁶¹ Muhakkak ki Allah rızkı istediğine verir ve takdir eder. Muhakkak ki Allah işiten ve bilendir.

⁶² Muhakkak ki O her şeyi bilendir.

sen dileksiz ol dilek isterseñ

(12) kendüliksizlik dile sen er iseñ

dilek isteyü varma Hüsre ve yol

(13) dilek isteme var Hüsrev sen ol

dilek isteri-señ var Hakkdan iste

(14) Hakkun ğayrından uman oldu haste

olacak nesne iste isteri-señ

(15) dilekler vire ger sen serveri-señ

Uşul-ı Vuşul-ı İlâhiyye

19a

1) bilgil ki kâlAllâhu Te'âlâ **ve hüve ma'aküm eyne mâ küntüm**⁶³ ol saña (2) senden yakındur aç gözün sendedür ol genc pinhândur özüñ (3)**ve nahnü akrabu ileyhi min habli'l-verid**⁶⁴ Hakk Te'âlâ hüviyyetle bizümlüdür (4) ve esmâsı-la bizden bize akrebdür ve eger kulından bir kişi Hakk Te'âlâyı (5) sevse âña perde keşf eyler ve ânuñla görür 'ayn-ı mümkünün (6)**fe-kâle küntü sem'uhû ve damıra sem'uhû**⁶⁵ râci'dür 'ayn-ı (7) 'abd ve sem' dağı ayn-ı abddur zîrâ kul kul olmaz illâ (8) sem'le olur zîrâ **semi'nâ ve ata'nâ**⁶⁶ didügi delîldür (9) ki Allâhuñ emrine sem'le itâ'atdür ve Hakk Te'âlâ kulunuñ (10) sem'î olıcağ cem'î hâlde Hakk âña keşf olur ve şuhûd (11) hâşıl olur cem'-i şahîh olur lafzda venañnu buyurduğı (12) ma'lûm oldu **ve nahnü akrabu ileyhi min habli'l-verid**⁶⁷ Beyit

⁶³ Siz neredesiniz Allah sizinle beraberdir.

⁶⁴ Biz ona şahdamarından daha yakın.

⁶⁵ Ben onun kulağı ve kulağının zamiri oldum.

⁶⁶ İştittik ve itaat ettik.

⁶⁷ Biz ona şahdamarımızdan daha yakındır.

(13) bize bizden yakındur gel göresin

bu yüzden maqşûduña sen iresin

(14) Nuhuñ raħm-i ħaysiyetinden qarâbetdür ve mertebe-i ħaysiyetinden (15) ‘abîddür küllisi aña mensûbdur ve efhem ve bizden mufâraķat

19b

1) eylemez vücûd ħâlinde olsun ‘adem ħâlinde olsun ve her ma‘nâ (2) inmegine ammâ bilen bilmeyen ile berâber degüldür (3)**ķul hel yestevî’llezîne ya‘ lemûne ve’llezîne lâ ya‘ lemûn**⁶⁸ ve Ĥaķķa muṭī‘ olan raħmetine (4) vâşıl olur ve raħmetullâha vâşıl olmaķdur Allâha vâşıl (5) olmaķdur çün şıla-yı raħm eyledi biz daħı vâşıl olduķ raħmetine ki (6) ol Rezzaķ ve Mün‘imdür ne ħâlde olursavuz ya‘nî muvâfaķat ve muĥâlefet (7) ħâlinde ve itâ‘at ve ma‘şiyet ħâlinde ve Ĥaķķ kendüzinden şıla-yı (8) raħmi ķat‘ eylemez ve eger bizüm bilmezligümüzden bizüm cânımızda (9) ķat‘-ı şıla-yı raħm oldu-sa gerekdür şıla-yı raħm idesin (10) ve şıla-yı raħmüñ merâtıbı vardur eger selâm virmegi-le daħı (11) olursa ve eger şıla-yı raħm iderseñ aķreb olana idesin (12) nitekim efďal-i şadaķât aķreb olana taşadduķ eylemekdür (13) ve loķmanuñ efďali insânuñ kendü aġzına gidendür zîrâ (14) kendü nefsinden aķreb yoķdur ve şekk degüldür ki Ĥaķķ senüñ (15) nefsünden saña aķrebdür ve yakındur ve eger bende şıla

20a

1) eylerse aķreb olana eyler ve erĥâma eyler andan ötürüdür ki (2) Ĥaķķuñ raħmeti vâsi‘ oldu **vesi‘at raħmeti külle şeyin**⁶⁹ (3) ve Allâh’uñ raħmetin men‘ eylesesin ve eger taşadduķ eylerseñ (4) Allâh içün Allâhuñ ħâşş kullarına idesin (5)**li’l-fuķarâ’i’llezîne uhsirû**

⁶⁸ De ki hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?

⁶⁹ Benim raħmetim her şeyde geniştir.

fi sebîli'llâh⁷⁰ saña Allâhdan akreb (6) yoğdur ve ol bir vechle yağındur ki hîç uzak olmaz (7) ve erhâm bir kimsenün mevti-le münkaṭı^ç olur ve Hakkâ (8) mensûb olan rahmet münkaṭı^ç olmaz dînen ve berzaḥen (9) ve rûḥen ve âhireten zîrâ bizümledür nirede olursavuz ve bir (10) kimesne ğayrı bilse kendü nefesine a'lemdür ber-ğayrdan ise (11) ve bu maḳâmda rahmet-i Hakk sirâyet ider sâlikün bâtınına (12) 'inâyet-i Rabbâniyye sebebi-le gelür bâtınında gözünden (13) görür kulağı-la işidür dilinden söyler ve elinden tutar (14) ve kaleminden yazar ve âklından idrâk ider ve ayağından (15) yürür ve cildin kuvvetleme sebebi-le cemî^ç-i bedeninde

20b

1) zevk ider ve çün kılınıñ sem^ç ve başarı ve lisânı ve sâir (2) kuvâsı olur ma^ç iyyet-i ilâhînüñ 'inâyeti sebebi-le muṭṭali^ç olur Beyit

(3) saña senden yağındur Hakk bilesin

saña gel sen ki maḳşûduñ bulasın

(4) senüñledür taleb itdügin iy yâr

senüñ senlügenle olduğ giriftâr

(5) bu sözi eyü diñle tutmağıl dağğ

saña senden yağın olanı görgil

(6) çü senlügen bilüben cümle sürgil

elhamdulillâh ittılâ^ç virdi (7) ma^ç iyyetine vûkûf rûzî kıldı ğudûdına dünyâen ve âhiren (8)

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki Beyit

⁷⁰ Onlar öyle fakirlerdir ki kendilerini Allah yoluna adanmışlardır.

eger Hakkı dilersen kim (9) bilesin

gönülde iste anı tā bulasın

iki 'ālemde anuñ mişli

(10) bu sözi cānla diñle ki Hakkıdır

ki anuñ zātına ğāfile yol yoğdur

(11) vücûd bahtına hîç fikre yol yoğ

ānuñ zātında fikr itmek haţadur

(12) veliyy vaşfında fikr itmek revādur

eger bildüñse Hakkı kibriyāsın

(13) bilenler terk ider kibr ü riyāsın

vücûd-ı a'zamında reh-i mesdûd

(14) vücûd-ı ağdeminde 'ışık-ı merdûd

bu yüzden isteme ki bilmeyesin

(15) nüzûlından taleb kııl tā bulasın

Hakk Te'ālānuñ zātınıñ ululığı[nı]

21a

1) fikre yol yoğdur ehl-i keşfüñ ve ehl-i şühûduñ keşfi ve şühûda vücûd (2) a'zamında ve ağdeminde yol yoğdur zīrā zāt bahtıdır cennetde (3) kâināt ve esmā ve şifāt ve izāfāt müstehlikdür kâlAllāhu Te'ālā (4)**küllü şey'in hālikun illā vecchehû**⁷¹ ba-vücûd kemāl-i ğināda olurken bu cümlesi Hakk Te'ālā (5) buyurmuşdur ve ihbār şahihde gelmişdür (6)

⁷¹ Onun (Allah'ın) vechinin dışında her şey helak olacaktır.

reca‘tu fe-lem tat‘imnī ve ataştu fe-lem taskinī maraztu fe-lem tu‘dini⁷² ya‘nī haste (7) oldum şora gelmedüñ ve acıkdum toyurmaduñ ve şuşadum şu (8) virmedüñ kendüyi ‘ıbād menzilesinde kodı ve Hakk Te‘ālā (9) kendüyi şıfat-ı ğazabıla ve ferahıla ve teşbitle şıfatlamak (10) kanda ve bu şıfat kanda ki (11) **subhāne rabbike rabbi‘l-‘izzeti ‘ammā yasifün ve selāmun ‘ale‘l-murselīn ve‘l-hamdu li‘llāhi rabbi‘l-‘ālemīn**⁷³ (12) bu cümle Hakkdur ve gerçek sözdür kibriyānuñ tevāzu‘ından haber (13) virmekdür ol kimesne kim kullarından ānuñ başiret gözin (14) Hakk Te‘ālā keşf idüp açmışdur ki anlar Hakkı Hakk görür (15) ve bātlı bātlı görürler çün bātlıla rü‘yet müte‘allik olur ki

21b

1) ol ma‘dūmdur zīrā bātlı ma‘dūmdur çün bende ma‘dūm görür Hakkı (2) görmek beṭarīk-i evlādur zīrā Hakk Te‘ālā bizüm ‘ademümüz hālindeṭurur (3) ve Hakk Te‘ālā insānı aḥsen-i taḫvīm üzerine halk eyledi ve kendü şüret (4) ve şıfatı üzerine halk eylemişdür ve esfel-i sāfiline redd eylemişdür (5) şüret-i kemāline yetişdürsün için evşāfi-la ve eger nefsinin (6) bizüm şıfatımızla şıfatlamasa nüzül ve istivā ve isti‘ṭāf (7) ve rızā ve ğazab gibi biz anı bilmezduk ve bizi Hakk kendü şıfatı-la hālīfe (8) idüp şıfatlamasa biz anı bilmezduk ve eger mā-sivallāhuñ (9) küllisi mürekkebe olmasa rāķibden ve merķūbdan ki rūh ve kālībdur (10) rāķibūñ iftikārı vardur merķūba ve merķūbuñ rāķibe iftikārı (11) vardur bundan ma‘lūm oldu ki Hakk Te‘ālā münferiddür ğinā-yı zāti-le (12) ve bizüm iftikārumız zātīdür ve ğinā-yı Hakk zātīdür ‘ale‘l-ıtlāk (13) ve halk müfteķırdur ‘ale‘l-ıtlāk zātına nazar-ı halk Hakkdan (14)

⁷² Acıktım doyurmadın, susadım su vermedin, hastalandım yardım etmedin.

⁷³ Senin izzet sahibi Rabbini bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim. Ve onun selamı bütün elçilerinin üzerine olsun. Ve hamd yalnız alemlerin rabbi olan Allah’a mahsustur.

mütemeyyiz oldı ve andan ötüridür ki ol kimesne ki (15) **inna‘llāhe fakirun ve nahnu aġniyā‘u**⁷⁴ didi zîrâ Hâkkuñ ġinā-yı zātîsi vardur

22a

1) ve halkuñ ihtiyâc ve iftiķâr-ı zātîsi mürtefi‘ olmaz (2)**fe-leyse ke-misli‘l-halki fi iftikarahû şey‘un ve leyse ke-misli‘l-halki fi ġinā‘ihî bi-şey‘in**⁷⁵ (3) zîrâ halkdan ve Hâkqdan ġayrı yoķdur ve Hâkq Te‘âlâ (4) iftiķâr ile muttaşif degüldür ve halk daħı ġinā-yı zāti-le (5) muttaşif olur degüldür çün Hâkq Te‘âlānuñ zātı vâhiddür (6) ānuñ-içün esmā-yı keşîre ve neseb-i mütekeşşire vardur fe efhem Beyit

(7) eger sen nefsi bildüñ Hâkqı bildüñ

ānuñçün maţlabı sen sende bulduñ

(8) ānuñ ‘ izzetde bu kadar mişl-i aġyâr

ānuñçün fakra sen olduñ giriftâr

(9) senüñ mişlüñ daħı yoķ iftiķârda

ānuñ mişli daħı yoķ iftiķârda

(10) **ve men arafe nefsehü**⁷⁶ Hâkq meşel yoķdur ve Hâkqa beñzemez **fa-kad arafe rabbehü**⁷⁷

(11) ki halka beñzemez ve ‘ilmi billāh taħavvül ve cehl kabûl eylemez ve şübhe (12) āña duġûl eylemez ammā nazâr-ı ‘aķilla olan ve delille olan ‘ilme (13) şübhe ve muġālefeti olur zîrâ muġālifüñ delili ġayradur bu halkuñ (14) ġalaţı andandur ki halkı Hâkq üzerine ħükm

⁷⁴ Muhakkak ki Allah fakirdir ve biz zenginiz.

⁷⁵ Hiçbir şey Onun alçak gönüllü varlığına örnek deġildir ve zenginliğinin de misli yoktur.

⁷⁶ Kendini bilen... (*Hadis-i Şerif*)

⁷⁷ Rabbini bilir. (*Hadis-i Şerif*)

iderler **inna'llāhe fakīrun ve nahnu aġniyā'u**⁷⁸ (15) dirler ve ānuñ zuhûrinsız olmaz dirler zuhûrında

22b

1) bize muhtâcdur dirler ve mûcidlerine muhtâc dirler ve biz olmasavuz (2) 'âlem zuhûr idemezdi dirler ve Hâkķ Te'âlānuñ ġinā-yı zātīsinden (3) ġafil olurlar ve murādullāh bilmezler ki 'azamet ve kibriyā āña mensûbdur (4) ve ġinā ve 'izzet āña mensûbdur ammā cû'dan ve hasteliginden ve maraz (5) ki buyurmuşdur **ve selāmun ale'l-murselīn ve'l-hamdu li'llāhi rabbi'l-ālemīn**⁷⁹ (6) enbiyā dilinden ya'nī benüm fülān kulum acıkdı toyurmaduñ (7) ve eger anı toyursañ beni toyurmuş gibi olurduñ ve fülān kulum (8) haste oldu eger 'iyādetine varsañ beni ānuñ katında bulurduñ (9) zīrā zarûrī ol kīşi Hâkķı aña gerekdür **fe-innī celīsū men zekerani**⁸⁰ (10) buyurur ki Hâkķ Te'ālā beni zikr iden ile oturarin (11) ve tûrurin dir ve sāirin daħı aña göre ma'lûm eyleyesin (12) ve aña göre kıyās eyle marazdan ve ġuşşadan ve ta'accübden (13) ve feraħdan ve qademden ve yedden ve 'ayndan ve emsāl zalik-i (14) elsine-i Resûlden Furqānda ve İncilde ve Tevrātda mezkûr (15) olmışdur muħakķikler bilürler ki bunlar Hâkķ şıfatıdır ve münāfī-i

23a

1) ġinā-yı zātı degüldür Beyit

ġinā-yı zātī-i muṭlaq anuñdur

(2)ki faqr-ı zātī-i muṭlaq senüñdür

anuñ olur zātında mesdûd

(3) taleb eyler anuñ zātında merdûd

⁷⁸ Muhakkak ki Allah fakirdir ve biz zenginiz.

⁷⁹ Ve Allah'ın selamı resulleri üzerine olsun ve hamd da alemlerin rabbi olan Allah'adır.

⁸⁰ Şüphesiz ki ben beni zikredenle otururum.

tenezzül eylese ger Hakk kılına

(4) kılınıñ ol murādında bulına

ğınā-yı zātīyye naqş olmaz ī yār

(5) ki sen seni anuñçün kılma ber-dār

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (6) bilgil ki qālAllāhu Te‘ālā

(7) **li‘llezīne ahsenü‘l-hüsnā ve ziyāde qāle aleyhi’s-selām el-ihsānu en ta‘buda‘lāhe ke-enne-**

ke terāhu fe-in-lem tekun terāhu fe-innehû yerāke⁸¹ (8) Beyit

göre turur gibi Hakkā kıl a‘māl

(9) ‘ibādetde göresin sen hoş aḥvāl

tecelli eyleye fi‘l-i ilāhī

(10) görine fi‘l-i Rabbanī kemā-hiye

‘ibādetde şühûd olmasa iy yār

(11) kamu vesveseye olduñ giriftār

senüñ fi‘lüñ anuñ fi‘linebürde

(12) olupdur qalbüñ andan ḥaste mürde

anuñçün Hakkā sen aparmaduñ

(13) namāzda fi‘l-i Hakkı görmedüñ

ḥuzûr-ı Hakk dilerseñ fi‘lüñi qo

(14) anuñ fi‘line kul ol kuluñı qo

senüñ dīlünden ayda ḥamd u midḥat

(15) senüñ ḥalkuñdan ire ḥalkā raḥmet

⁸¹ Güzelliklerin en güzeli ve daha ziyadesi o kimseler içindir. Peygamber (a.s.) buyurmuştur ki ihsan, görmediğin halde Allah’ın seni gördüğünü bilerek Onu görüyormuşçasına Ona ibadet etmektir.

seni gören anı görmüş gibidür

23b

1) saña iren aña irmiş gibidür

ve Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve selem (2) buyurur **inne fi’l-cenneti mâ lâ aynun ra’at ve lâ uzun semî‘at ve lâ hatarun ‘alâ kalbi beşerin**⁸² (3) ya‘nî cennetde göz görmedük ve kulağ işitmedük (4) ve âdem kalbine gelmemiş nesne vardır ve bundan ma‘lûm oldu (5) beşere ma‘lûm olmaz nesne vardır ve bu dağı ma‘lûm oldu ki (6) beşerde bir şıfat vardır ki ol ma‘lûm degüldür ve Hâzret-i Resûl (7) şallallâhu ‘aleyhi ve selem haber virdi ki (8) **inna’llâhe fi kıbleti’l-musallî ve kıle ta‘buda’llâhe ke-enne-ke terâhu i‘mel li’llâhi ke-enne-ke terâhu**⁸³ dimedi (9) zîrâ ‘ibâdet şühûd şahîhsüz tâ taḥayyül şuhûdsız şahîhsiz (10) dürüst degüldür derece-i ihsânda ve bu dağı olmaz illâ Hâkḫ (11) Te‘âlânuñ işhâdı-la olur çün saña Hâkḫ Te‘âlâ ihsân (12) maḳâmın ihsân eyledi **fe-eynemâ tevellev fe-sümme vechu’llâhi**⁸⁴

Beyit

(13) sa‘âdet ḳapusu saña açıldı

senüñçün ḫulle ṫonları biçildi

(14) bu ma‘nâda bu esrâr ve bu ḫikmet

bular olur saña bil ḫûr u cennet

(15) ve Hâkḫı-la cülûs olanlaruñ şıfatı şıfatsızlıḫdur ve maḫlûb-ı

⁸² Cennette göz görmedik, kulak işitmedik ve insanların kalbine gelmeyecek şeyler vardır.

⁸³ Şüphesiz ki Allah namaz kılanın kıblesindedir. Ve dedi: Allah’a Onu görüyormuşçasına ibadet ediniz. Allah seni görüyormuşçasına iş yap.

⁸⁴ Her nereye dönersen dön Allah’ın vechi oradadır. (Orada Allah’ı görürsün.)

24a

1) hâl olmağdan berî olmuşlardır zîrâ bendelik maqâmında şâbit-ka-dem (2) olmuşlardır ve ‘ibâdetle ‘ameli fark eylemişlerdür zîrâ ‘ibâdet kulluğdur (3) ve çün ehlullâh kulluğına murâkıb olur Mevlânuñ beyn-i yedinde (4) olur her nefes ve ‘amel kılmak Hakk huzûrında emri-le hidmete gitmiş (5) gibidür ve şekk degül ki Mevlâ huzûrında olmak yegdür zîrâ ‘amel ‘illetsüz (6) olmaz **ve mâ min ‘amelin illâ fihî ‘arakun mine’r-riyâ’i**⁸⁵ meger ‘amelden ‘ibâdet-i (7) maḥza ola ve anda ihsân derecesin ḥâşıl idüp bendelige (8) vâşıl olmuş olan tâ ‘amelden riyâdan ihlâşıla ḥalâş ola ve (9) ‘ibâdet insân için zâtîdür ve zâtî-yi şey’ şey’den münfekk (10) degüldür ‘amel münfekk olur ‘ibâdet münfekk olmaz zîrâ insânun (11) vücûd ḥâlinde belki ‘adem ḥâlinde insândan münfekk degüldür zîrâ (12) ‘adem ḥâlinde me’mûrdur vücûda emri-le gelmişdür ve emr kabûl (13) eylemişdür belki ‘adem ḥâlinde ziyâde emri kabûl ider zîrâ vücûd (14) ḥîninde da’vâ-yı siyâdetden ḥâlî degüldür bivechemmâ çün vücûd (15) ve ‘adem ḥâlinde kul olmağdan ayru olmadı-sa dünyâda ve âhiretde

24b

1) aña şühûd muşâḥabeti olmuşdur bu maqâma gelenün ‘alâmeti oldur ki (2) hiçbir şeyden feraḥ olmaz bir şeyden maḥzûn olmaz ve gülmez (3) ve ağlamaz ve şifatsuzluğdur ve anuñ resmi ve şifâtı olmaz (4) **elâ inne evliyâ’al-lâhi lâ havfun ‘aleyhim ve lâ-hüm yahzenûn**⁸⁶ şifatsuz olan (5) ehlullâh şânıdır ve bunuñ maqâmı ıtlâğdur şahîḥ degüldür illâ (6) meger ‘ibâdet- ḥâlîşe müyesser ola eger bir kimse ki ıtlâğ üzerine (7) ola anuñ ecri ve sevâbı ıtlâğ üzerine olur müte’ ayyin olmaz (8) zîrâ ıtlâğ cezâsı zîrâ anuñ şahibi şânındadır ve

⁸⁵ İçinde riyadan en ufak bir parça olmayan amel yoktur.

⁸⁶ Şüphesiz ki Allah dostları için korku yoktur; onlar üzülmeyeceklerdir de.

Haqq Te'âlâ bunun (9) şânında buyurur **hel cezâ'ü'l-ihsâni ille'l-ihsân**⁸⁷ ve 'amel muqayyeddür (10) ve cezâsı dağı muqayyeddür çün 'ibâdet vücûd ve 'adem hâlinde (11) dünyâda ve âhiretde bundan münfekk degüldür netice dağı aña göre (12) ekâbir-i ricâl katında bendelikden özge maqâm yoğdur her kimsenün (13) ki şühûdı böyle ola aña Haqq Te'âlâ nüzûl nitekim Haqq Te'âlâ (14) nefsi nüzûl ile şıfatlamışdur 'alâmeti oldur kim Haqq Te'âlâ kulından (15) ğafleti ref'eyler belki ğaflete anuñ yanında yol yoğdur cemî'

25a

1) harekâtında ve sekenâtında ta'at içinde hiç olur Beyit

(2) kul olduñsa efendüni bilürsin

huzûrında anuñ her dem olursın

(3) çü Haqqdan bir nefes ğâfil degülsin

huzûrından anuñ câhil degülsin

(4) kamu mişlüñ senüñ ta'at olısar

bu rif'atden saña devlet geliser

(5) eger devlet dilerseñ kul olasın

kamu istedüğüñ andan bulasın

(6) saña senden irişe feth-i ebvâb

olur hâlün senüñ pes hâl-i aşhâb

(7) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki Beyit

Saña zâhir olur ef'âl-i yezdân

(8) bilesin tâ ne dirler saña merdân

⁸⁷ İhsanın karşılığı ihsan değil midir? (55:60)

halâş olğıl hicâb-ı ğafletüñden

(9) ne gele vesveseyle hayretüñden

huzûr-ı dâim ala ki nûrî gör

(10) gönül cânda ola dâimâ nûr

sañâ senden açıla bir ulu yol

(11) gide ğaflet hicâbı gözlerüñden

ķāle ‘aleyhi’s-selām inne fi’l-cenneti mā lā aynun ra’at ve lā uznun semi‘at ilā āhiri’l-hadīs⁸⁸

(12) cennet didükleri (13) mestûr olduğundan ötridür cin dağı hisden ğâyib olana (14) dirler ve Hakkı-la bizüm aramızda nûrdan ve zulmetden hicâblar vardır (15) bu nûr ‘ariflere göre zuhûrındadır zîrâ ‘arifler heykel-i zulmânî-i hicâb

25b

1) tutmazlar ve müşâhede eylerler maşşûdların şuret-i mümkinâtda (2) âhîretde belki dünyâda dağı görürler ve maşcûblar inķâr iderler ‘arifler (3) ķatında zâhirdür ve maşcûblar bātındur çün evliyâullâh tecellî (4) eyledi mestûr olmadı ve cennetinde **mā lā ‘aynun ra’at**⁸⁹ didükleri maşcûblara (5) göredür ammâ ‘ariflere göre meşhûrdur mestûr degüldür ve eger (6) insân müşâhede eylese nefsinden Hakkı cehline ķâdir olmaz (7) anlar ki ‘ibâdetinde görür **ke-enne-ke terâhu**⁹⁰ hükmi anlardan zâ’il olmuşdur (8)**cezâ’en bi-mā kânû ya‘melûn**⁹¹ ve Hâzret-i Resûlullâh şallallâhu ‘aleyhi ve sellem (9) namâzdan şâhib-i rü’yetdür ve şâhib-i şuhûddur zîrâ Hakkı-la (10) mi‘râcdadır **es-salātu mi‘râcu’l-mu‘minîn**⁹² buyurmuşdur bu

⁸⁸ O dedi ki : “Cennette göz görmedik, kulak işitmedik...nesneler vardır” ve hadisin devamı.

⁸⁹ Göz görmedik.

⁹⁰ Onu görüyormuş gibi.

⁹¹ Onların isteklerinin karşılığı olarak.

⁹² Namaz, müminin miracıdır.

(11) ‘ilmullāhuñ ‘alāmeti-le olur ve Allāh nûrı-la görünen nefsine (12) ‘alā mā ‘aleyhi⁹³ anda ğalaṭ olmaz ve bu şühûd-ı kâlbi fâri‘ olanlarıñdur ve şeri‘(13) hıṭâbın ri‘âyet idenleriñdür ve edeble maḥfûz olanlarıñdur şühûddan (14) göz görmek ve beşer hâṭırâsına gelmek degül belki ‘ibârete şığmaz

(15) hicâblar görürler dost yüzini

hicâblular işitmezler sözünü

26a

1) ḥakîkat fi‘l-i Ḥaḫḫı gördüñi-se

murâduña namâzda irdüñi-se

(2) namâzuñda olur mi‘râc-ı yezdân

ḥakîkat sen olursañ ehl-i ‘irfân

(3) yağîn olur senüñ cümle gümânuñ

kemâline irişür hem imânuñ

(4) cemâlin göstere Ḥaḫḫ saña senden

işitgil bu sözi cânı-la benden

(5) göresin cennet-i ef‘âl-i evşâf

günüñ cānuñ olur her nefes şâf

(6) gözüñden ref‘ide perdeyi Allāh

ma‘Allāh ola setrüñ tâ eli Allāh

(7) nihâyet setrüñ oldı çün eli Allāh

senüñ setrüñ olur Yâ Allāh Fî Allāh

⁹³ Kendi bulunduğu şekilde.

(8) özüdür ğayet miftāhı bilürseñ

bu zıkr olanı sen senden görürsen

(9) irişdüñ Leyle-i Kıadre özüñde

görelere nûr-ı Rabbānî yüzüñde

(10) tevāzu‘ kibriyâdan sen göresin

anuñla sen kemālüne iresin

(11) gel imdi sen saña gel öziñi gör

özüñe ‘âşık ol sen yüzüñi gör

(12) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki Hakk kılma ihsân (13) idüp tenezzül eyledi kılma ‘urûc
oldı kâlAllāhu Te‘âlâ (14)**sümme denî fe-tedellâ fe-kâne kâbe kavseyni ev-ednâ**⁹⁴ nüzûl-ı
a‘lâdan (15) ednâyedür ‘urûc-ı ednâ a‘lâyadur nüzûl bunuñ

26b

1) ‘urûcınıñ ‘aynıdır çün esfel a‘lâ oldı kavseyn oldı çün (2) ‘urûc ve nüzûl oldı iki
kavsuñ arasında olan nokta-yı fâşiliyyedür (3) kâb dirler kavseynüñ biri tenzîhi ve biri nisbet-
i tenezzülidür çün (4) sâlik nisbet-i tenezzühi ki nihâyet seyri’l-Allâhdur ve nisbete tenezzülü
ki (5) bidâyete seyr fillâhdur ya‘nî bidâyet seyr-i ma‘şûkdur ‘âşıkda (6) çün ‘âşık ve ma‘şûk
oldı şûreteyn oldı ve dâire-i takسیم (7) oldı bu iki şûreteynüñ mekânınıñ mufârekatı ednâdur
kâbe kavseyndür (8) zîrâ emrüñ küllisi anâ râci‘dür çün dâire-yi vâhidede faşl yoğdur (9)
‘âşıkda ma‘şûkı seyr eyledi dâirei faşl eyler hağ kalmadı (10) ve emrüñ küllisi râci‘ oldı
ma‘şûka egerçi dâire birikdi (11) ammâ kısmet farziyyeti kâbildür ve Hakk Te‘âlâ nefsin
nüzûlla şıfatladı (12) ve kulumuñ sem‘i olurın benümle işidür ve başarı olurın benümle (13)

⁹⁴ Sonra alçaldı, göz açıp kapayıncaya kadar en alçak yerlere ulaştı.

görür ve sāyir kuvāsında dağı böyledür ıulunuñ ve bu faşlda ya' nī (14) seyr-i ma' şûk ' aşıkda ve bekāda ve ıulina sem' ve başar ve sāyir (15) ıuvāsı olduğından nefsumüzi ve imānımızı işbāt eyledi şekk

27a

1) degül ki dāire ıısmet-i ıābildür fe-efhem egerçi ' aşık ma' şûk hil' atin (2) geydi ve ađlākla müteğalliğ oldu **men ' arefe nefsehu fakad ' arefe Rabbehu**⁹⁵(3) derecesini hāşıl ııldı sen ki Allāhı bilmek senüñ ilāhuñdur (4) diyü bilmekdür böyle bilmek zātuñı bilmek netice virür zīrā Allāhuñ (5) ' ilmi nefsüne ' ilmlle olur ve ' āleme ' ilmlle olur eger zihn ' ālemi (6) idrāk eylemese ve ' ālem hātırından gitse ađkām-ı ilāhiyye mürtefi' olur (7) zīrā anuñ ulūhiyyeti ' āleme ve me'lūha göredür ve eger bu ma' nāyı fehm (8) itmek isterseñ çok ' amelle şol nevāfile ki ferāyız içündür ve eger (9) ıādir olsañ nikāhı nevāfilüñ çok eylesine himmet eyle ki nevāfil (10) hayrātuñ a' zamıdur zīrā bunda izdivāc ve intāc vardur zīrā (11) ma' ıılı ve maşsūsı cem' eyle ve ism-i zāhirden ve ism-i bātından (12) ' ālemde ne şādır olursa hiçbirisi senden fevt olmaz ve mevārid-ı (13) ilāhiyye şādır olmağa ehl olursın ve anuñ ilkāsına ehl (14) olursın ve ' arş olursın anuñ istivāsına ve nüzûlına semā (15) olursın ve kürsi olursın anuñ ađdāmına ve dağı göresin ādını

27b

- 1) nice te' şir eyledügin a' lādan
sen olduñ mazhar-ı esrār-ı hikmet
- (2) sen olduñ mazhar-ı meclā-yı ıudret
sen olduñ sırr-ı esrār-ı ilāhī

⁹⁵ Kendini bilen, Rabbini bilir. (*Hadis-i Şerif*)

- (3) sen olduñ başlar tâcî külâhı
senüñle kudret-i kâdir bilindi
- (4) senüñle vârid ü şâdir bilindi
kalem-i a' lâ senüñçün kıldı taştır
- (5) nüķûşuñ levh içinde kıldı taşvır
senüñçün baħr içinde dür düzetdi
- (6) senüñçün ' arş u ferş eflâk yaratdı
senüñçün kıldı âb u ateş ü ħâk
- (7) senüñçün kıldı ' arş u ferş ü eflâk
saña kıldı musahħar ay ü yıldız
- (8) senüñçün eyledi ol gice gündüz
zuhûrı-çün seni kıldı ol insân
- (9) tenezzül eyledi sañâ o sulţân
eger sen seni bildiñ Ĥaķķı bildiñ
- (10) gice gündüz Ĥaķķa ķulluķda olduñ
çü ķullıķ tâcî başuñda uruldı
- (11) ululuķ taħtı senüñçün ķuruldı
iki ' âlemde sensin çünkü maķşûd
- (12) yaķınlıĝın bilenler oldu mevdûd

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki Beyit

- (13) saña ĝaflet ħicâbı perde oldu
anuñçün cân u ĝöñül mürde oldu

(14) gözi görmez kulağı hem işitmez

Haqqıñ emrin gönül içre yürütmez

(15) behâyim gibidür belki ağaldür

zararlar idici ol pür-dağaldür

28a

1) hemîşe fi‘li anuñ mekr ü tezvîr

ki halkıñ çok eyler o tedbîr

(2) çabasuz bî-edebdür halk içinde

neler işler neler ol dalk içinde

(3) şeqâvet ehli andan cümle ürker

ķamu tedbîri anuñ mekrle şerr

(4) anuñ nefsi şunuñ gibi şaķîdür

sözin söylese dirler müttakîdür

(5) kolaylama anuñ işleri çokdur

anuñ içinde hiç gerçeği yokdur

(6) anuñ endîşesi dünyâ olur pes

bu endîşede olur ol ħar ü ħas

(7) eşek dirligi var dirlige anuñ

ölümi ħaşr-ı eşeklikdür anuñ

(8) sizi vü bizleri mekrinden anuñ

Ĥuda şaķlaya hem şerrinden anuñ

(9) ve nefsi mezra' a şerrdür ve hâr u hâristândur ve bunda dikenler eküp (10) ahîrete gül götürcek degüldür ve bunun gibi nefis halk içinde (11) zehrdür ve zehristândur ve eger şehristânda ve eger Türkistândadır (12) bunun gibi nefisle müşâhabet eylemeyesin ve eger zarûret (13) olup mülâkât eylesen isti'âze idesin ve Hâkka şıgınasın (14) ve du'â idesin cümle halkı ve bizi bunun şerrinden sen şağla (15) diyesin ve hamuş olasın ziyâde inbisât eylemeyesin ve hoşnûd

28b

1) dahı eylemeyesin belki nesne bilmez gibi epsem olasın ve ardında (2) hayr u şerrden hiç söz söylemeyesin ve bu şahsuñ resmin ve (3) şûretün beyân ideydük ef'âlinden ve ahvalinden ve ahlâkından beyân (4) olunan ile iktifâ eylemezsen kıyâfet ve ferâset 'ilmi-le bilesin (5) ve eger bunların gibi âdâb ehl-i tarîkat dervîş ehl-i hakîkat (6) öğrenmek isterse dahı iltifât eylemeyesin ve her kişi gerekdür ki (7) kendü nefsinden olmaya zîrâ nefis hadd-i zâtında egrilik üzerine (8) halk olunmuşdur görmez misin ki ne kadar sen aña islâm 'arz idüp (9) şerî' at âdâbı-la mü'eddeb ol dinüp dilünden ve elünden (10) kimesne incitmeyesin dirsen edeb şaklamaz ve evâmire imtişâl (11) ve menâhîden ictinâb eylemekde taşşîrâtı çokdur belki her zamânda (12) gönül evânî arzû-yı cismânî-yi dünyevî ile tarlıkda ve teşvîşde (13) tutar belki küdüret ve zulmet ve kasâvet şöyle gâlib olur ki (14) Tañrı añdurmaz ve namazı huzûrla kıldırmaz hâlkuñ 'adâveti ve (15) şadâkati endîşesinde ve dünyâ teşvîşinde geniş dünya

29a

1) gözine tar görünür **fi kulûbihim marazun fe-zâdühümü'llâhu marazâ**⁹⁶ ve çün (2) gönül marazımı bildün eger gönül hastalığından hâlâş olmak (3) istersen ehlullâh şohbetine

⁹⁶ Kalplerinde hastalık vardır ve Allah onların marazını artırır.

niyāzla ve i' tikkādla ve ihlāşla (4) varasın ve hīç i' tirāz eylemeyesin ve ne emr eylerlerse cāñ
 (5) u gönülden qabûl eyleyesin ve dāim hizmetle ve hürmetle anlaruñla (6) zindegānīlik
 idesin ümīzdür ki anlaruñ kīmyā nazarlarıla senüñ (7) tabī' atüñ bāqır hāliş gümüş ola ve
 altun gibi pāk ola Beyit

(8) hāki zer idersin nazar-ı pākle çünkim

ben hake dağı nola kılsañ nazar iy dost

(9) çün saña ehlullāhdan Hākk nazarı yetişse taşfiye yolın (10) göresin kânûn-ı tarīkatı-la ve
 tezkiye-i nefis idesin riyāzetle (11) ve mücāhede ile kânûn-ı şer'iat ile gönül yüzün yuyup (12)
 Hākkā teveccüh ve murākabe yolın görüp ve irādet-i ilāhī ve nüzûl-ı (13) füyûz-ı nā-
 mütenāhī hāşıl idüp huzûr ma' Allāh hāşıl idesin (14) **bi-mennihi ve fazlihi**⁹⁷ çün gönül
 gafletden ve ekvān endişesinden (15) yüzi yandı ve halkuñ 'adāveti ve şadāqati unutuldu
 Hākkā

29b

1) teveccüh eylemege kâbiliyyet oldı ve murākıb oldı ve ol gönülden (2) Hākkā yol
 buldı Beyit

ol gönülün kim yüzi yunmuş degül

(3) 'ārifi billāh degül

ol gönülden kim Hākkā yol yokdur

(4) pes anuñ hayvānlığı muḥlaḳdurur

ya gönül ehl olasın veya gönül ehl

(5) hidmetinde olasın pāk olasın

⁹⁷ Onun yümün ve bereketi.

ya gönül ol Hâzrete irmiş gerek

(6) ya irene hüd gönül virmiş gerek

gör bulardan sen de gönül kaçkıdır

(7) bu ikiden gayrı gönül şaňkıdır

çün gönli ve ‘ilâcı bildüñ (8) beytullâh ki gönül evidür tavâf idüp şeş cihetni anuñ (9) kıble gördüñ ve meblağ-ı ricâle bâliğ olup gayrlar göñline (10) dağı ilâc idüp esbâbın ve ‘alâmetin ma‘lûm idüp (11) gayrlaruñda marazından halâş idüp harem-i Hâkğdur nâ-mahremden (12) şaklamak yolın ve beytullâhuñ kapucılığın beyân idüp dağı (13) ehl ilini bilürsin ve gönül yolından Hâkğı istemeyenlerüñ yolları (14) uzağdur vâşıl az bulunur ammâ gönül yolından gidenlerüñ ekşeri (15) Hâkğa vâşıldur ve eger maţlûb-ı hâkğikî ele getürmezse

30a

1) dağı bārī göñlin göder ve dâim nefsi havâtır idüp cem‘iyyet (2) ve ferâgat hâşıl ider ve zıkr-i kalbi-le göñlinden nûrâniyyet (3) ve şafâ kıılır göñlini pāk idüp vesveseden ve kabzdan (4) ve küdüretten ve tarlığdan ‘ilâc idüp ve kalbe şıhhat virüp (5) şafa-yı bâţınla halk içinde zâhir-i halk ile ve bâţın-ı şuğl-ı (6) Hâkğla oldılar eger tecelliyât-ı Rabbânî vâridât-ı ilâhî ve esrâr-ı gaybî (7) yüz göstermezse dağı bārī şıhhat-ı kalb hâşıl idüp ‘ömri (8) çürük endişeyle çürütmez Beyit

gönül ka‘besine gel gir tavâf it

(9) bulasın gönül içre hacc-ı ekber

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye Beyit

(10) Hâkğıñ varlığı gâyetde laţıfdür

bu mümkün varlığı cümle keşıfdür

(11) hicāb ardından ol saña görünür

anuñcün şûretüñ sinüñ yerinür

(12) görünmez gökler anuñcün lañıfdür

görinür encüm anuñcün keşıfdür

(13) başar idrāk idemez Hakkı iy cān

leñāfetde görünmez göze canān

(14) senüñ rûhuñ görünmez gerçi şûret

keşıfdür göze görünür zarûret

(15) lañıfisen anı görmek dilersen

keşıfden gör eger görmek dilersen

30b

1) kalāy olmasa āyine arķasında

görünmezdi şûret karşusunda

(2) kalāy gibidurur işbu keşıfler

anuñcün görünür işbu latıfler

(3) hicāb ardından iste ki bulasın

bu şûret içre maķşûda iresin

(4) mücessed oluben rûhuñ görünür

anuñcün bu deriyi ol bürinür

(5) gelür bundan görür hem işidür

bu şûretten gözükmeklik işidür

(6) mücessed olıcaķ şuyı tutar buz

şuña beñzer ki ol buzdan ider sûz

(7) laţîf teksîf ur ġāfil olanlar

keşîfi taltîf ider vâşıl olanlar

(8) ki ser-tâ-ser dil-i ‘ârif olur gör

hemîşe bil dil-i ‘âķil olugör

(9) vücûduñ yoķ yüzüñ hîç şûret ayru

bunı bilmeyenüñ cāmı oldı şayru

(10) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil kim maħcûbuñ katında esbâb (11) meşhûrdur ve ‘ârifler katında Hâķķ Te‘âlâ meşhûrdur ki müsebbibü’l-esbâbdur (12) güneş Allâhuñ emrile maşrıķdan tulû‘ idüp mağribden (13) ġurûb itdükce belki mağribden güneş toġar maşrıķdan tulıncaya dek (14) hâşıl-ı kelâm tevbe ķapusu ķapanınca ‘ârifler şühûdda olur (15) ve ehl-i esbâb ve hicâb-ı laţîfi teksîf ider ve ‘ârifler ‘âķlı

31a

1) ve sem‘i ve başarı cem‘ eyler zîrâ

le-hüm ķulûbün yefkahûne ve le-hüm a‘yunin yubsirûne bi-hâ ve-lehüm âzânun yesme‘ ûne bi-hâ⁹⁸ (2) ve maħcûblar (3) iki fetħ üzerine nâzırdur ve biri oldur ki anuñ ķalbi var (4) **la yefkahu**⁹⁹ ve başarı var görmez anlar mü‘minlerdür bildiler ammâ (5) görmezler zîrâ ‘ilme‘l-yaķînden ‘ayne‘l-yaķîn[e] gelmemişdür ve ehl-i (6) ‘irfân bilürler ve bildiklerini müşâhede iderler zîrâ ‘ilm-i ‘ayn (7) gelmişdür kaçan anlara ħiţâb olsa işidürler ve muţî‘ olurlar (8) ve zâtlarını Hâķķ Te‘âlâ ħalk itdüġine maħall ve mecrâ görürler aħķâm-ı (9) muvâfaķatdan ve muħâlefetden ne zâhir olur diyenler katında mâzî (10) ve müstaķbel ma‘dûddur ve meşhûd

⁹⁸ Onların kalpleri vardır onunla bilirler, gözleri vardır onunla görürler, kulakları vardır onunla işitirler.

⁹⁹ Anlamaz, idrak etmez.

olan hâldür ki ol iki (11) ‘adem ortasındadır ve hâl dağı **küllî yevmin hüve fi şe’en**¹⁰⁰ zîrâ yevm (12) ‘ibâretdür hâlden zîrâ hâlden ğayrı mevcûd yoğdur emr mümtedd (13) göründi ki mevhûmdur ıatre-i nâzla ve dâire-i cevâli gibidür (14) bu ğayrdan ğayrı mevcûd yoğdur ve maĥcûb olanlar emri mümtedd görürler (15) şabâhdan aĥşâm olunca mevcûd şanurlar ve ammâ Hâĥĥ Te‘âlânuñ

31b

1) vücûdı dâim ve mümkinâtuñ vücûdı aĥkâmı-la zâhir olur (2) anuñ vücûdınıñ ĥicâb ardından zîrâ vücûd-ı Hâĥĥ latîfdür bizüm (3) a‘yânımız görmez ve anuñ a‘yânı görünmez nitekim yıldızlar görünür (4) semâvât ĥicâb ardında ve semâvât görünmez ve egerçi yıldızla bizümle (5) yıldızlar arasında gökler vardır ammâ göremezüz leĥâfetinden (6) ve ıullaruñ gözleri esbâbadur denildi ki bunlardan ötürüdür vücûd-ı (7) ‘ârif nûr-ı Rabbânî-le başiret gözi-le açıldı (8-9) **arefehû rabbehû bi-rabbihî men yuti‘ir-resûle fe-kad etâ‘a’llâhe ve ıâle fe-ecirhu hattâ yesme‘a kelâma’llâhi**¹⁰¹ eger Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve sellem anda Hâĥĥuñ (10) şıfat-ı zâhire-i meşhûdesi olmasa aña itâ‘at-i Hâĥĥa (11) itâ‘at olur mıdı anuñçün dinildi maĥcûblar nazarı esbâbadur (12) ve dâim esbâb anuñ meşhûdidur ve ‘ârifüñ Hâĥĥ meşhûdidur (13) zîrâ ‘ârif keşîfi talĥîf idebilirir şu ki mütekâşif olup (14) buz olmuşdur şuyı buzda görebilür keşîfi laĥîf itmek ma‘nâsı (15) budur keşîfi laĥîf görmege ĥicâb olmaya ve cehd eyle ki sen şol

32a

1) ‘âriflerden olasın ki ekvânı ve âşârı ĥicâb tutmayasın Beyit

¹⁰⁰ Her gün O, yeniden yaratır.

¹⁰¹ Rabbini rabbiyle bildi kim resule itaat ederse Allah’a itaat etmiş olur ve dedi ki : Allah’ın sözünü duyuncaya kadar ona uy.

(2) senüñ fi' lüñ anuñ fi' line iy yār

şakıñıl olmasun vaşfına astār

(3) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye Beyit

eger sem' oldısa Hakkı işitdün

(4) kelāmımı Hakkıñ sen hoş işitdün

başır oldı-sa Hakk saña görürsin

(5) cemâlini tecelliler kılursın

anuñ sem' i-le işitdün sözini

(6) anuñ gözi-le gördün sen yüzini

anuñ ' ilmi-le bilürsin vücûdın

(7) gönül ü cāndan eyle gel sücûdın

anı görmek anuñ nûrı-la olur

(8) aña irmek anuñ vaşfi-la olur

cemâlin çün tecellî eyledi yār

(9) anuñ vaşfını gören oldı dindār

kelāmımı Muḥammedden işitdün

(10) eger her yirden işitdün iş itdün

eger hil' at yetişdi ise halkdan

(11) sen anı bilmegil illā ki Hakkdan

eger zillet yetişdi ise halkdan

(12) sen anı bilmegil illā ki Hakkdan

vücûdın her nefesde viren oldur

(13) saña lâyıķ olanı gören oldur

senüñ cânuñ saña her dem virür ol

(14) anuñçün saña senden açılır yol

saña senden açar ebvâb-ı raḥmet

(15) senüñ varlıĝuñ olur cümle hikmet

senüñ varlıĝuñ olur nur-ı yezdân

32b

1) anuñ nûrı-la olursın zi-merdân

anuñ nûrına âyîne olursın

(2) ne isterseñ sen özüñde bulursın

cemâline seni mazhar idüpdür

(3) cihâñı senüñçün ol kılpudur

gel imdi dir öĝüñi sen saña gel

(4) yaḥûd işit ne dirven sen saña gel

senüñ maḥlûbuñ özüñdür bilürseñ

(5) ye maḥlûbuñ sen özüñde bulursañ

senüñ özüñdedür mezmûm u Maḥmûd

(6) senüñ için dü ' âlem oldu mevcûd

eger bilmez iseñ sen seni iy yâr

(7) kamu mezmûma sen olduñ giriftâr

ki bilmezlikden özge bâḥıl iş yok

(8) eger bilseñ yol açılır saña çok

eger nefsüni bildün Hakkı bildün

(9) murād u maqşûduña cümle irdün

cemâlün pertevdür cümle âlem

(10) senüñcün geldiler evlād-ı âdem

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (11) bilgil ki Hakk Te'âlâ neş'e'i belki cem'ı ecsâm-ı tab'ıyye-i (12) 'unşuriyye iktizâ-yı hikmetdür her cismde ve kabûl eyledi ve rûh-ı (13) ilâhîniñ nefhasına ve **ve nefahu fihi min rûhi**¹⁰² zâhir oldı bu (14) heykelün mizâcına göre nüfûs biri birinden mezîd olduğı mizâc (15) mütefâvit ve mütefâzıl olduğınuñ gelür nûr-ı af-tâb zücâciyye

33a

1) toqunsa muhtelif elvân zâhir olur görenler katında humret (2) ve şufret ve âl ve yeşil ve ğayr-ı zalik zücâcınıñ elvânına göre (3) ve nûra şekk yoqdur ki birdür muhtelif degüldür ihtilâf maħallden (4) gelür ve nüfûs-ı müdebbire nûr-ı af-tâb gibidür heyâkil-i tab'ıyye-i (5) 'unşuriyyede çün bu şûretlerde nefsün taşarrufı olur ve bu tedbîr (6) ve bu taşarruf heykel isti'dādına göre bu heykelün eşeri (7) vardur nüfûsda emzicesine göre nitekim güneş nûrına zücâcenün (8) muhtelif renginün te'şîri gibi ve ba'zı nüfûs zeyrekdür bi-hasebi'l- (9) mizâc mültez olur el-kışşa nüfûs heykelde mü'eşşirdür çün (10) merâtib-i rûh mizâca göredür pes nefs-i nâtiqa bir olmaq (11) gösterür ve ba'zılar dirler ki (11-12) **ervâhu'l- evliyâ'i 'alâ merâtibihim ve 'alâ haddihim ve ervâhi'l-enbiyâ'i aleyhimü's-selâm 'alâ tabakâtihim [ve]'alâ haddihim**¹⁰³ halk olinmişdur ve ervâh-ı evliyâullâh ve ervâh-ı

¹⁰² Ona kendi ruhumdan üfledim. (15:29, 38:72)

¹⁰³ Evliyaların ruhları onların derecelerine ve mertebelerine göredir ve enbiyanın (a.s.) ruhları da derecelerine ve tabakalarına göredir.

havāşş-ı (14) mü'minîndür ve avāmu'l-mü'minîndür ve ervāh-ı küffarla bunlaruñ ervāhı (15) bir degüldür ve eger bir olsa biz dañı nebî olurduñ ammā kavlı-i evvel

33b

1) didügi oldur ki nefsi-nāṭıka birdür çün mizāc mü'eşşirdür nefsi-nāṭıka (2) merātib emzice-i muhtelifeye göre olur her mizāc ki i'tidāle (3) qarībdür kemāl ziyāde ve Hāḫka ḫurb ziyādedür ve i'tidālden (4) uzaḫ oldıḫca kemālden ve Hāḫḫdan ba'īd olur ve Hāḫḫ Te'ālā (5) ğmā-yı zātisi cihetden **va'llāhu ğaniyyün 'ani'l-ālemīn**¹⁰⁴ dūr ve **leyse kemışlihi**¹⁰⁵ (6) şey' ḫayşiyetinden hiçbir şeyden müte'eşşir degüldür ve mü'eşşir muṭlaḫdur (7) ammā ilah me'lūha göredür ve ḫādir maḫdüre göre ve 'ālim (8) ma'lūma göre ve Rabb merbūba göredür zīrā nisbet ḫadere ve 'ilm (9) rübūbiyyet ṭarafeyn ister ta'alluḫda ve taḫaḫkuḫda ve çün mizāc-ı cismānī (10) i'tidāle qarīb olsa nefsi-nāṭıkanuñ ta'alluḫı tedbīr ide (11) aḫsen vech üzerine olur ve aḫlāḫ zemīmden pāk olur (12) kemāli-le ve aḫlāḫ-ı ḫamīdeyle ittīşāf olup ḫālīb ḫidmetde (13) olup nefsin tezkiye bulur ḫānūn-ı şerī'ati-le ve nefsi i'tidāle (14) gelür ve aḫlāḫ-ı zemīmesi münkeşir olur ve ḫalbe şafā ve nūrāniyyet (15) gelür ve devām-ı zikrden ferāḡat ve cem' iyyet gelür devām nefy ḫāṭırādan

34a

1) küdüret-i cismānīden 'unşur-ı ḫāk pāk olur ve 'aḫla i'tidāl (2) gelür nazārında ve istidlālinde 'ibret ḫāşıl idüp nazārı (3) şaḫīḫ olur ve netice bulur ve rūḫına i'tidāl gelür ḫalbūñ (4) kasāvet ve küdüret rūḫa yetişmez şifāt-ı nūrānī ve muḫabbet zātı-la (5) muttaşif olup maḫbūb şevki-le teveccūh idüp envā'-ı zevḫ-i rūḫānī (6) vecdī ve ḫālī ve insī ve ḫudsi ḫāletler ḫāşıl idüp ve 'ānāşır-ı erba'nuñ (7) kesr ve inkisārı ile şüretler münkesir olup i'tidāl

¹⁰⁴ Muhakkak ki Allah alemlerden zengindir.

¹⁰⁵ Hiçbir şey Ona benzemez.

karīb (8) olup mizāc hāşıl olduğı gibi nefse ve gönle ve ‘ākla ve rûh-ı (9) i‘tidāl haķikī hāşıl idüp rûh-ı izāfiyye vāşıl olur (10) nefsün ve gönliñün ve ‘aķluñ ve rûhuñ i‘tidāli oldur kim rûh (11) mütekāşif olur ‘aķl olur ve ma‘ķlâtında ‘**alā mā hiye aleyhi**¹⁰⁶ seyr ider (12) ve ‘aķl ve rûh mütekāşif olur ħalb olur dāim cem‘iyyet-i kāmile (13) ve ferāgat üzerinedür dāim olup şafā ve nûrāniyyet hāşıl idüp ħuzûr-ı (14) ma‘ Allāha vāşıl olur ve ħalb-i mütekāşif olup nefis müzekkī ve cism münevver (15) olur el-hāşıl rûh mücessed olur

34b

1) **rakka‘z-züccācü ve rakkatü‘l-hımar fe-teşābehe fe-teşākele‘l-emre fe-ke-enne mā hamrun ve lā ħadeh fe-ke-enne mā aħdahu ve lā humar**¹⁰⁷ (2) ya‘nī rûhla cismün mişāl[i] rengin şarābla ve şāf sırça (3) ħadehe beñzer eger nazar tolu ħadeh imtiyāz-ı mürtefi‘ olmuşdur şarāba (4) baħsañ ħadeh görünür ve ħadehe baħsañ şarāb görünür bu cümleye (5) çün i‘tidāl-i haķikī geldi ve rûh-ı izāfi ve sırr-ı ħafi güneş tulu‘ (6) itdüği gibi olup encüm ve rûh ve ‘aķl ve ħalb ve nefis muħtefi‘ oldı (7) belki nûr-ı āf-tābla münevver oldı āf-tāb-ı haķikī ve rûh-ı izāfi (8) ħıldı belki rûh-ı izāfi mütekāşif olup nûr olduğı gibi (9) ve burada kıymet ziyādedür ħarāret vaķtinde şudan fe efhem (10) bu cümleye i‘tidāl-i haķikī gelmeyince Haķķ Te‘ālā ħulna sem‘ (11) ve başar ve ‘aķl ve gönül ve sāyir ħuvāsı olmaz kûh-i Ķaf ve Şād (12) bunuñ gibi şüretten ‘ibāretdür derece-yi ‘ulyā ve maķām-ı zülfi (13) ve tenezzül ve maķām-ı Maħmûd ve ħurb-ı ednā ve beķā bu maķāmdan (14) ‘ibāretdür ve nu maķāma vāşıl olmaķ ‘alāmet oldur ki şamedāniyyet (15) gelür ya‘nī bu maķāmdan (14) ‘ibāretdür ve bu maķāma vāşıl olmaķ ‘alāmet oldur ki şamedāniyyet (15) gelür ya‘nī tolu luħ gelür sirāyet eyler ħatta geyecekine bile

¹⁰⁶ Kendi bulunduğu şekilde.

¹⁰⁷ sırça kadehe baksan şarap görünür şaraba baksan kadeh görünür.

35a

1) sirāyet eyler Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye

eger senden sañā yol eyledünise

(2) dinileni özüñde bulduñısa

özüñde Hakkı bulduñ bî-şekk ü reyb

(3) sözün ğayb ehlinüñ sen kılmagıl ‘ayb

eger Manşûr iseñ sen dâra geçgil

(4) bu yir fânîdür bâķiye geçgil

beķā mülkinde yoķdur tarlıķ iy yār

(5) taraldı milk-i fânîde қalanlar

bunı bildiñ yaķından ol yaķındur

(6) anuñ ‘ilme’l-yaķın ‘ayne’l-yaķındür

senüñ ‘ayne’l-yaķınüñ cehle dönmez

(7) terāzüñden senüñ bâtıllar inmez

eger bulduñısa sende istedüğüñ

(8) senüñçündür dü ‘âlem sen dır öğüñ

yaķın olduñısa uzaķlıķ olmaz

(9) anuñçün bildiğün hiç cehle dönmez

bilgil ki edebli olanuñ mizācı (10) i’ tidāle qarıbdür edeble vāşıl olanlar ba’id olmaz (11) ve maṭlûbdan rücû‘ eylemez vücûd-ı muṭlaķ ḥayr-ı maḥz̄dur ve ‘adem-i (12) muṭlaķ şerr-i maḥz̄dur mümkün bu ikinüñ arasında berzaḥdur (13) vücûd-ı muṭlaķdan naşib-i ḥayriyyet

vardur vücûd sebebi-le (14) ve ‘adem kabûl eyledüğinden ötürî şerrden naşîb vardur edeb-i (15) cem‘ e dirler hayruñ küllisini ve kâmil olanlar şûret-i ilâhiyye

35b

1) üzerine halk olunmuşdur ve hayruñ küllisini câmi‘dür ve halîfe-i (2) Hakkıdır ve anuñçün esmānuñ küllisini ‘âlemde âdeme bildürdi ve esmā‘ı (3) aña ma‘lûm eyledi ve Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve sellem ‘ilme’l-evvelîn (4) ve’l-âhirîn Hakk Te‘âlâ bañâ bildirdi dir pes ‘ilm-i esmā anuñ katında (5) hâşıldur zîrâ Âdem evvel gelmişdür vücûd-ı hayşiyetinden ve Hâzret-i Resûl (6) şallallâhu ‘aleyhi ve sellem maşşûş olandan beyân idüp **ûtütü’l-cevâmi‘ a’l-kelimi**¹⁰⁸ (7) didi ve kelim-i cem‘ kelimedür ve ‘ilm-i a‘yân müsemmiyâtdur ve (8) kâlAllâhu Te‘âlâ **ve kelimetuhû elķâhâ ilâ Meryeme ve a‘yâne**¹⁰⁹ mevcûdātuñ (9) küllisi kelimât-ı Hakkıdır pes Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve sellem esmā (10) ve müsemmâ ikisi hâşıl oldı cem‘-i nâs üzerine seyâdeti ululığı (11) müsellemler oldı **ene seyyidü’n-nâsi [fi] yevmi’l-ķiyâmeti**¹¹⁰ ve çün taşşîl hayr-ı (12) maşza vâşıl oldı **ve hüve kavluhû Te‘âlâ küntü sem‘ahû ve basarahû ve sâyire kuvâhu**¹¹¹ (13) ya‘nî ben kulumuñ sem‘ ve başarı olurın ve sâyir kuvâsı (14) olurın bu vuşûl-ı maşlûbdur ki sa‘âdet-i dâimedür ve şekl-i külle (15) vâşıl olan yine rücû‘ eylemez zîrâ rücû‘-ı muhâldür perde keşf

36a

1) olduğdan şoñra hicâb şîfatına zîrâ ma‘lûmdur ki ‘ilm-i müte‘allik (2) olduğdan şoñra câhil olmaz zîrâ ricâlullâh söyledikleri perde keşf (3) olduğdan şoñra başîret başarılarından şîfât-ı ulûhiyyet hâşıl (4) olduğdan şoñra bā-vücûd ulûhiyyet şîfâtı-la muttaşîf

¹⁰⁸ Bütün kelimeleri ona verdik (öğrettik).

¹⁰⁹ ilerigelenlerine, Meryem’e ve ayana bütün kelimeleri verdi (öğretti).

¹¹⁰ Ben kıyamet gününde insanların efendisiyim.

¹¹¹ O, ben kulumun gözü, kulağı ve sayir güçleri olurum dedi.

ve mütehaqqık (5) olmuşken şıfât-ı kevneynde ve bendelikde mukîm tırurlar anlar (6) edîblerdür ve Allâha celîslerdür ve ehl-i zıkr ehl-i Qurândur ve ammâ (7) ‘ämme-i nâs öldikden şöıra perde-yi hicâb başiretlerinden (8) götürürler **ve umûrun ‘alâ mâ hiye ‘aleyh**¹¹² ma‘ lûm olur eger sa‘îdlerden (9) olmazlarsa dağı sa‘îdi ve şâkıyi bilürler ve ‘ilmlerine cehl (10) tārî olmaz eger edîb olmazsa cāmî‘-i hayr olmaz ve egerçi hayr (11) emr-i vâhiddür şûret-i keşîrde zâhir olur muhtelif olup edîb cāmî‘-i (12) şûret-i hayr üzerinedür icmâl tafşîl ider ve mufaşşal icmâl (13) ider ve bir kimsede bu şıfat ve bu kuvvet edîb degüldür ve mevcûd (14) mümkinden imkân hükmi-zâyil degüldür zîrâ naşîb vücûd-ı Hâqqdan yokdur (15) aşlen egerçi a‘ yân mümkinât vücûdından şöıra ma‘ düm olmaz

36b

1) ve ‘ilm olmak Zât-ı Hâqq’a ‘azze sulţâna muhâldür zîrâ zâta ‘ilmüñ huşûlden (2) gayrıya muhâldür (2-3) Ar) **va’llâhu ğaniyyün ‘ani’l-âlemîn li-zuhûrihî li-nefsihî fe-lâ delîle ‘aleyhi sivâhu şehida’llâhu enne-hû lâ ilâhe illâ hû ve ezelen şümme illa’llâhu**¹¹³ (4) ve eger ta‘azzür maġâmında tenezzül eylese ve kendi şıfât-ı hil‘atin (5) ħalîfe geyürse ve kendü i‘lâmı-la ve ta‘rîfi-le ħulına ma‘ lûm (6) ve ma‘rûf olsa olur Beyit

eger ta‘rîf-i rabbânî olursa

(7) ħulına Hâqq tecellîler ħılursa

görür maġlûbı kendüde gümânsız

(8) anuñ oġı nişânı urur kemânsız

ki mümkün zâtına yol bulmadı hîç

(9) senüñ varlıġuñ anda hîçdür hîç

¹¹² Ve bütün işler bunun üzerindedir.

¹¹³ Allah bütün alemlerden daha zengindir. Zuhuru kendindedir. Kendinden başka bir delile muhtaç değildir. Ondandır başka bir ilah olmadığına delalet eder. Ezelidir ve ondan başka ezeli olan da yoktur.

muḥāl oldu anuñ zātında fikret

(10) olur ‘aqlı anuñ zātında ḥayret

veliyy vaşfında olur fikret iy yār

(11) eger ‘aşqına olsañ sen giriftār

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye egerçi (12)

Ḥaqq münezzehdür ḥulûldan

Te‘âlâ şānuhu oldur maḥallden

(13) anuñ zātında yollar oldu mesdûd

yoğ olur zātı içre cümle mevcûd

(14) tecellî zātına mümkün irmez

vücûdı maḥv olur zātını görmez

(15) çü kendü kendüye kıldı tecellî

zuhûr-ı zātî için hem tesellî

37a

1) aña üç nesne zāhir olur iy cān

şühûd u şāhid ü meşhûd cānān

(2) olur zātında anuñ i‘tibārāt

şühûdından olupdur bu izāfāt

(3) velikin zāta baksañ ucı birdür

nesebler anda şıgmaz cümle sırrdur

(4) anuñ zātīsidür meyl-i zuhûrı

şühûdından vücûda geldi nûrı

- (5) anuñ zātında oldu i‘ tibārāt
nesebler zāhir oldu ve izāfāt
- (6) anuñçün zātı anuñ vāhid oldu
ulūhiyyet maḳāmında görüñdi
- (7) olur zātına anuñ vaşf u aḥvāl
ḥayāt ‘ilm ḳudretden bu ef‘āl
- (8) anuñ ef‘āli ‘ālemler getürdi
anuñ ef‘āli ādemler bitürdi
- (9) anuñ emri-le oldu işbu ‘ālem
anuñ emri-le ādemdür mükerrem
- (10) anuñ emri-le oldu kāf ve nūn cem‘
ikisi cem‘ oluben oldılar şem‘
- (11) bu kāfi ḳudreti-le ḳıldı taşṫır
bular eşyā vüçüd olmasa taḡyır
- (12) bu emri-le vüçüda geldi eflāk
hevā vü āb u āteş ‘unşur-ı ḥāk
- (13) nebāt u ma‘den ü ḥayvān u insān
ḳul oldılar Ḥaḳḳa bu cümle yeksān
- (14) veliyy bunlarda insāndur mükerrem
anı kendüyi-çün ḳıldı mu‘azzam
- (15) ḥayātı-la ve ‘ilm u ḳudreti-le
zuhūr itdi cemāl ve raḥmeti-le

37b

1) anuñ sem^ç ve başarı oldu kılına

diledi zāhir oluben görine

(2) çü Hakkda varı-dı bu cümle evşāf

anuñ evşāfı-la insān olur şāf

(3) dü^ç ālem ādeme oldu musahhar

Hakkkuñ nūri-la insāndur münevver

(4) gel imdi kendüñe gel dir özüñi

gönül āyīnesinde gör yüzüñi

(5) sa^ç ādet tācı başuña urıldı

şifāt u nūr cem^ç iyyet görüldi

(6) ferāgat oldu medh ü zemm halkdan

bu hil^ç atler senüñçün oldu Hakkdan

(7) sen ayruq havfi-la hüzn görmeyesin

ne isterseñ sen özüñde bulasın

(8) sen olduñ maqşad-ı aqşā-yı^ç ālem

senüñçün geldi ins ü cinn ü ādem

(9) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki sırr-ı hayāt-ı ilāhī mevcûdâtta (10) sirāyet eyledi zîrā

enbiyā^ç aleyhimüs-selām ve ba^ç zı evliyāullāh (11) ^ç aleyhim er-raḥmet ver-rıdvān her şey^ç ki

hayāt keşf oldu ki cemī^ç (12) eşyā mevcûdına şenā idüp tesbīh iderler çün Hakk Te^ç ālā (13)

haber-i şahīhde gelmişdür ki kılına sem^ç olur ve başar olur (14) ve sāyir kuvāsı olur hayāt

dağı olur ve Hakk Te'âlâ 'ulüvven kebîrân¹¹⁴ (15) hülûldan ve mağalden velikin Hakkıñ çün nisbet ve izâfâtı vardır

38a

1) didüğine sem' olmak revâdur ki anuñla kul olur ve kulınuñ (2) hayât[1] olur anuñla yürür ve tende kuvvet olur başın getirüp (3) gitmege ve 'ilm olur anuñla bilür ve cemî' şifât olur nitekim insân (4) semî' ve başîr ve hayydur ve ğayr-ı vâhiddür **ve'l-'abdu't-tahakkuku yenkeşifu fe-tebeyene lehû innehu'l-Hakku**¹¹⁵ (5) ve gönül fâriğ olanlar huzûr-ı ma' Allâhda (6) olurlar murâkıbla ve sükûn-ı kalble ve ferâğat-ı câmi' ayla olurlar ve eger (7) bir kapuya mülâzemet eyleseñ ve dâim ol kapuyı dögseñ açılsun (8) diyü bu rahmetdür kendü katından göndermişdür ve tevfiğdür ve Hakkıñ (9) ilhâmıdur ve Hakk Te'âlâ şühûd ta'lîm ider ehlullâh Hızır gibi ğayra (10) kenü ledünninden 'ilm ta'lîm ider kâlAllâhu Te'âlâ (11-12) **âteynâhu rahmeten min 'indinâ ve 'allemnâhu min ledünnâ 'ilmen mine'l-vücûhi'l-hâssi'l-meddi beynehû ve beyne'llâhi Te'âlâ**¹¹⁶ vech-i hâşş oldur ki anda vâsıta (13) olmaya nebî ve mürsel ve melik-i muqarreb aña muṭṭali' olmasa gerekdür (14) ve eger 'inâyet-i ilâhiyye olsa bir şahşa melek veya Resûl ya veliyy (15) olsun Allâhu Te'âlâ tevfiğ refik ider bu derece-yi hâşşaya

38b

1) muṭṭali' eyler ve şeyh-i ekber **ḳuddise sırruhû**¹¹⁷ fütûhât-ı Mekkînün üç yüz (2) toḳsan altıncı bâbında buyurur ki hiçbir maḳlûk yokdur (3) illâ anuñ vech-i hâşşı vardır ki Hakk Te'âlâ umûr-ı keşîreyi aña (4) ta'lîm eyler ve ba'zı 'ibâd bilmez ki bu 'ilm vech-i

¹¹⁴ Yüce ve büyük.

¹¹⁵ Tahkiki imana ermiş bir kul gelişir, kendisinin hak olduğu ona ayan olur.

¹¹⁶ Bu arada ikisi katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve kendisine ilim öğrettiğimiz kullarımızdan birini buldular. (18:65) Kehf Bütün diğer hususi yönlerden onunla Allah arasında bir şeydir.

¹¹⁷ Sırrı mukaddes olsun!

hâşdan olduğunu ki (5) ol ‘ilm zarûrî idi ve Mûsâya ‘aleyhi’s-selâm eyitdi ki (6) **ve ente ‘alâ ‘ilmin ‘allemeka’llâhu lâ a’lemuhû ene** ¹¹⁸ve Hızır Nebî Mûsâ’ya ‘aleyhi’s-selâm eyitdi (7) ki saña olan ‘ilm senün vech-i hâşşuñdandır ve şâhib-i ‘inâyet-i (8) ilâhiyye bilür ki bu ‘ilm vech-i hâşşuñdandır ve eger eşyânuñ küllisini ol (9) vech-i hâşdan bilse bu müşâhedeye mülâzım olur ve şü’ûn-ı (10) ilâhiyyeye nâzır olur kâinâtuñ müşâhedesi ‘âleme anı meşğûl kılar (11) gâfil eylemez ve ol maķâm şiddik maķâmıdır ki didi **mâ ra’aytu şey’en illâ ra’aytu’llâhe ķablehû**¹¹⁹(12) ya‘nî ben bir şey’ görmez illAllâhı o gördi (13) görürin zîrâ eşyânuñ Allâhdan şudûrına müşâhiddür ve ol (14) şühûd-ı dâimdür vech-i hâşşa muṭṭali‘ olan şer‘ helâl eyledüğünü (15) hâram eylemez ve şer‘ hâram eyledüğünü helâl eylemez ve eger hıız oğlanı

39a

1) öldürdi ise vechi vardır ve hayrânda idi ve eger bir kişi şer‘ün (2) helâl eyledüğünü hâramdır ve hâram eyledüğünü helâldür dise (3) cemî‘ katında kâfirdür ve da‘vâsında vech-i hâş ehlin didüğünü (4) kâzibdür ve cemî‘-i şerâyi‘ vech-i hâşdan şâdir olmışdır (5) ve ta‘bîr-i rü’yâ dahı kitâba nazâr eylemez sözün olsa (6) ve istidlâlsiz olsa ol vech-i hâşdandır Beyit

(7) ledünnî ‘ilmîni bilmek dilerseñ

şu ‘ûnâtın Hâķķuñ gör ki er iseñ

(8) çü Hâķķuñdur bu ‘âlemde olan iş

gör imdi fi‘l-i Hâķķı kılma teşvîş

(9) ledünnünden sen evvel çıķmayınca

ledünn-i Hâķķa vâsıl olmayınca

¹¹⁸ Ve sen ilim yolundasın. Sana Allah bilmediğın şeyleri öğretti. (96:5)

¹¹⁹ Daha önce Allah’tan başka hiçbir şey görmedim.

(10) kamu fi' li sen özüñden şanursın

şu'ûnından Hakkuñ sen uşanursın

(11) Hakkuñ fâ' illigin görseñ her işde

ledünnî ' ilmi konuldu uşda başda

(12) eger vaşfin Hakkuñ sende görürseñ

sen leng fi' li-le fâ' il olsañ

(13) ledünnîdür saña Hakkdan şunuldu

sa' âdetler başuñda bu konuldu

(14) ledünnîdür ne kim gördüñ işitdüñ

anı Hakkdan bilüp sen hoş iş itdüñ

(15) gel imdisen saña gel sen seni gör

özüñde her nefesde biteni gör

39b

1) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye Beyit

gel imdi kendüñe gel dir özüñi

(2) gönül âyinesinde gör yüzüñi

sa' adet ehlinüñ hâli dinildi

(3) gönüllerde tecellîler görüñdi

Hakkuñ kulu saña çün oldu zâhir

(4) gönüller mâsivâdan oldu tâhir

saña sende yakınlığı bilindi

(5) Hakkuñ nûrını sen sende gör indî

- eger bilmez iseñ ehl-i sa' âdet
- (6) dinilsün neydügin ehl-i şekâvet
- senüñ içüñ taşuñ taldı melekden
- (7) sa' âdetler yağar işbu felekden
- şekâvet ehlini bilmek dilerseñ
- (8) özüñde ğayrda görmek dilerseñ
- göñül âyînesinde gör yüzüñi
- (9) oñat baķubanı silgil gözüñi
- içüñ taşuñ senüñ Şeytân olupdur
- (10) göñüle câna endîşe tölupdur
- göñül çün ğâfil oldı Hakkdan iy yâr
- (11) kamu vesveseye oldı giriftâr
- olur ğâfillerüñ göñli dîv hâne iy yâr
- (12) 'acep midür mücessed olsa Şeytân
- anuñ içi tölupdur cümle vesvâs
- (13) oķuğıl ķuleñuzu tâ ki ve-n'nâş
- göñül Şeytâna oldı çünki mağlûb
- (14) anuñ oldı ķuvâsı cümle maħcûb
- gelür endîşeler söyler dilinden
- (15) ğaşb ķılsa neler çıkar elinden
- eli altından ğanıye tarlıķ eyler

40a

- 1) ŧekāvet ehline hoŧ yārlik eyler
 ‘ adāvet odını dilden ŧaçarlar
- (2) sa‘ ādet ehli yolından kaçarlar
 gönülde toptolu kabz kasāvet
- (3) tolar endīşeden gönline zulmet
 küdüretler olur gönülde anuñ
- (4) anuñ zaħmetdedür cismi-le cānuñ
 çıkar dikenleri bitdi gönülde
- (5) anuñçün tarlık oldu bu giñ ilde
 gönül ayağı düz baŧmaz anuñçün
- (6) senüñ düŧmenlerüñ ağlar senüñçün
 geğer endīŧle tarlıkda ‘ ömrüñ
- (7) bilinmedi hayf ki saña kadrüñ
 ŧekāvet her nefes biter özüñden
- (8) ‘ adāvetler gelür ağar yüziñden
 yüzüñ sür ki ŧatar gibi durursın
- (9) bu halķa kibr ü kīnüñ sen sürersin
 ululuk isteyür dünyāya düŧdüñ
- (10) senüñ dünyāñ çok oldıkça ŧaralduñ
 ki yolından anuñ çün sen sürüldüñ
- (11) mücessed dīv olupdur ‘ ađl u cānuñ

budur işi cehennemde yananuñ
 (12) sebep olur gönli maḥcûb olanuñ
 ki ıarlığa kavî mağlûb olupdur
 (13) bu odlar yanar içüñde nedendür
 yedidür tamû kapusın bilürsin
 (14) bu yidiyi sen özünñde bulursın
 biri sem' üñdurur birisi gözünñ
 (15) biri ' aqluñdurur birisi ağzuñ
 biri ayağunñ ve birisi fercünñ

40b

1) biri batnuñdur tâ ki ide ḥarcuñ
 yedi tamû kapusını sen açduñ
 (2) sa' adet yüzini ḳoduñ geçdüñ
 yedi tamû senünñ cismünñ büründi
 (3) gelüp dünyâda ehline göründi
 mücessed tamu oldu cism ü cânuñ
 (4) bu söze olmasun hergiz gümānuñ
 şular kim ölmekden öñdin öldi
 (5) ḳubûr ehlinünñ aḥvālını bildi
 gönülñden çün ḥicābuñ gitdi iy yār
 (6) saña cennet kapusı oldu işār
 sekiz uçmaḳ kapuları açıldı

(7) saña rahmet şuyı her dem saçıldı

senüñ cismüñ tahtehe'l-enhār

(8) ma'ārifler olur eşcār u eṣmār

şarābdur çün maḥabbet saña iy yār

(9) ki 'ilm ü ḥilm olur tahtehe'l-enhār

gelür esrār ma' nālar dilüñden

(10) olur cārī neler gelür elüñden

heme aḥlāk-ı rûḥānī görünür

(11) mücessed oluben cildüñ bürinür

gelüp aḥlāk-ı Rabbānī göründi

(12) ne şüretdür ne ma' nādur gör indi

sekiz uçmaḡ saña oldı müselleḡ

(13) vilāyet içre sen olduñ mükerrerem

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki (14) gönül maḥcûb olsa Ḥaḡḡdan ġāfil olup Ḥaḡḡı unudur ve ḡalka (15) meşġûl olur Ḥaḡḡdan uzaḡ olur ve ḡicāb ḡalını çün gönül Ḥaḡḡkuñ

41a

1) ḡaremdür nā-maḡremle toḡtoli oldı Ḥaḡḡ Te'ālā aña ḡahr eyler ḡaremine nā-maḡrem (2) ḡonduġı içün ḡarlık ve ḡarañuluk ve teşvīş ve ġam ve ġuşşā virür (3) çünki gönül beytullāh ve ḡāne-i raḡmānī idi ve ḡāne ḡāne-i Şeyḡān oldı (4) ve feyz ü rahmet ḡapuları ḡapandı şekāvet ḡapuları açıldı (5) ve cemī' i ḡuvā-yı cismānī ve Şeyḡānī evi olup gönülde şerr ü şür (6) ve ġaflet ve şıfāt-ı zemīme ḡāşıl olur ve eger gönül bir nesneye (7) müteveccih

olsa cemîc kuvâsı ile müteveccih olur ya'nî sem'î-le (8) ve gözi-le ve 'aqlıla ve elile ve batıla ve ferici-le ve ayağı-la müteveccih (9) olur ve gönül neye müteveccih olsa bu cümle ile müteveccih olur eger (10) gağab eylese dilinden otlar şaçalar mücessed ğaflet ve karanıuluk (11) ve tarlık olur ve sen şanursın ki fülân kişidür belki gördüğün (12) libâsı-la kimdür ve sekrdür ve anla veripdür belki oñat baksañ (13) başdan ayağa endişedür pes kuvâ-yı zâhire kim beşdür ve kuvâ-yı (14) bātına dahı beşdür ve kuvvet-i 'âkile ve kuvvet-i 'âmile çün gönül maħcûbdur (15) esfele meyl ider cemîc -i kuvâsı-la bu kuvâ-yı Şeytânî olur ve sen

41b

1) Şeytânla toptolısın dinildügi bu ma' nâya işaretdür Şeytân (2) şatûndandır ve şatûn bu' da dirler çün esfele meyl eyledi (3) cânib-i 'ulvîden ki rûh rûhânîdür ve Rabbânîdür ve bu' d ve hırmân oldı (4) ve kuvâ ki esfele meyl ider hemîşe Şeytândur ve kulağı ve 'aklı (5) ve eli ve batını ve ferici ve ayağı esfele meyl idüp cehenneme (6) müsteħakķ olacak 'amel idüp bunlar cehennemün yedi kâpusını (7) açar şâhibini 'azâbda ve şekâvetde tutar ve şifât-ı zemîme ile (8) bātıl işler işler ve eger kâpular kâpansa ya'nî bularuñla gönül 'ulüvv (9) cânibe müteveccih olsa ve gönül ferâğat ve cem'iyet hâşıl idüp (10) devâm-ı nefy ile ve şafâyı-la ve nûrâniyyet gönülde hâşıl ola devâm-ı (11) zıkr-i kalbî bereketi-le şıhhat bulup şifât-ı rûhânî hâşıl idüp (12) bu cümle kuvâ-yı melekî olup meleklerle sen toptolısın dinildügi (13) gönülün kuvâsı melekî olup 'ulüvve müteveccih olduğına işaretdür (14) çün cehennem kâpusı kâpandı cismünde behişt kâpuları açıldı (15) senün rûhânî ahlâkuñ cennet ırmaķlarına beñzer maħabbet ehli

42a

1) şarâbından içer ve ‘ilm ehli süd ırmağında içer ve hilm ehli (2) bal ırmağında içer ve imân ehli şu ırmağında içer ve ma‘ârif-i (3) Rabbânî ve ‘ulûm-ı hikmet ve esrâr-ı ilâhiyye eşcâr-ı şemere-i cennet (4) gibidür ve devâm-ı zıkrullâh aña cennet gibidür ve bunlar cennet yemişleri (5) gibidür **lâ maqtû‘atin ve lâ memnû‘atin**¹²⁰ ve bunun gibi veliyynüñ yüzün (6) bir kişi görse anuñ gönlinde ğam ve ğuşşası qalmaz (7) ve muşâhibleri edebli olur çün kendü câmi‘-i şıfât-ı kemâldür (8) aşhâbı dahı adâb-ı şerī‘ati ve derviş ehli tarîkati hıfz (9) idüp şöhetin sa‘âdet bilüp kemâl hâşıl iderler ve muhibb-i (10) kâmil olup başdan ayağâ degin sen anı fülân kişidür (11) dırsen belki kemâldür ki şûret bürinüp gider ve sen tabīb-i (12) kalb olan hizmetinde ol ki tâ bu ma‘nâyı bilesin (13) **ve terâ‘l-cebele tahsubuhâ câmideten ve hiye temurru merre‘s-sihâbi ve kıla‘llâhu te‘âlâ keyfe medde‘z-zille**¹²¹(14) ve murâd cibâlden ve zıll-ı memdûddan naqş-ı (15) evliyâullâhdur ve her ki zıll-ı memdûdda olsa istirâhatde

42b

1) olur ol zamân ehlullâh kıadrini bilür Beyit

zıll-ı memdûdda (2)dilerseñ olasın

istedükleriñi anda bulasın

Uşûl-ı Vuşûl-ı (3) İlâhiyye

gelüp cilve iden özünde Hakkıdır

(4) gözün yumma açuben şöyle bak tur

güneş toğdı ki anuñ tulunması yok

¹²⁰ Yoksun bırakılmamış ve yasaklanmamış.

¹²¹ Dağları iyiden iyiye hesap edilmiş cansız bir şekilde tıpkı bulutların akıp gittiği gibi sıralanmış bir şekilde görürsün. Ve Allahu Taala şöyle buyurmuştur: “Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi? (25:45)”

(5) ki bir gündür anuñ kim gicesi yok

uyanıklıkdurur hıç uyqusı yok

(6) ferahdur dāimā hıç guşşası yok

civāndur hergiz anuñ pırlığı yok

(7) ne bilsün bu sözi ol kim dirliği yok

ki dāim yaz u kışdan tazedür ol

(8) aña pejmürdelik hıç bulmadı yol

eger şûret olursa haste vü ...

(9) ider hikmetle aña hüsni-tedbîr

veliyy cān u gönül taze civāndur

(10) siz aña şöyle bakmañ aşl-ı kāndur

ki ‘arifler gibi ol Bāyezīddür

(11) ki Bestām içre ‘ömr anuñ mezīddür

aña ehl-i dīli şordı ki ī cān

(12) senüñ yaşuñ nedür ī cānlara cān

didı yaşum benüm beş yıllık oldı

(13) bu beş yıl içre ne isterse buldı

meger yetmiş beş içindeyi-di

(14) ne dimekdür bu söz sırrını şordı

didı ‘ömrüm geçürdüm her bir işde

(15) veli maqşûd ele girdi bu beşde

beş on yıl zühd ü taqvā ile oldum

43a

- 1) beş on yıl ben cihād-ı ekber itdim
 beş on yıl taşfiye içre murākıb
- (2) bu ‘aqlum cān u dilden oldı t̄alib
 beş on yıl ‘āşka oldum ben girif-tār
- (3) beş on yıl fenā dārında ber-dār
 beş on yıl hem beķā milkinde oldum
- (4) beş on yıl hem maķām-ı ķurbda oldum
 buları ben ‘ömrden şaymazam h̄iç
- (5) bularda ‘ömrüm oldı p̄iç-ber-p̄iç
 veliyy bu beş yıl içindeken iy yār
- (6) dimezem ben beyān idüp be-güftār
 dilinüñ bir nefesde zevķin iy yār
- (7) cihāna cümle baħş itsen olur țar
 eger bir dem o Ĥaķķdan b̄i-ħaberdür
- (8) hezārān sāl yanmaķdan beterdür
 ķiyās eyle Ĥudāyı-la celīsün
- (9) ki yek dem Ĥaķķıla ola enisün
 kemālin bu dilüm h̄iç söyleyimez
- (10) anuñ esrārını dil gizleyimez

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (11) bilgil ki ‘âlim-i bi’llâh olanlar umûrî ‘alâ mâ hiye ‘aleyhi¹²² bilürler (12) ve bunuñ birle bunlar emr-i ilâhiden söylerler vaqt ‘aṭâ itdügine (13) göre ve hâl ‘aṭâ itdügine ve ba‘zı söyler ‘**alâ mâ hüve ‘aleyh**¹²³ bilmez (14) ki anuñla söyler ve aḥvâl-i halk muhtelifdür **va’llâhu yeḫûlu’l-ḥaḫka** (15) **fe ecirhu ḥattâ yesma‘u kelâmallâhi**¹²⁴ ve Ḥaḫḫ Te‘âlâ ḫulumuñ dilinden

43b

1) **semi‘ a’llâhu li-men ḥamideh**¹²⁵ dir ve daḫı buyurur ki ben ḫulumuñ sem‘ ve başarı (2) olurın dir benümle işidür ve benümile görür ve dili ve eli (3) ve ayağı olurın benümle tutar ve benümle söyler benümle (4-5) işidür **Hüve’z-zâhiru ve’l-batınu ve hüve’s-semi‘ u’l-‘alim**¹²⁶(6) ve eger Ḥaḫḫ Te‘âlâ tecellî eylese rey-ı tecellî vaḫtinde kendü nefsinuñ (7) rû’yetine meşğûl olur ve rû’yet-i Ḥaḫḫdan maḥcûb olur zîrâ (8) kendü nefsin ve hünerin ve ḫadrin görür Ḥaḫḫdan maḥcûb olur (9) çün hüviyyet-i Ḥaḫḫ başarı-ı ‘abdedür senüñ ‘aynuñ Ḥaḫḫa perde olur (10) Allâh başarı-la görür Allâh ve ol seni görür sen anı göremezsın (11-12-13-14) **lâ tüdrikuhû’l-ebşâru ve hüve yüdriku’l-ebşâre ve hüve’l-laṭıfu’l-ḫabıru ve’l-‘eltâfu min hüviyyetihî tekûnu başıren li-‘abdihi ve ‘aynu başarı’l-‘abdi lâ yudriku’llâhe ve leyse fi’l-ḫuvveti en yefşale beyne’l-basareyni ve’l-habıri ve ‘ale’z-zevki fe-hüve’l-‘alimu**¹²⁷ fe-efhemu zîra (15) her sem‘ ve başarı Ḥaḫḫuñ hüviyyetindendir anlar bildiler ki Ḥaḫḫ Te‘âlâ

¹²² Bütün işler onun üzerindedir.

¹²³ Kendi bulunduğu şekilde.

¹²⁴ Ve Allah doğruyu söyler; ona (kuluna) Allah’ın kelamını dinlediği sürece sevap verir.

¹²⁵ Allah kendine hamd edeni işitir.

¹²⁶ Zahir de batın da O’dur; ve Allah işiten ve bilendir.

¹²⁷ Gözler onu idrak edemez ama o gözleri idrak eder, çünkü o lütuf sahibi ve her şeyden haberdardır. Zatından doğan lütüfler kulu tarafından görülür. Ve kulunun gören gözü Allah’ı idrak edemez. Kulun iki gözünde böyle bir kuvvet yoktur.

44a

1) anlara sem^ç ve başar olmuşdur ve bildirmişdür ve zevk eylemişdür (2) ve başar-ı Hakkla görürler güneş nûrı-la gördükleri gibi ve ay nûrı-la (3) güneş gördükleri gibi zîrâ anuñ nûrı güneşdür ve ay gicelerde (4) güneş nâibidür ve ayuñ kendüden nûrı yokdur ve anuñ nûrı (5) güneşden feyz tarîkı-le olur ve eger bir nefes güneşden feyz (6) münka^ç olsa def^î ay tutilur yüzi kararur ammâ ma^çcûb (7) olmayanlar bilürler ki dâim anuñ bir tarafı bedrdür ve ^çarz aña (8) hâil olmaz Beyit

bu rûhuñ nûrı-la kalbün münevver

(9) eger rûh olmaya cismün mükedder

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye Beyit

(10) cemîldür Hakk Te^ç âlâ ol cemâli

sever yaratdı lütfından kemâli

(11) cemîl olan cemâli sevse gerek

bu şûretden kemâle irse gerek

(12) ki Hakk sevdüğünü sevmek gerekdür

bu yüzden ma^çşûda irmek gerekdür

(13) o kendü şûret üzre kıldı âdem

anuñ vaşfi-ladur âdem mükerrerem

(14) o kendü vaşfinı sevmişdür iy cān

anuñ vaşfi-la olan oldı muhtār

(15) bu şûretden anuñ vaşfi göründi

ne şûretdür ne yüzdendür gör imdi

44b

- 1) eger şûretde bulduñsa sen esrâr
mecâzî şûrete olma girif-târ
- (2) şakın şehvânî ârzûya düşersin
bu şehvet odına düşüp yanarsın
- (3) Hâkkuñ vaşfindan olur qalb maħcûb
görünmez añâ hergiz ruy-ı maħbûb
- (4) senüñ şehvânî meylüñ esfel oldu
gözüñ senüñ anuñçün aħvel oldu
- (5) biri iki görürsin anuñçün
neler dirven gör imdi senüñçün
- (6) bu şûretde cemâlin gösterür ol
didüm uşda eger şorsañ baña yol
- (7) bu şûretde görinen vaşf anuñdur
şanursın sen bu evşâfi senüñdür
- (8) biri iki görürsin aħvel olduñ
senüñ vaşfuñ şanuben sende qalduñ
- (9) gel imdi Hâkkuñ gör sen senligüñden
ki vaşf-ı zâta göre benligüñden
- (10) göresin cümle Hâkkuñdur qamusu
sen olduñ uşda bil Hâzret qamusu
- (11) senüñ evşâfuñ oldu vaşf-ı Hâzret

bu dünyāda işüñe ire rahmet

(12) cemil olduñ cemālũñ oldu enver

bu cismi şüretũñ oldu münevver

(13) mücessed nûr olup geldũñ göründũñ

egerçi āyetle deri büründũñ

(14) ki yek dil oluben yek kıble olduñ

ki rûh oluben kendũñi gördũñ

(15) seni gören daħı görmiş gibidür

saña iren aña irmiş gibidür

45a

1) cemālũñe sen olduñ ‘aşık iy yār

senũñ ‘aşkuña sen olduñ girif-tār

(2) sen olduñ ‘aşık ve ma‘ şük t̄alib

sen olduñ bu cemāl içinde maħbûb

(3) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki ehl-i nazar ve ehl-i fikr (4) kâh olur ki kâdir olur ve bilür ki Allāhuñ şıfâtı ve esmâsı (5) vardır ve anuñ merâtıb-ı mütefâvitesin vardır ve ‘abdullâh halkı-la (6) müteħallik olur ve aña Hâkķ tecellî eyler bir ħadd-i maħşûş üzerine aña (7) ħâşıl-ı mu‘ayyen gelür eger andan tecāvüz eylese ħul münâza‘at ider (8) Hâkķla müsteħakķ redd olur ħurbından zîrâ Hâkķ Te‘âlâ buyurur ki kibriyâ (9) benüm ridâmdur ve ‘azamet benüm izârumdur her kim bunlaruñ birisinden (10) benümle münâza‘a ider dergâhumdan redd iderin diyü buyurur ve bunu (11) daħı ehl-i nazar ile ki ħuluñ şıfâtı vardır

ve esmâsı var (12) kendüye lâyıḳ ve Ḥaḳḳa lâyıḳ ve Ḥaḳḳuñ iṭlâḳ-ı zâtîsî (13) variken şer‘ buyurmuşdur ki Ḥaḳḳ Te‘âlâ ḳulnuñ sem‘ ve başarı (14) ve sâyıṛ ḳuvâsı olur ve aña imân vâcibdür iṭlâḳına ‘ilm variken (15) ve eger inkâr eylese kâfir olur ve eger tevîl eylese ḳadem-i ğurûrdur

45b

1) zîrâ bu ḳurb bilmek Allâhuñ i‘lâmı-la olur ve Ḥaḳḳuñ esmâsınuñ (2) tecelliyâtı mechûlü’n-nesebdür Ḥaḳḳuñ i‘lâmı-la olur ammâ ḫalîfe (3) ki imâmdur câmi‘dür cemî‘-i esmâyı ve şîfât-ı ilâhiyyeyi (4) şimdüki zamânuñ pād-şâhları gibi ki gerekdür re‘âyâya ‘âdl ide (5) ve ḫaḳḳa isnâd ideler ve re‘âyâ daḫı sem‘le ve iṭâ‘atle olalar (6) zîrâ Ḥaḳḳ Te‘âlâ pâdişâhlara iṭâ‘at muḳârin ḳıldı Ḥaḳḳa ve Resûline (7) iṭâ‘atle **eṭî‘u’llâhe ve eṭî‘u’r-resûle ve ulu’l-‘emre min-kum**¹²⁸ (8) ve eger imâmuñ aḫlâḳı eyü olmasa ve re‘âyâya ‘adl itmese (9) mekârim aḫlâḳ şudûrına münâzi‘dür ve eger zamânında şerâyi‘ (10) icrâ olınsa Ḥaḳḳ Te‘âlânuñ emri üzerine ve Ḥaḳḳuñ vaşıyyeti (11) yirine gelse mekârim aḫlâḳ eyü olur ve ḳadrini bilür ve Ḥaḳḳ Te‘âlâ (12) anı istiḫlâf idüp ve nâib-i Ḥaḳḳ olup verâ-i ḫicâbdan (13) Ḥaḳḳuñ fi‘li ve şîfâtı ve ḳudreti andan zâhir olur ve anuñ (14) yüzinden ‘adl-i maḫz olur nitekim enbiyâ ‘aleyhimü’s-selâm ḫalîfe (15) idüp ‘adl-i maḫz ve raḫmet-i Ḥaḳḳ enbiyânuñ yüzinden ḳullarına

46a

1) olurdu ve raḫmeti ‘âmm oldı ve emrûñ küllîsî aña râci‘oldı (2) **va’llâhu yeḳussu’l-hakka ve hüve ḫayru’l-faşılın**¹²⁹ ve münâza‘a zâil olur ve şulh (3) dârü’s-selâmda bâkî ḳaldı ve Ḥaḳḳ şîfâtı-la taḫalluḳ oldı (4) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye Beyit

¹²⁸ Allah’a ve Resulüne ve sizden olan devlet başkanına itaat ediniz.

¹²⁹ Ve Allah doğruyu anlatır. O, açıklayıcıların en hayırlısıdır.

gerekdür kim saña varlık virür ol

(5) ki lütfından saña tenden açar yol

ezel ebed bu sen ol senden açdı

(6) senüñ yoluñ melekden öte geçdi

saña bātın olupdur cümle zāhir

(7) bi-lā-şekk bir dürür tüble's-serā'ir

sañā dünyā ve āḫir oldı ma' lûm

(8) o kim kendüyi bilmez oldı maḫrûm

saña ma' lûmdur ehl-i sa' âdet

(9) neden dūr oldılar ehl-i şeqāvet

senüñdür 'âlem içre baḫt u devlet

(10) ki her dem Ḥaḫḫdan irer sāña raḫmet

senüñçün yaratdı işbu 'âlem

(11) seni kıldı dü 'âlemde mükerrerem

senüñçün döner bu ay u yıldız

(12) senüñçün olur bu gice gündüz

senüñçündür bu cism ü şûret

(13) bu şûretten saña mülk şehâdet

bu şûretten merâtıb oldı zāhir

(14) bu şûretten zuhûr itdi serā'ir

saña senden yaḫındur istedüğüñ

(15) gel indi sen saña gel bir dir öğüñ

senüñ yüzüñde ol ne işler işler

46b

1) bu ‘ âlem içre seni neyle toylar

saña her dem nefes ihsân ider ol

(2) cigerden ki çün kalbe bulur yol

eger kıadrin bilseñ şükr iderdüñ

(3) Hâkķı sen her nefesde zıkr iderdüñ

bu kalbüñ tâze olur ol nefesden

(4) tenüñde cân olur hem ol nefesden

olurduñ ‘ uzvuñdan zıkrı-le pāk

(5) gül ü gülzār olurdı ‘ unşur-ı hāk

göñül ü ‘ aql u cân virdi saña ol

(6) ki Hâkķa her nefes sen bulasın yol

bu ni‘ metleri sen Hâkķdan görürsin

(7) dil ü cāndan Hâkķa sen şükr idersin

bu şükriçün seni maḥbûb edinür

(8) gelür cilve idüp senden görünür

zāhir ider saña senden cemālin

(9) görüben ‘ aşık olursın kemālin

anuñ maḥbûb olduğın görürsin

(10) anuñ meczûb olduğın bilürsin

çü ‘ aşıkdur saña sen ma‘ şük olduñ

(11) maḳām içinde çünkim seyr ıldıñ

saña ar görünür bu cism ü şûret

(12) ene'l-Ḥaḳḳ diyesin ol dem zarûret

beḳā milkinden sen şābit olursın

(13) fenā milkini giñişlik bulursañ

bu ḥāletden geçüp olur şuhûduñ

(14) olur  ilmi geñiş olur vücûduñ

sen olmazsın bu da vāya girif-tār

(15) niyāzındaki olur saña kār

bu ulluḳda urur saña ululuḳ

47a

1) saña zātī olandan oldu baylıḳ

kemāl ehli şu ûr istedi Ḥaḳḳdan

(2) anuñçündür ki ol istedi Ḥaḳḳdan

olur Ḥaḳḳdan ki ḥālet istek diler

(3) olar kendüyi ol dem bilmediler

edeb şaḳlamadılar bunlar ḥālet

(4) uzaḳ düşdiler ulu menziletten

anuñçün buyurdu **zıdnī  ilmen**¹³⁰

(5) dimedi evvelā **zıdnī ḥālen**¹³¹

¹³⁰ İlmimi artır. (20:114)

¹³¹ Hālimi artır.

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki (6) kerîm oldur ki sû'âl ve taleb eylemez sözün vire ve Hakk Te'âlânun (7) kereminun ve fazlının inkıta'ı yokdur zîrâ hâricdür anun (8) keremi **cezâ'en vifâken**¹³² olmağdan ve Hakkun rahmeti maşşûş degüldür (9) zîrâ ve **rahmeti vasi'at külle şey'in**¹³³ dür ve Hakkun dâr-ı rahmeti (10) dâr-ı vücûdudur ve KâlAllâhu Te'âlâ **kul yâ 'ibâdiye'illezîne esrafû 'alâ enfüsihim**¹³⁴ yâ benüm (11) kullarum dir kendü nefesine izâfet (12) eyledi bâ-vücûd bunlar müsrifler iken ve isrâfda ıtlâk (13) üzerine olmışken **lâ takneţû min rahmeti'llâhi** ¹³⁵Hakk Te'âlâ (14) benüm rahmetümden nâ-ümîd olmañ dir **inna'llâhe yağfiru'z-zünûbe cemî'â** ¹³⁶(15) Hakk Te'âlâ cemî' günâhları yarlığarın dir fûlan

47b

1) günâhı dimedi ziyâde keremine ve fazlına delâlet ider (2) ve Allâhdan işiden kuluñ ve Allâhdan söyleyen kuluñ mağabbet-i (3) bâliğası vardır ve rahmet-i hâşşa içindedür (4) **ve kâne fağlu'llâhi 'aleyke 'azimâ** ¹³⁷ammâ fazl-ı ilâhiye muşsinler ta'zîm (5) eylediler sâbıkân Hakkun fi'li anlara yetişdi ve anlardan bâkî (6) kalan tâzîm eylemeyenlere ki müsrifler ve mücrimlerdür zîrâ cümle (7) 'âlem Hakkun kuludur ve mülkidür eger kahr eylese mülke helâklık (8) gelür ve yirleri ve gökleri ve mâbeynehumâ Hakk Te'âlâ bâtıl yaratmadı (9) **men a'nefe 'alâ ra'ıyyetihî se'â fi helâki mülkihî**¹³⁸ ve eger 'abd (10) olmasa siyâdet olmaz çün Hakk Te'âlâ kullarını kendü (11) şûret ü şıfâtı üzerine halk eyledi ve Hâzret-i Resûl (12) şallallâhu 'aleyhi ve sellem buyurur (13) **kullukum râ'in ve kullukum mes'ûlun**

¹³² Karşılık olarak ve yardım olarak.

¹³³ Rahmetim her şeyden daha geniştir.

¹³⁴ De ki; Ey! nefislerinden vazgeçen kullarım.

¹³⁵ Allah'ın rahmetinden ümitlerinizi kesmeyiniz.

¹³⁶ Şüphesiz ki Allah bütün günahları affeder.

¹³⁷ Ve Allah'ın sana olan fazl ve keremi çok büyüktür.

¹³⁸ Yönettiği kişilere şiddet uygulayan malının helakine çalışmış olur.

‘an ra‘iyyetihi ve ednā emānetü’l-insāni ‘alā havāricihi¹³⁹ ve ehlüne (14) ve veledüne ve şäkirdüne ve esbābuna mülk mülk artar ve eksilür (15) ve eger kendüye virilenün kıdrini bilse ve şükür iderse

48a

1) ve bilürse ki Hakk Te‘ālā Raķıbdür Hafızdür ve bilürse ki Hakk Te‘ālā (2) halıfesidür ve bunlar rızā‘ullāh üzerine emr oldı-sa devāyıcün (3) halk oldı-sa ve şükür ola ki mülkinde hiç nesne naķş (4) olmaya belki ziyāde ola **le-in şekertüm le-ezidenneküm**¹⁴⁰ ve eger Hakkıñ (5) kul[ı] olursa daķı siyādetine naķş gelmez zırā hayāt-ı (6) dünyeviden naķl olur ve berzaķa ve Hakkıa hükm-i siyādet bākı kalur ve eger (7) insānuñ kılı olsa siyādetle anuñladur bākı kalur halkla Hakk (8) arasında fark zāhir oldı Hızret-i Resül şallallāhu ‘aleyhi ve sellem (9) buyurur **inna’llāhe yuhibbu’r-rızķa fı’l-‘emri küllihı**¹⁴¹ ālem ‘ilm-i rif’atden (10) vücūda gelmişdür hiçbir insān yoķdur ki (11-12-13-14) **vechin hākimin ve min vechin maķkūmdur**¹⁴² **ve min vechin mālikin ve min vechin memlūkündür**¹⁴³ **ve refe‘a ba‘dahüm fevķa ba‘dın derecātin li-yetteķize ba‘duhum ba‘dan sühriyyen va’llāhu refi‘u’d-derecāti fe-naķnu le-hū ke-mā hüve le-nā**¹⁴⁴ gönül dost içündür ve dost gönül içündür (15) ve eger bu dükeliye muṭṭali‘ olduñısa ‘ālimün ma‘lümāta

48b

1) ve kadirün maķdūrāta ve müridün murādāta ta‘alluķın bildün ve irtibat-ı (2) hāşşı ma‘lüm eyledi Uşul-ı Vuşul-ı İlāhiyye Beyit

¹³⁹ Hepiniz çobansınız ve sürünüzden mesulsünüz. İnsanın emanetlerinin en basiti de ihtiyaçlarıdır.

¹⁴⁰ Eğer şükrederseniz, Allah şükürünüzü artırır.

¹⁴¹ Allah bütün işlerde rızķı sever.

¹⁴² Bir vecihle hakimdir, bir vecihle mahkumdur.

¹⁴³ Bir vecihle sahiptir, bir vecihle sahip olunan mülktür.

¹⁴⁴ Ve Allah bazılarının derecelerini - bazılarına yakınlık kurmaları için - bazılarından üstün tutar ve Allah dereceleri yükseltendir. Biz onun içiniz aynen onun bizim için olduğu gibi.

- (3) gönül virdi saña o rahmetinden
aña rahmet getürdi vüs' âtinden
- (4) egerçi rahmetindendür göklük
senüñ gönülündurur bilgil ki eylük
- (5) olur rahmetden evsa' gönül î cān
gönülde rahmet ıssı oldı mihmān
- (6) ki rahmet ıssı rahmetle biledür
gönül evinde maqşûduñ göredur
- (7) gönülün adı oldı beyt-i ma' mûr
hicābı ref olup dil oldı mesrûr
- (8) gönül bilmek dilerseñ olma ğāfil
gönüldeñ ğāflet ehli oldı cāhil
- (9) gel imdi Hakk evine ğayrı koyma
bilisizlik idüp sen nefse uyma
- (10) haremür Hakkā nā-mahrem gerekmez
Ġayûrdur Hakk evinde kimse kıomaz
- (11) Hakkun evinde ğayrı kıomağıl
bilisizlik idüp sen olma ğāfil
- (12) eger ğayrı olursa dīv evidür
hemīşe mekrile uş rīvāvidür
- (13) gönül evinde tarlık andan öldi
gönül teşvīşle uş ğamdan oldı

(14) gönülde olsa Hakk rahmānī olur

Hakk olmayan gönül Şeytānī olur

(15) gönülün Hakkla evin oldu ma' mûr

bu şûret anuñı-la oldu pür-nûr

49a

1) gelür ol odla gönüle ki vüs' at

gönüle cāna andan geldi rif' at

(2) iki ' ālem senüñ nûruñla tıldı

seni bulan haqīkat anı buldı

(3) nazar kılmazsın andan gayrıya sen

'ıyādet eylemezsın şayruya sen

(4) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye bilgil ki Hakkıñ rahmeti her (5) şeyden vāsı'dür ve anuñ vüs' atindendür ki saña Hakk Te' ālā (6) gönül halk eyledi ve Hakk Te' ālā rahmetinden vāsı' eyledi zîrā Hakk Te' ālā (7) yirlere ve göklere şıgmaz mü'min kılınıñ gönlüne şıgar nitekim (8) buyurur **mā vesi' anī arđī velā semā'ī ilā āhirihi**¹⁴⁵ ve Hakk Te' ālā bize emr (9) eyledi ve Hakk Te' ālā kılınıñ gönline ma' lûm ve ma' kûl oldu (10) Hakk Te' ālā muttaşif degüldür merhûmligile zîrā aña rahmet yetişmez (11) ve merhûm olmaz velākin **yenāluhû't-tağvā**¹⁴⁶ ya' nī tağvā kalbe yetişür ve (12) QālAllāhu Te' ālā **le-hum kulûbun ya' kılûne bi-hā**¹⁴⁷ didi **ve le-hum 'ukûlun ya' kılûne bi-hā**¹⁴⁸ (13) dimedi egerçi Hakkıñ rahmet-i vüs' ati küll-i

¹⁴⁵ Yeryüzü ve gökyüzü bana rahatlık vermedi/ beni genişletmedi ve devamı.

¹⁴⁶ O, takvaya ulaşır.

¹⁴⁷ Onlar aklettikleri kalbe sahiptirler.

¹⁴⁸ Onlar aklettikleri akla sahiptirler.

şey'endür (14) ve albe ves'e celle cel l h  ve eger tahkik iderseñ budur Hakk Te' l  (15)
haber viripd r ki sevd gi ma' l m ola halkı halk eyledüm ma' l m

49b

1) olayın diyü **küntü kenzen  hiruh **¹⁴⁹ ve muktez -yı maħabbet ma' l mdur (2) pes
halkı halk eyledi **fe-  araf hu**¹⁵⁰ bunlar h lk  bildiler kendü (3) fikrleri-le bilmediler belki
Hakkın ta' rifi-le bildiler Hakk Te' l  (4) albi olana bildürdi ve maħabbetini ve 'ilmi zevki
olana bildürdi (5) ve her ki Hakkı sevdi muktez -yı maħabbeti bildi ve 'um m-ı raħmeti bildi
(6) c n Hakk Te' l  uln n g nlini beytull h eyledi ise maħall-i 'ilm (7) eyledi ve c mi'-i
ahr ve l tf eyledi g nlin ve Hakk Te' l  (8) bir ulina z hir oldu **fi- ret-i küll-i şey'in**¹⁵¹
z r  gönül her kişin n (9) 'ilminün maħallid r ve maħall-i 'ilm gönüldür kendü evinde
kendüden (10) ğayrı olmak istemez ve her nesne ki Hakkdan ğayrdur gönlüne (11) gelir
Hakk Te' l  saña feyz as vet virür z r  bu kişin n evinde (12) n -maħrem olsa ma' l mdur
ki evinde arlık eyler ve ahr eyler (13) terbiyyet i n bir daħı n -maħrem girmes n evine
kimse oymaz (14) ve Hakkın ğayreti senün ğayret nce yok mıdur sen ev nde arlık (15)
idersin Hakk Te' l  ğaflet nden  tr  arlık eylese 'aceb midür

50a

1) ve şunlar kim Hakk Te' l  başiretlerinden cehl perdesin g t rmiş ola (2)
n f sların n  y tını ve  y t-ı  f k  ma' l m eyledi **yetebeyene le-hum ennehu'l-Hakk**¹⁵² (3)
her vechle Hakkı bildiler her ş retde **e l  inne-h  bi-küll-i şey'in muħit**¹⁵³(4) nitelim buyurdi

¹⁴⁹ Ben bir hazineydim ve devamı.

¹⁵⁰ Ve onlar onu (halkı) bildiler.

¹⁵¹ Bütün her şeyin şeklinde/suretinde.

¹⁵² Onlara Hakkı öğretti.

¹⁵³ şüphesiz ki, O, her şeyi kuşatan deĝil midir?

mā rameytu şey'un illā ra'eytu'llāhe ḳablehū¹⁵⁴(5) zīrā her şey'ün Hāḳḳdan şudûrın gördi ve Hāḳḳ Te'ālā mevcûdâtı (6) muhîṭ oldu ve gönül beyt oldu ve mü'minün gönline şıḡdı fe-efhem (7) ve 'ārifün gönlinün vüs'atinden Bāyezīd raḥmetullāh haber virür (8) 'arş ve māfi'l-'arş ya'nī mülk-i Hāḳḳ ve cüz'ıyyāt-i 'ālem yek-be-yek (9) **bi-yedihī mimmā dahale fi'l-vücûdi**¹⁵⁵ eger gönline ebeden girse 'ārifün (10) gönlinün biregüsine 'ārif anı bilmez zīrā ḳadīm andadur ḳadīm (11) şoḫbetine ḥādış duyış virmez zīrā muḥdeşle ḳadīm cem' (12) olsa eşer-i ḳadīmün olur ḥādışün eşeri olmaz belki eşer-i ḳadīmdendür (13) ve muḥdeş 'ayn-ı eşerüñdür ve bu maḳāmda gönüle ṭarlıḳ gelmez zīrā (14) Hāḳḳuñ eşerinden ḡayrı nesne görmez ve insān biribirinden mütefāzıldur (15) derecāt içinde ve cemī'sinden efḍal 'ālim billāh olanlardur ve ism-i

50b

1) āḫir ḳalbüñdür ve ism-i evvel Hāḳḳuñdur **li'llāhi'l-emru min ḳablu ve min ba'duḡu**¹⁵⁶(2) tedbīr insāna ḫilāfet virdi ve insānı ulu eyledi melekden (3) zīrā insān cāmi'ü'l-mülk ve'l-melekût olmışdur zāhir bāṭın (4) evvel āḫir insān şûretinde zāhir olur Uşûl-ı Vuşûl-ı İlāhiyye (5)

ṭarīḳat ehline sen irdiñi-se

gönül yolın olardan gördiñi-se

(6) gel imdi ḡaflete yol virmegil hīç

ki Hāḳḳ yolında vardur pīç ber pīç

(7) gönül āyīnesine şayḳal urḡıl

devām-ı zıkrle hem şayḳal urḡıl

¹⁵⁴ Daha öncesinde Allah'ı görmeden hiçbir şey yapmadım.

¹⁵⁵ Onun vücuduna giren şey, Onun (Allah'ın) eliyle olur.

¹⁵⁶ Bir işin başı da, sonu da Allah içindir.

- (8) gönül âyinesini eyleseñ pāk
feleklerden yeg olur ‘ unşur-ı hāk
- (9) görünür dost yüzi sende hicābsız
giresin cennete şoru hesābsız
- (10) göresin cennet içre hûr u rıdvān
saña gör Hākķ neler kılmışdur ihsān
- (11) göresin her kişide Hākķ didārın
saña gösteriser Hākķ cümle varın
- (12) gönülden sen Hākķa yol açduñı-sa
bu şûretten eger sen geçdüñi-se
- (13) senüñ göñlüñ olur riyāzı
olur Hākķ senden ve sen Hākķa rāzı
- (14) cemālin gösterür gönül evinde
gel imdi iste sen anı evinde
- (15) cemālin göstere her dem saña dost
görinür saña senden dost bī-post

51a

- 1) eger gönül olursa muṭlaķ ī cān
saña muṭlaķ görünür rûy-ı cānān
- (2) gönül âyinesidür iki yüzlü
anuñçün göñlüñ oldı iki yüzlü
- (3) senüñ cānuñdurur rûḥānī cennet

senüñ cismüñdurur cismānī cennet

(4) anuñçün cenneteyndür rûḥ u şûret

gel imdi gör özüñde ḥûr u cennet

(5) gönül āyīnesidür şāf u rûşen

cemālin gösterür uş iki yüzden

(6) gönül Ḥaḳḳdan alur her dem vücûdı

şehādet ʿālemindeür şühûdı

(7) gelip her dem bu şûretten görünür

egerçi etile deri bürinür

(8) bu şûretten anuñ cilve-gāhı

budur bilürseñ nāme-i ilāhī

(9) rûḥuñ görünmedügi ġāyet yakınlığındandır gelüp gözüñden gören (10) rûḥuñdur kulağıñdan işiden rûḥuñdur ve dilüñden söyleyen (11) rûḥuñdur ve ayağıñdan yürüyen rûḥuñdur ve sen anı görmezsin ve Ḥaḳḳ (12) Teʿālā senden yakın ve sen anı nice görebilürsin kendü (13) rûḥıñı görmeyicek laṭif olduğundan ötürü ve Ḥaḳḳ Teʿālā ki (14) zāhir olmak mümkün degüldür ammā Ḥaḳḳ Teʿālā çün esmāsı ile ki (15) Ḥayy ve ʿĀlim ve Ḳādir ve Mürīd ve Rāzık ve Muḥyī ve Mümīt ve Muʿizz

51b

1) ve Muzılldür ve şekk degül ki Ḥaḳḳ Teʿālā ʿālimdür ve aʿyān-ı mümkünāt ʿilm (2) ve müstefid ʿilmdür Ḥaḳḳ ʿilminden ve mümkünüñ istifādesi (3) esmā-yı ilāhīdendir ve bundan maʿlûm ola ki bir şākird üstādından (4) bir ʿilm öğrense ve istifāde itse hemān anuñ ʿilmidür ya (5) mişlidür ve eger bunu bilseñ ve bundan bilinür keşretüñ ve vaḥdetüñ (6)

hükmi ve eger nefis bilse ki şûret midür yâ vâhib şûret midür (7) **men ‘arafe nefsehû fe-ğad** ‘**arafe rabbehû**¹⁵⁷ ve şek degül ki Hakk ma‘lûm (8) olmaz illâ Hakkıñ i‘lâmı-la belki Hakk Hakkı bilür ve merâtıb-ı ricâl (9) dördür resûl ve nebî ve veliyy ve mü‘minindür bunlardan gayrı (10) olana i‘tibâr yokdur insân olduğı hayşiyetinden degüldür (11) menzil-i hayşiyetinden mu‘teberdür egerçi ‘ayn-ı vâhiddür her (12) insândan bir insân birbirinden mütefâzıldur ve mütefâzıl (13) olduğı menâzil-i merâtıb i‘tibârı-ladur ve eger şûret-i cemîl (14) ve gayr-ı cemîl olursa ve Hakk Te‘âlâ kılınıñ dilinden söyler ve (15) cemî‘ harekâtında ve ahvâl-i zâhiresinde ve bâtınında

52a

1) **en yeğule fi vücûdihî enne-hû mevcûdun bel-yerâ nefsehû ‘alâ şûretihî fi hâli** ‘**ademihî ve vücûdihî**¹⁵⁸(2) zîrâ muhdeş vücûdında müstaķil degüldür ve müreccaşsuz (3) olmaz hâl vücûdında ve ‘ademinde her şey’ vücûdında hayâtında (4) ve beğâsında müreccağa muhtâcdur gerekdür ki Hâlikdan (5) ğâfil olmaya ve ‘Âişeden mervîdür Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve sellem (6) **yezķuru’llâhe fi cemî‘i ahyânihî**¹⁵⁹ ve Hâzret-i Resûl şallallâhu ‘aleyhi ve sellem (7) şağîr ile ve kebîr ile ihtilâf iderdi ve eger bir şey’ görseñ (8) ve Allâhı zikr eylemeseñ ol şey’ görmemişindür ğafletle (9) gördüğün görmek degüldür görmez misin ki bir yir ekseñ veyâ (10) namâz içinde olsañ nazaruñ haşîre ve hâliye bakar olsañ (11) görmez misin namâzuñdan ğâfil olursın ve kaç rek‘at namâz (12) kılduğundan ğâfil olursın belki ne sûre zamm itdüğünden (13-14) ğâfil olursın **ricâlün lâ tülhibi-him**

¹⁵⁷ Kendini bilen, Rabbin bilir. (*Hadis-i Şerif*)

¹⁵⁸ Varlık ve yokluk halinde onun nefsinin sureti üzere gördüğünü ve onun kendi zatında var olduğunu söylemek için.

¹⁵⁹ Bütün zamanlarda (her an), Allah’ı zikreder.

ticāretün ve lâ bey'un 'an zikri'llāhi ve 'alā'l-a'rāfi ricālün ya'rifüne küllen bi-simā-hüm¹⁶⁰(15) ve her ki kendüyi meclā-yı zuhûr-ı 'amel görse ve 'abd kabûl-ı isti'dād

52b

1) olmasa Hakk Te'âlâ andan icād eylemez pes zātuñda kabûlden gerekdür ki (2) icād-ı maşşûd maşşûd ola ve senüñ kabûlüñde icād eylemekde (3) dahlüñ olmuşdur ve eger icād 'amel eylese 'abdin gerekdür (4) ve 'amel vücûda gelmede iştirāk oldı ammā sen za'fla (5) mevşûfsın KâlAllāhu Te'âlâ **Allāhü'llezi ħalaqa-küm min za'fin**¹⁶¹ (6) zîrâ mümkün kâdir degüldür kendü nefsinde terciĥ cemî' (7) ħâletde def' eylemek **şümme ce'ale min ba'di da'fin kuvveten**¹⁶²teklif (8) için kuvvet virdi ammā müstaķil degüldür anuñcün ma'ûnetüñ (9) talebine emr eyledi ve eger mükellefüñ 'amelde eşeri olmasa (10) teklif şaĥîĥ olmazdı ve zü'l-ķuvveti'l-metinden ma'ûnet (11) taleb itdüñ dimezdi bu kadar iştirāke gerekse kesb ve gerekse (12) ħalk diyessin nitekim mu'tezili 'ibād fi'lini ħāliķdür didiler (13) ammā ehlullāh ki ehl-i keşf ve ehl-i şühûddür ve anlaruñ katında (14) esmā-i ħüsnā eşerinden ya'nî andan zāhir olmuşdur ya'nî (15) andan zāhir olmuş şüretdür ve mümkün muttaşif olur

53a

1) ol esmā-i ħüsnā ile ki ol Hakkıñdur ol mümkünüñ na'atdur ħāl (2) 'ademinde-iken vücûd-ı 'İsā Hakkıñ varlığına nisbet yokdur (3) sen mümkün anuñ esmāsınuñ zuhûr-ı istifāde eylemişdür (4) ki esmā-i ħüsnā mümkün için na't-ı tarîķ üzerine (5) olur bi'l-aşāle olmaz fe-efhem ve eger bir kimesne dise ki HûvAllāh (6) ve Manşûr gibi ene Allāh ve Hakk Te'âlâ kāmilüñ lisānı olsa (7) ve sem'î ve başarı olsa ve ene Allāh dise nitekim Bāyezîd (8-9) ħikāyeti 'ani'llāhi ennehû kâle ena'llāhu lâ ilāhe illā ene fa'bud[û]nî va'llāhu yeķûlu'l-ħakka

¹⁶⁰ Bu insanları, alışveriş Allah'ın zikrinden alıkoymaz ve Arafta olan insanların hepsini simalarından tanırlar.

¹⁶¹ Allah sizi zayıf yaratmıştır.

¹⁶² Bunun akabinde, bu zayıfetten sonra güçlü kıldı.

ve hüve yehdî's-sebîle ¹⁶³ve bu maqâmuñ (10) dürüst olmaqlığı ol vaqt müyesser olur ki sulţân (11) âteş ve şuyı kızdurup ve âteş şıfâtınuñ mazharı ola ve (12) sulţân âteş demür dilinden ene'n-nâr diye ve eger mümkin (13) fi'li kendüden göre ve Haqq fi'li añâ görünmeye şol şovuk (14) demüre beñzer oda girmemişdür ve oda girüp demür (15) olduğunu unutmuşdur ve qara demür şovuklığı-la ben

53b

1) nârın diyüp od oldum diyebilendür ve Fir'avunıla Manşûr didügi (2) degüldür Manşûr ene'l-Haqq didi Fir'avun **ene rabbük-ümü'l-a'lâ**¹⁶⁴ (3) didi ve şek degüldür Manşûruñ sulţân-ı âteş maħabbet-i zâtiyye (4) şevki-le ğalebe eylemişdür ki seyr hâlinde bu da'vâya girif-târ (5) olmuşdur ve eger sekr kırtulmuş olsa anuñ ene Allâh huvAllâh (6) mübeddel olurdu ve sözi ananı-la muşadder olmazdı ve şek (7) degül ki Fir'avun cismâniyyet-i şırfıla ve nefsanıyyetile ve (8) taşavvurıla ve taħayyüli-le dimişdür maħcûb dimekile ehl-i (9) şühüd ve ehl-i zevk didügi bir degüldür gönül dâim senüñ (10) zikründe durur bu 'aql u cân müdâm fikründe turur (11) senüñ mestünden ölür uyur olsa senüñle var olur (12) ger ölür olsa senüñle var olandur diri olan ki sensüzdür (13) diri yürürken ölen senüñ senlüğün olmasa cevâbuñ (14) bilüridün hañândan sen şavâbuñ senüñ varlığın oldu (15) öli perde bu büklük anuñçün oldu mürde ve ger ni Haqqda

54a

1) (Haqqda) yoqdur buhl î yâr

senüñ senligüne olduñ girif-târ

(2) anuñçün yanduñ uş sen qahr odına

¹⁶³ Allah'tan... Allah şöyle buyuruyor: Ben kendisinden başka ilah olmayan Allah'im bu sebeple bana ibadet edin ve "Allah doğruyu söyler ve doğru yola iletir.(33:4)"

¹⁶⁴ Ben sizin yüce rabbinizim.

- irişmedüñ sen uş varlık Tûrına
- (3) gel imdi sen özüñden yāvı varğıl
- Haqqa lâyıq olasin sen ulu kııl
- (4) kılısın tā efendüñle olasin
- huzûrında ne isterseñ bulasın
- (5) saña qarşu gele anuñ huzûrı
- göresin dâimâ sendeki nûrı
- (6) huzûruñ oldıçün senüñ ma^ç Allâh
- senüñ seyrüñ olur billâh vAllâh
- (7) dü ^ç âlem içre taldı uş huzûruñ
- göñül ü şûret içre taldı nûruñ
- (8) iki ^ç âlem senüñle olur münevver
- eger sen olmasañ ^ç âlem mükedder
- (9) eger sen olmasañ ^ç âlem ^ç ademdür
- ki senüñ varlıguñ Haqqa ^ç alemdür
- (10) ki ^ç âlem olsa ^ç âlem olmasaydı
- bunı diyen peneyyir olmasıdur
- (11) sen olsañ cümle ^ç âlem olmasıdur
- dü ^ç âlem senüñçün geldi ĩ yâr
- (12) senüñçün olana olma girif-târ
- o seni kendüñiçün halk idüpdür
- (13) iki ^ç âlem senüñçün halk idüpdür

iki ‘ālem saña oldı müsellemler

(14) iki ‘ālemde sen olduñ mükerrerem

eger sen seni bilmeseydüñ î cān

(15) ki Hakkdan katılurdu cānuña cān

seni bilmek Hakkı bilmekdür î cān

54b

1) senüñ maṭlûbuñ olur cāna cānān

saña senden olupdur fetḥ-i ebvāb

(2) uzaḳda isteyüp sen olma pertāb

uzaḳdan isteme yaḳından iste

(3) uzaḳdan isteyüben olma ḥaste

saña senden yaḳınlıḳ çün açıldı

(4) gönüle cāna raḥmetler saçıldı

kendüyi bilenler ferāḡat-ı dāime (5) içinde olurlar zîrā çün ḳalb endîşe-i ḡayrdan pāk oldı (6) gönül ferāḡat ve cem‘iyyet ve maḗhar-ı āyîne **senefruḡu le-küm eyyühe’s-ṣaḳalān**¹⁶⁵ (7) oldı ṣu‘ûn ki dār-ı dünyādudur berzaḡa (8) müntaḳil oldı ve dār-ı āḡirete naḳl idüp bir ferāḡatdan bir (9) ferāḡate vāşıl olunca yāḡûd Hakk Te‘ālānuñ raḥmeti ‘āmdur (10) her şey’e vāsi‘dür zîrā cûdı müstemirdür vücûd-ı şābitdür (11) müsteḳırrdur iki ḡayr iki cihānda ammā Hakkıñ ‘ilm ‘āḡā (12) itdüḡi āḡiretde zāil olur degüldür ṭalebsiz ve ta‘absızdur (13) ammā tecellî-yi dāim ve ‘ilm-i müteceddid zāhir olmaḳ ‘ale’l-devām ehl-i zevḳ (14) ve ehl-i şühûdadur ve

¹⁶⁵ Ey insanlar ve cinler! Sizin de hesabınızı ele alacağız. (55:31)

insân eger nefsi emrde kıldurur kendü nefsinde (15) buldı ki ‘âcizdür ve za‘îfdür ve muhtâcdur ednâca nesnecükde

55a

1) pire ışırdüğundan ve bit yidüğünden müteellim olur ve kendi (2) bunu nefsinde görür riyâset ve taqaddüm izhâr ider ve mümkün (3) oldıkca gayrı te‘şir eylemek ve müeşşir olmak ister ve kendü (4) nefsinde bunun küllisinün talebin bulur ve böyle za‘îf (5) iken riyâseti ile talep eylemek andan ötürüdür ki Hâkık Te‘âlâ (6) kendü şûreti üzerine halk eylemişdür ve ‘izzet (7) ve kibriyâ Hâkıkundur ve ‘azamet ehlullâhuñdur bu ahkâm Hâkıkun (8) kılina sirâyet ider görmez misin bir ulu pâdişahuñ kılı (9) bir yere varsa degme yiri begenmez ve kendüyi ulu tutar ziyâde (10) ululuk ve ziyâfet ister zîrâ ben beg kılıyındur ricâlullâh (11) ki bildiler Hâkık Te‘âlâ kendü şıfatı üzre halk eylemişdür (12) lâ-büddür anlara ol şûret ve ol şıfat üzerine zâhir (13) olmak şol yirde zahir olur ve Hâkık Te‘âlâ kendüyi menzil-i (14) ‘ibâda tenezzül ider haste oldum şoragelmedün ve aç oldum (15) toyurmadun diyü Mûsâya ‘aleyhi’s-selâm nidâ eyledi çün

55b

1) Hâkık Te‘âlâ tenezzül eyleye saña ve senün şûretiñe ve şıfatuña ve (2) tenezzül şıfatına sen müsteħakksın zîrâ saña iftikâr ve zillet (3) ve ‘acz zâtı olupdur zâtiyi şey’ün zâtından ayrılmaz ve eger (4) sende ol şûretin kuvvetin görseñ senün degüldür Hâkıkundur (5) ve saña nüzûl eyledi veliyy kendüye fâidesi içün degüldür (6) belki senün fâideñ içündür nitekim pâdişâh bir ra‘iyyeti (7) evine nüzûl eylese kendüye fâide olur degüldür belki (8) fâidesi ra‘iyyetindedür ve pâdişahuñ serây-ı ‘izzîsine ve (9) salţanatına noşşân gelmez ra‘iyyetin isli evine konnağıla (10) ammâ re‘âyâ içinde anuñ hâli hoş olur sulţân (11) ‘adlin

ve merhametin ve ihsânın zâhir idüp tenezzül eylemişdür (12) çün Hakk Te'âlânun esmâ-i hüsnâsı senünle kâim oldu ise ve sen (13) anuñla muttaşif ve mütehaqqıq olduñ ise dañı esmâsın şüretine (14) redd eyleyesin benümdür dimeyesin ki ehl-i kurbdan olasin (15) zîrâ ehl-i kurba yaqınsın bâkî kalmaz ve Allâh ile celîs olmak ve anuñla

56a

1) taħaddüs bâkî kalmaz eger esmâsına daħil eyleseñ zilletle anuñ (2) 'izzetini müşâhede idesin ve faqrıla anuñ ğınâsını müşâhede (3) idesin ve 'acze anuñ kudretini göresin ol esmânuñ aħkâmını (4) kendüñden çıkarasın ve tarîk-i Hakkıñ uluları böyle giderler (5) **fe-innehû lev-kâne ma'a'llâhi ilâhen âhare le-fesedeti'l-'emru ve'n-nizâm**¹⁶⁶ ve her ki (6) Hakkla müşâhabet eylemek istese zilletle ve iftikâri-le ki (7) haqîqati tecellîsidür müşâhabet eyleye ve eger şöbet-i halk (8) dileseñ nefsiye ve şüret-i Hakkıla oturmayasın belki (9) şerî'at emri ile her kimseye haqqın viresin ve eger kul cemî' (10) şifâtından hâric olsa ve şüret ki anuñ üzerine halk (11) olmışdur Hakk 'aynından ğayrı nesne bâkî kalmaz şifatsız (12) ve elemsiz kalsa 'aynından ğayrı ol vaqtin Allâhuñ hâşş (13) kulu olup muqarreblerden olur sulţânü'l-'ârifin Bâyezîd-i Bestâmî (14) şol yirde ki buyurur **lâ şifaten illâ inne lî**¹⁶⁷ şifatsızlık maqâmı (15) olur maqâmdur olduğına delîldür çün şifât-ı 'abduñ küllîsi

56b

1) **min 'indi'llâhdur**¹⁶⁸ gerekdür bizüm degüldür zîrâ kaçan 'abduñ katında (2) olana 'aynından ğayrı Hakk Te'âlânun cemî'si şifât olur (3) istemesi görmesi Hakkıla olur ve bilmek de Hakkıla olur (4) bilür ve Hakkıla diri olur ve kudreti ve irâdeti ve hareketi ve

¹⁶⁶ Eğer Allah ile birlikte başka bir ilah olsaydı bütün işler bozulurdu. (21:22)

¹⁶⁷ Benimkinden başka sıfat yoktur.

¹⁶⁸ Allah'ın nezdindedir.

sükûnı (5) ve kahrı ve ‘aṭāsı ve men‘i Ḥaḫḫıla olur ve eger bilsün ve bilmesün (6) nefsi emrde ḫaḫḫsız iş olmaz ve eger bilse ve zevk eylese veliyydür (7) ve ulu ni‘metdür ve şükr vâcibdür **li-mişli hâzâ fel’-ya‘meli’l-‘âmilûn** ¹⁶⁹(8) ve daḫı **fe’l-yetenâfesi’l-mütenâfisûn**¹⁷⁰ ve şıfatsız olanuñ ‘alâmeti (9) oldur ki medḫi ve zemmi berâber olur zîrâ medḫden ve zemmden müteğayyir (10) olmak şıfatlı olmakdan zâhir-i ḫalkla ve bâtın-ı Ḥaḫḫıdadur ve ḫalkuñ (11) ‘adâveti ve şadâḫati birdür zîrâ ma‘lûmdur eger ḫalkla ḫarışursañ (12) ṭama‘kâre deyirler ve eger ḫarışmazsañ mütekebbirdür dirler (13) ve eger dünyâ virseler alur olsañ dünyâya meykindendür dirler ve eger (14) almaz iseñ bizlere zerḫ şatar dirler ve eger ziyâde ‘amele meşḫûl (15) olsañ mürâyidür dirler ve eger inbisâṭ söyler olsañ mirâc-ı kibriyâ

57a

1) dirler ḫoş-âmed söyler dirler ḫalkuñ medḫinden ve zemminden (2) serip var ḫılmak şıfatsız olmakdan olmakdur Beyit

(3) sem‘-i sâmi‘ nefsi emr-i Ḥaḫḫıdadurur

gerçek olanlar bunu böyle görür

(4) çünki Ḥaḫḫıla göresin gördüğüñ

‘ilm-i Ḥaḫḫı-la bilesin bildüğüñ

(5) ‘ilmüñ ayruḫ cehle dönmez î civân

kelimet içre sen ḫılasın câvidân

(6) hem maḫâmsızlık maḫâmın göresin

hem şıfatsızlık maḫâma iresin

(7) cümle Ḥaḫḫıñ ola bu fi‘l ü şıfât

¹⁶⁹ Bunun benzeri ilmiyle amel edenler içindir.

¹⁷⁰ Münakaşacılar, münakaşa ediyorlar.

sen hayāt-ı Hakkda bulup gör memāt

(8) iftikārı-la kıl olğıl sen Hakkıa

her nefesinde şıdķıla bulğıl beķā

(9) çünki zāhir oldu saña ol hafı

oldı senüñ cümle vaşfuñ muhteñi

(10) sen muķarrebden olursın bī-gümān

raħmet içre sen kılasın cāvidān

(11) maķşūduña iresin sen şekksizin

göresin sende hicābsız dost yüzün

(12) kullıģuñda olasın şābit-ķadem

ulu menzil saña oldu uş ‘adem

(13) varlık içindeñurur esbāb-ı ğam

bu fenā milkidurur milk-i ‘adem

(14) cümle varlıklar aña kıl olısar

bu ‘adem milkin göricek ser-te-ser

(15) bu ‘adem milki beķā āyīnesi

gel gör imdi eyü baķup sil pāsı

57b

1) tā görine bu ‘adem milkinde ol

uş açıldı cān u dilden toğrı yol

(2) gel gör imdi sen vücûduñ şehrine

tā iresin māliki’l-mülk sırrına

(3) kârvân-ber-kârvândur iy püser

bu vücûduñ milk-i Hâkğdur ser-te-ser

(4) gel gir imdi sen Hâkğduñ bazarına

tâ göresin müşteri bazarına

(5) cümle mağbul oldı kullığüñ senüñ

cümle işşı oldı varlığıñ senüñ

(6) çünki varlık ‘ aşık oldı özüñe

dost cemâli gör ni gelür gözüñe

(7) ol gelür senden bağar seni görür

her nefesde ol seni añadurur

(8) ol saña her dem tecellî eyledi

kendü nûrı-la seni uş toyladı

(9) çün vücûduñ oldı uş nûr-ı Hüdâ

bucılayın kanda olur bey‘ ü şirâ

(10) ol senüñ zulmânî varlığüñ alur

ol saña nûrânî varlıklar virür

(11) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye mağamsızlık ulu mağâmdur ve keşf-i (12) zât olduğına delıldür zîrâ cemî‘ varlıklar anuñ ‘azameti ve (13) heybeti ve kibriyâsı kâtında müstağrak ve müstehlekdür ma‘ dûmdur (14) çün hareket-i zâti ehadıyyet güneşi vâhıdiyyet burcından tülû‘ idüp (15) esmâ-i şîfât ve ef‘âl-i ‘âlem münevver eyledi ve ol şîfât-ı

58a

1) ulûhiyyete mazhar isteyüp ‘âlem-i ‘ademen zuhûra getürdi kendüyi (2) bilenler için ve anuñ emr kılmadan levhe ve ecsâm-ı tabî‘iyye gelüp (3) cirm-i felegi ve cism-i ‘unşuriyi ‘ûbûr idüp ma‘dene ve nebâta ve hayvâna (4) ve insâna geldi ve istivâ bulup rûh-ı izâfî virildi ve ‘aql (5) ve gönül ve nefis kuvâ-yı zâhire ve bâtına virildi feyz-i tarîk üzerine (6) ve eger nefis-i mecâzî feyz-i mesdûd olsa fikr güneşine ve (7) gönül kamerine ve kuvâ-yı zâhir ve bâtın yıldızlarına husûf ve kûsûf (8) gelüp cümle bâtıl olurdu ve çün bunlar saña feyz-i tarîki-le (9) her nefis ve rûh ve ‘aql ve gönül ve sâyire kuvây dirler ve sen her nefesde (10) kabûl idersin sebîl-i ta‘âküb müteceddid ola mişâl ve meded feyz (11) münkaţı‘ degüldür ve çün âb-ı revân ardı kesilmeyüp açar tâ akmasa (12) ve ‘adem cereyanına emr olunca pes sen her nefesde tolarısın ve boşalursın (13) görmez misin güneş nûr-la bu cihân her nefesde tolar ve boşalur (14) müteceddidi’l-ımtişâl nûr yetişür ve sür‘at-i şâni‘den ve feyzden sen (15) bir nûr şanursın şabâhdan ahşâm olunca eger tarafü’l-‘ayn

58b

1) güneşe tulunmağ gelse ‘âlemi zulmet kaplardı pes sen her nefesde (2) müreccihe muhtâcsındur anuñçün saña ihtiyâc zâtî oldı (3) zîrâ terci‘-i zâtuñdan ref idemezsin pes saña kemâl-i ihtiyâc-ı (4) zâtî oldı her nefesde zîrâ vücûduñda ve hayâtuñda ve beğânda (5) Hakk muhtâcsın ve boğazuñda loğma emr olsa duğûl (6) itmezdi pes saña zillet ve ihtiyâc ve ‘aciz ve za‘f ve yoqlıq lâzım (7) oldı ve müreccihsiz olmaduñ ve bundan ma‘lûm oldı ki Hakk Te‘âlâ (8) ‘Azîzdür ve Ganîdür ve Kavîdür ve temâm varlık anuñdur pes saña andan (9) her nefes varlık virilür zîrâ yoqlıq varlık âyinesidür nitekim gedâ (10) seğhâ‘ âyinesidür ve mülk Şeytân âyinesidür ve zâhir bâtın (11) âyinesidür ve mülk melekût âyinesidür ve âdemüñ yüzi

(12) gönül āyīnesidür bunlara bu yüzden görünür kâlAllāhu Te‘ālā (13) **yā ehle yeşrib, lā muḳāme le-kūm**¹⁷¹ ve kâl ‘aleyhi’s-selām (14) **ve leyse verā’u’llāhi ille’l-‘ademu’l-mahzu ve hüve’l-muhāl**¹⁷² ve mümteni‘dür ki anda ne halk (15) vardır ve ne Hakk vardır ve ammā ‘adem ki aña varlıklar kul olur

59a

1) ‘adem muzāfdur kâbildür merâtıbı esmā-i şifātı ve hayâtı dünyā (2) anuñrek maḥall-i iktisābdur zīrā dār-ı ‘amel dünyā teklīfle ve rahmet-i Hakkdan (3) mütena‘‘im olurlar ve ehl-i nāra muṭṭali‘ olurlar ve lezzeti necātı kendüde (4) bulurlar ehl-i cennet lezzetinden zīrā hāif olan katında lezzet a‘zam (5) olur şol emrden ki anuñla muşāḥabet eylemişdür zīrā cennet (6) ehlinüñ na‘im ve muşāḥib dāimdür Şeyḥ-i Ekber Şeyḥ Muḥyi’d- dīn ‘Arabī (7) **ḳuddise sırrahu**¹⁷³ fütūḥāt-i Mekkinüñ dört yüz onuncı bābında buyurur ki (8) ehl-i nār rahmetüñ şümûlın bilüp muntazır oldılar (9-10-11-12) **fe-yecidûne mine’l-lezzeti bi-mā-hüm fi’n-nāri ve yahmidûne’llāhe te‘a’lā hayşü lem-yekûnû fi’l-cenneti ve zālike li-mā yaktazīhi mizācühüm fi tike’l-hāleti fe-lev daḫalūhu’l-cennete bi-zālike’l-mizāci lā-derkehüm e-lā l-ime ve’t-taşavvuri fe-izā ḡafelte fe-leyse na‘imun illā bi-mülāyimi ve leyse’l-‘azābu illā ḡayru’l-mülāyimi**¹⁷⁴ (13) ve eger mizācuña olan tişesin na‘im içindesin ve eger mizāca (14) mülāyim olmayan tişesin ‘azāb içindesin meşelā tomaḡısı (15) olmayana gül hoşusu hoşdur ve na‘im içindedür ammā

¹⁷¹ Ey Medine halkı! Artık sizin için kalacak başka yer yoktur. (33:13)

¹⁷² Ve Allah’tan ötede hiçbir şey yoktur ancak sadece yokluk vardır bu da muhaldir.

¹⁷³ Sırrı mukaddes olsun!

¹⁷⁴ Cennet’te olmadıkları halde Allahu Teala’ya hamd edenler, içinde oldukları ateşte lezzet buldular. İşte bu onların buldukları haldeki mizaçlarının gerekli kaldığı bir şeydir. Eğer Cennet’e girmiş olsalardı, bu da onların mizacıdır, idrak ettikleri değil. Niçin böyle bir tasavvur vardır, bilir misiniz? Eğer gaflet gösterirsen nimete erişemezsin, nimete ancak yumuşak huylulukla, ağırbaşlılıkla ulaşırsın ve mülayim olmayanlar için de azap yoktur.

59b

1) ca' l-i mizâcına gül hoşusu zarar ider ve necâsetden (2) mütelezziz olur zîrâ mizâcî añâ mülâyimdür fe-efhem nitekim ehl-i (3) bürke ma'âşî anuñ yir üzerinde ve şu içine girse helâk (4) olur zîrâ mizâcî huşkidür şu içine ger olur zîrâ hevâya (5) doymaz olursın dağı bilgil ki Hâkıkla bâkî olmak şahîh (6) degüldür ber-devâm zîrâ kuşurlarına redd olunur (7) **ve li'llâhi'l-'izzeti asâleten ve li resûlihî ve li'l-mü'minîn**¹⁷⁵ hilâkat-i ilâhiyyedür ammâ 'ilmen (8) **bi'llâh** olanlar dâim tecellîde olur **li-mâ'alimû enne'l-hakka 'aynu külli sûretin**¹⁷⁶ (9) ve anlara dâim tecellî olmuşken tecellî 'âm vardur (10) kişide kim ol hil'at şîfatıdır bu zevk âhîr virür tecellî-i (11) dâimüñ hilâfî zîrâ Hâkık Te'âlâ çün şîfat bende ola anuñla (12) yürüye ve işide anuñla ve anuñla diri ola ol meşk degül ki tecellî-yi (13) dâim zevküñ hilâfidur zîrâ tecellî-yi dâimde Hâkık her şûretde (14) tecellî eyler ve her şûret âyîne-yi Hâkık olur ve âyîne gâh ma' rec (15) ve müsteñil ve müdevver olur ve gâh kendü şûretinde kemâl

60a

1) i' tizâri ile şûret gösterür âyinenüñ ihtilâfından şûret-i (2) vâhîde muhtelif görünür

Beyit

eger âyîne bîr olsa bağan bîr

(3) görinen ger biñ olsa gören bir

ammâ rü'yet-i kesbîde ihtilâf (4) olmaz hemân kuşûrına redd olunur fe-efhem **kâle reddû ilâ tasavvurihim ve lem yeğul ilâ buyûtihim ve ilâ ezvâcihim**¹⁷⁷ (5) ya' nî kuşûrına redd olunur (6) didi büyütna ve ezvâcına redd olunur dîmedi dâim olmaduğundan (7) ve kuşûrındandır ki redd olunur didüğü Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye

¹⁷⁵ Asıl olarak izzet, Allah, Resulu ve müminler içindir.

¹⁷⁶ Onlar Hakkın bütün suretlerin aynı olduğunu bildiler.

¹⁷⁷ Onların tasavvurlarını geri çeviriniz dedi; onların eşlerini ve evlerini denmemiştir.

(8) gel imdi gir gönül şehrine seyr it

bu gencine saña virildi hayr it

(9) gönül taldı Hakkıñ nûr-la î cân

sen olduñ anuñçün cânlara cân

(10) gelüp hikmet dilüñden oldu cârî

gözüñe cismüñe hem oldu sârî

(11) anuñçün ‘ilmüñ olduñ uş kemâ-hî

tecellî eyledi nûr-ı ilâhî

(12) Hakkı sevmek canuma cân olupdur

anı sevmek bana îmân olupdur

(13) saña cân virdi cânundan çün ol yâr

anuñçün baña pinhân indî aḥbâr

(14) cihân taldı Hakkıñ nûr-la iy cân

anuñ nûr-ı olupdur cânuma cân

(15) koyup varlıgımı ‘üryân olayın

koyup nefsum ser-â-ser cân olayın

60b

1) beyân itdükce ol pûşîde olur

‘ayâna gelmeyüp perdede ḳalır

(2) gel imdi söylemekden sen dilüñi

ḳoma ğayrı yire ‘aḳl u bilüñi

(3) eger söylemez iseñ baḫr olasın

değerni dāra olup çağlayasın

(4) eger söylemeseñ ‘ ilme’l-yaķınũñ

döner ‘ ayne’l-yaķine hoş gümānuñ

(5) erenlerden eger olmak dilerseñ

hamûşı ihtiyār it sen er iseñ

(6) söz ondur toķuzı hıç söylememek

biri halkdan kaçuben ‘ uzlet itmek

(7) egerçi göñlüm epsem olmak ister

göñülde sırrı pinhān itmek ister

(8) gelür perdenũñ ardından buyurur

baña şöyle diyü gelür buyurur

(9) göñül söylememekdedür heves-nāk

veliyy ol söylemekde cüst ü çālāk

(10) bilürsen söyleyen olur bu dilden

ve ger ni gelür sırr işbu elden

(11) bizi ortada görmek işbu sözden

anuñ nûrıdurur gören bu gözden

(12) senũñ benligũñ ortada hicābdur

seni sen terk iderseñ fetḥ-i bābdur

(13) göñül ister ki söylemeye bir söz

velīkin hırş-ı rü’yet söyledür söz

(14) göñül epsem oluben oldı hamûş

veliyy nûr-ı zuhûrı eyledi hoş

(15) gönül fikründe durur epsem olsam

dilüm zıkründe durur söyler olsam

61a

1) Hudāya çok şükre kim kıldı ihsân

bu esrârüñ beyânın kıldı asân

(2) cemâli pertevîdür cân u dilde

ve ger ni nesne yokdur kâl ü kâlde

(3) bizi ortada gören oldu maḥcûb

göremez perdelüdür rûy-ı maḥbûb

(4) eger her yirde isterseñ zuhûrın

dileksüz gül saña göstere yüzün

(5) eger ol kendüyi zâhir iderse

ki her şey'den hicâbsız görünürse

(6) işidesin sen eşyânuñ kelâmın

bunuñ tesbîhini ve Hâkḫ selâmın

(7) seni bu halk içinde kıldı maḥbûb

sen olduñ cümle ma' şûḫ u maḥbûb

(8) Hâkḫ Te' âla buyurur **ellezîne âmenû ve tatmi'enne kulûbuhum bi-zikri'llâhi tatmi'enne'l-**

kulûbe ¹⁷⁸(9) gönül Allâhuñ zikri-le (10) muḫmaïn olur ya' nî senüñ zıkründen iṭmînân gelmez

(11) belki Allâh seni zıkr eyledüğinden gönül muḫmaïn olur (12) taḫallübünden sâkin olur

¹⁷⁸ O iman eden kimseler kalplerini Allah'ın zikriyle tatmin ederler, Allah'ı zikretmek kalpleri tatmin edici değil midir? (13/18 Ra'd)

nitekim Hakk Te'âlâ a' yân-ı mümkünâtı (13) ta'allübedür ve a' yân-ı mümkünâtı nihâyeti yokdur pes ta'allüb-i (14) ilâhînün nihâyeti yok zîrâ (15) **küllü yevmin hüve fi şe'n hayşü kâne**¹⁷⁹ ve eger bir emr görseñ göz bilse göz sâkin olursız

61b

1) ve eger taqlîb görseñüz 'ilmüñüz dâim olur ve qalbüñüz muṭmaîn (2) olur ve sâkin olursız ta'allübede bu ma'nâ telvîn-i ba'de'l- (3) temkîndür ve temkîn derecesinden a'lâdur zîrâ 'ilm mezîd (4) olmaḡdadur böyle olanlar Allâhuñ aşârına nazâr iderler gönlinde (5) ve bu maḡâmuñ şâhibinün her nefesde 'ilm-i cedîdi vardır Hakk (6) Te'âlâ halk-ı cedîd içindedür ve ehl-i hicâb halk-ı cedîdi bilmez (7) Hakk Te'âlâ her nefesde şu'ûnât içindedür halk-ı cedîd (8) 'arz zamânında bâkî qalmaz didüklerine yaḡındur ve sem'-i Hakk (9) ve başar-ı Hakk Hakkuñ 'ilminün 'aynıdur ve gönül aḡvâl-i 'âlemden (10) ne olursa anuñ üzerinedür zâhiren ve bâṭinen evvelen ve âḡiren (11) ve eger esmâ-i müte'addide olsa müsemmâ birdür çün gönül (12) anuñ evidür evinde muḡîmdür ve nüzûl evinde olur ve halkdan (13) bizi gizledi zâhir ve bâṭın oldur evvel ve âḡir Hakkıla işidür (14) ve Hakkıla görür **Fe-men kâne semi'a'l-hakka sâmi'un fe-izâ hüm**¹⁸⁰ (15) zîrâ her kimde ki başar-ı Hakk ola Hakk anda nâzırdur ve taqlîb

62a

1) muḡtelifdür 'ayna zîrâ esmâ muḡtelifdür ve müsemmâ birdür qalAllâhu Te'âlâ (2-3) **ud'ûni estecib le-küm inne'l-lezîne yestekbirüne 'an 'ibâdeti seyedhulüne cehenneme dâhirin**¹⁸¹ bende beher ḡâl 'ubûdiyyetden (4) ḡâric olmaz zillet-i zâtisidür ve eger Allâha ḡul

¹⁷⁹ Nerede olursa olsun her gün bir işle meşguldür.

¹⁸⁰ İşiten Hakkı işitir, hak da o işiten kimseyle beraberdir.

¹⁸¹ Bana dua edin, duanıza cevap vereyim. Bana kulluk etmeyi kibirlerine yediremeyenler aşıḡılanmış bir halde cehenneme gireceklerdir. (40:60)

olmadı-sa (5) ki nefsi emrde ʿabî'atine ʿkul olsa gerekdür o cehennemdür (6) ve ʿabî'atüñ sultāni tahtında tenezzül eylese gerekdür ki ol (7) nefsi emr degüldür 'ilmi terk idüp cehlle muṭṭaşif olmaḡdur (8) ve eger ʿabî'atine ʿkul olduḡın bilseydi gerçekden Allāh Hazretine (9) ʿkul olaydı ve anı isteyeydi ve anun ʿkulluḡından kaçup (10) istikbār ideni görsevüz ki kimlere tezelliül ider (11) ve her ki istikbār eyleye serrāde ve keşf-i ʿderrāde Allāhu Te'ālāya (12) mürāca'at eylemekden ve esbāba ta'abbüd eylese ve esbāba (13) ta'abbüd eylemek esbāba cāhil olmaḡdan olur ve Hāḡḡ ʿkuluñ (14) ʿkuvāsı olduḡına delıldür enbiyā 'aleyhi's-selām fe-af her Muḡammed (15) şallallāhu 'aleyhi ve sellem

62b

1-2) 'ani'llāhi te'ālā ennehû kâle kuntu sem'ahû ve basarahû ve yedehû ve enzele fi'l-kur'āni tasdikun hazā'l-kavl ve hüve kavluhû va'llāhu halakaküm ve mā ta'melün¹⁸² ve zāhir-i 'ālem (3) ḡalḡdur ve ḡalīḡ ve bāṭın-ı 'ālem Hāḡḡdur şûret-i zāhir mütemāşil (4) şûret-i bāṭinedür ḡattā ba'zı mütekellimīn zāhib oldılar (5) kitābete ʿQurānda ve tilāvetinde ki muḡdeşdür ve daḡı her ḡarf (6) ki kātib-i ʿQurāndur yazar yāḡūd oḡur ʿQurāndan ve ḡarf-i (7) manṭuḡ kelām-ı Hāḡḡdur ḡadīmdür dirler zīrā aḡādīs-i vücûdında (8) müstaḡil degüldür ḡadīme muşāḡib olmaḡ zārûridür (9) eger ḡadīmden ḡāric olan şûret üzerine olmasa anuñ (10) 'ālā üzerine olmazdı ve bundan ötürüdür ki 'ālemi Hāḡḡ şûreti (11) üzerine ḡalḡ eylemişdür zīrā **inna'llāhe ḡalāḡa ādeme 'ālā şûretin**¹⁸³ (12) bu 'ālemden ekmel yoḡdur ve 'ālemden ekmel olsa Allāhdan (13) ekmel ḡod olmazdı zīrā ādem 'ālemdendür ve ādemi Hāḡḡ (14) kendü şûreti üzerine ḡalḡ eyledi ve şek yoḡ (15) Allāh şûretinden ekmel yoḡdur ve ālemüñ zuhûrı

¹⁸² Allahu Teala'dan... Allah buyurmuştur ki; "Onun kulağı, gözü, eli oldum." ve Kuran'da da bu sözün tasdiki mevcuttur. Bu da Allah kelimidir. Ve işte o Allah, sizi yarattı, siz bir amel etmediniz.

¹⁸³ Allah alemleri bir surette yarattı.

63a

1) Hakkdan zühür-ı zâtîdür pes Hakk Te'âlâ 'âlemün mirâtıdur şüret-i 'âlem (2) bu mirâtda görünür pes mümkinât-ı nefis mirât-ı Hakkdan (3) görüp vücûdında aña muvaffakdur ki vücûddur ve eger Hakk Te'âlâ (4) kulınuñ başarı olsa kendü nefisini kendü gözi-le görür (5) şüretinde ve müşâhede ider ism-i zâhir şüretde 'aynen (6) zirâ ol senün başaruñdur 'ulemâ müşâhede ider ism-i (7) bātından ve Hakk Te'âlâ yermez vücûda getürmez illâ bildüğini (8) getürür ve yazar ve anuñ bildüğü şuver-i ma' lûmâtda meşhûrdur (9) '**alâ mâ hiye 'aleyhi fi enfisühâ**¹⁸⁴ ve hâl 'ademinde dañı küllisi meşhûrdur (10) pes Hakkıñ icâdı '**alâ mâ hiye 'aleyh**¹⁸⁵ her şey'i vücûda getürdi Hakk Te'âlâ (11) meşhûd üzerine hâl 'ademinde ve ezelde kitâb böyle yazılmış (12) demekden murâd budur ki o şey'ün vücûdı üzerine kitâb (13) sebkat eylemişdür ezelde ve bunı ol kişiyi bilür ki zevk-ıla (14) ekvânı tekvînden o gördi hâl 'ademinde meşhûdı (15) ola vücûdı yoğiken pes 'ilm-i müte'allik olur '**alâ mâhiye 'aleyh**

63b

1) **fi nefsihî**¹⁸⁶ ve 'ilm-i tâbi' ma'lûmdur **bidûni'l-'aks**¹⁸⁷ fe-efhem ve lisân-ı (2) Hakkdan sû'âl icâb ider ve sû'âle taleb vuqu'-ı icâbet (3) ider **Fe ennehû kâle ucîbu da'vete'd-dâ'i izâ de'ânî**¹⁸⁸ ve icâbet-i (4) eşerdür mucîbde ki şû'âl iktizâ eylemişdür sû'âl iden mü'eşşirdür (5) ve icâbet iden müte'eşşirdür ve emre imtişâl ister me'mûrdan (6) ve ahvâl sebep-i 'ademiçür vücûd aḥkâm ḥâkimden mucîbdür mümkün (7) hâl 'ademinde ve vücûdında müreccaḥdur ḥâlinün tercîhi (8) vâcibdür mümkün için ve sû'âl ḥâl muḳtezâsına göre (9) olur çün ḥâli dili sû'âl eyledi ve müreccaḥda icâbet te'sîr (10) eyledi ve egerçi

¹⁸⁴ Nefislerindeki şekil üzere...

¹⁸⁵ Üzerlerindeki şey üzerine...

¹⁸⁶ Nefsindeki şekil üzerine...

¹⁸⁷ Aksi olmaksızın.

¹⁸⁸ Yine Allahu Teala buyurmuştur: "Dua edenin duasına icabet ederim(2:186)."

müreccaḥ ḥāl i'ṭā eyledi idi ve lisān-ı ḥāl sū'āl (11) mü'eşşir icāb eyledi ve müreccaḥda icābet oldu ve müreccaḥ sū'alle (12) icāb ider ve sū'āl ḥālinde nûr ve ḥāl tereccuḥdāndur ve müreccaḥuñ (13) tercīhi ḳābildendür ki ol mümkindür ve mümkün bu aḥkāmıñ (14) küllisinüñ zuhûrınıñ aşıldur pes mümkün müreccaḥa kemāl-i (15) ihtiyācdadur ve ezell-i ezelullāh zelil olur zīrā ihtiyāc

64a

1) olduğunun 'izzet miḳdārı tezellül eyler ve Allāhdan a'zām yoḳdur (2) 'izzetde pes zelillerüñ zelili Allāh için zelil olan zilletdür (3) ve eger bir kişi Allāh için zelil olsa aşl Ḥaḳḳdan ḡayrıya (4) zelil olmaz illā meger ki bir yerde Allāhuñ şifātın bulursa Allāhuñ (5) şifātına tezellül eyler maḥlûḳda veyā ḡayr-ı maḥlûḳda ve ammā (6) şunuñ ki 'ilmi yoḳdur ḡayruñ taḥt-ı 'izzetinde zelil olmuştur (7) diyü i'tirāz ider bilmez ki Allāhuñ 'izz-i taḥtında zelil olmuştur (8) zīrā Allāhuñ şifātına 'izzet ider ve tezellül lâzımdur ve cemī' (9) zelilüñ zilleti Allāh içündür ba'zı bilür ve ba'zı bilmez **fi'llāhi'l-'izzetü** (9) **cemī'an**¹⁸⁹ ve anlaruñ ki cāhil oldu seyyidüñ rüsûmından (11) ve ḥudûdından ta'addi eylemedi ve tarīḳ-i Ḥaḳḳdan tecāvüz eylediler (12) pes zillet şifāt-ı şerīfedür ve her aḥlāḳ-ı hamīde Ḥaḳḳdan (13) olsun ve ḥaḳḳdan olsun şifāt-ı şerīfedür ammā aḥlāḳ-ı (14) zemīme yermez şifatlar cemī' edyānda mezmûmdur görmez misin (15) Ḥazret-i Resûl şallallāhu 'aleyi ve sellem buyurur **bu' iştı li-ütimme mekārime'l-ahlāki**¹⁹⁰

64b

1) ḥaḳḳ-ı kerīm oldur ki emr-i ilāhīye ḥükm ḥükmdde (2) ḡaraz nefse zāil olsa ol vaḳt ḥaḳḳ ilāhī olur (3) ammā ḥaḳḳullāhı Billāh olsa tezellül olmaz zīrā Allāh muṭṭaşif (4) olmaz

¹⁸⁹ Bütün güç, kuvvet, izzet Allah'ındır.(4:139)

¹⁹⁰ Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.

zillet ile Bāyezīd-i Beṣṭāmī Ḥaḫḫ Te‘ālāya saña ne nesneyle (5) yakın olurun didi ve Ḥaḫḫ Te‘ālā buyurdu **bi-mā leyse li**¹⁹¹ ya‘nī (6) bende olmağla yakın olursın ki ol zillet ve iftiḫārdur (7) ve ol kimse tezellullāh eylese nefsi için zillet-i şerīfe ile (8) tezellül eylemişdür Beyit

tezellül eyleseñ Ḥaḫḫıçün eyle

(9) tenezzül eyleseñ Ḥaḫḫıçün eyle

ki Ḥaḫḫdan oldı eşyānuñ ḫamusı

(10) Ḥaḫḫa gidenlerüñ budur ḫapusı

anuñ sun‘ı degül şāni‘den ayrı

(11) bunı ayrı görenler oldı şayrı

anuñ şun‘ın begenmeyen kişiler

(12) anuñ taḫḫīr-i şun‘ için iş işler

anuñ işin begenmezseñ bilesin

(13) iş ıssını begenmeyüp gelesin

senüñ ḫalkuñ yaramaz olısdur

(14) senüñ başuña neler geliserdür

Ḥaḫḫı taḫḫīr iden eyledür iy yār

(15) belāya anuñçündür girif-tār

anuñ şun‘ına sen ta‘zīm iderseñ

65a

1) anuñ ta‘zīm idür gerçek bilürseñ

anuñ şun‘ı ulusı enbiyādur

¹⁹¹ O şey ki benimle değildir.

- (2) olar yolında olan evliyādur
 bularuñ hürmeti ta‘ zīmi haqqdur
- (3) bularuñ hidmeti tekrīm-i haqqdur
 bular oldı delīl-i Haqq bilürseñ
- (4) bulara ir Haqqı irmek dilerseñ
 veliyy oldur eger sen anı görseñ
- (5) görünce ger Haqqı sen zıkr iderseñ
 kul olğıl sen anuñ gibi veliyye
- (6) veliyy şanup ulaşma her delīye
 eger sen Allāh ādın işidürseñ
- (7) anuñ zātından özgeye varursañ
 sen anuñ adını bilmemiş olduñ
- (8) sen anuñ dadına irmemiş olduñ
 çün Allāh adını sen işidesin
- (9) gerek Haqqdan yana varup gidesin
 veliyyi göricek Haqq zıkr idesin
- (10) aña irişübeni fikr idesin
 veliyy dāhı anuñ ismidür ī yār
- (11) veliyyü’l-mü’ minin Allāh-ı Ğaffār
 ki ism-i Haqq müsemməya delīldür
- (12) ki ismin bilmeyenler bil zelīldür
 ki ism-i a‘ zam oldı enbiyālar

- (13) Nebīye tābi^ç olan evliyālar
 tamāmet bunlar eyledi delālet
- (14) bunu böyle bilenler ehl-i devlet
 bulardur bilüri-señ ism-i a^ç zam
- (15) bulardur halk içinde mükerrem
 gel imdi diñle cānı-la sözümi

65b

- 1) buları görüben çok zıkr idegör
 bulara şıdqla irüp şükr idegör
- (2) bulardur sırr-ı esrāruñ kapısı
 bularuñ evvel olmışdur tapısı
- (3) veliyy görmek Hakkı görmek gibidür
 aña irmek Hakkı irmek gibidür
- (4) veliyye zātī ve fi^ç lī şıfātı
 tecellī eyleyüp buldı necātı
- (5) anuñ nūr-ı vücûdın gördi bunlar
 cemālını tecellī kıldı bunlar
- (6) anuñ nûrı-la görür işbu gözler
 yumar açar gözün ol yüzi gözler
- (7) gelür söyler bunuñ dilinden ol er
 anuñdurur bu şûretten olan kār
- (8) gelür bunuñ kulağından işidür

- bunu fehm eyleyen bil key kişidür
 (9) bilişlik çokdan olmuşdur anuñla
 bu yüzden bilişür ya' nī senüñle
 (10) gelüp bu ma' nīdan görüñdi saña
 bu sözler bes durur hem saña baña
 (11) hicāblar götürüp perdeler açup
 saña rahmet kapularını açdı
 (12) saña gençānesinden saçu saçdı
 eger bilüri-señ qadrin bu sözüñ
 (13) irişüp görmek ister iseñ özüñ
 nazār it bu kelāma ve bu nazma
 (14) saña yol göstere dārü's-selāma

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (15) **va'llāhu yuhibbu'l-muhsinīn**¹⁹² Hāḡḡ Te' ālanuñ
 sevdüginüñ qadri

66a

1) 'azīmdür zīrā ol kimsenüñ kim bu şıfat ihsānı ola ya' nī 'ibādetinde (2) Hāḡḡı
 göreḡurur gibi 'ibādet eyleye aña maḡabbet menzile yiter (3) ve bu qanda qaldı ki derece-i
 maḡabbetinden derece-i maḡbûblıq (4) ḡaşıl olup maḡbûbına 'aḡalar eyleye maḡbûb maḡām-ı
 (5) nāzda olup ve muḡibb iḡtişāş da' vāsında ola esrār-ı 'acībe (6) ve kelimāt-ı ḡarībe
 ḡabībden gele bīñ dürlü ihsān iki yüz bīñ (7) dürlü cihāna virmez 'ārif olanlar anlar her
 yüzden fehm ve idrāk (8) olmuşdur ve hikmet ve faşle'l-ḡiḡāb olmuşdur (9) **yu'ti'l-hikmete**

¹⁹² Allah ihsanda bulunanları sever. (3:134)

men yeşā'u ve men yu'te'l-hikmete fe-kad ūtiye hayran kesīran¹⁹³ (10) Allāhuñ kerāmeti dārında muħalled ve mü'ebbed olalar belki seyyiātin (11) ḥasenāta mübeddel eyledi ve eger dūnyādan āhirete naql ider olsa (12) Ḥaḳḳ Te'ālā kerem ü lütfından derece-i iḥsānı aḣḣāb (13) arasında sārī olup anlar daḣı maḳām-ı iḥsānda muḥsinīnden (14) olup iḥsān merātıbında müteḳallib olup teraḳḳīde olalar (15) ve maḥbūblıḳ ḥil'atin girüp ve gözlerinden Ḥaḳḳ Te'ālānuñ 'iḥāsın

66b

1) keşf idüp ehl-i şühūddan ola ve Allāh yolına '**alā başıretin**¹⁹⁴ da'vā (2) eyleye Resūl da'veti gibi **va'llāhu ḥayrū'l-vārişin ve ḳāle Te'ālā** (3) **küntü sem'a ve baḣarahu**¹⁹⁵ hüviyyete Ḥaḳḳ ḳaçan sem' ve baḣarında olsa (4) Ḥaḳḳ vāriş olur ki ol 'ayn-ı sem' ü baḣardur (5) **fe-inna'llāhe yerişü'l-arḣa ve men 'aleyhā va'llāhu hayru'l-vārişin ve hayru'r-rāzıḳin**¹⁹⁶ (6) ancılayındur ve Allāh ism-i a'zamdur zīrā cāmi'dür cemī' esmā' (7) ve Ḥaḳḳı Allāh ismi-le zıkr eyleseñ cemī' esmāsı-yıla añmış (8) olur Bāyezīdden şormışlar Ḥaḳḳuñ ism-i a'zamı ḳanḳı ismidür (9) bize beyān eyle ki biz añna meşḣūl olalum dimişler Bāyezīd buyurdı (10) ki Allāhuñ ḳanḳı ismi şaḣīrdür ki bize beyān idüñ ki biz size (11) ism-i a'zamı beyān idelüm didi pes esmā-i Allāhuñ küllisi (12) ism-i a'zamdur **Ḳul ud'u'llāhe ve ud'u'r-rahmāne eyyāmen ted' ū fe-lehu'l-esmā'ü'l-husnā**¹⁹⁷ (13) zīrā müsem mā birdür evliyā'ullāh ism-i (14) a'zamı bilürler ve kendüler ol ismile Ḥaḳḳa meşḣūl (15) olurlar ve kimseye dimezler

¹⁹³ Hikmeti dilediğine verir ve Allah hikmeti bir kimseye verirse ona bol hayır vermiş demektir. (2:269)

¹⁹⁴ Basiret üzeredir.

¹⁹⁵ Ve Allah varislerin en hayırlısıdır. (21:89) Allahu Teala buyurmuştur ki: "Ben onun kulağı ve gözü oldum."

¹⁹⁶ Şüphesiz ki Allah yeryüzünü ve üzerindeki miras bırakmıştır. Allah, varislerin en hayırlısıdır (21:89) ve rızık verenlerin de en hayırlısıdır. (34:39, 22:58, 23:72)

¹⁹⁷ De ki: "(Rabbinizi) ister Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. Hangisiyle çağırırsanız çağırın, nihayet en güzel isimler O'nundur. (17:110)

ismü'ş-şey'î mâ yazhara bi-hi'ş-şey'u¹⁹⁸

67a

1) ve evliyâya Hakk Te'âlâ ziyâde zâhir olur nitekim Hakkı Allâh (2) ismi-le zikr eyleseñ Allâhdan gayrıya delâlet itmez ve her (3) kişi Allâh ismini işitse müsemâyı ve eger veliyyi görseñ (4) Allâhı añarsın zîrâ bunlar Allâhı şol kadar añmışlardur ki (5) bunları gören Allâhı añar zîrâ bunlaruñ hüviyyeti Hakkuñ (6) zâtına delâlet ider vücûd-ı vaḥdetine ve ḥavâşş-ı şifâtına (7) delâlet ider Hakk Te'âlâ bunlar rahmet-i 'âmmına ve ḥâşşına (8) mazhar olmışdur lâ-cerem bunları gören Allâh Hâzretini añsa (9) gerekdür ehl-i îmândan ve ehl-i şıdkdan olanlar ve Allâh (10) Hâzreti añmağa kâbiliyyeti olanlar bunları göricek Allâhu Te'âlâyı (11) añarlar belki ism-i şerîfini işitseler Allâhu Te'âlâyı añarlar (12) ve bu ḥâlden bir ḥâle varurlar ki andan öñdin ol ḥâl (13) yoğıdı ve eger ehlullâhuñ kâdrin bileydüñ maḳşûd-ı ḥaḳîḳîyi (14) anlaruñ yüzinden bulayduñ ve bunlaruñ âyînesinde dost (15) yüzün göreydüñ cemî' endîşeleri gönülden süreydiñ

67b

1) ve gönül marazlarına 'ilâc ideydüñ ve her nefesde dost (2) tarafına gideydüñ ve sen tabîbü'l-ḳulûb olup anlardan olayduñ (3) merâtıb-ı 'âlem ve 'ilm ve maḥv ve işbât ve şu'ûn-ı ilâhîyi bileydün (4) ve 'âlim billâh olup 'ilm-i 'azîm ıssı olayduñ ve cennet-i ef'âlde şafâ ve (5) bâkî ḳalayduñ ve cenneteyn yemînen ve şimâlen cismâniyyen ve rûḥâniyyen (6) kendüñde bulayduñ ve tevḳî'ât-ı ilâhîyi bileydüñ ve eger ehlullâh (7) bir kişiye nazar eyleyüp bir alma virse cemî' 'âlem ol alma (8) virdügi kimseye üşüp ḥizmet itseler ol veliyynüñ (9) nazarınuñ Hakkın yerine ḳomayalar ve bundan ḳıyâs eyleñ ki (10) ehlullâha ne kadar ta'zîm

¹⁹⁸ Bir şeyin ismi o şeyi ortaya çıkarmaz.

ve tekrîm gerekdür ve her zamânda veliyy (11) vardur dünyâdan münkati‘ olmazlar tâ kıyâmet olunca ve eger (12) enbiyâdan birine ‘aleyhümü’s-selâm inkâr eylese kâfir olur ve (13) evliyâdan birine inkâr eylese vilâyet derecesinden maḥrûm (14) olur ve Ḥaḳḳ Te‘âlâ dünyâyı ve âḫireti bunlaruñ için yaratdı ve musahḥar (15) eyledi ve bunları kendüyçün ḥaḳḳ eyledi ve eger bunlar

68a

1) dünyâda olmayaydı bu ḥaḳḳ emsâl-i bahâyim olup ne dünyâ ve âḫiret (2) bilürlerdi ve ne kendüleruñ geldüğü yiri ve ne varıcaḳ maḳâmı (3) bilürlerdi ve Ḥaḳḳı bilmezler idi ğam u ğuşşa ve endîşe-i dünyâvî (4) ve ḥaḳḳuñ ‘adâveti ve şıfat-ı nefsuñ ḳarañulığı tarlıḳdan (5) gönül evi ḥarâb olup ‘ömrini bâtil endîşelerle çevürüp (6) ve dâll ve muzill olup nice müsülmânlaradaḫı zararını ḫoḳınurdu (7) cemî‘ ‘ömrinde kış külün gibi gönül ğâḫ ğaflet ḫicâbı (8) bulurdu ve ğâḫ kibr şıfat foryâzı esüp ve tağâzır ve riyâset (9) ḳarınuñ ḳarımsası gözini ḫoldurup ve yolını görmeyüp ve Allâhuñ (10) çığırını görmeyüp ve çağırıp işitmeyüp ğurûr pindâr ḫumanı (11) içinde ḳalup ve ḫabî‘at ḳuyısına düşüp ḳarañulıḳda (12) helâk olurdu çün enbiyâ aleyhümü’s-selâm ğüneş ḫoğdı (13) ve evliyânuñ zıll-ı memdûdı her yire düşdi ḫaḳḳ ve bâtil ma‘lûm (14) oldu dünyâ ve âḫiret bilindi ḫarâm ve ḫelâl seḫildi ve zulumet ve nûr (15) görüldi ve evvel ve âḫir zâhir oldu ve Ḥaḳḳuñ ḳurbı ve iḫsânı ve ma‘iyyeti

68b

1) bilindi vâridât-ı Rabbânî ve nüzûl-ı feyz-i ilâhî ve tecelliyât-ı Raḫmânî zuhûr (2) idüp rûz-ı rûşen olup serâyir zâhir oldu ḫicâb buldı ve (3) perdeler dumanı sürüldi ğitdi gönüllerinde şafâ ve cem‘iyyet (4) ve ferâğât ve nûrâniyyet ve ḫuzûr ğelüp vüs‘at ḫâşıl oldu

yerlere (5) ve göklere şıgmayan bunda şıgdı ve beytullāh-ı a‘zam oldu ve dünyāda (6) ve āhiretde inşirāh hāşıl oldu ve hāşıl edeb güldi ve kendüye (7) gelüp maqşûdına vāşıl oldu Beyit

senüñ nûruñla tıldı cism ü cānlar

(8) cevāhirle tıldur işbu kānlar

seni sen bilmek isteri-señ ĩ yār

(9) gel imdi kulluq içre görenler var

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (10) kulluq derecesi ulu maqāmıdır hazret-i Resûl şallallāhu ‘aleyhi ve sellem (11) **el-fakru fahrī ve ene eftahiru bi-hī**¹⁹⁹ buyurdu ve ben seyyid-i veled-i (12) ādemem ve hatem-i enbiyāyem ‘**ale’l-evveliyñ ve’l-āhirin**²⁰⁰ baña Hāqk (13) ma‘lûm eyledi ve geçmiş gelecek günāhum bağışladı **el-yevm** (14) **ekmeltü leküm dīniküm ve etmemtū** ‘**aleyküm ni‘meti**²⁰¹ buyurdu (15) ve benüm fahrüm ihtiyācıla ve kulluğıladur bu cümlesi-le

69a

1) degüldür didügi ihtiyāc ve kulluq kuluñ zātisi olduğına (2) delıldür şalavātıda ‘**abduhū ve Resûluhū**²⁰² ‘abduñ taqaddümi (3) Resûl üzerine şerefinden ve zātı olduğından ötürüdür (4) **sübhāne’llezī esrā bi-‘abdihi bi-nebiyyihī ve bi-resûlihī ve bi-veliyihī**²⁰³ didi (5) dimedi kulluq maqāmı ulu maqām olduğına delıldür (6) ve eger Hāqk Te‘ālā kulluğıla yakın olup Hāqk seni sevüp qurbın (7) izhār idüp bildürdi ise kimseye hālāt zāhir idüp (8) ve mestlik gösterüp hāy hūy idüp ayran içüp mest (9) olmuş gibi olmayasın Hāqk Te‘ālā maḥrem-i esrār eyledi ve saña (10) bildürdüğini hāşşlara bildürdi ve nā-maḥreme bildürmedi sen (11) daḥı izhārında olmayasın belki hażm idüp zāhirde (12) bīgāne gibi olup bātında

¹⁹⁹ Fakirlik övüncümdür ve ben fakirliğimle iftihar ediyorum.

²⁰⁰ Evvel ve ahir olarak

²⁰¹ Bugün ben sizin dininizi ve sizin üzerinize olan nimetimi tamamladım. (5:3)

²⁰² Kulu ve elçisidir.

²⁰³ Velisi ve resulü ve nebisi ve kulu olan Muhammed’i o gece yürüyüşüne çıkaran Allah’ı bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim.

âşinâ olasin şûretüñ (13) zî-‘ulemâdan olup ‘âlimler kisveti üzerine olasin ekmâm-ı (14) vâsi‘adan geñiş yeñlerden ve uzun uzun taylasândan (15) şûretüñ bezmeyesin zâhir-i halkıla ve bâtın-ı Hakkıla olasin

69b

1) ve kendüñi bu kemâlde katı za‘îf bilesin ve niyâz ve fakr (2) ve fâka ve ihtiyâc ve zillet içinde olasin tâ Resûlüñ (3) şallallâhu ‘aleyhi ve sellem sünneti üzerine olasin ve dâim (4) şifât-ı beşeriyyeñden istiğfâr idesin ve ben diyü (5) söz söylemeyesin benüm hâlüm ve benüm şühûdum ve benüm şevküm (6) maķâmum riyâzetüm mücâhedem benüm tevekkülüm ve kanâ‘atüm ve şükürüm (7) dimeyesin ve ba‘zı maķâmâtdan şorsalar ricâlullâh (8) şöyle dimişler ve böyle dimişler diyessin şöyledür böyledür (9) dimeyesin ve ekâbir-i ehlullâh aĥvâlin evvelâ tettebbu‘ idüp (10) anlaruñ rûhından istimdâd isteyesin ya‘nî âdâblarla (11) ve aĥlâkı-la müteĥalliķ olasin şâniyen rûĥları-la müteveccih (12) olasin ve kendüñden girüp anlaruñ rûĥı-la buluşasin (13) veyâ kendüñden münseliķ olup varasın rûĥânîleri-le (14) buluşmaķ ‘alâmeti oldur ki anuñ ba‘zı aĥvâl ki anuñ (15) rûĥ-ı mücessed olup kendüye muĥtâr olan hâlüñ

70a

1) ve maķâmuñ zevķi istiķbâl eyleye ve ol hâl saña keşf olduĥundan (2) soñra bunca maķâmlar daĥı anuñ rûĥâniyyeti berekâtı-la (3) saña keşf ola meşelâ eger Üveys Karanî Ĥazretinüñ (4) rûĥına müteveccih olsañ zühd ü taķvâ inķiṭa‘-ı temâm (5) halkdan aĥvâlin gizlemek ve terk tecrîd ve Ĥakkdan feyzi vâşıtasız (6) almaķ ve ‘ulüvv-ı himmet ve ĥayret rûĥına gelür dökilür sen (7) bu evşâfıla muttaşif olursın mādâm ki müteveccih (8) olasin ve eger aşĥâbdan Rıdvanullâh ‘aleyhüm ecma‘în (9) Ebûbekr Ĥazretinüñ rûĥına müteveccih

olsaň imān (10) ve şıdķ ve ihlāş ve kendüsiz olmaķ ve maķām-ı rızā ve teslīm (11) ve ‘adem-i i‘tirāz ve ķabūl-ı temām anuñ rûhāniyyeti saña yetiše (12) ve eger emīrū’l-mū‘minīn ‘Ömer Hāzretinüñ rûhına müteveccih (13) olsaň muhālif-i nefis ve mücāhide ve iķdām-ı küllī ve evāmīr-i (14) şer‘iyyeye imtişāilde ve menāhīde ictinābda ve ğayret (15) ve şalābet ve heybet ķalbūne nüzūl ider līnet ve rıfķ

70b

1) fuķarāya ve ehl-i şalāha ve eger emīrū’l-mū‘minīn Hāzreti ‘Oşmānuñ (2) rûhına müteveccih olsaň hayā ve edeb ve sükūn ve vaķār (3) ve esrārlarına itīla‘ rûhına hāşıl olur ve eger (4) emīrū’l-mū‘minīn Hāzreti ‘Alī rûhına müteveccih olsaň ‘ilm (5) ve şecā‘at ve sahāvet ve ğayret ve heybet ve cān ve baş oynamak (6) Hāķķ yolında ve ğazā ve muhālefet-i nefis rûhına nüzūl (7) ider ve eger Bāyezīd-i Beşāmī rûhına müteveccih olsaň (8) fenā ve istiĝrāķ ve şıfatsızlık ve vüs‘at-i ķalb ve ‘irfān (9) hāşıl olur ve eger Şeyh-i Ekber Muhyi’d-dīn ‘Arabī (10) Hāzretinüñ rûhına müteveccih olsaň zuhūr-ı hāķāyık-ı eşyā (11)ve tecelliyāt ve fi‘lī ve şıfātī ve tenezzülāt-ı Rabbānī ve nüzūl-ı (12) feyz-i ilāhī ve ma‘iyyet ve ma‘ārif ve keşf ve şühūd ķalbe (13) nüzūl ider çün bu teveccühile bunlardan bu fütūh ve feyz (14) hāşıl olındı-sa bunlara vāriş olup Hāķķā teveccüh-i (15) ķābiliyyet hāşıl oldu ve bunlaruñ āyīnesinde maķşūd

71a

1) yüz gösterür ve vāriş-i enbiyā olup ve cümle mevcūdāta (2) rahmet nazarı-la bakup Hāķķuñ anlarda zuhūrın görüp (3) mazhar-ı lütf veya mazhar-ı ķahr olduĝın gören sa‘adet (4) ehline taķārrüb idüp ve mazhar-ı ķahr olana merhāmet ve delālet (5) ve hidāyet ve du‘ā-ı

hayr idüp ve devlet-i dünyâ ve sîn-i (6) sa'âdet-i uhrevîsin Hakkdan diler ve derece-i vilâyet

hâşıl (7) eyleyüp havâşş-ı evliyâdan olsun diye Beyit

(8) güneş gibi münevver oldu 'âlem

vilâyet içre ol oldu mükerrerem

(9) sa'âdetlü yüzün eger görürseñ

anuñ ayağına yüzüñ sürerseñ

(10) göresin dost yüzün anuñ yüzünden

kelâm-ı Hakk işidesin sözüñden

(11) terakķiler bulasın hîdmetinde

sa'âdetler bulasın şöhetinde

(12) Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye

Hakk diledi bir ulu şehre eyleye

(13) cümle halkı istedi kim toylaya

şehr içinde ne ki ister bulına

(14) her taraftan buña yollar bulına

şehr içinde istediğüñ bulasın

(15) cümle ğamdan kırtuluben gülesin

diledi ki zâhir ide kudretin

71b

1) göstere bu cümle halka ni'etin

çün bu ma'nâ zâhir oldu kendüde

(2) o neler kıldı gör imdi iy dede

kendü 'ilminden bu 'âlemi gizledi

(3) ehl-i 'irfân geldi anı izledi

kendü gördi ğayrlar görmez idi

(4) kendü bildi ğayrlar bilmez idi

diledi bu şehri bünyād eyleye

(5) gören uş üstādı yād eyleye

çünkü kendü kendüyi bilürü-di

(6) bildügi özde cümleyi bulurı-dı

kendi 'ilm ü şûret özde halk ider

(7) gerçi rûha şûretüni talğ ider

kendü kendüye tecellî eyledi

(8) bir gör imdi ol tecellî neyledi

sevdi ma' lûm eyleye kendüzini

(9) tā göreler bî-ħicāb dost yüzini

toğdı vaħdet güneşi nûrı bile

(10) vāħidiyyetden göründi bu ile

çün hayāt u 'ilm ü kudret diledi

(11) kendüdeken zāhir idüp söyledi

emr idüp ya' nī kalem sen yaz didi

(12) nesne bilmezven ne yazayım didi

ne olup ne olırdur yaz bugün

(13) nitelim emr eyledi di emr-i kün

kāf u nûn cem^ç oluben emr oldu uş

(14) bu ikisi emr oluben kıldı cûş

çünkü emr oldu kalem taşvîr ider

(15) levh içinde görenler taşvîr ider

şûret^ç ilmi anuñ yazıldı uş

72a

1) şûret-i levhüñ anuñçün oldu hoş

çünkü rûhuñ vaqti geldi gelmege

(2) bu cihânda hoş geçüben gülege

sağfi merfû^ç eyledi anuñçün

(3) ^çarş u ferşi eyledi anuñçün

^çarş u kürsi vü felekler eyledi

(4) bunlar içre hem melekler eyledi

âb u âteş hem hevâ vü arz u hâk

(5) hem bulardan eyledi uş cismi pāk

geçdi ma^ç denden nebâta buldı yol

(6) çünkü hayvâna irişdi oldu kul

çün müsāvî oldu cism ^çadl edeb

(7) kıldı hoş-vaqt rûh-ı izâfî getürüp

geldi emri-le bu insân milkine

(8) diñle imdi şoñı nedür ilki ne

anuñçündür yir ü gökler kamu

(9) gice gündüz yaz u kış uçmak tamu

kendüyi eyledi çün insānī ol

(10) bundan açıldı Hakkā uş toğrı yol

göñli Hakk eyledi hoş taht-gāh

(11) hükmiyi-le anda ola pādīşāh

‘aql kıldı aña yoldaş u vezīr

(12) şehir içinde hüküm idebile vezīr

rûh-ı rûhānī aña leşkerdurur

(13) cezb-i Raḥmānī aña ‘askerdurur

nefs-i Şeytānīyi maḫhûr itdiler

(14) cezb-i Raḥmānīyi mesrûr itdiler

rûh-ı izāfī kendü hükmin yüridür

(15) cism-i rûhānīde anuñ nûrıdur

nûr-ı Rabbānī gelür gözden görür

72b

1) sa‘y idüp her yirde ayağda yürür

uş kulağundan işidüp neyledi

(2) geldi dilünden kelāmın söyledi

toyladı ol nûrıla şehir ehlini

(3) cümle halkuñ rûşen itdi yolını

bu cihānda her ne kim halk eyledi

(4) senüñi-le cümlesini toyladı

- senden oldu rahmet işbu 'āleme
- (5) anuñiçün secde oldu ādeme
- ādeme secde iden mes'ūd olur
- (6) itmeyen mel'ûn olup merdûd olur
- nûr-ı Rabbānî gören secde eyledi
- (7) görmeyenler kendüye gör neyledi
- maẓhar-ı ẓahr oldu Şeytānû'r-racīm
- (8) gör neler kıldı senüñçün ol Kerīm
- seni sevenler girürler cennete
- (9) sevmeyenler düşdi ulu miḥnete
- iki 'ālemde ne varsa sende var
- (10) ins ü cinn ü 'arş u ferş ü kār u bār
- şûretüñde toptolı cismānîler
- (11) bāṭıñuñda toptolı rûḥānîler
- sendeçurur āy u gün gökler kamu
- (12) sendeçurur cennet ü yidi ṭamû
- sendeçurur cümle evşāf-ı Hüdā
- (13) senüñiçün geldi cümle enbiyā
- maẓhar olup senden işin işledi
- (14) seni sevenlerde lüṭfa başladı
- sen seni bildüñ ise bildüñ Ḥaḳḳı
- (15) Ḥaḳḳı bilmez adını ḥayvān oḳı

sende durur belki uş aşl-ı uşûl

73a

1) bilmeyenler kendüye oldu fuzûl

sen saña gel sen saña birdür özüñ

(2) aç gözüñ saña bağıl gör yüzüñ

senden oldu zâhir ol Hayy-ı Qadîm

(3) kıldı kendü şüreti üzere ol Kerîm

ya' nî kendü vaşfi üzre kıldı ol

(4) senden açdı kendüye ol toğrı yol

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye (5) çün Haqq Te'âlâ gizlü genc idi sevdi ki kendüyi 'âleme bildüre

(6) pes halkı halk eyledi kendüyi bildürmek için

(7) **küntü kenzen mahfiyyen fe-ahbebtü en u'rife fe-halaktü'l-halka li-u'rafe**²⁰⁴ (8) didi

kendüyi bildürmek fâidesi halkadur zîrâ Haqq Te'âlâ (9) 'âlemeynden Ğanîdür ve 'âlem aña

muhtâcdur ve ol kimseye muhtâc (10) degüldür ammâ anuñ meyl-i zuhûrı vardır çün kendü

kendüye (11) tecellî eyledi ve kendüye meşhûd oldu şâhid ve meşhûd (12) ve şühûd ve nûr ve

vücûd hâşıl oldu ehadîyyet ve vâhidîyyet (13) görüñdi ve vahdet maqâmında keşret vâkı' oldu

kendünüñ (14) kemâline ve cemâline ve ehadîyyet ki derece-i ulûhiyyetdür âyine (15) eyledi

ve ulûhiyyetine cemî' esmâ ve şifâtı meclâ ve merâyâ eyledi

73b

1) ve çün ulûhiyyet şifât-ı mütekkâbile muştâşif oldu ve cāmî'-i (2) cemî' şifât-ı kemâl

oldı çün ulûhiyyet ve ehadîyyet maqâmında (3) hayâtıla ve 'ilmile ve irâdetile ve sem' ile ve

²⁰⁴ Ben gizli bir hazine idim; bilinmeyi diledim ve varlığı bilinmesi için yarattım.

başarıla ve kelāmıla (4) kendü gördi ve bu şîfât-ı kemāle mazhar istedi ve kendüye (5) ma' lûm idi ki insân bu şûret ve bu şîfât üzerine (6) olmağa qâbil idi ve kendünün cemâl-i kemāline âyîne (7) olmağa qâbil idi ve kendüyiçün insânun haqîkatini (8) ki kendü ' ilminün ' aynı idi ehadîyyet maqâmında hemân (9) ol ' ilm üzerine halk eyledi ve kendüyiçün insânı mazhar (10) ve ma'la' ve meclâ ve âyîne eyledi ve anuñ her cevherinün zuhûriçün (11) ' âlem-i ' ademden kaleme emr eyledi kün didi kudret-i dili-le (12) söyledi kâf merfû' oldu ve kün sâkin oldu ve qalem (13) şûretün cevherini levh taştîr eyledi levh-i mahfûz hıfz (14) idüp anuñiçün cism-i tabî'î ve felekî ve ' unşuru eyledi (15) ya' nî anuñçün ' arş u kürs ve sâyir eflâk ve anlarda kuvâ-yı

74a

1) melekî kodı ve anuñiçün ferş ve arz qalîb ve ma' den ve nebât (2) ve hayvân eyledi çün şerâit-i erkân vücûd bulup ve istivâ (3) ve i' tidâl buldı-sa ve **nefahtü fi-hi min rûhî**²⁰⁵ rûh-ı izâfi-yi (4) insâna nefh eyledi ve ol rûh-ı izâfi la'îfe-yi Rabbânîdür ve nûr (5) vücûd-ı Sübhânîdür vücûd ki rûh-ı insâniyyeye müte'allik oldu (6) ve anuñıla insân sâyir mevcûdâtdan mümtâz oldu ve ol (7) rûh-ı izâfi ve nûr-ı Rabbânîdür şîfât-ı kemâli-le ya' nî sem' ile (8) ve başarıla ve hayâtıla ve ' ilmile ve kelāmıla gelür nüzûl ider (9) belki insânun kuvâsı olur ya' nî ' ilmi ve başarı ve sem' i ve yeri (10) ve gökleri ve ' aklı ve ricâli ve sâyir kuvâsı olur ve insân anuñ (11) gözi-le yüzine bakar ve anuñ kelâmını anuñ sem' i-le işidür (12) ve anuñ fi' lini ve sâyir şîfâtını kendüde tecellî eyler (13) ve kendüyi bilür ve Haqqı bilür ve ' âlemi bunun için musahhar eyledi (14) giceyi ve gündüzi ve ây ve güneşi ve gökleri ve

²⁰⁵ Ve ona ruhumdan üfledim. (15:29, 38:72)

yerleri ve deňizleri (15) ve arları saňa musahhar eyledi ve d ny  ve  hreti sen n n halk eyledi

74b

1) ve seni kend yici n halk eyledi keveni ulu olsun diyü iki cih nı (2) kend yici n eyler ve gine musahhar eyledi ve eger sen Hı koyup (3) saňa musahhar olana meg l olursan  n ul hiyyet ma m-ı (4) ıf t-ı m teabile ile mutaıf oldu-sa l tf   ahr u  afv (5) ve intik m ve rahmet ve  az b ve s  al ve his b ve m  aeze ve  ı b (6) ve  n H ih sanlar idüp saňa bu cümleyi musahhar eyledi ve seni (7) kend yici n halk eyledi ve halkı sen n n halk eyledi  n (8) ayr saňa musahhar oldu gerekdür ki sen daı aňa musahhar olasın (9) andan ayrıya iltifat eylemeyesin ve eger ni n halk olduun (10) bilmeyüp cem  uv -yı z hir nle ve b tınu la ayra müteveccih (11) olasın m stea-ı  az b olmayasın ve ılgar-ı eyt n  ve  rz -yı (12) cism n ye m btel  olup d im gönlüne dört ıfat l zım biri (13) uql-ı d im ve biri tevi-i d im ve biri ara ulı-ı d im ve biri (14) arlı-ı d im ge i ve niy z u n zen n  omri arlııla geuresin (15) ve ayrılara ta  aubu ndan zararun çok olur  omr n ik yetile ve ayrılara tevi virmekile ge r rsin ve esfel-i

75a

1) abi  ata t bi  olup key ol cehennemdür bu  dıla ve ırm nıla mar m olup (2) cem  iyyet ve fer gat ve af  ve n r niyyet yüzin gönlün görmez ve ehl-i (3) dil olanlarla daı muahabet ider arık-ı h z r ve cem  iyyet-i b tın (4) yolın görmez belki oyle sanur ki cem   alem tevide ve k d retde (5) ve asedde ve arlıda geerler dirsın ve ehl-i af  ve ehl-i h z r (6) d ny da yokdur anursın ve eger ıfat-ı zem me-i nef n -le (7) mutaıf olduun görüp ve tebdil-i alak ile  il c idüp (8) ve ehl-i dil h dmetine varup ve ihl la obetlerinde

olup (9) ve gönül yolın görüp ya' nî devâm-ı nefsi hâtırâ ve devâm-ı zîkr-i (10) hafî kalbi görüp ve devâm-ı murâkıb yolın ma' lûm idüp cem' iyyet-i (11) kâmile ve ferâgat câmi' şafâ ve nûrâniyyet hâşıl idüp (12) vâridât-ı Rabbânî ve tecelliyât-ı ilâhiyyeye vâşıl olup füyûz-ı (13) nâ-mütenâhî ve nûr-ı rûh-ı izâfî kalbüne nâzil olup (14) ve cismüñ millî ma' denine düşüp millî olmuş gibi (15) mücessed nûr olup ' âleme Hakk Te' âlâ senüñ yüzünden rahmet eyleye

75b

1) ve senüñile dünyâyı ve âhireti ma' mûr eyleye ve tâlib-i Hakk (2) olana seni şef' eyleyüp vâriş-i enbiyâ olasin ' aleyhümü's-selâm (3) dünyâda ve âhiretde gülesin ve istediğini bulasin ve ebedî (4) rahmet içinde kalasin ve ' âleme rahmet nazarlarını kılasın (5) ve huzûr-ı ma' Allâh hâşıl idesin Beyit

huzûr-ı dâim isterseñ (6) ki Hakkdan gâfil olma sen

cemâlin göstere her dem şaķıñıl (7) gâfil olma sen

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye şühûd-ı mu' âriza (8) eyler delîl-i nazâriyyeye zîrâ ehl-i nazar ve fikr katında hüviyyet-i (9) Hakkâ delâlet ider hiçbir nesne yokdur zîrâ Hakk-ı ' izz-i sulţâna muhât (10) fikr ü hayâl u ' aql idrâkinden münezzehdür ve şer' de itdüğünü dağı ki (11) Resûlullâh şallallâhu ' aleyhi ve sellem vahy oldu **ve mâyantıkû ' ani'l-hevâ leyse ke-mislihi şey'un**²⁰⁶ (12) bu kelâmuñ vechi vardur ' aql zabt itdüğünden (13) vechden gayr-ı merdiyyet mertebesinde Hakkçün ma' lûm oldu (14) pes mürtebiť oldu halk Hakkâ ve Hakk halka pes zâhir oldu Hakk (15) ve halk ve vâcib-i nefse ve vâcib-i bağir ve ehl-i Hakk katında ki

²⁰⁶ O, boş yere bir şey söylemez. "Onun benzeri bir şey yoktur. (42:11)"

76a

1) ehl-i zevk'dür Hakk'ın vücûdından gayrı vücûd aña nisbet bâtıldur (2) 'ilm-i billâhuñ taḥkîk'inde sulṭân-ı fikr 'âcizdür meger Allâhuñ (3) i'lâmı-la olur **va'llâhu ḥalaḳaküm ve mâ ta'melûne**²⁰⁷ şol fi'l ki gözden (4) görür ve müşâhede eyler ol fi'l Allâhuñdur bizüm degüldür zîrâ bizi (5) ve bizüm fi'lümüzi Hakk Te'âlâ ḥalk ider **bi'llâhi'l-emrû cemî'ân**²⁰⁸ ve ol (6) fi'l ki nefsumüzle kâimdür eger nefsumüze izâfet itsevüz Allâhuñ (7) izâfeti-le olur bizüm izâfetümüzle olmaz bizüm fi'lümüzi ḥâliḳi (8) oldur ve eger sû'âl itseler ki ya teklîf nedür çünki cemî' fi'l anuñdur (9) cevâb budur ki çün Hakk Te'âlâ şer'-i mîzânın vaz' eyledi cemî' (10) 'âlem anuñ emrine musahḥar oldı mükellef olmaḳ maḳşûddur zîrâ maḥall-i ḥitâb (11) ve 'ıḳâb ve şevâb oldı ehl-i ḥicâb ve ehl-i keşf eyledi ve anlar ki (12) ehl-i ḥicâbdur fi'l kendünün gördiler ve fi'l-i ḥaḳîḳatde Hakk'a (13) müsteniddür ve fi'l ḥalkuñdur diyü da'vâ itdiler ve fi'li Hakk'dan (14) görmediler teklîf olındı da'vayı-la mübtelâ olduklarından ötürü (15) ve ammâ anlaruñ ki 'ayn-ı başireterinden Hakk Te'âlâ ḡitâ keşf eyledi Hakkı göreṭurur gibi 'amel-i

76b

1) şâlih berekâti-le her fi'li Allâhdan gördiler zîrâ **el-ihsânu en ta'buda'llâhe ke-enne-ke terâhu**²⁰⁹ (2) çün 'amele şürû' eyledük maḥcûbı-la çün ma'mûl gördük (3) anuñ içündür ve 'amel daḡı andan şâdir görüldi ve 'ameli bize izâfet itdügümüzi (4) bildük ki da'vâdur ve eger bize müşâhede ḥâşıl olsa Allâha izâfet (5) iderdük ya'nî fi'l bizde ḥâliḳ oldur dirdük ve bize izâfet oldur (6) biz anuñ fi'linün zuhûrınıñ maḡzar ve maḡalli olduğumuzı gördük ve biz (7) 'amelün zuhûrına sebep olduğumuzı Allâhuñ bize izâfetele olur ve 'ameli (8) bizden

²⁰⁷ Allah sizi yarattı, siz bir amel yapmadınız.

²⁰⁸ Bütün işler Allah ilemdir. (13:31)

²⁰⁹ İhsan, görmediğin halde Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmendir.

gördüğümüz seyyi'atı ḥasenāta mübeddel olup fi'l-i Ḥaqqı müşāhede (9) iderdük ve bu menzilde tebdil-i ḥükmi-le olur tebdil-i 'aynı-la olmaz (10) zīrā her fi'l ki bizde zāhir olur çün biz ehl-i şühûduz bizüm isti'dādumuz (11) vardur ḳabûli-çün aña mensûb ef'āle maḥalldur ve anlar ki mükellefindür (12) maḥcûbdur şāhib-i şühûd söz gibi söyler derece-i şühûda yetişmemüşdür (13) ve ma'lûm olmuşdur taḳlîd ve ehlullāhuñ sözi gerçektür ve bu fi'lüñ (14) küllisi Ḥaqqā müsteniddür diye ve anlaruñçün maḳām-ı ma'lûm vardur (15) andan tecāvüz eylemezler ve şāhib-i şühûd derecesine yetişmezler zīrā ehl-i şühûd görür 'ilmi 'ayna gelmişdür

77a

1) **ḳul hel yestevi'llezîne ya'lemûne ve'llezîne lâ ya'lemûn**²¹⁰ şāhib-i delilile (2) ve şāhib-i şühûd maḳāmı birdür degüldür pes mīzān Allāhuñ şer'ür (3) göresin bir maḥallda zāhir olur eger mezmûmdur 'azāb ve 'iḳāb ve ḥaṭā (4) anuñ üzerinedür dünyāda ve āḫiretde ḳabzıla ve ḳasāvetile ve āḫiretde eşeddine ile (5) ve eger memdûḥdur lisān-ı şer' de raḥmet-i Ḥaqqā maḥall ve mazḥardur fi'l-i (6) memdûḥa maḥall olmaduğı gibi ve fi'l-i ğayrdan görmek zuḥûrından (7) ve vuḳu'ından soñra bu şahşdan fi'ili kendünüñ gördüğü cihetden (8) aña ecr u şevāb olur ve eger fi'l-i memdûḥ olsa lisān-ı şer' de ve her fi'l Allāh ḳatındandır (9) eger lisān-ı şer' de mezmûm olursa daḫı taḥḳîḳ oldur ki fi'l ki (10) şāf şuya beñzer eger bu şuyuñ mecrāsı terettüb tefide pāk toprak üzerine (11) aḳarsa daḫı ḥûb olur ve eger kükürtli veyā tozlu yire aḳsa ol maḥallden (12) ol ṭatlu şuya tağayyür gelür tu'ından tozlu olur veyā ḳoḳısı (13) müteğayyir olur aña tağayyür maḥallden gelür şu ṭabī'ati üzerineṭurur (14) ammā

²¹⁰ De ki, hiç bilenlerle, bilmeyenler bir olur mu? (39:9)

evşâfindan tağayyür olur ve Hâkķ Te‘âlâ için hükmi vardır hükmüñ (15) biri oldur ki hüviyyet-i zâtîye hayşiyeti var bu cihetden münâsib ref‘ olmuşdur

77b

1) kendüyle ‘ibâdı arasında ve bir hüküm dahı oldur ki Rübûbiyyet anuñla şahîhdür (2) Rübûbiyyet ki mûcibdür münâsebeti kendüyle halk arasında ‘âlem-i vücûdda (3) anuñla mü‘eşşirdür ve ‘âlemde hâdiş olan andan müte‘eşşir olur ahvâlden ve (4) Hâkķ Te‘âlâ muţtaşif olur rızâyı-la ve sahtı-la ‘âlemçün dahı iki hüküm (5) vardır ve hükmüñ birisi-le münâsebeti vardır kendüyle Hâkķ arasında zîrâ (6) ‘âlem Hâkķuñ maḥlûkıdır ve Allâhu Te‘âlâya mensûbdur zîrâ Hâkķdan vücûda (7) geldi münfa‘ ilüñ fâ‘iline irtibâḡ gibi bu hüküm sebebi-le ‘âlem müreccaḥsız (8) ‘adem hâlınden ‘ademi-le ve vücûd hâlınde vücûdıla zîrâ ‘âdemle muţtaşif (9) olmaz müreccaḥsız olmaḡıla muţtaşif olmaz terciḥsız zîrâ mümkün-i (10) hüviyyet hayşiyetinden vücûd ve ‘adem taraf-ı müsâvî olmaḡdur belki (11) zâtı şıfatsızdur zîrâ Hâkķ Te‘âlânuñ münâsibi ref‘ olduḡı (12) cihetden ve ıtlâḡ-ı zâtî hayşiyetinden şıfatsızdur tâ ki **leyse ke-mişliḡ**²¹¹ (13) şahîḡ olur Cenâb-ı Hâkķda hüviyyeti hayşiyetinden ve cenâb-ı ‘âlemde (14) hüviyyeti hayşiyetinden ve münâsebetleri cihetinden nu‘ût-ı şıfât (15) hâdiş oldu niseb ü izâfet hayşiyetinden ve ol a‘yân-ı vücûdiyye degüldür pes Hâkķ fâ‘il ve halk

78a

1) münfa‘ il oldu ve çün Hâkķıla halk arasında münâsebet vâkı‘ oldu (2) **yuḡıbbu-hüm ve yuḡıbbûnehü**²¹² ya‘nî Hâkķ Te‘âlâ bunları sevdi ve halk dahı Hâkķı (3) sevdi pes Hâkķ Te‘âlâ hem maḥbûb ve hem muḡıbb olduḡını hayşiyetinden (4) mü‘eşşirdür kevnde ve

²¹¹ Hiçbir şey O’na benzemez. (42:11)

²¹² Allah onları sever, onlar da onu sever. (5:54)

‘ālemde ve muḥibb olduğu ḥayṣiyyetinden müte‘eṣṣirdür (5) ve ‘ālem daḥı muḥibbdür ve maḥbûbdur muḥibb olduğunu ḥayṣiyyetinden da‘vâ-yı (6) eclinden mübtelâdur zîrâ muḥibblik da‘vâsında şâdıḳ olmak (7) gerekdür ve maḥbûb olduğu ḥayṣiyyetinden maḳâm-ı nâzda oldu muḥibbine (8) zîrâ sulṭân ḥubb kavîdür ve insānuñ münâsebeti vardur ‘ālemile (9) ve ehli-le münâsebeti vari-ken kevniyye ehlinüñ ḥuḳûḳın ri‘āyet (10) itmeki-çün rücû‘ eylemez ve Allāhuñ emrine imtişāl eyler (11) nitekim Ḥazret-i Resûl şallallāhu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki (12) **lî ma‘a’llāhi vaḳtun lâ yes‘anî fî-hi ğayr u Rabbi**²¹³ (13) bu maḳâmda Ḥaḳḳıladur nefsile ve (14) ḥalkıla degüldür

---

²¹³ Benim, Rabbinden başka bir şeyle meşgul olduğum vaktim yoktur.

4. BULGULAR

4.1. ŞEKİL İNCELEMESİ:

XV. yüzyılda Anadolu'da hakim Türkçe ile yazılan Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı bu eserin okunması, transkribe edilmesi ve gramatikal dizininin hazırlanması kadar önemli olan bir diğer adımda dil özelliklerinin ortaya konmasıdır. Bu adım, dönem Türkçesinin bildik özelliklerinin eserimizde ne kadar kendisine yer açtığını ortaya koyabilmek noktasında önem ifade eder. Eser üzerinde yaptığımız şekil incelemesi neticesi olarak ulaştığımız sonuçları burada veriyoruz:

4.1.1. Yapım Ekleri

Çalışmamıza ait eserin geniş kelime kadrosu içerisinde birçok yapım eki tespit etme imkanı bulduk. Dönem Türkçesi ile materyalimiz olan metin arasındaki paralellik buraya da yansımış ve böylece Eski Anadolu Türkçesinde yaygın olarak kullanılan yapım ekleri metnimizin kelime kadrosunda kendisine yer bulmuştur. Burada bu ekleri kendi aralarında sınıflandırarak, madde başları ile birlikte tanıtacağız:

4.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

+çİ : Bu ek meslek isimleri yapar.

kapu+cı+lığ+ı+n 29b/12, boya+cı 18a/10

+cİlAyIn : Eklendiği kelimeye benzerlik, gibilik anlamı katar.

bu+n+cılayın 8a/12, an+cılayın+dur 66b/6

+cUk : Küçültme ekidir.

nesne+cük+de 54b/15

+dAş <da+eş : Ortaklık ve beraberlik ifade eder.

yol+daş 72a/11

+düz : İşlek bir ek değildir.

gün+düz 27b/8

+IUK : Düzlük ve yuvarlaklık uyumuna giren bu ek, alet ismi ve soyut isim yapar.

kul+luk 27b/10, tar+luk+dan 30a/4, tolu+luk 34b/15, bil+i+siz+lik 48b/9, eşek+lik+dür 28a/7

+IU : İsimlerden sıfat görevinde kelimeler yapar.

ad+lu 2b/1, dür+lü+dür 2b/11, devlet+lü 5a/12, sa'âdet+lü 5a/12, devlet+lü 5b/6

+sUz : Olumsuzluk ve yokluk ifade eder.

göz+süz 15a/13, şahîh+süz 23b/9, dilek+süz 61a/4, şîfat+süz 24b/4, çaba+suz 28a/2

4.1.1.2. Fiilden İsim YapımEkleri

-An (y+An) : Fiilden sıfat yapan bir ektir.

oy(u)n+a+yan 13a/12, sö+y(z)+le+yen 6a/12, ol+an+dur 2b/12, gör+en 6a/11, işid+en 6a/11

-IcI : Bir işi yapmanı ifade etmek amacıyla sıfat yapar.

ağ (ak)+ar+d+ıcı 18a/10, id+ici 27b/15

-K : Sonu ünlü ile biten kelimelere doğrudan eklenen bir ektir.

iste-k /47a2

-m : Durum işleri yapar.

öl-(ü)m+i 28a/7

-mAK : Masdar isimleri yapar.

bil+mek 3a/14, eyle+mek 5a/4, var+mağ 5b/4, otur+mağ 6b/6, aç+mağ+a 7a/4

+mA : İsim fiil eki olup muhaffef masdar yapar.

gel+me+de 52b/4, sür+me 2a/3

-ş : Oluş ve hareket ismi yapar.

bil+(i)ş+lık 65b/9

-z : İşlek bir ek değildir.

sö+z+i 53b/6

4.1.1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+A- : Metnimizde sadece iki kelime üzerinde görülmektedir:

oy(u)n+a+sa 13a/12, beñ(i)z-e+mez 22a/10

+de- : İşlekliğini yitirmiş bir ektir.

is+te+r (iz+de+r) 33b/9

+IA- : İşlek bir ektir.

diñ+le 20b/5, sıfat+la+dı 26b/11, toy+la+dı 57b/8, giz+le+mek 70a/5, iz+le+di 71b/3,

sö+(y)z+le+se 13a/13, ağ(ng)+la+maz 24b/3.

+re- : Tek örneği mevcuttur.

öğ+re+n+mek 28b/6

4.1.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekleri

-der- : Faktitif ekinin düz ünlülü tabanlara eklenen şeklidir.

gön+der+(ü)r 11b/8

-dUr- : Geçişli çatı kuran bir ektir. Ünlü uyumuna aykırı eklenmeleri de mevcuttur.

üol+dur+sa 12a/5, öldür+mek 17b/5, dön+dür+me+y+e+sin 6a/3

-l- : Edilgen çatı kurmaya yarayan bir ektir.

di+n+(i)l+ince 5b/12, biç+(i)l+di 23b/13, vir+(i)l+en+ün 47b/15

-n- : Çoklukla dönüşlülük yapar.

gör+(i)n+e 57b/1, bil+(i)n+di 68a/14, ol+(ı)n+dı+sa 70b/14

-r- : Geçişli çatılar kurar.

gid(t)+er+cek 9b/14, geç+(ü)r+dü+m 42b/14,

-ş- : İsteş çatılar kurar.

bil+(i)ş+(ü)r 65b/9, bul+(u)ş+maú 69b/14

-t- : Geçişli fiiller yapar.

götür+t+mek 10a/14, inci+t+me+y+e+sin 28b/10, söy(z)+le+t+(ü)r 60b/13

4.1.2. İsim Çekimi

4.1.2.1. Çokluk Ekleri

-lAr : ba^ç zı-lar : 3b/6

ḥayvān-lar : 8b/5

iḥsān-lar : 74b/6

bilmeyen-ler : 73a/1

eyilik-ler : 5a/15

4.1.2.2. Hâl Ekleri

4.1.2.2.1. İlgi Hâli

- (I)ñ : olanlar-uñ : 2a/3

olman-uñ : 6b/5

‘ Oḡmān-uñ : 70b/1

ķavs-uñ : 26b/2

ķulum-uñ : 35b/13

-(nI)ñ : velî-nüñ : 67b/8

evliyâ-nuñ : 68a/13

keremi-nüñ : 47a/7

fazlı-nuñ : 47a/7

iki-nüñ : 35a/12

4.1.2.2.2. Yükleme Hâli

-(y)I : müsemmâ-yı : 67a/3

cümle-yi : 71b/6

keşîre-yi : 38b/3

izler-i : 2a/1

bez-i : 18a/11

-n : Be ek dönem Türkçesinin bir özelliği olarak iyelik ekinin üzerine gelen bir yönelme hal eki olarak karşımıza çıkmıştır.

hukûk-ı-n : 78a/9

ihsân-ı-n : 55b/11

vaşf-ı-n : 39a/12

cismânî-si-n : 13b/15

4.1.2.2.3. Yönelme Hâli

-(y)A : Muşafâ'-ya : 4b/8

dünyā-ya : 56b/13

kemāli-ne : 21b/5

ilahī-ye : 47b/4

eylemeg-e : 29/1

4.1.2.2.4. Bulunma Hâli

-dA : orta-da : 1b/12

‘azāb-da : 41b/7

şekāvet-de : 41b/7

hiddet-de : 1b/9

nāz-da : 66a/5

4.1.2.2.5. Çıkma Hâli

-(n) dAn : faqr-dan : 17a/12

maraz-dan : 22b/12

ķadehin-den : 1b/13

dilũn-den : 60a/10

uzak-dan : 54b/2

4.1.2.2.6. Vasıta Hâli

- ıla : ihlāş-ıla : 24a/8

halk-ıla : 78a/14

- (y) lA : liķası-yla : 13b/10

ġuşşa-yla : 8b/7

- (y) ılA : esmāsi-yıla : 66b/7

- lA : anuñ-la : 77b/1

şifatımız-la : 21b/6

4.1.2.2.7. Eşitlik Hâli

- cA : bun-ca : 70a/2

yirin-ce : 16a/15

4.1.2.2.8. Yön Gösterme Ekleri

- ra : soñra : 5b/15, 17b/1, 36a/1, 36a/15, 36a/2, 36a/3, 36a/4, 36a/7, 70a/2,

77a/7

taşra: 6a/2

içre : 9b/4, 27a/14, 30a/9, 30b/3, 36b/13, 40b/13, 42b/11, 42b/13,

43a/1, 46a/9, 46b/1, 50b/10, 54a/7, 54a/7, 57a/10, 57a/5, 68b/9, 71a/8,

72a/4

- eri : Bu yön gösterme eki, diğerlerinden farklı olarak, üst kelimesinden sonra gelerek kelime ile kaynaşmış ve bu kullanımını bugüne kadar taşımıştır.

üzerinedür : 2b/10, 36a/12, 61b/10, 77a/4

4.1.2.2.9. Karşılaştırma Ekleri

- (ı) rAk : anuñ-rek : 59a/2

4.1.2.3. İyelik Ekleri

1. Tekil Şahıs : - (I)m : maķāmum : 69b/6

yaşum : 42b/12

ķanā' atüm : 69b/6

tevekkülüm : 69b/6

dilüm : 60b/15

1. Çoğul Şahıs : -(I) mIz : iftiķārümüz : 21b/12

a' yānımız : 31b/3

isti' dādumuz : 76b/10

şifatımızla : 21b/6

bizligümüz : 2b/4

2. Tekil Şahıs : -(I) ñ : zararüñ : 74b/15

rûħuña : 70a/6

ḳalbũne : 75a/13

ḳabũlünde : 52b/2

efendũni : 25a/2

2.Çoğul Şahıs : - (I)ñİz : ḳalbũñüz : 61b/1

‘ilmũñüz : 61b/1

ekşerĩñüz : 9b/8

3.Tekil Şahıs : -I : göñli : 14a/12

ef‘āli : 2b/12

aḥvāli : 2b/13

ayağı : 2a/2

inḳitā‘ı : 47a/7

-(s)I : ārzûsı : 1b/11

ḳuvāsı : 4a/10

kibriyāsı : 57b/13

ārzûsı : 1b/11

āyīnesi : 9b/11

3.Çoğul Şahıs : -lArI : yolları : 2a/1

ayaqları : 6b/10

izleri : 2a/1

gözleri : 31b/6

başarlarından : 36a/3

4.1.2.4. Soru Ekleri

- mI :   yoğ mıdur : 49b/14
                    görmez misin : 64a/14
                    ‘aceb midür : 13a/13
                    şûret midür : 51b/6

4.1.2.5. İsimlerde Bildirme

4.1.2.5.1. Geniş Zaman

- Teklik :
          enbiyāyem : 68b/12
          tozıyam : 2a/13
          ādemem : 68b/12
- Çokluk :
          şühûduz : 76b/10

4.1.2.5.2. *Hikâye*

genc idi : 73a/5

ma' lûm idi : 73b/5

ķâbil idi : 73b/6

aynı idi : 73b/8

yoğıdı : 67a/13

4.1.2.5.3. *Rivayet*

zemânî imişi-se: 9a/3

4.1.2.5.4. *Şart*

er iseñ : 65b/5

Manşûr iseñ : 35a/3

müstened ise : 15b/2

4.1.3. *Zamirler*

4.1.3.1. *Şahıs Zamiri*

1. Tekil Şahıs :

ben : b. 2a/12, 4a/9, 7b/13, 13a/15, 28b/8, 35b/13, 38b/12, 43a/1, 43a/2, 43a/4,
43a/6, 43b/1, 53a/15, 55a/10, 68b/11, 69b/4, 76b/5

benüm : b. 2a/9, 17a/12, 22b/6, 42b/12, 45a/9, 45a/9, 47a/14, 68b/15, 69b/5,
69b/5, 69b/5, 69b/6

beni : b. 2b/5, 22b/10, 22b/7, 22b/8

baña : b. 2a/9, 3a/4, 4a/9, 17a/11, 35b/4, 44b/6, 60a/12, 60a/13, 60b/8, 65b/10,
68b/12

bende : b. 19b/15, 21b/10l, 27a/10, 59b/11, 62a/3, 64b/6

benden : b. 26a/4

1. Çoğul Şahıs :

biz : b. 4b/4, 4b/6, 19b/5, 21b/7, 21b/8, 22b/1, 33a/15, 66b/10, 66b/9, 76b/10,
76b/6, 76b/6

bizüm : b. 2a/8, 2b/4, 4b/3, 19b/8, 19b/8, 21b/12, 21b/2, 21b/6, 25a/14, 31b/2,
56b/1, 76a/4, 76a/5, 76a/7, 76a/7, 76b/10

bizi : b. 21b/7, 28a/14, 60b/11, 61a/3, 61b/13, 76a/4

bize : b. 4a/14, 19a/13, 19a/4, 22b/1, 49a/8, 66b/10, 66b/9, 76b/3, 76b/4, 76b/7

bizde : b. 31b/14, 76b/10, 76b/5

bizden : b. 19a/13, 19a/15, 19a/4, 76b/8

bizümle : b. 31b/4

bizümledür : b. 19a/3, 20a/9

2. Tekil Şahıs :

sen : s. 1b/12, 2a/5, 3b/15, 8b/11, 18b/1, 27a/3, 27a/9, 27b/1, 28a/14, 29b/6,
31b/15, 32a/11, 32a/12, 32a/4, 32a/6, 32b/2, 32b/3, 32b/4, 46b/6, 46b/6, 60a/9, 65a/8, 67b/2,
68b/8, 69a/10, 71b/11, 72b/14, 73a/1, 74b/2, 74b/8, 75b/6,

senüñ-çün : s. 23b/13, 27a/11, 27a/7, 27a/8, 32b/10, 32b/3, 37b/6, 37b/8,
40a/6, 46a/12, 54a/12, 54a/13, 55b/5, 72b/8, 74a/15, 74b/7

senüñ : s. 1b/12, 2a/13, 3b/1b/14, 20b/4, 22a/9, 23a/11, 27a/3, 28b/6, 30a/14,
38b/7, 39b/6, 39b/9, 40a/10, 40a/6, 40b/2, 40b/7, 45a/1, 46a/15, 46a/6, 48b/4, 49a/2, 49b/14,
53b/9, 54a/1, 54a/6, 54a/6, 54a/9, 54b/1, 55b/1, 55b/4, 60b/12, 61a/10, 63a/6, 64b/13

seni : s. 2a/5, 6a/10, 10a/13, 27a/9, 32b/2, 39a/15, 43b/10, 44b/15, 46a/11,
54a/12, 54a/14, 54a/15, 57b/7, 57b/7, 57b/8, 60b/12, 61a/11, 74b/1, 74b/6, 75b/2

saña : s. 3b/10, 3b/5, 9b/4, 10a/6, 11a/6, 12b/3, 27a/13, 27a/7, 27a/9, 35a/1,
46a/13, 46a/14, 46b/15, 46b/5, 50b/15, 51a/1, 69a/9, 73a/2, 74a/15, 74b/3, 74b/6, 74b/8

sende : s. 14b/15, 21a/8, 22a/7, 35a/7, 39a/12, 39b/4, 39b/5, 44b/8, 50b/9,
55b/4, 57a/11, 72b/11, 72b/12, 72b/12, 72b/15, 72b/9, 72b/9

senden : s. 2a/6, 6b/7, 19a/2, 20b/3, 25a/10, 32a/14, 32a/14, 35a/1, 46a/14,
46a/5, 46b/8, 46b/8, 50b/13, 50b/15, 51a/12, 54b/1, 54b/3, 57b/7, 72b/13, 72b/4, 73a/2, 73a/4

sensin : s. 27a/11

senüñle : s. 10a/10, 27a/3, 27a/4, 53b/11, 53b/12, 54a/8, 55b/12, 65b/9

senüñile : s. 75b/1

senüñledür : s. 20b/4

2.Çoğul Şahıs :

siz : s. 42b/10

sizi : s. 28a/8

size : s. 66b/10

sizleri : s. 9a/6

3. Tekil Şahıs :

o : o. 38b/12, 43a/7, 46a/8,

ol : o. 3b/8, 8a/5, 11b/14, 30b/4, 38b/8, 38b/13, 42b/7

oldur : o. 47a/6, 56b/9, 61b/13

anuñ : a. 2a/10, 2b/6, 3a/2, 4a/5, 4a/9, 17a/1, 28a/4, 28a/6, 31a/3, 36b/8, 46b/9,

71a/10

anı : a. 22b/7, 42a /10, 45b/12, 65a/4,

aña : a. 7b/8, 23b/1, 24b/1, 24b/11, 24b/13, 35b/3, 35b/11, 37a/1, 38b/3, 41a/1,

42a/4, 42b/8, 46a/1, 72a/11, 72a/13, 77a/8

ancılayındur : a. 66b/6

anda : a. 11a/13, 25b/12, 31b/9, 61b/15, 72a/11

andan : a. 8a/1, 52b/1, 74b/9, 76b/3,

3. Çoğul Şahıs :

anlar : a. 1b/13, 2a/11, 6a/12, 6a/7, 6a/8, 9a/11, 21a/14, 25b/7, 31a/4, 36a/5,

43b/15, 66a/13, 66a/7, 76a/11, 76b/11

anlaruñ : a. 1b/11, 1b/13, 2a/6, 6a/5, 6a/6, 28b/6, 52b/13, 64a/10, 67a/14,

69b/10, 69b/12, 76a/15, 76b/14

anlara : a. 5b/1, 6a/2, 6a/3, 14b/8, 31a/7, 44a/1, 47b/5, 55a/12, 59b/9

anlarda : a. 71a/2, 73b/15

anlardan : a. 5b/1, 14b/9, 25b/7, 47b/5, 67b/2

anlaruñla : a. 6a/13, 9a/2

4.1.3.2. İşaret Zamirleri

bu: b. 3a/10, 7a/12, 13a/11, 16a/14, 17b/2, 18b/10, 23b/5, 23b/10, 25b/10, 25b/12, 35b/14, 39a/13, 41a/15, 46a/5, 57a/13, 66a/3, 68b/15

bular : b. 23b/14, 37a/11, 65a/3

o : o. 11a/8, 48b/3, 71b/2

ol. o. 3b/3, 3b/8, 5a/12, 5b/2, 8a/5, 12b/1, 13b/1, 13b/10, 16a/12, 18b/8, 19a/1, 20a/6, 60b/1, 61a/5, 62a/6, 63a/6, 63b/13, 65b/6, 66b/4, 71a/8, 73a/2, 73a/3, 73b/9, 74a/4, 74a/6

4.1.3.3. Soru Zamirleri

ne : 2b/14, 11a/15, 27a/12, 31a/9, 32b/2, 52a/12

ne kadar : 7b/3, 28b/8, 67b/10

kanı : 66b/10, 66b/8

kannda : . 21a/10, 21a/10, 57b/9, 66a/3

4.1.3.4. Dönüştürme Zamiri

kendi : 36b/4, 55a/1, 71b/6

kendü : 7b/5, 9a/12, 13b/2, 13b/2, 13b/3, 14a/1, 19b/13, 19b/14, 20a/10, 21b/3, 21b/7, 28b/7, 36b/15, 36b/5, 38a/8, 42a/7, 43b/6, 43b/8, 44a/13, 44a/14, 47a/11, 47b/10, 49b/2, 49b/9, 51a/12, 52b/6, 54b/14, 55a/11, 55a/3, 55a/6, 57b/8, 59b/15, 62b/14, 63a/4, 63a/4, 71b/2, 71b/3, 71b/4, 71b/5, 71b/7, 72a/14, 73a/10, 73a/3, 73a/3, 73b/4, 73b/8

4.1.3.5. Belirsizlik Zamirleri

biri : 32b/14,

cümle : 6b/14, 7a/8, 8b/5, 10b/8, 21a/12, 26a/3, 28a/14, 28a/3, 30a/10, 32a/15,
32b/9, 32b/9, 36b/13, 37a/3, 37b/2, 39b/12, 39b/14, 41a/9, 41b/12, 43a/7, 44b/10, 46a/6,
47b/6, 50b/11, 54a/11, 57a/14, 57a/7, 57a/9, 57b/5, 57b/5, 58a/8, 61a/7, 71a/1, 71a/13,
71a/15, 71b/1, 72b/12, 72b/13, 72b/3, 74b/6

çok : 27a/9, 28a/1, 32b/8, 40a/10, 61a/1, 65b/1, 74b/15

hiç : 6b/14, 20a/6, 20b/11, 25a/1, 28a/5, 28b/2, 28b/4, 30b/9, 35a/9, 36b/8,
36b/9, 42b/5, 42b/6, 42b/8, 43a/4, 43a/9, 48a/3, 50b/6, 60b/6

şamu : 12a/14, 12a/8, 23a/11, 25a/4, 25a/5, 28a/3, 32b/7, 39a/10, 39b/11,
72a/8, 72b/11

kimse : 15a/14, 24b/6, 48b/10, 49b/13, 64b/7

nice : 68a/6

4.1.3.6. İlgı zamirleri

-KI :

şimdiki : 8b/13

başımndağı : 14a/14

4.1.4.Sıfatlar

4.1.4.1. Niteleme Sıfatları

- nāzenīnlü : (n. ayağ) 2a/2
- sa' âdetlü : (s. ayağınıñ) 5a/12
- ‘ālim : (a. insān) 10b/14
- geñiř : (g. dünya) 28b/15
- çürük : (ç. endişeyle) 30a/8
- hûş : (h. iş) 39a/14
- řehvānī : (ř. ārzû) 44b/2
- şimdüki : (ř. zamān) 45b/4
- kadīm : (k. şoşbet) 50a/10
- şovuğ : (s. demüre) 53a/14
- çok : (ç. şükr) 61a/1
- toğrı : (t. yol) 73a/4
- gizlü : (g. genc) 73a/5
- ebedī : (e. raşmet) 75b/3

4.1.4.2. İşaret Sıfatları

- bu : (b. ‘ilim) 4b/6
- işbu : (i. keşifler) 30b/2
- uş : (u. ğamdan) 48b/13
- o : (o. sulřān) 27b/9

ol : (o. kişi) 2a/13

şol : (şol faķire) 17a/13

4.1.4.3. Pekiştirme Sıfatları

toptolı : 72b/10

4.1.4.4. Sayı Sıfatları

4.1.4.4.1. Asıl Sayı Sıfatları :

bir : (b. faķiri) 17a/9

iki : (i. 'ālemde) 27b/11

üç : (ü. nesnenüñ) 9b/1

dört : (d. řıfāt) 74b/12

beş : (b. yıl) 42b/13

altı : (beş a. kez) 3b/8

yedi : (y. şamû) 40b/1

yidi : (y. şamû) 72b/12

sekiz : (s. uçmaķ) 40b/12

on : (beş o. yıl) 42b/15

yigirmi : (y. miķdāri) 5b/15

yüz : (iki y. bñ dürlü) 66a/6

bñ : (b. dürlü) 66a/6

4.1.4.4.2. Sıra Sayı Sıfatları :

altıncı : (toğsan a. bābında) 38b/2

onuncu : (dört yüz o. bābında) 59a/7

4.1.4.4.3. Kesir Sayı Sıfatları :

Uşûl-ı Vuşûl-ı İlâhiyye adlı eserde kesir sayı sıfatına örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

4.1.4.5. Belirsizlik Sıfatları

cümle : (c. hayvânlar) 8b/5

ba^c zı : (b. kulinuñ) 16b/14

bir : (b. şadâ) 3a/11

böyle : (b. olanlar) 61b/4

her : (h. şekil) 12a/3

hîç : (h. uykusı) 42b/5

ķamu : (k. vesveseye) 23a/11

nice : (n. müsülmānlara) 68a/6

4.1.4.6. Soru Sıfatları

ne : (n. keyfiyyetle) 3a/4

4.1.5.Zarflar

4.1.5.1. Durum Zarfları

Arapça :

zāhiren : (z. ve bāṭınan dilegündedir) 16b/7

bāṭınan : (zāhiren ve b. dilegündedir) 16b/7

ḥayāten : (h. ve dūnyāen dimedi) 4b/12

dūnyāen : (ḥayāten ve d. dimedi) 4b/12

dūnyāen : (d. ve berzaḥen ve rūḥen ve aḥiren zīrā bizümledür) 20a/8

berzaḥen : (dūnyāen ve b. ve rūḥen ve aḥiren zīrā bizümledür) 20a/8

rūḥen : (dūnyāen ve berzaḥen ve r. ve aḥiren zīrā bizümledür) 20a/9

āḥiren : (dūnyāen ve berzaḥen ve rūḥen ve ā. zīrā bizümledür) 20a/9

dūnyāen : (rūzī kıldı ḥudûdına d. ve āḥiren) 20b/7

āḥiren : (rūzī kıldı ḥudûdına dūnyāen ve ā.) 20b/7

Farsça :

dīlden : (cān u d. oldı ṭālib) 43a/2

ḥûş : (h. işitdün) 32a/4

Türkçe :

böyle : (b. giderler) 56a/4

şöyle : (ş. sanur) 75a/4

4.1.5.2. Zaman Zarfları

Arapça :

evvelen : 61b/10

āhiren : 20b/7, 61b/10

hālen : 4b/12

dāim : 7a/4, 7a/5, 29a/5, 34a/12

dāimā : 25a/10, 42b/6, 54a/5

Farsça :

dem : 4b/9, 25a/2, 47a/3

gāh : 59b/14

hemīşe : 28a/1

hemān : 51b/4

Türkçe :

gün : 5b/3

gice gündüz : 27b/8

gice vü gündüz : 27b/10

yaz u kış : 72a/9

āy u gün 72b/11

imdi : 9b/3

kaçan : 31a/7

öñdin : 3a/15

öñden : 11b/3

soñdan : 11b/3

şoñra : 5b/15

yıl : 42b/13

4.1.5.3. Yer Yön Zarfları

anda : 7a/2, 36b/9

anda : 14a/13

andan : 8a/1

içre : 9b/4

üzeri : 59b/3

ardında : 28b/1

ardından : 11a/12

öñinden : 11a/12

4.1.5.4. Miktar Zarfları

az : 5b/14

çok : 74b/15

hīç : 43a/4

4.1.5.5. Soru Zarfları

kaçan : (k. kûlum) 4b/8

ķanda : (k. ķaldı) 66a/3

ne : (n. bilürse) 13a/9

neden : (n. ğayrı işitdü) 2b/15

nice : (n. ğörebilürsin) 51a/12

niçün : 3a/3, 74b/9

4.1.6. Bağlaçlar

dağı : 2b/2, 5b/1, 15b/2

de : 29b/6, 56b/3

u : 1b/13, 3a/13, 6a/3, 37a/7, 72a/3

ü : 1b/9, 2a/4, 2b/6

ve : 1b/14

vü : 27b/14

4.1.7. Edatlar

4.1.7.1. Bağlama Edatları

belki : 6a/4

bile : 6b/11

ķü : 12b/5

çün : 4b/7

çünkü : 27b/11

çünkim : 29a/8

çünki : 39b/13

diyü : 3b/7

eger : 3a/5

egerçe : 11b/14

egerçi : 18a/6

gerçi : 30a/6

ger : 2a/9

hem : 27b/14

y(ı)la : 66b/7

y(i)le : 77b/1

ki : 2a/4

kim : 3b/3

meger : 3a/3

meger ki : 16b/1

nitekim : 13a/4

pes : 3b/9

tā ki : 2b/3

ve eger : 3a/5

ve ger : 8a/13

velikin : 37b/15

velâkin : 49a/11

veyâ : 38a/14

ya : 8b/2

yâhûd : 16b/10

4.1.7.2. Son Çekim Edatları

gibi : 9a/13

bile : 6b/11

çün : 3a/5, 27b/4, 40a/5

degin : 42a/10

dek : 30b/13

gayrı : 11a/4

gibi : 5b/7

göre : 4a/8

içün : 16b/11

ile : 45a/11

kadar : 52b/11

öñdin : 67a/12

ötürü : 16a/13

şoñra : 5b/15

şoñra : 44a/13

yana : 65a/9

özge : 24b/12

4.1.7.3. Karşılaştırma Edatları

gāh ... gāh : 59b/14-15, 68a/7-8

ne ... ne : 1b/11, 1b/14, 2a/1, 40b/12

4.1.7.4. Seslenme-Ünlem Edatları

ey : 12a/7, 29a/8

ī (ey) : 9b/3, 48b/5, 65a/10

yā : 17b/6, 26a/7

4.1.7.5. Tenbih Edatları

şakın : 44b/2

4.1.8. Fiil Çekimleri

4.1.8.1. Basit Çekimler

4.1.8.1.1. Görülen Geçmiş Zaman : (-dI)

1. Tekil Şahıs :

eyledüm : 49a/15

didüm : 47b/6

1. Çoğul Şahıs :

olduğ : 19b/5

2. Tekil Şahıs :

sorulduñ : 40a/10

eyledüñ : 8b/11

2. Çoğul Şahıs :

Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eserde, görülen geçmiş zaman kipini 2. Çoğul Şahıs ile çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

3. Tekil Şahıs :

olındı : 2a/15

bildürdi : 69a/10

3. Çoğul Şahıs :

didiler : 17b/4, 52b/12

düşdiler : 47a/4

Olumsuz Şekli : Görülen geçmiş zamanın olumsuzu “-mA” eki ile yapılmıştır :

görmediler : 76a/14

virmedi : 16b/15

4.1.8.1.2. Anlatılan Geçmiş Zaman : (-mİş)

üşmişler : 17b/2

dimişler : 3a/3

çürütmişsin : 8b/7

görmüş : 44b/15

yazılmış : 63a/11

şormuşlar : 67b/8

Olumsuz Şekli : Görülen geçmiş zamanın olumsuzu “-mAmİş” eki ile yapılmıştır :

yimemiş : 3a/3

bilmemiş : 65a/7

4.1.8.1.3. Geniş Zaman : (-r/ -Ar/ -Ur)

1. Tekil Şahıs :

Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eserde, geniş zaman kipini 1.Tekil Şahıs ile çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

1. Çoğul Şahıs :

oluruz : 4b/7

2. Tekil Şahıs :

görürsün : 3b/15

tolarsın : 58a/12

2. Çoğul Şahıs :

istersiz : 7a/5

olursız : 61b/2

3. Tekil Şahıs :

tutar : 4a/11

toğar : 30b/13

3. oğul Şahıs :

koparurlar : 17b/9

geçerler : 75a/5

Olumsuz Şekli : Görülen geçmiş zamanın olumsuzu “-mAz” eki ile yapılmıştır :

yimezen : 3a/5

bilmezdk : 21b/7

ağlamaz : 24b/3

tutmazlar : 25b/1

-dUr eki ile :

degildür : 6b/12

cihetdendr : 17a/1

girmemişdr : 53a/14

-dUrUr eki ile :

zuhrındandurur : 1b/8

muıtlk durur : 29b/4

sennn-durur : 35a/8

4.1.8.1.4. Gelecek Zaman :

-AcAk eki ile :

olıcağ : 19a/10

göricek : 57a/14

-IsAr eki ile :

geliser : 25a/4

gösteriser : 50b/11

Olumsuz Şekli : Gelecek zamanın olumsuzu “-mAyAcAk” eki ile yapılmıştır :

olmayacağ : 6a/9

görmeyicek : 51a/13

4.1.8.1.5. Belirli Geçmiş Zaman : (-UpdUr)

viripdür : 41a/12, 49a/15

tölupdur : 39b/10, 39b/12

kılupdur : 32b/3

olupdur : 23a/12, 37a/2, 39b/9, 40a/12, 46a/6, 54b/1, 55b/3, 60a/12,

60a/12,60a/14

idüpdür : 32b/2, 54a/12, 54a/13

4.1.8.1.6. İstek Kipi : (-A)

Teklik :

oturasın : 5b/13

şığınasın : 28a/13

şaklaya : 28a/8

eriye : 8b/3

Çokluk :

şaçalar : 41a/10

olalar : 45b/5

görelere : 2a/5, 26a/9

Olumsuz Şekli : İstek kipinin olumsuzu “-mAyA” eki ile yapılmıştır :

oturmayasın : 56a/8

komayalar : 67b/9

söylemeyesin : 5b/12

bezmeyesin : 69a/15

4.1.8.1.7. Şart Kipi : (-sA)

Teklik :

olsam : 60b/15

tutsa : 13a/11

diseñ : 16a/15

Çokluk :

itsevüz : 76a/6

otursalar : 5b/12

virseller : 56b/13

Olumsuz Şekli : Şart kipinin olumsuzu “-mAsA” eki ile yapılmıştır :

söylemeseñ : 60b/4

şıfatlamasa : 21b/6

olmasavüz : 22b/1

4.1.8.1.8. Emir Kipi :

1. Tekil Şahıs :

yazayım : 71b/12

olayın : 49b/1

1. Çoğul Şahıs :

idelüm : 66b/11

olalum : 66b/9

2. Tekil Şahıs :

ol : 1b/12

kııl : 10a/6

bil : 44b/10

bilgil : 2a/14

silgil : 39b/9

şakıngıl : 32a/2

2. Çoğul Şahıs :

eyleñ : 67b/9

olmañ : 47a/14

3. Tekil Şahıs :

yetişdürsün : 21b/5

dinilsün : 39b/6

bilsün : 42b/7, 56b/5

3. Çoğul Şahıs :

Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eserde emir kipinin 3. çoğul şahıs ile çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

Olumsuz Şekli : Emir kipinin olumsuzu “-mA” eki ile yapılmıştır :

isteme : 18b/13

girmesün : 49b/13

olmasun : 32a/2

4.1.8.1.9. Gereklik Kipi : (-mAIU)

Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eserde gereklik kipine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

4.1.8.2. Bileşik Zaman Çekimleri

4.1.8.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi : (-dIyIdI)

Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eserde Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

4.1.8.2.2. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi : (-mİşdI)

Teklik :

işitmişdi : 13b/1

olmuşdı : 13a/15

4.1.8.2.3. Geniş Zamanın Hikâyesi : (-rdI)

Teklik :

katılurdu : 54a/15

kaplardı : 58b/1

Çokluk :

olurlardı : 17a/5, 17b/14

iderlerdi : 17b/14

bilürlerdi : 68a/2-3

4.1.8.2.4. Geniş Zamanın Şartı : (-rsA)

Teklik :

buyurursa : 5a/3

toyursañ : 22b/7

işidürse : 7a/1

Çokluk :

olursavüz : 19b/6-9

gösterürlerse : 5b/11

eylerlerse : 29a/4

idersek : 15b/5

4.1.8.2.5. İstek Kipinin Hikâyesi :

isteyeydi : 62a/9

olaydı : 8b/5

olmayaydı : 68a/1

4.1.8.3. Bileşik Füller

4.1.8.3.1. İsim + Yardımcı Füllerle Yapılan Bileşik Füller :

bākī al- : 46a/3

elemsiz al- : 56a/12

ükr it- : 3a/9

vesvese ver- : 12a/6

aıl ıl : 7a/13

kendüliksiz ol : 1b/10

vāri ol : 4b/8

irfān bil : 31a/6

4.1.8.3.2. Süreklilik Fülleri :

...Adur- : göredur : 48b/6

...Agör : idegör : 65b/1

...Ugel : diyügel : 60b/8

4.1.8.3.3. Tezlik Fiilleri :

...Iver : isteyüvir : 17a/11, 17b/3

kılıvir : 2a/3

4.1.8.3.4. Yeterlilik Fiilleri :

a) Olumlu :

...Abil- : idebil- : 14a/8, 72a/12

...Abil- : görebil- : 34b/14, 51a/12

...Abil- : diyebil- : 53b/1

b) Olumsuz :

...ImA : söyleyimez : 43a/9

...ImA- : gizleyimez : 43a/10

4.1.9. Sıfat-Fiiller (Partisipler)

4.1.9.1. Geniş Zaman Partisibi :

- (y)An :

söyleyen : 6a/11

oynayan : 13a/12

olunan : 28b/4

bilenler : 20b/13

olanlar : 31a/14

-mAyAn :

şığmayan : 68b/5

istemeyenlerüñ : 39b/13

begenmeyen : 64b/11

sevmeyenler : 72b/9

4.1.9.2. Gelecek Zaman Sıfat-Fiilleri :

-AcAk :

olacak : (o. ʿamel) 41b/6

gelecek : (g. günāh) 68b/13

varıcağ : (v. maḳām) 68a/2

4.1.9.3. Geçmiş Zaman Sıfat-Fiilleri :

-dUk :

içdüginde : 3a/2

didügi : 19a/8

eşitdügüñ : 35a/7

-mİş :

geçmiş : (g. ehlullah) 8b/12

girmiş : (g. kılıç) 17b/8

olmuş : (o. şûretdür) : 52b/15

gelmemiş : (g. nesne) : 25b/4

4.1.10. Zarf-Filler (Gerindiumlar)

-A :

idegör : 65b/1

görebil- : 34b/14, 51a/12

idebil- : 14a/8, 72a/12

-IcAk :

eyleyecek : 2a/6

görmeyecek : 51a/13

olıcağ : 19a/10

göricek : 57a/14, 65a/9, 67a/10

-IncA :

ölince : 3a/3

dinilince : 5b/15

gelmeyince : 34b/10

görince : 65a/5

şormayınca : 5b/12

olmayınca : 7a/12

kılmayınca : 7a/13

kıpanınca : 30b/14

olınca : 31a/15

çıkmayınca : 39a/9

-iken :

olmuşken : 47a/13

alırken : 3b/8

ademinde-iken : 53a/2

-mAdAn :

kılmadan : 58a/2

-(y)ü :

isteyü : 18b/12

diyü : 3b/7

-(y)UbAn :

bilüben : 20b/6

görüben : 46b/9,65b/1

isteyüben : 54b/3

geçüben : 72a/2

açuben : 42b/4

şanuben : 44b/8

kaçuben : 60b/6

kırtuluben : 71a/15

UbAnI :

irişübeni : 65a/10

-(y)Up :

yuyup : 29a/11

kıoyup : 60a/15,74b/2

söyleyüp : 5b/13-14

götürilüp : 2a/5

akıup : 28a/9

ıtutup : 6a/6

yakıup : 11a/8

-sIzIn :

şekksizin : 57a/11

4.2 DİZİN

GRAMATİKAL DİZİN SIRASI

İSİM

A. Yalın teklik haller

Yalın hal

+ yardımcı fiiller

(i-, tur-) + soru

et- + soru

eyle- + soru

ol- + soru

kıl- + soru

it- + soru

+ edatlar

İlgi hali

a) -un / -ün + soru

b) -nün / -nün + soru

c) ilgi hali + ki + soru

Yükleme hali + soru

Yönelme hali + soru

Bulunma hali + soru

Aynılma-Çıkma hali + soru

Vasıta hali + soru

Eşitlik hali + soru

Yön Gösterme hali + soru

B. İyelik Ekleri:

Teklik	I. Tekil Şahıs	Yalın hal	+ soru
		Yükleme hali	+ soru
		Yönelme hali	+ soru
		Bulunma hali	+ soru
		Aynılma-Çıkma hali	+ soru
		Vasıta hali	+ soru
		Eşitlik hali	+ soru
		Yön Gösterme hali	+ soru

I. Tekil Şahıs

II. Tekil Şahıs

Çokluk I. Çoğul Şahıs

II. Çoğul Şahıs

III. Çoğul Şahıs

C. Çokluk :

Yalın hal	+ soru
İlgi hali	+ soru
Yükleme hali	+ soru
Yönelme hali	+ soru
Bulunma hali	+ soru
Aynılma-Çıkma hali	+ soru
Vasıta hali	+ soru
Eşitlik hali	+ soru
Yön Gösterme hali	+ soru

FİİL

A. Basit Çekimler :

Şimdiki Zaman	Teklik	I. Tekil Şahıs	+ soru
		II. Tekil Şahıs	+ soru
		III. Tekil Şahıs	+ soru
	Çokluk	I. Çoğul Şahıs	+ soru
		II. Çoğul Şahıs	+ soru
		III. Çoğul Şahıs	+ soru

Geniş Zaman

Anlatılan Geçmiş Zaman

Belirli Geçmiş Zaman

Görülen Geçmiş Zaman

Gelecek Zaman

Emir

Şart

İstek

Gereklilik

B. Zarf Filler

C. Sıfat Filler

D. Bileşik zamanlar

Şimdiki zaman

Hikaye

Rivayet

Şart

Olumsuz fiil çekimleri (Olumlu fiil çekimleri ile aynı sıralama)

Mastarlar -mak / -mek

-ma / -me

-iş / -iş (Yalın halden başlamak kaydıyla hal ekleri sırasında)

Kelimelerin yukarıdaki sıralamaya göre gramatikal tasnifinin yanında kelimelerin eserde geçtikleri yerler de tesbit edilmiştir. Kelimelerin anlamları, lügat anlamından ziyade metinde geçen anlamıyla verilmiş olup kelimelerin milliyetleri gösterilmiştir.

Gramatikal dizin oluştururken; kelimeler içerisinde yazılışları ve okunuşları aynı ancak anlamları farklı kelimeler dizinde, kelimelerin önüne (1), (2), (3)... gibi rakamlar konularak verildi.

Eserde aralarında fonetik fark bulunan kelimeler fonetik fark tek harf bile olsa ayrı ayrı madde başı olarak alınmış ve bu maddeler arasında gönderme yapma yoluna gidilmiştir.

āb-dest(Far) : Abdest; namaz vesaire için
dın icabına göre el, ağız, burun,yüz, kol ve
ayak yıkama.

āb (Far) : Su.

ā. 27b/6, 37a/12, 72a/4

ā-ı gül 8b/5

ā-ı revān 58a/11

ābād (Far) : Şen, bayındır.

ā.1 77b/1

‘abd (Ar) : Kul.

‘a. 47b/9, 52a/15

‘a.uñ 12b/11, 12b/11, 56b/1, 69a/2

‘a.e 69a/2

‘a.i-n 52b/3

ā. 3b/7, 3b/8

‘Abdullāh (Ar) : Özel isim.

‘A. 45a/5

‘ābid (Ar) : Tapan, tapınan, ibadet
eden, dindar.

‘ā.dür 19a/15

‘acāyib (Ar) : Şaşırtacak ve
hayret verici şeyler.

‘a. 9b/10

‘a.ine 10b/7

‘aceb (Ar) : Tuhaf, şaşılacak şey.	a.-mışdur 21a/14
‘a. midür 13a/13, 39b/12, 49b/15	a.-uben 42b/4
acıq- : Acıkmak, açlık duymak.	a.-up 65b/11
a.-dum 21a/7	a.-mak 6b/11
a.-dı 22b/6	a.-mağa 7a/4
‘āciz (Ar) : Aciz, eli ermez,	açıl- : Açılmak.
beceriksiz; zayıf,güçsüz	a.-a 25a/10
‘ā.dür 54b/15	a.-ur 6b/12, 32a/14, 32b/8
‘acz (Ar) : Aciz, beceriksizlik.	a.-dı 23b/13, 31b/7, 40b/6, 41a/4,
‘a. 58b/6	41b/14, 54b/3, 57b/1, 72a/10
‘a. -i zātı 55b/3	a.-sun 7a/3, 38a/7
‘a.le 56a/3	a.-up 6b/7
aç : Tok olmayan, yemeğe	a.-mışdur 14a/7
ihtiyacı olan.	açuq : Açık, kapalı olmayan.
a. 55a/14, 73a/2	a. 7a/2, 7a/5, 7a/6
aç- : Açmak, bir şeyi kapalı	a.dur 7a/4
olmaktan kurtarmak.	ad : Ad, isim, san, unvan.
a. 19a/2	a. 17b/14
a.-ar 32a/14, 41b/7, 46a/5, 65b/6	a.um 3b/4
a.-dı 46a/5, 65b/11, 73a/4	a.uñ 3b/4
a.-duñ 40b/1	a.ı 17a/6, 48b/7
a.-duñısa 50b/12	a.ı-n 65a/6

a.ını 27a/15, 65a/7, 65a/8, 72b/15	â.ler 37a/8
a.ıdur 16a/12	‘adem (Ar) : Yokluk, bulunmama.
ādāb (Ar) : Edepler, terbiyeler, usûller, kaideler.	‘a. 19b/1, 24a/11, 24a/12, 24a/13, 24a/15, 24b/10, 31a/11, 35a/14, 54a/9, 57a/12, 57a/14, 57a/15, 57b/1, 58a/12, 58b/15, 59a/1, 77b/10, 77b/8
â. 28b/5	
â.-ı şer‘ iati 42a/8	
â.ıla 28b/9	sebeb-i ‘a. 63b/6
â.larla 69b/10	‘a. -i ‘ilminden 15b/4
ağall (Ar) : Doğru yoldan pek uzak olan.	‘a.-i i‘tirāz 70a/11 ‘a.-i muṭlaḳ 35a/11
a.dür 27b/15	‘a.-i şerrdür 15b/5
‘adāvet (Ar) : Düşmanlık, yağılık.	‘a.ile 77b/8
‘a. 40a/1	‘a.inde 63a/14
‘a.i 28b/14, 29a/15, 56b/11, 68a/4	‘a.dür 8a/4
‘a.ler 40a/8	‘a.inde 52a/3, 63a/11, 63a/9, 63b/7
ādem (Ar) : İnsan, adam.	‘a.inde iken 53a/2
â. 4b/14, 23b/4, 35b/5, 37b/8, 44a/13, 44a/13, 62b/13,	‘a.ümüz 21b/2
â.üñ 4b/13, 58b/11	‘adl (Ar) : Doğruluk.
â.i 62b/13	‘a. 45b/4, 45b/8, 72a/6
â.e 35b/2, 37b/3, 72b/5, 72b/5	‘a. (‘a.-i maḥz) 45b/14, 45b/15
â.dür 37a/9	‘a.in 55b/11
	adlu : Adlı, isimli.

a. 2b/1	a.-r 40a/6
āfāk (Ar) : Ufuklar, gök kenarları.	aḥādīs (Ar) : Hadisler, haberler, sözler.
ā.da 3b/11	a. 62b/7
ā.1 3b/12	aḥādiyyet (Ar) : Birlik.
āf-tāb (Far) : Güneş.	a. 57b/14, 73a/12, 73a/14, 73b/2,
a.-ı hakīkī 34b/7	73b/8
nûr-ı ā. 33a/4	aḥbār (Ar) : Haberler, söylentiler.
nûr-ı ā. 34b/7	a. 60a/13
ʿafv (Ar) : Af, bağışlama.	a. ile 2b/15
a. 16b/10, 74b/4	āḥer (Ar) : Başka, diğer, gayrı.
ağar- : Ağarmak, aklaşmak,	nefs-i ā. 13a/6
beyazlaşmak.	āḥir (Ar) : Son, nihayet, sonraki, en
a.-sun 18a/12	sonra.
ağardıcı : Ağartıcı.	a. 46a/7, 50b/4, 59b/10, 61b/13,
a. 18a/10	68a/15
ağart- : Ağartmak, beyazlaştırmak.	āḥiren (Ar) : Sonradan.
a.-makdur 18a/13	a. 20b/7, 61b/10
ağız : Ağız.	āḥiret (Ar) : Öbür dünya, öteki dünya,
a.ma 19b/13	ukba.
a.uñ 40a/15	a. 68a/1, 68a/14
ağla- : Ağlamak.	a.de 4a/4, 24a/15, 24b/11, 25b/2,
a.-maz 24b/3	54b/12, 68b/6, 75b/3, 77a/4, 77a/4

a.e 28a/10, 66a/11	a.uñ 41b/15
a.i 67b/14, 74a/15, 75b/1	Aḥmed-i Muhtar (Ar) : Hz.
āhireten (Ar) : Ahiret bakımından.	Muhammed.
a. 20a/9	a. 2a/10
aḥkām (Ar) : Hükümler, emirler.	aḥsen (Ar) : Pek güzel.
a. 55a/7, 63b/6	a. 33b/11
a.-ı ilāhīye 27a/6	a.- i takvim 21b/3
a.-ı muvāfaqatdan 31a/8	aḥşam : Akşam.
a.ıla 31b/1	a. 31a/15, 58a/15
a.uñ 63b/13	aḥvāl (Ar) : Durumlar, hâller.
a.ımı 56a/3	a. 37a/7, 44b/4, 44b/8, 63b/6,
aḥlāk (Ar) : Ahlak, huy.	69b/14
a. 3a/2, 45b/11, 45b/9	a. -i âlemden 61b/9
a.-ı hamide 33b/12, 64a/12	a. -i ḥalq 43a/14
a.-ı rabbanī 40b/11	a. -i zāhiresinde 51b/15
a.- ı ruhanī 40b/10	aḥḥāb-ı a. 14b/8
a.-ı zemīmden 33b/11	a.de 7b/1
a.-ı zemīme 3a/7, 33b/14, 64a/13	a.den 77b/3
a.ı 45b/8	a.i 2b/13
a.ıla 69b/11	a.i-n 69b/9, 70a/5
a.mdan 28b/3	a.inde 3a/9
a.la 27a/2	a.inden 28b/3

a.ine 3a/7	a.ıla 41a/8
a.ini 40b/5	a.a 34a/1, 34a/8
aḥvel (Ar) : Şaşı, bir şeyi iki gören.	a.ı 30b/15, 36b/10, 41b/4, 74a/10
a. 44b/4, 44b/8	a.um 43a/2
‘Āiṣe (Ar) : Hz. Aişe.	a.uñ 34a/10
a.den 52a/5	a.uñdurur 40a/15
aḳ-	a.ından 20a/14
a.-ar 40a/8, 58a/11	aḳreb (Ar) : Yakın, pek yakın.
a.-masa 58a/11	a. 19b/11, 19b/12, 19b/14, 20a/1,
a.-sa 77a/11	20a/5
a.-arsa 77a/11	a.dür 19a/4, 19b/15
aḳbeḥ (Ar) : Pek yakışsız, çok çirkin.	aḳṣā (Ar) : Son, en son, uzak.
a. 15a/15	maḳṣad-ı a.- yı ‘ālem 37b/8
aḳdām (Ar) : Kademler, ayaklar.	āl (Ar) : Aile, sülale.
a.ma 27a/15	a. 33a/2
aḳdem (Ar) : İlk önce, önceki, daha	a.ma 2a/10
önce.	al-
a.inde 21a/2	: Almaḳ.
‘aḳl (Ar) : Akıl, us.	a.-ur 51a/6, 56b/13, 57b/10
a. 34a/11, 34a/12, 34b/11, 34b/6,	a.-maziseñ 56b/14
40a/11, 46b/5, 53b/10, 58a/4, 58a/9, 60b/2,	a.-a 25a/9, 66b/1
72a/11, 75b/10, 75b/12	a.-sa 13b/8
	a.-up 6a/10, 6a/2

a.-urken 3b/8	‘ale (Ar) : Üst, üzere.
a.-mağ 70a/6	‘a.-l-devām 54b/13
a.-mağda 3b/7	‘a.-l-ıtlāk 21b/12, 21b/13
a‘lā (Ar) : Yüksek.	‘a.-l-kemāl 3b/2, 10b/3
a. 5a/9, 26b/1, 26b/4, 27b/4, 62b/10, 62b/11, 63a/10, 63a/15, 63a/9	‘alem (Ar) : Alem, nişane, iz. ‘a. 54a/9
a.dan 27b/1	‘ālem (Ar) : Dünya, cihan.
a.yadur 26a/15	a. 8a/13, 22b/2, 27a/6, 32b/6, 32b/9, 35a/8, 37a/9, 37b/3, 46a/10, 46a/9, 46b/1, 47b/7, 48a/9, 49a/2, 54a/7, 54a/10, 54a/10, 54a/11, 54a/11, 54a/13, 54a/13, 54a/8, 54a/8, 67b/7, 71a/8, 73a/9, 75a/4, 76a/10, 77b/4, 77b/6, 77b/7, 78a/5
a.dur 61b/3	‘a.-i ‘ademden 58a/1, 73b/11
‘alāmet (Ar) : İşaret, iz, nişan, belge.	‘a.-i vücûdda 77b/2
‘a. 4a/1, 6a/13, 34b/14	murād-ı aqşā-yı ‘ā. 37b/8
‘a. -i feth-i bab-ı ilāhī 7a/9	a.üñ 14b/11, 15a/11, 62b/15, 63a/1
a.i 10a/14, 14a/2, 24b/1, 24b/14, 56b/8, 69b/14	a.i 27a/5, 58b/1, 62b/10, 71b/2, 74a/13
a.ile 25b/11	a.e 3a/11, 5a/10, 27a/5, 27a/7, 38b/10, 72b/4, 73a/5, 75a/15, 75b/4
a.in 29b/10	
‘alā merātibihim (Ar) : Rütbelerine ve derecelerine göre, sırasıyla.	
a. 14a/5	
‘alā tarīki’ş-şavāb (Ar) : Doğruluk yoluyla.	
a. 18a/6	

a.de 15a/11, 15a/7, 15a/9, 15b/14, 20b/9, 27a/12, 27b/11, 35b/2, 39a/8, 46a/11, 54a/14, 72b/9, 72b/9, 77b/3, 78a/4,	‘a. -ü’s-selām 2b/12, 37b/10, 45b/14, 67b/12, 68a/12, 75b/2
a.dedür 16a/10	‘ālim (Ar) : Bilgin, alim.
a.den 62b/12, 62b/12	a. 10b/14, 33b/7, 43a/11, 50a/15, 51a/15, 67b/4
a.dendür 62b/13	a.üñ 48a/15
a.dür 20a/10, 54a/9	a.dür 51b/1
a.indedür 51a/6	a.ler 69a/13
a.ile 78a/8	Allāh (Ar) : Tanrı.
a.inüñ 10b/15	a. 3b/3, 13a/13, 13a/14, 15b/8, 16a/10, 16a/2, 16a/3, 16b/2, 16b/2, 25b/11, 26a/6, 26a/7, 26a/7, 43b/10, 43b/10, 61a/11, 62a/4, 62a/8, 62b/15, 64b/3, 64b/3, 65a/6, 65a/8, 65b/15, 66b/1, 66b/5, 66b/6, 66b/7, 67a/1, 67a/3, 67a/8, 67a/9, 77a/8
a.ler 37a/8	
‘ālemeyn (Ar) : İki alem; dünya ve ahiret.	
‘ā. 73a/9	
‘aleyh (Ar) : Üzere, üzerine.	
‘a.-i’s-selām 2b/14, 2b/9, 13b/10, 17a/11, 17a/12, 17a/15, 17a/9, 17b/1, 17b/5, 38b/5, 38b/6, 45b/14, 55a/15, 58b/13, 62a/14	a.içün 20a/4, 64a/2, 64a/3 a.içündür 64a/9 a.ile 55b/15 a.uñ 7a/8, 8a/10, 16a/11, 19a/9, 20a/4, 21b/8, 25b/11, 27a/4, 30b/12, 45a/4, 45b/1, 56a/12, 61a/9, 61b/4, 64a/4, 64a/4,
‘aleyhim (Ar): Aleyh kelimesinin cemi ve tesniye şekli.	
‘a.-i’r-raḥmet 37b/11	

64a/7, 64a/8, 66a/10, 66b/10, 68a/9, 76a/2,	a. 46a/1, 59b/9
76a/6, 76b/7, 77a/2, 78a/10	a.dur 54b/9
a.uñdur 16a/7, 76a/4 a.ı 27a/3,	a ^ç māl (Ar) : İşler, ameller.
52a/8, 67a/4, 67a/4, 67a/5	a. 23a/8
a.a 3a/9, 16a/2, 19b/4, 36a/6, 76b/4	a.de 7b/1
a.dan 11a/3, 15b/9, 16a/9, 20a/5,	amel (Ar) : İş, amel; niyet.
38b/13, 47b/2, 47b/2, 62b/12, 64a/1, 67a/2,	a. 3a/6, 24a/10, 24a/4, 24a/5, 24b/9,
76b/1	41b/6, 52a/15, 52b/4, 76b/3, 76b/3
a.dur 15b/10	a.-i şâlih 76b/1
Allāhu Te ^ç ālā (Ar) : bkz. Allāh.	a.ile 6a/9
A. 38a/15	a.le 27a/8
A.yı 67a/10, 67a/11	a.üñ 76b/7
A.ya 62a/11, 77b/6	a.i 24a/2, 76b/7
alma : Elma.	a.e 56b/14, 76b/2
a. 67b/7, 67b/7	a.de 52b/9
alt : Alt.	a.den 24a/6, 24a/8
a.indan 39b/15	āmīl (Ar) : Amel eden, işleyen.
altı : Bir rakam; altı.	a. 2b/15
a. 3b/8	āmin (Ar) : Öyle olsun.
altun : Altın.	a. 8a/3
a. 29a/7,	amma (Ar) : Ama, fakat.
āmm (Ar) : Umumi, genel, herkese ait.	

a. 3a/6, 5a/3, 11a/5, 12a/1, 15a/6, 16b/3, 18a/7, 19b/2, 22a/12, 22b/4, 25b/5, 26b/11, 29b/14, 31a/15, 31a/4, 31b/5, 33a/15, 33b/7, 36a/6, 44a/6, 45b/2, 47b/4, 51a/14, 52b/13, 52b/4, 52b/8, 54b/11, 54b/13, 55b/10, 58b/15, 59a/15, 59b/7, 60a/3, 64a/13, 64a/5, 64b/3, 73a/10, 76a/15, 77a/14	a.-mıřlardur 67a/4 a.-sa 22b/9, 67a/8 a.-adurur 57b/7 a.-maęa 67a/10 ańdur- : Andırmaę. a.-maz 28b/14 apar- : Aparmak, alıp gtrmeę. a.-maduń 23a/12 ara : Ara. a.sında 10a/11, 10a/11, 26b/2, 31b/5, 35a/12, 48a/8, 66a/13, 77b/1, 77b/2, 77b/5, 78a/1 a.muzda 25a/14 ard : Art, arka. a.uńı 6a/2 a.ı 58a/11 a.mda 28b/1, 31b/4 a.mdan 11a/12, 13a/3, 13a/6, 13a/7, 13a/8, 13a/8, 13b/5, 14a/10, 14a/9, 30a/11, 30b/3, 31b/2, 60b/8 arif (Ar) : İrfan sahibi, bilen, bilgili. a. 31b/13, 31b/7, 50a/10, 66a/7
amme (Ar) : Umuma mahsus olan. a.-i nařř 36a/7 an- : Anmaę. a.-an ıla 53b/6 anāřur (Ar) : Unsurlar, elemanlar, ęeler. a.-ı erbaanuń 34a/6 a.-ı erbaadan 12a/2 ań- : Anmaę. a.-ar 67a/5 a.-arlar 67a/11, 67a/11 a.-arsın 67a/4 a.-mazdı 17a/3 a.-mıř 66b/7	

‘ā.ũñ 7b/14, 7b/15, 8a/1, 8a/13, 8a/14, 31b/12, 50a/7, 50a/9	a.ũñ 3b/5
‘ā.i 29b/3	‘arz (Ar) : Bir büyüğe sunma. bildirme.
‘ā.ler 25a/15, 25b/2, 30b/11, 30b/14, 30b/15, 42b/10	‘a. 28b/8, 44a/7, 61b/8, 72a/4, 74a/1
‘ā.lerden 32a/1	‘a.dur 12a/2
‘ā.lere 25a/15, 25b/5	ārzû (Far) : Arzu, heves, istek.
arka : Arka, art. a.sında 30b/1	ā. eyle-18b/8
arpa : Arpa. a.dur 13a/12	ā.-yı cismanī 74b/11
‘arş (Ar) : Arş, çardak, çadır. ‘a. 7b/15, 8a/13, 8a/2, 27a/14, 27b/6, 27b/7, 50a/8, 72a/3, 72a/3, 72b/10, 72b/10, 73b/15	ā.-yı cismānī-yi dünyevī 28b/12
art- : Artmağ. a.-ar 7b/4, 47b/14 a.-dukca 15b/11	ā.ya 44b/2
artu : Fazlalık, artık.. a.dur 3b/4	ā.sı 1b/11
artuğ : Başka, fazla. a.13a/1	ā.lar 11a/7
	āsān (Far) : Kolay. a. 61a/1
	āşār (Ar) : Eserler, izler, nişaneler. a.ı 32a/1 a.ına 61b/4 a.ında 3a/11
	aşhāb (Ar) : Sahipler, malikler; Hz. Muhammed’i gören ve sohbetinde bulunan kimseler. a. 66a/12

a.-ı aḥvāl 14b/8	‘a. 36a/15
a.-ı şimal 11b/6	aşağa : Aşağı.
a.-ı yemine 11b/5	a.sını 17a/10
a.-ı zemānī imiş ise 9a/3	‘āşık (Ar) : Aşık, birine/bir şeye
a.dan 70a/8	tutkun.
a.ı 42a/8	‘ā. 26b/6, 27a/1, 45a/1, 45a/2,
a.ına 2a/11, 2b/14	46b/9, 57b/6
‘āşım (Ar) : İffetli.	‘ā. ol- 26a/11
a. 10a/9	‘ā.da 10b/11, 26b/14, 26b/5, 26b/9
a.dur 10a/8	‘ā.dur 46b/10
‘āşī (Ar) : Karşı gelen, isyan eden.	āşinā (Far) : Bildik, tanıdık.
‘a. 17a/5	ā. 69a/12
‘asker (Ar) : Er, asker.	‘aşk (Ar) : Sevgi, aşk.
‘a. 11a/9	‘a. 1b/13
‘a.durur 72a/13	‘a.a 43a/2
‘a.in 11a/11	‘a.ına 36b/11
‘aşl (Ar) : Asıl, kök.	‘a.uña 45a/1
‘a. 64a/3	at- : Atmak.
‘a.-ı kandur 42b/10	a.-ar 16a/14
‘a.-ı uşûl 72b/15	at : Binek hayvanı, at.
‘a.ıdur 63b/14	a. 13a/12
‘aşlen (Ar) : Asıl olarak.	‘aṭā (Ar) : Bağışlama, bahşiş.

‘a. 3b/10, 43a/12, 43a/13, 54b/11	a.ın 2a/7
‘a.sı 56b/5	a.ına 71a/9
‘a.lar 66a/4	a.ından 20a/14
‘aṭāyā (Ar) : Hediyeler, bahşişler.	a.inuñ 5a/12
‘ā.-yı Rabbanīye 6b/13	a.uñ 40a/15
ateş (Far) : Ateş, od.	a.uñdan 51a/11
a. 27b/6, 37a/12, 53a/11, 53a/11, 53a/12, 53b/3, 72a/4	ayağ : Bkz. ayağ. a.da 72b/1
‘avālim (Ar) : Alemler, dünyalar.	a.ları 6b/10
‘a. 8a/15	‘ayān (Ar) : Belli, açık, meydanda.
‘avām (Ar) : Herkes.	‘a. 36a/15
‘ā u’l-mü‘ minindür 33a/14	‘ā-ı mümkināt 51b/1
āvāz (Far) : Ses, seda.	‘a.-ı mümkinātı 61a/12
ā. 14a/5	a.-ı mümkinātuñ 61a/13
ay : Dünyanın uydusu, Ay.	‘ā-ı vücûdiyye degüldür 77b/15
a. 27b/7, 44a/2, 44a/3, 44a/6, 46a/11, 72b/11, 74a/14	‘a.ı 31b/3 ‘a.a 60b/1
a.uñ 44a/4	‘a.ımuz 31b/3
ayağ : Ayak.	āyāt (Ar) : Ayetler.
a.ı 2a/2, 40a/5, 41b/5, 43b/3	ā.-ı āfākı 50a/2
a.a 41a/13, 42a/10	ā.m 3b/11
a.ıla 41a/8	ā.ına 3b/12

ā.mı 50a/2	a.sinde 37b/4, 39b/2, 39b/8, 67a/14,
‘ayb (Ar) : Ayıp, kusur, leke.	70b/15
‘a. 35a/3	a.sinden 6a/7
‘a.dur 14b/14	a.sini 50b/8
ayd- : Söylemek, demek.	ayinedārlik : Ayna tutma işi.
a.-a 23a/14	a. 10a/5
āyet (Ar) : Ayet; alamet, nişan.	ayinelik : Aynalık.
a.üñ 15a/3	a. 10a/7
a.le 44b/13	‘ayn (Ar) : Aynı, tıpkı.
āyine (Far) : Ayna.	‘a. 4b/2
a. 6a/5, 10b/3, 30b/1, 32b/1,	‘a.-ı ‘abd 19a/6
59b/14, 60a/2, 73a/14, 73b/10, 73b/6	‘a-ı ‘abddur 19a/7
a.-i cemāl-i zül-celāldür 8a/9	‘a.-ı başiretlerinden 76a/15
a.-yi haqq 59b/14	a.-ı eşerüñdür 50a/13
a.-i muşaffa-i ğayb 10a/4	a.-ı fetḥ-i bābdur 7a/11
a.nüñ 60a/1	a.-ı hikmetdür 18b/2
a.si 9b/11, 57a/15	a.-ı mümkünüñ 19a/5
a.sidür 51a/2, 51a/5, 58b/10,	a.-ı sem 66b/4
58b/10, 58b/11, 58b/11, 58b/12, 58b/9	a.-ı sırr-ı ḥafidür 8a/10
a.sin 10a/3, 10a/6	a.-ı vāḥiddür 51b/11
a.sine 50b/7	a.a 62a/1, 76b/15
	a.dan 22b/13

a.ıdur 26b/1, 61b/9	ayruk : Bkz. ayrık.
a.ı idi 73b/8	a. 37b/7, 57a/5
a.ından 56a/11, 56a/12, 56b/2	az : Az.
a.uñ 43b/9	a. 5b/14, 29b/14
‘ayne’l-yakīn (Ar) : Bir şeyi kendi gözüyle görüp bilme.	‘azab (Ar) : Azap, işkence, keder. a. 59a/14, 74b/5, 77a/3
a. 31a/5	a.da 41b/7
a.e 60b/4	a‘zam (Ar) : Pek büyük.
a.dür 35a/6	a. 12a/2, 59a/4, 64a/1
a.üñ 35a/6	a.ıdur 27a/10
‘aynen (Ar) : Tıpkı, tamamı, aynı olarak.	a.ında 21a/2
a. 63a/5	‘azamet (Ar) : Büyüklük, ululuk.
ayran : Ayran.	a. 16a/7, 22b/3, 45a/9, 55a/7
a. 69a/8	a.i 57b/12
ayrı : Ayrı.	a.üne 16a/10
a. 64b/10, 64b/11	‘azīm (Ar) : Büyük, ulu.
ayrık : Ayrık.	a.dür 16a/12, 66a/1
a. 10b/4	‘azīmet (Ar) : Gitme, gidiş.
ayrıl- : Ayrılmak.	a. 2a/7, 2b/1, 2b/7
a.-maz 55b/3	‘azīz (Ar) : Muhterem, saygın.
ayru : Bkz. ayrı.	a. 8b/15
a. 24a/15, 30b/9	a.üñ 9a/13

a.dür 58b/8	b. 43a/7
a.lerüñdür 16b/1	baht (Far) : Talih, kader, kısmet.
‘azm (Ar) : Kasıt, niyet, karar.	b. 46a/9
a.dür 16b/1	b. dur 21a/2
azze (Ar) : Aziz olsun!	b.ına 20b/11
a. 36b/1	baïd (Ar) : Uzak, ırak.
	b. 33b/4, 35a/10
	baç- : Bakmaç.
	b.42b/4
	b.-ar 16b/4, 16b/4, 52a/10, 57b/7,
	74a/11
bāb (Ar) : Kapı.	b.-ğıl 73a/2
b.dan 6b/15	b.-mañ 42b/10
b.ında 38b/2, 59a/7	b.-mayasın 15a/4
bağışla- : Bağışlamak.	b.-sañ 34b/4, 34b/4, 37a/3, 41a/12
b.-dı 68b/13	b.-an 60a/2
bahāyim (Ar) : Dört ayaklı hayvanlar.	b.ubanı 39b/9
b. 27b/15	b.-up 57a/15, 71a/2
baħr (Ar) : Deniz.	baçır : Bakır.
b. 27b/5, 60b/3	b. 29a/7
b.-i mescûr 14a/14	bāķī (Ar) : Daimi, kalıcı.
b.inde 8a/15	
baħş (Far) : Bağış, ihsan.	

B
----

b. 46a/3, 47b/5, 48a/6, 48a/7,	b.uñ 13b/4
55b/15, 56a/1, 56a/11, 59b/5, 61b/8, 67b/5	b.uñdur 63a/6
b.ye 35a/4	b.ı 4a/10, 20b/1, 26b/12, 31a/1,
bal : Bal.	31a/4, 35b/13, 37b/1, 43b/1, 45a/13, 53a/7,
b. 42a/2	63a/4, 74a/9
bāliġ (Ar) : Reşid, erişmiş.	b.ıla 43b/10, 73b/3, 74a/8
b. 29b/9	b.ında 66b/3
bār (Far) : Güç, yük.	b.dur 66b/4
b. 72b/10	b.larından 36a/3
bārī (Far) : Hiç olmazsa, bir kere.	başīr (Ar) : Görüp, anlayan.
b. 30a/1, 30a/7	b. 32a/4, 38a/4
bārid (Ar) : Soġuk.	başīret (Ar) : Önden görüş, sezış.
b. 12a/3	b. 12b/6, 21a/13, 31b/7, 36a/3
baş- : Basmaq.	b.i 14a/7
b.-mişlardur 2a/7	b.leri 2a/4
b.-maz 40a/5	b.lerinden 36a/7, 50a/1
başar (Ar) : Görme.	baş (Ar) : Yayma, açma, anlama.
b. 2a/4, 4a/1, 26b/14, 30a/13,	b. 17a/5, 17b/15
34b/11, 37b/13, 43b/15, 44a/1	b.-r ızk 17a/7
b.-ı ‘abdedür 43b/9	baş : Baş.
b.-ı Hakk 61b/15, 61b/9	b. 70b/5
b.-ı Hakkla 44a/2	b.da 39a/11

b.dan 41a/13, 42a/10	b.-1 hakkında 69a/15
b.ımdağı 14a/14	b.-1 hakkında 56b/10
b.uña 37b/5, 64b/14	b.-1 insân 11b/10
b.uñda 27b/10, 39a/13 b.in	b.-1 insânda 11b/10
38a/2	b.-1 şügl-ı Hakkla 30a/5
b.ına 17b/2	b.ıla 3a/12
b.lar 27b/3	b.a 58a/5
başla- : Başlamak.	b.da 12a/7, 69a/12
b.-dı 72b/14	b.dur 25b/3
başmağ : Ayakkabı.	b.uñda 72b/11
b.uñ 6a/1	b.uñla 74b/10
bâtil (Ar) : Boş, beyhude.	b.ına 9b/2, 20a/11
b. 15a/4, 15a/4, 17a/8, 21a/15,	b.ında 20a/12, 51b/15
21b/1, 32b/7, 41b/8, 47b/8, 58a/8, 68a/13,	b.inı 10b/7
68a/5	bâtin (Ar) : İçinden olarak, dahilen.
b.ı 21a/15	b. 16b/7, 61b/10
b.a 21a/15	baın (Ar) : Nesil, soy.
b.lar 35a/7	b.la 41a/8
bâtin (Ar) : İç, gizli, görünmeyen.	b.ı 41b/5
b. 3a/7, 10b/1, 11b/10, 46a/6,	b.uñdur 40b/1
50b/3, 58a/7, 58b/10, 61b/13	bâ-vücûd (Ar) : Vücutla.
b.-ı âlem 62b/3	b. 21a/4, 36a/4, 47a/12

Bāyezīd (Ar) : Bayezid-i Bestamī.	beg : Bey.
B. 50a/7, 53a/7, 66b/9	b. 55a/10
B.üñ 8a/2, 8a/4	be-ğāyet (Ar) : Pek, çok, aşırı.
B.den 66b/8	b. 17a/14
B.dür 42b/10	begen- : Beğenmek.
Bāyezīd-i Bestamī : Bāyezīd-i	b.-meyüp 64b/13
Bestamī.	b.-mez 55a/9
B. 7b/14, 56a/13, 64b/4, 70b/7	b.-mezseñ 64b/12
baylık : Zenginlik.	begenmeyen : Beğenmemiş, beğenmez.
b. 47a/1	b. 64b/11
bāzār (Far) : Çarşı, Pazar.	be-güftār (Far) : Söz için.
b.ına 57b/4, 57b/4	b. 43a/6
ba' zı (Ar) : birazı, bir kısmı, kimi.	beher (Far) : Her, her bir her biri.
b. 13b/12, 14a/3, 16b/14, 33a/8,	b. 62a/3
37b/10, 38b/4, 43a/13, 62b/4, 64a/9, 64a/9,	be-himmet (Far.Ar.) : Emek için.
69b/14, 69b/7	b. 1b/9
b.na 14a/3	behişt (Far) : Cennet.
b.lar 3b/6, 17b/12, 33a/11	b. 41b/14
beden (Ar) : Gövde, vücut, ten.	beķā (Ar) : Devam, sebat, bakılık.
b.i 12b/8	b. 34b/13, 35a/4, 43a/3, 46b/12,
bedr (Ar) : Dolunay.	57a/15, 57a/8
b.dür 44a/7	b.da 26b/14

b.ñda 58b/4	b. 2a/12, 4a/9, 7b/13, 29a/8,
b.sında 52a/4	35b/13, 38b/12, 43a/1, 43a/2, 43a/4, 43a/6,
bel : Bel.	43b/1, 53a/15, 55a/10, 68b/11, 69b/4
b.inden 17a/10	b.a 2a/9, 3a/4, 4a/9, 17a/11, 35b/4,
belā (Ar) : Gam, keder, musibet.	44b/6, 60a/12, 60a/13, 60b/8, 65b/10,
b.ya 64b/15	68b/12
belki : Belki.	b.i 2b/5, 22b/10, 22b/7, 22b/8
b. 6a/4, 8a/10, 8a/3, 10b/2, 14a/8,	b.de 21b/1, 59b/11, 62a/3
17a/8, 18b/1, 24a/11, 24a/13, 24b/15,	b.den 26a/4
25b/14, 25b/2, 27b/15, 28b/1, 28b/11,	b.üm 2a/9, 17a/12, 22b/6, 42b/12,
28b/13, 30b/13, 32b/11, 34b/7, 34b/8,	45a/9, 45a/9, 47a/14, 68b/15, 69b/5, 69b/5,
41a/11, 41a/12, 42a/11, 48a/4, 49b/3,	69b/5, 69b/6
50a/12, 51b/8, 52a/12, 55b/6, 55b/7, 56a/8,	b.ümdür 55b/14
61a/11, 66a/10, 67a/11, 69a/11, 72b/15,	b.ümle 4a/10, 4a/10, 4a/11, 4a/11,
74a/9, 75a/4, 77b/10	4a/11, 26b/12, 43b/2, 43b/345a/10
bellü : Belli.	b.üm ile 43b/2, 43b/3, 43b/3
b. 1b/14	bende (Far) : Kul, köle.
b.dir 2a/1	b. 19b/15, 64b/6
belür- : Belirmek.	bendelik : Kulluk, kölelik.
b.-ür 1b/11	b. 24a/1
ben : Ben.	b.e 24a/7
	b.de 36a/5

b.den 24b/12	b.ile 41b/11
benliğ : Benlik.	ber-ğayr (Far.Ar.) : Gayrılar
b.ümden 2b/5	üzere.
b.ün 60b/12	b.dan ise 20a/10
b.ününden 44b/9	biregü : Bir kimse, başkası.
benlüg : Bkz. benliğ	b.sine 50a/10
b.ümi 2a/9	berī (Ar) : Kurtulmuş, salim, temiz.
beñze- : Benzemek.	b. 24a/1
b.-r 8b/3, 10a/15, 30b/6, 34b/3,	beri : Beri, öte.
41b/15, 53a/14, 77a/10	b.sile 5b/3
b.-mez 22a/10, 22a/11	ber-kağem (Far.Ar.) : Kadem,
ber-devām (Far.Ar.) : Devamlı,	adım üzere.
daim.	b. 2a/10
b. 59b/6	berzah (Ar) : Ölülerin ruhlarının
berāber (Far) : Birlikte, bir arada.	kıyamete kadar bulunacakları yer.
b. 3b/5, 56b/9	b.a 48a/6, 54b/7
b.degüldür 19b/2	b.dur 35a/12
ber-dār (Far) : Asılmış.	berzahen (Ar) : Berzah olarak.
b. 23a/5, 43a/3	b. 20a/8
berekāt (Ar) : Bolluklar, hayırlar.	bes (Far) : Yeter, kafi.
b.ıla 70a/2, 76b/1	b.durur 65b/10
bereket (Ar) : Bolluk, hayır.	Beşām (Ar) : Bāyezīdi Bestamī.

b. 42b/11	be-ṭarīḫ (F(Far)A)	: Yol, usûl
beş : Beş.	için.	
b. 3b/8, 42b/12, 42b/13, 42b/13,	b.-i evlâ 13a/8	
42b/15, 43a/1, 43a/1, 43a/2, 43a/3, 43a/3,	b.-i evlâdur 21b/2	
43a/4, 43a/5	beter : Beter.	
b.de 42b/15	b.dür 43a/8	
b.dür 41a/13, 41a/14	bey ^c (Ar) : Alım.	
beşâret (Ar) : Müjde, muştı.	b. ü şirâ 57b/9	
b. 17a/15	beyân (Ar) : Anlatma, bildirme.	
beşer (Ar) : İnsan.	b. 2b/2, 4b/14, 28b/3, 28b/3,	
b. 25b/14	29b/12, 35b/6, 43a/6, 60b/1, 66b/10,	
b.ün 13b/5	66b/11	
b.e 23b/5	b. eyle- 66b/9	
b.de 4a/14, 23b/6	b.in 61a/1	
b.den 13a/14	beyit (Ar) : Aynı vezinde iki mısradan	
beşeriyye (Ar) : İnsana mensup,	ibaret söz.	
insanî.	b. 1b/11, 2a/9, 2b/4, 4a/13, 4b/8,	
b.den 7b/3	5a/1, 5a/14, 6a/7, 6b/5, 7b/8, 8a/10, 8b/11,	
beşeriyyet (Ar) : İnsanlık.	9b/3, 9b/9, 10a/5, 10b/11, 10b/7, 12a/8,	
b. 13b/13	12b/1, 13a/13, 14a/13, 14b/13, 18b/11,	
b.i 7b/3	19a/12, 20b/2, 20b/8, 22a/6, 23a/1, 23a/8,	
	23b/12, 25a/1, 25a/7, 27b/12, 29a/7, 29b/2,	

30a/8, 30a/9, 32a/1, 32a/3, 36b/6, 39a/6,
39b/1, 42b/1, 44a/8, 44a/9, 46a/4, 48b/2,
57a/2, 60a/2, 64b/8, 68b/7, 71a/7, 75b/5

beyn (Ar) : Ara, aralık.

b. 12a/13

b.-i yedeynde 12a/13

b.-i yedinde 24a/3

beyt (Ar) : Ev, mesken, hane.

b. 50a/6

b.-i mamur 14a/13, 14b/1, 48b/7

b.-ullāh 29b/8, 41a/3, 49b/6

b.-ullāhuñ 29b/12

b.-ullāh-ı azam 68b/5

b.-ullāh-ı azamdur 7b/12

b.-ül-mamurdur 14a/12

bez : Bez.

b. 18a/10

b.i 18a/11, 18a/11

bez- : Bezmeğ.

b.-meyesin 69a/15

biçil- : Biçilmek.

b.-di 23b/13

bid' at (Ar) : Sonradan meydana çıkan
şey.

b.lerden 2b/7

bidāyet (Ar) : Başlama, başlangıç.

b. 26b/5

b.e 26b/5

bī-edeb (F(Far)A) : Edepsiz,
terbiyesiz.

b.dür 28a/2

bī-gāne (Far) : Kayıtsız, ilgisiz,
yabancı.

b. 69a/12

bī-gümān (Far) : Şüphesiz.

b. 8a/10, 57a/10

bī-haberdār (F(Far)A) : Habersiz,
bilgisiz.

b.43a/7

bi-ḥaseb (Ar) : Bakımından.

b.i'l-isti' dād 18a/9

b.-i'l-mizāc 33a/8

bī-ḥicāb (F(Far)A) : Utanmayan.

b. 71b/9

bī- qāl ü qāl (Far) : Dedikodusuz.	b.-diklerini 31a/6
b. 2a/4	b.-diler 31a/4, 43b/15, 49b/2,
bil- : Bilmek.	49b/3, 50a/3, 55a/11
b. 23b/14, 30b/8, 44b/10, 65a/12,	b.-diñ 27b/9, 27b/9, 35a/5
65b/8	b.-dügi 63a/8, 71b/6
b.-ür 4b/6, 14a/12, 38a/3, 38b/8, 42b/1,	b.-dügini 63a/7
45a/4, 45b/11, 51b/8, 56b/4, 64a/9, 66b/14,	b.-dügüñ 57a/4
74a/13, 74a/13	b.-düñ 18a/8, 22a/7, 22a/7, 29a/2,
b.-üridi 71b/5	29b/7, 32b/8, 32b/8, 48b/1, 72b/14
b.-ür idüñ 53b/14	b.-dük 76b/4
b.-üriseñ 65a/14, 65b/12	b.-düñ ise 18a/8, 72b/14
b.-ürler 9a/12, 22b/15, 31a/6,	b.-düñse 20b/12
36a/9, 43a/11, 44a/7, 66b/14	b.-gil 2a/14, 2b/10, 3b/13, 5a/8,
b.-ürlerdi 68a/2, 68a/3	6b/8, 7b/12, 9b/11, 10b/14, 12b/7, 14b/2,
b.-ürse 13a/10, 48a/1, 48a/1	16b/13, 19a/1, 20b/8, 23a/6, 25a/7, 26a/12,
b.-ürsen 60b/10	27b/12, 30b/10, 32b/11, 35a/9, 37b/9,
b.-ürseñ 26a/8, 32b/4, 51a/8, 65a/1,	40b/13, 43a/11, 45a/3, 47a/5, 48b/4, 49a/4,
65a/3	59b/5
b.-ürsin 17b/6, 25a/2, 29b/13,	b.-sün 42b/7, 56b/5
32a/6, 40a/13, 46b/10	b.-se 20a/10, 38b/9, 47b/15, 51b/6,
b.-di 40b/5, 49b/5, 49b/5, 71b/4	56b/6, 61a/15
b.-digüñ 35a/9	b.-señ 32b/8, 46b/2, 51b/5

b.-seydi 62a/8	b.-meyenün 14b/14, 30b/9
b.-esin 5a/14, 20b/3, 20b/9, 25a/8, 42a/12, 57a/4, 64b/12, 69b/1	b.-meyesin 20b/14
b.-esin 28b/4	b.-meyüp 74b/10
b.-eydün 67b/3	b.-mez 11a/4, 28b/1, 38b/4, 43a/13, 46a/8, 50a/10, 61b/6, 64a/7, 64a/9, 72b/15
b.-eydün 67a/13, 67b/6	b.-mezduk 21b/7, 21b/8
b.-edür 48b/6	b.-mezidi 71b/4
b.-üben 20b/6	b.-meziseñ 32b/6, 39b/5
b.-üp 10a/3, 39a/14, 42a/9, 59a/8	b.-mezler 22b/3
b.-en 19b/2	b.-mezleridi 68a/3
b.-enler 20b/13, 27b/12, 54b/4, 58a/2, 65a/14	b.-mezsin 8b/8
b.-mek 3a/14, 4b/4, 4b/5, 27a/3, 27a/4, 27a/4, 39a/7, 39b/7, 45b/1, 48b/8, 54a/15, 56b/3, 68b/8	b.-mezven 71b/12
b.-mekden 4b/5	b.-meseydün 54a/14
b.-mekdendür 5a/4	b.-mediler 47a/3, 49b/3
b.-mekdür 27a/4, 54a/15	b.-medügün 8b/3
b.-memiş 65a/7	b.-megil 32a/11, 32a/12
b.-mesün 56b/5	bi'l-aşāle (Ar) : Asalet ile.
b.-meyenile 19b/2	b. 53a/5
b.-meyenler 65a/12, 73a/1	bilā-şekk (Ar) : Şüphesiz.
	b. 46a/7
	bildir- : Bildirmek.
	b.-di 35b/4

b.-mişdür 44a/1	b. 65b/9
bildür- : Bkz. bildir.	billâh (Ar) : Allâh için.
b.-di 35b/2, 49b/4, 49b/4, 69a/10	b. 50a/15, 54a/6, 59b/8, 64b/3,
b.-di ise 69a/7	67b/4
b.-e 73a/5	b.degül 29b/3
b.-dügini 69a/10	billâhi (Ar) : Bkz. billâh.
b.-mek 73a/6, 73a/8	b. 4b/15, 43a/11
b.-medi 69a/10	bilmezlik : Bilmezlik.
bile : Bile, birlikte.	b.den 32b/7
b. 6b/11, 34b/15, 71b/9	b.ümizden 19b/8
bilin- : Bilinmeğ.	bilü : Bilgi.
b.-ür 51b/5	b.ñi 60b/2
b.-di 27b/3, 27b/4, 39b/4, 68a/14,	bī-murād (F(Far)A) :
68b/1	İsteksiz.
b.-medi 40a/7	b. 1b/12
bilisizlik : Bilgisizlik.	biñ : Bin.
b. 48b/11, 48b/9	b. 60a/3, 66a/6
biliş- : Bilişmek, karşılıklı	bī-post (Far) : Makamsız.
bilmeğ.	b. 2a/5, 50b/15
b.-ür 65b/9	bir : Bir.
bilişlik : Bilgililik,	b. 3a/11, 3b/4, 4a/2, 6a/13, 6b/11,
tanişıklık.	6b/9, 7b/4, 10a/13, 10a/15, 13a/1, 13a/10,

13a/11, 13a/12, 13a/9, 14b/2, 15a/13,	b.dür degüldür 77a/2
15a/14, 15a/14, 15b/10, 15b/12, 15b/13,	b.inden 32b/14
16a/1, 16a/8, 16b/13, 16b/3, 16b/4, 16b/9,	b.ine 67b/12, 67b/13
16b/9, 17a/9, 17b/1, 17b/2, 18a/13, 18b/3,	b.isi 40a/14, 40a/15, 40a/15
18b/6, 19a/4, 20a/6, 20a/7, 20a/9, 23b/6,	birbiri : Birbiri.
24b/2, 24b/6, 25a/10, 25a/3, 33a/10,	b.nden 51b/12
33a/15, 36a/13, 38a/14, 38a/7, 38b/12,	biri : Bkz. birisi.
39a/1, 41a/6, 42a/6, 42b/14, 42b/5, 43a/6,	b. 2b/11, 2b/11, 14b/7, 44b/8
43a/7, 44a/5, 44a/7, 45a/6, 46a/15, 49b/13,	b.nüñ 18a/13
49b/8, 51b/12, 51b/3, 51b/4, 52a/7, 52a/9,	biribiri : Bkz. birbiri.
53a/5, 54b/8, 54b/8, 55a/8, 55a/9, 55b/6,	b.nden 50a/14
58a/15, 60a/2, 60a/2, 60a/3, 60b/13,	birik- : Birikmeğ.
61a/15, 64a/3, 64a/4, 67a/12, 67b/7, 67b/7,	b.-di 26b/10
71a/12, 71b/8, 77a/3, 77b/1,	birisi : Birisi.
b.degüldür 33a/15, 53b/9	b.le 77b/5
b.dür 18a/12, 33a/3, 33b/1, 37a/3,	b.nden 45a/9
46a/7, 56b/11, 61b/11, 62a/1, 66b/13,	birkaç : Birkaç.
73a/1	b. 5b/3, 17a/15
b.i 3b/13, 12b/8, 17a/1, 26b/3,	birle : İle.
26b/3, 31a/3, 32b/14, 40a/14, 40a/15,	b. 2a/15, 43a/12
40a/15, 40b/1, 44b/5, 60b/6, 74b/12,	bismillâhirrahmanirrahim (Ar) :
74b/13, 74b/13, 74b/13, 77a/15	Besmele.

b. 1b/1	b.üm 2a/8, 2b/4, 4b/3, 19b/8, 19b/8,
bī-şekk (F(Far)A) : Şüphesiz.	21b/12, 21b/2, 21b/6, 25a/14, 31b/2, 76a/5,
b. 35a/2	76a/7, 76a/7, 76b/10
bit : Bit.	b.üm degüldür 56b/1, 76a/4
b. 55a/1	b.ümle 31b/4
bit- : Bitmek, tükenmek.	b.ümledür 19a/3, 20a/9
b.-er 40a/7	b.lere 56b/14
b.-di 40a/4	b.leri 28a/8
b.-eni 39a/15	bizlik : Bizlik.
bitür- : Bitirmek, hayat vermek.	b.ümüz 2b/4
b.-ürler 17b/12	boğaz : Boğaz.
b.-di 37a/8	b.uñda 58b/5
biz : Biz.	bol- : Olmağ.
b. 4b/4, 4b/6, 19b/5, 21b/7, 21b/8,	b.-ur 10b/12
22b/1, 33a/15, 66b/10, 66b/9, 76b/10,	b.-dı 9b/12
76b/6, 76b/6	boşal- : Boşalmağ.
b.i 21b/7, 28a/14, 60b/11, 61a/3,	b.-ur 58a/13
61b/13, 76a/4	b.-ursın 58a/12
b.e 4a/14, 19a/13, 19a/4, 22b/1,	b.-duñ 6a/12
49a/8, 66b/9, 66b/10, 76b/3, 76b/4, 76b/5,	boşald- : Boşaltmağ.
76b/7 b.de 76b/10, 76b/5	b.-up 6a/10
b.den 19a/13, 19a/15, 19a/4, 76b/8	boyacı : Boyacı.

b. 18a/10, 18a/10	38a/15, 38a/8, 38b/4, 38b/8, 38b/9, 39a/8,
böyle : Böyle.	40a/13, 40a/14, 40a/9, 40a/5, 40b/4,
b. 4a/12, 6b/3, 24b/13, 27a/4,	41a/9, 41b/1, 41b/12, 42a/12, 42b/13,
55a/4, 56a/4, 57a/3, 61b/4, 63a/11, 65a/14,	42b/14, 42b/15, 42b/7, 43a/2, 43a/5, 43a/9,
69b/8	44a/11, 44a/12, 44a/15, 44a/8, 44b/11,
b.dür 26b/13, 69b/8	44b/12, 44b/2, 44b/6, 44b/7, 44b/7, 45a/2,
bu : Bu. (Sıfat)	45b/1, 46a/11, 46a/12, 46a/12, 46a/13,
b. 4a/14, 4b/6, 4b/15, 5a/15, 5a/15, 6b/14,	46a/13, 46a/14, 46b/1, 46b/11, 46b/13,
8a/4, 8a/6, 8b/10, 8b/13, 8b/9, 9a/2, 9b/10,	46b/14, 46b/15, 46b/3, 46b/6, 46b/7,
10b/12, 10b/13, 10b/5, 10b/7, 10b/8,	48a/15, 48b/15, 49b/11, 50a/13, 50b/12,
12a/5, 12b/15, 12b/6, 13a/6, 13b/14, 13b/3,	51a/7, 51a/8, 52b/11, 53a/9, 53b/10,
13b/6, 14a/12, 14a/13, 14a/14, 14a/3,	53b/15, 53b/4, 55a/7, 57a/14, 57a/15,
15a/3, 15a/9, 16a/6, 16b/1, 16b/14, 17b/4,	57a/7, 57b/1, 57b/3, 58a/13, 58b/12,
19a/13, 20a/11, 20b/10, 20b/14, 20b/5,	59b/10, 60a/8, 60b/10, 60b/11, 61a/1,
21a/10, 21a/12, 21a/4, 22a/13, 22a/8,	61a/7, 61b/2, 61b/5, 62b/12, 63a/2, 63b/13,
23b/14, 23b/14, 23b/14, 24b/1, 25a/15,	65b/10, 65b/10, 65b/12, 65b/13, 65b/13,
25a/4, 26a/4, 26a/8, 26b/13, 26b/7, 27a/7,	65b/7, 65b/9, 67a/12, 68a/1, 68a/2, 69b/1,
28a/6, 28b/2, 29b/7, 30a/10, 30b/3, 30b/4,	70a/7, 70b/13, 70b/13, 71b/1, 71b/1,
30b/5, 31a/14, 32b/13, 33a/5, 33a/5, 33a/6,	71b/10, 71b/14, 71b/2, 71b/4, 72a/2, 72a/7,
33a/6, 34b/10, 34b/13, 34b/14, 34b/4,	72b/3, 73b/4, 73b/5, 73b/5, 74b/6, 75b/12,
35a/12, 35a/4, 36a/13, 36a/13, 37a/11,	76b/13, 76b/9, 77a/10, 77a/15, 77a/7,
37a/12, 37a/13, 37a/2, 37a/7, 37b/2, 37b/6,	77b/7, 78a/13

bu	: Bu. (Zamir)	b.dur 15b/3, 17b/7, 18a/1, 31b/15,
	b. 3a/10, 7a/12, 13a/11, 16a/14,	40a/11, 49a/14, 51a/8, 63a/12, 64b/10,
	17b/2, 18b/10, 23b/5, 23b/10, 25b/10,	76a/9
	25b/12, 35b/14, 39a/13, 41a/15, 46a/5,	b.lar 23b/14, 37a/11, 65a/3
	57a/13, 66a/3, 68b/15	b.lara 65a/4, 65b/1
	b.degüldür 13a/11	b.larda 43a/5
	b.nuñ 9a/13, 18a/12, 18a/13, 24b/5,	b.lardan 29b/6, 72a/5
	24b/8, 26a/15, 28a/10, 28a/12, 28a/14,	b.lardur 65a/14, 65a/15, 65b/2
	34b/12, 42a/5, 43a/12, 55a/4, 61a/6, 65b/7,	b.ları 43a/4, 65b/1
	65b/8, 74a/13	b.laruñ 65a/2, 65a/3, 65b/2
	b.nuñla 3a/1	b.laruñla 41b/8
	b.mı 14b/14, 30b/9, 35a/5, 45a/10,	b.nlar 12a/10, 22b/15, 41b/6, 42a/4,
	51b/5, 54a/10, 55a/2, 57a/3, 63a/13,	43a/12, 47a/12, 47a/3, 48a/2, 49b/2, 58a/8,
	64b/11, 65a/14, 65b/8	65a/13, 65b/5, 65b/5, 67a/4, 67a/7, 67b/15,
	buña 71a/14	72a/4
	b.nda 27a/10, 28a/9, 68b/5	b.nlara 6b/4, 58b/12, 70b/14
	b.ndan 2a/15, 21b/11, 23b/4,	b.nlarda 37a/14
	24b/11, 30b/5, 51b/3, 51b/5, 58b/7,	b.nlardan 31b/6, 51b/9, 70b/13
	62b/10, 67b/9, 72a/10	b.nları 67a/10, 67a/5, 67a/8,
	b.nca 70a/2	67b/15, 78a/2
		b.nlaruñ 15a/8, 28b/5, 33a/14,
		45a/9, 67a/14, 67a/5, 67b/14, 70b/15

bucılayın	: Bunun gibi.	b.-asın 5a/15, 20b/15, 20b/3, 20b/9,
	b. 8a/12, 57b/9	25a/5, 30a/9, 30b/3, 37b/7, 42b/2, 46b/6,
bu' d (Ar)	: Uzaklık, aralık.	54a/4, 71a/11, 71a/11, 71a/14, 75b/3
	b. 41b/3	b.-ayduñ 67a/14, 67b/6
	b.ıla 75a/1	b.-sa 10b/4
	b.da 41b/2	b.-up 41b/11, 57a/7, 58a/4, 74a/2
bugün	: Bugün	b.-dıkça 12a/4
	b. 71b/12	b.-an 49a/2
buhl (Ar)	: Cimrilik, pintilik.	b.-urduñ 22b/8
	b. 54a/1	b.-urıdı 71b/6
bul-	: Bulmağ.	b.-ursa 64a/4
	b.-ur 7b/10, 33b/13, 34a/3, 46b/2,	b.-ursañ 32b/5, 46b/13
55a/4		b.-dısa 74a/3
	b.-urdı 68a/8	b.-duñsa 35a/7, 44b/1
	b.-urlar 59a/4	b.-duñısa 35a/2
	b.-ursın 8a/11, 32b/2, 40a/14	b.-madı 36b/8, 42b/8
	b.-dı 29b/2, 42b/13, 49a/2, 54b/15,	b.-maduğıñ 8b/6
65b/4, 68b/2, 72a/5		bulın-
	b.-duñ 22a/7, 35a/2	: Bulunmağ.
	b.-ğıl 57a/8	b.-ur 29b/14
		b.-a 23a/4, 71a/13, 71a/14
		bulud
		: Bulut.
		b.ı 2a/4

buluş-	: Buluşmak.	b.a 8b/2
	b.-asın 69b/12	b.da 31b/14
	b.-mağ 69b/14	b.dan 30b/6
bura	: Burası, bu yer.	bünyad (Ar) : Asıl, esas; bina.
	b.da 34b/9	b. 71b/4
burc	(Ar) : Kale, hisar çıkıntısı; kale.	bürde (Ar) : Aba, hırka.
	b.ından 57b/14	b. 23a/11
buyur-	: Buyurmak.	bürin-
	b.-ur 4a/8, 5a/7, 7b/12, 11a/3,	b.-ür 30b/4, 40b/11, 51a/7
	12b/14, 15b/7, 22b/10, 23b/2, 24b/9,	b.-üp 42a/11
	38b/2, 43b/1, 45a/10, 45a/8, 47b/12, 48a/9,	bürün-
	49a/8, 56a/14, 59a/7, 60b/8, 60b/8, 61a/8,	bürün-
	64a/15, 78a/11	b.-di 40b/2
	b.-miş 8a/5	b.-dün 44b/13
	b.-mişdur 8b/2, 21a/5, 22b/5,	büyut (Ar) : Beytler.
	25b/10, 45a/13	b.ına 60a/6
	b.-dı 4b/3, 14b/4, 47a/4, 50a/4,	
	64b/5, 66b/9, 68b/11, 68b/14	
	b.-duğı 19a/11	
	b.-ursa 5a/3	
buz	: Buz.	Cadde (Ar) : Cadde, ana yol.
	b. 30b/6, 31b/14	c.-i şeriat 2a/8, 2b/6
		câhil (Ar) : Cahil, bilgisiz, tecrübesiz.

c. 15a/14, 15a/15, 36a/2, 48b/8,	c. 4b/9, 6a/3, 9b/3, 9b/4, 12b/2,
62a/13, 64a/10	12b/4, 27b/13, 29a/4, 30a/13, 37a/1,
c.degülsin 25a/3	42b/11, 42b/12, 42b/9, 43a/2, 44a/14,
c.i 15b/1	46b/4, 46b/5, 48b/5, 51a/1, 53b/10, 54a/14,
c.dür 15a/14	54a/15, 54a/15, 57b/1, 60a/12, 60a/13,
ca' li (Ar) : Sahte, yapmacık, düzme,	60a/14, 60a/14, 60a/15, 60a/9, 60a/9,
yapma.	61a/2, 70b/5
c.-i mizâcına 59b/1	c.ıla 26a/4, 65a/15
câmi' (Ar) : Derleyen, toplayan, içine	c.i 30b/9
alan.	c.a 2b/5, 13a/15, 39b/10, 49a/1,
c. 49b/7, 75a/11	54b/1, 54b/4
c.-i cemî' 73b/1	c.da 25a/10
c.-i hayr 36a/10	c.dan 32a/7, 46b/7
c.-i şifât-ı kemâl 42a/7	c.la 20b/10
c.-i şûret-i hayr 36a/11	c.uma 60a/12, 60a/14
c.ü'l-mülk 50b/3	c.uñdan 60a/13
c.dür 35b/1, 45b/3, 66b/6	c.uñ 26a/5, 32a/13, 40a/11, 40a/4,
câmi' a (Ar) : Camia, topluluk.	40b/3
ferâgat-ı c. 38a/6	c.uña 54a/15
c. yla 38a/6	c.uñdurur 51a/3
cân (Far) : Can, ruh.	c.uñı 6a/4, 6a/4
	c.ña 6a/10

c.umızda 19b/8	c.dür 62a/5, 75a/1
c.lar 68b/7	cehl (Ar) : Bilmezlik.
c.lara 42b/12, 60a/9	c. 15b/1, 15b/2, 15b/3, 15b/4,
cānān (Far) : Sevgili, gönül verilmiş.	22a/11, 36a/9, 50a/1
c. 9b/4, 30a/13, 37a/1, 54b/1	c.e 35a/6, 35a/9, 57a/5
cānib (Ar) : Taraf, cihet.	c.den 15a/15
c.-i ulviden 41b/3	c.le 62a/7
c.e 41/9	c.ine 25b/6
cārī (Ar) : Cereyan eden, akan, geçen, yürüyen.	celīs (Ar) : Birlikte oturan, arkadaş.
c. 40b/10, 60a/10	c. 55b/15
cāvidān (Far): Daimi kalacak olan, ebedi.	c.üñ 43a/8
c. 8a/11, 57a/10, 57a/5	c.lerdür 36a/6
cehd (Ar) : Çalışma, çabalama.	cem ^c (Ar) : Toplama, yığma.
c. 6a/2	c. 12b/8, 31a/1, 37a/10, 37a/10,
c. eyle- 31b/15	50a/11, 71b/13
cehennem (Ar) : Azap yeri, tamu.	c.-i sahih 19a/11
c. 41b/14	c. eyle- 27a/11
c.üñ 41b/6	cemāl (Ar) : Yüz güzelliği.
c.i 12a/5	c. 37a/15, 45a/2
c.e 12a/13, 41b/5	c.-i kemāline 73b/6
c.de 40a/11	c.-i pertevdür 61a/2
	c.üñ 32b/9, 44b/12

c.ũne 45a/1	c.si 56b/2
c.i 2a/11, 6a/5, 44a/10, 44a/11, 57b/6	c.sinden 50a/15
c.in 10a/6, 12b/4, 26a/4, 32a/8, 44b/6, 46b/8, 50b/14, 50b/15, 51a/5, 75b/6	cemil (Ar) : Güzel. c. 44a/11, 44b/12
c.ine 32b/2, 73a/14	c.dür 44a/10
c.ini 6a/5, 32a/5, 65b/5	cem'iyet (Ar) : Topluluk. c. 9b/12, 9b/6, 30a/1, 33b/15, 34a/12, 37b/5, 41b/9, 54b/6, 68b/3, 75a/2
cemī'c (Ar) : Cümle, hep, herkes. c. 1b/10, 3a/9, 5b/9, 6b/9, 8b/9, 8b/9, 11a/9, 16a/8, 19a/10, 24b/15, 32b/11, 37b/11, 38a/3, 39a/3, 41a/7, 47a/15, 51b/15, 52b/6, 56a/9, 57b/12, 64a/8, 64a/14, 66b/6, 66b/7, 67a/15, 67b/7, 68a/7, 73a/15, 73b/2, 74b/10, 75a/4, 76a/8, 76a/9	c.-i batın 75a/3 c.-i kamile 75a/10
c.-i bedeninde 20a/15	Cenāb-ı HAKK (Ar) : Yüce Allah. C. da 77b/13
c.-i esmāyı 45b/3	cenāb (Ar) : Avlu, bahçe. c.-i 'ālemde 77b/13
c.-i kuvasıla 41a/15	ceng (Far) : Savaş, cenk. c. 11b/11
c. -i kuvasından 10b/10	cennet (Ar) : Uçmak; bahçe, ferah ve havadar yer. c. 23b/14, 25a/12, 40b/6, 41b/15, 42a/4, 42a/4, 50b/10, 51a/3, 51a/3, 51a/4, 59a/5, 72b/12
c.-i mevcûdatdan 14a/3	
c-i nass 35b/10	
c.-i şerayi 39a/4	
c.i 41a/5	c.-i efalde 67b/4

c.-i efal-i evsaf 26a/5	cezā (Ar) : Karşılık; azap.
c.e 50b/9, 72b/10, 72b/8	c.sı 24b/10, 24b/8
c.de 21a/2, 23b/3	cez̄b (Ar) : Kendine çekme, çekilme.
c.inde 25b/4	c.-i Rahmānī 72a/13
cenneteyn (Ar) : İki cennet.	c.-i Rahmānīyi 72a/14
c. 67b/5	cibāl (Ar) : Dağlar.
c.dür 51a/4	c.den 42a/14
cereyān (Ar) : Akma, geçme, hareket, gidiş, oluş.	ciger (Far) : Ciğer, bağır.
c.ma 58a/12	c.den 46b/2
cesediyye (Ar) : Hasetlik.	cihād (Ar) : Din uğruna savaşma.
c. 13a/5	c.-ı ekber 43a/1
cevāb (Ar) : Sorulan şeye verilen karşılık.	cihān (Far) : Dünya, alem.
c. 5b/14, 15b/3, 18a/5, 76a/9	c. 58a/13, 60a/14
c.uñ 53b/13	c.ı 32b/3, 74b/1
cevāhir (Ar) : Cevherler.	c.a 43a/7, 66a/7
c.le 68b/8	c.da 9a/13, 54b/11, 72a/2, 72b/3
cevher (Ar) : Maya, öz; değerli taş.	cihat (Far) : Bkz. cihad.
c.ine 10b/4	c.ı 12b/3
c.ini 73b/13	c.dan 11a/9
c.inüñ 73b/10	cihet (Ar) : Taraf, yön, yüz; sebep.
	c.ni 29b/8

c.den 14b/3, 33b/5, 77a/15, 77a/7, 77b/12	c.ün 11b/9
c.dendür 17a/1	cinnī (Ar) : Cine mensup.
c.inden 14b/12, 77b/14	c.den 11a/15
cild (Ar) : Deri, cilt.	cirm (Ar) : Cisim.
c.ün 40b/11	c.-i felegi 58a/3
c.in 20a/15	cism (Ar) : Beden, gövde; madde.
cilve (Ar) : Nazlanma, görünme.	c. 14a/14, 34a/14, 40b/3, 46a/12, 46b/11, 68b/7, 72a/5, 72a/6
c. 42b/3, 46b/8	c.-i ruhanide 72a/15
cilve-gāh (A(Far)F) : Cilve yeri,	c.-i tabī'ī 73b/14
cilve edecek yer.	c.-i unsuriyi 58a/3
c.i 51a/8	c.de 32b/12
cin (Ar) : Bkz. cinn.	c.ile 40a/4
c. 13a/11, 25a/13	c.i 44b/12
c.den 11b/13	c.ün 34b/2, 40b/2, 40b/7, 44a/9, 75a/14
c.dür 13a/11	c.ünde 41b/14
cinn (Ar) : Gözle görünmez, latif	c.üñdurur 51a/3
cicimlerden ibaret bir mahluğ.	c.üñe 60a/10
c. 37b/8, 72b/10, 72b/10	cismānī (Ar) : Bedenle ilgili,
c.-i gāyib	ruhani karşılığı, dinī işlerden ayrı olan.
c. 11b/14	c. 11a/7, 51a/3
c.iñ 11b/11	

c.ye 74b/12	37a/13, 37b/2, 39b/12, 39b/14, 41b/12,
c.ler 72b/10	43a/7, 44b/10, 46a/6, 47b/6, 50b/11,
cismāniyyen (Ar) : Cismani olarak.	54a/11, 57a/14, 57a/7, 57a/9, 57b/5, 57b/5,
c. 67b/5	58a/8, 61a/7, 71a/1, 71a/13, 71a/15, 71b/1,
cismaniyyet (Ar) : Cisim, vücut.	72b/12, 72b/13, 72b/3
c.-i şırfıla 53b/7	c.-i riv 8b/11
civān (Far) : Genç.	c. ile 41a/9
c. 57a/5	c.yi 71b/6, 74b/6
c.dur 42b/6, 42b/9	c.ye 34b/10, 34b/4
cûc (Ar) : Açlık.	c.si 21a/4
c. dan 22b/4	c.sile degüldür 68b/15
cûd (Ar) : Cömertlik, elaçıklığı.	c.sini 72b/4
c.-ı ilâhîde 18a/5, 18a/6	Cüneyd-i Bağdādî : Cüneydi Bağdadî.
c.ı 54b/10	c.ye 8a/4
cûş (Far) : Coşma, taşma, kaynama.	Cüneyd : Bkz. Cüneydi
c. 71b/14	Bağdadî.
cülûs (Ar) : Oturma, tahta çıkma.	c.-i ez-akranü'l-hadis 8b/2
c. 23b/15	cüst (Far) : Arama, araştırma.
cümle (Ar) : Bütün, hep.	c. 60b/9
c. 6b/14, 7a/8, 8b/5, 10b/8, 20b/6,	cüz' (Ar) : Kısım, parça, bölük.
21a/12, 26a/3, 28a/14, 28a/3, 30a/10,	c. 12a/2
32a/15, 32b/9, 32b/9, 36b/13, 37a/3,	

cüz' iyyāt (Ar) : Ehemmiyetsiz,
değersiz, ufak tefek şeyler.

c.-i alem 50a/8

Ç

çabasuz : Çabasız, emeksiz.

ç. 28a/2

çağır- : Çağırmaç.

ç.-ıp 68a/10

çağla- : Çağlamaç.

ç.-yasın 60b/3

çālāḳ (Far) : Çevik, tez canlı; hırsız

ç. 60b/9

çeşm (Far) : Göz.

ç.lerine 2a/3

çevür- : Çevirmek.

ç.-üp 68a/5

çığırı : Çağrı.

ç.n 68a/10

çık- : Çıkmaç.

ç.-ar 39b/15, 40a/4

ç.-up 7b/5, 14a/1

ç.-mayınca 39a/9

çıkar- : Çıkarmaç.

ç.-asın 56a/4

ç.-mak 12a/13

çiçek : Çiçek.

ç.ler 18a/14

çok : Çok.

ç. 27a/8, 27a/9, 28a/1, 32b/8,

40a/10, 61a/1, 65b/1, 74b/15

ç.dan 65b/9

ç.dur 11a/3, 28a/5, 28b/11

çü (Far) : Bkz. çün.

ç. 12b/5, 13a/15, 20b/6, 25a/3,

27b/10, 36b/15, 37b/2, 39a/8, 46b/10

çün (Far) : Çünkü, gibi, nasıl.

ç. 4b/7, 5b/8, 7a/14, 9b/6, 9b/7,

9b/8, 10a/7, 10b/5, 10b/9, 12a/14, 12a/6,

13b/4, 18a/11, 18a/12, 19b/5, 20b/1,

21a/15, 21b/1, 22a/5, 23b/11, 24a/14,

24a/3, 24b/10, 25b/3, 26a/7, 26b/1, 26b/1,

26b/3, 26b/6, 26b/8, 29a/1, 29a/14, 29a/9,

29b/7, 32a/8, 33a/5, 33a/9, 33b/1, 33b/9,
 34b/5, 35b/11, 37b/12, 37b/15, 39b/10,
 39b/3, 40b/15, 40b/5, 40b/8, 41a/14,
 41b/14, 41b/2, 42a/7, 43b/9, 46b/2,
 47b/10, 49b/6, 54b/3, 54b/5, 55a/15,
 55b/12, 56a/15, 57b/14, 57b/9, 58a/11,
 58a/8, 60a/13, 61b/11, 63b/9, 65a/8,
 68a/12, 70b/13, 71b/1, 71b/10, 72a/6,
 72a/9, 73a/10, 73a/5, 73b/1, 73b/2, 74a/2,
 74b/3, 74b/6, 74b/7, 75b/13, 76a/9,
 76b/10, 76b/14, 76b/2, 76b/2, 77b/4, 78a/1

çünkü : Bkz. çün.
 ç. 39b/13, 41a/3, 57a/4, 57a/9,
 57b/6, 71b/14, 71b/5, 72a/1, 72a/6, 76a/8

çünkü : Bkz. çün.
 ç. 29a/8, 46b/11

çünkü : Bkz. çün.
 ç. 27b/11

çürük : Çürük, çürümüş.
 ç. 30a/8

çürüt- : Çürütmek.
 ç.-mişsin 8b/7

ç.-mez 30a/8

D

dā' (Ar) : Hastalık, dert.
 d.nuñ 14a/15

dad : Lezzet, tat.
 d.na 65a/8

dağı : Dahi, de/da.
 d. 2b/2, 3a/10, 3a/9, 5b/1, 6b/11,
 9a/10, 9a/9, 14a/14, 15a/15, 15b/2, 16b/4,
 17a/13, 18a/8, 18b/10, 19a/7, 19b/10,
 19b/5, 22a/4, 22a/9, 22a/9, 22b/11, 23b/10,
 23b/5, 24b/10, 24b/11, 25a/13, 25b/2,
 26b/13, 27a/15, 28b/1, 28b/6, 29a/8,
 29b/10, 29b/12, 30a/1, 30a/7, 31a/11,
 33a/15, 36a/9, 37b/14, 39a/5, 41a/14,
 42a/8, 43b/1, 44b/15, 45a/11, 45b/5, 48a/5,
 49b/13, 55b/13, 56b/8, 59b/5, 62b/5,
 63a/9, 65a/10, 66a/13, 68a/6, 69a/11,
 70a/2, 74b/8, 75a/3, 75b/10, 76b/3, 77a/11,
 77a/9, 77b/1, 77b/4, 78a/2, 78a/5

dāhil (Ar) : İç, içeri, içinde. d. 56a/1	dağk (Ar) : Çalma, vurma. d. 20b/5
dahl (Ar) : Girme, karışma, tesir. d.üñ 52b/3	dāll (Ar) : Sapıtılmış, doğru yoldan ayrılmış, hataya düşmüş. d. 68a/6
dā'ī (Ar) : Duacı, davet eden. d. 11a/7	dār (Ar) : Ev, yer, yurt. d.-i ahirete 54b/8 d.-i amel 59a/2 d.-i dünyadadır 54b/7 d.-i rahmeti 47a/9 d.-i vücududur 47a/10 d.-ü's-selama 65b/14 d. -ü's-selamda 46a/3 d.-i tekellüfde 14b/10 d.a 35a/3, 60b/3
dāim (Ar) : Devamlı, sürekli. d. 7a/4, 7a/5, 7a/6, 10a/9, 17a/1, 29a/5, 30a/1, 31b/1, 31b/12, 34a/12, 34a/13, 38a/7, 42b/7, 44a/7, 53b/9, 54b/13, 59b/13, 59b/8, 59b/9, 60a/6, 61b/1, 69b/3, 74b/12 d.dür 59a/6	d.ında 43a/3, 66a/10
dāimā (Ar) : Her vakit. d. 25a/10, 42b/6, 54a/5	da'vā (Ar) : Mesele, iddia. d. 66b/1, 76a/13 d.-yı eclinden 78a/5 d.-yı siyadetden 24a/14 d.yıla 76a/14 d.ya 46b/14, 53b/4
dāire (Ar) : Çember; memurun çalıştığı yer; ev ve apartman bölüntüsü. d. 26b/10, 27a/1 d.-i cevali 31a/13 d.-i taqsim 26b/6 d.-yi vahidede 26b/8 d.i 26b/9	

d.dur 76b/4	delâil (Ar) : Delalet eden şeyler,
d.sında 39a/3, 66a/5, 78a/6	deliller.
da' vet (Ar) : Çağırma, çağrı;	d.den 15a/2
ziyafet;dua.	d.dendurur 14b/15
d. 9a/6,	delâlet (Ar) : Gösterme, kılavuzluk; iz.
d.i 66b/2	d. 47b/1, 65a/13, 67a/2, 67a/6,
de- : Bkz. di-.	67a/7, 71a/4, 75b/9
d.-yirler 56b/12	deli : Deli, zorlu, azgın.
d.-yü 64a/7	d.ye 65a/6
def (Ar) : Öteye itme, savma,	delil (Ar) : Yol gösteren, kılavuz;
savulma.	şahit.
d. 52b/7	d. 4b/4, 4b/4, 13a/4, 14b/2, 14b/3
d.i 44a/6	d.-i Hakk 65a/3
deger : Değer.	d.-i nazariyyeye 75b/8
d.ni 60b/3	d.-i şeref 14b/11
degin : Dek, değin.	d.-i vücûd-ı şâni' dür 14b/10
d. 42a/10	d.i 22a/13
degme : Beğenilmiş, seçilmiş.	d.de 15a/5
d. 55a/9	d.le 22a/12
dek : Dek, kadar, değin.	d.dür 4b/13, 5a/5, 8a/6, 19a/8,
d. 30b/13	56a/15, 57b/12, 62a/14, 65a/11, 69a/2,
	69a/5

delğ (Far) : Eski elbise, yamalı dilenci	d.-i ihsānda 23b/10
hırkası.	d.-i maḥabbetinden 66a/3
d. 28a/2	d.-i maḥbublık 66a/3
dem (Far) : Soluk, nefes, an; içki.	d.-i şühûda 76b/12
d. 4b/9, 6b/7, 10a/6, 10b/8, 13b/14,	d.-i uluhiyyetdür 73a/14
25a/2, 32a/13, 40b/7, 43a/7, 43a/9, 46a/10,	d.-i vilâyet 71a/6
46b/1, 46b/12, 47a/3, 50b/15, 51a/6, 51a/7,	d.-yi hassaya 38a/15
57b/8, 75b/6	d.-yi ulya 34b/12
d.de 14a/13	d.ye 10a/13
demür : Demir.	d.si 68b/10
d. 53a/12, 53a/14, 53a/15	d.sin 24a/7
d.e 53a/14	d.sinden 61b/3, 67b/13
denil- : Söylenmek, denilmek.	d.sine 76b/15
d.-di 31b/6	d.sini 27a/3
deñiz : Deniz	dergāh (Far) : Tekke.
d.leri 74a/14	d.umdan 45a/10
derd (Far) : Dert, gam, keder, kasavet.	deri : Deri, cilt, ten.
d.e 12a/8	d. 44b/13, 51a/7
derecāt (Ar) : Basamaklar, dereceler.	d.yi 30b/4
d. 50a/15	ḡerrā (Ar) : Darlık, sıkıntı.
derece (Ar) : Basamak, kerte, rütbe.	d. 62a/11
d.-i ihsānı 66a/12	

dervîş (Far) : Bir tarikata bağlı bulunan kimse; fakir ve ihtiyaçlı kimse.	d.-ı zıkrullâh 42a/4
d. 28b/5, 42a/8	d.ı 41b/10
dest-bus (Far): El öpme.	d.ına 9b/2
d. 5b/11	devlet (Ar) : Devlet, saadet, zenginlik.
devâ (Ar) : İlaç, care, tedbir.	d. 2b/6, 25a/4, 25a/5, 46a/9
d.yiçün 48a/2	d.-i dünyâ 71a/5
devâm (Ar) :Daim olma, bir hâlde bulunma, sürme.	d.i 12a/9
d. 9a/15, 33b/15, 59b/6	devletlü : Refah, saadet ve nimet sahibi.
d.-ı murâqabe 9b/5	d. 5a/12
d.-ı murâqabeye 9b/1, 9b/8	di- : Bkz. de-.
d.-ı murâqıb 75a/10	d. 71b/13
d.ı naki-i hatır 9b/4	d.-r 7b/13, 8a/1, 16b/15, 17a/2, 22b/11,
d.-ı naki-i hatırıye 9a/15, 9b/6	32b/3, 35a/8, 35b/4, 43b/1, 43b/2, 47a/11,
d.-ı nefsi 75a/9	47a/14, 47a/15
d.-ı nefy ile 41b/10	d.-rdük 76b/5
d.-ı zıkrden 10a/1, 33b/15	d.-rin 13a/15
d.-ı zıkre 9b/1	d.-rler 4b/7, 7a/13, 9b/2, 9b/3,
d.-ı zıkrle 50b/7	10b/12, 11b/14, 11b/15, 12b/8, 12b/9,
d.-ı zıkr-i hafı 75a/9	13a/1, 13a/10, 13a/11, 13a/2, 22a/15,
d.-ı zıkr-i kalbiye 9b/7	22a/15, 22b/1, 22b/1, 22b/2, 25a/14, 25a/8,
	26b/3, 28a/4, 33a/11, 35a/15, 41b/2,

56b/12, 56b/13, 56b/14, 56b/15, 57a/1,	d.-señ 16a/15
57a/1, 58a/9, 62b/7	d.-nüp 28b/9
d.-rligi 42b/7	d.-yü 3b/7, 3b/9, 12a/8, 14b/4,
d.-rsen 42a/11	17b/2, 18a/11, 27a/4, 38a/8, 45a/10, 49b/1,
d.-rseñ 28b/10	55a/15, 60b/8, 64a/7, 69b/4, 74b/1, 76a/13
d.-rsin 75a/5	d.-yüp 53b/1
d.-rsiz 13a/12	d.-yen 54a/10
d.-rven 32b/4, 44b/5	d.-yenler 31a/9
d.-miş 3a/4, 3b/4, 7a/3	d.-dügi 8a/3, 19a/8, 33b/1, 53b/9,
d.-mişdür 53b/8	60a/7, 69a/1
d.-mişler 3a/3, 3b/4, 3b/5, 7a/3,	d.dügi degüldür 53b/1
66b/9, 69b/8, 69b/8	d.-düginde 3a/1
d.-di 3a/5, 4b/12, 13a/13, 14b/7,	d.-dügine 38a/1
17a/12, 17a/13, 17a/14, 17b/5, 21b/15,	d.-dügini 39a/3
35b/7, 38b/11, 42b/12, 42b/14, 49a/12,	d.-dükleri 25a/12, 25b/4
53b/2, 53b/3, 60a/6, 64b/5, 66b/11, 69a/4,	d.-düklerine 61b/8
71b/11, 71b/12, 73a/8, 73b/11	d.-mekden 63a/12
d.-diler 17b/4, 52b/12	d.-mekdür 42b/14
d.-düm 44b/6	d.-mekile 53b/8
d.-yesin 28a/15, 46b/12, 52b/12,	d.-mekle 18a/4
69b/8	d.-medi 4b/12, 14b/7, 23b/8, 47a/5,
d.-se 13a/14, 39a/2, 53a/5, 53a/7	47b/1, 49a/13, 60a/6, 69a/5

d.-meyesin 55b/14, 69b/7, 69b/9	d.den 12b/2, 40a/1, 43a/2, 57b/1,
d.-meyesün 69b/7	60b/10
d.-mezem 43a/6	d.üm 43a/9, 60b/15
d.-mezler 9b/5, 66b/15	d.üñden 6b/2, 23a/14, 28b/9, 40b/9,
d.-mezdi 52b/11	51a/10, 60a/10, 72b/2
d.-yebilendür 53b/1	d.üñi 60b/2
dīdār (Far) : Yüz, çehre; görme.	d.i 43b/2, 63b/9
d.in 50b/11	d.inden 5a/7, 20a/13, 22b/6,
dīde (Far) : Göz.	39b/14, 41a/10, 43a/15, 51b/14, 53a/12,
d. 71b/2	65b/7
diken : Diken, kılçık.	d.inüñ 43a/6
d.ler 28a/9	d.iñden 6a/12
d.leri 40a/4	dile- : İstemek, dilemek.
dil : Lisan, dil.	d. 18b/12
d. 6b/3, 43a/10, 44b/14, 46b/7,	d.-r 71a/6
48b/7	d.-rsin 18b/9
d.-i akil 30b/8	d.-di 17a/13, 37b/1, 71a/12, 71a/15,
d.-i arif 30b/8	71b/10, 71b/4
d. ile 73b/11	d.-dügin 18b/9
d.e 47a/2	d.-dügüñ 18b/7
d.de 2b/1, 2b/2, 61a/2	d.-se 11b/4, 16b/8
	d.-señ 5b/9, 9b/10, 56a/8

d.-yesin 6a/1	dīn (Ar) : Allāh'a inanma ve
d.-mek 18b/7	bağlanma.
d.-rsen 30a/15	d.i kemāl 3a/15
d.-rseñ 6b/6, 20b/8, 23a/13, 25a/5,	d.-i şeri' dür 3b/2
30a/15, 39a/7, 39b/7, 39b/8, 42b/2, 48b/8,	d.i 2b/10
60b/5, 65a/4	d.de 3b/1, 3b/3
dilek : Dilek, istek.	dīn-dār (A(Far)F) : Allāh'a
d. 18b/11, 18b/12, 18b/13, 18b/13,	inanmış ve bağlanmış olan kimse.
18b/4	d. 32a/9
d.ile 18b/5, 18b/6	dīnen (Ar) : Din bakımından.
d.ün 18b/6	d. 20a/8
d.üni 18b/10	dinil- : Denilmek, söylenmek.
d.in 16b/14	d.-di 31b/11, 39b/2
d.inde 18b/9	d.-sün 39b/6
d.ine 18b/10, 18b/7	d.-ince 5b/15
d.indedür 16b/7	d.-dügi 41b/1, 41b/12
d.ler 18b/15	d.-eni 35a/2
dileksiz : Dileği olmayan, isteksiz.	dīnle- : Dinlemek.
d. 18b/11	d. 20b/10, 20b/5, 65a/15, 72a/8
dileksüz : Bkz. dileksiz.	dir- : Dermek, toplamak.
d. 61a/4	d. 37b/4, 39b/1, 46a/15
	diri : Diri, canlı.

- d. 53b/12, 53b/13, 56b/4, 59b/12
- dirlik : Yaşayış, hayat, sağlık.
d.i 28a/7, 28a/7
- div (Far) : Dev.
d. 39b/11, 40a/11, 48b/12
- dost (Far) : Sevilen kimse.
d. 2a/5, 6a/6, 25b/15, 29a/8,
48a/14, 48a/14, 50b/15, 50b/15, 50b/9,
57a/11, 57b/6, 67a/14, 67b/1, 71a/10,
71b/9
- doy- : Doymak.
d.-maz 59b/5
- dög- : Dövmek.
d.-señ 38a/7
- dökil- : Dökülmek.
d.-ür 70a/6
- dön- : Dönmek.
d.-er 46a/11, 60b/4
d.-mez 35a/6, 35a/9, 57a/5
- döndür- : Döndürmek.
d.-meyesin 6a/3
- dört : Dört.
- d. 74b/12
- d.dür 51b/9
- d. yüz onuncu 59a/7
- du‘ā (Ar) : Allāh’a yalvarma , niyaz.
d. 7a/5, 16a/4, 28a/14
- d.-ı hayr 71a/5
- d. eyle- 7a/3, 16a/2
- d.ile 16a/5
- d.nuñ 16a/3, 16a/5
- d.sında 15b/6
- duhûl (Ar) : İçeri girme, içine girme.
d. 11b/4, 22a/12, 58b/5
- dur (Far) : Uzak.
d. 46a/9
- dur- : Durmak, kalmak.
d.-ursın 40a/8
- duyış : Duyma, duyuş.
d. 50a/11
- dü (Far) : İki.
d. 32b/6, 35a/8, 37b/3, 46a/11,
54a/11, 54a/7

dükeli	: Hep, hepsi, bütün, cümle,	d. 17b/9, 17b/9, 18a/14, 18a/14,
herkes.		66a/6, 66a/7
	d.ye 48a/15	d.dür 2b/11
dünyā (Ar)	: Dünya, alem.	dürüst (Far) : Doğru, düzgün, sağlam.
	d. 8b/6, 12b/13, 17a/11, 17a/14,	d. 53a/10
	17b/3, 28a/6, 28b/15, 28b/15, 46a/7,	d.degüldür 23b/10
	56b/13, 59a/1, 59a/2, 68a/1, 68a/14,	düş-
	74a/15	: Düşmek.
	d.yı 67b/14, 75b/1	d.-er 3b/7
	d.ya 40a/9, 56b/13	d.-ersin 44b/2
	d.da 24a/15, 24b/11, 25b/2, 40b/3,	d.-di 68a/13, 72b/9, 72b/9
	44b/11, 68a/1, 68b/5, 75a/6, 75b/3, 77a/4	d.-diler 47a/4
	d.dan 66a/11, 67b/11	d.-dün 40a/9
	d.ñ 40a/10	d.-üp 44b/2, 68a/11, 75a/14
dünyāen (Ar):	Dünya bakımından.	düşmen (Far) : Düşman, yağı.
	d. 4b/12, 20b/7	d.lerün 40a/6
dünyevī (Ar) :	Dünyaya mensup, dünya	düz
ile ilgili.		: Düz.
	d. 28b/12	d. 40a/5
dür	(Ar) : İnci.	düzet-
	d. 27b/5	: Tanzim ve tertip etmek.
dürlü	: Türlü, çeşitli.	d.-di 27b/5

ebe	: Ebe.	edeb (Ar)	: İyi terbiye, naziklik, usluluk, zariflik.
	e.den 50a/9		e. 16b/1, 28b/10, 47a/3, 68b/6,
ebed (Ar)	: Sonu olmayan, gelecek zaman.		70b/2, 72a/6
	e. 46a/5		e.-i cem ^c 35a/14
ebedī (Ar)	: Ebede mensup, sonu olmayan.		e.ile 5b/14
	e. 75b/3		e.le 5b/10, 25b/13, 35a/10
Ebubekr	: Hz. Ebubekr.	edebli	: Edepli, terbiyeli.
	e. 70a/9		e. 5b/6, 35a/9, 42a/7
ebvāb (Ar)	: Kapılar, kısımlar.	edīb (Ar)	: Edepli, terbiyeli, zarif kimse; edebiyatla uğraşan kimse.
	e.-ı rahmet 32a/14		e. 36a/10, 36a/11
ecr (Ar)	: Karşılık, ücret; ahirete ait mükafat.		e.degüldür 36a/13
	e. 77a/8		e.lerdür 36a/6
	e.i 24b/7	edin-	: Edinmek.
ecsām (Ar)	: Gövdeler, bedenler.		e.-ür 46b/7
	e.-ı ṭabī ^c iyye 32b/11, 58a/2	ednā (Ar)	: Az, pek az; pek aşağı, en bayağı.
edā (Ar)	: Ödeme, yerine getirme;		e.yedür 26a/15
naz.			e.den 26a/15
	e.-i şohbet 5b/3		e.ca 54b/15
			e.dur 26b/7

edyān (Ar) : Dinler.	e. 27b/6, 27b/7, 37a/12, 73b/15
e.da 64a/14	eger (Far) : Eğer, Őayet.
ef' āl (Ar) : İŞler, ameller.	e. 3a/11, 3a/5, 4a/6, 4b/8, 5a/11,
e. 37a/7, 37a/8	5b/12, 5b/13, 5b/2, 6a/15, 6b/4, 6b/8,
e.-i ' ālem 57b/15	8a/13, 8b/12, 8b/14, 8b/8, 9b/4, 10a/12,
e.-i Yezdān 25a/7	11b/4, 12b/1, 12b/15, 13a/1, 13a/10,
e.e 76b/11	13a/11, 13a/14, 13a/2, 13a/9, 13b/8, 14b/8,
e.i 2b/12, 37a/8	15a/1, 15a/8, 15b/1, 15b/10, 15b/12,
e.in 6a/6	15b/13, 15b/14, 15b/15, 15b/15, 15b/8,
e.inden 28b/3	16a/11, 16a/12, 16a/4, 16a/5, 16b/11,
efdāl (Ar) : Ziyadeler, ihsanlar,	16b/7, 17a/4, 18a/14, 18a/4, 18a/8, 18b/5,
lütuflar, iyilikler.	18b/7, 18b/9, 19a/4, 19b/10, 19b/11,
e. 4b/13, 50a/15	19b/15, 19b/8, 20a/3, 20b/12, 20b/8,
e.-i Őadaķāt 19b/12	21b/5, 21b/8, 22a/7, 22b/7, 22b/8, 24b/6,
e.i 19b/13	25a/5, 25b/5, 27a/5, 27a/7, 27a/8, 27b/9,
efendü : Efendi.	28a/11, 28a/11, 28a/12, 28b/5, 29a/2,
e.ñi 25a/2	29b/15, 30a/15, 30a/6, 31b/9, 32a/10,
e.ñle 54a/4	32a/10, 32a/11, 32a/3, 32b/6, 32b/8, 32b/8,
efhem (Ar) : Pek çabuk anlayan	33a/15, 34b/3, 35a/1, 35a/3, 35a/7, 36a/10,
(kimse).	36a/8, 36b/11, 36b/4, 36b/6, 38a/14, 38a/6,
e. 19a/15	38b/15, 38b/8, 39a/1, 39a/12, 39b/5, 41a/6,
eflāk (Ar) : Felekler, semalar.	41a/9, 41b/8, 42b/8, 43a/7, 43b/6, 44a/5,

44a/9, 44b/1, 44b/6, 45a/15, 45a/15, 45a/7,	egrilik : Eğrilik, doğru olmama.
45b/8, 45b/9, 46b/2, 47b/15, 47b/7, 47b/9,	e. 28b/7
48a/15, 48a/4, 48a/6, 48b/12, 49a/14,	eḫadiyyet (Ar) : Birlik, Allah'ın
50a/9, 50b/12, 51a/1, 51b/13, 51b/5, 51b/6,	birliği.
52a/7, 52b/3, 52b/9, 53a/12, 53a/5, 53b/5,	a. 57b/14, 73a/12, 73a/14, 73b/2,
54a/14, 54a/8, 54a/9, 54b/14, 55b/3, 56a/1,	73b/8
56a/7, 56a/9, 56b/11, 56b/12, 56b/13,	ehl (Ar) : Sahip, malik, usta.
56b/13, 56b/14, 56b/15, 56b/5, 56b/6,	e. 27a/13, 27a/13, 29b/13, 29b/4,
58a/15, 58a/6, 59a/13, 59a/13, 60a/2,	29b/4
60b/3, 60b/4, 60b/5, 61a/15, 61a/4, 61a/5,	e-i bürke 59b/2
61b/1, 61b/11, 62a/4, 62a/8, 62b/9, 63a/3,	e.-i cennet 59a/4
64a/3, 65a/4, 65a/6, 65b/12, 66a/11,	e.-i devlet 65a/14
67a/13, 67a/3, 67b/11, 67b/15, 67b/6,	e.-i dîl 8b/6, 9b/5, 75a/2, 75a/8
69a/6, 70a/12, 70a/3, 70a/8, 70b/1, 70b/3,	e.-i dîli 42b/11
70b/7, 70b/9, 71a/9, 74b/2, 74b/9, 75a/6,	e.-i esbâb 30b/15
76a/6, 76a/8, 76b/4, 77a/10, 77a/11, 77a/3,	e.-i fikr 45a/3
77a/5, 77a/8, 77a/9	e.-i ḫaḫîkat 28b/5
egerçi (Far) : Her ne kadar, ise de.	e.-i Ḥaḫḫ 75b/15
e. 11b/3, 18a/6, 26b/10, 27a/1,	e.-i ḫicâb 61b/6, 76a/11
31b/4, 36a/10, 36a/15, 36b/11, 44b/13,	e.-i ḫicâbdur 76a/12
48b/4, 49a/13, 51a/7, 51b/11, 60b/7,	e.-i ḫuzûr 75a/5
63b/10	e.-i imândan 67a/9

e.-i irfān 26a/2, 31a/5, 71b/3	e.-i ʔarīk 9b/5
e.-i keşf 15a/6, 52b/13, 76a/11	e.-i ʔarīkat 28b/5
e.-i keşfüñ 21a/1	e.-i zevk 53b/9, 54b/13
e.-i ʔurāndur 36a/6	e.-i zevkdür 76a/1
e.-i ʔurba 55b/15	e.-i zıkr 36a/6
e.-i ʔurbdan 55b/14	e.ile 78a/9
e.-i manşıb 17b/12	e.üne 47b/13
e.-i manşıbuñ 17b/7	e.i 28a/3, 40a/2, 41b/15, 42a/1,
e.-i nār 59a/8	42a/1, 42a/2, 42a/8, 47a/1, 48b/8
e.-i nāra 59a/3	e.in 39a/3
e.-i nazār 45a/11, 45a/3, 75b/8	e.ine 40a/1, 40b/3, 50b/5, 71a/4
e.-i sa ^ç ādet 39b/5, 46a/8	e.ini 39b/7, 72b/2
e.-i şafā 75a/5	e.inüñ 35a/3, 39b/2, 40b/5, 59a/6,
e.-i şalāha 70b/1	78a/9
e.-i şıdđdan 67a/9	ehlullāh (Ar) : Tanrı adamı, veli.
e.-i şühûduñ 21a/1	e. 5b/2, 6a/15, 6a/9, 13b/12, 24a/3,
e.-i şekāvet 39b/6, 46a/9	24b/5, 29a/3, 38a/9, 42b/1, 52b/13, 67b/6,
e.-i şühûd 53b/8, 76b/15	69b/9
e.-i şühûddan 66b/1	ekābir-i e. 69b/9
e.-i şühûddur 52b/13	e. ile 6a/14
e.-i şühûdadur 54b/14	e.uñ 5b/8, 67a/13, 76b/13
e.-i şühûduz 76b/10	e.i 6b/1

e.a 6b/2, 6b/3, 67b/10	e.inüñ 17b/7
e.dan 8b/12, 29a/9	e.iñüz 9a/8
e.uñdur 55a/7	eksik : Tam olmayan, eksik.
ek- : Ekmek	e. 9a/10
e.-señ 52a/9	e.degüldür 12a/10
e.-üp 28a/9	eksil- : Eksilmek, azalmağ.
ekābir (Ar) : Rütbece, görgü ve	e.-ür 47b/14
faziletçe büyük olanlar, devlet ricali.	ekvān (Ar) : Varlıklar, alemler,
e. 69b/9	dünyalar.
e.-i ehlullah 69b/9	e. 29a/14, 63a/14
e.-i hālden ise 14b/9	e.i 32a/1
e.- i ricāl 14b/6, 24b/12	el : El.
ekmam (Ar) : Elbisenin yenleri,	e.ile 41a/8
kol ağızları.	e.den 60b/10
e.-ı vasi'adan 69a/13	e.e 16a/6, 17a/3, 17b/13, 29b/15,
ekmel (Ar) : Daha kāmil, mükemmel ve	42b/15
kusursuz olan.	e.üñden 28b/9, 40b/10
e. 5a/5, 62b/12, 62b/12, 62b/13,	e.üñe 6a/1
62b/15	e.i 39b/15, 41b/5, 43b/2
ekşer (Ar) : En çok, daha ziyade.	e.inde 16b/15, 17b/11
e.-i nas 9a/7	e.inden 20a/13, 39b/15
e.i 29b/14	e.ine 17b/8

e.ini 3b/8	e.-i Resülden 22b/14
el'ân (Ar) : Şimdi, şimdiki hâlde, henüz.	elvân (Ar) : Renkler. e. 33a/1
e. 14a/4	e.-ı zücade 4a/5
elçi : Elçi, sefir.	e.ına 33a/2
e.sidür 11b/8	emîr (Ar) : Bir kavmin , bir şehrin başı.
elemsiz : Elemsiz, kedersiz. e. 56a/12	e.-ü'l- Mü' minîn 70a/12, 70b/1, 70b/4
elfâz (Ar) : Kelimeler, sözler. e.a 2b/13	emzice (Ar) : Mizaçlar. e.-i muhtelifeye 33b/2
elf (Ar) : Bin. e.e 8a/2, 8a/2	e.sine 33a/7
elhamdulillâh (Ar) : Allâh'a hamd olsun. e. 20b/6	emr (Ar) : Buyruk. e. 3a/6, 4b/11, 24a/12, 24a/13, 29a/4, 31a/12, 48a/2, 49a/8, 52b/9, 58a/12, 58a/2, 58b/5, 61a/15, 71b/11, 71b/13, 71b/13, 71b/14, 71b/14, 73b/11
el-ḥâşıl (Ar) : Hasılı, netice itibarıyla. e. 34a/15	e.-i ' azîz 16a/1 e.-i Ḥaḳḳdandurur 57a/3
ılğar : Kışkırtma. e.-ı şeyṭānî 74b/11	e.-i ḥaḳḳsız 18a/2
el-kışşa (Ar) : Hasılı, sözün kısası. e. 33a/9	e.-i ilâhîden 43a/12
elsine (Ar) : Diller.	e.-i ilâhîye 64b/1

e.-i kün 71b/13	e.dan 67b/12
e.-i şer ^c iyyeye 3a/14	e.dur 65a/1
e.-i vāḥiddür 36a/11	e.lar 65a/12
e.-i vücûd 15b/8	encüm (Ar) : Yıldızlar.
e.-i vücûdî 15b/4	e. 30a/12, 34b/6
e.ile 24a/12, 24a/4, 30b/12, 37a/10, 37a/12, 37a/9, 37a/9, 72a/7	endîş (Far) : Bkz. endîşe.
e.üñ 15a/14, 15b/13, 15b/14, 26b/10, 26b/8, 46a/1	e.le 40a/6
e.e 63b/5	endîşe (Far) : Düşünce, vesvese, merak.
e.den 16a/13, 59a/5	e. 39b/10
e.i 31a/14, 45b/10, 56a/9	e.-i dünyevî 68a/3
e.in 27b/14	e.-i ğayrdan 54b/5
e.ine 19a/9, 76a/10, 78a/10	e.de 28a/6
e.mşāl (Ar) : Örnekler, eş, benzer.	e.den 40a/3
e. 22b/13	e.yle 30a/8
e.-i bahâyim 68a/1	e.dür 41a/13
e.i 15a/3	e.si 28a/6
enbiyâ (Ar) : Nebiler, yalvaçlar.	e.sinde 28b/15
e. 4b/6, 22b/6, 37b/10, 45b/14, 62a/14, 68a/12, 72b/13	e.sinden 29a/14
e.nuñ 45b/15	e.ler 39b/14
	e.leri 67a/15
	e.lerle 68a/5
	ene'l-Ḥaqq (Ar) : Ben Hakkım.

e. 46b/12, 53b/2	er	: Er, asker, nefer, erkek.
ene lAllah (Ar) : Ben Allahım.	e. 65b/7	
e. 13a/13, 13a/14, 53a/6, 53a/7, 53b/5	e.iseñ 7b/11, 15a/1, 18b/12,39a/7, 60b/5	
ene'n-nār (Ar) : Ben ateşim.	eren	: Ermiş olan.
e. 53a/12	e.lerden 6a/13, 60b/5	
enfūs (Ar) : Ruhlar, canlar.	erhām (Ar) : Hısımlar, akrabalar.	
e.de 3b/11	e. 20a/7	
enīs (Ar) : Dost, arkadaş, yar, sevgili.	e.a 20a/1	
e. 4a/12	eri-	: Erimek.
e.üñ 43a/9	e.-ye 8b/3	
enhār (Ar) : Irmaklar, çaylar.	ervāḥ (Ar) : Canlar, hayatın cevherleri, ruhlar.	
taḥtehe'l-e. 40b/7, 40b/9		
envā ^c (Ar) : çeşitler, türler.	e.-i evliyāullāh 33a/13	
e.-i şekille 11b/15	e.-i ḥavāşş-ı mü'minīndür 33a/13	
e.-ı zevk-i rūḥānī 34a/5	e.-ı küffārla 33a/14	
enver (Ar) : Daha nurlu, pek parlak, çok güzel.	e.ı 33a/14	
e. 44b/12	es-	: Esmek.
epsem : Sessiz, susan.	e.-üp 68a/8	
e. 5b/12, 28b/1, 60b/14, 60b/15, 60b/7	esbāb (Ar) : Sebepler, vasıtalar, lazımlar.	
	e. 30b/10	

- e.-ı ğam 57a/13
- e.-ı rızāya 16b/6
- e.a 62a/12, 62a/12, 62a/13
- e.adur 31b/11, 31b/6
- e.in 9a/12, 29b/10
- e.una 47b/14
- eşer (Ar) : Nişan, iz; basılmış kitap;
bir kimsenin meydana getirdiği şey.
- e. 8a/6, 8b/2, 16a/4
- e.-i qadimendür 50a/12
- e.-i qadimün 50a/12
- e.i 9b/15, 16a/3, 16a/5, 33a/6,
50a/12, 52b/9
- e.inden 50a/14, 52b/14
- esfel (Ar) : En sefil, pek aşağı.
- e. 26b/1, 44b/4
- e.-i sāfiline 21b/4
- e.-i ṭabī' ata 74b/15
- e.e 41b/2, 41b/4, 41b/5
- esmā' (Ar) : Adlar.
- e. 21a/3, 35b/9, 62a/1, 66b/6,
73a/15
- e.-i Allāhuñ 66b/11
- e.-i ḥüsnā 52b/14, 53a/1, 53a/4
- e.-i ḥüsnāsı 55b/12
- e.-yı ilāhīdendür 51b/3
- e.-yı keşire 22a/6
- e.-i müteaddide 61b/11
- e.-i şifāt 57b/15
- e.-i şifātı 59a/1
- e.nuñ 35b/2, 56a/3
- e.i 35b/2
- e.sı 45a/11, 45a/4, 51a/14
- e.sıla 19a/4
- e.sın 55b/13
- e.sına 56a/1
- e.sınuñ 45b/1, 53a/3
- e.sıyıla 66b/7
- eşmār (Ar) : Meyvalar.
- e. 40b/8
- esmaullāh (Ar) : Allāh'ın isimleri.
- e. 4b/14
- esrār (Ar) : Sırlar.
- e. 13a/9, 23b/14, 40b/9, 44b/1

e.-ı ‘ acībe 66a/5	eşyā’ (Ar) : Nesnelere, mevcut olan
e-ı ğaybī 30a/6	şeyler.
e.-ı ilāhiyye 42a/3	e. 5a/2, 37a/11, 37b/12
e.uñ 61a/1	zuhûr-ı hakâyık-ı e. 70b/10
e.mı 43a/10	e.nuñ 15a/12, 38b/8, 38b/13, 61a/6,
e.larına 70b/3	64b/9
estâr (Ar) : Örtüler, perdeler.	e.ya 16a/15
e. 32a/2	et : Et.
eşcâr (Ar) : Ağaçlar.	e. ile 51a/7
e. 40b/8	etek : Eteğ.
e.-ı semere-i cennet 42a/3	e.lerün 5b/11
eşeklik : Eşeklik.	ev : Ev, hane.
ħaşr-ı e.dür 28a/7	e.i 12a/8, 12b/5, 41a/5, 68a/5
eşedd : Daha şiddetli, çetin.	e.idür 8a/10, 29b/8, 48b/12, 61b/12
e.dür 11b/13	e.üñde 49b/14
e.ine ile 76b/15	e.in 48b/15
eşek : Eşek.	e.inde 8a/11, 8a/12, 12b/3, 48b/10,
e. 28a/7	48b/11, 48b/13, 48b/6, 49b/11, 49b/12,
eşref (Ar) : En şerefli, daha onurlu.	49b/9, 50b/14, 50b/14, 61b/12, 61b/12
e. 4b/13, 4b/15	e.ine 12b/4, 48b/9, 49b/13, 55b/7,
e.-i maķāmatdur 14b/6	55b/9
e.-i verāset 4b/7	evāmir (Ar) : Buyruklar, emirler.

e.-i şeriyeye 70a/13	e. 48b/5
e.e 28b/10	evşāf (Ar) : Sıfatlar, vasıflar, kaliteler.
e.ine 9a/14	e. 37b/2
evānī (Ar) : Kaplar, kapkacaklar.	e.-ı Hūdā 72b/12
e. 28b/12	e.ıla 21b/5, 37b/2, 70a/7
evlā (Ar) : Daha iyi, daha uygun.	e.uñ 44b/11
be-ṭarīḳ-i e. 13a/8	e.ı 44b/7
evlād (Ar) : Çocuklar.	e.indan 77a/14
e.-ı ādem 32b/10	evvel (Ar) : Önce, eski, geçmiş, ilk,
e.ına 2b/14	birinci.
evliyā (Ar) : Veliler, erenler, keramet	e. 35b/5, 39a/9, 50b/4, 61b/13,
sahibi olanlar.	65b/2, 68a/15
e.nuñ 68a/13	e.-i nazarda 4a/13
e.dan 67b/13	evvelā (Ar) : Birinci olarak, her şeyden
e.ya 67a/1	önce.
e.dur 65a/2	e. 16b/12, 16b/8, 47a/5, 53b/15,
e.lar 65a/13	69b/9
evliyāullāh (Ar) : Allāh'ın veli	evvelen (Ar) : Birinci, ilk olarak.
kulları.	e. 61b/10
e. 25b/3, 33a/13, 37b/10, 66b/13	eyilik : İyilik.
e.dur 42a/15	e.ler 5a/15
evsa' (Ar) : Daha geniş, pek geniş.	eyt- : Söylemek, demek.

e.-ür 8a/2	e.-di 4b/11, 4b/14, 9b/14, 11a/1,
e.-di 38b/5, 38b/6	14b/2, 15a/12, 16b/15, 17a/15, 17b/3,
eyle : Öyle, şöyle.	18a/3, 19b/5, 21b/3, 23b/12, 25b/4, 26a/13,
e. dür 64b/14	26b/15, 26b/9, 27b/8, 27b/9, 32a/8,
eyle- : Eylemek, etmek.	32b/12, 35b/3, 37b/10, 41b/2, 47a/12,
e. 7a/3, 12b/3, 15a/1, 16a/2, 17a/14,	47b/11, 48b/2, 49a/6, 49a/6, 49a/9, 49b/2,
22b/12, 27a/9, 27a/11, 31b/15, 32a/7,	49b/7, 49b/7, 50a/2, 50b/2, 52b/9, 55a/15,
43a/8, 64b/8, 64b/9, 66b/9	55b/5, 57b/15, 57b/8, 60a/11, 60b/14,
e.-r 7b/2, 10b/7, 15b/14, 19a/5,	62b/14, 63b/10, 63b/10, 63b/11, 63b/9,
20a/1, 20a/1, 23a/3, 24b/15, 26b/9, 28a/1,	65a/13, 66a/11, 67b/15, 67b/15, 68b/13,
31a/1, 34b/15, 35a/1, 38b/1, 38b/4, 39b/15,	69a/9, 71b/13, 71b/7, 72a/10, 72a/2, 72a/3,
40a/1, 41a/1, 45a/6, 49b/12, 49b/12,	72a/3, 72a/4, 72a/5, 72a/9, 72b/3, 72b/6,
59b/14, 64a/1, 64a/5, 74a/12, 74b/2, 75b/8,	73a/11, 73a/15, 73a/15, 73a/6, 73b/10,
76a/4, 78a/10	73b/11, 73b/13, 73b/14, 73b/9, 74a/13,
e.-rler 14b/7, 25b/1	74a/15, 74a/15, 74a/2, 74a/4, 74b/1, 74b/2,
e.-miş 15a/10, 15b/3, 17b/4	74b/6, 74b/7, 74b/7, 76a/11, 76a/15, 76a/9
e.-mişdür 3b/10, 3b/3, 21b/4,	e.-diler 47b/5, 64a/11
21b/4, 24a/13, 44a/1, 53a/3, 53b/4, 55a/11,	e.-düm 49a/15
55a/6, 55b/11, 59a/5, 62b/11, 63a/13,	e.-dün 8b/11, 8b/11, 10a/7, 15b/2
63b/4, 64b/8	e.-dük 76b/2
e.-mişlerdür 9a/12, 24a/2	e.-ñ 67b/9

e.-se 9a/11, 9a/6, 13a/2, 13a/3, 14b/8, 15b/13, 17a/5, 23a/3, 25b/6, 36b/4, 41a/10, 43b/6, 45a/15, 45a/15, 45a/7, 47b/7, 49b/15, 52b/3, 55b/7, 56b/6, 62a/12, 62a/6, 64b/7, 67b/12, 67b/13	e.-yen 15a/15, 65b/8
e.-seler 5b/13	e.-di ise 49b/6
e.-señ 3a/11, 5b/2, 8a/4, 8b/15, 15b/1, 15b/10, 16a/11, 16a/12, 16b/2, 38a/7, 50b/8, 56a/1, 64b/8, 64b/9, 66b/7, 67a/2	e.-rlerse 29a/4
e.-ye 12b/1, 13a/13, 23a/9, 55b/1, 56a/7, 62a/11, 66a/2, 66a/4, 66b/2, 70a/1, 71a/12, 71b/4, 71b/5, 71b/8, 75a/15, 75b/1	e.-rse 20a/1
e.-yesin 6a/2, 15a/6, 15a/9, 20a/3, 22b/11, 29a/5, 55b/14	e.-rdi 17a/7
e.-yicek 2a/6	e.-riseñ 15a/1
e.-yüp 5b/3, 65b/4, 67b/7, 71a/7, 75b/2	e.-rseñ 18a/5, 20a/3, 28a/13
e.-dügün 27b/1	e.-dise 3a/6
e.-dügünden 35a/14, 61a/11	e.-dünise 35a/1
e.-dügünü 38b/14, 38b/15, 39a/2, 39a/2	e.-medi 14b/2, 64a/11
	e.-mese 27a/6
	e.-meseñ 52a/8
	e.-meyenlere 47b/6
	e.-meyesin 5b/8, 6a/3, 14b/12, 28a/12, 28a/15, 28b/1, 28b/6, 29a/4, 74b/9
	e.-mez 3b/2, 16b/3, 18a/8, 19b/1, 19b/8, 22a/11, 22a/12, 35a/11, 35b/15, 38b/11, 38b/15, 38b/15, 39a/5, 47a/6, 52b/1, 78a/10
	e.-mezler 14b/6, 76b/15
	e.-mezsın 49a/3
	e.-mezseñ 28b/4

e.-mege 16a/1, 29b/1	e.-i ezelullah 63b/15
e.-mek 3a/15, 5a/4, 9a/2, 10a/5, 11b/4, 15b/11, 16a/8, 18a/1, 18b/8, 52b/7, 55a/3, 55a/5, 56a/6, 62a/13	ezvāc (Ar) : Kocalar, eşler, çiftler.
e.-mekde 28b/11, 52b/2	e.ına 60a/6
e.-mekden 62a/12	
e.-mekdür 3a/6, 5a/4, 12b/12, 18b/10, 19b/12	F
e.-mesine 27a/9	faḥr (Ar) : Övünme, böbürlenme; şeref, onur.
eylük : İyilik.	f.üm 68b/15
e. 48b/4	fā'ide (Ar) : Fayda.
eyü : İyi.	f. 55b/7
e. 20b/5, 45b/11, 45b/8, 57a/15	f.ñ 55b/6
eyüce : İyice.	f.si 55b/8, 73a/8
e. 3b/9	f.si için 55b/5
ezel (Ar) : Öncesizlik.	fāil (Ar) : İşleyen, yapan; tesirli.
e. 46a/5, 63b/15	f. 15b/9, 39a/12, 77b/15
e.de 63a/11, 63a/13	f.ine 77b/7
ezelullah (Ar) : Allah'ın	faillik : Fail olma, yapan olma.
öncesizliği.	f.in 39a/11
ezell-i e. 63b/15	fāqa (Ar) : Fakirlik, yoksulluk, ihtiyaç.
ezell (Ar) : En zelil, pek alçak.	

f. 69b/2	f. 25b/12, 38a/5
faķir (Ar) : Yoksul, parasız; zavallı.	farķ (Ar) : Ayrılık, başkalık.
f.i 17a/9	f. 24a/2, 48a/8
f.e 17a/14	Fārsi (Ar) : Farsa mesup, Farsla ilgili.
faķr (Ar) : Fakirlik, yoksulluk,	f. 2b/1
muhtaçlık.	farz (Ar) : Sayma, tutma, kabul etme.
f. 69b/1	f. 15b/5
f.-ı zati-i mutlak 23a/2	farziyyet (Ar) : Farz ve takdire bağlı
f.ıla 56a/2	bulunan mesele.
f.a 22a/8	f.i 26b/11
f.da 7a/15	faşl (Ar) : Ayrıntı, bölüm.
f.dan 17a/12	f. 26b/8, 26b/9
fūlān (Ar) : Söylenmesi istenmeyen	f.-e'l-ħiķāb 66a/8
veya gerekli görülmeyen bir özel adın	f.da 26b/13
yerini tutan kelime,	fātiķa (Ar) : Başlangıç, giriş.
filan.	f. 16a/4, 16a/6
f. 8b/15, 22b/6, 22b/7, 41a/11,	f.nuñ 16a/5
42a/10, 47a/15,	fażl (Ar) : Fazlalık, üstünlük, iyilik.
fānī (Ar) : Ölümlü, geçici.	f.-ı ilāhīye 47b/4
f.dür 35a/4	f.ına 47b/1
fārię (Ar) : Vazgeçmiş, çekilmiş,	f.inuñ 47a/7
rahat, boş.	fe efhem (Far) : Anla!

f. 4a/2, 4a/4, 22a/6, 27a/1, 34b/9, 50a/6, 53a/5, 59b/2, 60a/4, 63b/1	f. 24b/2 f.ıla 21a/9
fehm (Ar) : Anlama, anlayış. f. 14a/7, 27a/7, 65b/8, 66a/7	f.dan 22b/13 f.dur 42b/6
felek (Ar) : Gökyüzü, alem; talih. f.den 39b/7 f.ler 72a/3 f.lerden 12b/5, 50b/8	ferâset (Ar) : Anlayışlılık, çabuk seziş. f. 28b/4
felekî (Ar) : Feleğe ait, felekle ilgili. f. 73b/14	ferayiz (Ar) : Farizalar. f. 27a/8
fenâ´ (Ar) : Yok olma, yokluk. f. 7a/13, 43a/3, 46b/13, 57a/13, 70b/8	ferc (Ar) : Aralık, yarık, çatlak. f.ile 41a/8 f.ün 40a/15 f.i 41b/5
ferâgat (Ar) : Vazgeçme, el çekme. f. 9b/6, 30a/2, 33b/15, 34a/13, 37b/6, 41b/9, 54b/6, 68b/4, 75a/11, 75a/2	ferş (Ar) : Yeryüzü, kır, sahra. f. 27b/6, 27b/7, 72b/10, 72b/10, 74a/1 f.i 72a/3
f.-ı cāmi´a 38a/6 f.-ı dāime 54b/4 f.e 54b/9 f.dan 54b/8	feth (Ar) : Açma, açılma; zaptetme. f. 31a/3 f.-i bāb 2a/6 f. -i bābdur 60b/12 f.-i ebvāb 25a/6, 54b/1 f.-i ilāhî 7a/11
ferah (Ar) : Gönül açıklığı, sevinç, sevinme.	

fevt (Ar) : Elden çıkarma, kaçırma; ölüm. f. 27a/12	fi'1 (Ar) : İş, kâr, amel. f. 15b/15, 57a/7, 76a/12, 76a/13, 76a/3, 76a/4, 76a/6, 76a/8, 76b/10, 76b/5, 77a/8, 77a/9
feyz (Ar) : Bolluk, çokluk, verimlilik. f. 41a/4, 44a/5, 44a/5, 49b/11, 58a/10, 70b/13 f.-i mesdud 58a/6 f.-i tarîk 58a/5 f.-i tarîkile 58a/8 f.i 70a/5 f.den 58a/14	f.-i ğayrdan 77a/6 f.-i haķîkatde 76a/12 f.-i Haķķ 18b/1, 18b/2 f.-i Haķķı 23a/13, 26a/1, 39a/8, 76b/8 f.-i ilâhî 23a/9 f.-i memdûh 77a/8 f.-i memdûha 77a/5 f.-i Rabbanî 23a/10 f.ile 39a/12 f.i 28a/1, 39a/10, 45b/13, 47b/5, 53a/13, 53a/13, 76a/13, 76b/1, 77a/7 f.e 15b/15 f.den 16b/9 f.ün 23a/11, 32a/2, 76b/13 f.üni 23a/13
fi (Ar) : İçinde. f. 63b/1	
fıkr (Ar) : Fikir, düşünce, idrak. f. 20b/11, 20b/12, 58a/6, 65a/10, 75b/10, 75b/8 f.e 20b/11, 21a/1 f.üñdedurur 60b/15 f.üñde 53b/10 f.ler ile 49b/3	
fikret (Ar) : Düşünce, fikir. f. 36b/10, 36b/9	f.ine 23a/11, 23a/14, 32a/2 f.ini 52b/12, 74a/12

f.inüñ 76b/6	f.inuñ 8a/2
f.ümüzi 76a/5, 76a/7	fuzûl (Ar) : Lüzumsuz, fazla
fi' lî (Ar) : Fiile ait.	şey veya söz.
f. 65b/4, 70b/11	f. 73a/1
Fir' avun (Ar) : Hz. Musa'nın mücadele ettiği Mısır hükümdarı.	fütûh (Ar) : Zafer, galibiyet, üstünlük.
f. 53b/2, 53b/7	f. 70b/13
f.ıla 53b/1	fütûhât (Ar) : Zaferler, fethedilen yerler.
fitne (Ar) : Bela, mihnet; ayartma.	f.-1 Mekkînüñ 38b/1, 59a/7
f.ler 17b/9	füyûz (Ar) : Feyzler, bereketler.
fuğarâ (Ar) : Fakirler, yoksullar.	f.-1 nâ-mütenâhî 29a/13, 75a/12
f. ya 70b/1	
Furqân (Ar) : Kuran-ı Kerim.	
f. da 22b/14	
furşat (Ar) : Uygun zaman, elverişli durum.	
f. 12a/4	
foryaz : Poyraz.	ğadab (Ar) : Gadap, azap.
f. 1 68a/8	ğ. 41a/10
Fuşûş (Ar) : Muhiddin Arabî'nin meşhur eseri, Fususü'l-Hikem.	ğâfil (Ar) : Gaflette bulunan, ihmal eden.
	ğ. 6a/14, 9b/3, 22b/3, 30b/7, 38b/11, 39b/10, 40b/14, 48b/11, 48b/8,

52a/11, 52a/12, 52a/13, 52a/5, 75b/6,	ğ. 12b/2, 28b/13
75b/7	ğ.dür 12b/1
ğ.degülsin 25a/3	ğam[m] (Ar): Keder, tasa, kaygı.
ğ.e 20b/10	ğ. 41a/2, 42a/6, 68a/3
ğ.lerüñ 39b/11	ğ.dan 48b/13, 71a/15
ğaflet (Ar) : Boş bulunma, dalgınlık,	ğanī (Ar) : Zengin, varlıklı, doygun.
ihmal.	ğ.ye 39b/15
ğ. 10a/3, 12b/4, 25a/11, 27b/13,	ğ.dür 58b/8, 73a/9
41a/10, 41a/6, 48b/8, 68a/7	Ğanī (Ar) : Zengin, varlıklı. Allāh'ın
ğ.e 24b/15, 50b/6	adlarından biridir.
ğ.den 12b/5, 29a/14	ğ. 33b/5
ğ.le 52a/8	ğ.dür 58b/8, 73a/9
ğ.üñden 49b/15	ğaraḏ (Ar) : Gizli düşmanlık.
ğ.i 24b/15	ğ.-ı nefse 64b/2
gāh (Far) : Ara sıra, kimi zaman, bazı.	ğaşb (Ar) : Zorla alma, zaptetme.
g. 59b/14, 59b/15, 68a/7, 68a/8	ğ. 39b/15
ğalat (Ar) : Yanlış, yanılma.	ğavğa (Far) : Kavga, dövüşme.
ğ. 25b/12	ğ. 17b/1
ğ.ı 22a/14	ğayb (Ar) : Gizli olan, belirsiz.
ğalebe (Ar) : Yenme, üstünlük.	ğ. 35a/3
ğ. 14b/8, 53b/4	ğ.-i'l-ğuyûb 10a/4
ğālib (Ar) : Üstün gelen, yenen.	

ğāyet (Ar) : Nihayet, çok, fazla, son	ğ.indan 18b/14
derece.	ğ.lar 29b/9, 71b/3, 71b/4
ğ. 1b/8, 17a/12, 26a/8, 51a/9	ğ.larında 29b/11
ğ.de 30a/10	ğayret (Ar) : Çalışma, çabalama.
ğāyib (Ar) : Yok olan, kayıp.	ğ. 70a/6, 70a/14, 70b/5
ğ. 25a/13	ğ.üñce 49b/14
ğayr (Ar) : Ayrı, başka, yabancı.	ğ.i 49b/14
ğ. 10b/12, 54b/11, 74b/8	ğayrı (Ar) : Bkz. ğayr.
ğ.-ı cemil 51b/14	ğ. 6b/15, 15b/9, 22a/3, 29b/7,
ğ.-ı maḥlûḳda 64a/5	48b/12, 49b/10, 50a/14, 51b/9, 55a/3,
ğ.-ı merdiyyet 75b/13	56a/11, 56a/12, 56b/2, 60b/2, 76a/1
ğ.-ı vāḥiddür 38a/4	ğ.ya 36b/2, 49a/3, 64a/3, 67a/2,
ğ.-ı zalik 33a/2	74b/9
ğ.-i iltifāt 8a/14	ğ.lar 9a/12
ğ.-i mütenāhiye 8a/3	ğ.lara 74b/15, 74b/15
ğ.uñ 64a/6	ğayriyyet (Ar) : Gayrılık, ayrılık.
ğ.a 38a/9, 74b/10	ğ. 4b/1
ğ.adur 22a/13	Ğayûr (Ar) : Esmâ-yı hüsnadandır.
ğ.da 39b/8	ğ.dur 48b/10
ğ.dur 49b/10	ğazā' (Ar) : Din uğruna savaş.
ğ.ı 2b/15, 11a/4, 20a/10, 31a/12,	ğ. 70b/6
31a/14, 48b/11, 48b/9	ğazab (Ar) : Dargınlı, kızgınlık, kızma.

ğ. 21b/7	g. 16a/14
ş.- ğazabıla 21a/9	gel- : Gelmek.
geç- : Geçmek.	g. 8a/12, 9b/3, 19a/13, 20b/3,
g.-er 8a/1, 40a/6	26a/11, 26a/11, 30a/8, 32a/7, 32b/3, 32b/3,
g.-erler 8b/10, 75a/5	32b/4, 37b/4, 37b/4, 39b/1, 39a/15, 39a/15,
g.-miş 8b/12	39b/1, 44b/9, 46a/15, 46a/15, 48b/9,
g.-di 46a/6, 72a/5	50b/14, 50b/6, 51a/4, 54a/3, 57a/15, 57b/2,
g.-dün 40b/2	57b/4, 60a/8, 60b/2, 65a/15, 68b/9, 73a/1
g.-dünise 50b/12	g.-ür 8a/14, 8b/4, 10b/10, 12a/3,
g.-gil 35a/3, 35a/4	18b/5, 18b/6, 20a/12, 30b/5, 32b/15, 33a/4,
g.-üben 72a/2	33b/14, 33b/15, 33b/15, 34a/2, 34a/3,
g.-üp 1b/10, 9a/1, 46b/13	34b/15, 34b/15, 39b/14, 40a/8, 40b/10,
geçmiş : Geçmiş, geçen.	40b/9, 45a/7, 46b/8, 47b/8, 49a/1, 49b/11,
g. 68b/13	57b/6, 57b/7, 60b/10, 60b/8, 65b/7, 65b/8,
geçür- : Geçirmek.	70a/6, 72a/15, 74a/8, 77a/12, 77a/13
g.-ürsin 74b/15	g.-mişdür 14b/11, 21a/5, 24a/12,
g.-mişindür 8b/7	31a/7, 35b/5, 37b/13, 48a/10
g.-düm 42b/14	g.-di 13b/3, 17a/15, 34b/5, 37a/12,
g.-esin 74b/14	37a/4, 37b/8, 49a/1, 54a/11, 58a/4, 71b/3,
gedā (Far) : Dilenci, yoksul.	72a/1, 72a/7, 72b/13, 72b/2, 77b/7
g. 58b/9	g.-diler 32b/10
geh (Far) : Bkz. gāh.	g.-dün 44b/13

g.-se 8a/13, 18b/6, 45b/11, 58b/1, 76b/15	g.-mezdi 17a/7
g.-esin 64b/13	g.-mege 72a/1
g.-e 18b/4, 25a/9, 54a/5, 66a/6	g.-mede 52b/4
g.-üp 8a/1, 40b/11, 40b/3, 42b/3, 51a/9, 58a/2, 58a/8, 60a/10, 65b/10, 68b/4, 68b/7	g.-mek degül 25b/14
g.-ip 51a/7	gelecek : Gelecek.
g.-iser 25a/4	g. 68b/13
g.-isardur 64b/14	genc (Far) : Hazine , define.
g.-enüñ 24b/1	g. 19a/2
g.-ecek 9a/10	g. idi 73a/5
g.-dügi 68a/2	genc-ḥāne (Far) : Hazine odası.
g.-emezsin 6b/5	g.sinden 65b/12
g.-medüñ 21a/7, 55a/14	gencīne (Far) : Bkz. genc.
g.-memiş 23b/4	g. 60a/8
g.-memişdür 31a/5	g.-i esrār-ı Rabbanīdür 8a/7
g.-meseng 6b/4	geñiş : Geniş, enli, bol.
g.-meyince 34b/10	g. 28b/15, 46b/14, 69a/14, 74b/14
g.-meyüp 60b/1	g.dür 11a/5
g.-mez 9a/2, 48a/5, 50a/13, 55b/9, 61a/10	ger (Far) : Eğer.
	g. 2a/9, 4a/14, 4a/14, 8a/13, 9a/14, 18b/15, 23a/3, 53b/12, 59b/4, 60a/3, 65a/5
	ger ni : Her ne.
	g.53b/15, 60b/10, 61a/2

gerçek	: Gerçek.	g. 6b/10
	g. 21a/12, 57a/3, 65a/1	getür-
	g.i 28a/5	: Getirmek.
	g.den 62a/8	g.-ür 9b/15, 63a/8
	g.dür 76b/13	g.-ürler 17b/13
gerçi (Far)	: Her ne kadar, ise de.	g.-mişdür 15a/12
	g. 30a/14, 71b/7	g.-di 37a/8, 48b/3, 58a/1, 63a/10
gerek	: Lüzumlu, Lazım.	g.-e idi 16a/6
	g. 12a/5, 29b/5, 29b/6, 44a/11,	g.-dükise 5a/9
65a/9		g.-dügidür 15a/11
	g.dür 3a/13, 3a/14, 3a/15, 4a/7,	g.-üp 38a/2, 72a/7
	5a/11, 9a/11, 9b/1, 10a/7, 14b/10, 15a/7,	g.-mez 63a/7
	18b/8, 19b/9, 22b/9, 28b/6, 38a/13, 44a/12,	g.-mezse 29b/15
	44a/12, 45b/4, 46a/4, 52a/4, 52b/1, 52b/3,	gey-
	56b/1, 62a/5, 62a/6, 67a/9, 67b/10, 74b/8,	: Giymek.
78a/7		g.-di 27a/2
	g.se 52b/11, 52b/11	g.-esin 6a/2
	g.mez 48b/10	g.-ürse 36b/5
gerekli	: Gerekli, lüzumlu.	geyecek
	g. 15a/12	: Giysi, giyecek.
	g.yidi 15a/12	g.ine 34b/15
geri	: Geri.	ğınā (Ar)
		: Usanç, zenginlik.
		ğ. 22b/4
		ğ.-yı Hakk 21b/12
		ğ.-yı zāti-le 21b/11, 22a/4

münâfi-i ğ.-yî zâtî degüldür 23a/1	g. 12b/14, 27b/10, 27b/8, 46a/12,
ğ.-yî zâtîsi 21b/15, 33b/5	72a/9
g.-yî zâtîsinden 22b/2	g.yî 74a/14
ğ.-yî zâtî-i muṭlaḳ 23a/1	g.si 42b/5
ğ.-yî zâtîyye 23a/4	g.lerde 44a/3
ğ.da 21a/4	gider- : Gidermek.
ğ.sımı 56a/2	g.-cek 9b/14
ġiṭâ (Ar) : Perde, örtü, örtünecek şey.	ġiñ : Geniş.
g. 76a/15	g. 40a/5
ġibi : Gibi.	ġine : Yine.
g. 5b/7, 5b/9, 9a/13, 10a/8, 17b/8,	g. 74b/2
21b/7, 22b/7, 23a/8, 28a/10, 28a/12, 28a/4,	ġiñişlik : Genişlik.
28b/1, 28b/5, 29a/7, 33a/8, 34a/8, 34b/12,	g. 46b/13
34b/6, 34b/8, 38a/9, 40a/8, 42a/5, 42b/10,	ġir- : Girmek.
44a/2, 44a/3, 45b/4, 53a/6, 65a/5, 66a/2,	g. 8a/11, 30a/8, 57b/4, 60a/8
66b/2, 68a/7, 69a/12, 69a/9, 71a/8, 75a/14,	g.-ürler 2a/1, 72b/10, 72b/8
76a/15, 76b/12, 77a/6, 77b/7	g.di 42b/15
g.durur 30b/2	g.-se 50a/9, 59b/3
g.dür 23a/15, 23b/1, 24a/5, 27b/15,	g.-esin 50b/9
31a/13, 33a/4, 42a/4, 42a/4, 42a/5, 44b/15,	g.-miş 17b/8
44b/15, 65b/3, 65b/3	g.-üp 53a/14, 66a/15, 69b/12
ġice : Gece.	g.-memişdür 53a/14

g.-mesün 49b/13	g.-yimez 43a/10
g.-ürse 17a/3	g.-mek 70a/5
giriftār (Far) : Tutulmuş, düşkün.	gizlü : Gizli.
g. 12a/8, 14b/15, 20b/4, 22a/8,	g. 1b/14, 73a/5
23a/11, 32b/7, 36b/11, 39b/11, 43a/2,	göder- : Gidermek.
44b/1, 45a/1, 46b/14, 53b/4, 54a/1, 54a/12,	g. 30a/1
64b/15	gök : Gök.
git- : Gitmek.	g. 18a/15
g.-er 42a/11	g. ine 12b/14
g.-erler 56a/4	g.ler 11a/3, 30a/12, 31b/5, 72a/8,
g.-di 40b/5, 68b/3	72b/11
g.-se 27a/6	g.lere 7b/13, 14a/13, 49a/7, 68b/5
g.-e 25a/11	g.leri 15a/3, 47b/8, 74a/10, 74a/14
g.-endür 19b/13	göklük : Yeşillik.
g.-enlerüñ 29b/14, 64b/10	g. 48b/4
g.-esin 6a/1, 6b/7, 65a/9	göm- : Gömmek.
g.-miş 24a/4	g.e 17a/10
g.-eydüñ 67b/2	gönder- : Göndermek.
g.-erdi 17a/9	g.-ür 11b/8
g.-mege 38a/3	g.-di 18b/4
gizle- : Gizlemek.	g.-mişdür 38a/8
g.-di 7a/14, 61b/13, 71b/2	g.-medi 18b/3

gönül	: Gönül.	g.-i ma' şûk 10b/11
	g. 1b/14, 2a/4, 4b/9, 7b/12, 8a/10,	g.e 2b/5, 7b/10, 8a/11, 9b/15,
	8a/11, 8a/12, 8a/12, 8a/15, 8a/6, 8a/7,	10b/2, 34a/8, 39b/10, 49a/1, 49a/1, 50a/13,
	8b/3, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/8, 8b/8, 9a/11,	54b/4
	9a/6, 9b/11, 10a/1, 10a/10, 10a/13, 10a/14,	g.de 7b/10, 9b/7, 10a/13, 20b/9,
	10a/14, 10a/3, 10a/6, 10a/7, 10a/9, 10b/8,	40a/2, 40a/3, 40a/4, 41a/5, 41b/10, 48b/14,
	10b/9, 11a/7, 12a/8, 12a/9, 12b/3, 12b/4,	48b/5, 60b/7
	12b/5, 13b/14, 14a/13, 14a/7, 17b/13,	g.den 6a/3, 9b/14, 14a/1, 29a/5,
	25a/10, 27b/13, 27b/14, 28b/12, 29a/11,	29b/1, 29b/3, 40b/5, 48b/8, 50b/12, 67a/15
	29a/14, 29a/2, 29a/2, 29b/13, 29b/14,	g.dür 8b/4, 49b/9
	29b/4, 29b/4, 29b/5, 29b/6, 29b/6, 29b/7,	g.üm 60b/7
	29b/8, 30a/8, 30a/9, 32a/7, 34b/11, 37b/4,	g.ün 10b/9, 26a/5, 29b/2, 41b/13,
	38a/5, 39b/10, 39b/13, 39b/2, 39b/8, 40a/5,	48b/15, 48b/7, 50b/13, 51a/2, 75a/2
	40b/14, 40b/15, 41a/14, 41a/3, 41a/6,	g.ündurur 48b/4
	41a/9, 41b/8, 41b/9, 42b/9, 46b/5, 48a/14,	g.üne 49a/7, 49b/10, 74b/12
	48a/14, 48b/13, 48b/13, 48b/14, 48b/3,	g.ünî 6a/4, 8b/11, 10b/5
	48b/5, 48b/6, 48b/8, 49a/6, 49b/8, 50a/6,	g.i 14a/12, 29b/7, 39b/11, 40a/12,
	50b/14, 50b/5, 50b/7, 50b/8, 51a/1, 51a/2,	68a/7, 72a/10
	51a/5, 51a/6, 53b/9, 54a/7, 54b/6, 58a/5,	g.in 30a/1, 49b/7
	58a/7, 58a/9, 58b/12, 60a/8, 60a/9, 60b/13,	g.inde 7b/15, 42a/6, 61b/4
	60b/14, 60b/15, 61a/11, 61a/9, 61b/11,	g.inden 30a/2
	61b/9, 67b/1, 68a/5, 75a/9	

g.ine 7b/13, 29b/9, 40a/3, 49a/9, 50a/6, 50a/9	g.-ürin 38b/13
g.ini 30a/3, 49b/6	g.-ürler 21a/15, 25b/15, 25b/2, 31a/14, 31a/8, 44a/2
g.inün 7b/14, 50a/10, 50a/7	g.-ürsin 3b/15, 6a/14, 6b/1, 9b/10, 10b/1, 32a/4, 44b/5, 44b/8, 46b/6, 46b/9
g.iñe 6a/10	g.-di 7a/2, 9b/14, 10a/1, 13b/3, 17a/10, 17b/1, 17b/3, 38b/12, 50a/5, 63a/14, 65b/5, 71b/3, 73b/4
g.iñün 34a/10	g.-diler 76a/12, 76b/1
g.ler 39b/4	g.-diñise 50b/5
g.lerde 39b/3	g.-dün 29b/9, 32a/6, 39a/14, 44b/14
g.lerinde 68b/3	g.-gil 20b/5
gör- : Görmek.	g.-se 42a/6, 52a/15
g. 17a/12, 25a/9, 26a/11, 26a/11, 29b/6, 30a/15, 30b/8, 37b/4, 39a/15, 39a/15, 39a/7, 39a/8, 39b/2, 39b/5, 39b/8, 40b/12, 44a/15, 44b/5, 44b/9, 50b/10, 51a/4, 57a/15, 57a/7, 57b/2, 62a/10, 71b/2, 71b/8, 72b/7, 72b/8, 73a/2	g.-sen 8b/9
g.-ür 4a/11, 4b/5, 7a/5, 10a/14, 10b/11, 19a/5, 20a/13, 21a/14, 21b/1, 25b/7, 26b/13, 30b/5, 36b/7, 43b/10, 43b/10, 43b/2, 43b/8, 55a/2, 57a/3, 57b/7, 61b/14, 63a/4, 65b/6, 72a/15, 76a/4, 76b/15	g.-señ 39a/11, 52a/7, 55b/4, 61a/15, 65a/4, 67a/3
	g.-señüz 61b/1
	g.sevüz 62a/10
	g.-e 25a/15, 33a/2, 33a/6, 33a/7, 33b/2, 33b/7, 43a/13, 44b/9, 53a/13
	g.-eler 2a/5, 26a/9, 71b/9

g.-esin 5a/15, 5b/7, 6a/7, 12b/6, 15a/2, 19a/13, 23a/9, 26a/10, 26a/5, 27a/15, 29a/10, 44b/10, 50b/10, 50b/11, 54a/5, 56a/3, 57a/11, 57a/4, 57a/6, 57b/4, 71a/10, 77a/3	g.-eturur 10a/9, 23a/8, 66a/2, 76a/15
g.-en 6a/11, 23a/15, 32a/13, 32a/9, 44b/15, 51a/9, 60a/3, 60b/11, 61a/3, 67a/5, 67a/8, 71a/3, 71b/5, 72b/6	g.-ebilür 31b/14 g.-ebilürsin 51a/12 g.-edur 48b/6 g.-eydüñ 67a/15 g.-ürsen 26a/8 g.-ürseñ 39a/12, 71a/9
g.-enler 33a/1, 64b/11, 68b/9, 71b/15	g.-dünise 26a/1 g.-memişsindür 52a/8
g.-dügi 77a/7	g.-emez 61a/3
g.-dügümüz 76b/8	g.-emezsin 43b/10
g.-dügüñ 41a/11, 52a/9, 57a/4	g.-emezüz 31b/5
g.-dük 76b/2, 76b/6	g.-mediler 76a/14
g.-dükleri 44a/2, 44a/3	g.-medüñ 23a/13
g.-ince 65a/5	g.-medük 23b/3
g.-miş 23a/15, 44b/15	g.-meyenler 72b/7
g.-icek 57a/14, 65a/9, 67a/10	g.-meyesin 37b/7
g.-üben 46b/9, 65b/1	g.-meyicek 51a/13
g.-üp 5b/4, 29a/12, 63a/3, 71a/2, 75a/10, 75a/7, 75a/9	g.-meyüp 7a/6, 68a/10, 68a/9

g.-mez 10b/1, 27b/14, 28b/8, 31a/4, 31b/3, 36b/14, 50a/14, 55a/8, 58a/13, 75a/2, 75a/4	g.dür 25b/5, 27a/7, 33a/10, 33b/7, 33b/8
g.-mez idi 71b/3	gürin- : Görünmek.
g.-mezin 38b/12	g.-ür 4a/13, 29a/1, 30a/11, 30a/12, 30a/14, 30b/2, 30b/4, 31b/3, 34b/4, 34b/4,
g.-mezler 31a/5	40b/10, 46b/11, 46b/8, 50b/15, 50b/9, 51a/1, 51a/7, 58b/12, 60a/2, 63a/2
g.-mez misin 15b/13, 18a/10, 28b/8, 52a/11, 52a/9, 55a/8, 58a/13, 64a/14	g.-e 6a/7, 23a/10, 37b/1, 57b/1 g.-en 44b/7, 60a/3
g.-mezsın 51a/11	g.-ürse 61a/5
g.-mesi 56b/3	g.-mez 30a/14, 31b/3, 31b/4
g.-mege 31b/15	görül- : Görülmek.
g.-mek 21b/2, 25b/14, 30a/15, 30a/15, 32a/7, 39b/8, 60b/11, 65b/13, 65b/3, 65b/3, 77a/6	g.-di 37b/5, 76b/3 görün- : Bkz. görün-.
g. mek degüldür 52a/9	g.-di 31a/13, 37a/6, 39b/3, 40b/3, 40b/11, 44a/15, 65b/10, 68a/15, 71b/10, 73a/13
g.-mekdür 3b/11	g.-düñ 44b/13
göre : Göre.	g.en 25b/11
g. 4a/7, 4a/8, 11b/5, 18a/15, 18b/1, 22b/11, 22b/12, 24b/11, 25b/5, 32b/14, 33b/8, 63b/8	g.-medügi 51a/9 g.-mez 30a/12, 30a/13, 44b/3 g.-mezdi 30b/1

g.-meye 53a/13	g. 6b/2, 23b/3, 25b/14, 61a/15,
göster- : Göstermek.	61a/15
g.-ür 5a/1, 13b/14, 33a/11, 44b/6,	g.ile 31b/7, 32a/6, 41a/8, 63a/4,
50b/14, 51a/5, 60a/1, 71a/1	74a/11
g.-e 9b/4, 10a/6, 12b/4, 26a/4,	g.e 30a/13, 30a/14
50b/15, 61a/4, 65b/14, 71b/1, 75b/6	g.den 13b/3, 60b/11, 72a/15, 76a/3
g.-iser 50b/11	g.ün 19a/2, 40a/14, 42b/4, 44b/4,
g.-üp 69a/8	73a/2
g.-ürlerse 5b/11	g.ünden 26a/6, 51a/9
g.-mezdi 17a/6	g.üne 57b/6, 60a/10
g.-mezse 30a/7	g.ünü 39b/9
götür- : Götürmek.	g.ünden 6a/11
g.-ürler 36a/8	g.i 15a/5, 27b/14, 32a/6
g.-miş 50a/1	g.in 21a/13, 65b/6
g.cek degüldür 28a/10	g.inden 10b/10, 13b/14, 20a/12
g.-üp 65b/11	g.ine 29a/1
götüril- : Götürülmek.	g.ini 68a/9
g.-üp 2a/5	g.inün 14a/7
götürt- : Götürtmek, bir şeyi ya da	g.ler 65b/6
kişiyi bir başkasına/başkalarına taşıtmak.	g.leri 31b/6
g.mek 10a/14	g.lerinden 66a/15
göz : Göz.	g.lerüne 5a/12

g.leründen 25a/11	göl-	: Gölmeç.
gözle-	: Gözlemek.	g.-di 68b/6
g.-r 65b/6		g.-esin 71a/15, 75b/3
gözsüz	: Gözü olmayan.	g.-mez 24b/2
g. 15a/13		g.-mege 72a/2
gözükmeçlik	: Gözükme.	göl-zâr (Far)
g. 30b/5		: Gül bahçesi.
ğurûb (Ar)	: Batmaç.	g. 46b/5
ğ. 30b/13		gümân (Far)
ğurûr (Ar)	: Kibir, kurum, gurur.	: Zan, şüphe, sanma.
ğ. 68a/10		g.uñ 26a/3, 40b/4, 60b/4
ğuşşa (Ar)	: Keder, kaygı, tasa.	gümansız
g. 41a/2, 68a/3		: Şüphesiz.
g.dan 22b/12		g. 36b/7
g.sı 42a/6, 42b/6		gümüş
g.yla 8b/7		: Gümüş.
güftâr (Far)	: Söz.	g. 29a/7
g. 13b/2		gün
gül (Far)	: Gül.	: Gün.
g. 28a/10, 46b/5, 59a/15, 59b/1,		g. 5b/3, 72b/11
61a/4		g.den 17b/1
âb-ı g. 8b/5		g.dür 42b/5
		günâh (Far)
		: Günah, dinî suç.
		g.um 68b/13
		g.ı 47b/1
		g.ları 47a/15
	gündüz	: Gündüz.

g. 27b/10, 27b/8, 46a/12, 72a/9	h. 8a/1
g.i 74a/14	h̄abīb (Ar) : Sevgili, seven, dost.
güneş : Güneş.	h. 2b/10
g. 8b/3, 30b/12, 30b/13, 33a/7,	h̄.i H̄aḳḳ 2b/8
34b/5, 42b/4, 44a/2, 44a/3, 44a/4, 58a/13,	h̄.den 66a/6
68a/12, 71a/8	h̄acc (Ar) : Hac farızası.
g.üñ 18a/10, 18a/14	h̄.-ı ekber 30a/9
g.e 18a/11, 18a/12, 58b/1	h̄acer (Ar) : Taş.
g.den 44a/5, 44a/5	h̄.de 4a/14
g.dür 44a/3	h̄ācet (Ar) : İhtiyaç.
g.i 2a/4, 57b/14, 71b/9, 74a/14	h. 18b/7
g.ine 58a/6	h.ler 17b/12
	h̄ācib (Ar) : Perde.
	h. 7a/2
	h̄add (Ar) : Sınır, derece.
	h̄.-i maḥşûş 45a/6
	h̄.-i z̄ātında 28b/7
	h̄ādīş (Ar) : Meydana gelen, yeni çıkan
	h. 50a/11, 77b/15, 77b/3
	h̄.üñ 50a/12
	h̄afā' (Ar) : Gizlilik, kapalılık.
	h̄.sı 1b/8

H
----

h̄aber (Ar) : Son, yeni havadis, bilgi.

h. 7b/15, 21a/12, 23b/7, 37b/13,
49a/15, 50a/7,

h̄.-i şāḥīḥ 37b/13

h̄.i 8a/13

h̄aberdār (A(Far)F) : Haberli,

haberi olan kimse.

Ḥāfız (Ar) : Saklayan, koruyan.	ḥ.i 56a/7
ḥ. 10a/9	ḥ.de 7b/2, 12b/10
ḥ.dur 10a/8	ḥ.ini 73b/7
ḥ.ıdur 11a/4	ḥ.-i ilâhiyyat 15a/8
ḥāfıza (Ar) : Hafıza.	ḥâkim (Ar) : Hakim.
ḥ.sına 25b/14	ḥ. 48a/10
ḥafî (Ar) : Gizli, saklı.	h.den 63b/6
h. 57a/9	ḥaḳîr (Ar) : İtibarsız, hakir.
Ḥafız (Ar) : Muhafaza eden, saklayan.	h.dür 16a/10, 16b/2
ḥ.dür 48a/1	Ḥaḳḳ (Ar) : Tanrı.
ḥâif (Ar) : Korkan, korkaḳ.	Ḥ. 4a/13, 5a/7, 5b/9, 6a/5, 6a/7,
ḥ. 59a/4	6a/8, 7a/2, 7a/3, 7a/4, 7a/5, 10a/6, 10a/8,
ḥâil (Ar) : Perde olan, engel.	12b/3, 12b/9, 13a/12, 13a/15, 14a/8,
ḥ. 44a/8	16b/14, 17b/13, 17b/9, 18b/6, 18b/7,
ḥak (Far) : Toprak.	19a/10, 19b/14, 19b/7, 20b/3, 21b/7,
ḥ.i 29a/8	22a/10, 22a/14, 22b/15, 23a/3, 24a/4,
ḥ.e 29a/8	26a/12, 26a/4, 29a/9, 31b/12, 32a/3, 32a/4,
ḥaḳâyıḳ (Ar) : Hakikatler,	36b/12, 36b/7, 44a/12, 45a/6, 46a/3, 48a/7,
gerçeklikler.	48b/10, 48b/14, 48b/14, 48b/9, 50b/10,
ḥ. 13a/9	50b/11, 50b/11, 50b/13, 50b/6, 51b/2,
ḥaḳîḳat (Ar) : Gerçek, hakikat.	51b/7, 51b/8, 53a/13, 56a/11, 58b/15,
ḥ. 26a/1, 26a/2, 49a/2	59b/13, 61a/6, 61b/15, 62a/13, 62b/10,

62b/13, 65a/9, 66b/3, 66b/4, 68a/13,	48b/11, 49a/13, 49a/4, 49b/14, 49b/3,
68b/12, 69a/6, 70b/6, 71a/12, 72a/10,	50a/14, 51b/8, 53a/2, 54b/11, 55a/7, 57a/7,
74b/6, 75b/13, 75b/14, 75b/14, 77b/15,	57b/4, 60a/14, 60a/9, 61b/9, 63a/10, 66b/8,
77b/5	67a/5, 68a/15, 71a/2, 76a/1, 77b/6
bâtin-ı şügl-i H.İa 30a/5	H.İ 4b/4, 4b/5, 8a/11, 10a/9,
rahmet-i H. 45b/15	13a/14, 17a/3, 20b/12, 20b/8, 21b/1, 22a/7,
h.içün 64b/8, 64b/9	22b/9, 25b/6, 27b/9, 29b/13, 30a/13,
h.ıla 23b/15, 25a/14, 25b/9, 43a/9,	32b/8, 35a/2, 40b/14, 44b/9, 46b/3, 49b/5,
56b/3, 56b/3, 56b/4, 56b/5, 57a/4, 61b/13,	50a/3, 51b/8, 54a/15, 60a/12, 64b/14,
61b/14, 78a/1	65a/5, 65b/3, 66a/2, 66b/7, 67a/1, 68a/3,
h.İa 4a/12, 30a/6, 45a/8, 48b/15,	72b/14, 72b/15, 74a/13, 74b/2, 75b/9,
56a/6, 59b/5	76a/15, 78a/2
h.İladur 78a/13	H.a 5a/15, 6b/3, 6b/5, 7b/10, 8b/4,
H. çün 75b/13	11a/6, 16a/10, 16a/4, 16a/4, 19b/3, 20a/7,
h.uñ 2a/11, 3a/11, 4a/4, 6a/6, 7b/7,	22a/10, 23a/12, 23a/8, 27b/10, 28a/13,
10a/12, 10a/9, 12b/10, 12b/12, 13b/1,	29a/12, 29a/15, 29b/15, 29b/2, 29b/3,
14a/8, 18b/14, 18b/5, 20a/2, 21b/15,	33b/3, 37a/13, 43b/9, 45a/12, 45b/6, 46b/6,
27b/14, 30a/10, 31b/9, 32a/4, 37b/15,	46b/7, 48a/6, 48b/10, 50b/12, 50b/13,
37b/3, 38a/8, 39a/10, 39a/11, 39a/12,	54a/3, 54a/9, 57a/8, 58b/5, 64b/10, 65a/4,
39a/7, 39b/3, 39b/5, 40b/15, 43b/15,	65b/3, 66b/14, 70b/14, 72a/10, 75b/14,
44b/3, 45a/12, 45b/1, 45b/10, 45b/13,	76a/12, 76b/14
45b/2, 47a/8, 47a/9, 47b/4, 47b/7, 48a/4,	H.da 37b/2, 53b/15

Ḥ.dan 9b/3, 14a/4, 14a/5, 14a/7, 16a/13, 17a/11, 18b/13, 21b/13, 22a/3, 25a/3, 32a/11, 32a/12, 33b/4, 37b/6, 39a/13, 39a/14, 39b/10, 40b/14, 40b/15, 43a/7, 43b/8, 46a/10, 46b/6, 47a/1, 47a/2, 47a/2, 49b/10, 50a/5, 51a/6, 54a/15, 63a/1, 63a/2, 63b/2, 64a/12, 64a/3, 64b/9, 65a/9, 70a/5, 71a/6, 75b/6, 76a/13, 77b/6	Ḥ. 3b/10, 4a/1, 4a/8, 4b/10, 7b/12, 10a/10, 10a/8, 10b/14, 11a/1, 11a/11, 11a/12, 11a/3, 11a/4, 11a/4, 11a/9, 11b/3, 12a/11, 12a/14, 12a/5, 12b/13, 13a/3, 13b/6, 14a/12, 14b/2, 15a/3, 15a/7, 16b/12, 16b/13, 16b/15, 16b/3, 17a/4, 18a/3, 18b/3, 19a/3, 19a/9, 21a/14, 21a/4, 21a/8, 21b/11, 21b/2, 21b/3, 22a/3, 22b/10, 23b/11, 24b/13, 24b/13, 24b/14, 24b/8, 26b/11, 30b/11, 31a/8, 32b/11, 33b/4, 34b/10, 35b/4, 37b/12, 37b/14, 38a/9, 38b/3, 41a/1, 43a/15, 43b/15, 43b/6, 44a/10, 45a/13, 45a/8, 45b/11, 45b/6, 47a/13, 47a/15, 47b/10, 47b/8, 48a/1, 48a/1, 49a/10, 49a/14, 49a/5, 49a/6, 49a/6, 49a/8, 49a/9, 49b/11, 49b/15, 49b/3, 49b/6, 49b/7, 50a/1, 50a/5, 51a/11, 51a/13, 51b/1, 51b/14, 52b/1, 53a/6, 55a/11, 55a/13, 55a/5, 55b/1, 58b/7, 61a/12, 61a/8, 61b/5, 61b/7, 63a/1, 63a/10, 63a/3, 63a/7, 64b/5, 66a/12, 67a/1, 67a/7, 67b/14, 69a/6, 69a/9,
Ḥ.dandur 44b/10	
Ḥ.dur 13b/4, 42b/3, 62b/3	
Ḥ.uñdur 18a/2, 39a/8, 50b/1, 53a/1, 55a/7, 55b/4	
Ḥ.in 56a/9, 67b/9	
ḥaḳḳ (Ar) : Bir insana ait olan şey, gerçek, haḳ.	
ḥ. 15a/4, 21a/14, 27b/6, 72a/4	
ḥ.ı 21a/14	
ḥ.a 14a/2	
ḥ.dur 20b/10, 21a/12, 65a/2, 65a/3	
ḥ.ından 6b/4, 6b/5, 17a/7	
Ḥaḳḳ Te'ālā (Ar) : Tanrı.	

73a/5, 73a/8, 75a/15, 76a/15, 76a/5, 76a/9,		h.e 67a/12
77b/4, 78a/2, 78a/3		h.de 8b/14, 19a/10, 19b/6
H.çün 51a/14, 59b/11		h.den 31a/12, 31a/12, 67a/12
H.içün 77a/14		h.dețurur 21b/2
H.nuñ 3b/11, 10b/14, 20b/15,		h.dür 17b/2, 31a/10
22a/5, 22b/2, 23b/10, 31a/15, 45b/10,		h.üm 17a/12, 69b/5
47a/6, 54b/9, 55b/12, 56b/2, 65b/15,		h.üñ 25a/6, 69b/15
66a/15, 77b/11		h.üñde 16a/9
h.yı 19a/4		h.i 17a/14, 17b/7, 39b/2, 55b/10,
h.ya 15b/6, 64b/4		63b/9
H.dan 17a/13		h.inde 19b/1, 19b/1, 19b/7, 19b/7,
hakkısız : Haksız.		21b/2, 24a/11, 24a/11, 24a/12, 24a/13,
h. 56b/6		24a/15, 24b/10, 53b/4, 63b/12, 77b/8
Hakkısız : Allāh ile olmayan.		h.inden 77b/8
emr-i H. 18a/2		h.inüñ 63b/7
hāl (Ar) : Durum, hāl.		hālāş (Ar) : Kurtulma, kurtuluş.
h. 8b/10, 14b/6, 14b/8, 31a/11,		h. 8b/14, 9a/1, 24a/8, 25a/8, 29a/2,
43a/13, 52a/3, 53a/1, 62a/3, 63a/14,		29b/11
63a/11, 63a/9, 63b/10, 63b/12, 63b/7,		hālāt (Ar) : Durumlar, hāller.
63b/8, 67a/12, 70a/1		h. 69a/7
h.-i aşhāb 25a/6		halet (Ar) : Hāl, suret, keyfiyet.
h.ile 6a/9		h. 47a/2, 47a/3

ḥ.de 52b/7	ḥalīl (Ar) : Samimi.
ḥ.den 46b/13	ḥ. 2b/9
ḥ.ler 34a/6	ḥālīş (Ar) : Katkısız, hilesiz.
ḥālī (Ar) : Hāl ile ilgili, hāle	ḥ. 4a/12, 29a/7
mensup.	ḥalk (Ar) : Halk.
ḥ. 34a/6	ḥ. 8b/9, 10b/1, 14b/2, 17b/13,
ḥālī (Ar) : Tenha, boş,	17b/9, 21b/13, 21b/3, 21b/4, 22a/4, 28a/10,
sahipsiz yer.	28a/2, 28b/8, 30a/5, 31a/8, 33a/13, 35b/1,
ḥ.degüldür 24a/14	47b/11, 48a/3, 49a/15, 49a/6, 49b/2,
ḥ.ye 52a/10	52b/12, 54a/12, 54a/13, 55a/11, 55a/6,
ḥalife (Ar) : Halife.	56a/10, 58b/14, 61a/7, 62b/11, 62b/14,
ḥ. 21b/7, 36b/5, 45b/2, 45b/14	64b/3, 64b/2, 65a/15, 67b/15, 68a/1, 71b/6,
ḥ.-i Ḥaqq̣dur 35b/1	72b/3, 73a/6, 73b/9, 74a/15, 74b/1, 74b/7,
ḥ.si 11b/12	74b/7, 74b/9, 75b/14, 75b/15, 76a/5,
ḥ.sidür 48a/2	77b/15, 77b/2, 78a/1, 78a/2
Ḥālīk (Ar) : Yaratıcı.	ḥ.-ı cedīd 61b/6, 61b/7
ḥ. 13a/7, 62b/3, 76b/5	ḥ.-ı cedīdi 61b/6
ḥ.üñ 15a/10	ḥ.-ı kerīm 64b/1
ḥ.i 76a/7	ḥ.ıla 45a/5
ḥ.dan 52a/4	ḥ.ıla degüldür 78a/14
ḥ.dür 52b/12	
ḥ.ini 15a/9	

h.uñ 22a/1, 22a/13, 22a/14, 28a/1, 28b/14, 29a/15, 56b/10, 57a/1, 64b/13, 68a/4, 72b/3	hāne (Far) : Hane, ev. h. 12a/8, 39b/11, 41a/3 h.-i dīv 8b/11 h.-i rahmānī 41a/3 h.-i Şeytān 41a/3
h.ı 10a/15, 22a/14, 28a/14, 49a/15, 49b/2, 49b/2, 71a/13, 73a/6, 74b/7	hār (Far) : Diken. h. 28a/9
h.a 12b/15, 22a/11, 23a/15, 40a/9, 40b/14, 45b/5, 71b/1, 75b/14	harāb (Ar) : Harap, yıkık. h. 11a/8, 68a/5
h.adur 73a/8	harām (Ar) : Haram. h. 38b/15, 38b/15, 39a/2, 68a/14
h.dan 22a/1, 32a/10, 32a/11, 37b/6, 60b/6, 61b/12, 64a/13, 70a/5	h.ı 17b/7 h.dur 39a/2
h.la 3b/5, 10b/1, 10b/1, 48a/7, 56b/11	harāret (Ar) : Hararet, sıcaklık. h. 34b/9
h.dur 62b/3	h.üñden 8b/3
h.uñdan 23a/15	harc (Ar) : Harç, sarf. h.uñ 40b/1
h.uñdur 76a/13	harekāt (Ar) : Hareketler. h-ı ʿālemde 3b/10
hamd (Ar) : Şükür, hamd. h. 23a/14	h.uñda 5b/10 h.mda 25a/1, 51b/15
hamīde (Ar) : Övülmeye değer. ahlāk-ı h 33b/12, 64a/12	
hāmûş (Far) : Susmuş, sessiz. h. 5b/12, 28a/15, 60b/14 h.ı 60b/5	

hareket (Ar) : Hareket.	hasenât (Ar) : İyilikler.
h.-i zâtî 57b/14	h.a 66a/11, 76b/8
h.i 56b/4	hâşıl (Ar) : Hasıl, çıkan,
harem (Ar) : Saygı değer, kutsal	türeyen.
yer, harem.	h. 3a/1, 3b/15, 4a/14, 4a/3, 5a/11,
h.-i Haqqdur 29b/11	7a/13, 7b/6, 7b/7, 7b/8, 9b/13, 9b/7, 9b/8,
h. 8b/4	9b/9, 10a/1, 10a/2, 13b/13, 19a/11, 24a/7,
h.dür 41a/1, 48b/10	27a/3, 29a/13, 29a/13, 30a/2, 30a/7,
h.ine 41a/1	34a/13, 34a/2, 34a/6, 34a/8, 34a/9, 35b/10,
harf (Ar) : Harf.	36a/3, 41a/6, 41b/10, 41b/11, 41b/9, 42a/9,
h. 62b/5	66a/4, 68b/4, 68b/6, 68b/6, 70b/14,
h.-i manţuk 62b/6	70b/15, 70b/3, 70b/9, 71a/6, 73a/12,
hâric (Ar) : Hariç, dış	75a/11, 75b/5, 76b/4
h. 56a/10, 62a/4, 62b/9	h.-ı kelâm 30b/14
h.dür 47a/7	h.-ı mu'ayyen 45a/7
hâristân (Far) : Dikenlik, çalılık.	h.dur 35b/5
h.dur 28a/9	hâşîr (Ar) : Hasır.
has (Far) : Çöp.	h.e 52a/10
h. 28a/6	hâşr (Ar) : Etrafını çevirme,
hased (Ar) : Haset.	mahsus kılma.
h. 12a/13	h.degüldür 8a/3
h.de 75a/5	hâşş (Ar) : Has.

h. 7b/7, 20a/4, 56a/12	h.ları 9b/14
h.ına 67a/7	hātırā (Ar) : Hatıra, andaç.
h.lara 69a/10	h. 75a/9
hastalık : Hastalık.	h.-yı melekī 10a/2
h.in 8b/8	h.dan 33b/15
h.ından 29a/2	h.sına 25b/14
haste (Far) : Hasta.	hātime (Ar) : Son, nihayet.
h. 18b/14, 21a/6, 22b/8, 23a/12,	h.sidür 6b/10
42b/8, 54b/3, 55a/14	haṭṭ (Ar) : Hat.
hastelik : Bkz. hastalığ.	h. 26b/9
h.inden 22b/4	hattā (Ar) : Hatta, bundan
haşr (Ar) : Haşir, toplama.	başka.
h.-ı eşeklikdür 28a/7	h. 3b/12, 4a/9, 34b/15, 43a/15,
haṭā (Ar) : Hata.	62b/4
h. 77a/3	hātūnlıg : Hatunluğ.
h.dur 20b/11	h.ı ile 7a/5
h.ından 53b/14	havā (Ar) : Hava.
hātem (Ar) : Mühür.	h. 12a/1
h.-i enbiyāyem 68b/12	havāşş (Ar) : Haslar, saygınlar.
hātır (Ar) : Hatır.	h. 33a/13
h. 9b/13	h.-ı evliyādan 71a/7
h.ından 27a/6	h-ı şifātına 67a/6

ḥavāṭır (Ar) : Hatıralar, meşhurlar. ḥ. 30a/1 ḥ-ı nefṣānī 9b/13	ḥayf (Ar) : Haksızlık. ḥ. 40a/7 ḥayme (Ar) : Çadır. ḥ.ye 10a/15
ḥavf (Ar) : Korku. ḥ.ıla 37b/7	ḥayr (Ar) : İyilik, hayır. ḥ. 28b/2, 36a/10, 36a/12
ḥayā (Ar) : Utanma, sıkılma. ḥ. 70b/2	ḥ. it- 60a/8 ḥ.-ı maḥẓa 15b/10, 35b/11
ḥayāl (Ar) : Hayal. ḥ. 75b/10	ḥ.-ı maḥẓdur 35a/11 ḥ.dan 31a/14
ḥayāt (Ar) : Hayat. ḥ. 37a/7, 37b/11, 37b/14, 38a/2, 71b/10	ḥ.dur 15b/9 ḥ.uñ 35a/15, 35b/1
sırr-ı ḥ.-ı ilāhī 37b/9 ḥ.ıla 37a/15, 73b/3, 74a/8 ḥ.uñda 58b/4 ḥ.ı 59a/1 ḥ.ında 52a/3	ḥayrān (Ar) : Hayran. ḥ.da idi 39a/1 ḥayret (Ar) : Hayret. ḥ. 36b/10 ḥ.üñ 27a/10 ḥ.üñden 25a/9
ḥayāten (Ar) : Hayat olarak. ḥ. 4b/12 ḥ-ı dünyevīden 48a/5 ḥ-ı Ḥaḳḳda 57a/7	ḥayrlu : Hayırlı. h. 17b/11 ḥaysiyyet (Ar) : Haysiyet. ḥ.i 77a/15

ḥ.inden 4b/1, 33b/6, 77b/10, 77b/12, 77b/13, 77b/14, 77b/15, 78a/3, 78a/4, 78a/5, 78a/7	ḥazret (Ar) : Saygı ifadesi etmek üzere büyüklere verilen unvan.
ḥ.inden degüldür 51b/10	ḥ. 44b/10
ḥayvān (Ar) : Hayvan.	ḥ.-i 'Alī 70b/4
ḥ. 37a/13, 72b/15, 74a/2	ḥ.-i 'Oṣmānuñ 70b/1
ḥ.a 58a/3, 72a/6	ḥ.-i Resûl 2b/13, 3a/4, 4b/2, 5a/3, 9a/9, 12b/14, 13b/8, 15b/6, 23b/1, 23b/6, 31b/9, 35b/3, 35b/5, 35b/9, 47b/11, 48a/8, 52a/5, 52a/6, 64a/15, 68b/10, 78a/11
ḥ.lar 8b/5	ḥ.-i Resûle 4a/15, 4b/10
ḥayvānliĝ : Hayvanlık.	ḥ.-i Resûlullāh 9a/4, 9a/7, 25b/8
ḥ.ı 29b/4	ḥ.i 17a/15, 67a/10
Ḥayy (Ar) : Hayat sahibi.	ḥ.e 29b/5
Esmā-yı hüsnadandır.	ḥ.ine 62a/8
Ḥ. 51a/15, 69a/8	ḥ.ini 67a/8
Ḥ.-ı kādīm 73a/2	ḥ.inüñ 70a/12, 70a/3, 70a/9, 70b/10
Ḥ.dur 38a/4	ḥazḥ (Ar) : Haz.
ḥāzır (Ar) : Hazır.	ḥ.-ı cismānīsın 13b/15
ḥ. 5b/9	ḥ.-ı uḥrevīsüdür 14a/1
ḥazīne (Ar) : Hazine.	ḥelāk (Ar) : Helak.
ḥ.-i Ḥaḳḳdur 8a/7	ḥ. 59b/3, 68a/12
ḥazm (Ar) : Hazım, sindirme.	
ḥ. 69a/11	

helâklık	: Helaklık, helak	h. 2b/9, 3a/12, 4b/5, 4b/9, 7a/1,
olma.		10a/6, 12a/3, 12b/14, 14a/5, 14a/5, 15a/10,
h. 47b/7		15a/7, 16a/10, 16a/11, 16a/5, 16b/1, 17b/6,
helâl	(Ar) : Helal.	18b/4, 19b/1, 24a/4, 24b/12, 25a/2, 26a/5,
h. 38b/14, 38b/15, 39a/2, 68a/14		28b/11, 28b/6, 32a/10, 32a/12, 32a/13,
h.dür 39a/2		32b/12, 33b/2, 37b/11, 39a/11, 39a/15,
hem	: Hem.	40a/7, 40b/7, 42a/15, 42b/14, 43b/15,
h. 26a/3, 27b/14, 28a/8, 30b/5,		45a/9, 46a/10, 46b/1, 46b/3, 46b/6, 49a/4,
36b/15, 43a/3, 43a/4, 46b/4, 50b/7, 57a/6,		49b/10, 49b/5, 49b/8, 50a/3, 50a/3, 50a/5,
57a/6, 60a/10, 65b/10, 72a/4, 72a/4, 72a/5,		50b/11, 50b/15, 51a/6, 51a/7, 51b/11,
78a/3, 78a/3		52a/15, 52a/3, 56a/5, 56a/9, 57a/8, 57b/7,
hemân	(Far) : Hemen.	57b/8, 58a/12, 58a/13, 58a/9, 58a/9, 58b/1,
h. 5b/13, 51b/4, 60a/4, 73b/8		58b/4, 58b/9, 59b/13, 59b/14, 61a/4, 61a/5,
heme	(Far) : Cümle, hep, bütün.	61b/15, 61b/5, 61b/7, 62a/11, 62b/5,
h. 40b/10		63a/10, 64a/12, 65a/6, 66a/7, 67a/2, 67b/1,
himem	(Ar) : Gayret, emek.	67b/10, 68a/13, 71a/14, 72b/1, 72b/3,
h.üñle 15b/11		73b/10, 75b/6, 76b/1, 76b/10, 77a/8
hemîşe	(Far) : Daima, her zaman.	hergiz
h. 12b/2, 28a/1, 30b/8, 41b/4,		(Far) : Asla.
48b/12		h. 5b/7, 6a/3, 40b/4, 42b/6, 44b/3
her	: Her.	hesâbsız
		: Hesapsız.
		h. 50b/9
		hevâ
		(Ar) : Heves, istek.

h. 11a/6, 37a/12, 72a/4	h. 11a/10, 11a/14, 12a/11, 12a/4,
h.ya 59b/4	42a/8, 73b/13
h.dan 11b/15	h-ı dünyevîsidür 13b/15
heves-nāk (A(Far)F) : Hevesli.	h-ı rûhânîsidür 13b/15
h. 60b/9	hırmān (Ar) : Mahrumluk,
heyākil (Ar) : Heykeller.	ümitsizlik.
h.-i tabiyye-i unsuriyye 33a/4	h. 41b/3
heybet (Ar) : Heybet.	h.ıla 75a/1
h. 70a/15, 70b/5	hırş (Ar) : Hırs.
h.i 57b/13	h.-ı ruyet 60b/13
heykel (Ar) : Heykel	Hızır (Ar) : Hz. Hızır.
h. 33a/6	h. 38a/9, 38b/6, 38b/15
h.-i zūlmānî-i hicāb 25a/15	h-ı vaqt 7b/9
h.üñ 32b/14, 33a/6	hicāb (Ar) : Hicap, perde.
h.de 33a/9	h. 1b/9, 10a/4, 13a/7, 13a/8, 13b/5,
hezār (Far) : Bin.	25a/15, 30a/11, 30b/3, 31b/15, 31b/2,
h. 7b/15, 7b/15, 8a/13, 8a/13	31b/4, 32a/1, 36a/1, 40b/15, 68b/2
hezārān (Far) : Binler.	heykel-i zūlmānî-i h. 25a/15
h. 43a/8	h-ı ğafletüñden 25a/8
hıfz (Ar) : Sakalama,	h-ı latifi 30b/15
ezberleme.	h.dur 1b/12, 60b/12
	h.üñ 40b/5

h.ı 25a/11, 27b/13, 48b/7, 68a/7	hıdmet (Ar) : Hizmet.
h.lar 25a/14, 25b/15, 65b/11	h.e 24a/4
h.ları 2a/4	h.de 33b/12
hicāblu : Örtülü, perdeli.	h.den 5a/15
h.lar 25b/15	h.i 65a/3
hicābsız : Örtüsüz.	h.inde 29b/5, 71a/11
h. 50b/9, 57a/11, 61a/5	h.ine 5b/7, 75a/8
hīç (Far) : Hiç, yok denecek	h.lerin 5b/3
kadar az.	h.lerinde 5a/14, 5b/4, 9a/4
h. 6b/14, 20a/6, 20b/11, 25a/1,	hiķāyet (Ar) : Hikaye.
28a/5, 28b/2, 29a/4, 30b/9, 35a/9, 36b/8,	h. 17a/8
36b/9, 42b/5, 42b/6, 42b/8, 43a/4, 43a/9,	h.i 53a/8
48a/3, 50b/6, 60b/6	hikmet (Ar) : Hikmet.
h.dür 36b/9	h. 15a/14, 18a/15, 23b/14, 32a/15,
hiçbir : Hiçbir.	60a/10, 66a/8
h. 14b/12, 24b/2, 33b/6, 38b/2,	h.-i ilāhīnūñ 3a/13
48a/10, 75b/9	h.le 18b/1, 42b/9
h.isi 27a/12	h.inden 15a/13
hidāyet (Ar) : Hidayet.	h.ine 15a/14
h. 71a/5	h.ini 17b/6
hiddet (Ar) : Hiddet, öfke.	hılāf (Ar) : Karşı, zıt.
h.de 1b/9	h.ı 59b/11

h.ıdur 59b/13	h.inde 24a/14
hilâfet (Ar) : Halifelik, birinin yerini tutma.	hisâb (Ar) : Hesap.
h. 50b/2	h. 74b/5
hil'at (Ar) : Yüksek makamdaki zatlarn beğendiği kimseye ve takdir edilen zevata giydirdiği kıymetli, süslü elbise. Kaftan.	hiss (Ar) : Duyma kuvveti, his.
h. 32a/10, 59b/10	h.den 11b/14, 25a/13
h.in 27a/1, 66a/15	hiṭâb (Ar) : Hitap.
h.ler 37b/6	h. 13a/3, 14a/3, 31a/7
hilkat (Ar) : Yaratılış.	h.in 25b/13
h.-ı ilâhiyyedür 59b/7	hizb (Ar) : Kısım, bölüm, takım.
hilm (Ar) : Doğuştan olan huy yumuşaklığı.	h.-i Raḥmânîdür 12b/1
h. 40b/9, 42a/1	h.-i Şeyṭâna 11b/8
himmet (Ar) : Himmet.	h.-ü's-Şeyṭân 11a/8
h. 2b/1, 15b/13	hiżmet (Ar) : Bkz. ḥidmet.
h. eyle- 27a/9	h. 67b/8
h.le 16a/3	h.le 29a/5
h.üñle 16a/8	h.inde 42a/12
hîn (Ar) : An, vakit.	hod (Far) : Kendi.
	h. 29b/6, 62b/13
	horla- : Horlamak, değersiz görmek.

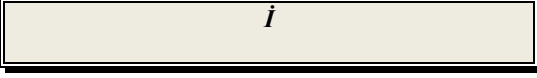
h.-yasın 15a/9	Ḥudā (Far) : Tanrı.
h.-mayasın 14b/12	h. 28a/8
hoş (Far) : Hoş.	h.yıla 43a/8
h. 9a/2, 17a/13, 32a/4, 39a/14,	h.ya 61a/1
40a/1, 55b/10, 60b/14, 60b/4, 72a/1,	hudûd (Ar) : Sınırlar, uçlar.
72a/10, 72a/2	h.ına 20b/7
h.dur 14b/9, 59a/15	h.indan 64a/11
hoş-aḥvāl (F(Far)A) : İyi hâl.	ḥuḳûḳ (Ar) : Hukuḳ.
h. 23a/9	h.in 78a/9
hoş-amed (Far) : Hoş geldi.	hulle (Ar) : Cennet elbisesi.
h. 57a/1	h. 23b/13
hoş-vaḳt (F(Far)A) : Zamanı hoş	hulûl (Ar) : Girme, dahil olma.
geçen, mutlu.	h.dan 36b/12, 37b/15
h. 72a/7	humret (Ar) : Kırmızılık, kızılılık.
hoşnûd (Far) : Hoşnut, memnun.	h. 33a/1
h. 28a/15	hûr (Ar) : Huri.
Hû (Ar) : Allâh.	h. 23b/14, 50b/10, 51a/4
H. 53a/5	husûf (Ar) : Ay tutulması.
hûb (Far) : Güzel, hoş, iyi.	h. 58a/7
h. 77a/11	huşûl (Ar) : Türeme, çıkma.
hubb (Ar) : Sevgi.	h.den 36b/1
h. 78a/8	huşkî (Far) : Soğuk, kaba.

h.dür 59b/4	h. 22a/14, 64b/1, 72a/12, 77b/1,
huy (Far) : Gürültü.	77b/4, 77b/7
h. 69a/8	h.-i ihtisâsladur 6b/13
huzûr (Ar) : Huzur.	h.-i iktisâbla degüldür 6b/14
h. 29a/13, 68b/4	h.-i rahmet 16b/11
h.-1 dâim 10b/13, 25a/9, 75b/5	h.-i siyâdet 48a/6
h.-1 evliyâda 6b/6	h.-i zâyil degüldür 36a/14
h.-1 Hakk 23a/13	h.iyile 72a/11
h.-1 Hakkda 6b/6	h.üñ 77a/14, 77b/5
h.-1 Hakkı 9b/10	h.de 64b/1
h.-1 ma ^c Allâh 34a/13, 38a/5, 75b/5	h.i 51b/6, 77a/14
h.-1 şerîflerinde 5b/6	h.in 72a/14
h.-1 şerîflerine 5b/4	hüner (Far) : Hüner, beceri,
h.la 3a/10, 28b/14	marifet.
h.uñ 54a/6, 54a/7	h.in 43b/8
h.1 54a/5	hürr (Ar) : Esir olmayan, hür.
h.ına 5b/8, 5b/9, 9a/1	h. 28a/6
h.ında 24a/4, 24a/5, 25a/2, 54a/4	hürmet (Ar) : Hürmet, saygı.
h.indan 25a/3	h.-i Hudâ 5a/14
h.larına 5b/6	h.le 5a/13, 29a/5
hüküm (Ar) : Hüküm.	h.den 5a/15
	h.i 65a/2

h.ini 5a/14	1. 2b/8
hüsn (Ar) : İyi, güzel, güzellik.	ırmağ : Irmağ.
h.-i tedbîr 42b/9	1.indan 42a/1, 42a/2, 42a/2
hüsrev (Far) : Padişah.	1.larına 41b/15
h.18b/13	ısr- : Isırmağ.
h.e 18b/12	1.-duğundan 55a/1
hüve (Ar) : O.	ıssı : Sahip, malik.
h. 53b/5	1. 12b/4, 48b/5, 48b/6, 57b/5, 67b/4
hüviyyet (Ar) : Hüviyyet, mahiyet.	1.n 16a/14
h.-i HAKK 43b/9	1.nı 64b/13
h.-i HAKKA 75b/8	1.dur 12a/9
h.-i zātīye 77a/15	ıışk (Ar) : Bkz. aşk.
h.le 19a/3	1.-ı merdûd 20b/14
h.i 67a/5, 77b/10, 77b/13, 77b/14	ıtlâğ (Ar) : Salıvermeğ.
h.indendür 43b/15	1. 24b/6, 24b/7, 24b/8, 47a/12
hüzn (Ar) : Hüzün, keder.	1.-ı zātī 77b/12
h. 37b/7	1.-ı zātisi 45a/12
	1.dur 24b/5
	1.ma 45a/14
	ıtlâğ (Ar) : Öğrenme, tanıma,
	bilme.
	1. 20b/6, 70b/3
ıraq : Uzak, ıraq.	

‘ıyādet (Ar) : Ziyarete bulunma.

i. 49a/3

ī : Ey.

ī. 9b/3, 23a/4, 42b/11, 42b/12,
48b/5, 51a/1, 54a/1, 54a/11, 54a/14,
54a/15, 57a/5, 60a/9, 65a/10, 68b/8

‘ibād (Ar) : Kullar.

‘i. 21a/8, 38b/4, 52b/12

menzil-i ‘i.a 55a/13

‘i.1 77b/1

‘ibādet (Ar) : İbadet.

‘i. 23b/9, 24a/10, 24a/2, 24a/9,
24b/10, 66a/2

‘i.-i ḥālīṣe 24b/6

‘i.-i maḥẓa 24a/6

‘i.de 23a/10, 23a/9

‘i.le 24a/2

‘i.inde 25b/7, 66a/1

‘ibāret (Ar) : İbarete.

‘i.e 25b/14

‘i.dür 15b/4, 31a/12, 34b/12,

34b/14

‘ibret (Ar) : İbret.

‘i. 15a/4, 15a/5, 34a/2

‘i.le 3a/10

īcāb (Ar) : İcab, lazım gelme.

ī. 63b/11, 63b/12, 63b/2

īcābet (Ar) : İcabet.

ī. 63b/11, 63b/5, 63b/9

ī.-i eşerdür 63b/3

ī.i 16b/6

īcād (Ar) : İcat, yeniden

vücuda getirme.

ī. 16b/12, 16b/8, 52b/1, 52b/2

ī.-ı ‘amel 52b/3

ī.-ı maḥşûd 52b/2

ī.1 63a/10

īcāzet (Ar) : İcazet, ruhsat.

i. 6a/1

i.ler ile 5b/4, 5b/5

īcmāl (Ar) : Özetleme.

i. 36a/12	i. indeken 43a/5
icrā (Ar) : İcra, yerine getirme.	i. indesin 59a/13, 59a/14 i. indeyidi 42b/13
i. 45b/10	i. ine 59b/3, 59b/4
ictihād (Ar) : İctihad.	iç- : İçmek.
i.1 12b/3	i.-er 42a/1, 42a/1, 42a/2, 42a/2
ictināb (Ar) : Çekinme, sakınma.	i.-erler 1b/13
i. 3a/15, 9a/15, 28b/11	i. miş 17b/4
i. da 70a/14	i.-üp 69a/8
iç : İç.	i.-dügünde 3a/2
i. üñ 39b/6, 39b/9	içre : İçeri.
i. ündür 48a/14	i. 9b/4, 27b/14, 30a/9, 30b/3,
i. üñde 40a/13	36b/13, 40b/13, 42b/11, 42b/13, 43a/1,
i. i 39b/12	46a/9, 46b/1, 50b/10, 54a/7, 54a/7, 57a/10,
i. inde 7a/7, 8a/2, 10a/15, 25a/1,	57a/5, 68b/9, 71a/8, 72a/4
27b/5, 27b/5, 28a/2, 28a/10, 28a/2, 28a/5,	içün : İçin.
30a/5, 45a/2, 46b/11, 50a/15, 52a/10,	i. 16b/11, 21b/5, 32b/6, 36b/15,
54b/5, 55b/10, 57a/13, 61a/7, 65a/15,	41a/2, 49b/13, 52b/8, 53a/4, 58a/2, 64b/7,
68a/11, 69b/2, 71a/13, 71a/14, 71b/15,	67b/14, 73a/6, 74a/13
72a/12, 75b/4	i. dür 27a/8, 48a/14, 55b/6, 76b/3
i. indedür 47b/3, 59a/15, 61b/6,	idrāk (Ar) : İdrak, anlayış.
61b/7	

i. 14a/7, 20a/14, 27a/6, 30a/13,	i.la 5a/13, 29a/3
66a/7	iḥsān (Ar) : İhsan, bağış.
i.inden 75b/10	i. 23b/11, 23b/12, 24a/7, 26a/12,
iftihār (Ar) : İftihar, öğünme.	46b/1, 50b/10, 61a/1, 66a/14, 66a/6
i.da 22a/9	i. eyle- 17a/14
iftikār (Ar) : Fakirlik gösterme,	i.1 66a/1, 68a/15
alçak gönüllülük.	i.ın 55b/11
i. 55b/2	i.lar 74b/6
i.-ı zātisi 22a/1	iḥtilāf (Ar) : İhtilaf,
i.ıla 57a/8	anlaşmazlık.
i.ile 22a/4, 56a/6	i. 33a/3, 60a/3
i.da 22a/9	i.ından 60a/1
i.dur 64b/6	iḥtilāf (Ar) : Karışma; karşılaşp
i.1 21b/10, 21b/10	görüşme.
i.umız 21b/12	i. 52a/7
ihānet (Ar) : İhanet.	iḥtişāş (Ar) : Uzmanlık, ihtisas.
i. 16b/15	i. 66a/5
iḥbār (Ar) : İhbar, bildirme.	ihtiyāc (Ar) : İhtiyaç.
i.-ı saḥīḥde 21a/5	i. 22a/1, 58b/2, 58b/6, 63b/15,
iḥlāş (Ar) : İhlas, samimiyet.	69a/1, 69b/2
i. 70a/10	i.ıla 68b/15
i.ıla 24a/8, 75a/8	i.da 17a/2

i.dadur 63b/15	i. 28b/4
iḥtiyār (Ar) : Seçme.	iktisāb (Ar) : Kazanma, edinme.
i. it- 60b/5	i. 4a/4
‘iḳāb (Ar) : Eza, cefa, azap.	i.la 6b/11
i. 74b/5, 76a/11, 77a/3.	iḳtizā (Ar) : Lazım gelme,
iḳdām (Ar) : Devamlı alışma,	gerekme.
ilerleme.	i. 63b/4
i.-ı küllī 70a/13	i.-yı hikmetdür 32b/12
iki : İki.	i.sına 18b/1
i. 2b/11, 9a/13, 12b/8, 13b/6, 17a/1,	il : İl, yurt.
20b/9, 26b/2, 26b/7, 27b/11, 31a/3, 31a/10,	i.de 40a/5
44b/5, 44b/8, 49a/2, 51a/2, 51a/2, 51a/5,	i.ini 29b/13
54a/13, 54a/13, 54a/14, 54a/8, 54b/11,	‘ilāc (Ar) : İla.
54b/11, 72b/9, 72b/9, 74b/1, 77b/4	i. 9a/11, 9a/14, 29b/10, 30a/4,
i.yüz biñ 66a/6	67b/1, 75a/7
i.nüñ 35a/12	i.ı 29b/7
i.den 29b/7	i.m 9a/12
i.nci 17a/3	i.ma 9a/6
i.si 35b/10, 37a/10, 71b/14	ilāh (Ar) : Tanrı.
iḳtidār (Ar) : İktidar.	i.uñdur 27a/3
i.-ı ittibāla 4a/15	ilāhī (Ar) : Tanrısal.
iktifā (Ar) : Yetinme.	

i. 1b/9, 2a/2, 2a/6, 2b/5, 6b/14, 6b/15, 7a/1, 37b/9, 64b/2	ilkā (Ar) : Bırakma, terk; telkin.
sırr-ı hayat-ı i. 37b/9	i.sına 27a/13
i.dür 3b/14	illā (Ar) : İlle, mutlaka.
i' lām (Ar) : Bildirme.	i. 3a/10, 4a/15, 7a/14, 14b/2, 16a/1, 18b/3, 19a/7, 23b/10, 24b/5, 32a/11, 32a/12, 38b/3, 51b/8, 63a/7, 64a/4
i.ıla 36b/5, 45b/1, 45b/2, 51b/8, 76a/3	
ile : İle, birlikte.	‘ illetsüz : İletsiz, hastaliksız.
i. 2b/15, 5a/9, 6a/14, 7a/5, 7a/8, 12a/5, 22b/10, 28b/12, 28b/4, 29a/11, 29a/11, 34a/7, 41a/7, 41a/9, 42b/15, 43a/8, 45a/11, 51a/14, 52a/7, 52a/7, 53a/1, 56a/9, 64b/4, 64b/7, 71b/10, 75a/7	i. 24a/5 ‘ ilm (Ar) : İlim. ‘ i. 4b/6, 4b/12, 4b/3, 14b/5, 14b/9, 14b/9, 14b/10, 33b/8, 36b/1, 37a/7, 37a/15, 38a/3, 38a/10, 38b/4, 38b/5, 38b/7, 38b/8, 40b/9, 42a/1, 45a/14, 51b/1, 51b/4, 54b/11, 61b/3, 62a/7, 67b/3, 70b/2, 70b/4, 71b/10, 71b/6, 73b/9
iled- : İletmek.	‘ i.ullāh 25b/11
i.-e 12a/13	‘ i.-e'l-evvelīn 35b/3
ileh (Ar) : Bkz. ilāh.	‘ i.-i ‘ ayān 35b/7
i. 33b/7	‘ i.-i ‘ ayn 31a/6
ilhām (Ar) : İlham.	‘ i.-i ‘ azīm 67b/4
i.ıdur 38a/9	‘ i.-i billāh 22a/11
ilk : İlk.	
i.i 72a/8	

‘i.-i billāhuñ 76a/2	‘i.i 5a/2, 7b/8, 27a/5, 39a/11,
‘i.-i cedīdi 61b/5	46b/14, 49b/4, 64a/6, 71b/15, 74a/9,
‘i.-i esmā 35b/4	76b/15
‘i.-i Ḥaḫḫıla 57a/4	‘i.idür 4b/6, 51b/4 ‘i.inden 4b/9,
‘i.-i ḥayṣiyyetden 4a/15	51b/2, 71b/2
‘i.-i ledünni 7b/7	‘i.ine 4b/7, 4b/8, 5a/2
‘i.-i müteallik 36a/1, 63a/15	‘i.ini 39a/7
‘i.-i müteceddid 54b/13	‘i.inüñ 49b/9, 61b/9, 73b/8
‘i.-i rifatden 48a/9	‘i.leri 5a/1
‘i.-i tabi 63b/1	‘i.lerine 36a/9
‘i.-i verāset 5a/11	‘ilme’l-yaḫīn (Ar) : Kati olarak
‘i.-i verāset-i şûreti 5a/9	edinilmiş bilgi.
‘i.ile 4b/10, 6a/9, 28b/4, 32a/6,	‘i. 35a/6
73b/3, 74a/8	‘i.den 31a/5
‘i.e 22a/12	‘i.üñ 60b/4
‘i.dendür 15b/1	‘ilmen (Ar) : İlim bakımından.
‘i.le 27a/5, 27a/5	‘i. 59b/7
‘i.dür 14b/5, 51b/2	iltifāt (Ar) : İltifat.
‘i.üñ 36b/1, 57a/5, 60a/11	i. 5b/13, 28b/6, 74b/9
‘i.üñüz 61b/1	imām (Ar) : İmam.
	i.üñ 45b/8
	i.dur 45b/3

İmām-ı Aḥmed-i Ḥanbel	: Ahmed ibni	imtiyāz	(Ar) : İmtiyaz, ayrıcalık.
Hanbel.		i.-ı mürtefi ^c	34b/3
i. 3a/2		in-	: İnmek.
īmān	(Ar) : İman.	i. di	40b/12, 46a/15, 60a/13
ī. 42a/2, 45a/14, 60a/12, 70a/9		i.-megine	19b/2
ī.uñ 26a/3		i.-mez	35a/7
ī.ma 12a/10		‘ināyet	(Ar) : İyilik, yardım.
ī.mı 12a/11, 12a/12		‘i.-i ilāhiyye	38a/14
ī.imuzı 26b/15		‘i.-i rabbanıyye	20a/12
imdi	: Şimdi.	‘i.ledür	6b/13
i. 9b/3, 26a/11, 32b/3, 37b/4,		‘i.i	20b/2
39a/15, 39a/8, 39b/1, 44a/15, 44b/5, 44b/9,		inbisāṭ	(Ar) : Yayılma, açılma,
48b/9, 50b/14, 50b/6, 51a/4, 54a/3, 57a/15,		genişleme.	
57b/2, 57b/4, 60a/8, 60b/2, 65a/15, 68b/9,		i. 28a/15, 56b/15	
71b/2, 71b/8, 72a/8		İncİL	(Ar) : İncil.
imkān	(Ar) : İmkan.	i.de	22b/14
i. 36a/14		incit-	: İncitmeḡ.
imtişāl	(Ar) : Alınan emre boyun	i.-meyesin	28b/10
eḡme.		indi	: Şimdi.
i. 3a/14, 9a/14, 28b/10, 58a/14,		i. 39b/5	
63b/5, 78a/10		inkār	(Ar) : İnkâr, tanımama.
i.de 70a/14		i. 25b/2, 45a/15, 67b/12, 67b/13	

inķıřā´ (Ar) : Kesilme, bitme.	i.dur 11a/13, 37a/14, 37b/3
i. 47a/7	insanī (Ar) : İnsana ait, insanla ilgili.
i.-ı temām 70a/4	i.den 11a/14, 13a/5
inkisār (Ar) : Kırılma, gücenme,	insī (Ar) : Bkz. insānī.
ilenç.	i. 34a/6
i.ı 34a/7	i. ile 12a/5
ins (Ar) : İnsan.	inşā´ (Ar) : İnşa, yapma, vücuda getirme.
i. 11b/13, 11b/9, 37b/8, 72b/10,	i.-ı insanīde 5a/6
72b/10	inşirāḥ (Ar) : Açılma, ferahlık.
i.üñ 11b/12	i. 68b/6
insān (Ar) : Bkz. ins.	intāc (Ar) : Netice verme.
i. 10b/14, 10b/15, 11a/11, 11a/4,	i. 27a/10
25b/6, 27b/8, 37a/13, 37b/2, 38a/3, 48a/10,	intiķāl (Ar) : İntikal.
50a/14, 50b/3, 50b/4, 51b/10, 51b/12,	i. 4a/2
54b/14, 72a/7, 73b/5, 74a/10, 74a/6	intiķām (Ar) : İntikam, öc alma.
i.içün 24a/9	i. 74b/5
i.uñ 5a/6, 19b/13, 24a/10, 48a/7,	i.a 12a/4
73b/7, 74a/9, 78a/8	ir- : Ermeķ.
i.ı 11a/9, 21b/3, 50b/2, 72a/9, 73b/9	i. 65a/4
i.a 12a/15, 50b/2, 58a/4, 74a/4	i.-er 4b/9, 4b/9, 46a/10
i.da 11b/10	
i.dan 12a/1, 24a/11, 51b/12	

i.-miş 23b/1, 29b/5, 44b/15	iriş-	: Erişmek.
i.-diñise 50b/5	i.-ür 7b/5, 26a/3	
i.-dün 32b/9	i.-di 72a/6	
i.-dünise 26a/1	i.-dün 26a/9	
i.-esin 6b/7, 12b/6, 15a/2, 19a/13, 26a/10, 30b/3, 57a/11, 57a/6, 57b/2	i.-e 25a/6	
i.-e 23a/15, 44b/11 sen.ün	i.-en 7b/9	
i.-segerek 44a/11	i.-übeni 65a/10	
i.-en 23b/1, 44b/15	i.-üp 65b/13	
i.-ene 29b/6	i.-medün 54a/2	
i.-üp 65b/1	irsāl (Ar) : Gönderme, salıverme.	
i.-memiş 65a/8	i. 13b/7	
i.-mez 36b/14	irtibāt (Ar) : İrtibat.	
i.-mek 32a/8, 44a/12, 65a/4, 65b/3, 65b/3	i. 77b/7	
irādet (Ar) : İrade, dilem.	i.-ı haşş 48b/1	
i.i 56b/4	irtifā ^ç (Ar) : İrtifa, yükselme, yükseklik.	
i.ile 18b/5, 73b/3	i.ıla 13b/12	
i.-i ilāhī 29a/12	i.şār (Ar) : İkram, bahşiş.	
^ç irfān (Ar) : İrfan, bilme, anlama.	i. 40b/6	
i. 70b/8	i.şbāt (Ar) : İspat.	

i. 26b/15, 67b/3	i.-i zahir 63a/5
islām (Ar) : İslam.	i.-i zahirden 27a/11
i. 28b/8	i.ile 66b/14, 66b/7, 67a/2
isli : İslî.	i.i 66b/10
i. 55b/9	i.idür 65a/10, 66b/8
ism (Ar) : isim, ad.	i.in 65a/12
i.-i aḥîr 50a/15	i.ini 67a/3
i.-i azām 65a/12, 65a/14	isnād (Ar) : İsnat.
i.-i a ^c zāmdur 66b/12, 66b/6	i. 45b/5
i.-i a ^c zāmi 66b/11, 66b/13, 66b/8	isrāf (Ar) : İsrâf.
i.-i baṭından 27a/11, 63a/6	i.da 47a/12
i.-i evvel 50b/1	iste- : İstemek.
i.-i Hadî 11b/7	i. 7b/10, 7b/11, 18b/13, 18b/14,
i.-i Ḥaḫḫ 65a/11	20b/9, 30b/3, 50b/14, 54b/2
i.-i Mâlik 11b/5	i.-yür 40a/9
i.-i Rabbdur 11b/2	i.-r 10b/13, 11a/8, 12a/13, 12a/14,
i.-i Rabbüñ 11b/4	33b/9, 55a/10, 55a/3, 60b/13, 60b/7, 60b/7,
i.-i Raḫîmdür 11b/7	63b/5, 71a/13
i.-i Raḫmāndur 11b/6	i.-rsiz 7a/5
i.-i Raḫmānuñ 11b/8	i.-rler 17b/5
i.-i Rahmāni 12a/14	i.-di 47a/1, 47a/2, 71a/13, 73b/4
i.-i Şerîfini 67a/11	i.-dün 16a/8

i.-se 16b/11, 56a/6	isti'ānet (Ar) : Yardım isteme.
i.-yesin 5b/1, 69b/10	i. 16a/9
i.-dügüñ 25a/5, 46a/14, 71a/14	isti'āze (Ar) : Sığınma,
i.-dügüñi 75b/3	Allāh'a sığınma.
i.-dükleriñi 42b/2	i. 28a/13
i.-yü 18b/12	isti'dād (Ar) : Yetenek.
i.-yüben 54b/3	i.ına 18a/15, 33a/6
i.-yüp 54b/2, 58a/1	i.umuz 76b/10
i.-r iseñ 7b/10, 18b/13, 18b/14, 65b/13, 68b/8	istidlāl (Ar) : Delil ile anlama. i.inde 34a/2
i.-rse 13a/5, 28b/6, 42b/13	istidlalsiz : Delillendirilmemiş.
i.-rseñ 1b/12, 9a/11, 10a/12, 18b/11, 27a/8, 29a/3, 32b/2, 37b/7, 54a/4, 61a/4, 75b/5	i. 39a/6 istifāde (Ar) : İstifade, faydalanma.
i.-yeydi 62a/9	i. 51b/4
i.-yüvir 17a/11	i.si 51b/2
i.-yüvirdügi 17b/3	istiğfār (Ar) : Tövbe etme.
i.-mesi 56b/3	i. 7b/2, 69b/4
i.-me 18b/13, 20b/14, 54b/2	istiğrāk (Ar) : Gark olma.
i.-meyenlerüñ 29b/13	i. 70b/8
istek : İstek, dilek. i. 47a/2	istihlāf (Ar) : Birinin yerine geçme.

i. 45b/12	i.üñe 44b/11
istikbāl (Ar) : İstikbal.	i.in 64b/12, 72b/13
i. 70a/1	i.inde 71a/13
istikbār (Ar) : Büyüklenme.	i.ler 17a/8, 41b/8, 46a/15
i. 62a/10, 62a/11	i.leri 28a/5
istifşār (Ar) : Sorma, sorulma.	işāret (Ar) : İşaret.
i. 17b/2	i. 8b/1
istimdād (Ar) : Yardım isteme.	i.dür 41b/1, 41b/13
i. 69b/10	işbu : İşte bu.
istirāhat (Ar) : İstirahat, dinlenme.	i. 30b/2, 30b/2, 37a/9, 39b/7,
i.de 42a/15	46a/10, 60b/10, 60b/11, 65b/6, 68b/8,
istif t̄āf (Ar) : Yardım ve	72b/4
merhamet dileme.	işhād (Ar) : Şahid gösterme.
i. 21b/6	i.ıla 23b/11
istivā' (Ar) : Denk olma.	işit- : İşitmek.
i. 10b/4, 21b/6, 58a/4, 74a/2	i. 32b/4
i.sına 27a/14	i.-ür 4a/10, 4b/6, 10b/11, 14a/4,
iş : İş.	14a/5, 14a/8, 20a/13, 26b/12, 30b/5, 30b/5,
i. 32a/10, 32b/7, 39a/14, 39a/8,	43b/2, 43b/4, 61b/13, 65b/8, 74a/11
56b/6, 64b/12, 64b/13	i.-ürler 31a/7
i.i 14b/14, 40a/11	i.-di 2b/15, 13b/2, 13b/2
i.de 39a/11, 42b/14	

i.-dün 32a/10, 32a/3, 32a/4, 32a/5, 32a/9, 39a/14	i.-r 6b/1, 28a/2, 41b/8, 46a/15, 64b/12
i.-gil 6a/8, 13a/14, 13a/15, 26a/4	i.-di 72b/13
i.-se 67a/3	i.-dise 2b/14
i.-seler 67a/11	i.-rdi 17a/8
i.-señ 3a/12	iştirāk (Ar) : İştirak, ortaklık.
i.-esin 61a/6, 65a/8, 71a/10	i. 52b/4
i.-e 59b/12	i.e 52b/11
i.-dügün 35a/7	it : İt, köpek.
i.-en 6a/11, 47b/2, 51a/10	i. 30a/8
i.-üp 72b/1	i.i 2a/13, 2a/13
i.-irdi 14a/9	it- : Etmek.
i.-ürse 7a/1, 14a/4	i. 60a/8, 60a/8, 60b/5, 65b/13
i.-ürseñ 65a/6	i.-erin 45a/10
i.-ürsin 6a/14, 6b/1, 15b/11	i.-er 7b/4, 10b/11, 10b/3, 10b/5, 11a/14, 11a/8, 12a/11, 12a/4, 12b/11, 12b/14, 13b/7, 14a/6, 15b/15, 16a/2, 16a/3, 16b/12, 16b/8, 16b/9, 18a/7, 18a/9, 20a/11, 20a/14, 20b/1, 20b/13, 24a/13, 30a/2, 30b/15, 30b/6, 30b/7, 34a/11, 36a/12, 36a/13, 38a/10, 38a/15, 38a/9, 41a/15, 41b/4, 42b/9, 45a/10, 45a/7, 46b/1, 46b/8,
i.-medük 23b/3	
i.-meyüp 68a/10	
i.-mez 27b/14	
i.-mezler 25b/15	
i.-miş idi 13b/1	
işle- : İşlemek.	

47b/1, 55a/14, 55a/2, 55a/8, 59b/1, 62a/10,	i.-elüm 66b/11
63a/5, 63a/6, 63b/12, 63b/2, 63b/3, 64a/7,	i.-esin 5a/13, 15a/5, 19b/11, 19b/9,
64a/8, 66a/11, 67a/6, 67a/7, 70a/15,	20a/4, 28a/13, 28a/14, 29a/10, 29a/13,
70b/13, 70b/7, 71b/14, 71b/15, 71b/6,	29a/6, 56a/2, 56a/3, 65a/10, 65a/9, 69b/4,
71b/7, 74a/8, 75a/3, 75b/9, 76a/5	75b/5
i.-ersin 4a/2, 4a/4, 16a/9, 29a/8,	i.-üp 5b/11, 5b/5, 7b/7, 8b/1, 9a/15,
46b/7, 49b/15, 58a/10	9a/15, 9b/14, 10a/2, 10a/2, 10a/4, 10b/6,
i.-erler 12a/10, 17b/8, 22a/14,	11a/10, 12a/11, 12a/12, 12a/12, 12a/13,
25b/2, 31a/6, 37b/12, 42a/9, 61b/4	12b/11, 12b/8, 13a/4, 13b/8, 14a/1, 14a/2,
i.-mişler 8a/5	17a/5, 17b/5, 21a/14, 21b/8, 24a/7, 26a/13,
i.-diler 72a/13, 72a/14, 76a/13	28b/8, 29a/13, 29b/10, 29b/10, 29b/11,
i.-dim 43a/1	29b/12, 29b/8, 30a/1, 30a/3, 30a/4, 30a/7,
i.-dün 32a/10, 39a/14, 52b/11	30b/12, 34a/13, 34a/2, 34a/5, 34a/6, 34a/9,
i.-üpdür 32b/2, 54a/12, 54a/13	35b/6, 37b/12, 41b/11, 41b/5, 41b/6,
i.-ün 9a/7, 14b/4, 66b/10	41b/9, 42a/9, 43a/6, 45b/12, 45b/14, 46b/8,
i.-se 51b/4	48b/11, 48b/9, 54b/8, 55b/11, 57b/14,
i.-seler 67b/8, 76a/8	58a/3, 62a/7, 66b/1, 68b/2, 69a/11, 69a/7,
i.-sen 43a/7	69a/7, 69a/8, 69b/9, 71a/4, 71a/5, 71b/11,
i.-sevüz 76a/6	71b/11, 72b/1, 73b/14, 74b/6, 75a/10,
i.-e 26a/6, 33b/10, 40b/1, 45b/4,	75a/11, 75a/7 i.-di 37a/15, 46a/14, 72b/3
71a/15	i.-dükce 30b/13, 60b/1
i.-eler 45b/5	

i.-en 22b/10, 42b/3, 63b/4, 63b/5, 64b/14, 72b/5	i.-erlerdi 17b/14, 17b/14
i.-eni 62a/10	i.-erse 47b/15, 61a/5
i.-enlerüñdür 25b/13	i.-ersek 15b/5
i.-ecegin 10a/3	i.-erseñ 16a/11, 19b/11, 49a/14, 60b/12, 64b/15, 65a/5
i.-dügi 34b/6, 54b/12	i.-eydük 28b/3
i.-dügümüzi 76b/3	i.-emez 30a/13
i.-dügin 20b/4	i.-emezdi 22b/2
i.-dügine 31a/8, 43a/12, 43a/13	i.-emezsın 58b/3
i.-dügini 75b/10	i.-mese 45b/8
i.-dügünden 75b/12	i.-meyen 72b/6
i.-dügüñ 16a/13	i.-mez 67a/2
i.-dügüñden 52a/12	i.-mezdi 58b/6
i.-ici 27b/15	i.-mediñse 5a/11
i.-ebile 72a/12	i.-mege 3a/9
i.-ebilür 14a/8	i.-mek 16b/11, 16b/11, 20b/11, 20b/12, 27a/8, 31b/14, 60b/6, 60b/7
i.-ebilürir 31b/13	i.-mek için 78a/10
i.-egör 65b/1, 65b/1	i' 'tä' (Ar) : Verme, ödeme.
i.-eydüñ 67b/1	i. 18b/2, 63b/10
i.-erdi 52a/7	i.sın 66a/15
i.-erdüñ 46b/2, 46b/3	
i.-erdük 76b/5, 76b/9	i'tâ'at (Ar) : İtaat.

i. 19b/7, 31b/11, 45b/6	i' tizār (Ar) : Özür dileme.
i.-i Ḥaḫḫa 31b/10	i.ıla 16b/10
i.le 45b/5, 45b/7	i.ı ile 60a/1
i.dür 19a/9	iṭmīnān (Ar) : Emin olma.
i' ṭibār (Ar) : İtibar.	i. 61a/10
i. 51b/10	ittişāf (Ar) : Nitelenme.
i-ı ilāhī 3a/13	i. 33b/12
i.ıladur 51b/13	iy : Nida ve nidaya
i' ṭibārāt (Ar) : Varsayılan şeyler.	cevap için kullanılır.
i. 37a/2, 37a/5	i. 12a/8, 12b/4, 13b/1, 14b/15,
i' tidāl (Ar) : Ölçülülük.	20b/4, 23a/10, 29a/8, 30a/13, 32a/2, 32b/6,
i. 34a/1, 34a/3, 34a/7, 74a/3	35a/4, 36b/10, 37a/1, 39b/10, 39b/11,
i.-i ḥaḫīkī 34a/9, 34b/10, 34b/5	40b/5, 40b/8, 43a/5, 43a/6, 44a/14, 45a/1,
i.i 34a/10	57b/3, 60a/14, 64b/14, 71b/2
i.e 33b/10, 33b/13, 33b/2, 35a/10	ıyādet (Ar) : Bkz. ıyādet.
i.den 33b/3	i.ine 22b/8
i' tiḫād (Ar) : İtikat, inanma.	iz : İz.
i. 8b/15	i.i 2a/13, 2a/14
i.ıla 5b/1	i.leri 2a/1
i.la 29a/3	iżāfāt (Ar) : Dünya ile olan
i' tirāz (Ar) : İtiraz.	bağlar.
i. 5b/8, 6a/3, 29a/4, 64a/7	i. 21a/3, 37a/2, 37a/5

i.1 37b/15	‘i. 16b/1, 22a/8, 22b/4, 55a/6,
izāfet (Ar) : İki şey arasındaki	64a/1, 64a/8
ilgi.	‘i.-i Hakkıçün 2a/6
i. 47a/11, 76a/6, 76b/3, 76b/4,	‘i.de 64a/2
76b/5, 77b/15	‘i.ine 16b/2,
i.ile 76a/7, 76b/7	‘i.ini56a/2
i.ümüzle 76a/7	‘izz (Ar) : Değer, kıymet.
izār (Ar) : Örtü, peştamal.	i.-i Sultāna 75b/9
a.umdur 45a/9	
izdivāc (Ar) : Evlenme.	
i. 27a/10	
izhār (Ar) : Meydana çıkarma.	
i. 16b/11, 55a/2, 69a/7, 69a/11	
izn (Ar) : İzin.	
i. 3b/3	
izle- : İzlemek.	
i.-di 71b/3	
‘izz (Ar) : Değer, kıymet,	
yücelik.	
‘i.-i tahtında 64a/7	
‘izzet (Ar) : İzzet, değer,	
hürmet.	
	K
	kārvān-ber-kārvān (Far) : Peşpeşe
	giden kervan.
	ķ. dur 57b/3
	ķāb (Ar) : Uzaklık, mesafe.
	ķ. 26b/3
	ķābe ķavseyn (Ar) : Hz. Muhammed’in
	göge yükselmesinden sonra Allah’a iki yay
	boyu yaklaşması.
	ķ.dür 26b/7
	Ķā‘be (Ar) : Kabe, kıblegah.
	ķ. 2a/2

ķ.sine 1b/14, 30a/8	ķ. 9b/15, 17b/15, 40a/2
ķābil (Ar) : Kabul eden.	ķ.ıla 77a/4
ķ.i 18a/7, 18a/8	ķ.dan 30a/3
ķ.den 14a/3	ķ.in 8b/8
ķ.dendür 63b/13	ķaç : Kaç.
ķ.dür 26b/11, 59a/1	ķ. 52a/11
ķ.idi 73b/6, 73b/7	ķaç- : Kaçmak.
ķābiliyyet (Ar) : Kabiliyet.	ķ.-arlar 40a/2
ķ. 9b/13, 29b/1	ķ.-uben 60b/6
ķ.i 67a/10	ķ.-up 62a/9
ķabûl (Ar) : Kabul.	ķaçan : Ne zaman.
ķ. 3b/2, 5a/3, 5a/4, 6b/15, 16b/3,	ķ. 4a/8, 7a/4, 31a/7, 56b/1, 66b/3
18a/7, 18a/7, 18a/9, 22a/11, 24a/12,	ķadar : Kadar.
24a/13, 29a/5, 32b/12, 35a/14, 58a/10	ķ. 7b/3, 7b/4, 22a/8, 28b/8, 52b/11,
ķ.-ı isti' dād 52a/15	67a/4, 67b/10
ķ.-ı temām 70a/11	ķadeh (Ar) : Kadeh.
ķ.içün 76b/11	ķ. 1b/14, 34b/3, 34b/4
ķ.den 52b/1	ķ.e 34b/3, 34b/4
ķ.dür 6b/14	ķ.inden 1b/13
ķ.ünde 52b/2	ķadem (Ar) : Ayak, adım.
ķabz (Ar) : Amelsizlik, manevi	ķ.-i ğurûrdur 45a/15
feyzin gelmeyişi.	ķ.den 22b/13

ķ.i 2b/6	ķ.i 37a/11
ķ.ümüzi 2a/8	ķāfir (Ar) : Kafir.
ķader (Ar) : Kader.	ķ. 45a/15, 67b/12
ķ.e 33b/8	ķ.dür 39a/3
ķadīm (Ar) : Kadim, eski.	kāh (Far) : Bkz. gāh.
ķ. 50a/10, 50a/10, 50a/11	k. 45a/4
ķ.e 62b/8	ķaħr (Ar) : Kahr.
ķ.den 62b/9	ķ. 16b/4, 16b/9, 41a/1, 47b/7,
ķ.dür 62b/7	49b/12, 49b/7, 54a/2, 74b/4
ķādir (Ar) : Kudret sahibi.	ķ.i 56b/5
ķ. 16a/1, 25b/6, 27a/9, 33b/7,	ķāim (Ar) : Ayakta duran,
45a/4, 51a/15	birinin yerine geĉen.
ķ.-i muṭlaķdur 16b/5	ķ. 55b/12
ķ. degüldür 52b/6	ķ.dür 76a/6
ķ.ün 48b/1	kāinat (Ar) : Kainat.
ķadr (Ar) : Kadir, kıymet.	k. 21a/3
ķ.ün 40a/7	k.uñ 38b/10
ķ.i 65b/15	ķāl (Ar) : Söz, laf.
ķ.in 43b/8, 46b/2, 65b/12, 67a/13	ķ. 61a/2
ķ.ini 42b/1, 45b/11, 47b/15	ķ.-e'n-Nebī 2b/9
kāf (Ar) : Kaf (ك) harfi.	ķ.-i gönül 10b/6
ķ. 37a/10, 71b/13, 73b/12	kal- (Ar) : Kalmak.

ķ.-ur 6b/11, 48a/6, 60b/1	ķ. 34a/12, 34b/6, 54b/5
ķ.-dı 46a/3, 66a/3	ķ.-i başın 11a/13
ķ.-duń 44b/8	ķ.-i mütেকāsif 34a/14
ķ.-sa 56a/12	şühûd-ı ķalbî 25b/12
ķ.-asın 75b/4	ķ.e 30a/4, 33b/14, 46b/2, 49a/11,
ķ.-asun 8a/11	49a/14, 70b/12
ķ.-up 68a/11	ķ.űń 14b/1, 23a/12, 34a/3, 44a/8,
ķ.-an 47b/6	46b/3
ķ.-anlar 35a/5	ķ.űńdür 50b/1
ķ.-ayduń 67b/5	ķ.űńe 70a/15, 75a/13
ķ.-madı 26b/9	ķ.i 31a/3, 49b/4, 75a/10
ķ.-mayup 15a/5	ķ.inde 3a/10
ķ.-maz 42a/6, 48a/7, 55b/15, 56a/1,	ķ.ine 9a/12, 9a/12, 23b/4
56a/11, 61b/8	ķ.űńüz 61b/1
ķāl Allāhu Te'ālā (Ar) : Allāh	ķalem (Ar) : Kalem.
söyler.	ķ. 71b/11, 71b/14, 73b/12
ķ. 3b/1, 11a/15, 11a/2, 14b/13,	ķ.-i a' lā 27b/4
19a/1, 21a/3, 23a/6, 26a/13, 35b/8, 38a/10,	ķ.e 73b/11
47a/10, 49a/12, 52b/5, 58b/12, 62a/1	ķ.inden 20a/14
ķalay : Parlaklık.	ķālib (Ar) : Kalıp, beden.
ķ. 30b/1, 30b/2	ķ. 74a/1,33b/12
ķalb (Ar) : Kalp.	ķ.dur 21b/9

kalî	: Kalın, yoğun.	ķ. 21a/10, 21a/10, 57b/9, 66a/3
ķ.ı 40b/15		ķankı : Hangi.
ķalîl (Ar)	: Az.	ķ. 66b/10, 66b/8
ķ.dür 8a/4		ķ.dur 29b/6
ķamer (Ar)	: Ay.	ķānûn (Ar) : Kanun.
ķ.ine 58a/7		ķ.-ı şer'iat 29a/11
kāmîl (Ar)	: Eksiksiz, olgun.	ķ.-ı şer'iat ile 33b/13
k. 35a/15		ķ.-ı tariķâtıla 29a/10
k.e 34a/12		ķapan- : Kapanmak.
k.ûñ 53a/6		ķ.-dı 7a/4, 41a/4, 41b/14
ķamu	: Bütün, hep, herkes.	ķ.-sa 41b/8
ķ. 12a/8, 23a/11, 25a/4, 25a/5,		ķ.-ınca 30b/14
28a/3, 32b/7, 39a/10, 39b/11, 72a/8,		ķapla- : Kaplamak.
72b/11		ķ.-rdı 58b/1
ķ.sı 44b/10, 64b/9		ķapu : Kapı.
kān (Far)	: Bir şeyin menbai.	ķ. 6b/11, 6b/12
k.lar 68b/8		ķ.yı 38a/7
ķanā'at (Ar)	: Kanaat.	ķ.ya 6b/9, 7a/1, 38a/7
ķ.üm 69b/6		ķ.da 6b/14, 6b/15
ķanat	: Kanat.	ķ.sı 7a/3, 7a/4, 7a/4, 7a/8, 23b/13,
ķ.ı 11b/2, 11b/2		30b/14, 40b/6, 41b/14, 44b/10, 64b/10,
kanda	: Nerede, nereye.	65b/2

ķ.sın 7a/2, 40a/13	ķ.1 68a/4
ķ.sını 7a/5, 40b/1, 41b/6	ķ.da 68a/11
ķ.lar 41b/8	ķarar- : Kararmak
ķ.larda 7a/9	ķ.-ur 44a/6
ķ.ları 40b/6, 41a/4, 41a/4, 41b/14	ķaravul : Gözcü, nöbetçi,
ķ.larını 65b/11	karakol.
ķapucılığ : Kapıcılık.	ķ.1 11b/6, 11b/7
ķ.in 29b/12	ķarış- : Karışmak
kār (Far) : İş, meşguliyyet.	ķ.-ursañ 56b/11
k. 46b/15, 65b/7, 72b/10	ķ.-mazsañ 56b/12
k.inuñ 68a/9	ķarīb (Ar) : Yakın.
k.ları 74a/15	ķ. 33b/10, 34a/7
ķara : Kara.	ķ.dür 33b/3, 35a/10
ķ. 53a/15	ķarımsa : Kırağı.
ķ.dur 14a/14	ķ.sı 68a/9
ķarābet (Ar) : Yakınlık,	ķarşu : Karşı.
akrabalık.	ķ. 54a/5
ķ.dür 19a/14	ķ.sında 12a/14, 12a/15, 30b/1
ķarañulıķ : Karanlık.	ķasāvet (Ar) : Gam, keder,
ķ. 41a/10, 41a/2	kasavet.
ķ-ı dāim 74b/13	ķ. 9b/15, 28b/13, 34a/4, 40a/2,
ķ.ıla 8b/7	49b/11

ķ.ile 77a/4	kātib (Ar) : Katip.
ķ.in 8b/8	k.-i Kurāndur 62b/6
ķaşd (Ar) : Kasıt.	ķatlı (Ar) : Katil, öldürme.
ķ. 2a/15, 5b/2, 12a/10, 17b/8	ķ.-i nefis 17b/4
ķaşşar (Ar) : Leke temizleyici.	ķatre (Ar) : Katre, damla.
ķ. 18a/11	ķ.-i nāzla 31a/13
ķat : Kat, ind, huzur.	ķatre-veş (A(Far)F) : Damla gibi.
ķ.inca 10b/13	ķ. 8a/15
ķ.ında 10b/8, 15a/6, 17b/13, 17b/13, 17b/10, 17b/9, 22b/8, 24b/12, 25b/3,30b/10, 37b/11, 31a/9, 33a/1, 35b/4, 39a/3, 52b/13, 56b/1, 57b/13, 59a/4, 75b/15, 75b/8	ķavābil (Ar) : Kabiliyetli kimseler. ķ.-i cūd-ı muţlakdur 18a/9
ķ.ından 38a/8	ķavī (Ar) : Güçlü, kuvvetli.
ķ.ındandur 77a/8	ķ. 40a/12
ķat ^f (Ar) : Kesmek.	ķ.dür 12a/7, 58b/8, 78a/8
ķ. 19b/8,	ķavl (Ar) : Söz.
ķ.-ı şıla-yı raĥm 19b/9	ķ. 15b/15
ķatıl- : Katılmak.	ķ.-i evvel 33a/15
ķ.-urdu 54a/15	ķ.e 15b/15
ķatı (Ar) : Katı.	ķavm (Ar) : Kavim, insan topluluĥu.
ķ. 69b/1	ķ.üñ 18b/4
	ķavs (Ar) : Kavis, yay.

ķ.uñ 26b/2	k.inı 32a/4, 32a/9, 74a/11
ķavseyn (Ar) : İki kavis.	kelamullāh (Ar) : Kuran.
ķ. 26b/1	ķ. 43a/15
ķ.uñ 26b/3	kelim (Ar) : Kelimeler, sözler.
ķ.dür 26b/7	k.-i cem ^c 35b/7
ķavun : Kavun.	kelimāt (Ar) : Kelimeler, sözler.
ķ. 3a/3, 3a/3	k.-1 ğarībe 66a/6
kayu : Sağlam.	k.-1 Hāķķdur 35b/9
ķ.dur 2a/10	kelime (Ar) : Kelime.
kāzib (Ar) : Yalancı.	k.-i tevĥīd 5b/15
ķ.dür 39a/4	ķ.dür 35b/7
kebīr (Ar) : Büyük, ulu, yaşlı.	kelimet (Ar) : Bkz. kelime.
k. ile 52a/7	ķ. 57a/5
kelām (Ar) : Kelam, söz.	kemā-hiye (Ar) : Olduĝu gibi.
k.-1 Hāķķ 14a/11, 71a/10	ķ.i 5a/2, 23a/10, 60a/11
ķ.-1 Hāķķdur 13b/10, 14a/6, 62b/7	kemāl (Ar) : Olgunluk.
ķ.-1 Hāķķı 13b/9, 14a/5	k. 3b/1, 21a/4, 33b/3 42a/9, 47a/1,
k.ıla 73b/3, 74a/8	59b/15, 63b/14
k.a 65b/13	k.-i esrārınuñ 2a/12
k.uñ 75b/12	k.-i ihtiyācdadur 63b/14
ķ.ı degüldür 14a/6	k.-i ihtiyāc-ı zātī 58b/3
k.in 14a/8, 61a/6, 72b/2	k.-i teslīme 6a/15

k.ile 33b/12	52b/6, 54b/14, 55a/11, 55a/3, 55a/6, 57b/8,
k.e 44a/11	59b/15, 62b/14, 63a/4, 63a/4, 71b/2, 71b/3,
k.de 69b/1	71b/4, 71b/5, 71b/7, 72a/14, 73a/10, 73a/3,
k.den 33b/4	73a/3, 73b/4, 73b/8
k.dür 42a/11	k.yçün 67b/15
k.üne 12b/6, 26a/10	k.yiçün 37a/14, 73b/7, 73b/9,
k.i 44a/10	74b/1, 74b/2, 74b/7
k.in 43a/9, 46b/9	k.yile 77b/1, 77b/2, 77b/5 k.ye
k.ine 5a/5, 6a/5, 26a/3, 73a/14	2b/14, 14b/2, 14b/3, 36b/15, 45a/12,
kemâlât (Ar) : mükemmellikler,	47b/15, 55b/5, 55b/7, 68b/6, 69b/15,
olgunluklar.	71b/7, 72b/7, 73a/1, 73a/10, 73a/11, 73a/4,
k.-ı ilâhiyye 5a/6	73b/4
kemânsız : Yaysız.	k.nüñ 3b/6, 7b/2, 73a/13, 73b/6,
k. 36b/8	76a/12, 77a/7
kendi : Kendi.	k.yi 7a/14, 7b/1, 21a/8, 21a/9,
k. 36b/4, 55a/1, 71b/6	46a/8, 47a/3, 52a/15, 54b/4, 55a/13, 55a/9,
kendü : Bkz. kendi.	58a/1, 61a/5, 71b/5, 72a/9, 73a/5, 73a/6,
k. 7b/5, 9a/12, 13b/2, 13b/2, 13b/3,	73a/8, 74a/13
14a/1, 19b/13, 19b/14, 20a/10, 21b/3,	k.de 36b/7, 59a/3, 71b/1, 74a/12
21b/7, 28b/7, 36b/15, 36b/5, 38a/10, 38a/8,	k.deken 71b/11
42a/7, 43b/6, 43b/8, 44a/13, 44a/14,	k.den 14a/1, 44a/4, 49b/9, 53a/13
47a/11, 47b/10, 49b/2, 49b/9, 51a/12,	k.ñde 67b/6

k.ñden 6a/12, 56a/4, 69b/12, 69b/13		k.nden 19b/7 k.ni 71b/8
k.ñe 37b/4, 39b/1		kerāmet (Ar) : Keramet.
k.ñi 5b/9, 44b/14, 69b/1		k.i 66a/10
k.ñiçün 54a/12		kerem (Ar) : Cömertlik.
k.ler 66b/14		k. 66a/12
k.lerüñ 68a/2		k.i 47a/8
kendülik	: Mevcudiyet,	k.inden 9a/10
varlık.		k.ine 47b/1
k. ile 7a/7		k.inüñ 47a/7
kendüliksiz	: Mevcut	kerīm (Ar) : Cömert.
olmayan.		k. 47a/6, 72b/8, 73a/3
k. 1b/10, 7a/11, 7a/12, 7a/7, 7a/9, 7b/4		kesb (Ar) : Kazanma, edinme.
kendüliksizlik	: Mevcut	k. 52b/11
olmama.		k.ile 6b/9
k. 18b/12		keşif (Ar) : Sık, yoğun.
kendüsiz	: Bkz.	k.den 30a/15
kendüliksiz.		ķ.i 30b/7, 31b/13, 31b/14, 31b/15
k. 70a/10		ķ.dür 30a/10, 30a/12, 30a/14
kendüzi	: Kendisi,	ķ.ler 30b/2
zadı.		kesil- : Kesilmek.
		k.-meyüp 58a/11

kesr	(Ar)	: Kırma, bozma.	k.le 3a/4, 5b/5
		ķ. 34a/7	kez
			: Kez, defa.
keşret	(Ar)	: Çokluk.	k. 3b/8, 3b/8
		k. 73a/13	ķible
		k.ũñ 51b/5	(Ar) : Kible.
			ķ. 29b/9, 44b/14
keşf	(Ar)	: Keşif, açma.	ķıl-
		k. 19a/5, 19a/10, 21a/14, 35b/15,	: Kılmak.
		36a/2, 37b/11, 66b/1, 70a/1, 70a/3, 70b/12,	ķ. 10a/6, 12b/3, 20b/15, 23a/8,
		76a/15	54a/3
		k.-i đerrade 62a/11	ķ.-ur 30a/3, 38b/10
		k.-i zāt 57b/11	ķ.-ursın 32a/5
		k.i 21a/1	ķ.-mışdur 50b/10
kevn	(Ar)	: Var olma, varlık,	ķ.-dı 9b/13, 20b/7, 27a/3, 27b/4,
vücut.			27b/5, 27b/6, 27b/7, 27b/7, 27b/8, 34b/8,
		k.de 78a/4	36b/15, 37a/11, 37a/14, 44a/13, 45b/6,
		k.i 74b/1	46a/11, 61a/1, 61a/1, 61a/7, 65b/5, 71b/14,
			71b/2, 72a/11, 72a/7, 72b/8, 73a/3, 73a/3
kevniyye	(Ar)	: Varlıkla ilgili,	ķ.-dılar 2a/2
kozmik.			ķ.-duñ 10a/7, 46b/11
		k. 78a/9	ķ.-updur 32b/3
key	(Far)	: Büyük.	ķ.-asın 57a/10, 57a/5, 75b/4
		k. 7b/11, 65b/8, 75a/1	ķ.-sa 39b/15
keyfiyyet	(Ar)	: Nitelik.	ķ.-up 7b/7

ķ.-duguñdan 52a/12	ķitāl (Ar) : Savaş.
ķ.-ıvir 2a/3	ķ. 12a/10
ķ.-ursa 36b/7	ķiyāfet (Ar) : Kıyafet.
ķ.-ursañ 29a/8	ķ. 28b/4
ķ.-ma 23a/5, 39a/8	ķiyām (Ar) : Ayağa kalkma.
ķ.-madan 58a/2	ķ. 17a/6
ķ.-magıl 35a/3	ķiyāmet (Ar) : Kıyamet.
ķ.-mayınca 7a/13	ķ. 67b/11
ķ.-mazsın 49a/3	ķiyās (Ar) : Kıyas,
ķ.-maķ 24a/4, 57a/2	karşılaştırma.
ķıldır- : Kıldırmaq.	ķ. 67b/9
ķ.-maz 28b/14	ķ. eyle- 22b/12
ķılıc : Kılıç.	ķ. ile 43a/8
ķ. 10b/3, 17b/8	ķiymet (Ar) : ķiymet, kadir.
ķișāș (Ar) : Kısas, öç.	ķ. 34b/9
ķ. 17b/5	ķızdur- : Kızdırmak.
ķismet (Ar) : Kismet.	ķ.-up 53a/11
ķ. 26b/11	ķızıl : Kızıl, kırmızı.
ķ.-i ķābildür 27a/1	ķ. 18a/14
ķiș : Kış.	ķibr (Ar) : Kibir.
ķ. 68a/7, 72a/9	k. 20b/13, 40a/9, 68a/8
ķ.dan 42b/7	k.üñ 9a/2

kibriyā	(Ar)	: Büyüklük, ululuk.	k. 15a/14, 24b/6, 48b/10, 49b/13,
		k. 22b/3, 45a/8, 55a/7	64b/7
		mi' rāc-ı k. 56b/15	k.nüñ 20a/7, 24b/12, 66a/1
		k.nuñ 21a/12	k.ye 15a/15, 56a/9, 66b/15, 67b/8,
		k.dan 26a/10	69a/7, 73a/9
		k.sı 57b/13	k.de 36a/13
		k.sın 20b/12	
kīm	(Ar)	: Söz.	k. 29a/6
		ḳāl ü ḳ.de 61a/2	kīn
			(Far) : Kin.
kim		: Ki.	k.üñ 40a/9
		k. 3b/3, 6b/8, 7b/12, 9a/2, 17a/1,	kisvet
		20b/8, 21a/13, 24b/14, 29b/2, 29b/3,	(Ar) : Elbise.
		30b/10, 34a/10, 39a/14, 40b/4, 41a/13,	k.i 69a/13
		42b/5, 42b/7, 45a/9, 46a/4, 46a/8, 50a/1,	kişi
		59b/10, 61a/1, 66a/1, 71a/13, 72b/3	: Kişi.
		k.de 61b/15	k. 2a/13, 10b/5, 13a/9, 14a/12,
		k.dür 41a/12	15a/13, 16a/10, 16a/5, 19a/4, 22b/9, 28b/6,
		k.lere 62a/10	39a/1, 42a/6, 64a/3, 67a/3
kimesne		: Kimse.	k.nüñ 2a/13, 2b/6, 16a/6, 17b/2,
		k. 15b/2, 20a/10, 21a/13, 21b/14,	49b/11, 49b/8
		28b/10, 53a/5	k.yi 13a/10, 17b/4, 63a/13
kimse		: Bkz. kimesne.	k.ye 3b/4, 67b/7
			k.de 16b/9, 50b/11, 59b/10
			k.dür 17b/3, 41a/11, 42a/10, 65b/8

k.ler 64b/11	ķ.sı 77a/12
kitāb (Ar) : Kitap.	ķoķu : Bkz. ķoķı.
k. 2b/2, 63a/11, 63a/12	ķ.sı 59a/15, 59b/1
k.a 39a/5	ķolayla- : Kolaylamak.
k.da 3b/10	ķ.-ma 28a/5
k.dur 14a/15	ķon- : Konmak.
kitābet (Ar) : Yazı yazma.	ķ.-dugı 41a/2
k.-ı āħir 2a/15	ķ.-magıla 55b/9
k.-ı sebkat 63a/12	ķonul- : Konulmak.
k.e 62b/5	ķ.-mışdur 5a/6
ķo- : Komak.	ķ.-dı 39a/11, 39a/13
ķ. 23a/13, 23a/14	ķopar- : Koparmak.
ķ.-r 3b/6	ķ.-urlar 17b/9
ķ.-mış 17a/10	ķoy- : Koymak.
ķ.-duń 40b/2	ķ.-asın 6a/5
ķ.-dı 12a/15, 21a/8, 74a/1	ķ.-up 60a/15, 60a/15
ķ.-yup 74b/2	ķ.-dugıńdan 8b/4
ķ.-ma 60b/2	ķ.-ma 12b/4, 48b/9
ķ.-mağıl 48b/11	ķ.-maz 49b/13
ķ.-mayalar 67b/9	köy (Far) : Köy.
ķ.-maz 48b/10	ķ.üń 2a/13
ķoķı : Koku.	ķubûr (Ar) : Mezarlar, sinler.

ķ. 40b/5	ķ.a 16b/9, 17a/15, 17b/14
ķudret (Ar) : Kudret, güç.	ķ.durur 54b/14
ķ. 71b/10, 73b/11	ķ.ıyındur 55a/10
ķ.-i ķadir 27b/3	ķ.ısın 54a/4
mazhar-ı meclâ-yı ķ. 27b/2	ķ.um 4a/8, 22b/6, 22b/7
ķ.ile 37a/11, 37a/15	ķ.umı 4a/9
ķ.i 45b/13, 56b/4	ķ.umuñ 7b/13, 26b/12, 35b/13,
ķ.den 37a/7	43b/1
ķ.in 71a/15	ķ.uñı 23a/14
ķ.ini 56a/3	ķ.i 39b/3, 48a/7, 55a/8, 56a/13
ķudsî (Ar) : Kutsal.	ķ.idur 47b/7
ķ. 34a/6	ķ.ına 12b/10, 13a/12, 13a/3, 16b/3,
kûh (Far) : Dağ.	16b/4, 23a/3, 26a/12, 26a/13, 26b/14,
k-i Ķaf. 34b/11	34b/10, 36b/5, 36b/7, 37b/1, 37b/13,
ķul : Kul.	49b/8, 55a/8
ķ. 16b/14, 19a/7, 19a/7, 24a/15,	ķ.indan 19a/4, 24b/14
25a/2, 25a/5, 37a/13, 38a/1, 45a/7, 48a/5,	ķ.inuñ 16b/13, 16b/14, 19a/9,
56a/9, 57a/14, 57a/8, 58b/15, 62a/4, 62a/5,	20b/1, 23a/4, 26b/13, 38a/1, 43a/15,
62a/8, 62a/9, 65a/5, 72a/6	45a/13, 49a/7, 49a/9, 49b/6, 51b/14,
ķ. ol- 23a/14	62a/13, 63a/4
ķ.uñ 16b/9, 45a/11, 47b/2, 47b/2,	ķ.larına 13b/7, 17b/15, 20a/4,
69a/1	45b/15

ķ.larından 21a/13	ķ.daturur 46b/15
ķ.larını 47b/10	ķ.dur 24a/2
ķ.larum 47a/11	ķulûb (Ar) : Kalpler, gönüller.
ķ.laruñ 31b/6	taķvâyü'l-ķ.dur 14b/14
ķulak : Kulak.	kum : Kum, toprak.
ķ. 6b/2, 23b/3	ķ.a 17a/10
ķ.ıla 10b/11, 20a/13	ķurân (Ar) : Kuran-ı Kerim.
ķ.uñdan 51a/10, 72b/1	ķ.da 62b/5
ķ.i 27b/14, 41b/4	ķ.dan 62b/6
ķ.indan 65b/8	ķurb (Ar) : Yakınlık.
ķ.iñdan 6a/11	ķ. 33b/3, 45b/1
ķullık : Kulluk.	ķ.-ı ednî 34b/13
ķ. 27b/10	ķ.-ı nevâfil 10b/12
ķ.ıla 69a/6	ķ.i 68a/15
ķ.iladur 68b/15	ķ.in 69a/6
ķ.uñ 57b/5	ķ.indan 45a/8
ķ.uñda 57a/12	ķurı- : Kurumak.
ķ.ına 24a/3	ķ.-sun 18a/11
ķ.indan 62a/9	ķurtar- : Kurtarmak.
ķulluk : Bkz. ķullık.	ķ. 2b/5
ķ. 68b/10, 68b/9, 69a/1, 69a/5	ķurtul- : Kurtulmak.
ķ.da 27b/10	ķ.-miş 53b/5

ķ.-uben 71a/15	ķ.yı 73b/15
ķurul- : Kurulmak.	ķ.sı 4a/10, 20b/2, 26b/15, 34b/11,
ķ.-dı 27b/11	35b/13, 37b/14, 39b/14, 41a/7, 41b/13,
ķurut- : Kurutmak.	45a/14, 62a/14, 74a/10, 74a/9
ķ.-makdur 18a/13	ķ.sında 26b/13
ķuřûr (Ar) : Kusur, eksiklik.	ķuvây (Ar) : Bkz. ķuvâ.
ķ.ına 60a/4, 60a/5	ķ. 58a/9
ķ.indandur 60a/7	ķuvvet (Ar) : Kuvvet.
ķ.larına 59b/6	ķ. 16a/7, 36a/13, 38a/2, 52b/8
ķûşe (Far) : Kõşe.	ķ.-i �akile 41a/14
k.sinde 7b/15	ķ.-i �âmile 41a/14
k.sinden 8a/12	ķ.in 55b/4
ķuvâ (Ar) : Kuvvetler, güçler.	ķuvvetle- : Kuvvetlendirmek,
ķ. 41b/4	güçlendirmek.
ķ.-yı bağına 41a/13	ķ.me 20a/15
ķ.-yı cismani 41a/5	ķuyı : Kuyu.
ķ.-yı melîki 41b/12	ķ.sına 68a/11
ķ.-yı Şeytânî 41a/15	ķudûret (Ar) : Gam, tasa, kaygı.
ķ.-yı zâhir 58a/7	k. 10a/1, 28b/13, 34a/4
ķ.-yı zâhire 41a/13, 58a/5	k.-i cismânîden 34a/1
ķ.-yı zâhir ile 3a/12	k.de 75a/4
ķ.-yı zâhirüñle 74b/10	k.den 30a/4

laṭīfi	a	: Saydam.	l.i 11a/13
			l.leri 11a/3
		l.sen 30a/15	
lāyık	(Ar)	: Layık.	leṭāfet (Ar) : Latiflik.
		l. 32a/13, 45a/12, 45a/12, 54a/3	l.de 30a/13
lāzım	(Ar)	: Lazım.	l.inden 31b/5
		l. 58b/6, 74b/12	levḥ (Ar) : Levha.
		l.dur 64a/8	l. 27b/5, 71b/15, 73b/13
ledünn	(Ar)	: Allāh yanı.	l.-i maḥfûz 73b/13
		l.-i Ḥaḳḳa 7b/5, 39a/9	l.e 58a/2
		l.üñden 39a/9	l.de 14a/15
		l.inden 7b/5, 38a/10	leyk (Far) : Lakin.
ledünnī	(Ar)	: Allāh bilgisi ve	l. 11a/8
sırlarına ait.			leyle (Ar) : Gece.
		l. 7b/8, 14a/2, 39a/11, 39a/7	l.-i Ḳadire 26a/9
		l.dür 39a/13, 39a/14	lezzet (Ar) : Lezzet.
leng	(Far)	: Topal, aksak.	l.i 59a/3, 59a/4
		l. 39a/12	l.inden 59a/4
leşker	(Far)	: Asker.	libās (Ar) : Elbise, esvap.
		l.-i Ḥaḳḳuñ 11b/1	l.ıla 41a/12
		l.-i Şeyṭānī 11a/14	liḳā (Ar) : Kavuşma.
		l.durur 72a/12	l.sıyla 13b/10
		l.üñ 11b/7	

līnet	(Ar) : Yumuşaklık,	m.da 38a/5
mülayimlik.		
	l. 70a/15	m. 70b/12
lisān	(Ar) : Lisan, dil.	m.-i Rabbānī 42a/2
	l. 13b/1	m.ler 40b/8
	l.-i ḥāl 63b/10	ma'āş (Ar) : Maaş.
	l.-i şer'ide 77a/5, 77a/8, 77a/9	m.ı 59b/3
	l.ıla 13a/6	mā-beyne-hümā (Ar) : Arası,
	l.ı 18b/4, 20b/1, 53a/6, 63b/1	araları.
loḡma	: Lokma.	m.yı 15a/3
	l. 58b/5	mādām (Ar) : Madem.
	l.nuñ 19b/13	m. 70a/7
lütf	(Ar) : Hoşluk, güzellik.	ma' den (Ar) : Maden.
	l. 12b/4, 49b/7, 74b/4	m. 37a/13, 74a/1
	l.a 72b/14	m.e 58a/3
	l.indan 44a/10, 46a/5, 66a/12	m.den 72a/5
		m.ine 75a/14
		ma' dūd (Ar) : Sayılmış, belli.
		m.dur 31a/10
		ma' dūm (Ar) : Yok olan, mevcut
		olmayan.
		m. 21b/1, 36a/15
ma' Allāh	(Ar) : Allāh ile birlikte.	
	m. 9b/9, 29a/13, 34a/14, 54a/6	
	ḫuzūr-ı m. 38a/5, 75b/5	

m.dur 21b/1, 21b/1, 57b/13	m.-i iktisābdur 59a/2
mā-fi'l- ^ç arş (Ar) : Arş içinde.	m.-i ^ç ilm 49b/6, 49b/9
m. 50a/8	m.-i nüzûl-ı ilāhîdür 8a/7
mā-fihā (Ar) : Ahiret, öteki	m.-i vāridāt-ı Rabbānîdür 8a/8
dünya.	m.üñ 18a/15
m. 7b/15, 8a/13, 8a/2	m.de 77a/3
mağfîret (Ar) : Bağışlama,	m.den 33a/3, 36b/12, 37b/15,
mağfîret.	77a/11, 77a/13
m. 16b/10	m.dur 76b/11
mağlûb (Ar) : Mağlup, yenilmiş.	m.i 76b/6
m. 16a/8, 39b/13, 40a/12	m.idür 49b/9
m.-ı hâl 23b/15	mağbûb (Ar) : Sevilmiş, sevgili.
mağrib (Ar) : Garp, batı.	m. 34a/5, 45a/2, 46b/7, 46b/9,
m.den 30b/12, 30b/13	61a/7, 61a/7, 66a/4, 78a/3, 78a/7
mağabbet (Ar) : Muhabbet, sevgi.	m.dur 78a/5
m. 1b/13, 40b/8, 41b/15, 66a/2	m.ma 66a/4
m.-i bâligası 47b/2	mağbûblık (Ar) : Sevgililik.
m.-i zâtiyye 53b/3	m. 66a/15
m.ini 49b/4	mağcûb (Ar) : Mağcup.
mağhall (Ar) : Yer, mahal.	m. 31a/14, 39b/14, 40a/12, 40b/14,
m. 31a/8, 77a/5, 77a/6	43b/7, 43b/8, 44a/6, 44b/3, 53b/8, 61a/3
m.-i hiţâb 76a/10	m.ıla 76b/2

m.uñ 30b/10	m.-i esrâr 69a/9
m.dur 41a/14, 76b/12	maḥrûm (Ar) : Mahrum.
m.lar 25b/2, 25b/3, 31a/2, 31b/11	m. 46a/8, 67b/13, 75a/1
m.lara 25b/4	maḥşûş (Ar) : Özel, mahsus.
maḥfi (Ar) : Gizli, saklı.	m. 2b/12, 2b/15, 35b/6
m. 10b/8	m. degüldür 47a/8
maḥfûz (Ar) : Saklanmış.	m.ı 27a/11
m. 25b/13	m.dur 2b/11
m.dur 14a/11	maḥv (Ar) : Yok etme, perişan
maḥkûm (Ar) : Mahkum.	etme.
m.dur 48a/11	m. 36b/14, 67b/3
maḥlûk (Ar) : Yaratılmış.	maḥz (Ar) : Bkz. maḥz.
m. 38b/2	‘ademü’l-m. 58b/14
m.da 64a/5	‘adl-i m. 45b/14, 45b/15
m.dur 13a/7	ḥayr-ı m.dur 35a/11
m.ıdur 77b/6	şerr-i m.dur 35a/12
Maḥmûd (Ar) : Hamdolanmuş, övülmeye değer; özel isim.	maḥzâ (Ar) : Katkısız, tam, halis.
M. 32b/5	ḥayr-ı m. 15b/10, 35b/12
maḥâm-ı M. 34b/13	‘ibâret-i m.a 24a/6
maḥrem (Ar) : Mahrem, yasak, gizli.	maḥzûn (Ar) : Mahzun, hüzünlü. m. 24b/2

ma' iyyet (Ar) : Büyük bir	m.uñ 53a/9, 61b/5, 70a/1
memurun emri altında bulunma.	m.ı 24b/5, 56a/14, 69a/5, 77a/2
m. 70b/12	m.ıdur 38b/11
m.-i ilāhīnūñ 20b/2	m.in 23b/12, 57a/6
m.i 68a/15	m.ında 1b/10, 24a/1, 36b/4, 37a/6,
m.ine 20b/7	73a/13, 73b/2, 73b/8
maḳām (Ar) : Makam.	m.lar 70a/2
m. 14b/6, 24b/12, 38b/11, 46b/11,	maḳāmāt (Ar) : Makamlar.
68a/2, 69a/5	m.dan 69b/7
m.-ı iḥsānda 66a/13	m.uma 1b/10
m.-ı ḳurbda 43a/4	maḳāmsızlık : Makamsızlık.
m.-ı Maḥmūd 34b/13	m. 1b/10, 57a/6, 57b/11
m.-ı ma' lūm 76b/14	maḳbūl (Ar) : Makbul, kabul
m.-ı nāzda 66a/4, 78a/7	olunmuş.
m.-ı rızā 70a/10	m. 57b/5
m.-ı şıfāt-ı mütekābile ile 74b/4	maḳdūr (Ar) : Allāh'ın takdiri.
m.-ı zülfi 34b/12	m.e 33b/7
m.a 10b/12, 24b/1, 34b/14, 57a/6	maḳdūrāt (Ar) : Takdirler.
m.da 20a/11, 50a/13, 78a/13	m.a 48b/1
m.dan 34b/13	maḳhūr (Ar) : Kahr olmuş,
m.dur 56a/15, 57b/11, 68b/10	Allāh'ın gazabına uğramış.
m.um 69b/6	m. 72a/13

mağşad (Ar) : Maksat.	m.ma 17b/8
m.-ı aqşā-yı ʿālem 37b/8	mālik (Ar) : Sahip.
murād-ı m. 7b/9	m.-ü'l-mülk 57b/2
mağşûd (Ar) : Kast olunan, istek.	maʿlûm (Ar) : Bilinen, malum.
m. 11b/3, 12b/6, 27b/11, 42b/15,	m. 3a/5, 3a/8, 5b/5, 10a/2, 12a/15,
52b/2, 70b/15	19a/12, 21b/11, 22b/11, 23b/4, 23b/5,
m.-ı haqîkîyi 67a/13	23b/5, 29b/10, 35b/3, 36a/8, 36b/5,
m.uñ 20b/3, 48b/6	46a/7, 48b/2, 49a/15, 49a/15, 49a/9, 50a/2,
m.uña 6b/7, 19a/13, 32b/9, 57a/11	51b/3, 51b/7, 58b/7, 68a/13, 68b/13,
m.a 30b/3, 44a/12	71b/8, 75a/10, 75b/13, 76b/13
m.dur 76a/10	m.degüldür 23b/6
m.ına 68b/7	m.a 33b/8
m.ların 25b/1	m.dur 36a/1, 46a/8, 49b/1, 49b/12,
maʿqûl (Ar) : Makul, mantıklı.	56b/11, 63b/1
m. 49a/9	m. idi 73b/5
m.ı 27a/11	maʿlûmât (Ar) : Malumat, bilinen
maʿqûlât (Ar) : Akıl ile bilinen	şeyler.
şeyler.	m.a 48a/15
m.ında 34a/11	maʿmûl (Ar) : Mamül, yapılmış.
māl (Ar) : Mal.	m. 76b/2
m. 17a/8, 18a/2	maʿmûr (Ar) : Bayındır.
m.uñı 6a/4	m. 10b/7, 48b/15, 75b/1

ma ^ʿ nī	(Ar) : Bkz. ma ^ʿ nā.	ehl-i m. 17b/12
m.dan	65b/10	ehl-i m.uñ 17b/7
ma ^ʿ nā	(Ar) : Mana, anlam.	Manşûr (Ar) : Hallac-ı Mansur.
m. 10b/13, 19b/1, 61b/2, 71b/1		M. 53a/6, 53b/1, 53b/2
m.yı	27a/7, 42a/12	M.iseñ 35a/3
m.ya	41b/1	M.uñ 53b/3
m.da	23b/14	maraz (Ar) : Hastalık.
m.dur	40b/12	m. 9a/11, 22b/4
m.sı	31b/14	m.-ı kalbden 8b/14, 8b/15
m.lar	40b/9	m.dan 22b/12
ma ^ʿ nevī	(Ar) : Manevi, ruha ve	m.ından 29b/11
manaya ait.		m.ını 29a/2
m. 3a/1		m.lara 8b/9
m. ile	5a/9	m.lardan 8b/13
m.dür	2b/11	m.larına 9a/11, 67b/1
m.leri	9a/10	ma ^ʿ rec (Ar) : Çıkacak yer,
māni ^ʿ	(Ar) : Mani, engel.	merdiven.
m. 7a/2, 18a/3		m. 59b/14
m.i	18a/8	ma ^ʿ rûf (Ar) : Bilinen, tanınmış.
manşıb	(Ar) : Makam, rütbe,	m. 36b/6
derece.		m.a 8a/14
m. 17b/7, 17b/11		

mā-sivā (Ar) : Dünya ile ilgili olan şeyler.

m.Allah 21b/8

m.dan 39b/4

ma^ç şiyyet (Ar) : Asilik, itaatsizlik, günah.

m. 19b/7

mā-şā-Allāhu Te^ç ālā (Ar) : Allāh

nazardan saklasın!

m. 7a/14

maşrıķ (Ar) : Doğu.

m.dan 30b/12, 30b/13

ma^ç şûķ (Ar) : Aşık olunan, sevgili.

m. 26b/6, 27a/1, 45a/2, 46b/10,

61a/7

m.a 26b/10

m.dur 26b/5

m.ı 26b/9

maṭla^ç (Ar) : Doğacak yer.

m. 73b/10

maṭlab (Ar) : Meram, maksat, istek.

m.i 22a/7

maṭlûb (Ar) : Talep edilen şey.

m.-ı ḥaķîķî 29b/15

m.uñ 32b/4, 32b/5, 54b/1

m.dan 35a/11

m.ı 36b/7

m.in 17a/1, 17a/6

ma^ç ûnet (Ar) : Yardım.

m. 52b/10

m.üñ 52b/8

mavṭın (Ar) : Yurt edinilen yer.

m. da 4a/1

maṣhar (Ar) : Nail olma, şereflenme.

m. 32b/2, 58a/1, 67a/8, 72b/13,

73b/4, 73b/9, 76b/6

m.-ı âyîne 54b/6

m.-ı esrâr-ı ḥikmet 27b/1

m.-ı kaḥr 71a/3, 71a/4, 72b/7

m.-ı lütf 71a/3

m.-ı meclā-yı ʔudret 27b/2	meclis (Ar) : Meclis,
m.dur 77a/5	toplamlıacak yer.
m.ı 7b/5, 53a/11	m.lerinde 1b/14
m.ını 15a/10	mecrā (Ar) : Akış yolu, bir işin
māzī (Ar) : Mazi, geğmiş.	gidiş yolu, mecra.
m. 31a/9	m. 31a/8
meblağ (Ar) : Para, akęe.	m.sı 77a/10
m.-ı ricāle 29b/9	meczūb (Ar) : Cezbeye tutulmuř,
mecānīn (Ar) : Deliler, mecnunlar.	deli, divane..
m.den 14b/8	m. 46b/10
mecāzī (Ar) : Mecaza ait,	meded (Ar) : Medet, yardım.
mecazla ilgili.	m. 58a/10
m. 44b/1	medḥ (Ar) : Ŗvme, metih.
mechul (Ar) : Meğul.	m. 37b/6
m.-ū'n- nesebdūr 45b/2	m.den 56b/9
meclā (Ar) : Ayna, gŖrnmeye	m.i 56b/9
yeri.	m.inden 57a/1
m. 73a/15, 73b/10	medīne (Ar) : Ŗehir.
mağhar-ı m.-yı ʔudret 27b/2	m.-yi insaniyyedūr 11a/5
m.-yı zuhūr-ı ʕamel 52a/15	medlūl (Ar) : Delil getirilmiř Ŗey.
m.sıdur 2a/11	m. 4b/5
	m.ūñ 14b/11

m.e 15a/6	m.den 46a/6, 50b/2
meger (Far) : Meğer, oysa ki.	m.ler 72a/4
m. 3a/3, 4a/2, 16a/1, 24a/6, 24b/6,	m.lerle 41b/12
42b/13, 64a/4, 76a/2	melekî (Ar) : Meleğe ait, meikle
mekân (Ar) : Yer, mekân.	ilgili.
m.inuñ 26b/7	m. 9b/13, 74a/1
mekârim (Ar) : Keremler,	ķuvâ-yı m. 41b/12
cömertlikler.	m.i 41b/13
m. 45b/11, 45b/9	melekût (Ar) : Hükümdarlık,
m.-i ahlâķıla 3a/8	saltanat, azamet.
mekâyid (Ar) : Hileler, aldatmalar.	m. 50b/3, 58b/11
m.ni 12a/15	melîk (Ar) : Mal sahibi.
mekr (Ar) : Hile.	m.-i muķarreb 5b/7, 38a/13
m. 28a/1	ismü'l-m. 11b/2
m.ile 48b/12	me'lûh (Ar) : Tapınılmış.
m.le 28a/3	m.a 27a/7, 33b/7
m.inden 28a/8	mel'ûn (Ar) : Lanetlenmiş,
melâ'ike (Ar) : Melekler.	kovulmuş.
m.den 4b/13	m. 72b/6
melek (Ar) : Melek.	memât (Ar) : Ölüm.
m. 13b/8, 38a/14	m. 57a/7
m.de 39b/6	memdûh (Ar) : Övülmüş.

m. 17b/13	m.e 13a/1
m.dur 77a/5	mensûb (Ar) : Mensup.
memleket (Ar) : Memleket, ülke.	m. 20a/8, 76b/11
m.i 11a/5	m.dur 19a/15, 22b/3, 22b/4, 77b/6
memlûk (Ar) : Kul, köle.	menşûr (Ar) : Dağıtılmış, yayılmış.
m.dur 48a/11	rağğ-ı m. 14a/15
me'mûr (Ar) : Emir almış,	menzil (Ar) : Menzil.
memur.	m. 57a/12, 66a/2
m.dan 63b/5	m.-i haysiyetinden 51b/11
m.dur 24a/12	m.-i 'ibâda 55a/13
men' (Ar) : Yasak etme.	m.de 9b/10, 76b/9
m. 17a/5, 18a/5, 18a/6, 18b/2, 20a/3	menzile (Ar) : Bkz. menzil.
m.i 18a/8, 56b/5	m.sinde 21a/8
menâhî (Ar) : Haram olmuş şeyler.	menzilet (Ar) : Derece, rütbe. m.den 47a/4
m.de 70a/14	merâtib (Ar) : Mertebeler, dereceler.
m.den 3a/15, 9a/15, 28b/11	m. 33b/2, 46a/13
menâzil (Ar) : Menziller, duraklar.	m.-i 'âlem 67b/3
m. 12b/7, 12b/9	m.-ı mütefâvitesin 45a/5
m.-i merâtib 51b/13	m.-ı ricâl 51b/8

m.-i rûḥ 33a/10	merḥûm (Ar) : Allâh'ın rahmetine
m.ı 19b/10, 59a/1	kavuşmuş, ölmüş.
m.ında 66a/14	m. 49a/11
merāyā (Ar) : Aynalar.	merḥûmlık (Ar) : Merhumluk.
m. 73a/15	m.ıla 49a/10
merbûb (Ar) : Kul, köle.	merkûb (Ar) : Üzerine binilmiş.
m.e 33b/8	m.a 21b/10
merdân (Far) : Mertler, erkekler,	m.uñ 21b/10
yiğitler.	m.dan 21b/9
m. 25a/8	mertebe (Ar) : Mertebe, derece.
m.-ı yezdân 1b/9	m. 13b/14
merdûd (Ar) : Reddolanmış,	m.-i ḥayşiyetinden 19a/14
kovulmuş, geri çevrilmiş.	m.-i şalavât-ı a ^c zîmdür 5a/8
m. 23a/3, 72b/6	m.ye 7b/4
m.dur 7a/9	m.dedür 9a/2
merfû ^c (Ar) : Yükseltilmiş.	m.si 13b/13
m. 72a/2, 73b/12	m.sinde 75b/13
merḥâmet (Ar) : Merhamet,	mervî (Ar) : Rivayet olunan.
esirgeme.	m.dür 52a/5
m. 71a/4	mescûr (Ar) : Taşkın su.
m.in 55b/11	baḥr-i m. 14a/14
	mesdûd (Ar) : Kapanmış, kapalı.

m. 23a/2, 36b/13	m.degüldür 25b/5
m.dur 7a/8	mes'ûd (Ar) : Mesut, bahtiyar.
meşel (Ar) : Örnek nümune.	m. 72b/5
m. 22a/10	meşğûl (Ar) : Meşgul.
meşelâ (Ar) : Mesela.	m. 9b/1, 9b/6, 9b/7, 9b/8, 10a/3,
m. 14a/4, 59a/14, 70a/3	12a/4, 38b/10, 40b/15, 43b/7, 56b/14,
meskenet (Ar) : Miskinlik, fakirlik,	66b/14, 66b/9, 74b/3
beceriksizlik.	meşhûd (Ar) : Gözle görülmüş.
m.de 7a/15	m. 31a/10, 37a/1, 63a/11, 73a/11,
mesmû' (Ar) : İşitilmiş, haber	73a/11
alınmış.	m.ı 63a/14
m. 14a/6	m.ıdur 31b/12, 31b/12
mesrûr (Ar) : Memnun, sevinmiş,	meşhûr (Ar) : Meşhur, ün salmış.
muradına ermiş.	m.dur 25b/5, 30b/11, 30b/11,
m. 48b/7, 72a/14	63a/8, 63a/9
mest (Far) : Mest, sarhoş.	meşk (Ar) : Alışma.
m. 69a/8	m.degül 59b/12
m.üñden 53b/11	mevâhib (Ar) : İhsanlar, bahşişler.
mestlik : Mestlik, sarhoşluk.	m.-i ilâhiyye 6b/12
m. 69a/8	mevâki' (Ar) : Mevkiler, yerler.
mestûr (Ar) : Örtülü, kapalı.	m.ni 3a/14
m. 14a/15, 25a/13, 25b/4	

mevârid	(Ar) : Gelecek, varacak	m. 24a/5
şeyler.		m.nuñ 24a/3
m.-ı ilâhiyye	27a/12	mevşûf (Ar) : Vasıflanmış,
mevcûd	(Ar) : Mevcut, bulunan.	belirtilen.
m. 15a/10, 31a/12, 31a/14, 31a/15,		m.sın 52b/5
32b/6, 36a/13, 36b/13		mevt (Ar) : Ölüm.
m.ı 14b/2, 15b/8		m.ile 20a/7
m.ına 37b/12		mevzû ^ç (Ar) : Konu, mevzu.
mevcûdât	(Ar) : Var olan şeyler	m.-ı mu ^ç ayyene 12b/9
m.uñ 35b/8		meyl (Ar) : Meyil, gönül akışı.
m.a 71a/1		m. 5b/11, 13a/1, 41a/15, 41b/2,
m.da 37b/9		41b/4, 41b/5
m.dan 74a/6		m.-i zuhûrı 37a/4, 73a/10
m.ı 50a/5		m.üñ 44b/4
mevdûd	(Ar) : Sevilmiş, kendisine	m.indendür 56b/13
muhabbet edilmiş.		mezîd (Ar) : Artmış,
m. 27b/12		Çoğaltılmış.
mevhûm	(Ar) : Kuruntuya	m. 32b/14, 61b/3
dayanan.		m.dür 42b/11
m. 12a/3		mezkûr (Ar) : Adı geçen, anılmış.
m.dur 31a/13		m. 22b/14
Mevlâ	(Ar) : Allâh.	

mezmûm (Ar) : Yerilmiş, beğenilmemiş. m. 17b/9, 32b/5, 77a/9 m.a 32b/7 m.dur 64a/14, 77a/3	milḥ (Ar) : Tuz. m. 75a/14, 75a/14.
mezraʿa a : Ekilecek yer, tarla. m.-i şerrdür 28a/9	milk (Ar) : Bkz. mülk. m.-i ʿadem 57a/13 m.-i fânide 35a/5 m.-i Ḥaḳḳdur 57b/3 m.i 57a/15
mıṣrâʿ (Ar) : Mısra, Manzum bir parçayı meydana getiren satırlardan herbiri. m. 1b/8, 2a/1, 2a/5, 16a/13	m.idurur 57a/13 m.in 57a/14 m.inde 43a/3, 57b/1 m.inden 46b/12
midḥat (Ar) : Methetme, övme. m. 23a/14	m.ine 72a/7 m.ini 46b/13
miftâḥ (Ar) : Anahtar. m.ı 26a/8	miʿrâc (Ar) : Göğe çıkma. m.-ı kibriyâ 56b/15 m.-ı yezdân 26a/2 m.dadur 25b/10
mihmân (Far) : Misafir, konuk. m. 48b/5	mirʿât (Ar) : Ayna. m.-ı Ḥaḳḳda 63a/2 m.da 63a/2
miḥnet (Ar) : Zahmet, gam, keder. m.e 72b/9, 72b/9	m.ıdur 63a/1
mikdâr (Ar) : Miktar, kısım. m.ı 5b/15, 64a/1	mişâl (Ar) : Misal, örnek.

m. 8b/2, 34b/2, 58a/10	m. 37a/14
mişl (Ar) : Benzer.	mu' cib (Ar) : Lazım gelen,
m.-i aġyār 22a/8	gereken.
m.ũñ 22a/9, 25a/4	m. 16b/8
m.i 20b/9, 22a/9	m.de 63b/4
m.idür 51b/5	m.dür 63b/6, 77b/2
mizāc (Ar) : Huy, mizaç, tabiat.	mûcid (Ar) : Mucit, icat eden,
m. 32b/14, 33b/1, 33b/2, 34a/8	fikir ve mana yaratan.
m.-ı cıcmānī 33b/9	m.e 16a/14
m.a 33a/10, 59a/13	m.dür 16b/6
m.uña 59a/13	m.lerine 22b/1
m.ı 35a/9, 59b/2, 59b/4	mufaşşal (Ar) : Tafsilatlı.
m.ina 32b/14	m. 36a/12
mīzān (Ar) : Terazi.	muḥabbet (Ar) : Bkz. maḥabbet.
m. 77a/2	m. 34a/4
mû' aḡeze (Ar) : Tenkit; darılma.	muḥaqqıķ (Ar) : Soruşturucu.
m. 74b/5	m.ler 22b/15
mu' allel (Ar) : Sakat, eksik.	muḥāl (Ar) : Mümkün olmayan.
m.degüldür 18b/1	m. 36b/9
mu' āvin (Ar) : Yardımcı.	m.dür 35b/15, 36b/1, 36b/2
m.dür 12b/3	muḥālefet (Ar) : Muhalefet,
mu' azzam (Ar) : Muazzam, ulu.	muhaliflik.

m. 19b/6	m.dür 62b/5
m.-i nefis 70b/6	muḥibb (Ar) : Seven, sevgi
m.den 31a/9	besleyen, dost.
m.i 22a/13	m. 66a75, 78a/3, 78a/4, 78a/5
muḥālif (Ar) : Muhalefet eden.	m.-i kāmīl 42a/9
m.-i nefis 70a/13	m.dür 78a/5
m.üñ 22a/13	m.ine 78a/7
muḥalled (Ar) : Daimi, sürekli.	muhibblik : Sevgililik.
m. 66a/10	m. 78a/6
Muḥammed (Ar) : Hz. Muhammed.	muḥīṭ (Ar) : Etrafını çeviren
M. 13b/11, 13b/5, 62a/14	kuşatan.
M.den 32a/9	m. 50a/6
muḥarrik (Ar) : Tahrik eden,	muḥyī (Ar) : İhya eden, dirilten,
oynatan, dürten.	canlandıran, hayat veren. Esmā-yı
m.-i âlemdür 16b/7	Hüsnadandır.
muḥāt (Ar) : Etrafı çevrilmiş, bir	m. 51a/15
şeyin içinde bulunan.	muḥkem (Ar) : Sağlam, berk.
m. 75b/9	m. 2a/7
muḥdeş (Ar) : Sonradan gelmiş,	muḥlişān (Ar) : Hâli içten olanlar.
eskide olmayan.	m.-ı muḥikk 2a/3
m. 50a/13, 52a/2	muḥsin (Ar) : İhsan eden, bağıştā
m.le 50a/11	bulunan.

m.ler 47b/4	m. 51a/15
muḥsinīn (Ar) : İhsan edenler.	muḳābele (Ar) : Karşılık verme.
m.den 66a/13	m. 12a/11
muḥtāc (Ar) : Muhtaç, ihtiyaç	muḳābil (Ar) : Karşılık.
sahibi.	m.inde 11a/14
m. 22b/1	muḳaddem (Ar) : Takdim edilen,
m.degüldür 73a/9	sunulan.
m.sın 58b/5	m.dür 4b/4, 4b/5
m.sındur 58b/2	muḳārin (Ar) : Ulaşmış, ermiş,
m.dur 22b/1, 52a/4, 54b/15, 73a/9	yaklaşmış, bir yere gelmiş.
muḥtār (Ar) : Seçilmiş.	m. 45b/6
m. 44a/14, 69b/15	muḳarreb (Ar) : Yaklaşmış, yakın.
muḥtefī (Ar) : Saklanan, gizlenen.	m.den 57a/10
m. 34b/6, 57a/9	m.lerden 56a/13
muḥtelif (Ar) : Muhtelif, çeşitli.	muḳaşşır (Ar) : Kusur işleyen.
m. 33a/1, 33a/8, 36a/11, 60a/2	m. 7b/1
m.degüldür 33a/3	muḳayyed (Ar) : Kayıtlı, bağlanmış.
m.dür 43a/14, 62a/1, 62a/1	m.dür 24b/10, 24b/9
Muḥyiddin ʿ Arabī : Muhyiddin Arabī.	muḳīm (Ar) : İkamet eden,
m. 70b/9	oturan.
muʿ izz (Ar) : İzzet ve ikram	m. 36a/5
edici. Esmā-yı Hüsnadandır.	m.dür 61b/12

muḳtezā (Ar) : Lazım gelmiş.	m. 29a/12
m.-y1 maḥabbet 49b/1, 49b/5	m.sine 10a/12
m.sina 63b/8	
munṭazır (Ar) : Gözleyen,	murāḳıb (Ar) : Kendi iç alemine
bekleyen.	bakan, Allāh'a bağlanmış.
m. 59a/8	m. 9b/10, 9b/12, 10a/10, 10a/13,
	10a/7, 10a/7, 10a/8, 24a/3, 29b/1, 43a/1
murabbā (Ar) : Terbiye edilmiş.	m.ıla 3a/10
m.sıdur 2a/12	m.la 38a/6
murād (Ar) : Arzu, istek, murat.	m.dur 10a/5, 10b/13
m. 1b/11, 1b/12, 12b/10, 12b/12,	Mūsā (Ar) : Hz. Musa.
14b/5, 32b/9, 42a/14, 63a/12	m. 17a/11, 17a/12, 17a/15, 17a/9,
m.-ı maḳşad 7b/9	17b/1, 17b/5
m.uña 15a/2, 26a/1	m.ya 13a/13, 13a/15, 38b/5, 38b/6,
m.uñı 15a/2	55a/15
m.ı 17a/2, 18a/13, 18a/13	m.da 13b/2
m.in 16a/6	muşaddar (Ar) : Çıkmış.
m.indā 23a/4	m. 53b/6
murādāt (Ar) : Muratlar, istekler.	muşāfaḥa (Ar) : El sıkışma,
m.ullāh 22b/3	tokalaşma.
m.a 48b/1	m.yā 5b/10
murāḳabe (Ar) : Bakma, kendi iç	muşaffā (Ar) : Yabancı
alemine bakma.	maddelerden ayrılmış.

m. 10a/6	mu' tezil (Ar) : Ayrılıp bir tarafa
muşāḥabet (Ar) : Sohbet etme,	çekilen.
görüşme.	m.i 52b/12
m. 5b/3, 9a/2, 28a/12, 56a/6, 56a/7,	muṭi' (Ar) : Boyun eğen, bağlı.
59a/5, 75a/3	m. 7a/1, 18a/3, 19b/3, 31a/7
m.i 24b/1	muṭlaḳ (Ar) : Mutlak, kayıtsız.
musahḥar (Ar) : Ele geçirilmiş.	m. 33b/6, 51a/1, 51a/1
m. 27b/7, 37b/3, 67b/14, 74a/13,	m.dur 33b/6
74a/15, 74b/2, 74b/3, 74b/6, 74b/8, 74b/8,	m.durur 29b/4
76a/10	muṭma'in (Ar) : Gönlü kanmış, içi
muşāḥib (Ar) : Sohbetinde bulunan.	rahat.
m. 59a/6, 62b/8	m. 61a/10, 61a/11, 61b/1
m.leri 42a/7	muṭṭali' (Ar) : Haber almış,
Muṣṭafā (Ar) : Hz. Muhammed'in	öğrenmiş.
adlarındanr.	m. 20b/2, 38a/13, 38b/1, 38b/14,
m.ya 4b/8	48a/15, 59a/3
mutavaşşıṭ (Ar) : Aracılık eden,	muṭṭaşıf (Ar) : Vasıflanmış.
aracı.	m. 4a/6, 22a/5, 34a/5, 36a/4,
m.lardur 14b/8	52b/15, 55b/13, 62a/7, 64b/3, 70a/7, 73b/1,
mu' teber (Ar) : Muteber, itibarlı,	74b/4, 75a/7, 77b/4, 77b/8, 77b/9
saygın.	m. degüldür 22a/4, 49a/10
m.dür 51b/11	muvāfiḳ (Ar) : Uygun, yerinde.

m. 18b/7	m.m 69b/6
muvāfaḫat (Ar) : Uygunluk.	mücāhid (Ar) : Cihat eden.
m. 19b/6	m.e 70a/13
aḫkām-ı m.dan 31a/9	mücessed (Ar) : Cesetleşmiş.
m.dan 31a/9	m. 30b/4, 30b/6, 34a/15, 39b/12,
muvaḫfaḫ (Ar) : Allāh'ın yardımına	40a/11, 40b/11, 40b/3, 41a/10, 44b/13,
ulaşmış, işi rast gitmiş.	75a/15
m.dur 63a/3	mücrim (Ar) : Cürüm işlemiş,
muḫzāf (Ar) : Bağlanmış, bağlı.	suçlu.
m.dur 59a/1	m.lerdür 47b/6
muḫzill (Ar) : Zillete düşüren,	müdām (Ar) : Devam eden.
bayağılaştıran.	m. 53b/10
m. 68a/6	müdebbir (Ar) : Tedbirli.
m.dür 51b/1	nüfūs-ı m.e 33a/4
mübeddel (Ar) : Değişmiş.	müdevver (Ar) : Yuvarlak,
m. 53b/6, 66a/11, 76b/8	döndürülmüş
mübtelā (Ar) : Müptela, düşkün,	m. 59b/15
tutkun.	mü'ebbed (Ar) : Sonsuz, ebede dek
m. 74b/12, 76a/14	süren.
m.dur 8b/9, 78a/6	m. 66a/10
mücāhede (Ar) : Uğraşma, savaşma.	müeddeb (Ar) : Edepli, bilgili.
m. ile 29a/11	m. 28b/9

mü'essir (Ar) : Tesir eden.	m. 37a/14, 37a/9, 40b/13, 44a/13,
m. 55a/3, 33b/6, 63b/11	46a/11, 54a/14, 65a/15, 71a/8
m.dür 33a/9, 33b/1, 63b/4, 77b/3,	mülâkât (Ar) : Mülakat, görüşme.
78a/4	m. 5b/10, 5b/2, 13a/1, 28a/13
müfârekat (Ar) : Ayrılma,	mülâyim (Ar) : Mülayim, uygun.
uzaklaşma.	m. 59a/14
m. 5b/5, 19a/15	m.dür 59b/2
m.ı 26b/7	mülâzemet (Ar) : Bir yere veya bir
müftekir (Ar) : Fakir, muhtaç.	kimseye sımsıkı bağlanma, gidip gelme.
m.dur 21b/13	m. 38a/7
mükedder (Ar) : Kederli.	mülâzım (Ar) : Bir yere veya bir
m. 44a/9, 54a/8	kimseye sımsıkı bağlanan, tutunup kalan.
m.dür 17a/14	m. 5b/7, 38b/9
mükellef (Ar) : Mükellef,	mülk (Ar) : Mülk.
yükümlü.	m. 11b/6, 46a/13, 47b/14, 47b/14,
m. 76a/10	58b/10, 58b/11
m.üñ 52b/9	m.-i Hakk 50a/8
mükellefın (Ar) : Mükellefler.	m.-i insaniyye 11a/13
m.dür 76b/11	m.-i metadur 11a/6
mükerrem (Ar) : Muhterem,	m.e 47b/7
saygıdeğer.	m.idür 10b/14, 47b/7
	m.inde 35a/4, 48a/3

mü'min	(Ar) : İman etmiş,	m. 36a/15
mümin.		m.-ı nefis 63a/2
	m. 7b/13, 49a/7	m.üñ 31b/1
	m.üñ 12a/10, 12a/12, 12a/13,	mümtâz (Ar) : İmtiyazlı, seçkin.
12a/15, 50a/6		m. 74a/6
	m.i 12a/12	mümtedd a : Uzayan, sürekli.
	m.lerdür 31a/4	m. 31a/12, 31a/14
mü'minîn	(Ar) : Müminler.	mümteni ^c (Ar) : İmtina eden,
	m.dür 33a/14, 51b/9	çekinen.
mümīt	(Ar) : Öldürücü.	m. 18a/7
	m. 51a/15	m.dür 58b/14
mümkîn	(Ar) : Mümkün.	mültez (Ar) : Gerekli.
	m. 10a/11, 18a/7, 30a/10, 35a/12,	m. 33a/9
36b/14, 36b/8, 52b/6, 52b/15, 53a/12,		münâcât (Ar) : Allâh'a due etme,
53a/3, 53a/4, 55a/2, 63b/13, 63b/14, 63b/6		yalvarma.
	m.içün 63b/8	m. 1b/8
	m.degüldür 6b/12, 51a/14	m.a 17a/9
	m.üñ 51b/2, 53a/1	m.ında 17a/13
	m.i 77b/9	münâfî (Ar) : Zıt, uymaz, aykırı.
	m.den 36a/14	m.-i ğinâ-yı zâtı 22b/15
	m.dür 63b/13	münâsebet (Ar) : Münasebet,
mümkînât	(Ar) : Olabilecek şeyler.	

m. 10a/11, 10a/12, 10a/12, 13b/6, 78a/1	m.ün 77b/7
m.i 77b/2, 77b/5, 78a/8, 78a/9	münfekk (Ar) : Ayrılmış, çıkmış, sökülmüş.
m.leri 77b/14	m. 24a/10, 24a/10
münāsib (Ar) : Uygun, münasip.	m.degüldür 24a/11, 24a/9, 24b/11
m. 77a/15	münferid (Ar) : Tek, kendi başına.
m.i 77b/11	m.dür 21b/11
münāza ^ç a (Ar) : Ağız kavgası, çekişme.	Mün ^ç im (Ar) : Nimet veren. Allāh'ın adlarındandır.
m. 45a/10, 46a/2	m.dür 19b/6
münāza ^ç āt (Ar) : Çekişmeler.	münқаtı ^ç (Ar) : Kesilmiş, arkası gelmeyen.
m. 45a/7	m. 20a/7, 44a/6, 67b/11
münāzi ^ç (Ar) : Çekişen, kavgacı.	m.degüldür 58a/11
m.dür 11a/6, 45b/9	münkesir (Ar) : Kırılmış, kırık, kırgın.
münevver (Ar) : Nurlandırılmış, aydın.	m. 7b/1, 7b/3, 33b/14, 34a/7
m. 10b/9, 34a/14, 34b/7, 37b/3, 44a/8, 44b/12, 54a/8, 57b/15, 71a/8	münkir (Ar) : İnkâr eden, kabul etemeyen.
münezzeh (Ar) : Temiz, arı.	m.lerden 9a/8
m.dür 11b/3, 36b/12, 75b/10	münselih (Ar) : Sıyrılmış, soyulmuş.
münfa ^ç il (Ar) : Gücenmiş, alınmış.	
m. 78a/1	

- m. 69b/13
- müntakîl (Ar) : İntikal eden, geçen.
- m. 54b/8
- mürācaʿat (Ar) : müracaat, başvurma.
- m. 62a/12
- mürāyī (Ar) : İki yüzlü.
- m.dür 56b/15
- mürde (Far) : Ölü.
- m. 23a/12, 27b/13, 53b/15
- müreccah (Ar) : Tercih edilen.
- m.a 52a/4
- müreccih (Ar) : Tercih eden, üstün tutan.
- m. 63b/10, 63b/11
- m.üñ 63b/12
- m.e 58b/2, 63b/14
- m.de 63b/11, 63b/9
- m.dür 63b/7
- müreccihsiz : Üstün tutulmaksızın.
- m. 58b/7, 77b/7, 77b/9
- müreccihsiz : Bkz. müreccihsiz.
- m. 52a/2
- mürekkeb (Ar) : Bileşik, bir araya getirilmiş.
- m. 11b/15, 21b/9
- m.dür 12a/2
- mürīd (Ar) : Bir şeyhe bağlı olan kimse, mürit.
- m. 51a/15
- m.üñ 48b/1
- mürsel (Ar) : Peygamber.
- m. 38a/13
- mürtaķī (Ar) : Yukarı çıkan, yükselen.
- m. 13b/13
- mürtebit (Ar) : İgili, bağlantılı.
- m. 75b/14
- mürtefiʿ (Ar) : Yükselen, yüksek.
- m. 4b/1, 14b/9, 22a/1, 27a/6
- müsāvī (Ar) : Eşit, denk.
- m. 72a/6, 77b/10
- müsebbib (Ar) : Sebep olan.

m.-ü'l-esbâbdur 30b/11	m. 8a/15
müsellem (Ar) : Teslim edilmiş, verilmiş.	müstaḳbel (Ar) : İlerideki, gelecek, müstakbel.
m. 35b/11, 40b/12, 54a/13	m. 31a/10
müsemmā (Ar) : Adlanmış, adlı, muayyen.	müstaḳill (Ar) : Kendi başına. m.degüldür 52a/2, 52b/8, 62b/8
m. 35b/10, 61b/11, 62a/1, 66b/13 m.yı 67a/3 m.ya 65a/11	müstefid (Ar) : İstifade eden, faydalanan. m. 51b/2
müsemmiyât (Ar) : Adlanmalar, anılanlar.	müstaḳḳ (Ar) : Müstahak. m. 41b/6, 45a/8 m.-ı azab 74b/11 m.sın 55b/2
m.dur 35b/7	
müslüman (Ar) : Müslüman. m.lara 17b/11 m.laruñ 17b/8	müstehlek (Ar) : Yeyip içerek tüketilen, bitirilen. m. dür 57b/13
müsrif (Ar) : Müsrif, israf eden, savurgan.	müstehlik (Ar) : Yeyip içerek tüketen, bitiren. m. 8b/1 m.dür 21a/3
m.ler 47b/6 m.ler iken 47a/12	
müstaḡraḳ (Ar) : Batmış. m. 8b/1, 57b/13	müstaḳırr (Ar) : Karar kılmış. m.dur 54b/11
müstaḡrıḳ (Ar) : Dalmış, dalgın.	

müstemir (Ar) : Sürekli, devamlı, uzayıp giden. m.dür 54b/10	m. 9a/4
müstenid (Ar) : Dayanan, güvenen. m. 15a/8 m.ise 15b/2 m.dür 15b/10, 76a/13, 76b/14	müşteri (Ar) : Müşteri, istekli. m. 57b/4
muştâtil (Ar) : Uzayan, dikdörtgen. m. 59b/15	mütâba'at (Ar) : Birine tabi olma. m.-i Hâzret-i Hâkık 2b/8
müsülman (Ar) : Bkz. müslüman. m.lara 68a/6	müte'allik (Ar) : İlgili. m. 2b/13, 3a/7, 3a/8, 3a/9, 21a/15, 74a/5
müşâhede (Ar) : Gözle görme, şahit olma. m. 7b/2, 25b/1, 25b/6, 31a/6, 56a/2, 56a/2, 63a/5, 63a/6, 76a/4, 76b/4, 76b/8 m.ye 38b/9 m.si 13b/4, 38b/10	müte'ayyin (Ar) : Belli, meydanda. m. 24b/7
müşâhid (Ar) : Müşahede eden, gören, bakan. m.dür 38b/13	müteceddid (Ar) : Yenilenen. m. 58a/10, 58a/14
müşerref (Ar) : Şerefli.	müte'ellim (Ar) : Elemlenen, acı duyan. m. 55a/1
	müte'eşsir (Ar) : Kederli, üzüntülü. m. 77b/3 m.degüldür 33b/6 m.dür 63b/5, 78a/4
	mütefâvit (Ar) : Birbirinden farklı, çeşitli olan. m. 32b/15

- mütefâzıl (Ar) : Fazilet ve bilgi m. 14a/5, 14a/9
- yarışına çıkan. m. 32b/15, 51b/12
- m.dur 50a/14, 51b/12
- müteğayyir (Ar) : Bozulmuş, başkalaşan. m. 56b/9, 77a/13
- müteḥakkıḳ (Ar) : Tahakkuk eden, doğruluğu meydana çıkan. m. 4a/7, 36a/4, 55b/13
- müteḥallıḳ (Ar) : Yeni bir huy edinen. m. 27a/2, 45a/6, 69b/11
- müteḳallib (Ar) : Dönen, değişen. m. 66a/14
- mütekâşif (Ar) : Sıklaşan, yoğunlaşan, koyulaşan. m. 31b/13, 34a/11, 34a/12, 34b/8
- mütekebbir (Ar) : Kibirlenen, kendini beğenmiş. m.dür 56b/12
- mütekellim (Ar) : Söyleyen, konuşan. m. 14a/5, 14a/9
- mütekellimîn (Ar) : İlm-i kelim alimleri. m. 62b/4
- mütelezziz (Ar) : Tat alan, hoşlanan. m. 59b/2
- mütemâşil (Ar) : Birbirine benzeyen. m. 62b/3
- mütemeyyiz (Ar) : Seçilen, seçkin. m. 21b/14
- mütenâhî (Ar) : Biten, sona eren. m. 8a/3
- mütena^cim (Ar) : Varlık içinde, nazlı büyüyen. m. 59a/3
- mütenevvi^c (Ar) : Çeşitli, türlü. m. 4a/7
- müteveccih (Ar) : Bir tarafa gitmeye kalkan, bir tarafa yönelen. m. 3a/12, 41a/7, 41a/7, 41a/8, 41a/9, 41a/9, 41b/13, 41b/9, 69b/11,

70a/12, 70a/4, 70a/7, 70a/9, 70b/10, 70b/2,

70b/4, 70b/7, 74b/10

m.dür 8b/5

müttaķī (Ar) : Sakınan, çekinen,

Allah'tan korkan.

m.dür 28a/4

müyesser (Ar) : Kolaylıkla olan.

m. 24b/6, 53a/10

müzekkī (Ar) : Temizleyen,

aklayan.

m. 34a/14

müzeyyen (Ar) : Süslenmiş, süslü.

m. 3a/8

Nāfi' (Ar) : Menfaatli, faydalı.

Allāh'ın adlarındandır.

n. 18a/4

na'īm (Ar) : Bollukta yaşayış.

n. 59a/13, 59a/15, 59a/6

naķş (Ar) : Nakış.

n.-ı evliyaullāh 42a/14

naķl (Ar) : Nakil.

n. 8a/5, 48a/6, 54b/8, 66a/11

naķş (Ar) : Eksiklik, noksan.

n. 23a/4, 48a/3, 48a/5

n.dur 3b/3

nām (Far) : İsim, unvan.

n. 2b/2

nā-maķrem (F(Far)A) : Mahrem

olmayan.

n. 8b/4, 41a/1, 48b/10, 49b/12,

49b/13

n.e 69a/10

n.den 29b/11

n.le 41a/1

namāz (Far) : Namaz, salat.

n. 52a/10, 52a/11

n.da 23a/13, 26a/1

n.dan 25b/9

n.uñda 26a/2

n.uñdan 52a/11

n.i 28b/14

N

nāme	(Far) : Mektup, kitap.	n. 3a/11, 3a/13, 15a/5, 15b/14,
n.-i ilāhī	51a/8	16a/11, 29a/8, 34b/3, 39a/5, 49a/3, 61b/4,
nār	(Ar) : Ateş, od.	67b/7
n.ıla	12a/1	ehl-i n. 45a/11
n.in	53b/1	n.-ı 'aқılla 22a/12
nās	(Ar) : İnsanlar	n.-ı fikr 14b/12
n. 8b/9		n.-ı halk 21b/13
naşīb	(Ar) : Nasip, pay, hisse.	n.-ı pākile 29a/8
n. 35a/14, 36a/14		n. it- 65b/13
n.-i hayriyyet	35a/13	n.ıla 16b/4, 16b/4, 71a/2
na' t	(Ar) : Naat, Hz.	n.uñ 52a/10
Muhammed'i övmek üzere yazılmış şiirler.		n.ı 29a/9, 31b/11, 34a/2
n.-ı tarīk	53a/4	n.ında 34a/2
n.dur	53a/1	n.inuñ 67b/9
nā-ümīd	(Far) : Ümitsiz.	n.larıla 29a/6
n. 47a/14		n.larını 75b/4
nāīb	(Ar) : Vekil.	nāzenīn (Far) : Narin, cilveli.
n.-i Hāққ	45b/12	n. 74b/14
n.i	11b/12	nāzenīnlü : Nazik.
n.idur	12a/7, 44a/4	n. 2a/2
nażar	(Ar) : Bakma, bakış.	nāżır (Ar) : Nezaret eden,
		vekil.

n. 10a/10, 11b/6, 38b/10	n.yle 46b/1
n.dur 10a/9, 31a/3, 61b/15	nebāt (Ar) : Bitki.
nāzil (Ar) : İnen.	n. 37a/13, 74a/1
n. 75a/13	n.a 58a/3, 72a/5
naẓm (Ar) : Nazım, şiir.	nebevī (Ar) : Peygambere ait,
n.a 65b/13	onunla ilgili.
ne : Ne.	n. 4a/13
n. 1b/11, 1b/11, 1b/14, 1b/14, 2a/1,	Nebī (Ar) : Peygamber.
2a/1, 2b/14, 3a/4, 3a/6, 5a/3, 5b/5, 7b/3,	n. 5a/2, 18b/3, 33a/15, 38a/13,
11a/15, 12b/8, 13a/15, 13a/9, 14a/4, 17b/2,	38b/6, 51b/9
18b/7, 18b/9, 19b/6, 25a/6, 25a/9, 27a/12,	n.ye 65a/13
28b/8, 29a/4, 31a/9, 32b/2, 32b/4, 37b/7,	necāset (Ar) : Pislik.
39a/14, 40b/12, 40b/12, 42b/13, 42b/14,	n.den 59b/1
42b/7, 44a/15, 44a/15, 46a/15, 52a/12,	necāt (Ar) : Kurturma, kurtuluş.
54a/4, 57b/6, 58b/14, 58b/15, 61b/10,	n.ı 59a/3, 65b/4
64b/4, 67b/10, 68a/1, 68a/2, 68a/2,	neden : Niçin?
71a/13, 71b/12, 71b/12, 71b/12, 72a/8,	n.den 46a/9
72b/3, 72b/9, 72b/9	n.den 2b/15
n.dür 3b/4, 42b/12, 72a/8, 76a/8	n.dendür 40a/13
n.ler 28a/2, 28a/2, 39b/15, 40b/10,	nefes (Ar) : Soluk, nefes.
44b/5, 50b/10, 64b/14, 71b/2, 72b/8	n. 6a/14, 24a/4, 25a/3, 26a/5, 40a/7,
n.ye 3a/12, 41a/9	44a/5, 46b/1, 46b/6, 58b/9

n.de 32a/12, 39a/15, 43a/6, 46b/3, 57a/8, 57b/7, 58a/12, 58a/13, 58a/9, 58b/1, 58b/4, 61b/5, 61b/7, 67b/1	n.-i nāṭıka-yı insaniyye 13a/5 n.-i Şeyṭānīyi 72a/13 n.ile 56a/8, 78a/13 n.e 34a/8, 48b/9 n.üm 60a/15 n.üñ 3a/7, 33a/5, 34a/10 n.üñden 19b/15 n.üñe 27a/5 n.üñi 32b/8 n.i 22a/7, 24b/14, 28a/4, 30a/1, 64b/7 n.in 33b/13, 43b/8 n.inde 52b/6, 54b/14, 55a/2, 55a/4 n.inden 19b/14, 25b/6 n.inden 28b/7 n.ine 20a/10, 25b/11, 10b/4, 47a/11 n.ini 11a/1, 18a/3, 21b/5, 26b/11, 63a/4 n.inüñ 43b/6 n.ümüzde 15b/5 n.ümüze 4b/3, 76a/6 n.ümüzi 26b/15
n.den 46b/3, 46b/4	
nefh (Ar) : Üfürme. n. 74a/4	
nefhā (Ar) : Üfürük. n.sına 32b/13	
nef (Ar) : Menfaat, fayda. n.-i 'ām 2b/3	
nefs (Ar) : Nefis. n. 11a/5, 11a/6, 28a/10, 28b/7, 33b/13, 34a/14, 34b/6, 51b/6, 57a/3, 58a/5, 58a/9	
n.-i āḫeri 13a/5 n.-i emrde 54b/14, 56b/6, 62a/5 n.-i emr degüldür 62a/7 n.-i mecāzī 58a/6	
n.-i nāṭıka 33a/10 n.-i nāṭıka 33b/1 n.-i nāṭıka 33b/1 n.-i nāṭıkanuñ 33b/10	

n.ümüzle 76a/6	n.yi 3b/3
n.le 28a/12	n.ye 41a/6
nefsāniyyet (Ar) : Gizli düşmanlık, kin.	n.yle 64b/4
n.-i āhiri 13a/5	nesnecük : Nesnecik, küçük
n.ile 53b/7	nesne.
nefsī (Ar) : Nefse ait, nefisle ilgili.	n.de 54b/15
n. 28a/9	neş'e (Ar) : Yeniden meydana gelme.
nefy (Ar) : Sürme, sürgün etme.	n.i 32b/11
n. 9b/14, 10a/3, 33b/15	netīce (Ar) : Netice, sonuç. n. 24b/11, 27a/4, 34a/3
nerdubān (Far) : Merdiven. n.ıdur 6b/4	nevāfil (Ar) : Nafileler. n. 27a/9
neseb (Ar) : Nesil, soy. n.-i mütekeşşire 22a/6	n.üñ 27a/9
n.ler 37a/3, 37a/5,	n.e 27a/8
nesne : Nesne. n. 15a/15, 15a/7, 18b/14, 23b/4, 23b/5, 28b/1, 37a/1, 48a/3, 49b/10, 50a/14, 56a/11, 61a/2, 71b/12, 75b/9	neydügi : Ne olduğu. n.n 39b/6
n.nüñ 9b/2, 16b/8, 17b/6	neyle- : Ne eylemek. n.-di 71b/8, 72b/1, 72b/7
	nice : Nice, nasıl. n. 17a/12, 27b/1, 51a/12, 68a/6
	niçün : Niçin, neden.

n. 3a/3, 74b/9	n.e 26b/4
nidā (Ar) : Nida, çağırma.	niseb (Ar) : Nispetler.
n. 55a/15	n.ler 77b/15
n.sın 13b/1	nişān (Ar) : Nişan, iz.
niḥāyet (Ar) : Son, nihayet.	n.ı 36b/8
n. 10b/7, 26a/7, 26b/4	nitekim : Nitekim, nasıl ki.
n.i 61a/13, 61a/14	n. 13a/4, 14a/8, 19b/12, 24b/13,
nikāḥ (Ar) : Nikah.	31b/3, 33a/7, 38a/3, 45b/14, 49a/7, 50a/4,
n.ı 27a/9	52b/12, 53a/7, 55b/6, 58b/9, 59b/2, 61a/12,
ni‘met (Ar) : Nimet, iyilik.	67a/1, 71b/13, 78a/11
n.dür 56b/7	niyāz (Ar) : Yalvarma.
n.in 71b/1	n. 69b/1, 74b/14
n.leri 46b/6	n.ile 5b/1
nire : Nere.	n.da 7a/15
n.de 20a/9	n.la 5b/10, 6a/15, 29a/3
nisbet (Ar) : Nispet.	n.ındaki 46b/15
n. 8a/3, 16a/10, 16b/2, 33b/8,	noḡṣān (Ar) : Eksiklik, noksan.
37b/15, 53a/2	n. 55b/9
n.-i bāṭıldur 76a/1	n.ıla 7b/2
n.-i tenezzühi 26b/4	n.dur 3b/2, 10b/3
n.-i tenezzülidür 26b/3	noḡṭa (Ar) : Nokta.
n.-i vüçüdiyye degüldür 15b/3	n.-yı fāşılıyyedür 26b/2

nol-	: Ne olmak.	n.-ı şems 18a/12
n.-a	29a/8	n.-ı vücûdın 65b/5
Nûḥ	(Ar) : Hz. Nuh.	n.-ı yezdân 4b/9, 32a/15
n.uñ	19a/14	n.-ı zûḥûrî 60b/14
nun	(Ar) : Nun harfî.	n.ıla 12b/6, 25b/11, 32a/7, 32b/1,
n.	37a/10, 71b/13	37b/3, 44a/2, 44a/2, 44a/8, 57b/8, 58a/13,
nûr	(Ar) : Nur, aydınlık.	60a/14, 60a/9, 65b/6, 72b/2
n.	25a/10, 25a/15, 34b/8, 37b/5,	n.a 33a/3
44b/13, 58a/14, 58a/15, 63b/12, 68a/14,		n.dan 25a/14
73a/12, 74a/4, 75a/15		n.uñ 54a/7
n.-ı âf-tâb	33a/4, 32b/15	n.uñla 49a/2, 68b/7
n.-ı âf-tâbla	34b/7	n.ı 25a/9, 37a/4, 44a/3, 44a/4,
n.-ı ḥuzûr	9b/9	44a/4, 54a/5, 60a/14, 71b/9
n.-ı Ḥüdâ	57b/9	n.ıdur 72a/15
n.-ı ilâhî	5a/1, 60a/11	n.ıdurur 60b/11
n.-ı mütenevvî	4a/5	n.ına 32b/1, 33a/7
n.-ı Rabbânî	7a/11, 10b/10, 10b/9,	n.ında 18a/10
26a/9, 72a/15, 72b/6		n.ından 18a/14
n.-ı Rabbânîdür	74a/7	n.inı 39b/5
n.-ı Rabbânî ile	10b/9	n.inuñ 2a/11
n.-ı Rabbânîle	31b/7	n.inña 4a/5
n.-ı rûḥ-ı izâfî	75a/13	nûrânî (Ar) : Nurlu, ışıklı.

n. 57b/10
 nûrâniyyet (Ar) : Nurluluk.
 n. 9b/8, 10a/2, 30a/2, 33b/14,
 34a/13, 41b/10, 68b/4, 75a/11, 75a/2
 nûrûn 'alâ nûrîn (Ar) : Nur üstüne
 nur.
 n.dür 5a/9
 nu'ût (Ar) : Vasıflandırmalar.
 Hz. Muhammed'i övmek için yazılan
 şiirler.

n.-ı şıfât 77b/14
 nüfûs (Ar) : Nefisler, ruhlar.
 n. 32b/14, 33a/8, 33a/9
 n.-ı müdebbire 33a/4
 n.da 33a/7
 n.larınıñ 50a/2
 nuķûş (Ar) : Nakışlar, resimler.
 n.uñ 27b/5
 nüżûl (Ar) : İnme.
 n. 12b/11, 12b/14, 12b/9, 21b/6,
 24b/13, 26a/15, 26b/2, 55b/5, 55b/7,
 61b/12, 70a/15, 70b/13, 70b/6, 74a/8

n.-ı a' lādan 26a/14
 n.-ı feyz-i ilāhī 68b/1, 70b/12
 n.- füyûz-ı nā-mütenāhī 29a/13
 n.-ı Hāķķdur 12b/15
 n.ile 24b/14
 n.la 26b/11
 n.in 12b/12
 n.ına 27a/14
 n.ından 12b/10, 20b/15

O

o : O.
 o. 11a/8, 27b/9, 28a/1, 38b/12,
 43a/7, 44a/13, 44a/14, 46a/8, 48b/3,
 49b/15, 54a/12, 62a/5, 63a/12, 63a/14,
 71b/2
 o.lar 47a/3, 65a/2
 o.lardan 50b/5
 od : Ateş.
 o. 53b/1
 o.ıla 11b/14

o.a 53a/14, 53a/14	29b/3, 29b/5, 38a/7, 38b/11, 38b/5, 39a/9,
o.la 49a/1	42b/1, 42b/7, 44a/10, 44b/6, 46a/4, 46a/5,
o.ına 44b/2, 54a/2	46b/1, 46b/12, 46b/3, 46b/4, 46b/5, 47a/3,
o.ını 40a/1	49a/1, 52a/8, 53a/10, 55a/12, 55a/12,
o.lar 40a/13	55b/4, 56a/12, 56a/3, 60a/13, 60b/9,
oğlān : Oğlan, oğullar.	63a/13, 64b/2, 64b/6, 64b/7, 65b/7, 66a/1,
o.ı 38b/15	66b/14, 67a/12, 67b/7, 67b/8, 70a/1, 71b/8,
oķ : Ok.	72a/9, 72b/2, 72b/8, 73a/3, 73a/4, 73a/9,
o.ı 36b/8, 72b/15	76a/4, 76a/5, 77a/11, 77a/12,
oķu- : Okumak.	ol : O. (Zamir)
o. 8a/12	o. 3b/3, 3b/8, 5a/12, 5b/2, 8a/5,
o.-r 62b/6	12b/1, 13b/1, 13b/10, 16a/12, 18b/8, 19a/1,
o.-gil 39b/13	20a/6, 23b/6, 27b/15, 28a/2, 30a/11, 30b/4,
o.-mak 16a/4	30b/6, 31a/10, 32a/13, 32b/3, 35a/5, 38b/8,
o.-mak ile 16a/6	38b/13, 39a/6, 42b/7, 42b/10, 43b/10,
ol : O. (Sıfat)	46a/15, 47a/2, 53a/1, 53a/1, 53a/1, 57a/9,
o. 2a/13, 2b/6, 3a/1, 3b/14, 4a/9,	57b/1, 57b/7, 57b/7, 57b/8 57b/10, 57b/10,
6b/12, 6b/12, 6b/7, 7b/4, 11b/14, 12a/3,	57b/15, 59b/10, 59b/12, 60b/1, 61a/5,
13b/14, 14a/12, 15a/13, 15b/14, 15b/15,	62a/6, 63a/6, 63b/13, 65b/6, 66b/4, 71a/8,
16b/9, 16b/9, 17a/1, 17a/15, 17b/3, 18b/3,	73a/2, 73a/3, 73b/9, 74a/4, 74a/6, 75a/1,
19a/2, 19b/6, 21a/13, 21b/1, 21b/14, 22b/9,	77b/15
23a/4, 27b/8, 27b/8, 28a/6, 29b/1, 29b/2,	

o.dur 2b/13, 3b/9, 4a/1, 6a/13,	a.dur 66b/6
9a/14, 10a/14, 12b/10, 14a/2, 17a/3,	anda : Onda.
17b/11, 18a/6, 24b/1, 24b/14, 31a/3,	a. 7a/2, 7b/11, 11a/13, 14a/13,
32a/12, 32a/13, 33b/1, 34a/10, 34b/14,	15b/11, 24a/7, 25b/12, 31b/9, 36b/9, 37a/3,
36b/12, 38a/12, 47a/6, 56b/9, 61b/13,	38a/12, 42b/2, 58b/14, 61b/15, 72a/11
64b/1, 65a/4, 69b/14, 76a/8, 76b/5, 76b/5,	a.dur 50a/10
77a/15, 77a/9, 77b/1	andan : Ondan.
aña : Ona.	a. 5b/15, 8a/1, 16a/1, 18b/3, 20a/1,
a. 3b/3, 3b/4, 6b/9, 7a/13, 7b/8,	21b/14, 23a/12, 25a/5, 28a/3, 45a/7,
7b/9, 12a/13, 12a/3, 12b/7, 13a/3, 13b/1,	45b/13, 48b/13, 49a/1, 49a/3, 52b/1,
15b/12, 17b/11, 17b/7, 19a/10, 19a/5,	52b/14, 52b/15, 55a/5, 58b/8, 67a/12,
19a/15, 22a/12, 22b/11, 22b/12, 22b/3,	74b/9, 76b/15, 76b/3, 77b/3
22b/4, 23b/1, 24b/1, 24b/11, 24b/13,	a.dur 22a/14
26b/8, 28b/8, 31b/10, 32a/8, 35b/3, 37a/1,	anı : Onu.
38a/13, 38b/3, 41a/1, 42a/4, 42b/10,	a. 6b/11, 7b/10, 7b/11, 15b/2,
42b/11, 42b/8, 42b/9, 44a/7, 44b/15,	20b/9, 21b/7, 21b/8, 22b/7, 23a/15, 30a/15,
44b/3, 45a/14, 45a/6, 45a/6, 46a/1, 48b/3,	32a/11, 32a/12, 32a/7, 37a/14, 38b/10,
49a/10, 53a/13, 57a/14, 58b/15, 59b/2,	39a/14, 42a/10, 43b/10, 45b/12, 49a/2,
63a/3, 65a/10, 65b/3, 66a/2, 66b/9, 72a/11,	50a/10, 50b/14, 51a/11, 51a/12, 60a/12,
72a/12, 72a/13, 73a/9, 74b/8, 76a/1,	62a/9, 65a/4, 71b/3
76b/11, 77a/13, 77a/8,	anla : Onunla.
ancılayın : Onun gibi.	a. 41a/12

anlar	: Onlar.	25a/3, 27a/13, 27a/14, 27a/15, 27a/7,
	a. 1b/13, 2a/11, 6a/12, 6a/7, 6a/8,	28a/1, 28a/3, 28a/4, 28a/5, 28a/5, 28a/6,
	9a/11, 21a/14, 25b/7, 31a/4, 36a/5, 43b/15,	28a/7, 28a/7, 28a/8, 28a/8, 29b/4, 29b/8,
	66a/13, 66a/7, 76a/11, 76b/11	31a/3, 31b/12, 31b/2, 31b/3, 32a/2, 32a/5,
	a.uñ 1b/11, 1b/13, 2a/6, 6a/5, 6a/6,	32a/6, 32a/6, 32a/7, 32a/8, 32a/9, 32b/1,
	29a/6, 52b/13, 64a/10, 67a/14, 69b/10,	32b/1, 35a/6, 35b/4, 36b/10, 36b/13,
	69b/12, 76a/15, 76b/14	36b/8, 36b/9, 37a/2, 37a/4, 37a/5, 37a/6,
	a.uñla 6a/13, 9a/2, 29a/5	37a/7, 37a/8, 37a/8, 37a/9, 37a/9, 37a/10,
	a.a 5b/1, 6a/2, 6a/3, 14b/8, 31a/7,	37b/1, 37b/2, 38b/3, 39b/12, 39b/14,
	44a/1, 47b/5, 55a/12, 59b/9	40a/3, 40a/4, 42a/6, 42b/11, 42b/4, 42b/5,
	a.da 71a/2, 73b/15	42b/6, 43a/10, 44a/13, 44a/14, 44a/15,
	a.dan 5b/1, 14b/9, 25b/7, 47b/5,	44a/3, 44a/4, 44a/7, 45a/5, 45b/13, 46b/10,
	67b/2	46b/9, 47a/7, 49a/5, 51a/8, 51b/4, 53a/3,
anuñ	: Onun.	53b/5, 54a/5, 55b/10, 56a/1, 56a/10, 56a/2,
	a. 2a/10, 2b/6, 3a/2, 4a/5, 4a/6,	56a/3, 57b/12, 58a/2, 59b/3, 60a/14,
	4a/8, 4a/9, 4b/10, 4b/6, 4b/9, 5a/12, 5a/14,	60b/11, 61b/10, 61b/12, 62a/9, 62b/9,
	7a/4, 9a/1, 9b/15, 10a/15, 10b/12, 10b/15,	63a/8, 64b/10, 64b/11, 64b/12, 64b/12,
	12a/11, 12a/7, 12a/8, 12a/15, 14a/12,	64b/15, 65a/1, 65a/1, 65a/10, 65a/5, 65a/7,
	15a/9, 15b/12, 15b/8, 17a/1, 18b/10,	65a/7, 65a/8, 65b/5, 65b/6, 69b/14, 69b/14,
	20b/10, 20b/11, 20b/9, 21a/13, 22a/15,	70a/11, 70a/2, 71a/10, 71a/9, 71b/15,
	22a/8, 22a/9, 22b/8, 23a/11, 23a/14, 23a/2,	72a/15, 73a/10, 73b/10, 74a/10, 74a/11,
	23a/3, 24b/15, 24b/3, 24b/7, 24b/8, 25a/2,	

74a/11, 74a/12, 76a/10, 76b/3, 76b/6,	o. 1b/12, 3b/5, 9b/10, 18b/11,
77a/4,	18b/13, 23a/14, 26a/11, 28b/9, 42a/12,
a.çün 14b/1, 16a/9, 16b/2, 22a/7,	o.-urun 4a/10, 26b/12, 26b/12,
22a/8, 23a/12, 23a/5, 27b/13, 30a/11,	35b/13, 35b/14, 43b/2, 43b/3, 64b/5
30a/12, 30a/12, 30b/2, 30b/4, 31b/11,	o.-ursın 3b/14, 4a/7, 4b/10, 4b/2,
32a/14, 35a/9, 35b/2, 37a/6, 40a/10, 40a/5,	10a/15, 10b/1, 15b/3, 25a/2, 27a/13,
40a/5, 44b/4, 44b/5, 47a/4, 51a/2, 51a/4,	27a/14, 27a/14, 27a/15, 27a/15, 32b/1,
52b/8, 53b/15, 54a/2, 58b/2, 60a/11,	32b/1, 46b/12, 46b/9, 52a/11, 52a/12,
60a/13, 60a/9, 72a/1, 72a/2, 72a/3, 73b/15	52a/13, 57a/10, 59b/5, 64b/6, 70a/7
a.çündür 47a/2, 64b/15, 72a/8	o.-ur 2a/6, 2b/10, 3a/1, 3a/11,
a.içün 3a/5, 5a/7, 22a/6, 73b/14,	4a/12, 4a/13, 4a/15, 4a/3, 4a/5, 4a/8, 4b/1,
74a/1, 72b/5	5a/2, 5b/5, 6a/12, 7b/1, 7b/8, 7b/8, 7b/9,
a.ıla 4a/3, 4b/5, 4b/6, 48b/15, 74a/6	7b/9, 8a/15, 9b/7, 9b/8, 9b/9, 10a/14,
a.la 3a/6, 3b/15, 4a/7, 7b/1, 12a/2,	10b/10, 10b/8, 10b/8, 11b/15, 11b/5,
14a/14, 19a/5, 26a/10, 38a/1, 38a/2, 38a/3,	12a/4, 12a/8, 13a/4, 13a/4, 13b/12, 13b/13,
43a/14, 55b/13, 55b/15, 59a/5, 59b/11,	14a/13, 14a/14, 14a/15, 14a/2, 14a/3,
59b/12, 59b/12, 65b/9, 77b/1, 77b/3	14a/4, 14b/9, 14b/9, 15a/15, 15b/12,
a.ladur 48a/7	16a/15, 16a/2, 16a/7, 17b/9, 18a/15,
a.dur 23a/1, 44b/7, 58b/8, 76a/8	19a/10, 19a/11, 19a/11, 19a/8, 19b/4,
a.durur 65b/7	20a/7, 20b/2, 20b/2, 21a/15, 22a/13, 23a/2,
a.rek 59a/2	23b/11, 23b/14, 24a/10, 24a/3, 24a/4,
ol-	24b/7, 25a/1, 25a/6, 25a/7, 25b/11, 26a/2,
: Olmak.	

26a/3, 26a/5, 26a/7, 27a/5, 27a/5, 27a/6,	56a/13, 56a/15, 56b/2, 56b/3, 56b/3, 56b/4,
28a/6, 28a/6, 28b/13, 30b/14, 30b/8, 31a/9,	56b/5, 56b/9, 57b/9, 58b/15, 59a/5,
31b/1, 31b/11, 32a/15, 32a/15, 32a/7,	59b/14, 59b/15, 59b/2, 59b/4, 59b/4,
32a/8, 33a/1, 33a/5, 33a/9, 33b/11, 33b/11,	59b/8, 60b/1, 60b/10, 61a/10, 61a/11,
33b/14, 33b/2, 33b/4, 34a/1, 34a/11,	61a/12, 61b/1, 61b/12, 61b/2, 62a/13,
34a/11, 34a/12, 34a/12, 34a/14, 34a/15,	63a/15, 63b/15, 63b/9, 64b/2, 66b/4,
34a/15, 34a/3, 34a/9, 36a/11, 36a/8,	66b/8, 67a/1, 67b/12, 67b/14, 70b/3,
36b/10, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 36b/6,	70b/9, 72b/5, 72b/6, 74a/10, 74a/9, 74b/15,
37a/1, 37a/2, 37a/7, 37b/13, 37b/13,	76a/3, 76a/7, 76b/10, 76b/7, 76b/9, 77a/11,
37b/14, 37b/14, 37b/2, 38a/1, 38a/2, 38a/2,	77a/12, 77a/13, 77a/14, 77a/3, 77a/8,
38a/3, 38a/3, 38b/10, 38b/9, 39b/11,	77b/13, 77b/3, 77b/4
40a/12, 40a/3, 40b/10, 40b/15, 40b/15,	o.ur degüldür 22a/5, 54b/12, 55b/7
40b/8, 40b/9, 41a/11, 41a/15, 41a/6, 41a/7,	o.-urlar 17b/12, 22b/3, 31a/7,
41a/9, 41a/9, 42a/7, 42b/1, 43a/7, 43b/7,	38a/6, 38a/6, 54b/5, 59a/3, 59a/3, 66b/15
43b/7, 43b/8, 43b/9, 44a/5, 44b/3, 45a/14,	o.-ur mıdı 31b/11
45a/15, 45a/4, 45a/4, 45a/6, 45a/8, 45b/1,	o.-uruz 4b/7
45b/11, 45b/13, 45b/2, 45b/14, 46a/12,	o.-ursız 61a/15, 61b/2
46a/2, 46b/13, 46b/14, 46b/14, 46b/15,	o.-mişsin 6b/3
46b/3, 46b/4, 47a/2, 48a/6, 48b/14, 48b/14,	o.-mişsındur 5a/10
48b/5, 50a/12, 50b/13, 50b/13, 50b/4,	o.-miş 8b/13, 8b/14, 24a/8, 52b/15,
50b/8, 52b/15, 53a/10, 53a/5, 53b/11,	69a/9, 75a/14
54a/6, 54a/8, 54b/1, 55a/1, 55a/13, 55b/10,	

o.-mışdur 4a/1, 9a/1, 17a/12,	34b/7, 35b/10, 35b/11, 35b/12, 36b/13,
22b/15, 24b/1, 25b/7, 31b/14, 34b/3,	36b/9, 37a/10, 37a/5, 37a/5, 37a/6, 37a/9,
39a/4, 44a/1, 50b/3, 52b/14, 52b/3, 53b/5,	37b/1, 37b/11, 37b/3, 37b/6, 37b/6,
56a/11, 64a/6, 64a/7, 65b/2, 65b/9, 66a/8,	39b/10, 39b/11, 39b/13, 39b/14, 39b/3,
66a/8, 67a/8, 76b/13, 77a/15	39b/4, 40a/5, 40b/12, 40b/3, 40b/6, 41a/1,
o.-mışken 36a/5, 47a/13, 59b/9	41a/3, 41b/3, 42b/12, 43a/2, 43a/5, 44a/14,
o.-mışuzdur 4b/4	44b/11, 44b/12, 44b/12, 44b/4, 44b/4,
o.-mışlardur 6b/10, 24a/1, 24a/2	46a/1, 46a/1, 46a/13, 46a/3, 46a/7, 46a/8,
o.-dum 21a/7, 42b/15, 43a/2, 43a/3,	47a/1, 48a/8, 48b/13, 48b/15, 48b/15,
43a/4, 53b/1, 55a/14, 55a/14	48b/5, 48b/7, 48b/7, 48b/8, 49a/9, 49b/8,
o.-duń 6a/13, 12b/2, 12b/2, 16a/8,	50a/6, 50a/6, 51a/2, 52b/4, 53b/14, 53b/15,
22a/8, 23a/11, 27b/1, 27b/10, 27b/2, 27b/2,	54a/6, 54a/13, 54b/5, 54b/7, 54b/8, 57a/12,
27b/3, 32b/7, 37b/8, 40b/13, 44b/10,	57a/9, 57a/9, 57b/5, 57b/5, 57b/6, 57b/9,
44b/12, 44b/14, 44b/8, 45a/1, 45a/1, 45a/2,	58b/2, 58b/4, 58b/7, 58b/7, 60a/10, 60a/10,
45a/2, 46b/10, 54a/1, 54a/14, 60a/11,	60b/14, 61a/3, 63b/11, 64a/10, 64b/11,
60a/9, 61a/7, 65a/7, 65a/8	64b/9, 65a/12, 65a/3, 68a/14, 68a/15,
o.-dı 2b/2, 3b/1, 7a/1, 10b/9, 14b/1,	68b/2, 68b/4, 68b/5, 68b/6, 68b/7, 70b/15,
18b/14, 19a/12, 20a/2, 21b/11, 21b/14,	71a/8, 71a/8, 71b/1, 71b/13, 71b/14, 72a/1,
22b/8, 23b/4, 23b/5, 26a/13, 26a/7, 26b/1,	72a/6, 72a/6, 72b/4, 72b/5, 72b/7, 73a/1,
26b/1, 26b/10, 26b/2, 26b/6, 26b/6, 26b/7,	73a/11, 73a/12, 73a/13, 73a/2, 73b/1,
27a/2, 27b/12, 27b/13, 27b/13, 29b/1,	73b/12, 73b/12, 73b/2, 74a/5, 74a/6, 74b/8,
29b/1, 30b/9, 32a/9, 32b/13, 32b/6, 34b/6,	

75b/11, 75b/13, 75b/14, 75b/14, 76a/10,
76a/11, 77b/15, 78a/1, 78a/1, 78a/7
o.-duķ 12a/8, 19b/5, 20b/4
o.-dılar 30a/6, 37a/10, 37a/13,
46a/9, 59a/8, 62b/4
o.-updur 23a/12, 37a/2, 39b/9,
40a/11, 40a/12, 46a/6, 54b/1, 55b/3,
60a/12, 60a/12, 60a/14
o.-sun 2a/11, 3b/7, 3b/9, 17a/2,
19b/1, 19b/1, 38a/15, 64a/13, 64a/13,
71a/7, 74b/1
o.-ğil 25a/8, 57a/8, 65a/5
o.-sam 60b/15, 60b/15
o.-sañ 4a/6, 4a/7, 4b/8, 27a/9,
36b/11, 39a/12, 52a/10, 52a/10, 54a/11,
56b/13, 56b/15, 56b/15, 70a/13, 70a/4,
70a/9, 70b/10, 70b/2, 70b/4, 70b/7
o.-sa 4a/9, 8a/1, 10b/5, 13a/1,
13a/2, 13a/9, 13b/13, 13b/8, 15a/13,
15a/14, 15b/12, 15b/15, 16a/1, 16a/1,
16a/13, 16a/2, 16a/5, 16b/4, 16b/4, 18b/8,
31a/7, 33a/15, 33b/10, 36b/6, 38a/14,
39a/5, 39a/6, 39b/12, 40b/14, 41a/7, 41a/9,
41b/9, 42a/15, 44a/6, 48a/7, 48b/14,
49b/12, 50a/12, 53a/6, 53a/7, 53b/11,
53b/12, 53b/5, 54a/10, 56a/10, 58a/6,
58b/5, 60a/2, 60a/3, 61b/11, 62a/5, 62b/12,
63a/4, 64a/3, 64b/2, 64b/3, 66a/11, 66b/3,
76b/4, 77a/8
o.-salar 6b/9
o.-ayın 49b/1, 60a/15, 60a/15
o.-asın 3a/13, 5a/14, 5b/2, 9b/6,
9b/7, 9b/9, 10a/10, 10a/13, 10a/8, 15a/10,
25a/5, 28a/15, 28b/1, 29b/4, 29b/5, 29b/5,
32a/1, 42b/2, 54a/3, 54a/4, 55b/14, 57a/12,
60b/3, 69a/12, 69a/13, 69a/15, 69b/11,
69b/12, 69b/2, 69b/3, 70a/8, 74b/11,
74b/8, 75b/2
o.-a 2b/15, 2b/3, 2b/8, 2b/9, 3a/2,
3b/15, 4a/5, 8b/3, 12b/5, 12b/5, 15a/8,
18b/7, 24a/7, 24a/8, 24a/8, 24b/13, 24b/6,
24b/7, 25a/10, 26a/6, 29a/7, 29a/7, 41b/10,
43a/9, 48a/3, 48a/4, 49a/15, 50a/1, 51b/3,
52b/2, 53a/11, 57a/7, 58a/10, 59b/11,

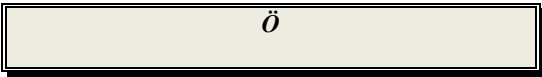
59b/12, 61b/15, 63a/15, 66a/1, 66a/5,	o.-ısar 25a/4, 57a/14
66b/1, 70a/3, 72a/11	o.-ısdur 64b/13, 71b/12
o.-alum 66b/9	o.-uben 30b/4, 37a/10, 37b/1,
o.-alar 45b/5, 66a/10, 66a/14	40b/11, 44b/14, 44b/14, 60b/14, 71b/13,
o.-adur 2b/7	71b/14
o.-dıķca 33b/4, 40a/10, 55a/3	o.-acağın 10a/3
o.-up 1b/10, 1b/11, 3a/8, 6a/11,	o.-acağ 18b/14, 41b/6
7a/1, 8b/13, 9a/4, 9a/6, 10b/6, 11a/13,	o.-an 2b/13, 4a/12, 5b/6, 11a/14,
11b/12, 13b/2, 18b/6, 28a/13, 29b/9,	12a/1, 14a/6, 16b/8, 19b/3, 20a/8, 22a/12,
31b/13, 33b/12, 33b/13, 34a/13, 34a/14,	22a/12, 24b/4, 26b/2, 31a/10, 35b/15,
34a/5, 34a/7, 34a/8, 34b/6, 34b/8, 36a/11,	38b/14, 38b/7, 39a/8, 42a/12, 44a/11,
40b/14, 41a/5, 41b/12, 41b/13, 42a/10,	44a/14, 53b/12, 59a/13, 59a/4, 62b/9,
44b/13, 45b/12, 48b/7, 56a/13, 60b/3,	64a/2, 65a/13, 65a/2, 65b/7, 69b/15, 77b/3
66a/13, 66a/14, 66a/14, 66a/4, 66a/5,	o.-ana 7a/8, 11b/14, 11b/15,
67b/2, 67b/4, 68a/1, 68a/5, 68a/6, 68b/2,	19b/11, 19b/12, 20a/1, 25a/13, 49b/4,
69a/12, 69a/13, 69a/6, 69b/13, 69b/15,	49b/4, 51b/10, 54a/12, 56b/2, 71a/4, 74b/3,
70b/14, 71a/1, 71b/12, 72b/13, 72b/6,	75b/2
74b/12, 75a/1, 75a/1, 75a/12, 75a/13,	o.-andan 35b/6, 47a/1
75a/15, 75a/8, 76b/8	o.-andur 2b/12, 3a/10, 3a/7, 3a/9,
o.-ıcağ 19a/10, 30b/6	53b/12
o.-ınca 31a/15, 54b/9, 58a/12,	o.-anı 3b/11, 15a/9, 18a/7, 18a/7,
58a/15, 67b/11	20b/5, 26a/8, 32a/13

o.-anlar 30b/7, 30b/7, 31a/14, 35a/10, 35a/15, 38a/5, 43a/11, 57a/3, 59b/8, 61b/4, 66a/7, 67a/10, 67a/9	o.-duğını 38b/4, 53a/15, 78a/3, 78a/5
o.-anlara 5b/7	o.-duđınıñ 17a/7, 32b/15, 64a/1
o.-anlardur 50a/15	o.-duğımuızı 76b/6, 76b/7
o.-anlarla 75a/3	o.-duđuñ 7a/7, 74b/9, 75a/7
o.-anlaruñ 2a/3, 23b/15	o.-duğlarından 76a/14
o.-anlaruñdur 25b/12, 25b/13	o.-dı ise 55b/12
o.-anuñ 35a/9, 40a/12, 56b/8	o.-dısa 13a/14, 19b/9, 32a/3, 32a/4, 48a/2, 48a/3, 74b/4
o.-duğdan 7a/10, 36a/1, 36a/2, 36a/3, 36a/4	o.-duñısa 35a/8, 48a/15
o.-duğı 4b/14, 14b/3, 32b/14, 34a/8, 34b/8, 51b/10, 51b/13, 77b/11, 78a/4, 78a/7	o.-duñ ise 55b/13
o.-duğın 10a/1, 46b/10, 46b/9, 62a/8, 71a/3	o.-duñsa 25a/2
o.-duğına 4b/13, 4b/15, 8a/6, 8b/1, 10a/10, 41b/13, 56a/15, 57b/12, 62a/14, 69a/1, 69a/5	o.-mışdı 13a/15, 13b/1
o.-duğından 13b/6, 15a/12, 25a/13, 26b/15, 51a/13, 69a/3, 70a/1	o.-ugör 30b/8
	o.-urdu 46a/1, 46b/5, 53b/6, 58a/8, 68a/12
	o.-urduğ 33a/15
	o.-urduñ 22b/7, 46b/4
	o.-dılarsa 12b/9
	o.-urduñuz 9a/9
	o.-urken 21a/4

- o.-aydı 8b/5, 8b/6, 15b/8, 15b/9,
62a/9
- o.-ayduñ 67b/2, 67b/4
- o.-urlardı 17a/5, 17b/14
- o.-ursa 7b/3, 15b/13, 19b/11,
27a/12, 36b/6, 42b/8, 48a/5, 48b/12, 51a/1,
51b/14, 61b/10, 77a/9
- o.-ursañ 4a/4, 6a/15, 26a/2, 74b/3
- o.-ursavuz 19b/6, 20a/9
- o.-ma 9b/3, 14b/15, 44b/1, 48b/11,
48b/8, 54a/12, 54b/2, 54b/3, 75b/6, 75b/7
- o.-madı 3a/5, 25b/4
- o.-madısa 62a/4
- o.-madı-sa 24a/15
- o.-maduğı 77a/6
- o.-maduğından 8a/15, 60a/6
- o.-maduğındandır 7a/7
- o.-maduñ 58b/7
- o.-maduñuz 9a/8
- o.-mamağ 8a/14
- o.-mañ 47a/14
- o.-masa 9b/5, 21b/9, 23a/10, 30b/1,
31b/10, 37a/11, 38a/13, 45b/8, 47b/10,
52b/1, 52b/9, 53b/13, 62b/9
- o.-masañ 54a/8, 54a/9
- o.-masavuz 22b/1
- o.-masaydı 54a/10
- o.-masıdur 54a/10, 54a/11
- o.-masun 32a/2, 40b/4
- o.-maya 2b/15, 2b/4, 8a/1, 17b/11,
17b/12, 28b/7, 31b/15, 38a/13, 44a/9,
48a/4, 52a/5
- o.-mayacak 6a/9
- o.-mayan 48b/14, 59a/14
- o.-mayana 59a/15
- o.-mayanlar 44a/7
- o.-mayasın 69a/11, 69a/9, 74b/11
- o.-mayaydı 68a/1
- o.-mayınca 7a/12, 39a/9
- o.-maz 3a/10, 4a/14, 4a/2, 7a/12,
7a/13, 18b/10, 19a/7, 20a/6, 20a/8, 22a/1,
22a/15, 23a/4, 23b/10, 23b/5, 24a/10,
24a/6, 24b/2, 24b/2, 24b/3, 24b/7, 25b/12,

25b/6, 27a/12, 34b/11, 35a/10, 35a/8,	o.-mağdan 4b/15, 24a/1, 24a/15,
36a/10, 36a/10, 36a/15, 36a/2, 44a/8,	47a/8, 56b/10, 57a/2, 62a/13
47b/10, 49a/11, 50a/12, 51b/8, 52a/3,	o.-mağdur 4b/8, 7b/4, 19b/4, 19b/5,
53a/5, 56b/6, 60a/4, 62a/4, 64a/4, 64b/3,	57a/2, 62a/7, 77b/10
64b/4, 76a/7, 76b/9, 77b/9, 77b/9	o.-mağlığı 53a/10
o.-mazdı 52b/10, 53b/6, 62b/10,	o.-manuñ 6b/4
62b/13	olın- : Olunmak.
o.-mazduñ 9a/4	o.-ur 59b/6, 60a/4, 60a/5, 60a/6,
o.-mazlar 67b/11	60a/7
o.-mazlarsa 36a/9	o.-dı 2a/15, 76a/14
o.-mazsa 36a/10	o.-mişdur 28b/8, 33a/13, 35b/1
o.-mazsın 4b/2, 6a/14, 46b/14	o.-sa 45b/10
o.-mağa 3a/8, 9b/12, 27a/13, 73b/6,	o.-a 2b/3
73b/7	o.-an 28b/4
o.-mağıla 77b/9	o.-dısa 70b/14
o.-mağla 64b/6	on : On.
o.-mağ 3a/13, 5b/5, 6b/3, 9a/13,	o. 42b/15, 43a/1, 43a/1, 43a/2,
9b/1, 24a/5, 29a/2, 33a/10, 34b/14, 36b/1,	43a/3, 43a/3, 43a/4
38a/1, 49b/10, 51a/14, 54b/13, 55a/13,	o.dur 60b/6
55a/3, 55b/15, 56b/10, 59b/5, 60b/5,	oñat : Doğru, uygun, iyi.
60b/7, 62b/8, 70a/10, 76a/10, 78a/6	o. 39b/9, 41a/12
o.-mağdadur 61b/4	orta : Orta.

o.da 1b/12, 60b/11, 60b/12, 61a/3	ö.ün 46a/15
o.dan 6a/9	öğren- : Öğrenmek.
o.sında 12b/15, 13b/6	ö.-se 51b/4
o.sındadır 31a/11	ö.-mek 28b/6
ot : Bkz. od.	öğüñ- : Övünmek.
o.lar 41a/10	ö.35a/8
otur- : Oturmak.	öl- : Ölmek.
o.-arın 22b/10	ö.ür 53b/12, 53b/11
o.-ğıl 6b/6	ö.-di 40b/4,48b/13,
o.-salar 5b/12	ö.-ince 3a/3
o.-asın 5b/13, 5b/14, 5b/15	ö.-dikden 36a/7
o.-mayasın 56a/8	ö.-en 53b/13
o.-mağ 6b/6	ö.mekden 40b/4
oyna- : Oynamak.	öldür- : Öldürmek.
can ve baş o.-mak 70b/5	ö.-dürmek 17b/5
o.-sa 13a/12	ö.-di ise 39a/1
o.-yan 13a/12	ölüm : Ölüm.
	ö.i 28a/7
	‘Ömer : Hz. Ömer.
	ö. 70a/12
	‘ömr : Ömür.
	ö. 42b/11
öğ : Akıl	
ö.üñi 32b/3	

ö.den 43a/4		ö. 16a/13, 16b/10, 16b/9, 49b/15,
ö.üm 42b/14, 43a/5		51a/13, 76a/14
ö.ün 8b/7, 40a/6, 74b/15		ö.dür 20a/1, 31b/6, 62b/10
ö.i 30a/7, 74b/14		öz : Öz.
ö.inde 68a/7		ö. 5b/14
ö.ini 68a/5		ö.de 71b/6, 71b/6
öñ : Ön.		ö.iñi 26a/11
ö. 11b/6		özge : Özge, başka, gayrı.
ö.den 11b/3		ö. 24b/12, 32b/7
ö.diñ 2a/15, 40b/4, 67a/12		ö.ye 65a/7
ö.inden 11a/12		ö.ün 19a/2, 65b/13, 73a/1
ö.ine 16a/14		ö.ünde 15a/2, 26a/9, 32b/2, 32b/5,
öp- : Öpmek.		35a/2, 35a/2, 37b/7, 39a/15, 39b/8, 40a/14,
ö.-esin 5b/11		42b/3, 51a/4
öte : Öte.		ö.üñdedür 32b/5
ö. 46a/6		ö.üñden 39a/10, 40a/7, 54a/3
ötürü : Bkz. ötüri.		ö.üñdür 26a/8, 32b/4
ö. 16b/12, 18b/3, 25a/13		ö.üne 26a/11, 57b/6
ötürü : Ötürü, dolayı.		ö.üñi 37b/4, 39b/1
ö. 35a/14		
ö.dür 13b/6, 21b/14, 55a/5, 69a/3		
ötürü : Bkz. ötüri.		

pādişāh (Far) : Padişah, hükümdar.	p.-i izzet 1b/9
p. 55b/6, 72a/11	p.-yi hicāb 36a/7
p.uñ 55a/8, 55b/8	p.nüñ 60b/8
p.idur 10b/15	p.yi 26a/6
p.lara 45b/6	p.de 60b/1
pād-şāh (Far) : Bkz. Pğdişāh.	p.si 13b/13
p.ları 45b/4	p.sin 50a/1
pāk (Far) : Pak, saf.	p.ler 65b/11, 68b/3
p. 10a/4, 12b/5, 14a/1, 29a/7,	perdelü : Perdeli, örtülü.
29b/5, 30a/3, 33b/11, 34a/1, 46b/4, 50b/8,	p.dür 61a/3
54b/5, 72a/5, 77a/10	pertāb (Far) : Atılma, sıçrama.
pas : Pas, kir.	p. 54b/2
p.i 57a/15	pertev (Far) : Işık, parlaklık.
p.indan 10a/4	p.-i nūr 8a/9
pejmürdelik (Far) : Perişanlık.	p.idür 32b/9
p. 42b/8	pes (Far) : Öyle ise, imdi.
peneyyir (Yun.) : Panayır, fuar, çarşı	p. 3b/9, 4a/7, 14a/6, 14b/11, 18b/2,
pazar.	25a/6, 28a/6, 29b/4, 33a/10, 35b/4, 35b/9,
p. 54a/10	41a/13, 49b/2, 52b/1, 58a/12, 58b/1, 58b/3,
perde (Far) : Perde, örtü.	58b/6, 58b/8, 61a/13, 63a/1, 63a/10,
p. 19a/5, 27b/13, 35b/15, 36a/2,	63a/15, 63a/2, 63b/14, 64a/12, 64a/2,
43b/9, 53b/15	

66b/11, 73a/6, 75b/14, 75b/14, 77a/2,

77b/15, 78a/3

peygām-ber (Far) : Peygamber, haber

getiren.

p.e 17a/11

pīç-ber-pīç (Far) : Karmakarışık.

p. 43a/5, 50b/6

pindār (Far) : Böbürlenme.

p. 68a/10

pinhān (Far) : Gizli.

p. 60a/13, 60b/7

p.dur 19a/2

pire : Pire.

p. 55a/1

pirlik : Pirlık, yaşlılık.

p.i 42b/6

puşīde (Far) : Örtü, perde.

p. 60b/1

pür-dagal (Far) : Hile dolu.

p.dür 27b/15

pür-nûr (Far) : Nur dolu.

p. 48b/15

püser (Far) : Oğul.

p. 57b/3

R

Rabb (Ar) : Allāh.

r. 2a/9, 17b/6, 33b/8

r.i 4b/12

Rabbānī (Ar) : Rabbla ilgili.

aḥlāq-ı R. 40b/11

r.dür 41b/3

Rabia (Ar) : Rabiātü'l-

Adeviyye.

R. 7a/5

R.-i 'adeviyyeye 7a/2

rāci' (Ar) : Geri dönen.

r. 26b/10, 46a/1

r.dür 19a/6, 26b/8

Raḥmān (Ar) : Rahmet eden,

Allāh.

İsm-i R. 12a/14

R.iseñ 12b/1

raḥmānī (Ar) : Rahmanla ilgili. r. 48b/14	r.inden 48b/3, 49a/6 r.indendür 48b/4
raḥmet (Ar) : Esirgeme, koruma. r. 5a/10, 16b/11, 20a/8, 23a/15, 40b/7, 41a/4, 44b/11, 46a/10, 48b/3, 48b/5, 48b/6, 49a/10, 57a/10, 65b/11, 71a/2, 72b/4, 74b/5, 75a/15, 75b/4, 75b/4	r.ine 7b/7, 19b/3, 19b/5 r.ler 54b/4
r-i ʿammına 67a/7 r.-i Ḥaḳḳ 20a/11, 45b/15 r.-i Ḥaḳḳa 77a/5 r.-i Ḥaḳḳdan 59a/2 r.-i ḥaṣṣa 47b/3 r.-i vüsʿati 49a/13 r.ullāh 7b/14, 19b/14, 50a/7 r.ile 37a/15 r.i 20a/2, 46a/1, 47a/8, 49a/4, 54b/9 r.den 48b/5 r.le 48b/6 r.dür 17a/6, 38a/8 r.ümden 47a/14 r.ün 59a/8 r.in 20a/3	raḥm (Ar) : Acıma. r.-i ḥayṣiyyetinden 19a/14 raʿiyyet (Ar) : Bir hüükmdarın emri altında bulunan halk. r.i 55b/6 r.in 55b/9 r.inedür 55b/8 rāḳib (Ar) : Gözeten, bekleyen. r.e 21b/10 r.den 21b/9 r.dür 48a/1 r.ün 21b/10 raḳḳ (Ar) : Üzerine yazı yazılan tabaklanmış ince deri. r.-ı menşûr 14a/15 rām (Far) : İtaat eden, boyun eğen. r. 13b/4

rāzī	(Ar)	: Razi, rıza gösteren.	rek ^ç at	(Ar)	: Rekat.
	r. 50b/13			r. 52a/11	
Rāzık	(Ar)	: Rızık veren, Allāh.	reng	(Far)	: Renk.
	R. 51a/15			r.in 34b/2	
re ^ç āyā	(Ar)	: Halk.		r.inüñ 33a/8	
	r. 45b/5, 55b/10			r.ler 18a/15	
	r.ya 45b/4, 45b/8		resm	(Ar)	: Resim, desen.
rebī ^ç	(Ar)	: Bahar.		r.i 24b/3	
	r. 57b/9			r.in 28b/2	
redd	(Ar)	: Ret, geri	resûl	(Ar)	: Elçi, peygamber.
döndürme.				r. 13b/10, 13b/7, 38a/14, 51b/9,	
	r. 6b/15, 6b/15, 21b/4, 45a/10,		66b/2		
	45a/8, 55b/14, 59b/6, 60a/4, 60a/5, 60a/6,			r.ullāh 75b/11	
	60a/7			r.üñ 69b/2	
ref ^ç	(Ar)	: Yükseltme,		r.ine 45b/6	
yüceltme.			revā	(Far)	: Reva, uygun.
	r. 13b/8, 14a/2, 24b/15, 26a/6,			r.dur 20b/12, 38a/1	
	48b/7, 58b/3, 77a/15, 77b/11		revān	(Far)	: Yürüyen, akan.
refik	(Ar)	: Arkadaş.		ab-ı r. 58a/11	
	r. 38a/15		re ^ç y	(Ar)	: Görüş, fikir,
reh	(Far)	: Yol.	düşünce.		
	r.-i mesdûd 20b/13			r.-ı teccelli 43b/6	

reyb	(Ar)	: Şüphe.	r. 25b/13, 78a/9
		r. 35a/2	
Rezzāk	(Ar)	: Bütün mahlukun	ricāl
rızkını veren.			(Ar) : Mevki sahibi
			kimseler.
		R. 19b/6	r. 36a/2
			ekābir-i r. 24b/12
rıḍvān	(Ar)	: Hoşnutluk, razı	r.i 74a/10
olmak.			
		r. 50b/10	ricalullāh
			(Ar) : Manevi kuvvet
		r.allāh 9a/3	sahibi kimseler.
		r.allāhü aleyhi'm-ecmain 2a/12,	r. 36a/2, 55a/10, 69b/7
70a/8			ridā
			(Ar) : Örtü, hırka.
			r.mdur 45a/9
rıfḳ	(Ar)	: Yumuşaklık,	rif at
yavaşlık.			(Ar) : Yükseklik, yücelik.
		r. 70a/15	r. 49a/1
			r.den 25a/4
rızā	(Ar)	: Hoşnutluk,	rīv
memnunluk.			(Far) : Hile, düzen.
		r. 16b/3, 21b/7	r.dür 48b/12
		r.ullāh 48a/2	
		r.yıla 77b/4	riyā
			(Ar) : Riya, ikiyüzlülük.
			r.dan 24a/8
			r.sın 20b/13
rızḳ	(Ar)	: Rızık, nimet.	riyāset
		r.ı 17a/4, 17b/15	(Ar) : Reis, başkanlık.
			r. 55a/2, 68a/8
ri'āyet	(Ar)	: Sayma, saygı.	r.i ile 55a/5

r.üñden 9a/1	r.ına 34a/3, 70a/12, 70a/4, 70a/6,
riyâz (Ar) : Bahçeler.	70a/9, 70b/10, 70b/2, 70b/3, 70b/4, 70b/6,
r.ı 50b/13	70b/7
riyâzet (Ar) : Kanaatle yaşama.	r.ından 69b/10
r.le 29a/10	r.ıñı 51a/13
r.üm 69b/6	r.üñ 30a/14, 30b/4, 34a/10, 44a/8,
rûḥ (Ar) : Ruh, can.	51a/9, 72a/1
r. 21b/9, 34a/10, 34a/12, 34a/15,	r.üñdur 51a/10, 51a/10, 51a/11,
34b/6, 41b/3, 44a/9, 44b/14, 51a/4, 58a/9	51a/11
r.-ı ilâhî 10b/6	r.larıla 69b/11
r.-ı ilâhîñüñ 32b/13	rûḥânî (Ar) : Gözle
r.-ı insaniyyeye 74a/5	görülemeyen, cismi olmayan.
r.-ı izâfî 10b/8, 34b/5, 34b/7, 34b/8,	r. 10a/2, 41b/15, 51a/3
58a/4, 72a/14, 72a/7, 74a/4, 74a/7	aḥlâḳ-ı r. 40b/10
r.-ı izâfidür 8a/9	enva' -ı zevk-i r. 34a/5
r.-ı izâfiyi 74a/3	ḥıfz-ı r. 13b/15
r.-ı izâfiyye 34a/9	şıfat-ı r. 41b/11
r.-ı mücessed 9a/6, 69b/15	r.ye 11b/5
r.-ı rûḥânî 72a/12	r.dür 41b/3
r.ıla 69b/12	r.ler 72b/11
r.la 34b/2	r.lerile 69b/13
r.a 34a/4, 34a/8, 71b/7	rûḥâniyyen (Ar) : Ruhani olarak.

r. 67b/5	rûz (Far) : Gün, gündüz.
rûhâniyyet (Ar) : Ruhanilik, ruhtan	r.-ı rûşen 68b/2
ibaret olanın hâli.	ruzi : Nasip.
r.i 70a/11, 70a/2	r. kıl- 20b/7
rûhen (Ar) : Ruh olark, ruh	rübûbiyyet (Ar) : Tanrılık, uluhiyyet.
bakımından.	r. 33b/9, 77b/1, 77b/2
r. 20a/9	rücûc (Ar) : Dönme, geri
ruḥşat (Ar) : İzin, müsaade.	dönme.
r.lardan 2b/7	r. 35a/11, 35b/15, 35b/15, 78a/10
rûşen (Far) : Aydın, parlak,	rüsûm (Ar) : Usûl, merasim.
belirli.	r.ından 64a/10
r. 7b/10, 10b/8, 51a/5, 72b/3	tüble's-serâ'ir (A) : Gizli sırlar ifşa
rü'yet (Ar) : Bakma, görme,	olur.
görülme.	t. 46a/7
r. 21a/15	
r.-i Ḥaḳḳ	
r.-i Ḥaḳḳdan 43b/7	
r.-i kesbîde 60a/3	
r.ine 43b/7	
rûy (Far) : Yüz, çehre.	
r.-ı cānān 51a/1	
r.-ı maḥbûb 44b/3, 61a/3	
	S
	sa'âdet (Ar) : Saadet, mutluluk.
	s. 2b/6, 12a/12, 23b/13, 37b/5,
	39b/2, 40a/2, 40b/2, 42a/9, 71a/3
	s.-i dâ'imedür 35b/14
	s.-i uḥrevîsin 71a/6

s.inüñ 9a/13	saç-	: Saçmak.
s.üñden 16b/12	ş.-arlar 40a/1	
s.ler 39a/13, 39b/7, 71a/11	ş.-dı 65b/12	
saadetlü : Saadetli.	ş.-alar 41a/10	
s. 5a/12, 71a/9	saçıl-	: Saçılmak.
şabâḥ (Ar) : Sabah.	ş.-dı 40b/7, 54b/4	
ş.dan 31a/15, 58a/15	şad (Ar) : Sad (ص) harfi.	
sābıḳan (Ar) : İlk olarak,	ş. 34b/11	
önce.	ş.lardan 5b/2	
s. 47b/5	şadā o : Ses, seda.	
şabırsuzlık : Sabırsızlık,	ş. 3a/11, 14a/5	
sabredememe.	şadāḳat (Ar) : Sadakat, doğruluk.	
ş.dur 18b/8	ş.i 28b/15, 29a/15, 56b/11	
şābit (Ar) : Sabit, yerinde	şādıḳ (Ar) : Sadık, doğru.	
duran.	ş. 15b/12, 78a/6	
ş. 2a/9, 46b/12	şādır (Ar) : Çıkan.	
şābit-ḳadem (Ar) : Yerinde ve sözünde	ş. 27a/12, 27a/13, 27b/4, 39a/4,	
duran.	76b/3	
ş. 1b/11, 24a/1, 57a/12	şāf (Ar) : Saf, temiz,	
şaç : Saç.	katıksız.	
ş.u 65b/12	ş. 26a/5, 34b/2, 37b/2, 51a/5,	
s.üñ 7a/6	77a/10	

şafā	(Ar) : Safa, zevk.	ş.i 24b/8
	ş. 9b/12, 9b/8, 10b/3, 30a/3,	ş.ini 41b/7
	33b/14, 34a/13, 67b/4, 68b/3, 75a/11,	ş. inüñ 61b/5
75a/2		şahīḥ (Ar) : Gerçek, doğru,
	ş.-yı batınla 30a/5	halis.
	ş.yıla 41b/10	ş. 15b/13, 34a/3, 52b/10, 77b/13
	ş.ya 4b/9	ş.degüldür 24b/5, 59b/5
sāfil	(Ar) : Aşağı, alçak.	ş.de 37b/13
	s.ine 21b/4	ş.dür 77b/1
şag̃	: Sağ taraf.	şahīḥsüz : Gerçek olmayan.
	ş. 11b/2	ş. 23b/9
	ş.ından 11a/12	saḥṭ (Far) : Çetin, pek, güçlü.
şag̃ir	(Ar) : Küçük, ufak.	s.-ı du'āya 16b/6
	ş. ile 52a/7	s.ıla 77b/4
	ş.dür 66b/10	sa'īd (Ar) : Mutlu, uğurlu;
şāḥib	(Ar) : Sahip, malik.	ahiretini hazırlamış kimse.
	ş. 7b/8	s.i 36a/9
	ş.-i delīlile 77a/1	s.lerden 36a/8
	ş.-i ināyet-i ilāhiyye 38b/7	sāir (Ar) : Diğer, başka, gayri.
	ş.-i rū'yettür 25b/9	s. 4a/10, 20b/1, 26b/13, 26b/14,
	ş.-i şühud 76b/12, 76b/15, 77a/2	34b/11, 35b/13, 37b/14, 45a/14, 73b/15,
	ş.-i şühüddur 25b/9	74a/10, 74a/12, 74a/6

s.in 22b/11	şalâbet (Ar) : Sağlamlık,
sâire (Ar) : Bkz. sâir.	dayanma.
s. 58a/9	ş. 70a/15
şakal : Sakal.	şalât (Ar) : Namaz.
ş.uñla 7a/6	ş.dur 3a/6
saķf (Ar) : Tavan, çatı.	şalavât (Ar) : Hz. Muhammed'e
ş.1 72a/2	ve onun soyundan gelenlere dua okuma.
şakın- : Sakınmak.	ş.da 69a/2
s. 44b/2	sâlik (Ar) : Bir yola giren, bir
s.-ğıl 32a/2, 75b/6	yolda ilerleyen.
sâkin (Ar) : Hareketsiz olan,	s. 6b/11, 7a/14, 26b/4
uslu olan.	s.üñ 20a/11
s. 61a/12, 61a/15, 61b/2, 73b/12	s.e 13b/14, 13b/14
şakla- : Saklamak.	s.ler 6b/8, 6b/9
ş. 28a/14	s.lerüñ 6b/10
ş.-r 11a/10	şallallâhü 'aleyhi ve sellem
ş.-ya 28a/8	s. 2a/10, 3a/4, 4b/2, 4b/11, 5a/3,
ş.-madı 47a/3	9a/5, 9a/7, 12b/14, 13b/11, 15b/6, 23b/1,
ş.-maz 28b/10	23b/7, 25b/8, 31b/9, 35b/3, 35b/6, 35b/9,
ş.-maķ 29b/12	47b/12, 48a/8, 52a/5, 52a/6, 62a/15,
sâl (Far) : Yıl, sene.	64a/15, 68b/10, 69b/3, 75b/11, 78a/11
s. 43a/8	saķanat (Ar) : Saltanat, sultanlık.

ş.1 11b/10, 11b/9	delîl-i vücûd-ı ş.dür 14b/10
ş.ina 55b/9	ş.den 64b/10
şamedâniyyet (Ar) : Tanrılık, uluhiyyet.	şaniyen (Ar) : İkinci olarak.
ş. 34b/14	ş. 69b/11
sâmi ^c (Ar) : Duyan, işiten, dinleyen.	saña : Sana.
s. 14a/9	s. 3b/10, 3b/5, 4a/1, 4a/13, 4a/2, 4a/3, 5a/1, 5a/2, 5b/13, 6a/7, 6b/7, 9b/4,
şân : Ad, isim, nam, unvan.	10a/6, 11a/6, 12b/3, 13a/15, 18b/8, 19a/1, 19b/15, 20a/5, 20b/3, 20b/3, 20b/5, 23b/1, 23b/11, 23b/13, 23b/14, 25a/10, 25a/4,
ş.lar 17b/14	25a/6, 25a/7, 25a/8, 26a/11, 26a/4, 27b/13, 27b/7, 27b/9, 29a/9, 30a/11, 32a/13, 32a/13, 32a/14, 32a/14, 32a/4, 32b/3,
san- : Sanmak, zannetmek.	32b/4, 32b/8, 35a/1, 38b/7, 39a/13, 39a/15, 39b/3, 39b/4, 40a/7, 40b/12, 40b/6, 40b/7, 40b/8, 44b/15, 46a/10, 46a/13, 46a/14, 46a/15, 46a/4, 46a/5, 46a/6, 46a/7, 46a/8, 46b/1, 46b/10, 46b/11, 46b/15, 46b/15, 46b/5, 46b/8, 47a/1, 48b/3, 49a/5, 49b/11, 50b/10, 50b/11, 50b/15, 50b/15, 51a/1, 54a/13, 54a/5, 54b/1, 54b/3, 55b/1, 55b/2, 55b/5, 57a/12, 57a/9, 57b/10, 57b/8, 58a/8,
ş.-ur 16b/14, 75a/4	
ş.-ursın 8b/10, 39a/10, 41a/11, 44b/7, 58a/15, 75a/6	
ş.-urlar 31a/15	
ş.-uben 44b/8	
ş.-up 65a/6	
ş.-urisañ 8b/14	
şâni ^c (Ar) : Sanat eseri meydana getiren. Allâh.	
ş.-i ^c âlemün 15a/11	

58b/2, 58b/3, 58b/6, 58b/8, 60a/13, 60a/8,	şay-	: Saymak, kabul
61a/4, 64b/4, 65b/10, 65b/10, 65b/11,	etmek.	
65b/12, 65b/14, 69a/9, 70a/1, 70a/11,	ş.-mazam	43a/4
70a/3, 73a/1, 73a/1, 73a/2, 74a/15, 74b/3,	sāye (Far)	: Gölge.
74b/6, 74b/8	s.sidür	9a/14
şañkı : Şaşkın, sersem.	şaykal (Ar)	: Parlak, cilalı.
ş.dur 29b/7	ş. 10b/2, 10b/2, 50b/7, 50b/7	
şaral- : Saralmak.	ş.-ı nefse	9b/11
ş.-duñ 40a/10	ş.-i zikrile	9b/12
sārī (Ar) : Geçen, bulaşan.	şayrı	: Hasta.
s. 60a/10, 66a/13	s. 64b/11	
şaru : Sarı.	şayru	: Bkz. şayrı.
ş. 18a/14	s. 30b/9	
şat- : Satmak.	s.ya	49a/3
ş.-ar 40a/8, 56b/14	sebağ (Ar)	: Ders.
şavāb (Ar) : Doğru; doğruluk,	s. 8a/12	
dürüstlük.	sebeb (Ar)	: Sebep, neden.
ş.uñ 53b/14	s. 40a/12, 76b/7	
şavm (Ar) : Oruç.	s.-i ‘adem	63b/6
ş.dur 3a/5	s.-i mu‘ayyene	15b/14
sa‘y (Ar) : Çalışma, çabalama.	s.-i rahmeti	16b/12
s. 72b/1		

s.ile 20a/12, 20a/15, 20b/2, 35a/13, 77b/7	segirdim	: Akın, hücum.
	s. 10b/6	
s.i ile 16a/3, 17a/8	seḥā´	(Ar) : Cömertlik,
s.in 16b/8	elaçıklığı.	
sebīl	(Ar) : Su dağıtılan yer,	s. 58b/10
hayrat.	saḥāvet	(Ar) : Cömertlik,
s.-i taaḳüb 58a/10	elaçıklığı.	
sebḳat	(Ar) : Geçme, ilerleme.	s. 70b/5
s. 63a/13	sekenāt	(Ar) : Durma[lar],
seccāde	(Ar) : Üzerinde namaz	duruş[lar].
kılınan küçük kilim.	s.uñda 5b/10	
s.-i tarikat 2a/8	s.ında 25a/1	
secde	(Ar) : Allāh'ın huzurunda yere	seki
kapanış. İbadet ve Allāh'a memnuniyetini	yüksek sedir, peyke şeklinde oturacak yer.	: Yerden biraz
ve itaatini bildirmek veya şükretmek için	s. 16a/14	
yere kapanarak alın, burun ucu, eller,	sekiz	: Sekiz.
dizler ve ayak uçları yere gelecek şekilde	s. 40b/12, 40b/6	
yapılan en büyük tazim ifade eden hareket.	sekr	(Ar) : Sarhoşluk.
Namazın bir rüknü.	s. 53b/5	
s. 72b/5, 72b/5, 72b/6	s.dür 41a/12	
seçil-	: Seçilmek.	selām
s.-di 68a/14	s. 19b/10	(Ar) : Selam, esenleme.

s.in 61a/6	semāvāt (Ar) : Gökler.
selb (Ar) : Menfileştirme,	s. 31b/4, 31b/4
olumsuzlaştırma.	semüz : Semiz, bakımlı, iyi
s. 12a/12	beslenmiş.
sem ^ç (Ar) : İşitme, dinleme.	s. 13a/11
s. 13a/14, 13a/15, 13b/2, 14a/9,	sen : Sen.
19a/7, 20b/1, 26b/14, 32a/3, 34b/10,	s. 1b/12, 2a/5, 3b/15, 4a/15, 4a/3,
35b/13, 37b/1, 37b/13, 38a/1, 43b/1,	4a/4, 4a/6, 4a/6, 4b/8, 5a/15, 5a/15, 5b/1,
43b/15, 44a/1, 45a/13	6a/12, 6b/2, 6b/6, 7a/6, 8a/11, 8a/12,
s.-i Hakk 61b/8	8b/11, 8b/11, 8b/3, 8b/5, 8b/6, 9b/10,
s.-i sâmi ^ç 57a/3	10a/13, 10a/15, 10a/15, 10a/6, 10b/2,
s.ile 32a/5, 41a/7, 73b/3, 74a/11,	14b/15, 15a/1, 15a/2, 15a/8, 15b/1, 16a/7,
74a/7	17b/6, 18b/11, 18b/12, 18b/13, 18b/15,
s.le 19a/8, 19a/9, 45b/5	18b/9, 19a/13, 20b/3, 22a/7, 22a/7, 22a/8,
s.üñdurur 40a/14	23a/12, 23a/5, 23a/9, 26a/10, 26a/10,
s.üñ ile 3a/11	26a/11, 26a/11, 26a/2, 26a/8, 27a/3, 27b/1,
s.i 4a/10, 13b/2, 19a/10, 26b/12,	27b/2, 27b/2, 27b/3, 27b/9, 28a/14, 28b/8,
31a/1, 38a/4, 43a/15, 53a/7, 74a/9	29b/6, 31b/15, 32a/11, 32a/12, 32a/4,
semā (Ar) : Gökyüzü, sema.	32a/6, 32b/2, 32b/3, 32b/4, 32b/5, 32b/6,
s. 27a/14	32b/7, 35a/3, 35a/3, 35a/8, 36b/11, 37b/7,
semā ^ç (Ar) : İşitme, duyma.	37b/7, 37b/8, 39a/10, 39a/12, 39a/14,
s. 14a/3	39a/15, 39a/15, 39a/9, 39b/5, 39a/10,

40a/10, 40a/14, 40a/9, 40b/1, 40b/7, 29a/6, 30a/14, 32a/13, 32a/15, 32a/15,
40b/13, 41a/11, 41a/15, 41b/12, 42a/10, 32a/2, 32b/4, 32b/5, 32b/6, 35a/6, 35a/7,
42a/11, 43b/10, 44b/1, 44b/10, 44b/7, 36b/9, 38b/7, 39b/6, 39b/9, 40a/10, 40a/6,
44b/9, 45a/1, 45a/1, 45a/2, 45a/2, 46a/15, 40b/2, 41b/15, 42b/12, 43b/9, 44b/4,
46a/5, 46b/10, 46b/12, 46b/12, 46b/14, 44b/4, 44b/8, 44b/11, 45a/1, 46a/15, 46a/6,
46b/3, 46b/6, 46b/6, 46b/7, 46b/9, 48b/11, 48b/4, 49a/2, 49b/14, 50b/13, 51a/3, 51a/3,
48b/9, 49a/3, 49a/3, 49b/14, 50b/12, 52b/2, 53b/11, 53b/13, 53b/14, 53b/9,
50b/12, 50b/13, 50b/14, 50b/5, 51a/11, 54a/1, 54a/6, 54a/6, 54a/9, 54b/1, 55b/1,
51a/12, 52b/4, 53a/3, 53b/14, 54a/11, 55b/6, 57a/9, 57b/10, 57b/5, 57b/5,
54a/14, 54a/14, 54a/2, 54a/2, 54a/3, 54a/8, 60b/12, 61a/10, 63a/6, 64b/13, 64b/14,
54a/9, 54b/2, 55b/12, 55b/2, 57a/10, 68b/7, 75a/15
57a/10, 57a/11, 57a/5, 57a/7, 57a/8, 57b/2, s.üñle 65b/9
57b/4, 58a/12, 58a/14, 58a/9, 58b/1, 60a/9, s.üñçün 3a/13, 14a/15, 23b/13,
60b/12, 60b/2, 60b/5, 61a/6, 61a/7, 64b/15, 27b/11, 27b/4, 27b/5, 27b/6, 27b/6, 27b/7,
65a/4, 65a/5, 65a/5, 65a/6, 65a/7, 65a/8, 27b/8, 32b/10, 32b/3, 37b/6, 37b/8, 40a/6,
65a/8, 67b/2, 68b/8, 69a/10, 71b/11, 44b/5, 46a/10, 46a/11, 46a/12, 54a/11,
72b/14, 73a/1, 73a/1, 74b/2, 74b/8, 75b/6, 54a/12, 54a/13, 72b/8, 74a/15, 74b/7
75b/7 s.üñçündür 46a/12, 35a/8
s.üñ 1b/12, 2a/13, 3b/14, 4a/7, s.üñ degüldür 55b/4
6a/11, 6a/8, 6b/2, 18b/10, 18b/5, 18b/7, s.üñdür 23a/2, 44b/7, 46a/9
19b/14, 20b/4, 22a/9, 23a/11, 23a/14, s.üñiçün 72b/13
23a/15, 25a/4, 25a/6, 26a/3, 26a/7, 27a/3, s.üñ ile 72b/4, 75b/1

s.üñle 10a/10, 27b/3, 27b/4, 53b/11, 53b/12, 54a/8, 55b/12	50b/15, 51a/12, 54b/1, 54b/3, 57b/7, 72b/13, 72b/4, 73a/2, 73a/4
s.üñledür 20b/4	s.sin 27b/11
s.i 2a/5, 6a/10, 10a/13, 10a/14, 10b/1, 15a/1, 23a/15, 23a/5, 27b/8, 27b/9, 32b/2, 32b/6, 39a/15, 43b/10, 44b/15, 46a/11, 46b/1, 46b/7, 49a/2, 54a/12, 54a/14, 54a/15, 57b/7, 57b/7, 57b/8, 60b/12, 61a/7, 61a/11, 68b/8, 69a/6, 72b/14, 72b/14, 72b/8, 74b/1, 74b/6, 75b/2	şenā (Ar) : Övme, övüş. ş. 37b/12 senlig : Senlik. s.üñ 6a/8 s.üñe 54a/1 s.üñden 2b/5, 44b/9 senlüg : Bkz. senlig.
s.de 14b/15, 22a/7, 35a/7, 39a/12, 39b/4, 39b/5, 44b/8, 50b/9, 55b/4, 57a/11, 72b/9, 72b/9	s.üñ 1b/12, 20b/6, 53b/13 s.üñle 20b/4
s. dedurur 72b/15	sensüz : Sensiz. s.dür 53b/12
s.dedür 19a/2	ser (Far) : Baş.
s.deki 54a/5	s. 2a/10
s.deturur 72b/11, 72b/12, 72b/12	ser- : Sermek.
s.den 2a/6, 6a/10, 6a/10, 6b/1, 6b/1, 6b/7, 19a/2, 20b/3, 20b/5, 25a/10, 25a/6, 26a/4, 26a/8, 27a/12, 32a/14, 32a/14, 35a/1, 46a/14, 46a/5, 46b/8, 46b/8, 50b/13,	s.-er 18a/11, 18a/12 s.-ip 57a/2 ser-ā-ser (Far) : Baştan başa. s. 60a/15
	serāy (Far) : Saray.

s.-ı ʿizzīsine 55b/8	s.-di 49b/5, 71b/8, 73a/5, 78a/2,
serāyir (Ar) : Gizli şeyler.	78a/3
s. 46a/14, 68b/2	s.-se 19a/5, 44a/11
ser-ḥoş (Far) : Sarhoş.	s.-esin 6a/4
s. 13a/9	s.-mişdür 44a/14
serrā (Ar) : Genişlik, kolaylık.	s.-üp 69a/6
s.de 62a/11	s.dügi 49a/15
ser-tā-ser (Far) : Baştan başa, hep,	s.-dügini 44a/12
bütün.	s.-dügünüñ 65b/15
s. 30b/8	s.-en 16a/14
ser-te-ser (Far) : Bkz. ser-tā-ser.	s.-enler 72b/10, 72b/8
s. 8b/11, 57a/14, 57b/3	s.-enlerde 72b/14
server (Far) : Baş, başkan, ulu.	s.-meyenler 72b/9, 72b/9
s.iseñ 18b/15	s.-mek 44a/12, 60a/12, 60a/12
setr (Ar) : Örtme, kapama,	şevāb (Ar) : Sevap, hayır
gizleme.	işleme.
s.-i reḥim 3b/11	ş. 76a/11, 77a/8
s.ün 26a/6, 26a/7, 26a/7	ş.1 24b/7
sev- : Sevmek.	seyr (Ar) : Gitme, hareket,
s.-erin 4a/9	yolculuk, seyir.
s.-er 44a/10	s. 10b/11, 26b/5, 26b/9, 34a/11,
	46b/11, 53b/4

s. it- 60a/8	ş. 21a/10, 21a/3, 23b/6, 36a/13,
s.-i ma' şuk 26b/14	37b/5, 38a/3, 55a/12, 56b/2, 57a/7, 59b/11,
s.üñ 54a/6	66a/1, 68a/8, 73b/5, 74b/12, 75a/6
s.inde 10b/12	ş.-1 ' abdün 56a/15
seyyi'ât (Ar) : Fenalıklar, günahlar.	ş.-1 beşeriyyeñden 69b/4 ş.-1 gâzabıla 21a/9
s.1 76b/8	ş.-1 hil' atin 36b/4
s.in 66a/10	ş.-1 ilâhiyyeyi 45b/3
seyyid (Ar) : Efendi ileri gelen; Hz. Hasan soyundan olan kimse.	ş.-1 kemâl 73b/2 ş.-1 kemaldür 42a/7
s.-i veled-i âdemem 68b/11	ş.-1 kemâle 73b/4
s.üñ 64a/10	ş.-1 kemâlile 74a/7
şiddik (Ar) : Pek doğru, sözünün eri [kimse].	ş.-1 kevneynde 36a/5 ş.-1 müteķâbile 73b/1
ş. 38b/11	ş.-1 nefis 7b/1
şidk (Ar) : Doğruluk, gerçeklik, yürek temizliği.	ş.-1 nefsdan 9b/15 ş.-1 nefsün 68a/4
ş. 70a/10	ş.-1 nûrânî 34a/4
ş.ıla 16a/2, 57a/8	ş.-1 rûhânî 41b/11
ş.la 16a/7, 65b/1	ş.-1 şerîfedür 64a/12, 64a/13
şıfat (Ar) : Hâl, keyfiyet, suret, şekil, sıfat.	ş.-1 uluhiyyet 36a/3 ş.-1 uluhiyyete 57b/15

ş.-ı zâhire-i meşhûdesi 31b/10	ş.-mağ 21a/9
ş.-ı zemîme 41a/6	şıfatlu : Sıfatlı, vasıflı.
ş.-ı zemîme ile 41b/7	ş. 56b/10
ş.-ı zemîme-yi nefsanî 11a/7, 75a/6	şıfatsız : Vasıfsız.
ş.ıla 4a/6, 21b/7, 36a/4, 46a/3	ş. 56a/11, 56b/8, 57a/2
ş.uña 55b/1	ş.dur 77b/11, 77b/12
ş.ı 21b/4, 23b/15, 24b/3, 45a/11, 45a/4, 45b/13, 47b/11, 55a/11, 65b/4, 73a/15	sıfatsızlık : Vasıfsızlık. ş. 56a/14, 57a/6, 70b/8 ş.dur 23b/15
ş.ıdur 22b/15, 59b/10	şıfatsız : Bkz. şıfatsız.
ş.in 4a/4, 6a/6, 64a/4	ş. 24b/4
ş.ına 36a/1, 55b/2, 64a/5, 64a/8	şıfatsızlık : Bkz. şıfatsızlık.
ş.indan 56a/10	ş.dur 24b/3
ş.indandur 7b/3	şığ- : Sığmak.
ş.inı 74a/12	s.-arın 7b/13
ş.inuñ 53a/11	s.-ar 14a/13, 49a/7
ş.imuzla 21b/6	s.-dı 50a/6, 68b/5
şıfatla- : Vasıflamak.	s.-madum 7b/13
ş.-r 64a/14	s.-mayan 68b/5
ş.-mışdur 24b/14	s.-maz 14a/13, 25b/14, 37a/3, 49a/7
ş.-dı 26b/11	sığın- : Sığınmak.
ş.-masa 21b/6, 21b/8	s.-asın 28a/13

şihhat	(Ar) : Sağlık, sağlamlık,	s.ına 57b/2
sihhat.		s.ını 42b/14
	ş. 30a/4, 41b/11	sil-
	ş.-ı kalb 30a/7	: Silmek.
		s. 57a/15
şıla	(Ar) : Memleketine	s.-gil 39b/9
gitme, akrabasına ulaşma.		sîn
	ş. 19b/15	: Mezar, kabir
	ş.-yı rahm 19b/11, 19b/5, 19b/9,	s. 71a/5
19b/9		sinn
	ş.-yı rahmi 19b/7	(Ar) : Yaş.
	ş.-yı rahmüñ 19b/10	s.üñ 30a/11
sırça		sirâyet
	s. 34b/2	(Ar) : Geçme, dağılma,
		yayıлма.
		s. 20a/11, 34b/15, 35a/1, 37b/10,
sırr	(Ar) : Gizli tutulan şey,	55a/8, 60a/8
sır.		siyâdet
	s. 60b/10	(Ar) : Seyitlik, efendilik.
	s.-ı esrâruñ 65b/2	s. 47b/10
	s.-ı esrâr-ı ilâhi 27b/2	s.le 48a/7
	s.-ı hafî 34b/5	s.i 35b/10
	s.-ı hayât-ı ilâhî 37b/9	s.ine 48a/5
	s.dur 37a/3	siz
	s.1 60b/7	: Siz.
		s. 42b/10
		s.i 28a/8
		s.e 66b/10

s.leri 9a/6	ş.-sañ 44b/6
şoñbet (Ar) : Görüşüp konuşma,	ş.-a 21a/7, 55a/14
sohbet.	ş.-dıklarına 5b/14
ş.-i halk 56a/7	ş.-mayınca 5b/12
ş.in 42a/9	şoru : Soru.
ş.inde 9a/13, 71a/11	ş. 50b/9
ş.ine 5b/7, 29a/3, 50a/11	şovuk : Soğuk.
ş.lerinde 9a/4, 75a/8	ş. 53a/13
şol : Sol taraf.	şovuklık : Soğukluk.
ş. 11b/2, 11b/7	ş.ıla 53a/15
ş.indan 11a/12	söyle- : Demek, söylemek.
şoñ : Son, nihayet.	s.-r 4a/11, 6b/2, 13a/4, 13a/7,
ş.dan 11b/3	13a/7, 20a/13, 39b/14, 43a/13, 43a/14,
ş.ı 72a/8	43b/3, 51b/14, 56b/15, 57a/1, 60b/15,
şoñra : Sonra.	65b/7, 76b/12
ş. 5b/15, 17b/1, 36a/1, 36a/15,	s.-rler 43a/12
36a/2, 36a/3, 36a/4, 36a/7, 70a/2, 77a/7	s.-di 71b/11, 72b/2, 73b/12
ş.dur 7a/10	s.-se 13a/10, 13a/13, 28a/4
şor- : Sormak.	s.-ye 13a/9
ş.-mişlar 66b/8	s.-dikleri 36a/2
ş.-dı 42b/11, 42b/14	s.-yüp 5b/13, 5b/14
ş.-salar 69b/7	

s.-yen 6a/12, 13a/11, 47b/2, 51a/10, 60b/10		s.i 14a/12, 20b/10, 20b/5, 26a/4, 42b/7, 53b/6, 76b/13
s.-yimez 43a/9		s.e 40b/4
s.-meseñ 60b/4		s.den 60b/11
s.-meye 60b/13		s.dür 21a/12
s.-meyesin 5b/12, 28b/2, 69b/5		s.ümi 65a/15
s.-medügi 13b/5		s.üñ 65b/12
s.-meziseñ 60b/3		s.üñden 71a/10
s.-memek 60b/6		s.in 6a/8, 8a/4, 13a/6, 13b/2, 28a/4, 35a/3, 39a/5, 47a/6
s.-memekdedür 60b/9		s.inden 6a/8
s.-mek 13a/5, 13a/8		s.ini 25b/15, 32a/5
s.-mekde 60b/9		s.ler 8a/6, 65b/10
s.-mekden 60b/2		
söylen-	: Söylenmek.	şu : Su, ab.
s.-en 13a/10		ş. 8b/3, 21a/7, 31b/13, 42a/2, 59b/3, 59b/4, 77a/13
söylet-	: Söyletmek.	ş.yuñ 77a/10
s.-ür 60b/13		ş.yı 30b/6, 31b/14, 40b/7, 53a/11
söz	: Söz, laf.	ş.ya 77a/10, 77a/12
s. 5b/11, 5b/13, 7a/1, 28b/2, 42b/14, 60b/13, 60b/13, 60b/6, 69b/5, 76b/12		ş.dan 34b/9
		su'âl (Ar) : Sorma, sorulan şey.

s. 15b/1, 18a/4, 47a/6, 63b/10, 63b/12, 63b/2, 63b/4, 63b/4, 63b/8, 63b/9, 74b/5, 76a/8 s.le 63b/11 s.e 63b/2	sultān (Ar) : Padişah, hükümdar, sultan. s. 12b/4, 27b/9, 53a/10, 53a/12, 55b/10, 78a/8 s.-ı fibr 76a/2 s.-ü'l- ^c ârifin 56a/13 s.ı 53b/3, 62a/6 s.a 36b/1
suç : Suç, kabahat. s.ıdur 13a/10	şun ^c (Ar) : Yapma, yapış. ş.ı 65a/1 ş.in 64b/11 ş.ina 64b/15 ş.ı degül 64b/10
şu ^c ûd (Ar) : Yukarı çıkarma, yükselme. ş.dur 12b/10 ş.indan 12b/11, 12b/12	şunul- : Sunulmak. ş.-dı 39a/13
şudûr (Ar) : Meydana çıkma, olma. ş.in 50a/5 ş.ina 38b/13, 45b/9	sûre (Ar) : Kuran'ın ayrıldığı 114 bölümden her biri. s. 52a/12
şûfiyye (Ar) : Tasavvufçular. ş. 7a/13	şûret (Ar) : Biçim, görünüş, suret. ş. 13b/5, 21b/3, 30a/14, 30b/1, 30b/3, 30b/9, 36a/12, 42a/11, 42b/8,
şufret (Ar) : Sarılık, sarı renk. ş. 33a/2	
şulh (Ar) : Barışma, uzlaşma. ş. 46a/2	

44a/13, 46a/12, 46b/11, 47b/11, 48b/15,	ş.indendür 13b/5
51a/4, 54a/7, 55a/12, 56a/10, 59b/14,	ş.ine 55b/13
60a/1, 62b/9, 71b/15, 71b/6, 73b/5	ş.ler 34a/7
ş.- hicâb 13b/5	ş.lerde 33a/5
ş.-i vâhid 60a/1	şûreteyn (Ar) : Çift suret, iki suret.
ş. midür 51b/6, 51b/6	ş. 26b/6
ş.üñ 13a/6, 13a/8, 13b/6, 30a/11,	ş.-i âlem 63a/1
44b/12, 69a/12, 69a/15, 73b/13	ş.-i bätinedür 62b/4
ş.e 44b/1	ş.-i cemîl 51b/13
ş.de 3b/15,12b/6, 44b/1, 44b/6,	ş.-i Hâkķıla 56a/8
44b/7, 50a/3, 59b/13, 63a/5	ş.-i hicâb 13a/3, 13a/4, 13a/6
ş.den 30b/5, 34b/12, 44a/11,	ş.-i ilâhiyye 35a/15
44a/15, 46a/13, 46a/13, 46a/14, 50b/12,	ş.-i kelâmın 14a/8
51a/7, 51a/8, 65b/7	ş.-i kemâline 21b/5
ş.dür 40b/12, 44a/15, 52b/15	ş.-i keşîrde 36a/11
ş.üñde 72b/10	ş.-i levhüñ 72a/1
ş.üñi 71b/7	ş.-i Muhammeden 13b/4
ş.üne 55b/1	ş.-i mümkinâtda 25b/1
ş.i 55a/6, 62b/10, 62b/14, 73a/3	ş.-i sem' ile 14a/9
ş.in 28b/3, 55b/4	ş.-i tecellî 4a/2
ş.inde 50b/4, 59b/15, 63a/5	ş.-i zâhir 62b/3
ş.inden 13b/11, 62b/15	ş.üñ 26b/7

şusa-	: Susamak.	s.dan 6b/10
ş.-dum 21a/7		sünnet (Ar) : Hz. Muhammed'in
şuver (Ar) : Suretler.		sözleri ,işleri ve tasvipleri.
ş.-i ma ^c lûmâtda 63a/8		s.dür 3b/8
ş.-i ma ^c lûmât-ı başında 7a/10		s.i 3a/2, 69b/3
sûz a : Yanma, ateş,		sür- : Sürmek.
sıcaklık.		s. 40a/8
s. 30b/6		s.-erseñ 71a/9
sücûd (Ar) : Secde etme.		s.-ersin 40a/9
s.in 32a/7		s.-eydiñ 67a/15
süd : Süt.		sür ^c at (Ar) : Çabukluk, hız,
s. 42a/1		sürat.
süheyl (Ar) : Büyük bir yıldızın		s.-i şâni ^c den 58a/14
adı.		sürme : Sürme.
s.e 14a/8		s. 2a/3, 5a/13
sükûn (Ar) : Durma, dinme,		sürül- : Sürülmek, atılmak,
hareketsizlik.		uzaklaştırılmak.
s. 70b/2		ş.-düñ 40a/10
s.-ı kalble 38a/6		s.-di 68b/3
s.ı 56b/4		
sülûk (Ar) : Bir yola girme, bir		
yol tutma.		

Ş

şāhid (Ar) : Şahit, tanık.

ş. 37a/1, 73a/11

şahş (Ar) : Kimse, şahıs.

ş.uñ 28b/2

ş.a 38a/14

ş.dan 77a/7

şakī (Ar) : Bahtsız, fena

hareketli, haylaz.

ş.yi 36a/9

ş.dür 28a/4

şākird (Far) : Talebe, çırak.

ş. 51b/3

ş.üne 47b/14

şān (Ar) : Şan, şöhret, ün.

ş.ıdur 24b/5

ş.ında 24b/9

ş.ındadır 24b/8

şānuhu (Ar) : Onun şanı.

ş. 36b/12

şarāb (Ar) : İçilecek şey, şarap.

ş. 1b/14, 17b/4, 34b/4

ş.la 34b/2

ş.a 34b/3

ş.dur 40b/8

ş.in 1b/13

ş.indan 42a/1

şe^c āir (Ar) : Törenler, âdetler.

ş. 14b/15, 15a/1

ş.-i ta^c zim 14b/14

ş.-ullāhı 14b/3

ş.-ullāhdur 14b/3

şecā^c at (Ar) : Cesurluk, yiğitlik.

ş. 70b/5

şecer (Ar) : Ağaç.

ş. 13b/1

ş.de 4a/14

ş.den 13a/13

şefi^c (Ar) : Şefaet eden.

ş. 75b/2

şehādet (Ar) : Şahitlik.

ş. 46a/13, 51a/6

ş.dür 11b/6

şehr	(Far) : Büyük yer, şehir.	şekk	(Ar) : Şüphe, zan,
	ş. 71a/12, 71a/13, 71a/14, 72a/12,	tereddüt.	
72b/2			ş. 17a/7, 33a/3, 62b/14
	ş.i 71b/4		ş.degül 7a/8, 24a/5, 26b/15, 51b/1,
	ş.ine 57b/2, 60a/8		51b/7, 53b/6
	ş.iniñ 11a/4		ş.degüldür 4b/15, 19b/14, 53b/3
şehristân	(Far) : Büyük şehir.		ş.sizin 57a/11
	ş.da 28a/11	şem ^c	(Ar) : Mum.
şehvânî	(Ar) : Şehvetle ilgili.		ş. 37a/10
	ş. 44b/2, 44b/4	şer ^c	(Ar) : Din kaideleri.
şehvet	(Ar) : Aşırı istek.		ş. 25b/12, 38b/14, 38b/15, 45a/13
	ş. 44b/2		ş.-i mi ^c zânın 76a/9
şekâvet	(Ar) : Bahtı karalık,		ş.ün 39a/1
kutsuzluk.			ş.de 75b/10
	ş. 28a/3, 39b/7, 40a/1, 40a/7, 41a/4	şerâyi ^c	(Ar) : Dini hükümler.
	ş.de 41b/7		ş. 45b/9
	ş.inden 16b/10	şeref	(Ar) : Şeref, büyüklük.
şekl	(Ar) : Şekil, biçim.		ş.inden 14b/11, 69a/3
	ş. 12a/3, 12a/4	şer ^c î	(Ar) : Dini kurallara
	ş.-i külle 35b/14	uygun.	
	ş.ile 11b/15		ş.dür 77a/2
		şerî ^c at	(Ar) : Din kaideleri.

ş. 9a/14, 9b/2, 28b/9, 56a/9	ş. 14b/12, 16a/12, 24a/9, 33b/6,
ş.-i erkân 74a/2	37b/11, 38b/12, 52a/3, 52a/7, 52a/8,
âdâb-ı ş. 42a/8	63a/10
şerîf (Ar) : Şerefli, mübarek,	zâtî-yi ş. 24a/9
Hz. Hasan soyundan gelen kimse.	ş.üñ 50a/5, 63a/12
ş.dür 14b/11	ş.i 15b/10, 16a/8, 16b/1
şerr (Ar) : Fena, şer.	ş.e 15a/13, 15b/12, 16a/12, 54b/10
ş. 15b/8, 28a/3, 41a/5	ş.de 16a/11
ş.-i kabîhdür 15b/5	ş.den 24a/9, 24b/2, 24b/2, 33b/6,
ş.-i maḥẓdur 35a/12	49a/5, 61a/5
ş.den 28b/2, 35a/14	şeyâtîn (Ar) : Şeytanlar.
ş.dür 28a/9	ş. 11b/12, 11b/13, 12a/7
ş.inden 28a/8, 28a/14	ş.-i cinnî 12a/5, 12a/9
şeş (Far) : Altı (6).	ş.-i cinnüñ 11b/9, 11b/10
ş. 29b/8	ş.-i ins 11b/8, 12a/6
şaṭûn (Ar) : Uzaklaşma.	ş.-i insüñ 11b/11, 12a/9
ş.dandur 41b/2	şeyḥ (Ar) : Yaşlı adam. Bir
şevk (Ar) : Şevk, şiddetli arzu.	kabilenin ileri geleni. Kabile reisi.
ş.ile 34a/5, 53b/4	Tarikatta
ş.üm 69b/5	müridlerin reisi.
şey' (Ar) : Şey, nesne.	ş.-i ekber 8a/1, 38b/1, 59a/6, 70b/9

Şeyh Muhyi'd-dîn ' Arabî	: Şeyh	ş.ki 45b/4
Muhiddin Arabî.	şirā	(Ar) : Satın alma.
ş. 59a/6		ş. 57b/9
şeytān	(Ar) : Şeytan.	şol
ş. 11b/9, 12a/1, 39b/12, 39b/9,		: Şol, şu. (Sıfat)
41b/1, 58b/10		ş. 2a/13, 3b/15, 3b/2, 17a/13, 27a/8,
ş.-ü'r-recim 72b/7		31b/15, 53a/13, 55a/13, 56a/14, 59a/5,
ş.la 41b/1		67a/4, 76a/3
ş.a 39b/13		şöyle
ş.dur 41b/4		:Şöyle.
şeytānī	(Ar) : Şeytana ait,	ş. 28b/13, 42b/10, 42b/4,60b/8,
şeytanla ilgili.		69b/8, 75a/4
ş. 9b/13, 41a/5, 48b/14		ş.dür 69b/8
şikâyet	(Ar) : Şikayet, sızlanma.	şu
ş. 7a/6		:Şu.
ş.ile 74b/15		ş.nuñ 28a/4, 64a/6
şimālen	(Ar) : Soldan, sol taraf	ş.ñā 30b/6
üzere.		ş.lar 40b/4
ş. 67b/5		ş.nlar 50a/1
şimdi	: Şimdi, şu an.	şuğl
ş.ki 8b/13, 8b/15, 9a/5, 9a/9		(Ar) : İş, dert, gaile.
şimdü	: Bkz. şimdi.	ş.-ı dāim 74b/13
		bāṭın-ı ş.-ı Hakkla 30a/5
		şur
		(Far) : Şamata, gürültü.
		ş. 41a/5

şu'ûr (Ar) : Şuur, anlama, anlayış. ş. 14b/10, 47a/1 ş.dan 14b/5	şükr (Ar) : Şükür, minnettarlık. ş. 3a/9, 9a/7, 46b/2, 46b/7, 47b/15, 48a/3, 56b/7, 65b/1 ş.içün 46b/7 ş.e 61a/1 ş.üm 69b/6 ş.ler 17b/14
şübhe (Ar) : Şüphe, kuşku. ş. 22a/11, 22a/13	
şühûd (Ar) : Şahitler, tanıklar. ş. 4a/14, 15a/6, 19a/10, 23a/10, 23b/9, 24b/1, 37a/1, 38a/9, 70b/12, 73a/12 ş.-ı dâimdür 38b/14 ş.-ı ıalbî 25b/12 ş.-ı mu'arıza 75b/7 ş.ı 24b/13, 51a/6 ş.a 21a/1 ş.da 30b/14 ş.dan 25b/13 ş.um 69b/5 ş.uñ 4b/1, 46b/13 ş.indan 37a/2, 37a/4	şümûl (Ar) : İçine alma, kaplama. ş.in 59a/8 şürû' (Ar) : Başlama. ş. 15b/15, 76b/2 şü'ûn (Ar) : Yeni işler, hadiseler. ş. 54b/7 ş.-ı ilâhiyyeye 38b/9 ş.-ı ilâhîyi 67b/3 ş.indan 39a/10
şühûdsız : Şahitsiz. ş. 23b/9	şü'ûnât (Ar) : Olaylar, hadiseler. ş. 61b/7 ş.in 39a/7

<i>T</i>
----

tā (Far) : Kadar, dek.
 t. 2b/3, 5b/1, 20b/15, 20b/9, 23b/9,
 24a/8, 25a/8, 39b/13, 40b/1, 42a/12, 54a/4,
 57b/1, 57b/2, 57b/4, 58a/11, 67b/11,
 69b/2, 71b/9, 77b/12

ta^ʿabbüd (Ar) : Kulluk etme.
 t. 62a/12, 62a/13

ta^ʿabsız : Sıkıntısız,
 eziyetsiz.
 t.dur 54b/12

ta^ʿaccüb (Ar) : Şaşakalma.
 t.den 22b/12

ta^ʿaddī (Ar) : Saldırma,
 zulmetme.
 t. 64a/11

ta^ʿalluḡ (Ar) : İlişgi, ilgisi olma;
 ait olma.
 t.da 33b/9
 t.ı 33b/10

t.in 48b/1

ta^ʿaşşub (Ar) : Bir şeye veya bir
 kimseye taraflı olma. Bir düşünüşe, bir
 inanışa körü körüne
 bağlanıp ondan başkasını düşünmemek
 hâli.

t.uñdan 74b/15

tā^ʿat (Ar) : Allāh'ın emirlerini
 yerine getirme, ibadet.

ṭ. 25a/1, 25a/4

ta^ʿazzür (Ar) : Özür bildirme.

t. 36b/4

tābi^ʿ (Ar) : Bağlı kalan, boyun
 eğen.

t. 4a/5, 18b/10, 65a/13, 75a/1

ṭabī^ʿat (Ar) : Tabiat, yaradılış.

ṭ. 68a/11

esfel-i ṭ. 75a/1

ṭ.üñ 29a/7, 62a/6

ṭ.i 77a/13

ṭ.ine 62a/5, 62a/8

tabīb (Ar) : Tabip, hekim, doktor. t-i alab 42a/11 t.-ü'l-ulûb 67b/2	teğ�z�r (Ar) : Ayrıştırma. t. 68a/8
ta' b�r (Ar) : İfade, anlatma; deyim. t.-i r�'y� 39a/5 t.den 14a/11	tağy�r (Ar) : Başkalaştırma. t. 37a/11
ab�' iyye (Ar) : Tabiat, mizaç, yaradılış. eĉs�m-ı .-i unş�riyye 32b/11 .-i 'unş�riyye 58a/2	taħadd�ř (Ar) : Ortaya ıkma, meydana gelme. t. 56a/1
t�c (Ar) : Taç, h�k�mdar başlığı. t.1 27b/10, 27b/3, 37b/5	taħau (Ar) : Gerçekliği anlaşılma. t.da 33b/9
tafş�l (Ar) : Uzun uzadıya anlatma, aıklama. t. 36a/12 t.inded�r 10b/15	taħallu (Ar) : Ahlaklanma, bir huy edinme. t. 46a/3
tağayy�r (Ar) : Başkalaşma, değişme. t. 77a/12, 77a/13, 77a/14	taħ�ret (Ar) : Temizlenme, temizlik. . 3b/7, 3b/9
	taħavv�l (Ar) : Değişme, bir h�lden başka bir h�le girme. t. 22a/11
	taħayy�l (Ar) : Hayale dalma. t. 23b/9 t.ile 53b/8

ṭāhir	(Ar) : Temiz.	t.'el-enhār 40b/7, 40b/9
	ṭ. 39b/4	taḫaddüm (Ar) : Önce gelme, ileri geçme.
taḫkīk	(Ar) : Bir şeyin doğru olup olmadığını araştırma, ortaya çıkarma.	t. 55a/2
	t. 15a/13, 49a/14, 77a/9	t.-i resûl 69a/2
	t.inde 76a/2	taḫallüb (Ar) : Dönme, değişme.
taḫkīr	(Ar) : Hakaret etme, hor görme.	t.-i ilāhīnūñ 61a/13
	t. 14b/12, 15a/10, 15a/9, 15b/10, 16a/14, 16a/8, 64b/14	t.de 61b/2
	t.-i şun ^c ı-çün 64b/12	t.dedür 61a/13
	t.dür 16a/15	t.inden 61a/12
taḫşīl	(Ar) : Hasıl etme, edilme.	taḫarrüb (Ar) : Yanaşma, yaklaşma.
	t. 35b/11	t. 71a/4
taḫt	(Far) : Taht, hükümdarlık makamı.	taḫbīḥ (Ar) : Çirkin görme, beğenmeme.
	t.-ı ^c izzetinde 64a/6	t. 15b/1, 15b/2
	t.ı 27b/11	taḫlīb (Ar) : Tersine çevirme, çevrilme.
	t.ında 12a/9, 62a/6	t. 61b/1, 61b/15
taḫt-gāh	(Far) : Taht yeri; baş şehir.	taḫlīd (Ar) : Taklit, benzemeye çalışma.
	t. 72a/10	t. 76b/13
taḫte	(Ar) : Alt, altta, altında.	

taḫṣīrāt (Ar) : Kusurlar. t.1 28b/11	ṭālib (Ar) : Talep eden, talip, istekli. ṭ. 12b/2, 43a/2, 45a/2 ṭ.leri 5b/6
taḫvā (Ar) : Bütün günahlardan kendini korumak. Dinin yasak ettiğinden	ṭālibān (Ar) : Talipler. ṭ.-i ṣādīk 2a/3 ṭ.-i Ḥaḫḫ 75b/1
veya haram olduğunda şüphesi olan şeylerden çekinmek. t. 49a/11, 70a/4 t.-ü'l-ḫulûbdur 14b/14 t.ile 2b/7, 42b/15	ta' līm (Ar) : Öğrenme, talim, idman. t. 38a/9, 38a/10, 38b/4
ṭaleb (Ar) : Talep, istek. ṭ. 12b/8, 12b/11, 12b/12, 14b/6, 16a/9, 20b/4, 23a/3, 47a/6, 52b/11, 55a/5, 63b/2 ṭ. ḫıl- 20b/15 ṭ.de 17a/2 ṭ.in 55a/4 ṭ.ine 52b/9	ṭalḫ (Ar) : Pudra, beyaz toz. ṭ. 71b/7 ṭaltīf (Ar) : Gönül okşama, gönlü hoş etme. t. 31b/13
ṭalebsiz (Ar) : Talepsiz, isteksiz. ṭ. 54b/12	ṭama' kār (A(Far)F) : Tamahkar, aç gözlü, cimri. ṭ.e 56b/12 tamāmet (Ar) : Tamam olmak. t. 65a/13 ṭamu : Cehennem.

t. 40a/13, 40b/1, 40b/2, 40b/3,	72a/9, 72b/12	72a/9, 72b/12	72a/9, 72b/12	72a/9, 72b/12	72a/9, 72b/12
tañ	: Hayret edilecek	tañ	: Hayret edilecek	tañ	: Hayret edilecek
şey.		şey.		şey.	
t. mıdur 13a/14		t. mıdur 13a/14		t. mıdur 13a/14	
Tañrı	: Tanrı.	Tañrı	: Tanrı.	Tañrı	: Tanrı.
T. 28b/14		T. 28b/14		T. 28b/14	
tapu	: Tapu, ön, huzur.	tapu	: Tapu, ön, huzur.	tapu	: Tapu, ön, huzur.
t.sı 65b/2		t.sı 65b/2		t.sı 65b/2	
tar	: Dar.	tar	: Dar.	tar	: Dar.
t. 29a/1, 43a/7, 46b/11		t. 29a/1, 43a/7, 46b/11		t. 29a/1, 43a/7, 46b/11	
taraf	(Ar) : Taraf, yön.	taraf	(Ar) : Taraf, yön.	taraf	(Ar) : Taraf, yön.
t. 77b/10		t. 77b/10		t. 77b/10	
t.-ü'l- ^c ayn 58a/15		t.-ü'l- ^c ayn 58a/15		t.-ü'l- ^c ayn 58a/15	
t.dan 12b/8, 71a/14		t.dan 12b/8, 71a/14		t.dan 12b/8, 71a/14	
t.ı 44a/7		t.ı 44a/7		t.ı 44a/7	
t.ma 8b/5, 10a/5, 67b/2		t.ma 8b/5, 10a/5, 67b/2		t.ma 8b/5, 10a/5, 67b/2	
t.indan 13a/1		t.indan 13a/1		t.indan 13a/1	
t.indandur 12b/9		t.indandur 12b/9		t.indandur 12b/9	
tarafeyn	(Ar) : İki taraf.	tarafeyn	(Ar) : İki taraf.	tarafeyn	(Ar) : İki taraf.
t. 33b/9		t. 33b/9		t. 33b/9	
taral-	: Daralmak.	taral-	: Daralmak.	taral-	: Daralmak.
t.-dı 35a/5		t.-dı 35a/5		t.-dı 35a/5	
tarī	(Ar) : Ansızın çıkan,	tarī	(Ar) : Ansızın çıkan,	tarī	(Ar) : Ansızın çıkan,
birden bire görünen.		birden bire görünen.		birden bire görünen.	
t. 36a/10		t. 36a/10		t. 36a/10	
ta ^c rīf	(Ar) : Tarif, etrafla	ta ^c rīf	(Ar) : Tarif, etrafla	ta ^c rīf	(Ar) : Tarif, etrafla
anlatma.		anlatma.		anlatma.	
t.-i rabbānī 36b/6		t.-i rabbānī 36b/6		t.-i rabbānī 36b/6	
t.ile 36b/5, 49b/3		t.ile 36b/5, 49b/3		t.ile 36b/5, 49b/3	
tarīk	(Ar) : Yol, usûl.	tarīk	(Ar) : Yol, usûl.	tarīk	(Ar) : Yol, usûl.
t.-i Hakkdan 64a/11		t.-i Hakkdan 64a/11		t.-i Hakkdan 64a/11	
t.-i Hakkıñ 56a/4		t.-i Hakkıñ 56a/4		t.-i Hakkıñ 56a/4	
t.-i hidāyete 11b/4		t.-i hidāyete 11b/4		t.-i hidāyete 11b/4	
t.-i huzûr 75a/3		t.-i huzûr 75a/3		t.-i huzûr 75a/3	
t.-i mütāba ^c at-ı sünnet-i nebī 2a/7		t.-i mütāba ^c at-ı sünnet-i nebī 2a/7		t.-i mütāba ^c at-ı sünnet-i nebī 2a/7	
t.ile 44a/5		t.ile 44a/5		t.ile 44a/5	
tarīkat	(Ar) : Tutulan yol.	tarīkat	(Ar) : Tutulan yol.	tarīkat	(Ar) : Tutulan yol.
t. 9b/2, 50b/5		t. 9b/2, 50b/5		t. 9b/2, 50b/5	
t.i 42a/8		t.i 42a/8		t.i 42a/8	
tarlık	: Darlık, sıkıntı.	tarlık	: Darlık, sıkıntı.	tarlık	: Darlık, sıkıntı.

<p> 41a/2, 48b/13, 49b/12, 49b/14, 49b/15, 50a/13 </p>	<p> t. 35a/4, 39b/15, 40a/5, 41a/11, 41a/2, 48b/13, 49b/12, 49b/14, 49b/15, 50a/13 </p>	<p> t. 29a/9, 43a/1 </p>	<p> taştır (Ar) : Satır dizme, yazma, yazılma. </p>
<p> taşadduk (Ar) : Sadaka olarak verme, verilme. </p>	<p> t. 19b/12, 20a/3 </p>	<p> t. 27b/4, 37a/11, 71b/14, 73b/13 </p>	<p> taşvır (Ar) : Tasvir, resim ya da yazıyla tarif etme. </p>
<p> taşarruf (Ar) : Sahip olma; idare ile kullanma. </p>	<p> t. 33a/6 </p>	<p> t. 27b/5, 71b/15 </p>	<p> taş (Ar) : Dış. </p>
<p> taşavvur (Ar) : Zihinde şekillendirme, kurma. </p>	<p> t. 133a/5 </p>	<p> taşın 39b/6, 39b/9 </p>	<p> taşra (Ar) : Dışarı. </p>
<p> taşfiye (Ar) : Saflaştırma, temizleme. </p>	<p> t. 11b/5 </p>	<p> taşın 6a/2 </p>	<p> taşlı (Ar) : Tatlı. </p>
	<p> t. 11b/4 </p>	<p> taşın 77a/12 </p>	
	<p> t. 53b/8 </p>	<p> taşın 29b/8, 30a/8 </p>	
		<p> taşın 2a/2 </p>	
		<p> taşın 10b/7 </p>	
		<p> taşın 69a/14 </p>	

tāze (Far) : Taze, körpe,
yıpranmamış.

t. 42b/9, 46b/3

t.dür 42b/7

ta' zīm (Ar) : Büyük sayma,
saygı gösterme.

t. 14b/4, 15a/1, 16a/12, 16a/13,
47b/4, 47b/6, 64b/15, 67b/10

t. eyle- 15a/1

t.üñ 15b/11, 16a/15

t.i 65a/2

t.idür 65a/1

t.ine 16a/11

Te'ālā (Ar) : Yüksek olsun!

t. 17b/14, 36b/12

tebdil (Ar) : Değiştirme,
değiştirilme.

t.-i aḥlāk 75a/7

t.-i 'aynıla 76b/9

t.-i ḥükmile 76b/9

t.den 14a/11

tecāvüz (Ar) : Saldırma, el
uzatma, sınırı aşma.

t. 13a/2, 45a/7, 64a/11, 76b/15

tecellī (Ar) : Görünme.

t. 3b/15, 13a/3, 13a/12, 23a/9,
25b/3, 32a/8, 36b/14, 36b/15, 43b/6, 45a/6,
57b/8, 59b/14, 59b/9, 59b/9, 60a/11,
65b/4, 65b/5, 71b/7, 71b/8, 73a/11, 74a/12

t.-yi dāim 54b/13

t.-yi dāimde 59b/13

t.-i dāimüñ 59b/10

t.-yi ḥaṣṣ 4a/3

t.yi 59b/12

t.de 59b/8

t.den 4a/2

t.sidür 56a/7

t.ler 32a/5, 36b/7, 39b/3

tecelliyāt (Ar) : Tecelliler.

t. 70b/11

t.-i ilāhiyyeye 75a/12

t.-ı rabbānī 30a/6

t.-ı raḥmānī 68b/1

t.1 45b/2	t. 67b/10
tecrīd (Ar) : Ayırma, soyulma, bir tarafta tutma, her şeyden el etek çekip Allāh'a yönelme.	t.i 65a/3
t. 70a/5	tekşīf (Ar) : Sıklaştırma, koyulaştırma.
tedbīr (Ar) : Tedbir, önlem.	t. 30b/15, 30b/7
t. 28a/1, 33a/5, 33b/10, 50b/2	tekvīn (Ar) : Yaratma.
t.i 28a/3	t.den 63a/14
t.inde 10b/15	telbīs (Ar) : Hile, kusurunu örterek bir şeyi sahtelendirme.
tedellī (Ar) : Nazlanma.	t. 12a/11
t. 13a/2	telvīn (Ar) : Renk verme, boyama, boyanma.
tedennī (Ar) : Aşağı inme, gerileme.	t.-i bade'l-temkündür 61b/2
t. 13a/2	temām (Ar) : Bkz. tamām.
tefi : Sıcaklık, hararet.	t. 58b/8, 70a/4
t.de 77a/10	t.-ı hürmetle 6a/1
tek : Tek, bir.	t.-ı şıdqla 5a/13
t. 3b/5	temkīn (Ar) : Ağır başlılık, ihtiyat, tedbir.
teklīf (Ar) : Teklif, öneri.	t. 61b/3
t. 52b/7, 52b/10 76a/14, 76a/8	t.dür 61b/3
t.le 59a/2	
tekrīm (Ar) : Saygı gösterme.	

temşil (Ar) : Benzetme, örnek, temsil. t.dür 11b/3	tenzih (Ar) : Kusur kondurmama. t.i 26b/3
ten (Far) : Ten, beden. t.de 38a/2 t.den 46a/5 t.ünde 46b/4	teraqqī (Ar) : Yükselme, ilerleme. t. 7b/4 t.de 66a/14 t.ler 71a/11
tenevvü ^c (Ar) : Çeşitlenme, çeşitlilik. t.ile 4a/6 t.ñ 4a/8 t.ne 4a/8	terazü (Far) : Terazi. t.ñden 35a/7 terbiyyet (Ar) : Terbiye. t. 49b/13
tenezzüh (Ar) : Gezinti. nisbet-i t. 26b/4	tercīh (Ar) : Tercih, seçme, üstün tutma. t. 52b/6 t.i 63b/13, 63b/7
tenezzül (Ar) : Alçalma, inme, düşme; gönül alçaklığı. t. 23a/3, 26a/13, 27b/9, 34b/13, 36b/4, 55a/14, 55b/1, 55b/11, 55b/2, 62a/6, 64b/9 t.i 26b/4	tercīhsiz (Ar) : Tercihsiz, seçimsiz. t. 77b/9 terci ^c (Ar) : Geri çevirme. t.-i zātuñdan 58b/3
tenezzülāt (Ar) : Tenezüller. t.-i rabbānī 70b/11	tercümān (Ar) : Tercüman, çevirmen.

t.-ı Hakkıdur 13b/7	t. 15b/11, 15b/12, 16a/1, 16a/3,
tercüme (Ar) : Tercüme, çevirme.	27b/1, 55a/3, 63b/9
t. 14a/6	t.i 16a/6, 16b/2, 33a/8
tereccuḥ (Ar) : Bir tarafı tutma,	t.de 16a/9
tarafılı olma.	teslīm (Ar) : Teslim, kendini
t.dandur 63b/12	bırakma, boyun eğme.
terettüb (Ar) : Sıralanma, sırası	t. 6b/3, 6b/3, 70a/10
gelme.	t.üñ 6b/5
t. 77a/10	t.in 6b/4
terk (Ar) : Terk, bırakma,	teşviş (Ar) : Karıştırma,
ihmal.	karmakarışık etme.
t. 2a/6, 20b/13, 60b/12, 62a/7,	t. 39a/8, 41a/2, 74b/15
70a/5	t.-i dāim 74b/13
tesbīḥ (Ar) : Tespih.	t.ile 8b/6
t. 37b/12	t.le 48b/13
t.ini 61a/6	t.de 28b/12, 75a/4
teşbīt (Ar) : Tespit.	t.inde 28b/15
t.ile 21a/9	tetebbu ^ç (Ar) : Geniş bilgi edinme,
tesellī (Ar) : Teselli, avutma,	etrafıca inceleme.
avundurma.	t. 69b/9
t. 36b/15	tevāzu ^ç (Ar) : Tevazu, alçak
te'şīr (Ar) : Tesir, iz bırakma.	gönüllülük.

t. 26a/10	t.in 6b/5
t.indan 21a/12	te'vīl (Ar) : Sözü çevirme, söze farklı anlam vermeye kalkışma.
tevbe (Ar) : Tövbe.	
t. 30b/14	ṭ. 45a/15
teveccüh (Ar) : Yönelme, yakınlık gösterme.	tevḳī'at (Ar) : Padişah buyrukları.
t. 16a/2, 16a/3, 29a/12, 29b/1, 34a/5	t.-i ilāhīyi 67b/6
t.-i kābiliyyet 70b/14	Tevrāt (Ar) : Dört mukaddes kitaptan Hz. Musa'ya ineni. Tevrat.
t.ile 70b/13	t.da 22b/14
t.le 16a/2, 16a/7	tezellül (Ar) : Zillete katlanma.
t.e 15b/12	t. 62a/10, 64a/1, 64a/5, 64a/8, 64b/3, 64b/8, 64b/8
t.de 17a/2	t.ullāh 64b/7
t.ünden 8a/14	tezkiye (Ar) : Temize çıkarma, aklama.
t.ündendür 16a/4, 16a/5	t. 33b/13
tevekkül (Ar) : İş Allāh'a bırakıp kadere razı olma.	t.-i nefis 29a/10
t.üm 69b/6	tezvīr (Ar) : Yalan dolan, ara bozuculuk.
tevfīḳ (Ar) : Uygunlaştırma.	t. 28a/1
t. 38a/15	tilāvet (Ar) : Kuran'ı güzel sesle usûlüne göre okuma.
t.dür 38a/8	
tevfiz acilen göndermek	

t.inde 62b/5	ıoldur-	: Doldurmak.
t.ıse (Far) : Keser.	t. 2b/5	
t.sin 59a/13, 59a/14	t.-sa 12a/5	
tiz : Tez, hızlı, abuk.	t.-up 68a/9	
t. 11b/15, 11b/15	t.ılı	: Dolu.
t.og- : Doğmak.	t.dur 68b/8	
t.-ar 30b/13	t.olu	: Bkz. t.ılı.
t.-dı 42b/4, 68a/12, 71b/9	t. 34b/3	
t.ogru : Doğru.	t.oluluğ	: Doluluk, dolu
t. 57b/1, 72a/10, 73a/4	olma.	
t.oxun- : Dokunmak.	t. 34b/15	
t.-sa 33a/1	t.umağı nezle	
t.oxın- : Bkz. t.oxun-.	t.sı 59a/14	
t.-urđı 68a/6	t.on	: Elbise, don.
t.oxuz : Dokuz (9).	t.ları 23b/13	
t.ı 60b/6	t.oprak (Ar) : Toprak.	
t.ıl- : Dolmak.	t. 12a/3, 77a/10	
t.-arsın 58a/12	t.opt.ılı (Ar) : Dopdolu.	
t.-ar 40a/3, 58a/13	t. 41a/1, 72b/10, 72b/11	
t.-dı 39b/6, 49a/2, 54a/7, 54a/7,	t.sin 41b/1, 41b/12	
60a/14, 60a/9, 68b/7	t.opt.ılı	
t.-updur 39b/10, 39b/12	t. 6a/11, 6a/13, 40a/2	

toyla-	: Şölen yapmak.	tı.-ması 42b/4
tı.-r	46b/1	tum lokma, azık
tı.-dı	57b/8, 72b/2, 72b/4	t.indan 77a/12
tı.-ya	71a/13	ıtuman : Duman
toyur-	: Doyurmak.	t.ı 68b/3,68a/10
tı.-miş	22b/7	ıur (Ar) : Dağ,Tur Dağı.
tı.-sañ	22b/7	ı. 14a/14
tı.-maduñ	21a/7, 22b/6, 55a/15	ı.a 17a/9
toz	: Toz.	ı.ina 54a/2
t.ıyam	2a/13	ıtur- : Durmak.
t.ıdur	2a/14	tı. 42b/4
t.in	2a/2	tı.-urın 22b/11
t.inı	5a/12	tı.-ur 53b/10, 57a/13
tozlu	: Tozlu.	tı.-urlar 36a/5
t.	77a/11, 77a/12	ıtut- : Tutmak.
ıtul-	: Gözden	tı. 2a/9
kaybolmak.		tı.-ar 4a/11, 4b/6, 20a/13, 28b/13,
tı.-incaya	30b/13	30b/6, 41b/7, 43b/3, 55a/9
ıtulû ^c	(Ar) : Doğma, doğuş.	tı.-dı 7a/15, 7a/15
tı.	30b/12, 34b/5, 57b/14	t.sa 13a/11
ıtulun-	: Batmak.	tı.-asın 5b/9
tı.-mağ	58b/1	tı.-up 6a/6

ṭ.-mağıl 20b/5	46b/5, 51a/4, 51a/5, 53b/10, 57b/1, 60b/2,
ṭ.-mayasın 32a/1	61a/2, 61a/7, 68a/3, 69a/8, 71b/10, 71b/13,
ṭ.-mazlar 25b/1	72a/11, 72a/3, 72a/3, 72a/4, 72a/4, 72a/9,
ṭutıl- : Tutulmak.	72b/10, 72b/10, 72b/10, 72b/10, 72b/11,
ṭ.-ur 44a/6	73b/15, 74b/14, 74b/4, 75b/10, 77a/8
ṭuyûr (Ar) : Kuşlar.	ʿubdiyyet (Ar) : Kulluk.
ṭ.dan 14a/4	u.den 62a/3
Türkî : Türkle ilgili, Türke	ʿubûr (Ar) : Bir başka tarafa
ait.	geçme, geçilme.
t. 2b/2	u. 15a/6, 58a/3
t.de 2a/15	u.dandur 15a/5
Türkistân : Türk yurdu.	uc : Sebep, vesile.
t.dadur 28a/11	u.1 37a/3
	ʿucb (Ar) : Kendini
	beğenmişlik.
	u.uñ 9a/2
	uçmaq : Cennet.
u (Far) : Ve.	u. 40b/12, 40b/6, 72a/9
u. 1b/13, 3a/13, 6a/3, 12b/2,	uğrı
23a/14, 27b/13, 27b/6, 27b/6, 27b/7, 28a/9,	u. 17b/7
28b/2, 29a/5, 32b/9, 37a/1, 37a/12, 37a/13,	ulaş- : Ulaşmak.
37a/13, 37a/15, 37a/7, 37b/5, 40a/11,	u.-ma 65a/6
40b/8, 42b/7, 42b/9, 43a/2, 46a/11, 46a/9,	

<i>U</i>

- ‘ulemā (Ar) : Alimler, bilginler. u.-ı hikmet 42a/3
- u. 4b/14, 4b/7, 63a/6
- ‘ulüvv (Ar) : Yükseklik, büyüklük, yücelik.
- ulu : Yüce, büyük, ulu. u. 41b/8
- u. 8a/6, 16a/12, 17b/1, 25a/10, u.-ı himmet 70a/6
- 47a/4, 50b/2, 55a/8, 55a/9, 56b/7, 57a/12, u.e 41b/13
- 57b/11, 68b/10, 69a/5, 71a/12, 72b/9, 72b/9, 74b/1
- ‘ulüvven (Ar) : Yüce olarak. u. 37b/14
- u. kı1- 54a/3
- um- : Ummak, ümit etmek.
- u.sı 65a/1
- u.ları 56a/4
- ulûhiyyet (Ar) : Allâhlık sıfatı, u.-an 18b/14
- tanrılık vasfı.
- ‘umûm (Ar) : Genel, cümle, bütün halk.
- u. 36a/4, 37a/6, 73b/1, 73b/2, 74b/3
- u.-ı rahmeti 49b/5
- u.i 27a/7
- umûr (Ar) : Emirler, işler.
- u.ine 73a/15
- u.-ı keşîreyi 38b/3
- ululıķ : Ululuk, yücelik.
- u. 40a/9, 55a/10
- unşur (Ar) : Unsur, etken, eleman.
- u.ı 35b/10
- u.-ı Hakk 12b/5, 34a/1, 37a/12, 46b/5, 50b/8
- u.ı[nı] 20b/15
- ululuk
- u. 27b/11, 46b/15
- ‘ulûm (Ar) : İlimler, bilgiler. u.-ı laţıfde 12a/1
- u.-ı laţıfle 9a/5

u.1 73b/14		uşûl (Ar) : Yol, yöntem,
unut-	: Unutmak.	nizam.
u.-ur 17a/3, 40b/14		u.-ı vuşûl-ı ilâhiyye 2b/1, 2b/2,
u.-mışdur 53a/15		3b/13, 5a/8, 6b/8, 7b/11, 9b/11, 10b/13,
unudul-	: Unutulmak.	12b/7, 14b/1, 16b/13, 18b/15, 20b/8,
u.-dı 29a/15		23a/5, 25a/7, 26a/12, 27b/12, 30a/9,
ur-	: Vurmak.	30b/10, 32a/3, 32b/10, 35a/1, 36b/11,
u. 30b/7		37b/9, 39b/1, 40b/13, 42b/2, 43a/10, 44a/9,
u.-ur 36b/8		45a/3, 46a/4, 47a/5, 48b/2, 49a/4, 50b/4,
u.-ğıl 50b/7, 50b/7		57b/11, 60a/7, 65b/14, 68b/9, 71a/12,
u.-mazlar 10b/4		73a/4, 75b/7
urıl-	: Vurulmak.	uş : Şu.
u.-dı 37b/5		u. 48b/12, 48b/13, 51a/5, 54a/2,
urûc (Ar) : Yukarı çıkma,		54a/2, 54a/7, 57a/12, 57b/1, 57b/8, 57b/9,
yükselme.		60a/11, 71b/13, 71b/15, 71b/5, 72a/10,
u. 12b/11, 26a/13, 26a/15, 26b/2		72a/5, 72b/1, 72b/15
u.inuñ 26b/1		u.da 39a/11, 44b/10, 44b/6
urul-	: Bkz. urıl-.	uş : İşte, şimdi.
u.-dı 27b/10		u.da 39a/11
uşan-	: Usanmak.	uy- : Uymak.
u.-ursın 39a/10		u.-ma 48b/9

uyanıklık	: Uyanıklık,	u.ũndan 46b/4
uyumama hāli.		
u.durur 42b/5		
uyku	: Uyku, uyuma.	Ū
u.sı 42b/5		
uyu-	: Uyumak.	ü (Far) : Bkz. u.
u.-r 53b/11		ü. 1b/9, 1b/9, 2b/6, 4a/12, 4b/1,
uzak	: Uzak, yakın	4b/9, 8b/2, 9b/15, 10a/4, 11a/6, 20b/13,
olmayan.		27b/4, 27b/6, 27b/7, 27b/7, 28a/1, 28a/6,
u. 20a/6, 33b/4, 40b/15, 47a/4		32a/7, 35a/2, 37a/1, 37a/13, 37b/6, 37b/8,
u.da 54b/2		37b/8, 40a/9, 40b/3, 40b/9, 41a/4, 41a/5,
u.dan 54b/2, 54b/3		42b/15, 46a/12, 46b/11, 46b/5, 46b/5,
u.dur 29b/14		46b/7, 47b/11, 54a/7, 57a/7, 57b/9, 60b/9,
uzaklık	: Uzaklık.	61a/2, 66a/12, 66b/4, 68b/7, 70a/4, 71b/10,
u. 35a/8		71b/6, 72a/8, 72b/10, 72b/10, 72b/10,
‘uzlet (Ar) : Bir köşeye		72b/10, 72b/10, 72b/10, 72b/12, 74b/4,
çekilme, inziva.		75b/10, 77b/15
u. 60b/6		üç : Üç. (3).
uzun (Ar) : Uzun, kısa		ü. 3b/8, 9b/2, 37a/1
olmayan.		ü. yüz toqşan altıncı 38b/2
u. 69a/14, 69a/14		ümīd (Far) : Umut, umma.
‘uzv (Ar) : Organ, uzuv.		ü.dür 2b/3
		ümīz f : Bkz. ümīd.

ü. 29a/6		22a/14, 24b/6, 24b/7, 28b/7, 31a/3, 33b/11,
ürk-	: Ürkemek.	35b/1, 35b/10, 45a/6, 45b/10, 47a/13,
ü.-er 28a/3		47b/11, 48a/2, 53a/4, 55a/12, 55a/6,
‘üryān	(Ar) : Çıplak, üryan.	56a/10, 58a/5, 62b/10, 62b/11, 62b/14,
ü. 17a/10, 60a/15		62b/9, 63a/11, 63a/12, 69a/13, 69a/3,
üstād	(Far) : Usta, sanatkar,	69b/3, 73b/5, 73b/9, 77a/10
öğretmen.		ü.nedür 2b/10, 34a/13, 36a/12,
ü.1 71b/5		61b/10, 77a/4
ü.indan 51b/3		ü.neturur 77a/13
üstühān	(Far) : Kemik.	ü.nde 59b/3
ü. 16a/14		ü.nden 2b/4
üş-	: Topluca gelmek,	üzre : Bkz. üzere.
toplanıvermek.		ü. 44a/13, 55a/11
ü.-mişler 17b/2		
ü.-üp 67b/8		
Üveys Karānī	: Veysel Karanī.	
Ü. 70a/3		
üzere	: Üzere.	vācib (Ar) : Yapılması gerekli,
ü. 73a/3, 73a/3		vacib.
üzeri	: Üst, üzeri.	v.-i bağır 75b/15
ü.ne 2a/7, 2a/8, 2b/7, 3a/15, 3a/2,		v.-i nefse 75b/15
3b/6, 4b/4, 8b/10, 18b/4, 21b/3, 21b/4,		v.ile 10a/11
		v.dür 45a/14, 56b/7, 63b/8

vaḥdet birlik. v. 1b/13, 71b/9, 73a/13 v.üñ 51b/5	(Ar) : Yalnızlık, teklik,	vaḥt v. 3b/14, 6b/12, 43a/12, 53a/10, 64b/2 v.i 11a/6, 72a/1	(Ar) : Vakit, zaman.
vāhib bağışlayan. v. 51b/6	(Ar) : Hibe eden,	v.in 56a/12 v.inde 5b/10, 34b/9, 43b/6 v.insüz 18b/8	
vāhid v. 37a/6 şuret-i v.e 60a/2 v.dür 22a/5, 36a/11	(Ar) : Tek, bir.	vallāh gelen yemin. v. 54a/6	(Ar) : Allāh için anlamına
vāhidiyyet v. 57b/14, 73a/12 v.den 71b/10	(Ar) : Birlik, teklik.	var olmayan. v. 6b/15, 6b/15, 18b/13, 31a/3, 31a/4, 45a/11, 53b/11, 53b/12, 57a/2, 68b/9, 72b/9, 72b/9, 77a/15	: Var; var olan yok
vaḥy v. 75b/11	(Ar) : Vahiy.	v.idı 37b/2	
vaḥār yemkinlilik. v. 70b/2	(Ar) : Ağırbaşlılık,	v.ıken 45a/13, 45a/14, 78a/9 v.dur 6b/11, 9a/10, 11b/10, 11b/11, 11b/9, 15a/11, 15a/7, 16b/7, 19b/10, 21b/10, 21b/11, 21b/15, 22a/6, 23b/4, 23b/5, 23b/6, 25a/14, 27a/10, 31b/5, 33a/7, 35a/13, 35a/14, 37b/15, 38b/3,	
vāḳī' geçmiş olan. v. 73a/13, 78a/1	(Ar) : Olan, geçen,		

39a/1, 45a/11, 45a/5, 45a/5, 47b/3, 58b/15, 58b/15, 59b/9, 61b/5, 67b/11, 73a/10, 75b/12, 76b/11, 76b/14, 77a/14, 77b/5, 77b/5, 78a/8	vārid (Ar) : Erişen, çıkan, söylenen. v. 27b/4
v.in 50b/11	v.-i ilāhī 30a/6
var- : Ulaşmak, varmak.	v.-i rabbānī 68b/1, 75a/12
v. 18b/13	v.-i Sübhānīdür 8a/8
v.-ur 5b/9, 7b/5	vāriş (Ar) : Mirasçı, vāris.
v.-urlar 2a/2, 67a/12	v. 2b/10, 2b/10, 2b/12, 3a/1, 4b/1, 4b/1, 4b/15, 4b/7, 4b/8, 4b/8, 66b/4, 70b/14
v.-ursañ 65a/7	v.-i enbiyā 71a/1, 75b/2
v.ğil 54a/3	v.-i ilāhī 3b/14, 4a/12
v.-sañ 22b/8	v.-i ma ^c nevī 3a/6, 3b/9
v.sa 8b/13, 11a/15, 55a/9, 72b/9, 72b/9	v.-i ma ^c nevīnūñ 3b/13
v.-asın 5b/6, 10a/13, 29a/4, 69b/13	v.ūñ 5a/2
v.-ıcak 68a/2	v.i 3b/13, 9a/9
v.-up 9a/3, 65a/9, 75a/8	v.lerine 2a/11
v.-mazdı 9a/7	varlık : Varlık.
v.-ma 18b/12	v.umı 60a/15
v.-mağa 9a/1	v.ūñ 32a/15, 32a/15, 36b/9, 54a/9, 57b/10
v.-mağ 5b/4, 5b/8	

v.ı 30a/10, 30a/10, 46a/4, 54a/2,	v.ında 4a/3
57a/13, 57b/6, 58b/8, 58b/9, 58b/9	vāşıl (Ar) : Ulaşan, erişen.
v.in 53b/14, 57b/5	v. 6b/8, 6b/9, 7a/1, 7b/9, 14a/2,
v.ına 53a/2	19b/4, 19b/4, 19b/4, 19b/5, 24a/8, 29b/14,
v.lar 10b/12, 57a/14, 57b/10,	30b/7, 34a/9, 34a/14, 34b/14, 35a/10,
57b/12, 58b/15	35b/12, 35b/15, 39a/9, 54b/9, 68b/7,
vasaṭ (Ar) : Orta, iki şeyin	75a/12
arası, ortası.	v.dur 29b/15
v.dan 13a/2	vāsıṭa (Ar) : Aracı, vasıta.
vaşf (Ar) : Vasıf, nitelik.	v. 13b/8, 14a/6, 38a/12
v. 11a/1, 18a/3, 37a/7, 44b/7	vāsıṭasız (Ar) : Aracısız, vasıtasız.
v.-ı Ḥazret 44b/11	v. 13b/10, 70a/5
v.-ı zāta 44b/9	vāsi ^ç (Ar) : Geniş, açık, bol.
v.ıla 32a/8, 44a/14	v. 20a/2, 49a/6
v.ıladur 44a/13	v.dür 49a/5, 54b/10
v.uñ 44b/8, 57a/9	vāsi ^ç a (Ar) : Bkz. vāsi ^ç .
v.ı 44a/15, 73a/3	v.dan 69a/14
v.in 39a/12	vaşiyet (Ar) : Vasiyet.
v.ına 32a/2	v.i 45b/10
v.ında 20b/12, 36b/10	vāz ^ç (Ar) : Koyma, kurma,
v.indan 44b/3	tayin etme.
v.ını 32a/9, 44a/14	v. 15a/15, 76a/9

ve (Ar) : Ve, ile.

v. 1b/13, 1b/14, 2a/10, 2a/11,
 2a/12, 2a/3, 2a/4, 2a/8, 2a/8, 2b/1, 2b/1,
 2b/11, 2b/12, 2b/13, 2b/14, 2b/14, 2b/7,
 2b/7, 2b/8, 3a/10, 3a/10, 3a/10, 3a/11,
 3a/12, 3a/12, 3a/14, 3a/15, 3a/15, 3a/2,
 3a/2, 3a/5, 3a/7, 3a/9, 3a/9, 3b/10, 3b/10,
 3b/11, 3b/12, 3b/2, 3b/2, 3b/4, 3b/6, 4a/10,
 4a/10, 4a/11, 4a/11, 4a/11, 4a/12, 4a/12,
 4a/15, 4a/3, 4a/4, 4a/6, 4b/11, 4b/12,
 4b/12, 4b/12, 4b/13, 4b/14, 4b/5, 4b/5,
 4b/6, 4b/6, 4b/6, 5a/1, 5a/10, 5a/11, 5a/12,
 5a/13, 5a/13, 5a/13, 5a/14, 5a/2, 5a/4, 5a/6,
 5a/9, 5b/1, 5b/1, 5b/10, 5b/10, 5b/10,
 5b/11, 5b/12, 5b/13, 5b/2, 5b/3, 5b/5, 5b/7,
 5b/7, 5b/9, 6a/1, 6a/1, 6a/10, 6a/11, 6a/12,
 6a/13, 6a/14, 6a/14, 6a/15, 6a/15, 6a/2,
 6a/3, 6a/3, 6a/4, 6a/4, 6a/4, 6a/4, 6a/5,
 6a/5, 6a/6, 6a/6, 6a/8, 6a/9, 6a/9, 6b/1,
 6b/1, 6b/10, 6b/10, 6b/11, 6b/12, 6b/13,
 6b/13, 6b/14, 6b/14, 6b/14, 6b/15, 6b/2,
 6b/3, 6b/3, 6b/4, 6b/5, 7a/1, 7a/11, 7a/12,
 7a/13, 7a/15, 7a/15, 7a/15, 7a/15, 7a/2,
 7a/2, 7a/2, 7a/6, 7a/7, 7a/8, 7b/1, 7b/13,
 7b/15, 7b/15, 7b/7, 8a/1, 8a/12, 8a/13,
 8a/13, 8a/13, 8a/14, 8a/2, 8a/4, 8a/5, 8a/7,
 8a/7, 8a/8, 8a/8, 8a/9, 8a/9, 8b/1, 8b/1,
 8b/12, 8b/14, 8b/3, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/7,
 8b/7, 8b/7, 8b/8, 8b/8, 8b/8, 8b/9, 8b/9,
 9a/1, 9a/10, 9a/12, 9a/12, 9a/14, 9a/15,
 9a/15, 9a/2, 9a/7, 9a/9, 9b/1, 9b/1, 9b/12,
 9b/13, 9b/13, 9b/14, 9b/2, 9b/2, 9b/5, 9b/5,
 9b/6, 9b/7, 9b/8, 9b/8, 10a/1, 10a/10,
 10a/12, 10a/13, 10a/15, 10a/2, 10a/3,
 10a/4, 10a/7, 10a/8, 10a/9, 10a/9, 10b/1,
 10b/11, 10b/12, 10b/15, 10b/2, 10b/3,
 10b/4, 10b/4, 10b/5, 10b/6, 10b/6, 10b/7,
 10b/7, 10b/9, 11a/12, 11a/12, 11a/12,
 11a/15, 11a/15, 11a/3, 11a/4, 11a/4, 11a/6,
 11a/7, 11a/7, 11a/7, 11a/9, 11b/1, 11b/10,
 11b/11, 11b/12, 11b/12, 11b/14, 11b/2,
 11b/3, 11b/5, 11b/5, 11b/5, 11b/6, 11b/6,
 11b/7, 11b/7, 11b/8, 11b/9, 12a/10, 12a/11,
 12a/11, 12a/14, 12a/2, 12a/3, 12a/3, 12a/3,

12a/5, 12a/5, 12a/9, 12a/9, 12b/1, 12b/11,
 12b/11, 12b/13, 12b/15, 12b/9, 13a/1,
 13a/10, 13a/11, 13a/12, 13a/2, 13a/2,
 13a/4, 13a/4, 13a/5, 13a/7, 13a/9, 13a/9,
 13a/9, 13b/15, 13b/4, 13b/6, 13b/8, 14a/11,
 14a/13, 14a/13, 14a/2, 14a/5, 14a/5, 14a/9,
 14a/9, 14b/10, 14b/3, 14b/3, 14b/5, 14b/5,
 14b/7, 14b/7, 14b/9, 15a/10, 15a/10,
 15a/15, 15a/3, 15a/3, 15a/3, 15a/4, 15a/6,
 15a/8, 15a/9, 15b/1, 15b/10, 15b/12,
 15b/15, 15b/15, 15b/5, 15b/5, 15b/6,
 15b/8, 16a/11, 16a/12, 16a/12, 16a/13,
 16a/14, 16a/15, 16a/2, 16a/2, 16a/3, 16a/3,
 16a/4, 16a/4, 16a/4, 16a/5, 16a/6, 16a/6,
 16a/7, 16a/7, 16a/7, 16b/1, 16b/1, 16b/10,
 16b/11, 16b/11, 16b/14, 16b/15, 16b/4,
 16b/6, 16b/7, 16b/7, 16b/9, 16b/9, 17a/11,
 17a/12, 17a/13, 17a/15, 17a/2, 17a/2,
 17a/3, 17a/5, 17a/7, 17b/11, 17b/12,
 17b/13, 17b/13, 17b/14, 17b/14, 17b/14,
 17b/15, 17b/4, 17b/7, 17b/9, 18a/10,
 18a/10, 18a/13, 18a/13, 18a/14, 18a/14,
 18a/15, 18a/3, 18a/3, 18a/4, 18a/4, 18a/7,
 18a/8, 18a/8, 18b/1, 18b/10, 18b/2, 18b/4,
 18b/5, 18b/7, 18b/9, 19a/10, 19a/11,
 19a/14, 19a/15, 19a/15, 19a/3, 19a/4,
 19a/4, 19a/5, 19a/7, 19a/9, 19b/1, 19b/10,
 19b/11, 19b/13, 19b/14, 19b/15, 19b/15,
 19b/3, 19b/4, 19b/6, 19b/6, 19b/7, 19b/7,
 19b/7, 19b/8, 20a/1, 20a/11, 20a/13,
 20a/14, 20a/14, 20a/14, 20a/15, 20a/3,
 20a/6, 20a/7, 20a/7, 20a/8, 20a/9, 20a/9,
 20a/9, 20b/1, 20b/1, 20b/1, 20b/7, 21a/1,
 21a/1, 21a/10, 21a/12, 21a/15, 21a/2,
 21a/3, 21a/3, 21a/3, 21a/5, 21a/7, 21a/7,
 21a/8, 21a/9, 21a/9, 21b/10, 21b/12,
 21b/12, 21b/13, 21b/14, 21b/3, 21b/3,
 21b/4, 21b/4, 21b/5, 21b/6, 21b/6, 21b/7,
 21b/7, 21b/7, 21b/8, 21b/9, 21b/9, 22a/1,
 22a/1, 22a/4, 22a/6, 22a/10, 22a/11,
 22a/11, 22a/11, 22a/12, 22a/13, 22a/15,
 22a/3, 22a/3, 22b/1, 22b/1, 22b/11, 22b/12,
 22b/12, 22b/12, 22b/13, 22b/13, 22b/13,
 22b/13, 22b/13, 22b/14, 22b/14, 22b/15,

22b/2, 22b/3, 22b/3, 22b/4, 22b/4, 22b/4,
 22b/4, 22b/7, 22b/7, 23b/1, 23b/10,
 23b/14, 23b/15, 23b/15, 23b/3, 23b/4,
 23b/4, 23b/5, 23b/6, 24a/12, 24a/15,
 24a/15, 24a/2, 24a/3, 24a/4, 24a/5, 24a/7,
 24a/8, 24a/9, 24b/10, 24b/10, 24b/11,
 24b/2, 24b/3, 24b/3, 24b/3, 24b/3, 24b/5,
 24b/7, 24b/8, 24b/9, 25a/1, 25a/14, 25a/14,
 25b/1, 25b/11, 25b/12, 25b/12, 25b/13,
 25b/14, 25b/2, 25b/3, 25b/4, 25b/5, 25b/8,
 25b/9, 26b/10, 26b/11, 26b/12, 26b/13,
 26b/13, 26b/14, 26b/14, 26b/14, 26b/14,
 26b/15, 26b/2, 26b/3, 26b/4, 26b/6, 26b/6,
 27a/10, 27a/11, 27a/11, 27a/11, 27a/12,
 27a/13, 27a/14, 27a/14, 27a/15, 27a/15,
 27a/2, 27a/5, 27a/6, 27a/7, 27a/7, 27a/8,
 28a/10, 28a/11, 28a/11, 28a/11, 28a/12,
 28a/13, 28a/14, 28a/14, 28a/15, 28a/15,
 28a/7, 28a/9, 28a/9, 28a/9, 28b/1, 28b/10,
 28b/11, 28b/12, 28b/13, 28b/13, 28b/14,
 28b/14, 28b/15, 28b/2, 28b/2, 28b/3,
 28b/3, 28b/4, 28b/5, 28b/6, 28b/9, 29a/1,
 29a/10, 29a/11, 29a/12, 29a/12, 29a/12,
 29a/14, 29a/15, 29a/15, 29a/3, 29a/3,
 29a/4, 29a/4, 29a/5, 29a/5, 29a/7, 29b/1,
 29b/1, 29b/10, 29b/12, 29b/13, 29b/15,
 29b/7, 29b/9, 30a/1, 30a/2, 30a/2, 30a/3,
 30a/3, 30a/4, 30a/4, 30a/4, 30a/5, 30a/6,
 30b/11, 30b/15, 30b/15, 30b/15, 31a/1,
 31a/1, 31a/10, 31a/10, 31a/11, 31a/13,
 31a/14, 31a/15, 31a/3, 31a/4, 31a/5, 31a/6,
 31a/7, 31a/8, 31a/8, 31a/9, 31b/12, 31b/12,
 31b/15, 31b/3, 31b/1, 31b/4, 31b/4, 31b/6,
 32a/1, 32b/12, 32b/12, 32b/13, 32b/15,
 33a/11, 33a/13, 33a/13, 33a/14, 33a/14,
 33a/15, 33a/2, 33a/2, 33a/2, 33a/2, 33a/3,
 33a/4, 33a/5, 33a/6, 33a/8, 33b/11, 33b/12,
 33b/13, 33b/14, 33b/14, 33b/14, 33b/15,
 33b/15, 33b/3, 33b/3, 33b/4, 33b/4, 33b/5,
 33b/6, 33b/7, 33b/7, 33b/8, 33b/8, 33b/9,
 33b/9, 34a/1, 34a/10, 34a/10, 34a/10,
 34a/11, 34a/12, 34a/12, 34a/13, 34a/13,
 34a/14, 34a/14, 34a/2, 34a/3, 34a/3, 34a/4,
 34a/4, 34a/6, 34a/6, 34a/6, 34a/6, 34a/7,

34a/8, 34a/8, 34a/8, 34a/9, 34b/11, 34b/11,
 34b/11, 34b/11, 34b/11, 34b/12, 34b/13,
 34b/13, 34b/13, 34b/13, 34b/14, 34b/2,
 34b/4, 34b/5, 34b/5, 34b/6, 34b/6, 34b/6,
 34b/6, 34b/7, 34b/9, 35a/11, 35a/11,
 35a/14, 35a/15, 35b/1, 35b/1, 35b/10,
 35b/11, 35b/13, 35b/13, 35b/14, 35b/2,
 35b/3, 35b/5, 35b/7, 35b/7, 35b/7, 36a/10,
 36a/12, 36a/13, 36a/13, 36a/13, 36a/4,
 36a/5, 36a/6, 36a/6, 36a/6, 36a/8, 36a/9,
 36a/9, 36b/1, 36b/4, 36b/4, 36b/5, 36b/5,
 36b/6, 37a/10, 37a/15, 37a/15, 37a/5,
 37b/1, 37b/10, 37b/13, 37b/14, 37b/14,
 37b/15, 37b/15, 38a/1, 38a/13, 38a/13,
 38a/14, 38a/2, 38a/3, 38a/3, 38a/4, 38a/4,
 38a/4, 38a/5, 38a/6, 38a/6, 38a/6, 38a/7,
 38a/8, 38a/8, 38a/9, 38b/1, 38b/11, 38b/13,
 38b/15, 38b/15, 38b/4, 38b/5, 38b/6,
 38b/7, 38b/8, 38b/9, 39a/1, 39a/1, 39a/2,
 39a/3, 39a/4, 39a/5, 39a/6, 40a/15, 40b/14,
 40b/15, 41a/10, 41a/11, 41a/12, 41a/12,
 41a/13, 41a/14, 41a/14, 41a/15, 41a/2,
 41a/2, 41a/2, 41a/2, 41a/3, 41a/3, 41a/4,
 41a/5, 41a/5, 41a/6, 41a/6, 41a/6, 41a/8,
 41a/8, 41a/8, 41a/8, 41a/8, 41a/8, 41a/9,
 41b/10, 41b/10, 41b/2, 41b/3, 41b/3,
 41b/3, 41b/4, 41b/4, 41b/4, 41b/5, 41b/5,
 41b/5, 41b/5, 41b/7, 41b/7, 41b/8, 41b/9,
 41b/9, 42a/1, 42a/1, 42a/11, 42a/14,
 42a/14, 42a/15, 42a/2, 42a/2, 42a/3, 42a/3,
 42a/4, 42a/4, 42a/5, 42a/6, 42a/7, 42a/8,
 42a/9, 43a/12, 43a/13, 43a/13, 43a/14,
 43a/15, 43b/1, 43b/1, 43b/10, 43b/15,
 43b/2, 43b/2, 43b/2, 43b/3, 43b/3, 43b/6,
 43b/7, 43b/8, 43b/8, 44a/1, 44a/1, 44a/1,
 44a/2, 44a/2, 44a/3, 44a/4, 44a/4, 44a/5,
 44a/7, 45a/10, 45a/11, 45a/12, 45a/12,
 45a/13, 45a/14, 45a/14, 45a/15, 45a/15,
 45a/2, 45a/3, 45a/4, 45a/4, 45a/5, 45a/5,
 45a/6, 45a/9, 45b/1, 45b/10, 45b/11,
 45b/11, 45b/12, 45b/13, 45b/13, 45b/13,
 45b/15, 45b/3, 45b/5, 45b/5, 45b/5, 45b/6,
 45b/8, 45b/8, 45b/9, 46a/1, 46a/1, 46a/2,
 46a/2, 46a/3, 46a/7, 47a/10, 47a/12, 47a/6,

47a/6, 47a/7, 47a/8, 47a/9, 47a/9, 47b/1,
 47b/11, 47b/13, 47b/14, 47b/14, 47b/14,
 47b/14, 47b/15, 47b/15, 47b/2, 47b/2,
 47b/3, 47b/5, 47b/6, 47b/7, 47b/8, 47b/8,
 47b/8, 47b/9, 48a/1, 48a/1, 48a/11, 48a/14,
 48a/15, 48a/2, 48a/3, 48a/4, 48a/6, 48a/6,
 48a/6, 48b/1, 48b/1, 48b/1, 48b/3, 49a/11,
 49a/11, 49a/13, 49a/14, 49a/14, 49a/5,
 49a/6, 49a/7, 49a/8, 49a/9, 49a/9, 49b/1,
 49b/10, 49b/12, 49b/14, 49b/4, 49b/4,
 49b/5, 49b/5, 49b/7, 49b/7, 49b/7, 49b/9,
 50a/1, 50a/13, 50a/13, 50a/14, 50a/15,
 50a/15, 50a/2, 50a/5, 50a/6, 50a/6, 50a/7,
 50a/8, 50a/8, 50b/1, 50b/13, 50b/2, 51a/10,
 51a/11, 51a/11, 51a/11, 51a/12, 51a/13,
 51a/15, 51a/15, 51a/15, 51a/15, 51a/15,
 51a/15, 51a/15, 51b/1, 51b/1, 51b/1,
 51b/12, 51b/13, 51b/14, 51b/14, 51b/14,
 51b/15, 51b/15, 51b/2, 51b/2, 51b/3,
 51b/4, 51b/5, 51b/5, 51b/5, 51b/6, 51b/7,
 51b/8, 51b/9, 51b/9, 51b/9, 52a/10, 52a/11,
 52a/15, 52a/15, 52a/2, 52a/3, 52a/4, 52a/5,
 52a/6, 52a/7, 52a/7, 52a/8, 52b/10, 52b/11,
 52b/13, 52b/13, 52b/15, 52b/2, 52b/3,
 52b/4, 52b/9, 53a/1, 53a/11, 53a/11,
 53a/11, 53a/12, 53a/13, 53a/14, 53a/15,
 53a/5, 53a/6, 53a/6, 53a/7, 53a/7, 53a/7,
 53a/9, 53b/1, 53b/15, 53b/3, 53b/5, 53b/6,
 53b/6, 53b/7, 53b/7, 53b/8, 53b/9, 54b/12,
 54b/13, 54b/14, 54b/14, 54b/15, 54b/15,
 54b/6, 54b/6, 54b/8, 55a/1, 55a/1, 55a/10,
 55a/12, 55a/13, 55a/14, 55a/2, 55a/2,
 55a/3, 55a/3, 55a/4, 55a/6, 55a/7, 55a/7,
 55a/9, 55b/1, 55b/1, 55b/1, 55b/11,
 55b/11, 55b/12, 55b/13, 55b/15, 55b/15,
 55b/2, 55b/3, 55b/3, 55b/5, 55b/8, 56a/10,
 56a/12, 56a/2, 56a/3, 56a/4, 56a/5, 56a/6,
 56a/7, 56a/8, 56a/9, 56b/10, 56b/10,
 56b/11, 56b/12, 56b/13, 56b/13, 56b/14,
 56b/15, 56b/3, 56b/4, 56b/4, 56b/4, 56b/4,
 56b/4, 56b/5, 56b/5, 56b/5, 56b/5, 56b/5,
 56b/6, 56b/6, 56b/7, 56b/7, 56b/8, 56b/8,
 56b/9, 56b/9, 57a/1, 57b/11, 57b/12,
 57b/13, 57b/13, 57b/15, 57b/15, 58a/10,

58a/11, 58a/12, 58a/12, 58a/13, 58a/14,
 58a/14, 58a/2, 58a/2, 58a/3, 58a/3, 58a/3,
 58a/4, 58a/4, 58a/4, 58a/5, 58a/5, 58a/5,
 58a/6, 58a/6, 58a/7, 58a/7, 58a/7, 58a/8,
 58a/9, 58a/9, 58a/9, 58a/9, 58a/9, 58b/10,
 58b/10, 58b/11, 58b/11, 58b/13, 58b/14,
 58b/15, 58b/15, 58b/4, 58b/4, 58b/5,
 58b/6, 58b/6, 58b/6, 58b/6, 58b/7, 58b/7,
 58b/8, 58b/8, 58b/8, 59a/1, 59a/13, 59a/13,
 59a/15, 59a/2, 59a/3, 59a/3, 59a/6, 59b/1,
 59b/12, 59b/12, 59b/14, 59b/14, 59b/15,
 59b/15, 59b/15, 59b/3, 59b/9, 60a/6, 60a/7,
 60b/10, 61a/13, 61a/15, 61a/2, 61a/6,
 61b/1, 61b/1, 61b/10, 61b/10, 61b/11,
 61b/12, 61b/12, 61b/13, 61b/13, 61b/14,
 61b/15, 61b/2, 61b/3, 61b/5, 61b/6, 61b/8,
 61b/9, 61b/9, 62a/1, 62a/11, 62a/11,
 62a/12, 62a/12, 62a/13, 62a/4, 62a/6,
 62a/8, 62a/9, 62a/9, 62b/10, 62b/12,
 62b/14, 62b/15, 62b/2, 62b/3, 62b/3,
 62b/5, 62b/5, 62b/6, 63a/11, 63a/13, 63a/3,
 63a/5, 63a/7, 63a/8, 63a/8, 63a/9, 63b/1,
 63b/1, 63b/10, 63b/10, 63b/11, 63b/11,
 63b/12, 63b/12, 63b/12, 63b/13, 63b/15,
 63b/2, 63b/3, 63b/5, 63b/5, 63b/6, 63b/7,
 63b/8, 63b/9, 64a/1, 64a/10, 64a/11,
 64a/11, 64a/12, 64a/13, 64a/3, 64a/5,
 64a/8, 64a/8, 64a/9, 64b/1, 64b/5, 64b/6,
 64b/7, 65b/13, 65b/15, 65b/4, 66a/10,
 66a/11, 66a/15, 66a/15, 66a/3, 66a/5,
 66a/6, 66a/7, 66a/8, 66a/8, 66b/1, 66b/14,
 66b/15, 66b/2, 66b/3, 66b/5, 66b/5, 66b/6,
 66b/7, 67a/1, 67a/12, 67a/13, 67a/14,
 67a/2, 67a/3, 67a/6, 67a/7, 67a/9, 67a/9,
 67b/1, 67b/1, 67b/10, 67b/10, 67b/11,
 67b/12, 67b/14, 67b/14, 67b/14, 67b/15,
 67b/15, 67b/2, 67b/3, 67b/3, 67b/3, 67b/3,
 67b/4, 67b/4, 67b/5, 67b/5, 67b/5, 67b/6,
 67b/6, 67b/9, 68a/1, 68a/10, 68a/11,
 68a/13, 68a/13, 68a/14, 68a/14, 68a/14,
 68a/14, 68a/15, 68a/15, 68a/15, 68a/15,
 68a/15, 68a/2, 68a/2, 68a/3, 68a/3, 68a/4,
 68a/4, 68a/6, 68a/6, 68a/8, 68a/8, 68a/8,
 68a/9, 68b/1, 68b/1, 68b/11, 68b/12,

68b/13, 68b/15, 68b/15, 68b/2, 68b/3,
 68b/4, 68b/4, 68b/4, 68b/5, 68b/5, 68b/5,
 68b/6, 68b/6, 68b/6, 69a/1, 69a/10, 69a/14,
 69a/15, 69a/2, 69a/3, 69a/6, 69a/8, 69a/9,
 69b/1, 69b/1, 69b/1, 69b/11, 69b/12,
 69b/2, 69b/2, 69b/2, 69b/3, 69b/4, 69b/5,
 69b/5, 69b/6, 69b/6, 69b/7, 69b/8, 69b/9,
 70a/1, 70a/1, 70a/10, 70a/10, 70a/10,
 70a/10, 70a/10, 70a/11, 70a/11, 70a/12,
 70a/13, 70a/13, 70a/13, 70a/14, 70a/14,
 70a/15, 70a/15, 70a/15, 70a/5, 70a/5,
 70a/6, 70a/6, 70a/8, 70b/1, 70b/1, 70b/11,
 70b/11, 70b/11, 70b/11, 70b/11, 70b/12,
 70b/12, 70b/12, 70b/12, 70b/13, 70b/15,
 70b/2, 70b/2, 70b/2, 70b/3, 70b/3, 70b/5,
 70b/5, 70b/5, 70b/5, 70b/5, 70b/5, 70b/6,
 70b/6, 70b/7, 70b/8, 70b/8, 70b/8, 70b/8,
 70b/9, 71a/1, 71a/1, 71a/3, 71a/4, 71a/4,
 71a/5, 71a/5, 71a/5, 71a/5, 71a/6, 73a/11,
 73a/11, 73a/12, 73a/12, 73a/12, 73a/12,
 73a/13, 73a/14, 73a/14, 73a/15, 73a/15,
 73a/15, 73a/9, 73a/9, 73b/1, 73b/1, 73b/10,
 73b/10, 73b/10, 73b/10, 73b/12, 73b/12,
 73b/14, 73b/14, 73b/15, 73b/15, 73b/2,
 73b/3, 73b/3, 73b/3, 73b/3, 73b/3, 73b/4,
 73b/4, 73b/5, 73b/6, 73b/7, 73b/9, 74a/1,
 74a/1, 74a/1, 74a/1, 74a/10, 74a/10,
 74a/10, 74a/10, 74a/10, 74a/11, 74a/12,
 74a/12, 74a/13, 74a/13, 74a/13, 74a/14,
 74a/14, 74a/14, 74a/14, 74a/14, 74a/14,
 74a/15, 74a/15, 74a/15, 74a/2, 74a/2,
 74a/3, 74a/3, 74a/4, 74a/4, 74a/6, 74a/6,
 74a/7, 74a/8, 74a/8, 74a/8, 74a/8, 74a/9,
 74a/9, 74a/9, 74b/1, 74b/10, 74b/11,
 74b/11, 74b/13, 74b/13, 74b/13, 74b/14,
 74b/15, 74b/15, 74b/15, 74b/2, 74b/2,
 74b/5, 74b/5, 74b/5, 74b/5, 74b/5, 74b/5,
 74b/5, 74b/6, 74b/6, 74b/7, 74b/9, 75a/1,
 75a/10, 75a/11, 75a/11, 75a/12, 75a/13,
 75a/14, 75a/2, 75a/2, 75a/2, 75a/2, 75a/3,
 75a/4, 75a/5, 75a/5, 75a/5, 75a/5, 75a/6,
 75a/7, 75a/8, 75a/8, 75a/9, 75a/9, 75b/1,
 75b/1, 75b/1, 75b/10, 75b/14, 75b/15,
 75b/15, 75b/15, 75b/15, 75b/3, 75b/3,

75b/3, 75b/4, 75b/5, 75b/8, 76a/11, 76a/11,	v.-i haşsa 38b/14
76a/11, 76a/11, 76a/12, 76a/13, 76a/13,	v.-i haşşı 38b/3
76a/15, 76a/4, 76a/5, 76a/5, 76a/8, 76b/11,	v.-i haşşuñdandur 38b/7, 38b/8
76b/13, 76b/13, 76b/13, 76b/14, 76b/15,	v.le 20a/6, 50a/3
76b/3, 76b/3, 76b/4, 76b/5, 76b/6, 76b/6,	v.i 39a/1, 75b/12
76b/7, 76b/9, 77a/11, 77a/14, 77a/2, 77a/3,	v.den 75b/13
77a/3, 77a/4, 77a/4, 77a/4, 77a/5, 77a/5,	vehm (Ar) : Kuruntu, tereddüt.
77a/6, 77a/7, 77a/8, 77a/8, 77b/1, 77b/10,	v. 3b/10
77b/12, 77b/13, 77b/14, 77b/15, 77b/15,	velakīn (Ar) : Ama, fakat.
77b/3, 77b/3, 77b/4, 77b/5, 77b/6, 77b/8,	v. 49a/11
78a/1, 78a/10, 78a/13, 78a/2, 78a/4, 78a/4,	veled (Ar) : Çocuk, evlat.
78a/5, 78a/7, 78a/8, 78a/9	v.üne 47b/14
vecdī (Ar) : Vecde mensup,	veliyy (Ar) : Sahip.
vecdle ilgili.	v. 4a/12, 8b/14, 20b/12, 36b/10,
v. 34a/6	37a/14, 38a/14, 42b/9, 42b/15, 43a/5,
vech (Ar) : Yüz, satıl.	51b/9, 55b/5, 60b/14, 60b/9, 65a/10, 65a/4,
v. 33b/11	65a/6, 65b/3, 67b/10
v.-i haşş 13b/11, 13b/12, 38a/12,	v.nüñ 42a/5, 67b/8
39a/3	v.i 65a/9, 67a/3
v.-i haşşdan 13b/8, 38b/4, 38b/9,	v.e 65a/5, 65b/4
39a/4	v.dür 56b/6
v.-i haşşdandur 39a/6	velīkin (Ar) : Bkz. velakīn.

v. 37a/3, 37b/15, 60b/13	v. 15b/15, 38a/14, 52a/9, 64a/5,
verā' (Ar) : Öte, başka.	69b/13, 71a/3, 77a/11, 77a/12
v.-i hicābdan 45b/12	vezīr (Ar) : Vezir, hükümdar
verāset (Ar) : Varislik,	vekili.
mirasçılık.	v. 72a/11, 72a/12
v. 5a/11	vilāyet (Ar) : İl, vilayet.
vereşe (Ar) : Mirasçılar.	v. 40b/13, 67b/13, 71a/8
v.-i enbiyādur 4b/14, 4b/7	v.-i Rumda 2b/3
vesā'il (Ar) : Vesileler.	v.in 11a/8
v. 13b/8, 14a/2	vir- : Vermek.
vesā'it (Ar) : Vasıtalar.	v.-ür 7b/15, 8b/6, 11b/12, 27a/4,
v. 13b/12	32a/13, 41a/2, 46a/4, 49b/11, 50a/7,
vesvās (Ar) : Şeytan.	57b/10, 59b/10
v. 39b/12	v.-miş 29b/6
vesvese (Ar) : İşkıl, şüphe,	v.-di 20b/6, 23b/7, 46b/5, 48b/3,
vesvese.	50b/2, 52b/8, 60a/13
v. 11b/12, 12a/7	v.-ipdür 41a/12, 49a/15
v.yle 25a/9	v.-se 67b/7
v.ye 3b/7, 23a/11, 39b/11	v.-seler 56b/13
v.den 30a/3	v.-señ 2a/9
v.si 11b/11	v.-esin 56a/9
veya : Veyahut, ya da.	v.-e 18b/15, 47a/6

v.-üp 5b/14, 16b/14, 30a/4	v.-ı icâbet 63b/2
v.-en 32a/12	v.ından 77a/7
v.-dügi 67b/8	vuķûf (Ar) : Anlama, öğrenme.
v.-mez 16b/14, 50a/11, 66a/7	v. 20b/7
v.-medüñ 21a/8	vuşûl (Ar) : Ulaşma, erişme,
v.-medi 16b/15	yetişme.
v.-megil 50b/6	v.-ı maţlûbdur 35b/14
v.-meyesin 18a/2	vü (Ar) : Ve.
v.-medügi 17a/1	v. 28a/8, 37a/12, 42b/8, 72a/3,
v.-mezseñ 10b/2	72a/4
v.-memek 17a/6	vücûd (Ar) : Ten, gövde, vücut.
v.-megile 19b/10	v. 8a/4, 19b/1, 20b/11, 21a/1,
v.-mek 16b/15	24a/11, 24a/13, 24a/14, 24b/10, 35a/13,
v.-mekde 12a/7	37a/11, 63b/6, 73a/12, 74a/2, 74a/5, 76a/1,
v.-mekdür 21a/13	77b/10, 77b/8
v.-mekile 74b/15	v.-ı aķdeminde 20b/14
viril- : Verilmek.	v.-ı ‘azamında 20b/13
v.-ür 58b/9	v.-ı Hâķķ 31b/2
v.-di 58a/4, 58a/5, 60a/8	v.-ı Hâķķdan 36a/14
v.-enüñ 47b/15	v.-ı hâyşiyetinden 35b/5
vuķû‘ (Ar) : Rastlama, olma,	v.-ı insândan 5a/5
cereyan.	v.-ı İsâ 53a/2

v.-ı muṭlaḳ 35a/11	v.ına 15b/13
v.-ı muṭlaḳdan 35a/13	v.ında 15b/2, 52a/2, 52a/3, 52a/3,
v.-ı nefis 13a/7	63a/3, 63b/7
v.-ı şābitdür 54b/10	v.ından 36a/15, 76a/1
v.-ı şānīdür 14b/10	v.inuñ 31b/2
v.-ı sübhānīdür 74a/5	vüs'at (Ar) : Genişlik, bolluk.
v.-ı vaḥdetine 67a/6	v. 49a/1, 49a/13, 68b/4
delīl-i v.-ı şāni' dür 14b/10	v.-i ḳalb 70b/8
v.ıla 77b/8	v.-i rahmetini 20a/2
v.içün 15b/14	v.inden 7b/14, 48b/3, 50a/7
v.ı 15a/8, 15b/12, 31b/1, 31b/1,	v.indendür 49a/5
31b/6, 36b/14, 51a/6, 63a/12, 63a/15	
v. ı degüldür 15b/4	
v.a 15a/11, 18b/4, 18b/5, 18b/6,	
18b/6, 24a/12, 37a/12, 37a/4, 48a/10,	
52b/4, 63a/10, 63a/7, 77b/6	
v.dur 63a/3	
v.umçün 14a/15	
v.uñ 15b/9, 30b/9, 46b/14, 57b/2,	
57b/3, 57b/9	
v.uñda 58b/4	
v.in 32a/12, 32a/6	
	Y
	ya : Ya, hem.
	y. 2a/9, 8b/2, 13a/7, 29b/4, 29b/4,
	29b/5, 29b/6, 38a/14, 51b/4
	yā a : Ey!
	y. 17b/6, 26a/7, 51b/6
	yābis (Ar) : Kuru.
	y.dür 12a/3
	yād (Far) : Hatırlama, anma.

y. 71b/5	yaq̄in (Ar) : Sağlam bilgi, iyi
yağ-	bilme.
y.-ar 39b/7	y. 5b/1, 26a/3, 54b/3
yāhūd (Far) : Veya, iyisi.	y.dür 61b/8
y. 8a/15, 16b/10, 32b/4, 54b/9,	yan : Yan.
62b/6	y.ında 24b/15
yaq̄-	yan- : Yanmak.
y.-up 11a/8	y.-arsın 44b/2
yaq̄ın : Yakın, uzak	y.-ar 40a/13
olmayan.	y.-duñ 54a/2
y. 4a/9, 20b/5, 35a/8, 51a/12,	y.a 65a/9
64b/6, 69a/6	y.-anuñ 40a/11
y.dan 35a/5, 54b/2	y.makdan 43a/8
y.sın 55b/15	ya ^ç nī (Ar) : Yani, demek,
y.dur 19a/13, 19a/2, 19b/15, 20a/6,	doğrusu.
20b/3, 35a/5, 46a/14	y. 10a/8, 10b/10, 11a/11, 11a/2,
yaq̄ınlıq : Yakınlık, uzak	13b/8, 14a/11, 14a/4, 15a/5, 17a/4, 19b/6,
olmama.	21a/6, 22b/6, 23b/3, 26b/13, 26b/5,
y. 5b/1, 54b/3	34b/15, 34b/2, 35b/13, 38b/12, 41a/7,
y.ı 39b/4	41b/8, 49a/11, 50a/8, 52b/14, 52b/14,
y.in 27b/12	60a/5, 61a/10, 64b/5, 65b/9, 66a/1, 69b/10,
y.ındandır 51a/9	

71b/11, 73a/3, 73b/15, 74a/7, 74a/9, 75a/9,	y.uñı 6a/4
76b/5, 78a/2	yavı : Yitik, kayıp.
yār (Far) : Dost, sevgili, yar.	y. 54a/3
y. 12a/8, 13b/1, 14b/15, 20b/4,	yaz : Yaz mevsimi.
23a/10, 23a/4, 32a/2, 32a/8, 32b/6, 35a/4,	y. 42b/7, 72a/9
36b/10, 39b/10, 39b/11, 40b/5, 40b/8,	yaz- : Yazmak.
43a/5, 43a/6, 45a/1, 54a/1, 54a/11, 60a/13,	y.-ar 20a/14, 62b/6, 63a/8, 71b/11,
64b/14, 65a/10, 68b/8	71b/12
yara- : Yaramak.	y.-ayım 71b/12
y.-maz 18b/11, 64b/13	yazıl- : Yazılmak.
yarat- : Yaratmak.	y.-miş 63a/11
y.mışdur 15a/7	y.-mişdur 2b/1
y.-dı 15a/4, 27b/6, 44a/10, 46a/10,	y.-dı 2b/3, 71b/15
67b/14	ye- : Yemek.
y.-madı 15a/4, 47b/8	y. 32b/5, 74b/9
yarlığa- : bağışlamak	yed (Ar) : El.
y.-rın 47a/15	y.-i kudretündedir 16b/5
yarlık : Dostluk, yarlık.	y.den 22b/13
y. 40a/1	yedeyn (Ar) : İki el.
yaş : Yaş, ömür günü.	y.de (beyn-i y.) 12a/14
y.um 42b/12	yedi : Yedi (7).
y.uñ 42b/12	y. 40b/1, 40b/2, 41b/6

y.dür 40a/13	y.leri 74a/14
yeg : Üstün, iyi.	yer- : Yermek.
y. 12b/5, 17b/6, 43a/9, 44b/14,	y.-mez 63a/7, 64a/14
44b/14, 50b/8	yerin- : Yerinmek.
y.dür 24a/5	y.-ür 30a/11
yek-be-yek (Far) : Tek tek, birer birer.	yeşil : Yeşil renk.
y. 50a/8	y. 18a/14, 33a/2
yeksân (Far) : Bir, beraber.	yetiş- : Yetişmek.
y. 37a/13	y.-ür 49a/11, 58a/14
yemînen (Ar) : Sağdan, sağ taraf	y.-di 32a/10, 47b/5
üzere.	y.-di ise 32a/10, 32a/11
y. 67b/5	y.-se 29a/9
yemiş : Yemiş, yiyecek.	y.-e 6b/13, 7b/7, 70a/11
y.leri 42a/4	y.-memüşdür 76b/12
yeñ : Elbise kolunun el	y.-mez 5a/2, 34a/4, 49a/10
üzerine gelen kısmı.	y.-mezler 76b/15
y.lerden 69a/14	yetişdür- : Yetişmek.
yer : Yer, zemin.	y.-sün 21b/5
y.i 74a/9	yetmiş : Yetmiş (70).
y.e 55a/9	y. 42b/13
y.ine 67b/9	yevm (Ar) : Gün.
y.lere 7b/13, 68b/4	y. 31a/11

yık-	: Yıkmaq.	y. 5b/15
y.-maq	11a/8	yine : Yine, tekrar.
yıl	: Yıl, sene.	y. 7b/9, 35b/15
y. 42b/13, 42b/15, 43a/1, 43a/1,		yir : Bkz. yer.
43a/2, 43a/3, 43a/3, 43a/4, 43a/5		y. 35a/4, 52a/9, 59b/3, 72a/8
yıldız	: Yıldız.	y.i 55a/9, 68a/2
y. 27b/7, 46a/11		y.e 60b/2, 68a/13, 77a/11
y.la 31b/4		y.de 12b/8, 55a/13, 56a/14, 61a/4,
y.lar 31b/3, 31b/5		64a/4, 72b/1
y.larına 58a/7		y.degi 11b/11
yıllık	: Yıllık.	y.den 32a/10
y. 42b/12		y.ince 16a/15
yi-	: Bkz. ye-.	y.ine 17b/4, 45b/11
y.-dügi 3a/5		y.ler 11a/3
y.-düginden 55a/1		y.lere 14a/13, 49a/7
y.-memiş 3a/3		y.leri 15a/3, 47b/8
y.-mezen 3a/5		yiryüzi : Yeryüzü.
y.-mezsın 3a/3		y.nde 17a/5
yidi	: Bkz. yedi.	yit- : Yetmek.
y. 72b/12		y.-er 66a/2
y.yi 40a/14		yok : Yok.
yigirmi	: Yirmi (20).	

y. 20b/11, 22a/9, 22a/9, 30b/9,	36b/8, 42b/8, 44b/6, 46a/5, 46b/2, 46b/6,
32b/7, 36b/13, 42b/4, 42b/5, 42b/5, 42b/6,	50b/12, 50b/6, 57b/1, 65b/14, 72a/10,
42b/6, 42b/7, 61a/14, 62b/14	72a/5, 73a/4
y.ıdı 67a/13	y.uñ 12b/15, 46a/6
y.iken 63a/15	y.dan 2a/1, 2a/1
y.ısa 18b/9	y.in 29a/12, 29a/9, 29b/12, 50b/5,
y.mıdur 49b/14	75a/10, 75a/4, 75a/9
y.dur 5a/5, 6b/15, 7a/2, 8b/14,	y.ına 66b/1
10a/11, 10a/12, 10b/7, 15b/1, 15b/9, 18a/5,	y.ında 2b/8, 50b/6, 65a/2, 70b/6
18a/6, 19b/14, 20a/6, 20b/10, 21a/1, 21a/2,	y.ından 12a/12, 29b/13, 29b/14,
22a/10, 22a/3, 24b/12, 24b/15, 26b/8,	40a/10, 40a/2
28a/5, 29b/3, 31a/12, 31a/14, 33a/3, 35a/4,	y.ını 68a/9, 72b/3
36a/14, 38b/2, 44a/4, 47a/7, 48a/10,	y.lar 36b/13, 71a/14
51b/10, 53a/2, 54a/1, 61a/13, 61a/2,	y.ları 2a/1, 29b/13
62b/12, 62b/15, 64a/1, 64a/6, 75a/6, 75b/9	y.larında 6a/5
yoklık : Yokluk.	yoldaş : Yoldaş, aynı yolda
y. 7a/13, 58b/6, 58b/9	ilerleyen.
y.da 7a/15	y. 72a/11
yol : Yol.	yu- : Yumak, yıkamak.
y. 5a/15, 6b/7, 7b/10, 18b/12,	y.-r 3b/9
20b/10, 20b/11, 21a/1, 21a/2, 24b/15,	y.-yup 29a/11
25a/10, 29b/2, 29b/3, 32a/14, 32b/8, 35a/1,	y.-mak 3b/8

yum-	: Yummak,	yürüt-	: Yürütmek,
kapanmak.		işletmek.	
y.-ar	65b/6	y.-mez	27b/14
y.-ma	42b/4	yüz	: Yüz.
yun-	: Yunmak,	y.	5a/1, 9b/4, 13b/14, 14b/10,
yıkanmak.			30a/7, 71a/1
y.-dı	29a/15	y.i	8b/4, 29a/15, 29b/2, 44a/6,
y. mış	degül 29b/2		50b/9, 58b/11, 65b/6
yük	: Yük.	y.den	19a/13, 20b/14, 44a/12,
y.ler	3b/6		51a/5, 58b/12, 65b/9, 66a/7
yürek	: Kalp, yürek.	y.dendür	44a/15
y.	8b/5	y.in	6a/6, 13b/3, 29a/11, 42a/5,
yüri-	: Yürümek.		57a/11, 61a/4, 67a/15, 71a/10, 71a/9,
y.-yen	51a/11		75a/2
yürid-	: Yürütmek.	y.inden	2a/4, 6a/7, 40a/8, 45b/15,
y.-ür	72a/14		45b/14, 67a/14, 71a/10
yürü-	: Bkz. yüri-	y.ine	74a/11
y.-r	4a/11, 20a/15, 38a/2, 72b/1	y.ini	2a/5, 25b/15, 32a/6, 40b/2,
y.-rsin	6a/15		71b/9
y.-ye	59b/12	y.ün	30b/9, 40a/8, 71a/9, 73a/2
y.-rken	53b/13	y.ünde	26a/9, 46a/15
		y.ünden	75a/15

y.üni 26a/11, 37b/4, 39b/2, 39b/8
yüzlü : Yüzlü.

y. 51a/2, 51a/2

Z

zabı (Ar) : Sıkı tutma, idaresi

altına alma.

z. 75b/12

za'f (Ar) : Zaaf, zayıflık.

z. 58b/6

z.la 52b/4

zāhib (Ar) : Gidici, giden.

z. 62b/4

zāhir (Ar) : Görünen, açık,

meydanda.

z. 2b/13, 4a/3, 5a/2, 10b/1, 10b/10,

15a/11, 25a/7, 31a/9, 31b/1, 32b/13, 33a/1,

36a/11, 37a/1, 37a/5, 37b/1, 39b/3, 45b/13,

46a/13, 46a/6, 46b/8, 48a/8, 49b/8, 50b/3,

50b/4, 51a/14, 52b/14, 52b/15, 54b/13,

55a/12, 55a/13, 55b/11, 57a/9, 58b/10,

61a/5, 61b/13, 67a/1, 68a/15, 68b/2, 69a/7,

71a/15, 71b/1, 71b/11, 73a/2, 75b/14,
76b/10, 77a/3

z.-i 'ālem 62b/2

z.-i halkıla 69a/15

z.-ı halkile 30a/5

z.-i halkıla 56b/10

z.-i insāna 11b/9

z.de 69a/11

z.dür 25b/3

z.ini 10b/6

zāhiren (Ar) : Görünüşte,
görünüşe göre.

z. 16b/7, 61b/10

zaḥmet (Ar) : Sıkıntı, eziyet.

z.dedür 40a/4

za'if (Ar) : Güçsüz, zayıf.

z. 69b/1

z.dür 54b/15

z.iken 55a/4

zā'il (Ar) : Sona eren, geçen,
geçmiş.

z. 25b/7, 46a/2, 54b/12, 64b/2

z̄alik	(Ar) : Şu,o.	z̄. idi 38b/5
	z̄.i 22b/13	z̄āt (Ar) : Kendi.
zamān	(Ar) : Zaman.	z̄. 21a/2
	z. 42b/1	z̄.-1 H̄aḫḫa 36b/1
	z.uñ 45b/4	z̄.-1 şey'üñ 55b/3
	z.da 28b/11, 67b/10	münāfī-i ğinā-yı z̄.1 degüldür 23a/1
	z.ında 45b/9, 61b/8	z̄.ıla 34a/4
zamm	(Ar) : Katma, ekleme.	z̄.1 22a/5, 36b/13, 37a/6, 55b/3,
	z̄. 52a/12	77b/11
z̄arar	(Ar) : Zıyan, zarar.	z̄.a 36b/1, 37a/3
	z̄. 59b/1	z̄.ına 20b/10, 21b/13, 36b/14,
	z̄.1 17b/11, 68a/6	36b/8, 37a/7, 67a/6
	z̄.uñ 74b/15	z̄.ında 3b/14, 20b/11, 23a/2, 23a/3,
	z̄.lar 27b/15	36b/10, 36b/13, 36b/9, 37a/2, 37a/5
z̄ārr	(Ar) : Zararlı.	z̄.ından 55b/3, 65a/7
	z̄. 18a/4	z̄.ını 36b/14
z̄arûret	(Ar) : Çaresizlik,	z̄.inuñ 20b/15
muhtaçlık.		z̄.ında 4a/3
	z̄. 28a/12, 30a/14, 46b/12	z̄.uñda 52b/1
z̄arûrî	(Ar) : Zorunlu, mecburi.	z̄.uñı 27a/4
	z̄. 22b/9	z̄.larını 31a/8
	z̄.dür 62b/8	

zāti	(Ar)	: Kendiyle ilgili,	z.da 8b/15, 9a/10, 9a/5
özel.			z.ıdur 9a/9
z.	47a/1, 58b/2, 65b/4, 69a/3		z.ında 9a/8
z.-yi şey'	24a/9	zemīme	(Ar) : Fena, kötü hāl ve hareket.
z.dür	21b/12, 21b/12, 24a/9		z.le 75a/6
z.si	69a/1	zemm	(Ar) : Yerme, kınama, ayıplama.
z.sidür	37a/4		z. 37b/6
zehr	(Ar) : Çiçek.		z.den 56b/9
z.dür	28a/11		z.i 56b/9
zehristān	(A(Far)F) : Çiçek		z.inden 57a/1
yurdu.			z.ine 14b/15
z.dur	28a/11	zer	(Far) : Altın.
zelīl	(Ar) : Hor, hakir,		z. 29a/8
aşağılanan.		zerķ	(Ar) : İkiyüzlülük, riya, dindar görülme.
z.	63b/15, 64a/2, 64a/3, 64a/4,		z. 56b/14
64a/6, 64a/7		zevk	(Ar) : Zevk, haz.
z.üñ	64a/9		z. 20b/1, 44a/1, 56b/6, 59b/10
z.i	64a/2		z.ıla 63a/13
z.dür	65a/12		z.üñ 59b/13
z.lerüñ	64a/2		
zemān	(Ar) : Bkz. zamān.		
z.	9a/9		

z.i 49b/4, 70a/1	z.üünden 61a/10
z.in 43a/6	zillet (Ar) : Hakirlik, horluk.
zeyrek (Far) : Anlayışlı, uyanık,	z. 32a/11, 55b/2, 58b/6, 64a/12,
zeki.	64b/6, 69b/2
z.dür 33a/8	z.-i şerîfe 64b/7
zıdd (Ar) : Karşıt, zıt.	z.-i zâtîsi 22a/1
z.ımı 47a/4, 47a/5	z.-i zâtîsidür 62a/4
zıll (Ar) : Gölge.	z. ile 64b/4
z.-ı memdûdda 42a/15, 42b/1	z.le 56a/1, 56a/6
z.-ı memdûddan 42a/14	z.i 64a/9
z.-ı memdûdı 68a/13	z.dür 64a/2
zihn (Ar) : Anlama, hafıza,	zî-merdân yiğitlik sahibi
zihin.	z. 4b/10, 32b/1
z. 27a/5	zindegânîlik : Dirilik, zindelik.
zıkr (Ar) : Anma, anılma.	z. 29a/6
z. 3a/9, 22b/10, 26a/8, 46b/3,	zinhâr (Far) : Asla, sakın!
52a/8, 61a/11, 65a/5, 65a/9, 65b/1, 66b/7,	z. 5b/12
67a/2	zîrâ (Far) : Çünkü, şundan
z.-i albi 41b/11	dolayı ki.
z.-i albile 30a/2	z. 2b/3, 3b/15, 4a/14, 4a/2, 4a/5,
z.ile 46b/4, 61a/9	4a/8, 4b/10, 4b/2, 4b/4, 5a/5, 5a/5, 6a/12,
z.üüdedurur 53b/10, 60b/15	6b/2, 7b/12, 8a/7, 9b/13, 10a/10, 10a/11,

10b/3, 10b/4, 11a/1, 11b/14, 12a/1, 14a/5,	75b/9, 76a/10, 76a/4, 76b/1, 76b/10,
14a/7, 14b/10, 14b/6, 14b/8, 15b/4, 15b/9,	76b/15, 77b/11, 77b/5, 77b/6, 77b/8,
16a/10, 16a/3, 16a/7, 16b/15, 16b/5, 16b/6,	77b/9, 78a/6, 78a/8
17a/2, 17a/6, 18a/9, 19a/7, 19a/8, 19b/13,	zī- ^ç ulemā (Ar) : İlim sahibi.
20a/9, 21a/2, 21b/1, 21b/15, 21b/2, 22a/13,	z. dan 69a/13
22a/3, 22b/9, 23b/9, 24a/1, 24a/10, 24a/11,	ziyāde (Ar) : Aşırı, fazla, bol,
24a/13, 24a/2, 24a/5, 24b/8, 24b/8, 25a/15,	çok.
25b/9, 26b/8, 27a/10, 27a/10, 27a/4, 27a/7,	z. 3b/1, 3b/2, 3b/6, 3b/7, 10b/2,
28b/7, 31a/1, 31a/11, 31a/12, 31a/5, 31a/6,	10b/3, 24a/13, 28a/15, 47b/1, 48a/4, 55a/9,
31b/13, 31b/2, 33b/8, 35b/15, 35b/5,	56b/14, 67a/1
36a/1, 36a/14, 36a/2, 36b/1, 37b/10,	z. dür 3b/3, 34b/9
38b/13, 43b/14, 43b/7, 44a/3, 45a/8, 45b/1,	ziyāfet (Ar) : Ziyafet, şölen.
45b/6, 47a/7, 47a/9, 47b/6, 48a/5, 49a/10,	z. 55a/10
49a/6, 49b/11, 49b/8, 50a/10, 50a/11,	ziyān (Far) : Zarar, kayıp.
50a/13, 50a/5, 50b/3, 52a/2, 52b/6, 54b/10,	z. 10b/4
54b/5, 55a/10, 55b/15, 55b/2, 56b/1,	zuhûr (Ar) : Görünme, meydana
56b/11, 56b/9, 57b/12, 58b/3, 58b/4,	çıkma.
58b/9, 59a/2, 59a/4, 59a/5, 59b/11, 59b/13,	z. 22b/2, 37a/15, 46a/14, 68b/1
59b/2, 59b/4, 59b/4, 59b/6, 61a/14,	meclā-yı z.-i ^ç amel 52a/15
61b/15, 61b/3, 62a/1, 62b/11, 62b/13,	z.-i haķāyık-ı eşyā 70b/10
62b/7, 63a/6, 63b/15, 64a/8, 64b/3, 66a/1,	z.-i istifāde 53a/3
66b/13, 66b/6, 67a/4, 67a/5, 73a/8, 75b/8,	z.-i zātı 36b/15

ẓ.-ı ẓātīdūr 63a/1	ẓ. 10a/1, 28b/13, 40a/3, 58b/1,
ẓ.ıçün 27b/8, 73b/10	68a/14
ẓ.ı 62b/15	ẓ.den 25a/14
ẓ.a 58a/1	ẓ.in 8b/9
ẓ.in 61a/4, 71a/2	ẓücāc (Ar) : Sırça, cam, şişe.
ẓ.ina 76b/7	ẓ.inuñ 33a/2
ẓ.ında 22a/14	ẓücāce (Ar) : Bkz. ẓücāc.
ẓ.indadur 25a/15	ẓ.nüñ 33a/7
ẓ.indan 77a/6	ẓücāciyye (Ar) : Camdan yapılmış.
ẓ.indandurur 1b/8	ẓ. 32b/15
ẓ.insız 22a/15	ẓühd (Ar) : Kendini ibadete
ẓ.inuñ 63b/14, 76b/6	verme.
ẓulmānī (Ar) : Karanlıkla ilgili,	ẓ. 42b/15, 70a/4
Karanlık olan.	ẓü'l-ķuvveti'l-metīn (Ar) : Kuvvet ve
ẓ. 57b/10	dayanıklılık sahibi, Alah.
heykel-i ẓ.-i ģicāb 25a/15	ẓ.den 52b/1
ẓulmet (Ar) : Karanlık.	

5. SONUÇ VE ÖNERİLER:

15. yüzyıla ait bir Eski Anadolu Türkçesi örneği olan Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye adlı eseri üzerinde okuma, inceleme ve değerlendirme şeklinde bir çalışma yaptık.

İlk olarak giriş bölümünde, çalışmamızın ana materyali olan eserin müellifini tanıtarak, müellifin hayatı, edebî kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verdik.

Şekil incelemesi bölümünde eserin gramatikal özelliklerini ortaya koymaya çalıştık. Söz konusu bölümde eserin yazılmış olduğu dönemin Türkçesi ile ayrılan ya da benzeşen noktalarının tespitine ipuçları teşkil edecek verilere yer verdik.

Metin bölümünde eserin transkripsiyonlu metnine yer verdik.

Son olarak gramatikal bir dizin hazırlayarak eserin kelime kadrosunu tespit ederken, küçük ölçekli bir sözlük de hazırlamaya çalıştık. Yine gramatikal dizin bölümünde yaptığımız çalışmalarda kelimelerin metinde buldukları yerleri tespit ederken, ek alan kelimelerin aldıkları ekleri de gösterdik. madde başlarının her birinde -varsa- tamlama, birleşik fiil yapanları da ayrı ayrı belirttik.

Eserin geneli itibarıyla dönem Türkçesinin gramer ve şekil kurallarına uygun bir yapı gösterdiği sonucuna varmamızı sağlayan bilgileri bulgular kısmında verdik. Eserin imlasıyla ilgili olarak da; “iki, deyü” gibi kelimelerin yazımı ve bazı hâl eklerinin imlasında görülen farklılık üzerine eserde bir imla birliği olmadığını saptadığımızı belirtmeliyiz. Metinde vokale karşılık gelen hâl eklerinin (belirtme ve yükleme hal ekleri) bazen sadece hareke ile gösterilmiş bazen de hiç yazılmamış olması da yine metinde bir imla birliği olmadığını göstermektedir. Ayrıca eserin kelime kadrosunda bugün artık ya çok az kullanılan ya da kullanım sahasını yitirip arkaik duruma düşmüş olan “semüz, göklük, apar-,göder-” gibi kelimeleri de rastladık. Eserle ilgili yaptığımız gramatikal dizin çalışmasının hazırlık

safhasında yapmış olduğumuz kelime fişleme işlemleri sırasında eserde 2.341 adet madde başı kabul edebileceğimiz kelimeye rastladık. Bu kelimelerin milliyetlerine baktığımızda; 1.500 tanesinin Arapça, 200'ünün Farsça, 4 tanesinin Farsça, Arapça birleşik kelime ve bir kelimenin de Yunanca olduğunu gördük. Geriye kalan 637 kelime ise eserin Türkçe kelime kadrosunun elemanları idi.

Bu ve benzeri çalışmaların Türkçenin güzel örneklerini gün ışığına çıkarıp daha çok insana ulaşmasını sağlamanın yanında, Türkçenin zaman içerisinde seyrettiği yolları ve o yollar üzerinde başından geçenleri, yaşadığı değişimleri görmek ve göstermek açılarından arz ettiği önem sebebiyle, Türkçenin tarihî dönemlerinde verilmiş eserler üzerine yapılan çalışmalara gerekli önemin ve ilginin gösterilmesi gerektiğini belirtmeliyiz.

KAYNAKÇA

Kitaplar :

- Ahmet Vefik Paşa (2000), (Haz. Recep Toparlı), *Lehçe-i Osmani*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Akkuş, M. (1995), *Kitab-ı Gunya*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Nazıma A., Reşad F. (2002), (Haz. Birinci N., Yetiş K. ve diğ.) *Mükemmel Osmanlı Lügati*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Arat, R. R. (1951), *Atabetü'l-Hakayık*, Ateş Basımevi, İstanbul.
- Atalay, B. (1991), *Divanü Lügat-it-Türk Dizini*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Börekçi, M. (2003), *Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Maramaravi Risale-i Tevhid (İnceleme-Metin- Dizin)*, Akçağ, Ankara.
- Bursalı Mehmet Tahir (2000), *Osmanlı Müellifleri I-II-III*, Bizim Büro, Ankara.
- Canpolat, M. (1995) *Mecmû'atü'n- Nezâ'ir*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Cemiloğlu, İ. (2000), *14. Yüzyıla Ait Bir Kısas-ı Enbiya Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Çöğenli, M. S.(1993), *Arapça Deyimler Sözlüğü*, Atatürk Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi Yayını, Erzurum
- Develi, H. (1995), *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Devellioğlu F. (2000), (Haz. Güneşal, A.S.) *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Dilçin, C. (düz.) (1983), *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

- Duman, M. (1995), *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Değişmeleri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- _____ (2000), *Birgili Muhammed Efendi Vasiyet - Name*, R Yayınları, İstanbul.
- Ebu'l-Alâ Afifi (2000), (çev. Ekrem Demirli), *Füsûsu'l- Hikem Okumaları İçin Anahtar*, İz Yayıncılık, İstanbul.
- Emiroğlu, İ. (2002), *Sûfi Ve Dil (Mevlânâ Örneği)*, İnsan Yayınları, İstanbul.
- Eraslan, K. (1980), *Eski Türkçe'de İsim- Fiiller*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Eren H. (1999), *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Bizim Büro Basım Evi, Ankara.
- Ergin, M. (1991), *Dede Korkut Kitabı II (İndeks- Gramer)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- _____ (1994) *Dede Korkut Kitabı I (Giriş- Metin- Faksimile)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- _____ (1999), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- Ergüzel, M. (1999), *Tarih-i İbn-i Kesir Tercümesi (4.Cilt 2.Kısım) Dil Özellikleri-Metin-Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Ersoylu, H. (2001), *Lokmanı Dede Menâkıb-ı Mevlânâ*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Gabain, A.V. (1995), (Çev. Mehmet Akalın) *Eski Türkçenin Grameri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Gemalmaz, E. (1994), *Standart Türkiye Türkçesi (STT) İle İlgili Yazılar*, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, Erzurum.
- Gülsevin, G. (1997), *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

- Hacıeminoğlu, M. N. (1968), *Kutb'un Husrev ü Şirin'i Ve Dil Hususiyetleri*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Karabacak, E. (2002), *Bergamalı Kadri Müyessiretü'l- Ulûm*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul.
- Karahan, L. (1994), *Erzurumlu Darîr Kıssa-i Yûsuf*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Mazıoğlu, H. , *Kitabu Evsafı Mesacidi Şerife*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Muhtar, C. (1993), *İki Kuran Sözlüğü Lügat-ı Ferišteođlu ve Lügat-ı Kanun-ı İlâhî*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Mutçalı, S. (1995), *Arapça - Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul.
- Nişanyan, S. (2002), *Sözlerin Soyağacı Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü*, Adam Yayınları, İstanbul.
- Osmânzâde Hüseyin Vassâf (2006), (Haz. Toparlı, R.) *Sefîne-i Evliyâ*, Kitabevi, İstanbul.
- Ögke, A. (2001), *Ahmed Şemseddîn-i Marmaravî Hayatı, Eserleri, Görüşleri*, İnsan Yayınları, İstanbul.
- Önler, Z. (1999), *Celaliüddin Hızır (Hacı Paşa) Müntahab-ı Şifa II*, Simurg, İstanbul.
- Özkan, M. (1993), *Mahmûd b. Kâdî-i Manyas Gülistan Tercümesi Giriş - İnceleme-Metin - Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- _____ (1995), *Türk Dilinin Gelişme Alanları Ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Pakahn, M. Z. (1993), *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü (I,II, III)* Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Safer Baba, (1998), *İstlâhât-ı Sofiyye Fî Vatan-ı Asliyye Tasavvuf Terimleri*, Heten Keten Yayınları, İstanbul.
- Tatçı, M. ve Kurnaz, C. (2002), *Karabaş-ı Velî Miyâr'ı Tarikat*, Alperen Yayınları, Ankara.

- Tekin, A. (1998), *Tarih-i İbn-i Kesir Tercümesi (4.Cilt 1.Kısım) Dil Özellikleri-Metin-Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Tepeli, Y. (2002), *Derviş Muhammed Yemini Fazilet- Nâme I (Giriş- İnceleme-Metin)*, Türk Dil Kurum. Yayınları, Ankara.
- Timurtaş, F. K. (1977), *Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer -Metin - Sözlük*, a İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Topaloğlu, B. ve Karaman H. (1979), *Arapça - Türkçe Yeni Kamus*, Elif Ofset, İstanbul.
- Toparlı, R. (1998), *Hârezmlî Hafız'ın Divanı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- _____ (2003), *Ed-Dürretü'l-Mudiyye Fi'l-Lugati't-Türkiyye*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Türk Dil Kurumu, (1975), *Derleme Sözlüğü*, Ankara.
- _____ (1988), *Türkçe Sözlük*, Ankara.
- _____ (2005), *İmlâ Kılavuzu*, Ankara.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (1989), Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul.
- Uludağ, S. (1977), *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Marda Yayınları, İstanbul.
- Vural, H. (2004), *Çoban-nâme*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Araştırma Serisi Yayınları, Tokat, 2004.
- Yüce, N. (1993), *Mukaddimetü'l- Edeb*, Türk Dil Yayınları, Ankara.

Makaleler:

- Akkuş, M. (1988), “Yiğitbaşı Veli Ahmed Şemseddin-i Marmaravi'nin Hayatı ve Eserleri (I)”, *İlim ve Sanat*, S. 21, s. 29-32.
- Akkuş, M. (1988), “Yiğitbaşı Veli Ahmed Şemseddin-i Marmaravi'nin Hayatı ve Eserleri (II)”, *İlim ve Sanat*, S. 22, s. 60-63.

- Kurnaz, C, Tatçı, M., Kurnaz, C. ve Çeltik, H. (2000), “Türk Edebiyatında Miyâr Geleneği İçinde Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin Hurde-i Tarikati”, *Tasavvuf, İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi*, Yıl 1, S. 3, s. 43-63.
- Okumuş, N. (1996), “Yeni Kaynakların Işığında Ahmet Şemsettin Marmaravî (Yiğitbaşı)”, *Kubbealtı akademi mecmuası*, Y. 25, S. 4, s. 175.
- Ögke, A. (2000), “Tasavvuf Düşüncesinde ‘Sır’ Kavramı ve Marmaravî'nin ‘Keşfü'l-Esrâr’ İsimli Risâlesi”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 3, s. 225-262.
- Ögke, A. (2001) , “Türk Tasavvuf Düşüncesinde Şerîat - Tarîkat - Hakîkat - Mârifet Kavramları ve Marmaravî'de Dört Kapı - Kırk Makam Anlayışının İzleri”, *Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, S. 18, s. 63-74.
- Ögke, A. (2001), “Yiğitbaşı Velî'nin Vefat Tarihi Üzerine”, *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, S.3 s.55-65.
- Ögke, A. (2001), “Yiğitbaşı Velî'nin "Tasavvuf" ve "Tarîkat" Kavramlarına Bakışı ve Tarîkatleri Tasnîfi”, *Dinî Araştırmalar*, c. 4, S. 11, s. 147-162.
- Ögke, A. (1999), “Osmanlı Dönemi Tekke Hayatına Bir Örnek: Yiğitbaşı Velî ve Tarîkat Usûlü”, *Osmanlı*, c. IV.